తైత్తిరీయ సగ్ంహితా

TAITTIRIYA SAMHITHA
(FIRST PART)

శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ యతిభ్యో నమః

తైత్తిరీయ సగ్‌ంహితా

ఆద్యకాండ చతుష్టయాత్మికా

(మొదటి భాగము - 1,2,3,4 కాండములు)

శ్రీమత్పరమహంసేత్యాది
శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ
జీయర్‌స్వామి పాదానామాదేశేన

వేద విశ్వవిద్యాలయ విద్వద్భిః శోధయిత్వా
ప్రకాశితా

"జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్"
వేదవిశ్వవిద్యాలయమ్
సీతానగరమ్ - 522 501.
గుంటూరుజిల్లా, ఆం.ప్ర., భారత్.

ప్రథమ ముద్రణము : 1988
ద్వితీయ ముద్రణము : 1995
తృతీయ ముద్రణము : ఫిబ్రవరి 2000

ప్రతులకు :

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్
సీతానగరము - 522 501,
గుంటూరుజిల్లా, ఆం.ప్ర.,
☎ 0866-426929.

JEEYAR EDUCATIONAL TRUST,
Sitanagaram – 522 501,
Guntur Dist., Andhra Pradesh,
☎ 0866–426929,

E-mail : jethyd@hd1.vsnl.net.in
Internet : http://www.chinnajeeyar.org

శ్రీరామానుజవాణి,
29-1-26, శేషాద్రిశాస్త్రివీధి,
గవర్నరుపేట, విజయవాడ-2,
☎ 0866-433030

SRI RAMANUJAVANI,
29–1–26, Seshadri Sastry Street,
Governorpet, Vijayawada–2,
☎ 0866–433040.

మూల్యం : MAXIMUM RETAIL PRICE INCLUSIVE OF ALL TAXES Rs. 300-00

టైటిల్ డిజైనింగ్ & D.T.P. : JET - సీతానగరము, గుంటూరుజిల్లా.

జై శ్రీమన్నారాయణ !

ఈ పవిత్ర **తైత్తిరీయ శాఖ సగ్ంహితా**

ప్రథమకాండ చతుష్టయ గ్రంథముయొక్క ముద్రణము

ఆంధ్రప్రదేశ్ దేవాదాయశాఖ వారియొక్క సంపూర్ణ సహకారముతో

శ్రీదుర్గామల్లేశ్వర స్వామివారి దేవస్థానం, విజయవాడ

మరియు

శ్రీరాజరాజేశ్వర స్వామి దేవస్థానము, వేములవాడ

వారియొక్క ఆర్థికసహాయముతో జరిగినది.

జియర్ ఎడ్యుకేషనల్‌ట్రస్ట్, వేదవిశ్వవిద్యాలయము

శ్రీశ్రీశ్రీ చిన్నజియరుస్వామివారి మంగళాశాసనములతో...

ఎండోమెంట్సు శాఖాధిపతులకు,

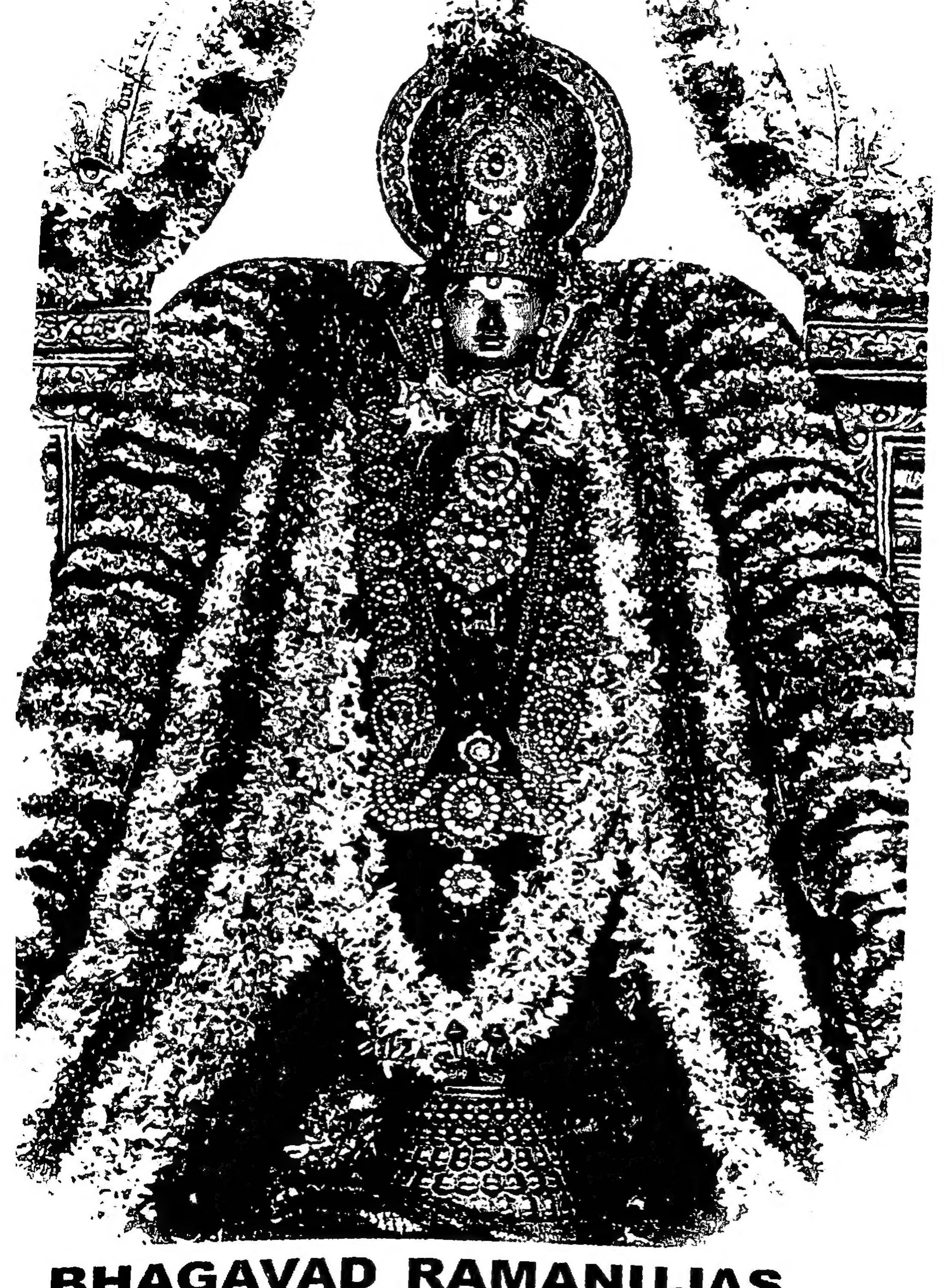
పైరెండు దేవస్థానములకు

కృతజ్ఞతాభివందనముతెలుపుతోంది.

వేదవిశ్వవిద్యాలయము

సీతానగరము-522 501

గుంటూరుజిల్లా.

BHAGAVAD RAMANUJAS
ROCESSION DEITY 200 YEARS AGO

శ్రీ మద్వేద మార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులు, ఉభయ వేదాన్త ప్రవర్తకాచార్యులు
సత్య సంకల్పులు, పరమహంస పరివ్రాజకులు
శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జియర్‌స్వామివారు

వేదాన్త ద్వయ తత్త్వజ్ఞం మంత్ర మన్త్రార్థదం గురుం ।
శ్రీమన్నారాయణాచార్య రామానుజ యతిం భజే ॥

సత్య సంకల్పులు, వేద విశ్వవిద్యాలయ సంస్థాపకులు,

పరమహంస పరివ్రాజకులు

శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయర్‌స్వామివారు

అక్షరార్చన

ఋచో యజూంషి సామాని సాహిత్రీ రమృతాసతామ్

భగవంతుడు భారత వర్షమునకు అనుగ్రహించిన అమృత సంపత్తియే వేదాఖ్యాక్షరరాశి. భరత మాతృ భవ్యాకృతికి అతిలోక శోభాతిశయము నాపాదించు భద్ర భూషణ రాశియే వేదాఖ్యాక్షర రాశి. భూమండలమునందలి సకల మానవ సముదాయము లోనూ భారతీయులు నేటికిని తమ ఉత్తమాంగముల నెత్తికొని నిలువగలగడానికి కారణమైనది ఈ మన వేదాఖ్యాక్షర రాశియే. అజ్ఞానాంధకారములో నలమటించు అఖిల మనుజ లోకానికి అనుసరణీయమగు అత్యుత్తమ పవిత్ర పథమును ప్రదర్శింపజేయజాలు భవ్యజ్యోతియే మన ఈ వేదాఖ్యాక్షర రాశి. ఐహికాముష్మిక వివిధ విషయ సంబంధి సద సద్వివేక సౌభాగ్యమును ప్రసాదించు విజ్ఞాన ఘనమణిపేటియే మన ఈ వేదాఖ్యాక్షర రాశి.

ఇద మంధం తమః కృత్స్నం జాయేత భువన త్రయమ్
యది శబ్దా హ్వయం జ్యోతి రాసంసారం నదీప్యతే ॥

ప్రపంచములోని బహువిధ ప్రాణి కోటిలోనూ మానవునికి మహౌన్నత్యమును సమకూర్చి పెట్టినది వర్ణ సంకలితమగు శబ్దమే. తమ తమ అనుభూతులను, పరిశోధన ఫలితములను, అక్షరబద్ధమొనరించి తమ తరువాతి తరము వారికి అందించజా

లెదు అనన్య సామాన్య సౌభాగ్య మహిమ మానవజాతికే మిగిలినది. మన పూర్వుల సదుపదేశములతో సమీచీన జీవిత పాఠముల నేర్చుకొనగలిగెడు సువర్ణావకాశము మనకు శబ్దమువల్లనే సమకూరుచున్నది. అక్షర నిబద్ధమగు మన ప్రాచీనార్యుల అనుభూతియే కదా నేటికిని మన బ్రతుకుబాటను ప్రకాశింపచేయుచున్నది. వేయేల ? మానవుడు మానవుడుగా మనగలడానికి మహోత్కృష్ట సాధనము శబ్దజ్యోతియే కదా ! ఈ శబ్దజ్యోతియే లేనినాడు మానవుడు తన గమ్యమును తాను తెలిసికొనలేక పెనుచీకటిలో అలమటించెడువాడు. ధర్మార్థ కామ మోక్ష రూప చతుర్విధ పురుషార్థములను తత్సాధనములతోపాటుగా మన కవగత మొనరించు శక్తి ఈ శబ్దజ్యోతికి దక్క మరి దేనికిని లేదుగదా ! అందులోనూ అనాది నిధనా విచ్ఛిన్న సంప్రదాయ పరంపరాప్రాప్త నిరవద్య జ్యోతియే మన పరమ ప్రమాణ నిత్య సత్యాపౌరుషేయ వేద సమాఖ్యా విరాజమాన పావనాక్షర రాశి.

ప్రత్యక్షేణా నుమిత్యావా యస్తూపాయోన బుధ్యతే

ఏనం విదంతి వేదేన తస్మాద్వేదస్య వేదతా ॥

ప్రత్యక్షానుమాన ప్రమాణములకు నందని బహు విధోపాయ పురుషార్థములను తెలియపరచునట్టిది కనుక ఈ విలక్షణాక్షర రాశికి "వేద"మను పేరు ఏర్పడినది. మనకు కావలసిన ధన ధాన్య పశుపుత్ర కళత్రాది రూపమగు ఇహలోకసంబంధి సకలవిధ సంపత్తికిని, స్వర్గాది పార లౌకిక బహువిధ భోగ సమృద్ధికిని సాధనభూతములగు యాగ హోమాదులను తెలియపరచునది ఈ వేదరూపమగు అపౌరుషేయాక్షర రాశియే కదా ! వానిలోనూ ఆత్మ పరమాత్మ విషయకాతి మనోజ్ఞ సూక్ష్మాతిసూక్ష్మ మహానంద రూప మోక్షోపాయమునుపదేశించు దక్షత ఈ వేద పురుషునికి దక్క ఇతర ప్రమాణములకు దక్కలేదు.

తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః ఋచస్సామాని జజ్ఞిరే
ఛందాగ్ంసి జజ్ఞిరే తస్మాద్యజు స్తస్మాదజాయత ।

ఇత్యాది వేదమంత్రములే వేదము పరమ పురుషుని వలన జనించినటుల తెలియపరచుచున్నవి కనుక వేదము పురుషప్రోక్తము, ఈశ్వర నిర్మితము అపౌరుషేయము కాని పౌరుషేయము కాదు అని కొందరు దార్శనికులు భావించుచున్నారు.

వేదః పౌరుషేయః వాక్యత్వాత్ భారతాదివత్ ॥ యస్తు వేదే పౌరుషేయత్వం నాభ్యుపైతి తంప్రతి విధిరేవతావత్ గర్భ ఇవ శ్రుతి కుమార్యాః పుం యోగే మానమ్ ॥

వేదము పద సముదాయ రూపమే కనుక భారత రామాయణాది వాక్య కదంబకమువలె పౌరుషేయ మనవలెను. వేదమునందు వినిపించు విధినిషేధములు కుమారికి గర్భమువలె వేదమునకు పురుష సంబంధమును స్థిరపరచుచున్నవి అని ఇట్లు కొందరు వేదము యొక్క నిత్యత్వ అపౌరుషేయత్వముల నాక్షేపించి, వేదము పురుష ప్రోక్తమైనందున పౌరుషేయమనియు శబ్దరూపమైనందున అనిత్యమనియు సాధించుచుందురు. కాని శబ్దమఖండస్ఫోటరూపమైనందున నిత్యమనియు, అర్థముతో తాదాత్మ్యము గలదియనియు శబ్దానుశాసన రహస్యవేత్తలు సిద్ధాంతీకరించుచున్నారు. జైమినిముని పూర్వ మీమాంసా దర్శనమున "కర్మైకే తత్రదర్శనాత్" అను సూత్రము మొదలు పదునెనిమిది సూత్రములలోనూ ఈ వేదానిత్యత్వమును ఆక్షేపించుకొని ప్రతిక్షేపించియున్నారు. తమ ఋగ్వేద భాష్య భూమికలో సాయణాచార్య శ్రీ చరణులు కూడా సయుక్తికముగా వేదములయొక్క నిత్యత్వ ప్రమాణత్వాదుల నిరూపించియున్నారు.

యో బ్రహ్మాణం విదధాతి పూర్వం
యోవై వేదాగ్ంశ్చ ప్రహిణోతి తస్మై
తగ్ంహ దేవమాత్మ బుద్ధి ప్రసాదం

ముముక్షుర్వై శరణ మహం ప్రపద్యే ॥

శ్రీమన్నారాయణుడు తన నాభీకమలమునుండి నాలుగు ముఖా లుగల బ్రహ్మదేవుని సృష్టించి అతనిని ఈ చరాచర సృష్టి కార్యము నందు నియోగించినాడు. వివిధ విచిత్ర సృష్టి కార్యమునందతనికి సహకరించుట కొరకే విజ్ఞాన భాండాగారమనదగిన ఈ వేదవిద్యను గూడ ఉపదేశించినాడు. ఈ సృష్టికి పూర్వము ప్రళయము. ఆ ప్రళయమునకు పూర్వము సృష్టియును ఉన్నది. ఇట్లు సృష్టి ప్రళ యములు అనాదిగా జరుగుచునే వున్నవి. అనాదిగా జరుగుచున్న ఈ సృష్టి ప్రళయములవలె, అనాదులుగా అంగీకరించవలసిన ఆత్మ పరమాత్మలవలె తద్ జ్ఞాన జనకమగు వేదము కూడ అనాదియని అంగీకరించక తప్పదు కదా ! అందుకని వేదము నిత్యము, పరమ ప్రమాణము, అపౌరుషేయము. భ్రమ ప్రమాద విప్రలంభాది దోష గంధశూన్యము.

"స్వాధ్యాయోధ్యేతవ్యః" ఆచార్యోచ్చారణానూచ్చారణ రూప మగు అధ్యయనములో ఇట్టి వేదాఖ్యాక్షర రాశిని గ్రహించి తీరవలసినదిగా వేదపురుషుడే శాసించుచున్నాడు. ఇదియు ఋగ్వే దము, యజుర్వేదము, సామవేదము అని ముఖ్యముగా మూడు విధములు గలదిగా పేర్కొనబడుచున్నది. పాదవ్యవస్థగలిగి పద్య రూపమున భాసించునది ఋగ్వేదము. గద్య ప్రచురముగా కన్పించునది యజుర్వేదము. గీతిమయముగా శ్రూయమాణమగు చున్నది సామవేదము. యాగ హోమాది వేదవిహిత కర్మల ననుష్ఠించు సందర్భమున ఈ మూడు వేదములును ఉపయోగప డుచున్నవి. వీనిలో యాగాది కర్మవిధాయకమైనది యజుర్వేదము. కర్మలకు సంబంధించిన విషయములను కర్మలయందావాహితు లగు గలది ఋగ్వేదము. యాగాది కర్మలయంతా వాహితులగు ఆయా దేవతలను స్తోత్రము సేయు గీతములు కలది సామ

వేదము. అథర్వణ వేదమునకు ఈ సందర్భమున వినియోగము లేనందున అది అంతగా పేర్కొనబడదు.

ఈ మూడు వేదములలోనూ ప్రధాన క్రియాకలాప విధాయకమగుట జేసి యజుర్వేదానికి అతి విశిష్ట స్థానమేర్పడినది. దేవ పూజార్థకమగు 'యజ'ధాతువునకు ఔణాదికమగు 'ఉసి' ప్రత్యయము చేర్చగా యజుశ్శబ్దమేర్పడుచున్నది. 'యజు'స్సనగా భగవదారాధనా సాధనమని అర్థము. స్వర్గాది ఫలముల నాశించక కేవల భగవదారాధనాబుద్ధితో చేయు యాగాది కర్మలు పరమ నిశ్శ్రేయసమును సాధించి పెట్టగలవు. ఈ యజుర్వేదము 'శుక్ల యజుర్వేద'మని 'కృష్ణయజుర్వేద'మనియు రెండుగా విభజించబడియున్నది. వీనిలో కృష్ణయజుర్వేదము తైత్తిరీయముగా వ్యవహరించబడుచున్నది. వైశంపాయన మహర్షివద్ద యజుర్వేదము నధ్యయన మొనరించిన యాజ్ఞవల్క్యముని ఆచార్యాగ్రహానికి గురియై తాను నేర్చిన వేదమునంతయూ తిరిగి గురువుగారికే అర్పణచేసి, సూర్యునివద్ద తన గురువుగారికి తెలియని వేదము కావాలని నేర్చుకొనినాడుట. దానికి శుక్ల యజుర్వేదమని పేరట. ఈ కథ విష్ణుపురాణాది గ్రంథములలో మనకు కన్పించుచున్నది. దీనికి శుక్ల యజుర్వేదమని పేరు వచ్చుటవలన ఏతద్ భిన్నమగు యజుస్సునకు కృష్ణ యజుర్వేదమని వ్యవహారమేర్పడినది. యాజ్ఞవల్క్య మహర్షికి తిరిగి అర్పించిన ఈ వేదరాశిని వైశంపాయనులవారి శిష్యులు తిత్తిరి పక్షుల రూపమును ధరించి స్వీకరించినారుట. ఇట్లు ఇది తిత్తిరములకు సంబంధించినది అగుటచేత తైత్తిరీయముగానూ ప్రసిద్ధిచెందినది.

ఐతే ఈ యజుర్వేదము నధ్యయనమొనరించు వారికి తైత్తిరీయములను పేరు చాలా ప్రాచీన కాలము నుండియు వ్యవహారమున్నట్లు తెలియుచున్నది. కౌసల్య వద్దకు ప్రతినిత్యమునూ వచ్చి ఆశీర్వదించు

మహాభాగుని వాల్మీకి రామాయణము "ఆచార్య స్తైత్తిరీయాణా మభి రూపశ్చ వేద విత్" అని ప్రశంసించుచున్నది. దక్షిణ భారతీయులెక్కువగా తైత్తిరీయులే. సూర్యభగవానుడు మధ్యాహ్న మున యజుర్వేదమునందు ప్రతిష్ఠితుడైయుండునట. "యజుర్వేదే తిష్ఠతి మధ్యే అహ్నః" అని వేద పురుషుడు ఉపదేశించుచున్నాడు. "మధ్యాహ్నే కర్కటేలగ్నే జాతో రామః" శ్రీ రామచంద్ర స్వామి మధ్యాహ్నమున ఆవిర్భవించి యజుర్వేదము నందు తనకుగల ఆద రము నభివ్యక్తము సేసియున్నాడు. వర్తమాన మన్వంతరమునకు ప్రవర్తకుడగు వైవస్వత మనువు దక్షిణ భారతములోని కృతమాలా నదీతీరమున నివసించు ద్రవిడ దేశాధీశ్వరుడగు సత్యవ్రతుడను రాజర్షి యని భాగవతము పేర్కొనుచున్నది. ఆయన కృష్ణ యజుర్వేది. తైత్తిరీయాధ్యాయి అని అతని దక్షిణ భారత స్థితిని బట్టి ఊహించుకొనవచ్చును. ఇట్లు ఈ వైవస్వత మన్వంతరము తైత్తిరీయమునకు మొదటి నుండియు స్వాగత సత్కారముల నందించుచునే యున్నది.

ఈ తైత్తిరీయము కూడ సంహితా రూపమంగానూ బ్రాహ్మణ రూపముగానూ ఆరణ్యకముగానూ విభజించబడియున్నది. పది పన్నములుగా విస్తరించిన ఆరణ్యకములోని చివరి భాగములకే ఉప నిషత్తులనియు పేరు. ఈ వేదములోని మూడు అష్టకములుగా విభజించబడియున్న బ్రాహ్మణమున కేవల గద్యమే కాక మంత్ర ములు కూడా కొన్ని కలిసియున్నవి. అందుకే దీనికి కృష్ణ యజుర్వేదమని పేరు ఏర్పడినదనియు చెప్పుకోవడము గలదు. ఈ వేదమున పునరుక్త స్థలము లనేకములు గలవు. పునరుక్తము లనగా వచ్చిన వాక్యములే మరీమరీ అనేక స్థలములయందు రావడము. "ప్రజాపతి రకామయత" "బ్రహ్మవాదినోవదంతి" "యఏవం వేద" ఇత్యాది వాక్యములనేక స్థలములలో వచ్చును. అందువలన ఏ మాత్రము అజాగ్రత్తగా నున్నప్పటికిని వేద పాఠక్రమము తప్పిపోవు

ప్రమాదము గలదు. కనుక యజుర్వేదాధ్యయనమునకు చక్కని ధారణ అవసరమంటారు.

ఇట్టి విశేషము లనేకములు గలిగి వెలుగు ఈ యజుర్వేదము యొక్క సంహితా భాగము ఏడు కాండములుగ విభక్తమైయున్నది. సప్తావరణములు దాటగలిగిన నాడే ఆ సర్వేశ్వరుని దర్శించగలము కదా. సప్త ప్రాకారములు దాట గలిగిననాడే శ్రీరంగనాథుని సేవించుకొనగలము. సప్తశైలములు దాటగల్గిననాడే శ్రీనివాసుని దర్శించుకొనగలము. అట్లే ఈ సప్తకాండముల నధ్యయనము చేయగలిగిననాడే ఏతత్ ప్రతిపాద్యుడగు భగవంతుని సన్నిధికి సన్నిహితులము కాగలము. ఆ భగవంతుడే సాక్షాత్ ధర్మస్వరూపుడు.

ధర్మః శ్రుతో వాదృష్టో వా కృతోవా కథితో పివా
అనుమోదితో వా విప్రేంద్ర ! పునాతి పురుషం సదా॥

ధర్మ స్వరూపుడగు ఆ భగవంతుని గురించి వినినను, దర్శించినను, సేవించినను, చెప్పినను, ఆమోదించినను మన జన్మ పవిత్రమగును. కనుక ఈ తైత్తిరీయ సంహిత యొక్క పారాయణము చేయడముగానీ, ఆమోదించడముగాని సర్వజనులకును శ్రేయస్సంధాయక మనుట నిర్వివాదము.

ఈ వేదమును గురువుగారి వద్ద అధ్యయన మొనరించి చదువుకొనవలెనేగాని స్వయముగా చదువుకొనగూడదు. దీని ఉచ్ఛారణలో ఉదాత్తాది స్వరములు స్వయముగా తెలిసికొనజాలము. స్వర విరుద్ధముగ్గా చదివినచో అది వజ్రమై హింసించును. ఈ వేదము కూడ సంహితాపాఠ, పదపాఠ, క్రమపాఠ, జటా పాఠ, ఘన పాఠ ప్రభృతి విభిన్న పాఠప్రక్రియతో విరాజిల్లుచున్నది. ఏ ప్రాంతమున ఇట్టి పరమ పవిత్రవేదపాఠము వినిపించునో ఆ ప్రాంతమున ప్రశాంతత పవిత్రత బాగుగ్గా చోటుచేసికొనును. వినువారి వీనులకు విందుసేయును.

ఐతే క్రూర కలిపురుషుడు సామ్రాజ్యము సేయు ఈ కాలమున పవిత్ర వేదపురుషుని విహారము సన్నగిల్లినది. ఈ దశలో శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయర్ స్వామివారు 1960 నుండి 1969 వరకు నవతర దీక్షతో అష్టోత్తర శత శ్రీరామ సామ్రాజ్య పట్టాభిషేకములతో ఈ వేదమునకు ఉపబృంహణమగు రామాయణమును మరల నొకసారి భారత దేశమంతటను సంచరించి, సకల మానవుల హృదయాలలో ప్రతిష్ఠింపచేసినారు. 1973లో ఢిల్లీ పట్టణమున అఖిల భారత వేద విద్వత్సమ్మేళనమును జరిపి, వేదపురుషునియొక్క స్థితిగతుల నారయుటకై, వేద విద్వాంసులనందరిని ఆహ్వానించిరి. 2000 మందితో కూడిన ఆ మొదటి సమ్మేళన వివరములను "Who is who in Vedas" అను గ్రంథములుగ ముద్రించిరి కూడ. ఆ పై క్షీణదశనందిన ఈ వేదముయొక్క ఉద్ధరణకై సంకల్పించి, మొదట దానియందభిమానము ప్రజలలో కలిగింపజేయు అష్టోత్తర శత స్వాధ్యాయ జ్ఞానయజ్ఞ మహాసంకల్పముతో చతుర్వేదములనూ హవనాత్మకముగ సుప్రతిష్ఠితములుగా చేయ సమకట్టి నూట ఐదింటిని స్వయముగ పూర్తిచేసిన చిట్టచివరి ఈ కార్యభారమును బాల యతీంద్రులగు శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయర్‌స్వామి వారి భుజములపైన మోపినారు. అభినవ రామానుజులగు, శ్రీశ్రీశ్రీ చిన్న జీయర్‌స్వామి వారు వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపన కార్యక్రమముల నత్యంతోత్సాహముతో నెరుప బద్ధదీక్షులై విరాజిల్లుచున్నారు.

అష్టోత్తర శత స్వాధ్యాయజ్ఞాన యజ్ఞముల పూరించి నిర్వహించడమే కాక వేదవిద్యను ఆధునిక విజ్ఞానముతో మేళవించి మరింత ఎక్కువ ప్రచారము కావించనెంచి శ్రీశ్రీశ్రీ స్వామివారు వేద విశ్వవిద్యాలయమునుగూడ స్థాపించి నిర్వహించుచున్నారు. శ్రీమదుభయ వేదాంతాచార్య పీఠముద్వారా వేదాంత విద్యలను విశ్వ విద్యాలయము ద్వారా వేదవిద్యలనూ పోషించడానికి

అహోరాత్రములూ కృషిచేయుచున్న శ్రీశ్రీశ్రీ స్వామి వారిపుడు నిర్దుష్టముగా వేద వాఙ్మయమునచ్చొత్తించి ప్రకాశింపచేయుటకై "శ్రీ జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్" వారి నాదేశించుట వేదాభిమానులగు వారందరికినీ ముదావహమగు విషయము.

ప్రస్తుతము వేద విశ్వవిద్యాలయ విద్వాంసులచేత పరిశోధింప చేసి తైత్తిరీయ సంహితా భాగము నిర్దుష్టముగా ముద్రించబడినది. శ్రీమద్వేదమార్గ ప్రతిష్ఠాపనాచార్యులు, భగవద్రామానుజా పరా వతార స్వరూపులునగు జగద్గురు శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయర్ స్వామి వారి ద్వారా ఆవా హితుడై తైత్తిరీయ సగ్ంహితా నామాంతర శోభమాన యజుర్వేద సంహితాధిష్ఠితుడై దయచేయుచున్న శ్రీ వేదపురుషునికి శ్రీమన్నారాయణునికి అత్యంత భక్తిశ్రద్ధలతో అంజలి ఘటించి ఈ "అక్షరార్చన" ద్వారా అఖండ సత్కార పూర్వక శ్లాఘా శబ్దములతో స్వాగతము పలుకుచున్నాను. ఓం తత్సత్.

ఇట్లు
శ్రీమద్వేద పురుష కృపాభిలాషి
మరింగంటి శ్రీరంగాచార్య
భాగ్యనగరం.

శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ యతిభ్యో నమః

కృతజ్ఞతావిష్కరణము

అనాది నిధనము, అపౌరుషేయము, నిత్యమునగు వేదరాశిని విభజించి లోకానికందించిన పరమర్షులకు, తత్పరంపరను అవిచ్ఛిన్నముగ ఈనాటి మనవరకు అందించుచు వచ్చు ఆచార్య పరంపరకు భక్తిభావముతో ప్రణమిల్లుచున్నాము.

విని మాత్రమే నేర్వదగిన శ్రుతికి అక్షర రూపమును కల్పించి అల్పబుద్ధులగు వారికి మహోపకారమొనర్చిన ప్రాచీనాచార్యవర్యులకు తత్ప్రోత్సాహకులగు ఉదారులకు కృతజ్ఞతలు.

వేదమార్గమును ప్రతిష్ఠాపన జేయుచు వైదిక సిద్ధాన్త స్థాపనచేసి శ్రియఃపతికి కూడ "ఆచార్యులై" విరాజిల్లు భగవద్రామానుజులకు, వారి సత్సంప్రదాయ సుధను ఈ తరముల వారికి రుచి చూపుచు అసంఖ్యాకముగ వేద విద్వత్సదస్సులను, చతుర్వేదహవనాత్మక స్వాధ్యాయ జ్ఞాన యజ్ఞములను నిర్వహించిన సత్యసంకల్పులు, వేద విశ్వవిద్యాలయ రూపకల్పనచేసిన అస్మదాచార్య శ్రీ చరణులు శ్రీ మదుభయ వేదాన్తాచార్య పీఠాధిపతులునగు శ్రీశ్రీశ్రీ శ్రీమత్పరమహంస పరివ్రాజకాచార్యులునగు శ్రీ త్రిదండి శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయరు స్వామివారికిన్ని మా సాష్టాంగ దండ ప్రణామములు.

ఈ గ్రంథ ముద్రణకు పూర్వము ఇందు సంభవించు ప్రాచీన

కోశగత ముద్రణా దోషములను పరిష్కరించి అందించిన మా వేద విశ్వ విద్యాలయ వేదాధ్యాపకులకు హార్దిక కృతజ్ఞతలు.

గ్రంథమును అతిసుందరముగా ముద్రించి అందించిన శ్రీరామానుజవాణి, వారి పరివారానికి ఇట్టి అనేక ధార్మిక కార్యములు చేయు భాగ్యము కలుగుగాక యని మంగళాశాసనములను చేస్తున్నాము.

వైదిక శ్రద్ధ కలిగిన భాగవతులందరును ఈ గ్రంథమును సదుపయోగపరుతురు గాక !

చిన్న శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ జీయర్

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్

సీతానగరము

గుంటూరు జిల్లా - 522 515.

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYO NAMAHA

JEEYAR EDUCATIONL TRUST

Founder and Managing Trustee

His Holiness *Sri Sri Sri Tridandi Chinna Srimannarayana Ramanuja Jeeyar Sawmiji*

శ్రీమన్నారాయణ రామానుజ యతిభ్యోనమః

మాననీయాః! వేదాభిమానినో భగవద్బాన్ధవాః!

జయ శ్రీమన్నారాయణ!

ప్రాస్తావికం కించిదస్మదీయ మవదధతు.

తత్త్వాన్వేషణప్రవణానాం సారగ్రాహిణాం నిర్మత్సరాణాం తత్ర భవతాం సమేషాం భగవద్బన్ధూనాం కరకమలేషు గ్రన్థాకృతిరూపమిదం త్రయీధనముపాయనీకర్తు మేతద్విషయే మనాగివ సారభూతం ప్రమేయం చ వినివేదయితుం ప్రయతతేఽస్మద్వేద విశ్వవిద్యాలయః.

లోకే యః కోఽపి ప్రాణీ సుఖం ప్రేప్సుర్దుఃఖం పరిజిహీర్షుశ్చ పరిదృశ్యతే. తచ్చ సుఖమలౌకిక సాధనలభ్యమ్. ఇన్ద్రియాధీనం జ్ఞానం పరిమితాన్యేవ విషయవస్తూని గృహ్ణాతి. శబ్దాదిభౌతిక విషయ గ్రాహకత్వమే వేన్ద్రియాణాం, నత్వలౌకికవిషయవస్తుగ్రాహకత్వ మితి సంవిదతే సుధియః. ప్రత్యక్షాధీనపరామర్శస్యాపి యథావస్థితవస్తు సాక్షాత్కారే న్యూనతా వరీవర్తి. ఏతత్ప్రమాణద్వితయమపి అలౌకికవస్తుగ్రహణే న ప్రభవతీతి విదన్తి హి విపశ్చిన్మణయః. యథావస్థితవస్తుబోధకత్వం తు వేదైకనిష్ఠమ్. తమేవ వేదవాఙ్మయం మూర్ధన్యప్రమాణతయా పరిజగృహుః ప్రమాణతన్త్రా హితైషిణః పూర్వే పుమాంసః. "మానాధీనా మేయసిద్ధిః" ఇతి న్యాయేన ప్రమాణావలమ్బనేన హి ప్రమేయనిశ్చయో విధేయః. అతీన్ద్రియవిషయవస్తుబోధనే వేదస్యైవ నిష్ప్రకంప్యం ప్రామాణ్యమూరీకృతమాస్మాకైః ప్రామాణికసార్వభౌమైః పూర్వాచార్యైః. "ఆదౌ వేదాః ప్రమాణమ్" ఇతి హి జోఘుష్యతేఽభియుక్తైః.

మానవః, స్వేతరప్రాణిజాతవిలక్షణః, యతో హి, బుద్ధిజీవీ కిలాయమ్! పరస్తు బుద్ధేః ప్రకాశో విషయాధీనః. విషయశ్చ, లౌకికాలౌకికరూపేణ ద్వివిధః. పరిమితభౌతిక

విషయప్రకాశకం జ్ఞానం పరిమితమేవ భవతి. అలౌకికవిషయావలమ్బి జ్ఞానమపరిమిత మలౌకికం చ భవతీతి ప్రేక్షావతాం రాద్ధాన్తః. తాదృశాలౌకిక వస్తువిషయకం జ్ఞానమపేక్షన్తే హి బుద్ధిజీవినః. అలౌకికవస్తువిషయకబోధశ్చ వేదవాఙ్మయా ధ్యయనాధీనః. అతః, ఉక్తాలౌకికజ్ఞాన సంపిపాదయిషుభి రశేషైరపి శ్రేయోలిప్సుభిః జ్ఞాననిధయో వేదాః సర్వతోభావేన పరిరక్షణీయాః.

అలౌకికవిషయావబోధ ఇతికిమ్? పరిదృశ్యమానభౌతిక వైచిత్ర్యమపి వేదవాఙ్మయ పరిజ్ఞానేనైవావగన్తుం శక్యమితి సువచమ్. వేదవాఙ్మయమాధారీకృత్య ఖలు భగవాన్ చిదచిద్వన్తు జాతస్య నామరూపాదికం నిరమిమీత. విషయేఽస్మిన్ తత్త్వవిదగ్రేసరయోః మనుపరాశరమహానుభావయోః ప్రమాణవచనద్వితయ ముదాహరామః.

"వేదశబ్దేభ్య ఏవాదౌ పృథక్ సంస్థాశ్చ నిర్మమే" (మనుస్మృతౌ 1 . 21)

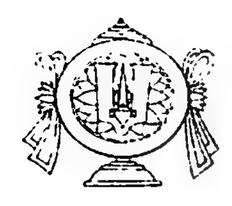
ఇతి వ్యాజహార మనీషిణాం మాననీయో మనుః.

"నామరూపం చ భూతానాం కృత్యానాం చ ప్రపఞ్చనమ్।
వేదశబ్దేభ్య ఏవాదౌ - దేవాదీనాం చకార సః"

ఇతి ప్రాహ భగవాన్ పరాశరః॥ (వి.పు. 1-5-64)

"వేదశబ్దేభ్యః" ఇత్యుభయోస్తత్త్వవిదోః ప్రయోగః వేదస్యాద్యం ప్రామాణ్యం ప్రతిష్ఠాపయతి. అద్యత్వే భూగోళ-ఖగోళాద్యన్తర్గత సూక్ష్మతర విషయపరిశోధనే కృతపదైరపి పరిశోధకైః, తద్గతవిషయవస్తుప్రబోధార్థం వేదవాఙ్మయసంరక్షణమవశ్యం కార్యమ్. సమస్తచరాచరాత్మకస్య విశ్వస్య నామరూపనిర్మాణం వేదశబ్దేభ్యః ఖలు సమభూత్. పరిమిత లౌకికజ్ఞానావాప్త్యర్థమపి వేదవాఙ్మయ సంరక్షణస్యావశ్యకతా దరీదృశ్యతే. సమస్తవస్తువిషయక యథార్థజ్ఞానలిప్సుభిః బుద్ధేరాప్యాయకస్య వేదస్య పరిత్రాణాయ సర్వాత్మనా ప్రయతితవ్యమ్.

ఇతరప్రాణిభిన్నత్వం బుద్ధివిశేషేణ కిల మానవస్య. తేభ్యస్స్వకీయం వైలక్షణ్యం స్వస్మిన్ నిరూపయితుమిచ్ఛతా మానవేన నిరవధికజ్ఞాననిధిర్వేదస్సంరక్షణీయః. జ్ఞానవివృద్ధ్యర్థ మనాద్యవిచ్ఛిన్నపాఠసంప్రదాయపరిత్రాణార్థం చ అధ్యయనపరంపరా

వ్యవస్థాపితా దీర్ఘదర్శిభిర్మహర్షితల్లజైః. తస్యాః పరంపరాయాః సగౌరవపరిత్రాణం తదధ్యయన ప్రోత్సాహనాదికం చ బుద్ధిమద్భిః కార్యమ్.

కైశ్చిదధునాతనైః పాశ్చాత్యపరిశోధకమహాశయై స్తద్దృష్టికోణప్రభావితై రత్రత్యైరపి గవేషకైః వేదరచనాకాలనిర్ధారణాయాసఫలః ప్రయాసః కృతః. వేదప్రాదుర్భావకాలస్యైవ నాస్తి కిలావధిః. రచనాకాలనిర్ధారణప్రయత్నస్య కా కథేతి వివిఞ్చతే హి విద్వాంసః. ఏతాదృశసమయనిర్ధారణప్రయత్న స్సర్వథా సర్వదా చ న సంగచ్ఛత ఇతి ప్రామాణికైః పునరుక్తో విషయః.

ఈశ్వరకర్తృకత్వా ద్వేదస్య ప్రామాణ్యమితి తార్కికాణాం సిద్ధాన్తః. అయమపి సిద్ధాన్తః ప్రామాణ్యకోటిం నాధిరోహతీతి వైదికతత్త్వవిదాం సరణిః. సంప్రత్యత్రాస్య విచారస్యాపి నాత్యవసరః.

అలౌకికార్థ ప్రత్యాయకశబ్దరాశిర్హి వేదః. తాదృశాలౌకికార్థప్రతిపాదనం న మనుష్య బుద్ధ్యధీనమ్. ప్రత్యక్షానుమానాగోచరార్థ ప్రతిపాదన సామర్థ్యాత్ వేదస్య వేదతాముదాజహార భగవాన్ మనుః -

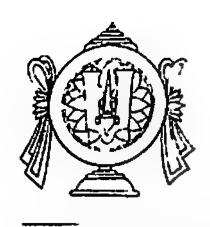
> "ప్రత్యక్షేణానుమిత్యా వా యస్తూపాయో న బుధ్యతే।
> ఏనం విదన్తి వేదేన తస్మా ద్వేదస్య వేదతా" ఇతి.

ఏతావతా-అలౌకికార్థవస్తుజ్ఞానసాధనం వేద ఏవేతి నిష్కృష్టోఽర్థః.

అనాద్యవిచ్ఛిన్నపరంపరయాఽధీయతే వేదవాఙ్మయమపౌరుషేయం వైదిక సార్వభౌమాః. తాదృశవేదరాశిసాక్షాత్కారే సమర్థాః "ఋషయః".

మననాదినా తత్సంరక్షకాః - "మహర్షయః". అధీతవిషయస్య పరమప్రయోజనం విజ్ఞాయ లోకక్షేమాయ తం జ్ఞానరాశిం వ్యాఖ్యానాదిభిర్యే ప్రాదు ష్టే - "పరమర్షయః".

శబ్దరాశే ర్వేద స్యాపౌరుషేయత్వం కథమ్? ఇత్యుదేత్యనుయోగః. మానవాదేవ శబ్దరాశే రుత్పత్తి రితి న కశ్చిన్నియమః. శబ్ద స్తరంగరూపేణాపి ప్రవర్తతే దూరదర్శనరూపేణాపి ప్రవర్తతే. విషయోఽయం వైజ్ఞానికైరప్యంగీక్రియతే, ప్రయోగరూపేణానుభూయతే చ. కిన్తు, లౌకికశబ్దాపేక్షయా వైదికశబ్దానాం మహద్వైలక్షణ్యమస్తి. ఋషిభిః పరంపరయా క్రమవద్ధత్యా స్వరవిశిష్ట

శ్శబ్దరాశిరుపదేశరూపేణ సమధిగతః. తాదృశానూచానోచ్చారణ స్యాదిర్నాస్తి అతోఽ స్మిన్ శబ్దరాశౌ భ్రమ-ప్రమాదాదిదోషగన్ధస్య నాస్తి క్వచిదప్యవకాశః లోకే లౌకికశబ్దప్రయోక్తా వ్యక్తిగతవైభవార్థమపి ప్రయతతే. తన్నాస్త్యత్ర. అవిచ్ఛిన్నోచ్చారణానూచ్చారణవిశిష్టస్య హి శబ్దరాశేర్వేదత్వ మపౌరుషేయత్వం చ.

సందర్భేస్మిన్ ద్వౌ విషయౌ వేదితవ్యౌ. శబ్దాః ద్వివిధాః, లౌకికాలౌకికభిదయా

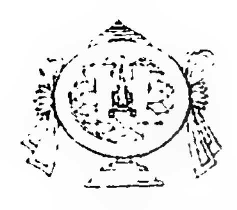
1. తత్ర లౌకికాః - తత్తద్వ్యక్తిపర్యన్తవ్యవహారాయ నియన్త్రితాః. వ్యాకరణాదినా, కాలభేదేన వా ప్రదేశభేదేన వా లౌకికశబ్దేషు పరిణామస్సంభవతి. భాషాగతశబ్దరాశిః లౌకికవ్యవహారాను గుణ్యేన పరిణతిం భజతే. సంస్కృతభాషాయామపి దేశకాలాదిభేదేన పదానాం భిన్నార్థతా దృష్టచరా లోకే.

2. అలౌకిక శబ్దరాశిః - అనుస్యూతరూపేణ (క్రమమవిహాయ) సమాయాతి- "అగ్నిమీళే .... విష్ణుః పరమః" ఇత్యాద్యానుపూర్వీ సదైకరూపా, ఉచ్చారణే వా స్వరే వా. కదాఽపి నాస్తి అత్ర పరిణామావకాశః. ఏతేషామలౌకికశబ్దానాం నిరన్తరమేకరూపేణ సత్వాత్ అపౌరుషేయత్వం నిత్యత్వం చాక్షతం వేదవాఙ్మయస్య సమగ్రస్య.

శబ్దప్రామాణ్యేఽయం విశేషః. లౌకికశబ్దానామర్థబోధస్సుగమః. సచానేకధా భవితుమర్హతి. యథా-

"శక్తిగ్రహం వ్యాకరణోపమాన
కోశాప్తవాక్యాత్ వ్యవహారతశ్చ
వాక్యస్య శేషాద్వివృతేర్వదన్తి
సాన్నిధ్యతస్సిద్ధపదస్య వృద్ధాః" ఇతి.

లౌకికశబ్దానామివ వైదికశబ్దస్య ప్రత్యక్షత్వేఽపి వైదికశబ్దప్రతిపాద్యవిషయ స్యాగోచరత్వాత్, వైదికానాం శబ్దానాం ప్రయోజనమనూచానోపదేశేన వినా నావగమ్యతే. అలౌకికత్వాదుపదేశైకగమ్యత్వా చ్చార్థానామ్. అత ఏవ పృథక్ప్రమాణత్వం వేదస్య. పురుషనిర్మితశబ్దేషు భ్రమ-ప్రమాదాదిషు యః కోఽపి దోషస్సంభవత్యవశ్యమ్. తాదృశదోషాభావాదేవ వేదస్య నిర్దుష్టత్వమ్. ఏవం వేదస్య 'స్వతః ప్రామాణ్యం' సిధ్యత్యేవ.

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYO NAMAHA

JEEYAR EDUCATIONL TRUST

Founder and Managing Trustee

His Holiness *Sri Sri Sri Tridandi Chinna*

Srimannarayana Ramanuja Jeeyar Sawmiji

కిం స్వతః ప్రామాణ్యం సర్వేఽప్యఙ్గీకుర్వన్తి? ఇతి చేత్, తత్తద్వ్యక్తి సంస్కారానుగుణోఽయం విషయః. ''సూర్యః ప్రకాశతే'' ఇత్యత్రవిషయే కేషాంచన అనంగీకారేఽపి, న కాఽపి క్షతిః. సంస్కార విశేషేణైవ మానవః అర్థం గృహ్ణాతి. పూర్వోక్తై ర్హేతుభిర్వేదవాఙ్మయోఽస్మాభి స్సంరక్షణీయః.

వేదవాఙ్మయ స్స్వరప్రధానః. యథా నిర్జీవస్య శరీరస్య స్థిరసత్తా న విద్యతే, తథైవ, స్వరశూన్యస్య వేదస్య నాస్తి కాఽపి విశేషస్థితిః. స్వరవిహీనశ్శబ్దరాశిః అర్థబోధనాయ కథంచిత్ ఉపయుజ్యతే, న కస్మైచన విశిష్టప్రయోజనాయ. అక్షరాణాం స్వరస్య చాపృథక్సంబన్ధోఽస్తి వేదే. యథా జీవవిశిష్టస్య హి శరీరస్య స్థితిః జ్ఞాయతే, తథైవ స్వరవిశిష్టస్యైవ వైదిక శబ్దరాశే ర్మహార్ఘతా. స్వరశూన్యవేదాధ్యయనేన ఫలాభావ ఏవ న, అపి త్వనర్థపరంపరాఽప్యనివార్యా. ఉచ్చారణవిపర్యాసాత్ హానిరవర్జనీయేతి జ్ఞాపనాయ "ఇన్ద్రశత్రుర్వర్ధస్వ" ఇత్యేకముదాహరణం సర్వేఽప్యంగీకుర్వంతి నిదర్శయన్తి చ. ఏతాదృశఘట్టాః కియన్త స్సన్తీతి పరిశీలనీయమ్.

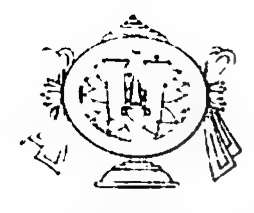
పాణినిప్రభృతిభిః ప్రవర్తితం వ్యాకరణగ్రన్థజాత మవలంబ్య వేదశబ్దార్థాన్ విచారయన్తి భూయాంసః విద్వాంసః. వ్యాకరణశాస్త్రం చ లౌకికానుభవరీత్యా లోకవ్యవహారాయ శబ్దవ్యుత్పాదనాయ చ కిల వ్యవస్థాపితం, అత స్తత్రార్థపరిమితి రస్తి. వ్యాకరణాధీనా స్సర్వేఽప్యర్థా న భవన్తి వైదికాః. సువిస్తృత-సుగంభీరాలౌకికార్థప్రతిపాదకత్వం హి వేదనిష్ఠమ్. సంస్కృతవ్యాకరణాదిభిస్సహ వైదికశబ్దమూలాః భూయస్యస్సన్తి భాషాః లోకే. తత్తద్భాషాస్వరూపనిరూపణే కానిచన వ్యాకరణాని సువ్యవస్థితాని విద్యన్తే. ప్రపంచచరిత్రపరిశీలనే సతి జ్ఞాయతే యత్, తత్తల్లౌకికభాషాణాం వ్యవస్థితేః ప్రాగేవ వేదసంస్కృతిః, తదావిష్కరణే భాషా చ ఆసీదితి. అత స్తత్తద్భాషాగతవ్యవస్థా అపి వేదమూలా ఇతి ప్రతీయతే. వేదప్రచోదితాన్ కాంశ్చన నియమాన్ అవలంబ్య పాణినిప్రభృతయో వైయాకరణాః వ్యవహారాయ కాంశ్చన నియమాన్ వ్యవస్థాపయామాసుః. ఏవమన్యాన్యభాషా ప్రవర్తకాశ్చ.

ఉపబృంహణాదీనవలంబ్య వేదపరిశోధనప్రవృత్తి శ్రేయసే భూయసే తదైవ అగాధవేద విజ్ఞానసాగరే వయం కృతపదా భవేమ. తదైవ కించిదగ్రే గమనాయ మార్గో లభ్యేత. అగాధవేదసాగరప్రవేశే తద్గతరత్నాదిపరిశీలనే వా ఏతావత్కాలపర్యన్తమపేక్షితం పర్యాప్తం పరిశోధనం నాభూదిత్యేవ వక్తవ్యమ్ అతః గంభీరవిషయచర్చా సాంప్రతమసాంప్రత మితి స్మరామః. కేవలమాపాతతః పరిదృశ్యమాన ఏవ అర్థరాశి స్సర్వస్వభూత ఇతి న మన్తవ్యమ్ పరిశీలనీయాంశస్త్వనల్పశ్చాపారశ్చేతి సారభూతం వచః.

సమగ్ర వేద శాఖాః 1131 సంఖ్యాకాః. తత్ర ఋగ్వేదః, ఏకవింశతి శాఖాత్మకః. యజుర్వేదః షడశీతిశాఖాత్మకః. సామవేదస్సహస్రశాఖాత్మకః, శుక్లయజుర్వేదః పంచదశశాఖాత్మకః, అధర్వవేదః నవశాఖాత్మకః.

సంప్రతి ద్వాదశ శాఖాః సముపలభ్యన్తే, యత్ర ఋగ్వేదే శాఖాద్వితయమ్, యజుర్వేదే శాఖాచతుష్టయమ్, సామవేదే శాఖాచతుష్టయమ్. అథర్వవేదే తు శాఖాద్వయమాత్రమ్.

సమగ్రోవేదభాగః "ఏకాయన" శబ్దేనాపి వ్యవహ్రియతే. కాలక్రమేణ మన్దమతీనాం సౌకర్యాయ శాఖారూపేణ విభక్తో వేదరాశిర్భగవతా పారాశర్యేణ వేదవ్యాసేనేతి పురాణాదిభ్యః జ్ఞాయతే. అధ్యేతౄణామభావాత్ క్రమేణ శాఖాస్సర్వాః లుప్తప్రాయా అభూవన్. సంప్రతి స్వాత్మోజ్జీవనం, స్థితస్య గ్రన్థరాశేరప్యుజ్జీవనమఖిలసద్భిరాస్తికైర్బద్ధశ్రద్ధైర్భావ్యమ్. సముపలభ్యమానానాం శాఖానాం సంరక్షణం ప్రప్రథమం కర్తవ్యమ్. ఇయమేవ మహతీ సేవా. అధ్యయనముఖేన గ్రన్థసంరక్షణేఽస్తి మహాన్ పరిశ్రమః. అధ్యేతౄణాం వా ఆకృతిరూపేణ రిరక్షిషూణాం వా మహతాం ప్రోత్సాహనం పరమావశ్యకమ్. ఏతద్విషయే రుచిం ప్రదర్శయన్త శ్శ్రద్ధాళవో విరళాః ఖల్విదానీమ్. అధునికయాన్త్రికాణాం సమయోఽయమ్. యధాకథంచిదపి భవతు లక్ష్యమేకం వైదికవాఙ్మయపరిరక్షణాత్మకమ్. వైదికవాఙ్మయస్య ప్రచారణమావశ్యకమ్. అధునికపరిశోధకాః ఏతన్మార్గేఽవతీర్య కథం వా కియద్వా ఉపకరిష్యన్తీతి

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYO NAMAHA
JEEYAR EDUCATIONL TRUST
Founder and Managing Trustee
His Holiness *Sri Sri Sri Tridandi Chinna Srimannarayana Ramanuja Jeeyar Sawmiji*

చిన్తనీయమ్. ప్రాచీనసంప్రదాయగౌరవం వర్తమానసామాజిక స్థితిం చ పరిశీల్య సమాజహితాయ సమన్వయం చికీర్షామః. సమగ్రైరపి వేదవిద్భి ర్వేదాభిమానిభిశ్చ సముచితసామగ్రిప్రదానేన సమాజహితాయ ప్రవర్తితవ్యమ్. సమాజ హితకాంక్షిణః ప్రాజ్ఞాః ప్రయత్న మిమం శ్లాఘన్త ఇతి విశ్వసిమః.

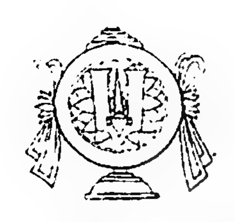
ప్రస్తుత గ్రన్థముద్రణ ప్రయోజనమ్

కదాచిత్ వైదికకుటుంబస్థాః జిజ్ఞాసవః ఏత త్సంరక్షణాయ ప్రాణైరపి ధనైరపి ప్రయతన్తేస్మ. కాలక్రమేణ, అభిప్రాయభేదైశ్చ సమాజ స్యోపకారస్థానే తద్విపర్యాయ ఏవ సమజని. ఏకీభావేన వేదవాఙ్మయనిధిసంరక్షణాయ యతనీయం సర్వైరపి శ్రేయోఽభిలాషిభిః. ఇమమేవాభిప్రాయం హృదికృత్య సీతానగరే కృష్ణాతరంగిణీతీరే వేదవిశ్వవిద్యాలయ స్సంస్థాపితః. సంప్రతి ఋగ్వేదః, కృష్ణయజుర్వేదే తైత్తిరీయ-మైత్రాయణీ శాఖాద్వయం, శుక్లయజుర్వేదే కాణ్వశాఖా, అథర్వవేదశ్చాత్రాధ్యయనక్రమే జాగ్రతి. ఏతస్మిన్నేవ వేదపరిరక్షణ ప్రయత్నే ప్రస్తుతగ్రన్థప్రకాశనమపి అవిభక్తః కశ్చిదంశః. అయ్యం ప్రస్తుత ప్రకాశ్యమానః కృష్ణయజుర్వేదీయ తైత్తిరీయ సంహితాభాగః వేదవిశ్వవిద్యాలయాత్ ద్వివారం ముద్రిత చరః. వైదికానాం వేదాభిమానినాం చాదరాతిశయ మలభతాయం గ్రన్థరాజః.

పూర్వం మైసూర్ నగరాత్ గోమఠం శ్రీనివాసజ్యౌతిషికైః గ్రన్థోఽయం బహువారం ముద్రితః. తేన వైదికానాం మహోపకార స్సమజని. సంప్రతి తతోఽపి గ్రన్థా దుర్లభా అభూవన్. సంప్రతి ప్రాకాశ్యం నీయమానేఽస్మిన్ తైత్తిరీయసంహితాగ్రన్థస్యాన్తే వేదాధ్యయనా ధ్యాపనవ్రతినాముపకారాయ అనుబన్ధశ్చ కశ్చనాత్ర సంయోజ్యతే. పరీక్షార్థిం తితీర్షూణాం వైదికఛాత్రాణాం మహోపకారాయ కల్పతేఽయమనుబన్ధ ఇత్యసన్దేహః.

బహోః కాలాత్పూర్వం శ్రీమన్మైసూర్మహారాజాస్థానఋత్విజా గోమఠం శ్రీనివాసజ్యౌతిషికేణ (1915 తమే అంగ్లవత్సరే) తైత్తిరీయయజుర్వేదీయా "పఞ్చాశదనుక్రమణికా" ఇత్యాఖ్యయా 437 పుటాత్మకః గ్రన్థః అవిస్తృతాకారః

Vedic Un'vers ty, Sitanagaram - 522 501, Guntur Dt. A.P., INDIA
© (91)(866) 426929, 424053

SRIMANNARAYANA RAMANUJA YATHIBHYO NAMAHA

JEEYAR EDUCATIONL TRUST

Founder and Managing Trustee

His Holiness *Sri Sri Sri Tridandi Chinna*

Srimannarayana Ramanuja Jeeyar Sawmiji

చారుతరః ప్రకాశపథం నీతః. యత్ర- కాణ్డ-ప్రశ్న-అనువాక-మన్త్రాదీనామకారాదిక్రమేణ సూచీ విద్యతే. తేన మహానుభావేన మహతా పరిశ్రమేణ వైదికానాం సౌకర్యార్థమియం సూచీ "కే. నరసింహయ్య అండ్ కో" ముద్రణాలయాత్ ప్రప్రథమం ముద్రితా. వైదికానాముపకారాయ సేయం సూచీ యథాతథరూపేణైవాస్మాభిర్గ్రన్థాన్తే ప్రకాశ్యతే. అనుబన్ధోఽయం పరీక్షార్థినాం మహోపకారకః.

మహార్ఘసమయేఽపి విత్తవ్యయే నాస్మాకం దృష్టిః. అపితు యథాశక్తి గ్రన్థసంరక్షణమేవాస్మల్లక్ష్యమ్. కృష్ణయజుర్వేదీయబ్రాహ్మణభాగోఽప్యనుపదమేవ పృథగ్గ్రంథరూపేణ ప్రాకాశ్యం నీయతే. జవేనైవ శుక్లయజుర్వేదీయ కాణ్వశాఖా వైదికజనసేవాయాం సముపస్థాస్యతి. ఏతే గ్రన్థాః నాగరలిప్యాం సమ్ప్రత్యన్యత్ర సముపలభ్యన్తే. తెలుగులిప్యామస్మద్విద్యాలయా త్ప్రథమం ప్రకాశయామః.

అత్ర గ్రన్థే యది స్ఖలిత్యాని స్యుః తర్హి తాని పరిశీల్య పఠన్తు ఆవేదయన్తు చ సంశోధనా యాస్మాన్ ప్రాజ్ఞపుంగవాః ఇతి సప్రశ్రయం వినివేద్య విరమామః॥

"గచ్ఛతః స్ఖలనం క్వాపి భవత్యేవ ప్రమాదతః
హసన్తి దుర్జనా స్తత్ర సమాదధతి సాధవః"

-ఇతి శమ్-

ఇత్థం వినివేదయతి

శ్రీమత్పరమహంసపరివ్రాజకాచార్యాణాం

శ్రీశ్రీశ్రీ త్రిదండి చిన్న శ్రీమన్నారాయణరామానుజ జీయర్‌స్వామిపాదానాం

మంగళాశాసనపూర్వకం

వేదవిశ్వవిద్యాలయః, సీతానగరస్థః.

జయ శ్రీమన్నారాయణ!

Vedic University, Sitanagaram - 522 501, Guntur Dt. A.P., INDIA
© (91)(866) 426929, 424053
E-mail : jethyd@hd1.vsnl.net.in Internet : http://www.chinnajeeyar.org

ప్రథమకాణ్డే ప్రథమః ప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్ ॥ ఇషే త్వోర్జే త్వా వాయవస్థోపాయవస్థ దేవో వస్సవితా ప్రార్పయతు శ్రేష్ఠతమాయ కర్మణ ఆ ప్యాయధ్వమఘ్నియా దేవభాగమూర్జస్వతీః పయస్వతీః ప్రజావతీరనమీవా అయక్ష్మా మా వస్తేన ఈశత మాఽఘశగ్ంసో రుద్రస్య హేతిః పరి వో వృణక్తు ధ్రువా అస్మిన్ గోపతౌ స్యాత బహ్వీర్యజమానస్య పశూన్పాహి ॥ ౧ ॥

ఇషే త్రిచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౧ ॥

యజ్ఞస్య ఘోషదసి ప్రత్యుష్టగ్ం రక్షః ప్రత్యుష్టా అరాతయః ప్రేయమగాద్ధిషణా బర్హిరచ్ఛ మనునా కృతా స్వధయా వితష్టా త ఆ వహన్తి కవయః పురస్తాద్దేవేభ్యో జుష్టమిహ బర్హిరాసదే దేవానాం పరిషూతమసి వర్షవృద్ధమసి దేవబర్హిర్మా త్వాఽన్వఙ్మా తిర్యక్పర్వ తే రాధ్యాసమాచ్ఛేత్తా తే మా రిషం దే-

వబర్హిశ్శతవల్శం వి రోహ సహస్రవల్శాః ॥ ౨॥ వి వయగ్ం
రుహేమ పృథివ్యాస్సంపృచః పాహి సుసంభృతా త్వా సం భరా-
మ్యదిత్యై రాస్నాఽసీన్ద్రాణ్యై సంనహనం పూషా తే గ్రన్థిం గ్ర-
థ్నాతు స తే మాఽఽస్థాదిన్ద్రస్య త్వా బాహుభ్యాముద్యచ్ఛే బృ-
హస్పతేర్మూర్ధ్నా హరామ్యుర్వన్తరిక్షమన్విహి దేవంగమమసి ॥ ౩ ॥

సహస్రవల్శా అష్టాత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

శున్ధధ్వం దైవ్యాయ కర్మణే దేవయజ్యాయై మాతరిశ్వనో
ఘర్మోఽసి ద్యౌరసి పృథివ్యసి విశ్వధాయా అసి పరమేణ ధామ్నా
దృగ్ంహస్వ మా హ్వార్వసూనాం పవిత్రమసి శతధారం వసూనాం
పవిత్రమసి సహస్రధారగ్ం హుతస్స్తోకో హుతో ద్రప్సోఽగ్నయే
బృహతే నాకాయ స్వాహా ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ం సా విశ్వాయుస్సా
విశ్వవ్యచాస్సా విశ్వకర్మా సం పృచ్యధ్వమృతావరీరూర్మిణీర్మధు-
మత్తమా మన్ద్రా ధనస్య సాతయే సోమేన త్వాఽఽతనచ్మీన్ద్రాయ
దధి విష్ణో హవ్యగ్ం రక్షస్వ ॥ ౪ ॥

సోమేనాష్టౌ చ ॥ ౩ ॥

కర్మణే వాం దేవేభ్యశ్శకేయం వేషాయ త్వా ప్రత్యుష్టగ్ం
రక్షః ప్రత్యుష్టా అరాతయో ధూరసి ధూర్వ ధూర్వన్తం ధూర్వ
తం యోఽస్మాన్ధూర్వతి తం ధూర్వ యం వయం ధూర్వామస్త్వం
దేవానామసి సస్నితమం పప్రితమం జుష్టతమం వహ్నితమం దేవ-
హూతమమహ్రుతమసి హవిర్ధానం దృగ్ంహస్వ మా హ్వార్మిత్ర-

త్రస్య త్వా చక్షుషా ప్రేక్షే మా భేర్మా సం విక్తా మా త్వా ॥ ౫ ॥
హిగ్ంసిషమురు వాతాయ దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినో-
ర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యా మగ్నయే జుష్టం నిర్వపామ్యగ్నీ-
షోమాభ్యామిదం దేవానామిదము నస్సహ స్ఫాత్యై త్వా నారా-
త్యై సువరభి వి ఖ్యేషం వైశ్వానరం జ్యోతిర్దృగ్ంహన్తాం దుర్యా
ద్యావా పృథివ్యోరుర్వ న్తరిక్షమన్విహ్యదిత్యాస్త్వోపస్థే సాదయా-
మ్యగ్నే హవ్యగ్ం రక్షస్వ ॥ ౬ ॥

మా త్వా వట్ప్రుత్వాగిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

దేవో వస్సవితోత్పునాత్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్య-
స్య రశ్మిభిరాపో దేవీరగ్రేపువో అగ్రేగువోఽగ్ర ఇమం యజ్ఞం
నయతాగ్రే యజ్ఞపతిం ధత్త యుష్మానిన్ద్రోఽవృణీత వృత్రతూర్యే
యూయమిన్ద్రమవృణీధ్వం వృత్రతూర్యే ప్రోక్షితా స్థాగ్నయే వో
జుష్టం ప్రోక్షామ్యగ్నీషోమాభ్యాగ్ం శున్ధధ్వం దైవ్యాయ కర్మణే
దేవయజ్యాయా అవధూతగ్ం రక్షోఽవధూతా అరాతయోఽ-
దిత్యాస్త్వగసి ప్రతి త్వా ॥ ౮ ॥ పృథివీ వేత్త్వధిషవణమసి వాన-
స్పత్యం ప్రతి త్వాఽదిత్యాస్త్వగ్వేత్త్వగ్నేస్తనూరసి వాచో
విసర్జనం దేవవీతయే త్వా గృహ్ణామ్యద్రిరసి వానస్పత్యస్స ఇదం
దేవేభ్యో హవ్యగ్ం సుశమి శమిష్వేషమావదోర్జమావద ద్యుమ-
ద్వదత వయగ్ం సఙ్ఘాతం జేష్మ వర్షవృద్ధమసి ప్రతి త్వా వర్షవృ-
ద్ధం వేత్తు పరాపూతగ్ం రక్షః పరాపూతా అరాతయో రక్షసాం భా-

గోఽసి వాయుర్వో వి వినక్తు దేవో వస్సవితా హిరణ్యపాణిః ప్రతి
గృహ్ణాతు ॥ ౮

త్వా భాగ ఏకాదశ చ ॥ ౫ ।

అవధూతగ్ం రక్షోఽవధూతా అరాతయోఽదిత్యాస్త్వ-
గసి ప్రతి త్వా పృథివీ వేత్తు దివస్కమ్భనిరసి ప్రతి త్వాఽదిత్యా-
స్త్వగ్వేత్తు ధిషణాఽసి పర్వత్యా ప్రతి త్వా దివస్కమ్భనిర్వేత్తు
ధిషణాఽసి పార్వతేయీ ప్రతి త్వా పర్వతిర్వేత్తు దేవస్య త్వా సవితుః
ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యామధి వపామి ధాన్య-
మసి ధినుహి దేవాన్ప్రాణాయ త్వాఽపానాయ త్వా వ్యానాయ
త్వా దీర్ఘామను ప్రసితిమాయుషే ధాం దేవో వస్సవితా హిరణ్యపాణిః
ప్రతి గృహ్ణాతు ॥ ౬ ।

ప్రాణాయ త్వా పఞ్చదశ చ ౬

ధృష్టిరసి బ్రహ్మ యచ్ఛాపాగ్నేఽగ్నిమామాదం జహి ని-
ష్క్రవ్యాదగ్ం సేధా దేవయజం వహ నిర్దగ్ధగ్ం రక్షో నిర్దగ్ధా
అరాతయో ధ్రువమసి పృథివీం దృగ్ంహాఽఽయుర్దృగ్ంహ ప్రజాం
దృగ్ంహ సజాతానస్మై యజమానాయ పర్యూహ ధర్త్రమస్య-
న్తరిక్షం దృగ్ంహ ప్రాణం దృగ్ంహాపానం దృగ్ంహ సజాతాన-
స్మై యజమానాయ పర్యూహ ధరుణమసి దివం దృగ్ంహ చక్షుః ॥
దృగ్ంహ శ్రోత్రం దృగ్ంహ సజాతానస్మై యజమానాయ పర్యూహ-
ధర్మాఽసి దిశో దృగ్ంహ యోనిం దృగ్ంహ ప్రజాం దృగ్ంహ

సజా॒తాన॑స్మై॒ యజ॑మానాయ॒ పర్యూ॑హ॒ చిత॑స్థ ప్ర॒జామ॑స్మై ర॒యిం-
మ॑స్మై స॒జా॒తాన॑స్మై॒ యజ॑మానాయ॒ పర్యూ॑హ॒ భృగూ॑ణా॒మఙ్గి॑రసాం
తప॑సా తప్యధ్వం॒ యాని॑ ఘ॒ర్మే క॒పాలా᳚న్యుప చి॒న్వన్తి॑ వే॒ధసః॑ ।
పూ॒ష్ణస్తాన్యపి॑ వ్ర॒త ఇ॑న్ద్రవా॒యూ వి ము॑ఞ్చతామ్ ॥ ౧౧ ।

చతు॑ర్దశ చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

సం వ॑పామి॒ సమాపో॑ అ॒ద్భిర॑గ్మత॒ సమోష॑ధయో॒ రసే॑న॒ సగ్ం రే॒వతీ॒ర్జగ॑తీభి॒ర్మధు॑మతీ॒ర్మధు॑మతీభిస్సృజ్యధ్వ॒మద్భ్యః పరి॑
ప్ర॒జాతా᳚స్థ॒ సమ॒ద్భిః పృ॑చ్యధ్వం జ॒నయ॑త్యై త్వా॒ సం యౌ᳚మ్య॒గ్నయే᳚ త్వా॒ఽగ్నీషోమా᳚భ్యాం మ॒ఖస్య॒ శిరో॑ఽసి ఘ॒ర్మో॑ఽసి వి॒శ్వాయు॑-
రు॒రు ప్ర॑థస్వో॒రు తే॑ య॒జ్ఞప॑తిః ప్రథతాం త్వ॒చం గృ॑హ్ణీష్వా॒న్తరి॑-
తగ్ం॒ రక్షో॒ఽన్తరి॑తా॒ అరా॑తయో దే॒వస్త్వా॑ సవి॒తా శ్ర॑పయతు॒
వర్షి॑ష్ఠే॒ అధి॒ నాకే॒ఽగ్నిస్తే॑ త॒నువం॒ మాఽతి॑ధా॒గగ్నే॑ హ॒వ్యగ్ం
ర॑క్షస్వ॒ సం బ్రహ్మ॑ణా పృచ్యస్వై॒కతా॑య॒ స్వాహా॑ ద్వి॒తాయ॒ స్వాహా॑
త్రి॒తాయ॒ స్వాహా᳚ ॥ ౧౨ ॥

స॒వి॒తా ద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౮ ॥

ఆద॑ద॒ ఇన్ద్ర॑స్య బా॒హుర॑సి॒ దక్షి॑ణస్స॒హస్ర॑భృష్టిశ్శ॒తతే॑-
జా వా॒యుర॑సి తి॒గ్మతే॑జాః పృథి॑వి దేవ॒యజ॒న్యోష॑ధ్యాస్తే॒ మూలం॒
మా హిగ్ంసిషమపహ॒తో॑ఽరరుః పృథి॒వ్యై వ్ర॒జం గ॑చ్ఛ గో॒స్థానం॒
వర్ష॑తు తే॒ ద్యౌర్బ॑ధా॒న దే॑వ సవితః పర॒మస్యాం᳚ పరా॒వతి॑ శ॒తేన॒
పాశై॒ర్యో᳚ఽస్మాన్ద్వేష్టి॒ యం చ॑ వ॒యం ద్వి॒ష్మస్తమతో॒ మా మౌ᳚గపహ॒-

త్వో౽రరుః పృథివ్యై దేవయజన్యై వ్రజమ్ ॥ ౧౩ ॥ గచ్ఛ గో-
ష్ఠానం వర్షతు తే ద్యౌర్బధాన దేవ సవితః పరమస్యాం పరావతి
శతేన పాశైర్యో౽స్మాన్ ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మస్తమతో మా
మౌగపహతో౽రరుః పృథివ్యా అదేవయజనో వ్రజం గచ్ఛ గోష్ఠా-
నం వర్షతు తే ద్యౌర్బధాన దేవ సవితః పరమస్యాం పరావతి
శతేన పాశైర్యో౽స్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మస్తమతో మా ॥ ౧౪ ॥
మౌగ్ద్రరరుస్తే దివం మా ప్స్కన్ వసవస్త్వా పరి గృహ్ణన్తు గాయత్రేణ
ఛన్దసా రుద్రాస్త్వా పరి గృహ్ణన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసా౽౽దిత్యాస్త్వా
పరి గృహ్ణన్తు జాగతేన ఛన్దసా దేవస్య సవితుస్సవే కర్మ కృణ్వన్తి
వేధస ఋతమస్యృతసదనమస్యృతశ్రీరసి ధా అసి స్వధా అస్యు-
ర్వీ చాసి వస్వీ చాసి పురా క్రూరస్య విసృపో విరప్శిన్నుదాదాయ
పృథివీం జీరదానుర్యామైరయన్చన్ద్రమసి స్వధాభిస్తాం ధీరాసో
అనుదృశ్య యజన్తే ॥ ౧౫ ॥ దేవయజన్యై వ్రజం తమతో మా
విరప్శిన్నేకాదశ చ ॥ ౬ ॥

ప్రత్యుష్టగ్ం రక్షః ప్రత్యుష్టా అరాతయో౽గ్నేర్వస్తేజిష్ఠే-
న తేజసా నిష్టపామి గోష్ఠం మా నిర్మృక్షం వాజినం త్వా సపత్న-
సాహగ్ం సం మార్జ్మి వాచం ప్రాణం చక్షుశ్శ్రోత్రం ప్రజాం
యోనిం మా నిర్మృక్షం వాజినీం త్వా సపత్నసాహీగ్ం సం మా-
ర్జ్మ్యాశాసానా సౌమనసం ప్రజాగ్ం సౌభాగ్యం తనూమ్। అగ్నేర-
నువ్రతా భూత్వా సంనహ్యే సుకృతాయ కమ్। సుప్రజసస్త్వా వయ-

గ్ం సుపత్నీరుప ॥ ౧౭ ॥ సైద్రిమ్ । అగ్నే సపత్నదమ్భనమదబ్ధాసో అదాభ్యమ్ । ఇమం విష్యామి వరుణస్య పాశం యమబధ్నీత సవితా సుకేతః । ధాతుశ్చ యోనౌ సుకృతస్య లోకే స్యోనం మే సహ పత్యా కరోమి । సమాయుషా సం ప్రజయా సమగ్నే వర్చసా పునః । సం పత్నీ పత్యాఽహం గచ్ఛే సమాత్మా తనువా మమ । మహీనాం పయోఽస్యోషధీనాగ్ం రసస్తస్య తేఽక్షీయమాణస్య నిః ॥
౧౮ ॥ ర్వపామి మహీనాం పయోఽస్యోషధీనాగ్ం రసోఽదబ్ధేన త్వా చక్షుషాఽవేక్షే సుప్రజాస్త్వాయ తేజోఽసి తేజోఽను ప్రేహ్యగ్నిస్తే తేజో మా వినైదగ్నేర్జిహ్వాఽసి సుభూర్దేవానాం ధామ్నేధామ్నే దేవేభ్యో యజుషేయజుషే భవ శుక్రమసి జ్యోతిరసి తేజోఽసి దేవో వస్సవితోత్పునాత్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్యస్య రశ్మిభిశ్శుక్రం త్వా శుక్రాయాం ధామ్నేధామ్నే దేవేభ్యో యజుషేయజుషే గృహ్ణామి జ్యోతిస్త్వా జ్యోతిష్యర్చిస్త్వాఽర్చిషి ధామ్నేధామ్నే దేవేభ్యో యజుషేయజుషే గృహ్ణామి ॥ ౧౯ ॥

ఉప నీ రశ్మిభిశ్శుక్రగ్ం షోడశ చ ॥ ౧౦ ॥

కృష్ణోఽస్యాఖరేష్ఠోఽగ్నయే త్వా స్వాహా వేదిరసి బర్హిషే త్వా స్వాహా బర్హిరసి స్రుగ్భ్యస్త్వా స్వాహా దివే త్వాఽన్తరిక్షాయ త్వా పృథివ్యై త్వా స్వధా పితృభ్య ఊర్గ్భవ బర్హిషద్భ్య ఊర్జా పృథివీం గచ్ఛత విష్ణోస్స్తూపోఽస్యూర్ణామ్రదసం త్వా స్తృణామి స్వాసస్థం దేవేభ్యో గన్ధర్వోఽసి విశ్వావసుర్విశ్వస్మాదీషతో

యజమానస్య పరిధిరిడ ఈడిత ఇన్ద్రస్య బాహురసి । ౧౯ । ద-
క్షిణో యజమానస్యపరిధిరిడ ఈడితో మిత్రావరుణౌ త్వోత్తరతః
పరి ధత్తాం ధ్రువేణధర్మణా యజమానస్య పరిధిరిడ ఈడితస్సూ-
ర్యస్త్వాపురస్తాత్పాతు కస్యాశ్చిదభిశస్త్యా వీతిహోత్రం త్వా కవే
ద్యుమన్తగ్ం సమిధీమహ్యగ్నే బృహన్తమధ్వరే విశోయన్త్రే
స్థో వసూనాగ్ం రుద్రాణామాదిత్యానాగ్ం సదసి సీద జుహూ-
రుపభృద్ధ్రువాఽసిఘృతాచీనామ్నాప్రియేణ నామ్నాప్రియే స-
దసిసీదైతాఅసదన్త్సుకృతస్య లోకే తా విష్ణో పాహి పాహి యజ్ఞం
పాహి యజ్ఞపతిం పాహిమాం యజ్ఞనియమ్ । ౨౦

బాహురసి ప్రియే సదసి పఞ్చదశ చ । ౧౧

భువనమసివి ప్రథస్వాగ్నే యష్టరిదం నమః జుహ్వేహ్య-
గ్నిస్త్వా హ్వయతి దేవయజ్యాయా ఉపభృదేహి దేవస్త్వా సవితా
హ్వయతి దేవయజ్యాయా అగ్నావిష్ణూ మా వామవక్రమిషం వి
జిహాథాం మామాసంతాప్తం లోకంమే లోకకృతౌ కృణుతం వి-
ష్ణోస్థానమసీత ఇన్ద్రో అకృణోద్వీర్యాణి సమారభ్యోర్ధ్వో అధ్వ-
రో దివిస్పృశమహ్రుతో యజ్ఞో యజ్ఞపతేరిన్ద్రావాన్త్స్వాహా
బృహద్భాః పాహిమాఽగ్నేదుశ్చరితాదా మా సుచరితే భజ
మఖస్య శిరోఽసి సం జ్యోతిషా జ్యోతిరజ్యతామ్ । ౨౧ ।

అహ్రుత ఏకవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౨ ॥

వాజస్య మా ప్రసవేనోద్గ్రాభేణోదగ్రభీత్ । అథా సప-
త్నాగ్ం ఇన్ద్రో మే నిగ్రాభేణాధరాగ్ం అకః । ఉద్గ్రాభంచ
నిగ్రాభం చ బ్రహ్మ దేవా అవీవృధన్న్ । అథా సపత్నానిన్ద్రా-
గ్నీ మే విషూచీనాన్వ్యస్యతామ్ । వసుభ్యస్త్వా రుద్రేభ్యస్త్వాఽఽ-
దిత్యేభ్యస్త్వాఽక్తగ్ం రిహాణా వియన్తు వయః । ప్రజాం యోనిం
మా నిర్మృక్షమా ప్యాయన్తామాప ఓషధయో మరుతాం పృషత-
యస్థ దివమ్ ॥ ౨౨ గచ్ఛత తతో నో వృష్టిమేరయ । ఆయుష్పా
అగ్నేఽస్యాయుర్మే పాహి చక్షుష్పా అగ్నేఽసి చక్షుర్మే పాహి
ధ్రువాఽసియం పరిధిం పర్యధత్థా అగ్నే దేవ పణిభిర్వీయమాణః ।
తం త ఏతమను జోషం భరామి నేదేష త్వదపచేతయాతై యజ్ఞ-
స్య పాథ ఉప సమితగ్ం సగ్ంస్రావభాగాస్థేషా బృహన్తః ప్ర-
స్తరేష్ఠా బర్హిషదశ్చ ౨౩ । దేవా ఇమాం వాచమభి విశ్వే
గృణన్త ఆసద్యాస్మిన్బర్హిషి మాదయధ్వమగ్నేర్వామపన్నగృ-
హస్య సదసి సాదయామి సుమ్నాయ సుమ్నినీ సుమ్నే మాధ-
త్తం ధురి ధుర్యౌ పాతమగ్నేఽదబ్ధాయోఽశీతతనో పాహి మాఽ-
ద్యదివః పాహి ప్రసిత్యై పాహి దురిష్ట్యై పాహి దురద్మన్యై పాహి
దుశ్చరితాదవిషం నః పితుం కృణు సుషదా యోనిగ్గ్ం స్వాహా దేవా
గాతువిదో గాతుం విత్త్వా గాతుమిత మనసస్పత ఇమం నో దేవ
దేవేషు యజ్ఞగ్గ్ం స్వాహా వాచి స్వాహా వాతే ధాః ॥ ౨౪ ॥

దివం చ విత్త్వా గాతుం త్రయోదశ చ ॥ ౧౩ ॥

ఉభా వామిన్ద్రాగ్నీ ఆహువధ్యా ఉభా రాధసస్సహ మా-
దయధ్యై । ఉభా దాతారావిషాగ్ం రయీణాముభా వాజస్య
సాతయే హువే వామ్ । అశ్రవగ్ం హి భూరిదావత్తరా వాం విజా-
మాతురుత వా ఘా స్యాలాత్ । అథా సోమస్య ప్రయతీ యువభ్యా-
మిన్ద్రాగ్నీ స్తోమం జనయామి నవ్యమ్ ఇన్ద్రాగ్నీ నవతిం పురో
దాసపత్నీరధూనుతమ్ । సాకమేకేన కర్మణా । శుచిం ను స్తోమం
నవజాతమద్యేన్ద్రాగ్నీ వృత్రహణా జుషేథామ్ ॥ ౨౫ ॥ ఉభా హి
వాగ్ం సుహవా జోహవీమి తా వాజగ్ం సద్య ఉశతే ధేష్ఠా । వయ-
ము త్వా పథస్పతే రథం న వాజసాతయే । ధియే పూషన్నయుజ్మహి ।
పథస్పథః పరిపతిం వచస్యా కామేన కృతో అభ్యానడర్కమ్ । స
నో రాసచ్ఛురుధశ్చన్ద్రాగ్రా ధియంధియగ్ం సీషధాతి ప్ర పూషా ।
క్షేత్రస్య పతినా వయగ్ం హితేనేవ జయామసి । గామశ్వం పోష-
యిత్న్వా స నః ॥ ౨౬ ॥ మృడాతీదృశే క్షేత్రస్య పతే మధు-
మన్తమూర్మిం ధేనురివ పయో అస్మాసు ధుక్ష్వ మధుశ్చుతం ఘృ-
తమివ సుపూతమృతస్య నః పతయో మృడయన్తు । అగ్నే నయ
సుపథా రాయే అస్మాన్ విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్ । యుయో-
ధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూయిష్ఠాం తే నమఉక్తిం విధేమ ।
ఆ దేవానామపి పన్థామగన్మ యచ్ఛక్నవామ తదను ప్ర వోఢుమ్ ।
అగ్నిర్విద్వాన్త్స యజాత్ ॥ ౨౭ ॥ సేదు హోతా సో అధ్వరాన్త్స
ఋతూన్కల్పయాతి । యద్వాహిష్ఠం తదగ్నయే బృహదర్చ విభా-

వషా । మహిషీవ త్వద్రయిస్త్వద్వాజా ఉదీరతే । అగ్నే త్వం పా-
రయా నవ్యో అస్మాన్థ్స్వస్తిభిరతి దుర్గాణి విశ్వా । పూశ్చ పృథ్వీ
బహులా న ఉర్వీ భవా తోకాయ తనయాయ శంయోః । త్వమగ్నే
వ్రతపా అసి దేవ ఆ మర్త్యేష్వా । త్వం యజ్ఞేష్వీడ్యః । యద్వో
వయం ప్రమినామ వ్రతాని విదుషాం దేవా అవిదుష్టరాసః । అ-
గ్నిష్టద్విశ్వమా పృణాతి విద్వాన్యేభిర్దేవాగ్ం ఋతుభిః
కల్పయాతి ॥ ౨౮ ॥

జుషిత్వామా సనో యజ్ఞాదా త్రయోవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౪ ॥

ఇషే త్వా యజ్ఞస్య శుంధధ్వం కర్మణే వాం దేవ్యా ఉప-
భూతం ధృష్టిస్సం వపామ్యా దదే ప్రత్యుష్టం కృష్ణోసి భువనమసి
వాజస్యేభా వాం చతుర్దశ ॥ ౧౪ ॥

ఇషే దృగ్ంహన్తా భువనమష్టావిగ్ంశతిః ॥ ౨౮ ॥

ఇషే త్వా కల్పయాతి ॥ హరిః ఓమ్ ॥

ఇతి యజుర్వేదసంహితాయాం ప్రథమకాణ్డే

ప్రథమ ప్రశ్నస్సమాప్తః.

అథ ద్వితీయ ప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్॥ ఆప ఉన్దన్తు జీవసే దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చస ఓషధే త్రాయస్వైన్గ్ం స్వధితే మైనగ్ం హిగ్ంసీ ర్దేవశూరేతాని ప్ర వపే స్వస్త్యుత్తరాణ్యశీయాపో అస్మాన్మాతరశ్శున్ధన్తు ఘృతేన నో ఘృతప్వః పునన్తు విశ్వమస్మత్ప్ర వహన్తు రిప్రముదాభ్యశ్శుచిరా పూత ఏమి సోమస్య తనూరసి తనువం మే పాహి మహీనాం పయోసి వర్చోధా అసి వర్చః । ౧ । మయి ధేహి వృత్రస్య కనీనికాఽసి చక్షుష్పా అసి చక్షుర్మే పాహి చిత్పతిస్త్వా పునాతు వాక్పతిస్త్వా పునాతు దేవస్త్వా సవితా పునాత్వచ్ఛిద్రేణ పవిత్రేణ వసోస్సూర్యస్య రశ్మిభిస్తస్య తే పవిత్రపతే పవిత్రేణ యస్మై కం పునే తచ్ఛకేయమా వో దేవాస ఈమహే సత్యధర్మాణో అధ్వరే యద్వో దేవాస ఆగురే యజ్ఞియాసో హవామహ ఇన్ద్రాగ్నీ ద్యావాపృథివీ ఆప ఓషధీస్త్వం దీక్షాణామధిపతిరసీహ మా సన్తం పాహి ॥ ౨ ।

వర్చ ఓషధీరష్టౌ చ ॥ ౧ ॥

ఆకూత్యై ప్రయుజేఽగ్నయే స్వాహా మేధాయై మనసేఽగ్నయే స్వాహా దీక్షాయై తపసేఽగ్నయే స్వాహా సరస్వత్యై పూష్ణేఽగ్నయే స్వాహాఽఽపో దేవీర్బృహతీర్విశ్వశంభువో ద్యావాపృథివీ ఉర్వన్తరిక్షం బృహస్పతిర్నో హవిషా వృధాతు స్వాహా

విశ్వే దేవస్య నేతుర్మర్తో వృణీత సఖ్యం విశ్వే రాయ ఇషుధ్యసి
ద్యుమ్నం వృణీత పుష్యసే స్వాహా క్రాన్తామచ్యోశ్శిల్పే స్థస్తే వామా-
రభే తే మా ॥ ౩ పాతమాఽస్య యజ్ఞస్యోదృచ ఇమాం ధియగ్ం
శిక్షమాణస్య దేవ క్రతుం దక్షం వరుణ సగ్ంశిశాధి యయాఽతి
విశ్వా దురితా తరేమ సుతర్మాణమధి నావగ్ంరుహేమోర్గస్యా-
ఙ్గిరస్యూర్ణమ్రదా ఊర్జం మే యచ్ఛ పాహి మా మా మా హిగ్ం-
సీర్విష్ణోశ్శర్మాసి శర్మ యజమానస్య శర్మ మే యచ్ఛ నక్షత్రా-
ణాం మాఽతీకాశాత్పాహీన్ద్రస్య యోనిరసి ౪ ॥ మా మా
హిగ్ంసీః కృష్యై త్వా సుసస్యాయై సుపిప్పలాభ్య స్త్వౌషధీభ్య-
స్సూపస్థా దేవో వనస్పతిరూర్ధ్వో మా పాహ్యోదృచస్స్వాహా
యజ్ఞం మనసా స్వాహా ద్యావాపృథివీభ్యాగ్ం స్వాహోరోరన్తరి-
క్షాత్స్వాహా యజ్ఞం వాతాదారభే । ౫ ॥

మా యోనిరసి త్రిగ్ంశచ్చ ౨ ।

దైవీం ధియం మనామహే సుమృడీకామభిష్టయే వర్చోధాం
యజ్ఞవాహసగ్ం సుపారా నో అసద్వశే యే దేవా మనోజాతా
మనోయుజస్సుదక్షా దక్షపితారస్తే నః పాన్తు తే నోఽవన్తు తేభ్యో
నమస్తేభ్యస్స్వాహాఽగ్నే త్వగ్ం సు జాగృహి వయగ్ం సు మ-
న్దిషీమహి గోపాయ నస్స్వస్తయే ప్రబుధే నః పునర్దదః । త్వమ-
గ్నే వ్రతపా అసి దేవ ఆ మర్త్యేష్వా త్వం ॥ ౬ ॥ యజ్ఞేష్వీ-
డ్యః । విశ్వే దేవా అభిమాఽఽమావన్త్వహఃపూషా సన్యా సోమో

రాధసా దేవస్సవితా వసోర్వసుదావా రాస్వేయత్సోమా భూయో
భర మా పృణన్పూర్త్యా వి రాధి మాఽహమాయుషా చన్ద్రమసి
మమ భోగాయ భవ వస్త్రమసి మమ భోగాయ భవోస్రాఽసి మమ
భోగాయ భవ హయోఽసి మమ భోగాయ భవ ॥ ౭ ॥ ఛాగోఽసి మమ
భోగాయ భవ మేషోఽసి మమ భోగాయ భవ వాయవే త్వా వరు-
ణాయ త్వా నిరృత్యై త్వా రుద్రాయ త్వా దేవీరాపో అపాంనపా-
ద్య ఊర్మిర్హవిష్య ఇన్ద్రియావాన్మదిన్తమస్తం వో మాఽవక్రమి-
షమచ్ఛిన్నం తన్తుం పృథివ్యా అను గేషం భద్రాదభి శ్రేయః
ప్రేహి బృహస్పతిః పుర ఏతా తే అస్త్వథేమవ స్య వర ఆ పృ-
థివ్యా ఆరే శత్రూన్కృణుహి సర్వవీర ఏదమగన్మ దేవయజనం
పృథివ్యా విశ్వే దేవా యదజుషన్త పూర్వ ఋక్సామాభ్యాం య-
జుషా సంతరన్తో రాయస్పోషేణ సమిషా మదేమ ॥ ౮ ॥

ఆ త్వగ్ం హయోఽసి మమ భోగాయ భవ స్య పఞ్చవిగ్ం-
శతిశ్చ ॥ ౩ ॥

ఇయం తే శుక్ర తనూరిదం వర్చస్తయా సంభవ భ్రా-
జం గచ్ఛ జూరసి ధృతా మనసా జుష్టా విష్ణవే తస్యాస్తే సత్య-
సవసః ప్రసవే వాచో యన్త్రమశీయ స్వాహా శుక్రమస్యమృ-
తమసి వైశ్వదేవగ్ం హవిస్సూర్యస్య చక్షురాఽరుహమగ్నేరక్ష్ణః
కనీనికాం యదేతశేభిరీయసే భ్రాజమానో విపశ్చితా చిదసి మ-
నాఽసి ధీరసి దక్షిణా ॥ ౯ ॥ అసి యజ్ఞియాఽసి క్షత్రియాఽ-

స్యదితిరస్యుభయతశ్శీర్ష్ణీ సా నస్సుప్రాచీ సుప్రతీచీ సంభవ మిత్ర-
స్త్వా పది బధ్నాతు పూషాఽధ్వనః పాత్విన్ద్రాయాధ్యక్షాయా-
ను త్వా మాతా మన్యతామను పితాఽను భ్రాతా సగర్భ్యో-
ఽను సఖా సయూథ్యస్సా దేవి దేవమచ్ఛేహీన్ద్రాయ సోమ-
గ్ం రుద్రస్త్వాఽఽవర్తయతు మిత్రస్య పథా స్వస్తి సోమసఖా
పునరేహి సహ రయ్యా ॥ ౧౦ ॥

దత్త్వా సోమసఖా పఞ్చ చ ॥ ౪ ॥

వస్వ్యసి రుద్రాఽస్యదితిరస్యాదిత్యాఽసి శుక్రాఽసి చన్-
ద్రాఽసి బృహస్పతిస్త్వా సుమ్నే రణ్వతు రుద్రో వసుభిరా చికేతు
పృథివ్యాస్త్వా మూర్ధన్నా జిఘర్మి దేవయజన ఇడాయాః పదే ఘృ-
తవతి స్వాహా పరిలిఖితగ్ం రక్షః పరిలిఖితా అరాతయ ఇదమ-
హగ్ం రక్షసో గ్రీవా అపి కృన్తామి యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వ-
యం ద్విష్మ ఇదమస్య గ్రీవాః । ౧౧ ॥ అపి కృన్తామ్యస్మే రా-
యస్త్వే రాయస్తోతే రాయస్సం దేవి దేవ్యోర్వశ్యా పశ్యస్వ త్వ-
ష్టీమతీ తే సపేయ సురేతా రేతో దధానా వీరం విదేయ తవ సం-
దృశి మాఽహగ్ం రాయస్పోషేణ వి యోషమ్ ॥ ౧౨ ॥

అస్య గ్రీవా ఏకాన్న త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౫ ॥

అగ్ంశునా తే అగ్ంశుః పృచ్యతాం పరుషా పరుర్గన్ధస్తే
కామమవతు మదాయ రసో అచ్యుతోఽమాత్యోఽసి శుక్రస్తే గ్ర-
హోఽభిత్యం దేవగ్ం సవితారమూణ్యోః కవిక్రతుమర్చామి

సత్యసవసగ్ం రత్నధాతుభిః ప్రియం మతిమూర్ధ్వా యస్యామ-
తిర్భా అదిద్యుతత్సవీమని హిరణ్యపాణిరమిమీత సుక్రతుః కృ-
పాసువః । ప్రజాభ్యస్త్వా ప్రాణాయ త్వా వ్యానాయ త్వా ప్రజా-
స్త్వమను ప్రాణిహి ప్రజాస్త్వామను ప్రాణన్తు ॥ ౧౩ ।

అను స్తప్త చ ॥ ౬ ॥

సోమం తే క్రీణామ్యూర్జస్వన్తం పయస్వన్తం వీర్యావన్త-
మభిమాతిషాహగ్ం శుక్రం తే శుక్రేణ క్రీణామి చన్ద్రం చన్ద్రేణా-
మృతమమృతేన సమ్యత్తే గోరస్మే చన్ద్రాణి తపస స్తనూరసి ప్రజా-
పతేర్వర్ణ స్తస్యాస్తే సహస్రపోషం పుష్యన్త్యాశ్చరమేణ పశునా క్రీ-
ణామ్యస్మే తే బన్ధుర్మయి తే రాయశ్శ్రయన్తామస్మే జ్యోతిస్సో-
మవిక్రయిణి తమో మిత్రో న ఏహి సుమిత్రధా ఇన్ద్రస్యోరుమా
విశ దక్షిణముశన్నుశన్తగ్గ్ స్యోనస్స్యోనగ్గ్ం స్వాన భ్రాజాఙ్ఘారే
బమ్భారే హస్త సుహస్త కృశానవేతే వస్సోమక్రయణాస్తాన్రక్ష-
ధ్వం మా వో దభన్ ॥ ౧౪ ॥

ఊరుం ద్వావిగ్ంశతిశ్చ । ౭ ॥

ఉదాయుషా స్వాయుషోదోషధీనాగ్ం రసేనోత్పర్జన్యస్య
శుష్మేణోదస్థామమృతాగ్ం అను ఉర్వన్తరిక్షమన్విహ్యాదిత్యాస్స-
దో౽స్యదిత్యాస్సద ఆ సీద అస్తభ్నాద్ద్యామృషభో అన్తరిక్షమమి-
మీత వరిమాణం పృథివ్యా ఆసీదద్విశ్వా భువనాని సమ్రాడ్విశ్వేత్తాని
వరుణస్య వ్రతాని వనేషు వ్యన్తరిక్షం తతాన వాజమర్వత్సు పయో

అఘ్నియాసు హృథ్సు ॥ ౧౫ ॥ క్రతుం వరుణో విక్ష్వగ్నిం దివి
సూర్యమదధాథ్సోమమద్రావుదు త్యం జాతవేదసం దేవం వహన్తి
కేతవః । దృశే విశ్వాయ సూర్యమ్ । ఉస్రావేతం ధూర్షాహావన-
శ్రూ అవీరహణౌ బ్రహ్మచోదనౌ వరుణస్య స్కమ్భనమసి వరు-
ణస్య స్కమ్భసర్జనమసి ప్రత్యస్తో వరుణస్య పాశః । ౧౬ ॥

హృథ్సు పఞ్చత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

ప్ర చ్యవస్వ భువస్పతే విశ్వాన్యభి ధామాని మా త్వా ప-
రిపరీ విదన్మా త్వా పరిపన్థినో విదన్మా త్వా వృకా అఘాయవో మా
గన్ధర్వో విశ్వావసురా దఘచ్ఛ్యేనో భూత్వా పరా పత యజమాన-
స్య నో గృహే దేవైః సగ్ంస్కృతం యజమానస్య స్వస్త్యయ-
న్యసి అపి పన్థామగస్మహి స్వస్తిగామనేహసం యేన విశ్వాః పరి
ద్విషో వృణక్తి విన్దతే వసు నమో మిత్రస్య వరుణస్య చక్షసే
మహో దేవాయ తదృతగ్ం సపర్యత దూరేదృశే దేవజాతాయ
కేతవే దివస్పుత్రాయ సూర్యాయ శగ్ంసత వరుణస్య స్కమ్భన-
మసి వరుణస్య స్కమ్భసర్జనమస్యున్ముక్తో వరుణస్య పాశః ॥ ౧౭ ॥

మిత్రస్య త్రయోవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౯ ॥

అగ్నేరాతిథ్యమసి విష్ణవే త్వా సోమస్యాతిథ్యమసి విష్ణవే
త్వాఽతిథేరాతిథ్యమసి విష్ణవే త్వాఽగ్నయే త్వా రాయస్పోషదా-
వ్న్నే విష్ణవే త్వా శ్యేనాయ త్వా సోమభృతే విష్ణవే త్వా యా
తే ధామాని హవిషా యజన్తి తా తే విశ్వా పరిభూరస్తు యజ్ఞం

గయస్ఫానః ప్రతరణస్సువీరోఽవీరహా ప్రచరా సోమ దుర్యానది-
త్యాస్సదోఽస్యదిత్యాస్సద ఆ ॥ ౧౮ ॥ సీద వరుణోఽసి ధృతవ్ర-
తో వారుణమసి శంయోర్దేవానాగ్ం సఖ్యాన్మా దేవానామప-
సశ్ఛిత్స్యాపతయే త్వా గృహ్ణామి పరిపతయే త్వా గృహ్ణామి త-
నూనప్త్రే త్వా గృహ్ణామి శాక్వరాయ త్వా గృహ్ణామి శక్మన్నో-
జిష్ఠాయ త్వా గృహ్ణామ్యనాధృష్టమస్యనాధృష్యం దేవానామో-
జోఽభిశస్తిపా అనభిశస్తేన్యమను మే దీక్షాం దీక్షాపతిర్మన్యతామను
తపస్తపస్పతిరఞ్జసా సత్యముపగేషగ్ం సువితే మా ధాః ॥ ౧౯ ॥

ఆ వైకంచ ॥ ౧౦ ॥

అగ్ంశురగ్ంశుస్తే దేవ సోమాప్యాయతామిన్ద్రాయైకధనవిద
ఆ తుభ్యమిన్ద్రః ప్యాయతామా త్వమిన్ద్రాయ ప్యాయస్వాప్యాయ-
య సఖీన్థ్సన్యా మేధయా స్వస్తి తే దేవ సోమ సుత్యామశీయేష్టా
రాయః ప్రేషే భగాయర్తమృతవాదిభ్యో నమో దివే నమః పృ-
థివ్యా అగ్నే వ్రతపతే త్వం వ్రతానాం వ్రతపతిరసి యా మమ త-
నూరేషా సా త్వయి ॥ ౨౦ ॥ యా తవ తనూరియగ్ం సా మయి సహ
నౌ వ్రతపతే వ్రతినోర్వ్రతాని యా తే అగ్నే రుద్రియా తనూ-
స్తయా నః పాహి తస్యాస్తే స్వాహా యా తే అగ్నేఽయాశయా ర-
జాశయా హరాశయా తనూర్వర్షిష్ఠా గహ్వరేష్ఠోగ్రం వచో అపా-
వధీం త్వేషం వచో అపావధీగ్ం స్వాహా ॥ ౨౧ ॥

త్వయి చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౧ ॥

విత్తాయనీ మేఽసి తిక్తాయనీ మేఽస్యవతాన్మా నాథితమ-
వతాన్మా వ్యథితం విదేరగ్నిర్నభో నామాగ్నే అఙ్గిరో యోఽస్యాం
పృథివ్యామస్యాయుషా నామ్నేహి యత్తేఽనాధృష్టం నామ యజ్ఞి-
యం తేన త్వాఽఽ దధేఽగ్నే అఙ్గిరో యో ద్వితీయస్యాం తృతీ-
యస్యాం పృథివ్యామస్యాయుషా నామ్నేహి యత్తేఽనాధృష్టం
నామ ॥ ౨౨ ॥ యజ్ఞియం తేన త్వాఽఽదధే సిగ్ంహీరసి మహిషీ-
రస్యురు ప్రథస్వోరు తే యజ్ఞపతిః ప్రథతాం ధ్రువాఽసి దేవేభ్య-
శ్శున్ధస్వ దేవేభ్యశ్శుమ్భస్వేన్ద్రఘోషస్త్వా వసుభిః పురస్తాత్పాతు
మనోజవాస్త్వా పితృభిర్దక్షిణతః పాతు ప్రచేతాస్త్వా రుద్రైః
పశ్చాత్పాతు విశ్వకర్మా త్వాఽఽదిత్యైరుత్తరతః పాతు సిగ్ంహీరసి
సపత్నసాహీ స్వాహా సిగ్ంహీరసి సుప్రజావనిస్స్వాహా సిగ్ంహీః ॥
అసి రాయస్పోషవనిస్స్వాహా సిగ్ంహీరస్యాదిత్యవని స్స్వాహా సిగ్ం-
హీరస్యావహ దేవాన్దేవయతే యజమానాయ స్వాహా భూతేభ్యస్త్వా
విశ్వాయురసి పృథివీం దృగ్ంహ ధ్రువక్షిదస్యన్తరిక్షం దృగ్ం-
హాచ్యుతక్షిదసి దివం దృగ్ంహాగ్నేర్భస్మాస్యగ్నేః పురీషమసి ॥ ౨౩ ॥

నామ సుప్రజావనిస్స్వాహా సిగ్ంహీః పఞ్చత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

యుఞ్జతే మన ఉత యుఞ్జతే ధియో విప్రా విప్రస్య బృహతో వి-
పశ్చితః । వి హోత్రా దధే వయునావిదేక ఇన్మహీ దేవస్య సవి-
తుః పరిష్టుతిః । సువాగ్దేవ దుర్యాగ్ం ఆ వద దేవశ్రుతౌ దేవేష్వా ఘో-
షేథామా నో వీరో జాయతాం కర్మణ్యో యగ్ం సర్వేఽనుజీవామ

యో బహూనామసద్వశీ ఇదం విష్ణుర్విచక్రమే త్రేధా నిదధే పదమ్
సమూఢమస్య ॥ ౨౫ ॥ పాగ్ంసుర ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతగ్ం
సూయవసినీ మనవే యశస్యే । వ్యస్కభ్నా రోదసీ విష్ణురేతే దాధార
పృథివీమభితో మయూఖైః ప్రాచీ ప్రేతమధ్వరం కల్పయన్తీ
ఊర్ధ్వం యజ్ఞం నయతం మా జీహ్వరతమత్ర రమేథాం వర్ష్మన్-
పృథివ్యా దివో వా విష్ణవుత వా పృథివ్యా మహో వా విష్ణవుత వా-
న్తరిక్షాద్ధస్తౌ పృణస్వ బహుభిర్వసవ్యైరా ప్రయచ్ఛ । ౨౬ ॥
దక్షిణాదోత సవ్యాత్ విష్ణోర్నుకం వీర్యాణి ప్రవోచం యః
పార్థివాని విమమే రజాగ్ంసి యో అస్కభాయదుత్తరగ్ం సధస్థం
విచక్రమాణస్త్రేధోరుగాయో విష్ణో రరాటమసి విష్ణోః పృష్ఠమసి
విష్ణోః శ్నప్త్రే స్థో విష్ణోస్స్యూరసి విష్ణోర్ధ్రువమసి వైష్ణవమసి విష్ణవే త్వా ॥

అస్య యచ్ఛైకాన్న చత్వారిగ్ంశచ్చ । ౧౩ ।

కృణుష్వపాజః ప్రసితిన్న పృథ్వీం యాహి రాజేవామవాగ్ం
ఇభేన తృష్వీమను ప్రసితిం ద్రూణానోఽస్తాఽసి విధ్య రక్షసస్తపిష్ఠైః ।
తవ భ్రమాస ఆశుయా పతన్త్యను స్పృశ ధృషతా శోశుచానః ।
తపూగ్ంష్యగ్నే జుహ్వా పతఙ్గానసందితో విసృజ విష్వగుల్కాః ।
ప్రతి స్పశో విసృజ తూర్ణితమో భవా పాయుర్విశో అస్యా అదబ్ధః
యో నో దూరే అఘశగ్ంసః ॥ ౨౭ । యో అన్త్యగ్నే మాకిష్టే
వ్యథిరా దధర్షీత్ ఉదగ్నే తిష్ఠ ప్రత్యాతనుష్వ న్యమిత్రాగ్ం
ఓషతాత్తిగ్మహేతే । యో నో అరాతిగ్ం సమిధాన చక్రే నీచాతం

ధక్ష్యతసం నశుష్కమ్ । ఊర్ధ్వో భవ ప్రతివిధ్యాధ్యస్మదావిష్కృ-
ణుష్వ దైవ్యాన్యగ్నే । అవస్థిరా తనుహియాతుజూనాం జామి-
మజామిం ప్రమృణీహి శత్రూన్ । సతే ॥ ౨౯ ॥ జానాతి సుమతిం
యవిష్ఠ య ఈవతే బ్రహ్మణే గాతుమైరత్ విశ్వాన్యస్మై సుదినాని
రాయో ద్యుమ్నాన్యర్యో విదురో అభిద్యౌత్ । సేదగ్నే అస్తు
సుభగస్సుదానుర్యస్త్వా నిత్యేన హవిషా య ఉక్థైః । పిప్రీషతి స్వ
ఆయుషి దురోణే విశ్వేదస్మై సుదినా సాఽసదిష్టిః అర్చామి తే సు-
మతిం ఘోష్యర్వాక్సంతే వావాతా జరతామ్ । ౩౦ ॥ ఇయంగీః ।
స్వశ్వాస్త్వాసురథామర్జయేమాస్మే క్షత్రాణి ధారయేరనుద్యూన్ ।
ఇహత్వాభూర్యాచరేదుపత్మన్దోషావస్తర్దీదివాగ్ంసమనుద్యూన్ ।
క్రీడన్తస్త్వాసుమనసస్సపేమాభిద్యుమ్నా తస్థివాగ్ంసోజనానామ్ ।
యస్త్వాస్వశ్వస్సుహిరణ్యో అగ్న ఉపయాతి వసుమతా రథేన ।
తస్యత్రాతా భవసి తస్యసఖా యస్త ఆతిథ్యమానుషగ్జుజోషత్ ।
మహోరుజామి ౩౧ ॥ బన్ధుతావచోభిస్తన్మా పితుర్గోతమాద-
న్వియాయ । త్వంనో అస్యవచసశ్చికిద్ధి హోతర్యవిష్ఠ సుక్రతో
దమూనాః । అస్వప్నజస్తరణయస్సుశేవా అతన్ద్రాసోఽవృకా
అశ్రమిష్ఠాః । తే పాయవస్సధ్రియఞ్చో నిషద్యాగ్నే తవనః పా-
న్త్వమూర । యే పాయవో మామతేయంతే అగ్నే పశ్యన్తో అన్ధం
దురితాదరక్షన్ । రరక్ష తాన్సుకృతో విశ్వవేదా దిప్సన్త ఇద్రి-
పవో నాహ ॥ ౩౨ ॥ దేభుః । త్వయా వయగ్ం సధన్యస్త్వోతా-

స్తవ ప్రణీత్యశ్యామ వాజాన్ । ఉభా శగ్ంసా సూదయ సత్యతాతే-
ఽనుష్ఠుయా కృణుహ్యహ్రయాణ । అయా తే అగ్నే సమిధా విధేమ
ప్రతి స్తోమగ్ం శస్యమానం గృభాయ । దహాశసో రక్షసః పాహ్యస్మా-
న్ద్రుహో నిదో మిత్రమహో అవద్యాత్ । రక్షోహణం వాజిన-
మా జిఘర్మి మిత్రం ప్రథిష్ఠముప యామి శర్మ । శిశానో అగ్నిః
క్రతుభిస్సమిద్ధస్స నో దివా । ౩౩ ॥ స రిషః పాతు నక్తమ్ । వి జ్యో-
తిషా బృహతా భాత్యగ్నిరావిర్విశ్వాని కృణుతే మహిత్వా ।
ప్రాదేవీర్మాయాస్సహతే దురేవాః శిశీతే శృఙ్గే రక్షసే విని-
క్షే । ఉత స్వానాసో దివి షన్త్వగ్నేస్తిగ్మాయుధా రక్షసే హన్తవా
ఉ । మదే చిదస్య ప్ర రుజన్తి భామా న వరన్తే పరిబాధో అదేవీః ॥
అఘశగ్ంసస్య తేజరాణాగ్ం రుజామి షా దివైక చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౪ ॥

ఆప ఉన్దన్త్వాకూత్యై దైవీమియం తే వస్వ్యస్యగ్ంశునా
తే సోమం త ఉదాయుషా ప్రచ్యవస్వాగ్నే రాత్రిధ్యమగ్ంశుంగ్ం శు-
వీటాత్రాయదీ మొఽసియుఙ్క్ష్వ తే కృణుష్వపాజశ్చతుర్దశ ॥ ౧౪ ॥

ఆపో వస్వ్యసి యాత వైయం గీశ్చతుస్త్రిగ్ంశత్ ॥ ౩౪ ।

ఆప ఉన్దన్త్వదేవీః.

ఇతి ప్రథమకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః.

అథతృతీయ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్॥ దేవస్యత్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బా-
హుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యామాదదేఽభ్రిరసి నారిరసి పరిలిఖితగ్ం
రక్షఃపరిలిఖితా అరాతయఇదమహగ్ం రక్షసోగ్రీవా అపికృన్తామి
యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యంచవయం ద్విష్మ ఇదమస్యగ్రీవా అపికృన్తా-
మిదివేత్వాఽన్తరిక్షాయత్వాపృథివ్యైత్వాశున్ధతాంలోకఃపితృష-
దనో యవోఽసి యవయాస్మద్ద్వేషః ॥ ౧ ॥ యవయారాతీఃపితౄణా-
గ్ంసదనమస్యుద్దివగ్గ్ స్తభానాన్తరిక్షం పృణ పృథివీం దృగ్ంహ
ద్యుతానస్త్వామారుతోమినోతు మిత్రావరుణయోర్ధ్రువేణధర్మణా
బ్రహ్మవనింత్వా క్షత్రవనిగ్ం సుప్రజావనిగ్ం రాయస్పోషవనింప-
ర్యూహామి బ్రహ్మదృగ్ంహక్షత్రం దృగ్ంహప్రజాం దృగ్ంహ రా-
యస్పోషందృగ్ంహఘృతేనద్యావాపృథివీ ఆపృణేథామిన్ద్రస్య సదో-
సి విశ్వజనస్యఛాయా పరిత్వాగిర్వణోగిర ఇమాభవన్తు విశ్వతో
వృద్ధాయుమను వృద్ధయో జుష్టాభవన్తుజుష్టయ ఇన్ద్రస్యస్యూరసీ-
న్ద్రస్యధ్రువమస్యైన్ద్రమసీన్ద్రాయ త్వా । ౨ ॥

ద్వేష ఇమా అష్టాదశచ ॥ ౧ ॥

రక్షోహణోవలగహనో వైష్ణవాన్ఖనామీదమహం తం
వలగముద్వపామి యంనస్సమానో యమసమానో నిచఖానేద-

మేనమఘశంసోఽభిదాసన్యః సమానో యోఽసమానోఽరాతీయతి గా-
యత్రేణ ఛన్దసాఽవబాధో వలగః కిమత్ర భద్రం తన్నౌ సహ విరాడసి
సపత్నహా సమ్రాడసి భ్రాతృవ్యహా స్వరాడస్యభిమాతిహా విశ్వా-
రాడసి విశ్వాసాం నాష్ట్రాణాగ్ం హన్తా ॥ ౩ ॥ రక్షోహణో వలగ-
హనః ప్రోక్షామి వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వలగహనోఽవనయామి వైష్ణ-
వాన్యవోఽసి యవయాస్మద్ద్వేషో యవయారాతీ రక్షోహణో వలగ-
హనోఽవ స్తృణామి వైష్ణవాన్ రక్షోహణో వలగహనోఽభిజు-
హోమి వైష్ణవాన్ రక్షోహణౌ వలగహనావుప దధామి వైష్ణవీ ర-
క్షోహణౌ వలగహనౌ పర్యూహామి వైష్ణవీ రక్షోహణౌ వలగహనౌ
పరి స్తృణామి వైష్ణవీ రక్షోహణౌ వలగహనౌ వైష్ణవీ బృహన్నసి
బృహద్గ్రావా బృహతీమిన్ద్రాయ వాచం వద ॥ ౪ ॥

యా నైన్ద్రాయ ద్వే చ ॥ ౨ ॥

విభూరసి ప్రవాహణో వహ్నిరసి హవ్యవాహనశ్శ్వాత్రోఽ-
సి ప్రచేతాస్తుథోఽసి విశ్వవేదా ఉశిగసి కవిరఙ్ఘారిరసి బమ్భారిరవ-
స్యురసి దువస్వాఞ్ఛున్ధ్యూరసి మార్జాలీయస్సమ్రాడసి కృశానుః
పరిషద్యోఽసి పవమానః ప్రతక్వాఽసి నభస్వానసమ్మృష్టోఽసి హవ్య-
సూద ఋతధామాఽసి సువర్జ్యోతిర్బ్రహ్మజ్యోతిరసి సువర్ధామాఽ-
జోఽస్యేకపాదహిరసి బుధ్నియో రౌద్రేణానీకేన పాహి మాఽగ్నే పి-
పృహి మా మా మా హిగ్ంసీః ॥ ౫ ॥

అనీకేనాష్టౌ చ ॥ ౩ ॥

త్వగ్ంసోమతనూకృద్భ్యో ద్వేషోభ్యోఽన్యకృతేభ్య ఉరుయ-
న్తాఽసి వరూథగ్గ్ంస్వాహాజుషాణో అప్తురాజ్యస్య వేతుస్వాహాఽయం
నో అగ్నిర్వరివః కృణోత్వయం మృధః పుర ఏతుప్రభిన్దన్ । అయ-
గ్ం శత్రూఞ్జయతు జర్హృషాణోఽయం వాజం జయతు వాజసా-
తా । ఉరువిష్ణో విక్రమస్వోరుక్షయాయనః కృధి । ఘృతంఘృతయోనేపి-
బ ప్రప్ర యజ్ఞపతిం తిర । సోమోజిగాతి గాతువిత్ ॥ ౬ ॥ దేవానా-
మేతినిష్కృతమృతస్య యోనిమాసదమదిత్యాస్సదోఽస్యదిత్యా-
స్సద ఆసీదైష వో దేవసవితస్సోమస్తగ్ంరక్షధ్వం మావోదభదేత-
త్త్వగ్ం సోమ దేవో దేవానుపాగా ఇదమహం మనుష్యో మనుష్యా-
న్సహప్రజయాసహ రాయస్పోషేణనమో దేవేభ్యస్స్వధా పితృభ్య
ఇదమహం నిర్వరుణస్య పాశాత్సువరభి ॥ ౭ ॥ విఖ్యేషం వైశ్వానరం
జ్యోతిరగ్నే వ్రతపతేత్వం వ్రతానాం వ్రతపతిరసి యామమతనూ-
స్త్వయ్యభూదియగ్ం సామయియాతవతనూర్మయ్యభూదేషా సా
త్వయి యథాయథం నౌవ్రతపతే వ్రతినోర్వ్రతాని ॥ ౮ ॥

గాతువిదభ్యేకత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

అత్యన్యానగాంనాన్యానుపాగామర్వాక్త్వాపరైరవిదం ప-
రోఽవరైస్తంత్వాజుషే వైష్ణవం దేవయజ్యాయై దేవస్త్వాసవితామ-
ధ్వాఽనక్త్వోషధేత్రాయస్వైనగ్ం స్వధితే మైనగ్ంహిగ్ంసీర్దివమ-
గ్రేణమాలేఖీరన్తరిక్షం మధ్యేనమాహిగ్ంసీః పృథివ్యాసంభవవన-
స్పతే శతవల్శో వి రోహ సహస్రవల్శా వి వయగ్ం రుహేమ

యం త్వాఽయగ్ం స్వధితిస్తేతిజానః ప్రణినాయ మహతే సౌభగాయా-
చ్ఛిన్నో రాయస్సువీరః ॥ ౮ ॥

యం దశ చ ॥ ౫ ॥

పృథివ్యై త్వాఽన్తరిక్షాయ త్వా దివే త్వా శున్ధతాం లోకః పి-
తృషదనో యవోఽసి యవయాస్మద్ద్వేషో యవయారాతీః పితృణాగ్ం
సదనమసి స్వావేశోఽస్యగ్రేగా నేతృణాం వనస్పతిరధి త్వా స్థాస్యతి త-
స్య విత్తాద్దేవస్త్వా సవితా మధ్వాఽనక్తు సుపిప్పలాభ్యస్త్వౌషధీభ్య
ఉద్దివగ్ం స్తభానాఽన్తరిక్షం పృణ పృథివీముపరేణ దృగ్ంహ తే తే ధా-
మాన్యుశ్మసి ॥ ౧౦ ॥ గమధ్యే గావో యత్ర భూరిశృఙ్గా అయాసః ।
అత్రాహ తదురుగాయస్య విష్ణోః పరమం పదమవ భాతి భూరేః । వి-
ష్ణోః కర్మాణి పశ్యత యతో వ్రతాని పస్పశే । ఇన్ద్రస్య యుజ్యస్స-
ఖా । తద్విష్ణోః పరమం పదగ్ం సదా పశ్యన్తి సూరయః । దివీవ
చక్షురాతతమ్ । బ్రహ్మవనిం త్వా క్షత్రవనిగ్ం సుప్రజావనిగ్ం
రాయస్పోషవనిం పర్యూహామి బ్రహ్మ దృగ్ంహ క్షత్రం దృగ్ంహ
ప్రజాం దృగ్ంహ రాయస్పోషం దృగ్ంహ పరివీరసి పరి త్వా
దైవీర్విశో వ్యయన్తాం పరీమగ్ం రాయస్పోషో యజమానం మను-
ష్యా అన్తరిక్షస్య త్వా సానావవగూహామి ॥ ౧౧ ।

పృథివ్యై పరమమేకాన్న వింశతిశ్చ ॥ ౬ ॥

ఇషే త్వోపవీరస్యుపో దేవాన్దైవీర్విశః ప్రాగుర్వహ్నీరు-
శిజో బృహస్పతే ధారయా వసూని హవ్యా తే స్వదన్తాం దేవ త్వష్ట-

ర్వసురణ్వరేవతీరమధ్వమగ్నేర్జనిత్రమసి వృషణౌస్థ ఉర్వశ్యస్యా-
యురసి పురూరవా ఘృతేనాక్తే వృషణం దధాథాం గాయత్రం ఛ-
న్దోఽనుప్రజాయస్వ త్రైష్టుభం జాగతంఛన్దోఽనుప్రజాయస్వ భవ-
తమ్ ॥ ౧౩ ॥ నస్సమనసా సమోకసావరేపసౌ । మా యజ్ఞగ్ం హిగ్ం-
సిష్టం మా యజ్ఞపతిం జాతవేదసా శివౌ భవతమద్య నః । అగ్నావ-
గ్నిశ్చరతి ప్రవిష్ట ఋషీణాం పుత్రో అధిరాజ ఏషః । స్వాహాకృత్య
బ్రహ్మణా తే జుహోమి మా దేవానాం మిథుయా కర్భాగధేయమ్ ॥

భవతమేకత్రిగ్ంశచ్చ । ౭ ॥

ఆదద ఋతస్య త్వా దేవహవిః పాశేనారభే ధర్షా మానుషాన-
ద్భ్యస్త్వౌషధీభ్యః ప్రోక్షామ్యపాం పేరురసి స్వాత్తం చిత్సదేవగ్ం
హవ్యమాపో దేవీస్స్వదతైనగ్ం సం తే ప్రాణో వాయునా గచ్ఛతా-
గ్ం సం యజత్రైరఙ్గాని సం యజ్ఞపతిరాశిషా ఘృతేనాక్తౌ పశుం
త్రాయేథాగ్ం రేవతీర్యజ్ఞపతిం ప్రియధా విశతోరో అన్తరిక్ష స-
జూర్దేవేన ॥ ౧౪ ॥ వాతేనాస్య హవిషస్త్మనా యజ సమస్య త-
నువా భవ వర్షీయో వర్షీయసి యజ్ఞే యజ్ఞపతిం ధాః పృథివ్యా-
స్సంపృచః పాహి నమస్త ఆతానానర్వా ప్రేహి ఘృతస్య కుల్యామ-
ను సహ ప్రజయా సహ రాయస్పోషేణాపో దేవీశ్శుద్ధాయువశ్శుద్ధా
యూయం దేవాగ్ం ఊఢ్వగ్ం శుద్ధా వయం పరివిష్టాః పరివేష్టారో
వో భూయాస్మ ॥ ౧౫ ॥

దేవేన చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

వాక్త ఆ ప్యాయతాం ప్రాణస్త ఆ ప్యాయతాం చక్షుస్త ఆ ప్యాయతాగ్ం శ్రోత్రం త ఆ ప్యాయతాం యా తే ప్రాణాఞ్ఛుగ్జగామ యా చక్షుర్యా శ్రోత్రం యత్తే క్రూరం యదాస్థితం తత్త ఆ ప్యాయతాం తత్త ఏతేన శున్ధతాం నాభిస్త ఆ ప్యాయతాం పాయుస్త ఆ ప్యాయతాగ్ం శుద్ధాశ్చరిత్రాశ్శమద్భ్యః ॥౧౬॥ శమోషధీభ్యశ్శం పృథివ్యై శమహోభ్యామోషధే త్రాయస్వైనగ్గ్ం స్వధితే మైనగ్ం హిగ్ంసీ రక్షసాం భాగోఽసీదమహగ్ం రక్షోఽధమం తమో నయామి యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మ ఇదమేనమధమం తమో నయామీషే త్వా ఘృతేన ద్యావాపృథివీ ప్రోర్ణ్వాథామచ్ఛిన్నో రాయస్సువీర ఉర్వన్తరిక్షమన్విహి వాయో వీహి స్తోకానాగ్ం స్వాహోర్ధ్వనభసం మారుతం గచ్ఛతమ్ ॥ ౧౭ ।

అద్భ్యో వీహి పఞ్చ చ ॥ ౯ ॥

సం తే మనసా మనస్సం ప్రాణేన ప్రాణో జుష్టం దేవేభ్యో హవ్యం ఘృతవత్స్వాహైన్ద్రః ప్రాణో అఙ్గేఅఙ్గే నిదేధ్యదైన్ద్రోఽపానో అఙ్గేఅఙ్గే విబోభువద్దేవత్వష్టర్భూరి తే సగ్ంసమేతు విషురూపా యత్సలక్ష్మాణో భవథ దేవత్రా యన్తమవసే సఖాయోఽను త్వా మాతా పితరో మదన్తు శ్రీరస్యగ్నిస్త్వా శ్రీణాత్వాపస్సమరిణన్వాతస్య ॥ ॥ ౧౮ ॥ త్వా ధ్రాజ్యై పూష్ణో రగ్గ్ంహ్యా అపామోషధీనాగ్ం రోహిష్యై ఘృతం ఘృతపావానః పిబత వసాం

వసాపావానగ్ం పిబతాన్తరిక్షస్య హవిరసి స్వాహా త్వాఽన్తరిక్షాయ దిశగ్ం ప్రదిశ ఆదిశో విదిశ ఉద్దిశస్స్వాహా దిగ్భ్యో నమో దిగ్భ్యః॥

వాతస్త్వాష్టావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౦ ॥

సముద్రం గచ్ఛ స్వాహాఽన్తరిక్షం గచ్ఛ స్వాహా దేవగ్ం సవితారం గచ్ఛ స్వాహాఽహోరాత్రే గచ్ఛ స్వాహా మిత్రావరుణౌ గచ్ఛ స్వాహా సోమం గచ్ఛ స్వాహా యజ్ఞం గచ్ఛ స్వాహా ఛన్దాగ్ంసి గచ్ఛ స్వాహా ద్యావాపృథివీ గచ్ఛ స్వాహా నభో దివ్యం గచ్ఛ స్వాహాఽగ్నిం వైశ్వానరం గచ్ఛ స్వాహాఽద్భ్యస్త్వౌషధీభ్యో మనో మే హార్ది యచ్ఛ తనూం త్వచం పుత్రం నప్తారమశీయ శుగసి తమభిశోచ యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మో ధామ్నోధామ్నో రాజన్నితో వరుణ నో ముఞ్చ యదాపో అఘ్నియా వరుణేతి శపామహే తతో వరుణ నో ముఞ్చ ॥ ౨౦ ॥

అసి షడ్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౧ ॥

హవిష్మతీరిమా ఆపో హవిష్మాన్దేవో అధ్వరో హవిష్మాగ్ం ఆవివాసతి హవిష్మాగ్ం అస్తు సూర్యః । అగ్నేర్వోఽపన్నగృహస్య సదసి సాదయామి సుమ్నాయ సుమ్నినీస్సుమ్నే మా ధత్తేన్ద్రాగ్నియోర్భాగధేయీస్స్థ మిత్రావరుణయోర్భాగధేయీస్స్థ విశ్వేషాం దేవానాం భాగధేయీస్స్థ యజ్ఞే జాగృత ॥ ౨౧ ॥

హవిష్మతీశ్చతుస్త్రిగ్ంశత్ ॥ ౧౨ ॥

పృథివ్యై త్వాఽన్తరిక్షాయ త్వా దివే త్వా సూర్యాయ త్వోర్ధ్వ-
మిమమధ్వరం కృధి దివి దేవేషు హోత్రా యచ్ఛ సోమ రాజ-
న్నేహ్యవరోహ మా భేర్మా సం విక్థా మా త్వా హిగ్ంసిషం ప్ర-
జాస్త్వ ముపావరోహ ప్రజాస్త్వాముపావరోహన్తు శృణోత్వగ్నిస్స-
మిధా హవం మే శృణ్వన్త్వాపో ధిషణాశ్చ దేవీః । శృణోత గ్రా-
వాణో విదుషో ను ॥ ౨౨ ॥ యజ్ఞగ్ం శృణోతు దేవస్సవితా హవం
మే । దేవీరాపో అపాం నపాద్య ఊర్మిర్ హవిష్య ఇన్ద్రియావాన్మ-
దిన్తమస్తం దేవేభ్యో దేవత్రా ధత్త శుక్రగ్ం శుక్రపేభ్యో యేషాం
భాగస్థ స్వాహా కార్షిరస్యపాపాం మృధ్రగ్ం సముద్రస్య
వోఽక్షిత్యా ఉన్నయే । యమగ్నే పృత్సుమర్త్యమవా వాజే-
షు యం జునాః । స యన్తా శశ్వతీరిషః ॥ ౨౩ ॥

ను షట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౩

త్వమగ్నే రుద్రో అసురో మహో దివస్త్వగ్ం శర్ధో
మారుతం పృక్ష ఈశిషే । త్వం వాతైరరుణైర్యాసి శంగయస్త్వం
పూషా విధతః పాసి ను త్మనా । ఆ వో రాజానమధ్వరస్య
రుద్రగ్ం హోతారగ్ం సత్యయజగ్ం రోదస్యోః । అగ్నిం పురా
తనయిత్నోరచిత్తాద్ధిరణ్యరూపమవసే కృణుధ్వమ్ । అగ్నిర్ హోతా
నిషసాదా యజీయానుపస్థే మాతుస్సురభావు లోకే । యువా
కవిః పురునిష్ఠః ॥ ౨౪ ॥ ఋతావా ధర్తా కృష్టీనాముత మధ్య
ఇద్ధః । సాధ్వీమకర్దేవవీతిం నో అద్య యజ్ఞస్య జిహ్వామవిదామ

గుహ్యమ్ । స ఆయురాగాత్సురభిర్వసానో భద్రామకర్దేవహూతిం
నో అద్య । అక్రన్దదగ్నిస్స్తనయన్నివ ద్యౌః క్షామా రేరిహద్వీ-
రుధస్సమఞ్జన్ । సద్యో జజ్ఞానో వి హీమిద్ధో అఖ్యదా రోదసీ
భానునా భాత్యన్తః । త్వే వసూని పుర్వణీక । ౨౫ ॥ హోత-
ర్దోషా వస్తోరేరిరే యజ్ఞియాసః । క్షామేవ విశ్వా భువనాని యస్మి-
న్త్సగం సౌభగాని దధిరే పావకే । తుభ్యం తా అఙ్గిరస్తమ విశ్వా-
స్సుక్షితయః పృథక్ । అగ్నే కామాయ యేమిరే । అశ్యామ తం
కామమగ్నే తవోత్యశ్యామ రయిం రయివస్సువీరమ్ । అశ్యామ
వాజమభి వాజయన్తోఽశ్యామ ద్యుమ్నమజరాజరం తే । శ్రేష్ఠం
యవిష్ఠ భారతాగ్నే ద్యుమన్తమా భర ॥ ౨౬ ॥ వసో పురుస్పృ-
హం రయిమ్ । స శ్విత్రాన స్తన్యతూ రోచనస్థా అజరేభిర్నా-
నదద్భిర్యవిష్ఠః । యః పావకః పురుతమః పురూణి పృథూన్య-
గ్నిరను యాతి భర్వన్ । ఆయుష్టే విశ్వతో దధదయమగ్నిర్వరే-
ణ్యః । పునస్తే ప్రాణ ఆయతి పరా యక్ష్మగం సువామి తే । ఆయు-
ర్దా అగ్నే హవిషో జుషాణో ఘృతప్రతీకో ఘృతయోనిరేధి ।
ఘృతం పీత్వా మధు చారు గవ్యం పితేవ పుత్రమభి ॥ ౨౭ ॥ రక్షతా-
దిమమ్ । తస్మై తే ప్రతిహర్యతే జాతవేదో విచర్షణే । అగ్నే జనామి
సుష్టుతిమ్ । దివస్పరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిరస్మద్ద్వితీయం పరి జాతవేదాః ।
తృతీయమప్సు నృమణా అజస్రమిన్ధాన ఏనం జరతే స్వాధీః । శుచిః

పావక వన్ద్యో౽గ్నే బృహద్వి రోచసే। త్వం ఘృతేభిరాహుతః। దృశానో రుక్మ ఉర్వ్యా వ్యద్యౌద్దుర్మర్షమాయుశ్శ్రియే రుచానః। అగ్నిరమృతో అభవద్వయోభిః ॥ ౨౮ ॥ యదేనం ద్యౌరజనయత్సురేతాః। ఆ యదిషే నృపతిం తేజ ఆనట్ఛుచి రేతో నిషిక్తం ద్యౌరభీకే। అగ్నిశ్శర్ధమనవద్యం యువానగ్గ్‌ంస్వాధియం జనయత్సూదయచ్చ। స తేజీయసా మనసా త్వోత ఉత శిక్ష స్వపత్యస్య శిక్షోః। అగ్నే రాయో నృతమస్య ప్రభూతౌ భూయామ తే సుష్టుతయశ్చ వస్వః। అగ్నే సహన్తమా భర ద్యుమ్నస్య ప్రాసహా రయిమ్। విశ్వా యః ॥ ౨౯ ॥ చర్షణీరభ్యాసా వాజేషు సాసహత్। తమగ్నే పృతనాసహగ్గ్‌ం రయిగ్గ్‌ం సహస్వ ఆ భర। త్వగ్గ్‌ం హి సత్యో అద్భుతో దాతా వాజస్య గోమతః। ఉక్షాన్నాయ వశాన్నాయ సోమపృష్ఠాయ వేధసే। స్తోమైర్విధేమాగ్నయే। వద్మా హి సూనో అస్యద్మసద్వా చక్రే అగ్నిర్జనుషా౽జ్మాన్నమ్। స త్వం న ఊర్జసన ఊర్జం ధా రాజేవ జేరవృకే క్షేష్యన్తః। అగ్న ఆయూగ్గ్‌ంషి ॥ ౩౦ ॥ పవస ఆ సువోర్జమిషం చ నః। ఆరే బాధస్వ దుచ్ఛునామ్। అగ్నే పవస్వ స్వపా అస్మే వర్చస్సువీర్యమ్। దధత్పోషగ్గ్‌ం రయిం మయి। అగ్నే పావక రోచిషా మన్ద్రయా దేవ జిహ్వయా। ఆ దేవాన్వక్షి యక్షి చ। స నః పావక దీదివో౽గ్నే దేవాగ్ం ఇహావహ। ఉప యజ్ఞగ్గ్‌ం హవిశ్చ నః। అగ్నిశ్శుచివ్రతత-

మశ్నవద్భిర్విపశ్రిద్భిశ్నుచిరీక్షవిః । శుచీ రోచత్త ఆహుతః । ఉదగ్నే శుచ-
యస్తవ శుక్రా భ్రాజన్త ఈరతే । తవ జ్యోతీగ్ంష్యర్చయః॥ 3౧॥

పురుష్టుతస్య పురువ శీక భర్ధాభి వయోభిర్య ఆయూగ్ంషి
విప్రశిశ్చత్త్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౪ ॥

దేవస్య రక్షోహణో విభూ స్త్వగ్ం సోమాత్యన్వాయనగాం
పృథివ్యా ఇషే త్వోపఉదర్కే వా క్రె నం తే సముద్రగ్ం హవిష్మ-
తీర్ హ్మదే త్వమగ్నే రుద్రశ్చతుర్దశ ॥ ౧౪ ॥

దేవస్య దమఢ్యా హవిష్మతీగ్ పవత ఏకత్రిగ్ంశత్ ॥ 3౧ ॥

దేవస్యాఖ్యచర్చయః.

హరిః ఓమ్.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ప్రథమకాణ్డే తృతీయగ్ ప్రశ్నః.

అథ చతుర్థప్రశ్నః

హరిః ఓమ్.

ఆ దదే గ్రావాఽస్యధ్వరకృద్దేవేభ్యో గమ్భీరమిమమధ్వరం
కృధ్యుత్తమేన పవినేన్ద్రాయ సోమగ్ం సుషుతం మధుమన్తం పయ-
స్వన్తం వృష్టివనిమిన్ద్రాయ త్వా వృత్రఘ్న ఇన్ద్రాయ త్వా వృత్ర-
తుర ఇన్ద్రాయ త్వాఽభిమాతిఘ్న ఇన్ద్రాయ త్వాఽఽదిత్యవత ఇ-
న్ద్రాయ త్వా విశ్వదేవ్యావతే శ్వాత్రాస్స్థ వృత్రతురో రాధో గూ-
ర్తా అమృతస్య పత్నీస్తా దేవీర్దేవత్రేమం యజ్ఞం ధత్తోపహూతా-
స్సోమస్య పిబతోపహూతో యుష్మాకమ్ ॥ ౧ ॥ సోమః పిబతు
యత్తే సోమ దివి జ్యోతిర్యత్పృథివ్యాం యదురావన్తరిక్షే తేనాస్మై
యజమానాయోరు రాయా కృధ్యధి దాత్రే వోచో ధిషణే వీడూ స-
తీ వీడయేథామూర్జం దధాథామూర్జం మే ధత్తం మా వాగ్ం
హిగ్ంసిషం మా మా హిగ్ంసిష్టం ప్రాగపాగుదగధరాక్తాస్త్వా దిశ
ఆ ధావన్త్వమ్బ నిష్వర । యత్తే సోమాదాభ్యం నామ జాగృవి తస్మై
తే సోమ సోమాయ స్వాహా ॥ ౨ ॥

యుష్మాకగ్ం స్వర యత్తే నవ చ ॥ ౧ ॥

వాచస్పతయే పవస్వ వాజిన్వృషా వృష్ణో అగ్ంశుభ్యాం గభ-
స్తిపూతో దేవో దేవానాం పవిత్రమసి యేషాం భాగోఽసి తేభ్యస్త్వా

స్వాంకృతోఽసి మధుమతీర్న ఇషస్కృధి విశ్వేభ్యస్త్వేన్ద్రియేభ్యో దివ్యేభ్యః పార్థివేభ్యో మనస్త్వాష్టూర్వన్తరిక్షమన్విహి స్వాహా త్వా సుభవస్సూర్యాయ దేవేభ్యస్త్వా మరీచిపేభ్య ఏష తే యోనిః ప్రాణాయ త్వా ॥ ౩ ॥

వాచస్పతయే చత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౩॥

ఉపయామగృహీతోఽస్యన్తర్యచ్ఛ మఘవన్పాహి సోమమురుష్య రాయస్సమిషో యజస్వాన్తస్తే దధామి ద్యావాపృథివీ అన్తరుర్వన్తరిక్షగ్ం సజోషా దేవైరవరైః పరైశ్చాన్తర్యామే మఘవన్మాదయస్వ స్వాంకృతోఽసి మధుమతీర్న ఇషస్కృధి విశ్వేభ్యస్త్వేన్ద్రియేభ్యో దివ్యేభ్యః పార్థివేభ్యో మనస్త్వాష్టూర్వన్తరిక్షమన్విహి స్వాహా త్వా సుభవస్సూర్యాయ దేవేభ్యస్త్వా మరీచిపేభ్య ఏష తే యోనిరపానాయ త్వా ॥ ౪॥

దేవేభ్యస్సప్త చ ॥ ౩ ॥

ఆ వాయో భూష శుచిపా ఉప నస్సహస్రం తే నియుతో విశ్వవార । ఉపో తే అన్ధో మద్యమయామి యస్య దేవ దధిషే పూర్వపేయమ్ । ఉపయామగృహీతోఽసి వాయవే త్వేన్ద్రవాయూ ఇమే సుతాః । ఉప ప్రయోభిరాగతమిన్దవో వాముశన్తి హి । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రవాయుభ్యాం త్వైష తే యోనిస్సజోషాభ్యాం త్వా ॥ ౫ ॥

ఆ వాయో త్రిచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪ ॥

అయం వాం మిత్రావరుణా సుతస్సోమ ఋతావృధా । మ-
మేదిహ శ్రుతగ్ం హవమ్ । ఉపయామగృహీతోఽసి మిత్రావరుణా-
భ్యాం త్వైష తే యోనిర్ ఋతాయుభ్యాం త్వా ॥ ౬ ॥

అయం వాం విగ్ంశతిః ॥ ౫ ।

యా వాం కశా మధుమత్యశ్వినా సూనృతావతీ । తయా
యజ్ఞం మిమిక్షతమ్ । ఉపయామగృహీతోఽస్యశ్విభ్యాం త్వైష తే
యోనిర్మాధ్వీభ్యాం త్వా ॥ ౭ ॥

యా వామష్టాదశ ॥ ౬ ।

ప్రాతర్యుజౌ వి ముచ్యేథామశ్వినావేహ గచ్ఛతమ్ । అస్య
సోమస్య పీతయే । ఉపయామగృహీతోఽస్యశ్విభ్యాం త్వైష తే
యోనిరశ్విభ్యాం త్వా ॥ ౮ ॥

ప్రాతర్యుజావేకాన్న విగ్ంశతిః ॥ ౭ ॥

అయం వేనశ్చోదయత్పృశ్నిగర్భా జ్యోతిర్జరాయూ రజసో
విమానే । ఇమమపాగ్ం సంగమే సూర్యస్య శిశుం న విప్రా మతి-
భీ రిహన్తి । ఉపయామగృహీతోఽసి శణ్డాయ త్వైష తే యోనిర్వీర-
తాం పాహి ॥ ౯ ॥

అయం వేనః పఞ్చవిగ్ంశతిః ॥ ౮

తం ప్రత్నథా పూర్వథా విశ్వథేమథా జ్యేష్ఠతాతిం బర్-
హిషదగ్ం సువర్విదం ప్రతీచీనం వృజనం దోహసే గిరాఽఽశుం

జయ స్త్వమస్తు యాన్తు వర్ధనే । ఉపయామగృహీతోఽసి మర్కాయ త్వైష తే యోనిః ప్రజాః పాహి ౧౦ ।

తగ్ం షడ్వింగ్ంశతిః ॥ ౯ ॥

యే దేవా ది॒వ్యేకా॑దశ॒ స్థ పృ॑థి॒వ్యామధ్యేకా॑దశ॒ స్థాప్సుష॒దో॑ మహి॒నైకా॑దశ॒ స్థ తే దే॑వా య॒జ్ఞమి॒మం జు॑షధ్వముపయా॒మగృ॑హీతోఽస్యాగ్రయ॒ణో॑ఽసి స్వాగ్రయ॒ణో జి॑న్వ య॒జ్ఞం జి॑న్వ య॒జ్ఞప॑తిమ॒భి సవ॑నా పాహి॒ విష్ణు॒స్త్వాం పా॑తు॒ విశం॒ త్వం పా॑హీన్ద్రి॒యేణై॒ష తే యోని॒ర్విశ్వే॑భ్యస్త్వా దే॒వేభ్యః॑ ౧౧

యే దేవా స్త్రి చత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౧౧ ।

త్రి॒గ్ం॒శత్త్ర॒యశ్చ॑ గ॒ణినో॑ రు॒జన్తో॒ దివగ్ం॑ రు॒ద్రాః పృ॑థి॒వీం చ॑ సచన్తే । ఏ॒కా॒ద॒శాసో॑ అప్సు॒షదః॑ సు॒తగ్ం సోమం॑ జుషన్తా॒గ్ం సవ॑నాయ॒ విశ్వే॑ । ఉపయా॒మగృ॑హీతోఽస్యాగ్రయ॒ణో॑ఽసి స్వాగ్రయ॒ణో జి॑న్వ య॒జ్ఞం జి॑న్వ య॒జ్ఞప॑తిమ॒భి సవ॑నా పాహి॒ విష్ణు॒స్త్వాం పా॑తు॒ విశం॒ త్వం పా॑హీన్ద్రి॒యేణై॒ష తే యోని॒ర్విశ్వే॑భ్యస్త్వా దే॒వేభ్యః॑ ౧౨ ॥

త్రిగ్ంశద్ద్విచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౧౧ ।

ఉపయా॒మగృ॑హీతో॒ఽసీన్ద్రా॑య త్వా బృ॒హద్వ॑తే॒ వయ॑స్వత ఉక్థా॒యువే॒ యత్త॑ ఇన్ద్ర బృ॒హద్వయ॒స్తస్మై॑ త్వా॒ విష్ణ॑వే త్వై॒ష తే॒ యోని॒రిన్ద్రా॑య త్వో॒క్థా॒యువే॑ ॥ ౧౩ ॥

ఉపయామగృహీతో ద్వావిగ్ంశతిః ॥ ౧౨ ॥

మూర్ధానం దివో అరతిం పృథివ్యా వైశ్వానరమృతాయ జాతమగ్నిమ్ । కవిగ్ం సమ్రాజమతిథిం జనానామాసన్నా పాత్రం జనయన్త దేవాః । ఉపయామగృహీతోఽస్యగ్నయే త్వా వైశ్వానరాయ ధ్రువోఽసి ధ్రువక్షితిర్ధ్రువాణాం ధ్రువతమోఽచ్యుతానామచ్యుతక్షిత్తమ ఏష తే యోనిరగ్నయే త్వా వైశ్వానరాయ । ౧౪ ।

మూర్ధానం పఞ్చత్రిగ్ంశత్ । ౧౩ ॥

మధుశ్చ మాధవశ్చ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ నభశ్చ నభస్యశ్చేషశ్చోర్జశ్చ సహశ్చ సహస్యశ్చ తపశ్చ తపస్యశ్చోపయామగృహీతోఽసి సగ్ంసర్పోఽస్యగ్ంహస్పత్యాయ త్వా ౧౫ ॥

మధుస్త్రిగ్ంశత్ ౧౪

ఇన్ద్రాగ్నీ ఆ గతగ్ం సుతం గీర్భిర్నభో వరేణ్యమ్ । అస్య పాతం ధియేషితా । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాగ్నిభ్యాం త్వైష తే యోనిరిన్ద్రాగ్నిభ్యాం త్వా ॥ ౧౬ ।

ఓమాసశ్చర్షణీధృతో విశ్వే దేవాస ఆ గత దాశ్వాగ్ంసో దాశుషస్సుతమ్ । ఉపయామగృహీతోఽసి విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్య ఏష తే యోనిర్విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్యః ॥ ౧౭

ఇన్ద్రాగ్నీ ఓమాసో విగ్ంశతిర్విగ్ంశతిః । ౧౫ ॥ ౧౬

మరుత్వన్తం వృషభం వావృధానమకవారిం దివ్యగ్ం శాసమిన్ద్రమ్ । విశ్వాసాహమవసే నూతనాయోగ్రగ్ం సహోదామిహ

తగ్ం హువేమ । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా మరుత్వత ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా మరుత్వతే ॥ ౧౭ ॥

మరుత్వన్తగ్ం షడ్వింశతిః ॥ ౧౨ ॥

ఇన్ద్ర మరుత్వ ఇహ పాహి సోమం యథా శార్యాతే అపిబస్సుతస్య । తవ ప్రణీతీ తవ శూర శర్మన్నా వివాసన్తి కవయస్సుయజ్ఞాః । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా మరుత్వత ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా మరుత్వతే ॥ ౧౯ ॥

మరుత్వాగ్ం ఇన్ద్ర వృషభో రణాయ పిబా సోమమనుష్వధం మదాయ । ఆ సిఞ్చస్వ జఠరే మధ్వ ఊర్మిం త్వగ్ం రాజాఽసి ప్రదివస్సుతానామ్ । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా మరుత్వత ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా మరుత్వతే ॥ ౨౦ ॥

ఇన్ద్ర మరుత్వో మరుత్వానేకాన్న త్రిగ్ంశదేకాన్న త్రిగ్ంశత్ ॥ ౧౭ ॥ ౧౯ ॥

మహాగ్ం ఇన్ద్రో య ఓజసా పర్జన్యో వృష్టిమాగ్ం ఇవ । స్తోమైర్వత్సస్య వావృధే । ఉపయామగృహీతోఽసి మహేన్ద్రాయ త్వైష తే యోనిర్మహేన్ద్రాయ త్వా ॥ ౨౧ ॥

మహానేకాన్న విగ్ంశతిః ॥ ౨౦ ॥

మహాగ్ం ఇన్ద్రో నృవదాచర్షణిప్రా ఉత ద్విబర్హా అమినస్సహోభిః । అస్మద్రియగ్వావృధే వీర్యాయోరుః పృథుస్సు-

కృతః కర్తృభిర్భూత్ । ఉపయామగృహీతోఽసి మహేన్ద్రాయ త్వైష తే యోనిర్మహేన్ద్రాయ త్వా ॥ ౨౨ ॥

మహాన్నృవత్షడ్విగ్ంశతిః ॥ ౨౧ ॥

కదా చన స్తరీరసి నేన్ద్ర సశ్చసి దాశుషే । ఉపోపేన్ను మఘవన్భూయ ఇన్ను తే దానం దేవస్య పృచ్యతే । ఉపయామగృహీతోఽస్యాదిత్యేభ్యస్త్వా । కదా చన ప్ర యుచ్ఛస్యుభే ని పాసి జన్మనీ । తురీయాదిత్య సవనం త ఇన్ద్రియమా తస్థావమృతం దివి । యజ్ఞో దేవానాం ప్రత్యేతి సుమ్నమాదిత్యాసో భవతా మృడయన్తః । ఆ వోఽర్వాచీ సుమతిర్వవృత్యాదగ్ంహోశ్చిద్యా వరివోవిత్తరాఽసత్ । వివస్వ ఆదిత్యైష తే సోమపీథస్తేన మన్దస్వ తేన తృప్య తృప్యాస్మ తే వయం తర్పయితారో యా దివ్యా వృష్టిస్తయా త్వా శ్రీణామి ॥ ౨౩ ॥

వస్నత్రవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౨౨

వామమద్య సవితర్వామము శ్వో దివేదివే వామమస్మభ్యగ్ం సావీః । వామస్య హి క్షయస్య దేవ భూరేరయా ధియా వామభాజస్స్యామ । ఉపయామగృహీతోఽసి దేవాయ త్వా సవిత్రే ॥ ౨౪ ॥

వామం చతుర్విగ్ంశతిః ॥ ౨౩ ॥

అదబ్ధేభిస్సవితః పాయుభిష్ట్వగ్ం శివేభిరద్య పరి పాహి నో గయమ్ । హిరణ్యజిహ్వస్సువితాయ నవ్యసే రక్షా మాకిర్నో అఘ-

శగ్ంవ ఈశత । ఉపయామగృహీతోసి దేవాయ త్వా స-
విత్రే ॥ ౨౫ ॥

అదబ్ధేభిస్త్రయోవిగ్ంశతిః ॥ ౨౪ ॥

హిరణ్యపాణిమూతయే సవితారముప హ్వయే । స చేత్తా దేవతా పదమ్ । ఉపయామగృహీతోసి దేవాయ త్వా స-
విత్రే ॥ ౨౬ ॥

హిరణ్యపాణిం చతుర్దశ ॥ ౨౫ ॥

సుశర్మాఽసి సుప్రతిష్ఠానో బృహదుక్షే నమ ఏష తే యో-
నిర్విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్యః ॥ ౨౭ ॥

సుశర్మా ద్వాదశ ॥ ౨౬ ॥

బృహస్పతిసుతస్య త ఇన్దో ఇన్ద్రియావతః పత్నీవన్తం గ్ర-
హం గృహ్ణామ్యగ్నా 3 ఇ పత్నీవా 3 సజూర్దేవేన త్వష్ట్రా
సోమం పిబ స్వాహా ॥ ౨౮ ॥

బృహస్పతిసుతస్య పఞ్చదశ ॥ ౨౭ ॥

హరిరసి హారియోజనో హర్యోస్స్థాతా వజ్రస్య భర్తా
పృశ్నేః ప్రేతా తస్య తే దేవ సోమేష్టయజుషః స్తుతస్తోమస్య
శస్తోక్థస్య హరివన్తం గ్రహం గృహ్ణామి హరీస్స్థ హర్యోర్ధానాః
సహసోమా ఇన్ద్రాయ స్వాహా ॥ ౨౯ ॥

హరిష్షడ్విగ్ంశతిః ॥ ౨౮ ॥

అగ్న ఆయూగ్ంషి పవస ఆ సువోర్జమిషం చ నః । ఆరే
బాధస్వ దుచ్ఛునామ్ । ఉపయామగృహీతోఽస్యగ్నయే త్వా
తేజస్వత ఏష తే యోనిరగ్నయే త్వా తేజస్వతే । ౩౦ ॥

అగ్న ఆయూగ్ంషి త్రయోవిగ్ంశతిః ॥ ౨౯ ॥

ఉత్తిష్ఠన్నోజసా సహ పీత్వా శిప్రే అవేపయః । సోమమిన్ద్ర
చమూ సుతమ్ । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వౌజస్వత ఏష తే
యోనిరిన్ద్రాయ త్వౌజస్వతే ॥ ౩౧ ॥

ఉత్తిష్ఠన్నేకవిగ్ంశతిః । ౩౦ ॥

తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య । విశ్వమా
భాసి రోచనమ్ । ఉపయామగృహీతోఽసి సూర్యాయ త్వా భ్రాజ-
స్వత ఏష తే యోనిస్సూర్యాయ త్వా భ్రాజస్వతే । ౩౨ ॥

తరణిర్విగ్ంశతిః ౩౧ ।

ఆ ప్యాయస్వ మదిన్తమ సోమ విశ్వాభిరూతిభిః । భవా నస్స-
ప్రథస్తమః ॥ ౩౩ ।

ఆ ప్యాయస్వ నవ ॥ ౩౨ ।

ఈయుష్టే యే పూర్వతరామపశ్యన్వ్యుచ్ఛన్తీముషసం మ-
ర్త్యాసః । అస్మాభిరూ ను ప్రతిచక్ష్యాఽభూదో తే యన్తి యే అప-
రీషు పశ్యాన్ ॥ ౩౪ ॥

ఈయురేకాన్న విగ్ంశతిః ॥ ౩౩ ॥

జ్యోతిష్మతీం త్వా సాదయామి జ్యోతిష్కృతం త్వా సాద-
యామి జ్యోతిర్విదం త్వా సాదయామి భాస్వతీం త్వా సాదయామి
జ్వలన్తీం త్వా సాదయామి మల్మలాభవన్తీం త్వా సాదయామి దీ-
ప్యమానాం త్వా సాదయామి రోచమానాం త్వా సాదయామ్యజ-
స్రాం త్వా సాదయామి బృహజ్జ్యోతిషం త్వా సాదయామి బోధ-
యన్తీం త్వా సాదయామి జాగ్రతీం త్వా సాదయామి ॥ ౩౫ ॥

జ్యోతిష్మతీగ్ం షట్త్రిగ్ంశత్ ॥ ౩౪ ॥

ప్రయాసాయ స్వాహాఽఽయాసాయ స్వాహా వియాసాయ
స్వాహా సంయాసాయ స్వాహోద్యాసాయ స్వాహాఽవయాసాయ
స్వాహా శుచే స్వాహా శోకాయ స్వాహా తప్యత్వై స్వాహా తపసే
స్వాహా బ్రహ్మహత్యాయై స్వాహా సర్వస్మై స్వాహా ॥ ౩౬ ॥

ప్రయాసాయ చతుర్విగ్ంశతిః ॥ ౩౫ ॥

చిత్తగ్ం సన్తానేన భవం యక్నా రుద్రం తనిమ్నా పశు-
పతిగ్గ్ స్థూలహృదయేనాగ్నిగ్ం హృదయేన రుద్రం లోహితేన శ-
ర్వం మతస్నాభ్యాం మహాదేవమన్తఃపార్శ్వేనౌషిష్ఠహనగ్ం శి-
ఙ్గీనికోశ్యాభ్యామ్ ॥ ౩౭ ॥

చిత్తమష్టాదశ ॥ ౩౬ ॥

ఆ తిష్ఠ వృత్రహన్రథం యుక్తా తే బ్రహ్మణా హరీ । అర్వా-
చీనగ్ం సు తే మనో గ్రావా కృణోతు వగ్నునా । ఉపయామ గృ-

హీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా షో-
డశినే ॥ ౩౮ ॥

ఆ తిష్ఠ షడ్విగ్ంశతిః ॥ ౩౭ ॥

ఇన్ద్రమిద్ధరీ వహతోఽప్రతిధృష్టశవసమృషీణాం చ స్తుతీః ఉప యజ్ఞం చ మానుషాణామ్ । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా షోడశినే ॥ ౩౯ ॥

ఇన్ద్రమిత్త్రయోవిగ్ంశతిః ॥ ౩౮ ॥

అసావి సోమ ఇన్ద్ర తే శవిష్ఠ ధృష్ణవా గహి । ఆ త్వా పృణక్త్విన్ద్రియగ్ం రజస్సూర్యం న రశ్మిభిః । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా షోడశినే ॥

అసావి సప్తవిగ్ంశతిః ॥ ౩౯ ॥

సర్వస్య ప్రతిశీవరీ భూమిస్త్వోపస్థ ఆధిత । స్యోనాఽస్మై సుషదా భవ యచ్ఛాస్మై శర్మ సప్రథాః । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా షోడశినే ॥ ౪౧ ॥

మహాగ్ం ఇన్ద్రో వజ్రబాహుష్షోడశీ శర్మ యచ్ఛతు । స్వస్తి నో మఘవా కరోతు హన్తు పాప్మానం యోఽస్మాన్ద్వేష్టి । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా షోడశినే ॥ ౪౨ ॥

సర్వస్య మహాన్ద్వావిగ్ంశతిష్షడ్విగ్ంశతిః ॥ ౪౦-౪౧ ॥

సజోషా ఇన్ద్ర సగణో మరుద్భిస్సోమం పిబ వృత్రహఞ్ఛూ-
ర విద్వాన్ । జహి శత్రూగ్ంరప మృధో నుదస్వాథాభయం కృణు-
హి విశ్వతో నః । ఉపయామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వా షోడశిన ఏష
తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా షోడశినే । ౪౩ ।

సజోషాస్త్రిగ్ంశత్ । ౪౨ ।

ఉదు త్యం జాతవేదసం దేవం వహన్తి కేతవః । దృశే వి-
శ్వాయ సూర్యమ్ । చిత్రం దేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్ర-
స్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆఽప్రా ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షగ్ం సూర్య
ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ । అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్ విశ్వాని
దేవ వయునాని విద్వాన్ । యుయోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనో భూ-
యిష్ఠాం తే నమఉక్తిం విధేమ । దివం గచ్ఛ సువః పత రూపేణ ॥౪౪॥

వో రూపమభ్యైమి వయసా వయః । తుథో వో విశ్వవేదా వి
భజతు వర్షిష్ఠే అధి నాకే । ఏతత్తే అగ్నే రాధ ఐతి సోమచ్యు-
తం తన్మిత్రస్య పథా నయర్తస్య పథా ప్రేత చన్ద్రదక్షిణా యజ్ఞ-
స్య పథా సువితా నయన్తీర్బ్రాహ్మణమద్య రాధ్యాసమృషిమార్-
షేయం పితృమన్తం పైతృమత్యగ్ం సుధాతుదక్షిణం వి సువః ప-
శ్య వ్యన్తరిక్షం యతస్వ సదస్యైరస్మద్దాత్రా దేవత్రా గచ్ఛత
మధుమతీః ప్రదాతారమా విశతానవహాయాస్మాన్దేవయానేన పథేత
సుకృతాం లోకే సీదత తన్నస్సగ్ంస్కృతమ్ । ౪౫ ।

రూపేణ సదస్యైరష్టాదశ చ । ౪౩ ।

ధాతా రాతిస్సవితేదం జుషన్తాం ప్రజాపతిర్నిధిపతిర్నో అ-
గ్నిః । త్వష్టా విష్ణుః ప్రజయా సగ్ంరరాణో యజమానాయ
ద్రవిణం దధాతు । సమిన్ద్ర ణో మనసా నేషి గోభిస్సగ్ం సూరిభిర్మ-
ఘవన్థ్సగ్గ్ం స్వస్త్యా । సం బ్రహ్మణా దేవకృతం యదస్తి సం దేవా-
నాగ్ం సుమత్యా యజ్ఞియానామ్ । సం వర్చసా పయసా సం తనూ-
భిరగన్మహి మనసా సగ్ం శివేన । త్వష్టా నో అత్ర వరివః కృణోతు ॥

అను మార్ష్టు తనువో యద్విలిష్టమ్ । యదద్య త్వా ప్ర-
యతి యజ్ఞే అస్మిన్నగ్నే హోతారమవృణీమహీహ । ఋధగయా-
డృధగుతాశమిష్ఠాః ప్రజానన్ యజ్ఞముప యాహి విద్వాన్ । స్వ-
గా వో దేవాస్సదనమకర్మ య ఆజగ్మ సవనేదం జుషాణాః । జక్షి-
వాగ్ంసః పపివాగ్ంసశ్చ విశ్వేఽస్మే ధత్త వసవో వసూని । యా-
నావహ ఉశతో దేవ దేవాన్తాన్ ॥ ౪౨ ॥

ప్రేరయ స్వే అగ్నే సధస్థే । వహమానా భరమాణా హ-
వీగ్ంషి వసుం ఘర్మం దివమా తిష్ఠతాను । యజ్ఞ యజ్ఞం గచ్ఛ
యజ్ఞపతిం గచ్ఛ స్వాం యోనిం గచ్ఛ స్వాహైష తే యజ్ఞో య-
జ్ఞపతే సహ సూక్తవాకస్సువీరస్స్వాహా దేవా గాతువిదో గాతుం
విత్వా గాతుమిత మనసస్పత ఇమం నో దేవ దేవేషు యజ్ఞగ్ం
స్వాహా వాచి స్వాహా వాతే ధాః ॥ ౪౩ ॥

కృణోతు తానష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౪౪ ॥

ఉరుగ్ం హి రాజా వరుణశ్చకార సూర్యాయ పన్థామన్వే-
తవా ఉ । అపదే పాదా ప్రతిధాతవేఽకరుతాపవక్తా హృదయా-
విధశ్చిత్ । శతం తే రాజన్భిషజస్సహస్రముర్వీ గమ్భీరా సుమ-
తిష్టే అస్తు । బాధస్వ ద్వేషో నిరృతిం పరాచైః కృతం చిదేనః
ప్ర ముముగ్ధ్యస్మత్ । అభిష్ఠితో వరుణస్య పాశోఽగ్నేరనీకమప ఆ
వివేశ । అపాం నపాత్ప్రతిరక్షన్నసుర్యం దమేదమే ॥ ౪౯ ॥ స-
మిధం యక్ష్యగ్నే । ప్రతి తే జిహ్వా ఘృతముచ్చరణ్యత్సముద్రే
తే హృదయమప్స్వన్తః । సం త్వా విశన్త్వోషధీరుతాపో యజ్ఞ-
స్య త్వా యజ్ఞపతే హవిర్భిః । సూక్తవాకే నమోవాకే విధేమా-
వభృథ నిచఙ్కుణ నిచేరురసి నిచఙ్కుణావ దేవైర్దేవకృతమే-
నోఽయాడవ మర్త్యైర్మర్త్యకృతమురోరా నో దేవ రిషస్పాహి
సుమిత్రా న ఆప ఓషధయః ॥ ౫౦ ॥ సన్తు దుర్మిత్రాస్తస్మై భూ-
యాసుర్యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మో దేవీరాప ఏష
వో గర్భస్తం వస్సుప్రీతగ్ం సుభృతమకర్మ దేవేషు నస్సుకృతో
బ్రూతాత్ప్రతియుతో వరుణస్య పాశః ప్రత్యస్తో వరుణస్య
పాశ ఏధోఽస్యేధిషీమహి సమిదసి తేజోఽసి తేజో మయి ధేహ్యపో
అన్వచారిషగ్ం రసేన సమసృక్ష్మహి । పయస్వాగ్ం అగ్న ఆ-
గమం తం మా సగ్ం సృజ వర్చసా ॥ ౫౧ ॥

దమేదమ ఓషధయ ఆ షట్చ ॥ ౪౫ ॥

యస్త్వా హృదా కీరిణా మన్యమానోఽమర్త్యం మ-
ర్త్యో జోహవీమి । జాతవేదో యశో అస్మాసు ధేహి ప్రజాభిర-
గ్నే అమృతత్వమశ్యామ్ । యస్మై త్వగ్ం సుకృతే జాతవేద ఉ
లోకమగ్నే కృణవస్స్యోనమ్ । అశ్వినగ్ం సపుత్రిణం వీరవన్తం
గోమన్తగ్ం రయిం నశతే స్వస్తి । త్వే సుపుత్ర శవసోఽవృత్ర-
న్కామకాతయః । న త్వామిన్ద్రాతి రిచ్యతే । ఉక్థఉక్థే సోమ ఇన్ద్రం
మమాద నీథేనీథే మఘవానమ్ ॥ ౫౨ ॥ సుతాసః । యదీగ్ం
సబాధః పితరం న పుత్రాస్సమానదక్షా అవసే హవన్తే । అగ్నే
రసేన తేజసా జాతవేదో వి రోచసే । రక్షోహాఽమీవచాతనః ।
అపో అన్వచారిషగ్ం రసేన సమసృక్ష్మహి । పయస్వాగ్ం అగ్న
ఆఽగమం తం మా సగ్ం సృజ వర్చసా । వసుర్వసుపతిర్హికమ-
స్యగ్నే విభావసుః । స్యామ తే సుమతావపి । త్వామగ్నే వ-
సుపతిం వసూనామభి ప్ర మన్దే ॥ ౫౩ ॥ అధ్వరేషు రాజన్ ।
త్వయా వాజం వాజయన్తో జయేమాభిష్యామ పృత్సుతీర్మర్త్యా-
నామ్ । త్వామగ్నే వాజసాతమం విప్రా వర్ధన్తి సుష్టుతమ్ ।
స నో రాస్వ సువీర్యమ్ । అయం నో అగ్నిర్వరివః కృణో-
త్వయం మృధః పుర ఏతు ప్రభిన్దన్ । అయగ్ం శత్రూఞ్జయ-
తు జర్హృషాణోఽయం వాజం జయతు వాజసాతౌ । అగ్ని-
నాఽగ్నిస్సమిధ్యతే కవిర్గృహపతిర్యువా । హవ్యవాడ్జుహ్వాస్యః ।

త్వగ్గ్ం హ్యగ్నే అగ్నినా విప్రో విప్రేణ సన్థ్సతా । సఖా సఖ్యా
సమిధ్యసే । ఉదగ్నే శుచయస్తవ వి జ్యోతిషా । ౫౪ ॥

మఘవానం మన్ద్రై హ్యగ్నే చతుర్దశ చ ॥ ౪౬ ॥

వాచః ప్రాణాయ త్వా । ఉపయామ గృహీతోఽస్యపానాయ
త్వా । ఆ వాయో వాయవే సజోషాభ్యాం త్వా । అయమ్మృతా-
యుభ్యాం త్వా । యా వామశ్విభ్యాం మాధ్వీభ్యాం త్వా । ప్రాత-
ర్యుజావశ్విభ్యాం త్వా । అయం వేనశ్శణ్డాయ త్వైష తే యోనిర్వీ-
రతాం పాహి । తం మర్కాయ త్వైష తే యోనిః ప్రజాః పాహి ।
యే దేవా స్త్రిగ్ంశదాగ్రయణోఽసి విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్యః । ఉప-
యామగృహీతోఽసీన్ద్రాయ త్వోక్థాయువే । మూర్ధానమ్మగ్నయే
త్వా వైశ్వానరాయ । మధుశ్చ సగ్ం సర్పోఽసి । ఇన్ద్రాగ్నీ ఇన్ద్రాగ్ని-
భ్యాం త్వా । ఓమాసా విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్యః । మరుత్వన్తం త్రీ-
ణీన్ద్రాయ త్వా మరుత్వతే । మహాన్దైవ మహేన్ద్రాయ త్వా । కదా
చనాదిత్యేభ్యస్త్వా । కదా చన స్తరీర్వివస్వ ఆదిత్య । ఇన్ద్రగ్ం
శుచిరపః । వామం త్రీన్దైవాయ త్వా సవిత్రే । సుశర్మా విశ్వే-
భ్యస్త్వా దేవేభ్యః । బృహస్పతిస్త్వష్ట్రే సోమం పిబ స్వాహా । హ-
రిరసి సహ సోమా ఇన్ద్రాయ స్వాహా । అగ్న ఆయూగ్ ష్యగ్న-
యే త్వా తేజస్వతే । ఉత్తిష్ఠన్నిన్ద్రాయ త్వౌజస్వతే । తరణిస్సూర్యా-
య త్వా భ్రాజస్వతే । ఆ తిష్ఠాద్వ్యష్టడిన్ద్రాయ త్వా షోడశినే । ఉ-
దు త్యం చిత్రమ్ । అగ్నే నయ దివం గచ్ఛ । ఉరుమాయుష్టై య-

దేవా ముముగ్ధి । అగ్నావిష్ణూ ముముక్తమ్ । పరా వై ప్రజ్ఞాత్యైః।
దేవా వై యే దేవాః ప్రజ్ఞాత్యై పరా వై సవాచమ్ । దేవాసు-
రాః కార్యమ్ భూమిర్వ్యాత్యృమ్యాః । ప్రజాపతిర్వ్యాత్యుగ్యాః ।
భూమిరాదిత్యా వై । అగ్నిహోత్రమాదిత్యో వై । భూమిర్లోక-
స్సలోకస్సలోకః । విష్ణోరుదుత్తమమ్ । అన్నపతే పునస్త్వాఽఽది-
త్యాః । యస్త్వ సుష్టుతమ్ । త్వమగ్నే సుష్టుతిమ్ యస్త్వా వి
రోచసే । త్వమగ్నే వి చర్షణే ।

ఆ దదే వాచస్పతయ ఉపయామగృహీతోఽస్యా హవో అ-
యం వాం యా వాం హోత్రయ్యాజావయం వైన స్తం ప్రత్నథా యే
దేవాస్త్రిగ్ంశదుపయామగృహీతోఽసి మూర్ధానం మధుశ్చేన్ద్రాగ్నీ
ఓమాసో మరుత్వన్తమిన్ద్ర మరుత్వో మరుత్వాన్మహాన్మహాన్నృ-
వత్కదా వామమదబ్ధేభిర్ హిరణ్యపాణిగ్ం సుశర్మా బృహస్పతిర్
హరిరస్యగ్న ఉత్తిష్ఠ న్తరణిరా ప్యాయస్వాయుష్టే యే జ్యోతిష్మతీం
ప్రయాసాయ చిత్తమా తిష్ఠేన్ద్రమసావి సర్వస్య మహాన్త్సజోషా
ఉక్షు త్వం ధాతోరుగ్ం హి యస్త్వ షట్చత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౬ ॥

ఆ దదే యే దేవా మహాస్తుత్తిష్ఠన్త్సర్వాన్య సన్తు దుర్మిత్రా-
త్రాశ్చతుఃపఞ్చాశత్ ॥ ౫౪ ॥

ఆ దదే తవ వి జ్యోతిషా.

హరిః ఓమ్. శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ప్రథమకాణ్డే చతుర్థః ప్రశ్నః.

అథ పఞ్చమ ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్తే దేవా విజయ-
ముపయన్తోఽగ్నౌ వామం వసు సన్న్యదధతేదము నో భవిష్యతి
యది నో జేష్యన్తీతి తదగ్నిర్న్యకామయత తేనాపాక్రామత్తద్దేవా
విజిత్యావరురుత్సమానా అన్వాయన్తదస్య సహసాఽఽదిత్సన్త సోఽ-
రోదీద్యదరోదీత్తద్రుద్రస్య రుద్రత్వం యదశ్ర్వశీయత తత్ ॥ ౧ ॥
రజతగ్ం హిరణ్యమభవత్తస్మాద్రజతగ్ం హిరణ్యమదక్షిణ్యమశ్రు-
జగ్ం హి యో బర్హిషి దదాతి పురాఽస్య సంవత్సరాద్గృహే
రుదన్తి తస్మాద్బర్హిషి న దేయగ్ం సోఽగ్నిరబ్రవీద్భాగ్యసాన్యథ
వ ఇదమితి పునరాధేయం తే కేవలమిత్యబ్రువన్నృధ్నవత్ఖలు స
ఇత్యబ్రవీద్యో మద్దేవత్యమగ్నిమాదధాతా ఇతి తం పూషాఽఽ-
ధత్త తేన ॥ ౨ ॥ పూషాఽఽర్ధ్నోత్తస్మాత్పౌష్ణాః పశవ ఉచ్యన్తే
తం త్వష్టాఽధత్త తేన త్వష్టాఽర్ధ్నోత్తస్మాత్త్వాష్ట్రాః పశవ
ఉచ్యన్తే తం మనురాఽధత్త తేన మనురార్ధ్నోత్తస్మాన్మానవ్యః ప్ర-
జా ఉచ్యన్తే తం ధాతాఽఽధత్త తేన ధాతాఽఽర్ధ్నోత్సంవ-
త్సరో వై ధాతా తస్మాత్సంవత్సరం ప్రజాః పశవోఽను ప్ర జా-
యన్తే య ఏవం పునరాధేయస్యర్ధిం వేద । ౩ ॥ ఋధ్నోత్యేవ
యోఽస్యైవం బన్ధుతాం వేద బన్ధుమాన్భవతి భాగధేయం వా అగ్ని-
రాహిత ఇచ్ఛమానః ప్రజాం పశూన్ యజమానస్యోప దోద్రా-

క్రూరాద్వాస్య పునరా దధీత భాగధేయేనైవైనగ్ం సమర్ధయత్యథో శాన్తిరేవాస్యైషా పునర్వస్వోరా దధీతైతద్వై పునరాధేయస్య నక్షత్రం యత్పునర్వసూ స్వాయామేవైనం దేవతాయామాధాయ బ్రహ్మవర్చసీ భవతి దర్భైరా దధాత్యయాతయామత్వాయ దర్భైరా దధాత్యద్భ్య ఏవైనమోషధీభ్యోఽవరుధ్యా ధత్తే పఞ్చకపాలః పురోడాశో భవతి పఞ్చ వా ఋతవ ఋతుభ్య ఏవైనమవరుధ్యా ధత్తే ॥ ౪ ॥

అశీయత తత్తేన వేద దర్భైః పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ౧ ।

పరా వా ఏష యజ్ఞం పశూన్వపతి యోఽగ్నిముద్వాసయతే పఞ్చకపాలః పురోడాశో భవతి పాఙ్క్తో యజ్ఞః పాఙ్క్తాః పశవో యజ్ఞమేవ పశూనవ రున్ధే వీరహా వా ఏష దేవానాం యోఽగ్నిముద్వాసయతే న వా ఏతస్య బ్రాహ్మణా ఋతాయవః పురాఽన్నమక్షన్పఙ్క్త్యో యాజ్యానువాక్యా భవన్తి పాఙ్క్తో యజ్ఞః పాఙ్క్తః పురుషో దేవానేవ వీరం నిరవదాయాగ్నిం పునరా । ౫ ॥ ధత్తే శతాక్షరా భవన్తి శతాయుః పురుషశ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి తిష్ఠతి యద్వా అగ్నిరాహితో నర్ధ్యతే జ్యాయో భాగధేయం నికామయమానో యదాగ్నేయగ్ం సర్వం భవతి సైవాస్యర్ధిస్సం వా ఏతస్య గృహే వాక్సృజ్యతే యోఽగ్నిముద్వాసయతే స వాచగ్ం సగ్ంసృష్టాం యజమాన ఈశ్వరోఽను పరాభవితోర్విభక్తయో భవన్తి వాచో విధృత్యై యజమానస్యా-

పరాభవాయ ॥ ౬ ॥ విభక్తిం కరోతి బ్రహ్మైవ తదకరుపాగ్ంశు యజతి యథా వామం వసు వివిదానో గూహతి తాదృగేవ తదగ్నిం ప్రతి స్విష్టకృతం నిరాహ యథా వామం వసు వివిదానః ప్రకాశం జిగమిషతి తాదృగేవ తద్విభక్తిముక్త్వా ప్రయాజేన వషట్కరోత్యాయతనాదేవ నైతి యజమానో వై పురోడాశః పశవ ఏతే ఆహుతీ యదభితః పురోడాశమేతే ఆహుతీ ॥ ౭ ॥ జుహోతి యజమానమేవోభయతః పశుభిః పరి గృహ్ణాతి కృతయజుస్సంభృతసంభార ఇత్యాహుర్న సంభృత్యాస్సంభారా న యజుః కర్తవ్యమిత్యథో ఖలు సంభృత్యా ఏవ సంభారాః కర్తవ్యం యజుర్యజ్ఞస్య సమృద్ధ్యై పునర్నిష్కృతో రథో దక్షిణా పునరుత్స్యూతం వాసః పునరుత్సృష్టోఽనడ్వాన్పునరాధేయస్య సమృద్ధ్యై సప్త తే అగ్నే సమిధస్సప్త జిహ్వా ఇత్యగ్నిహోత్రం జుహోతి యత్రయత్రైవాస్య న్యక్తం తతః ॥ ౮ ॥ ఏవైనమవరున్ధే వీరహా వా ఏష దేవానాం యోఽగ్నిముద్వాసయతే తస్య వరుణ ఏవర్ణయాదాగ్నివారుణమేకాదశకపాలమను నిర్వపేద్యం చైవ హన్తి యశ్చాస్యర్ణయాత్తౌ భాగధేయేన ప్రీణాతి నార్తిమార్ఛతి యజమానః ॥ ౯ ॥

ఆఽపరాభావాయ పురోడాశమేతే ఆహుతీ తత్షట్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణాఽన్తరిక్షం మహిత్వా ఉపస్థే
తే దేవ్యదితేఽగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయా దధే । ఆఽయం గౌః
పృశ్నిరక్రమీదసనన్మాతరం పునః । పితరం చ ప్రయన్త్సువః ।
త్రిꣳశద్ధామ వి రాజతి వాక్పతఙ్గాయ శిశ్రియే । ప్రత్యస్య వహ
ద్యుభిః । అస్య ప్రాణాదపానత్యన్తశ్చరతి రోచనా వ్యఖ్యన్మ-
హిషస్సువః । యత్త్వా ॥ ౧౦ ॥ క్రుద్ధః పరోవప మన్యునా య-
దవర్త్యా । సుకల్పమగ్నే తత్తవ పునస్త్వోద్దీపయామసి యత్తే
మన్యుపరోప్తస్య పృథివీమను దధ్వసే । ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా
వసవశ్చ సమాభరన్ । మనో జ్యోతిర్జుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం
యజ్ఞꣳ సమిమం దధాతు । బృహస్పతిస్తనుతామిమం నో విశ్వే
దేవా ఇహ మాదయన్తామ్ । సప్త తే అగ్నే సమిధస్సప్త జిహ్వా-
స్సప్త ॥ ౧౧ ॥ ఋషయస్సప్త ధామ ప్రియాణి సప్త హోత్రా-
స్సప్తధా త్వా యజన్తి సప్త యోనీరా పృణస్వా ఘృతేన ।
పునరూర్జా ని వర్తస్వ పునరగ్న ఇషాఽఽయుషా పునర్నః
పాహి విశ్వతః । సహ రయ్యా ని వర్తస్వాగ్నే పిన్వస్వ ధార-
యా । విశ్వప్స్నియా విశ్వతస్పరి । లేకస్సలేకస్సులేకస్తే న ఆది-
త్యా ఆజ్యం జుషాణా వి యన్తు కేతస్సకేతస్సుకేతస్తే న ఆది-
త్యా ఆజ్యం జుషాణా వి యన్తు వివస్వాꣳ అదితిర్దేవజూతిస్తే
న ఆదిత్యా ఆజ్యం జుషాణా వియన్తు । ౧౨ ।

త్వా జిహ్వాస్సప్త సుకేతస్తే నస్త్రయోదశ చ । ౩ ।

భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణేత్యాహాశిషైవైనమా ధత్తే
సర్పా వై జీర్యన్తోఽమన్యన్త స ఏతం కసర్ణీరః కాద్రవేయో
మన్త్రమపశ్యత్తతో వై తే జీర్ణాస్తనూరపాఘ్నత సర్పరాజ్ఞియా
ఋగ్భిర్గార్హపత్యమా దధాతి పునర్నవమేవైనమజరం కృత్వా
ధత్తేఽథో పూతమేవ పృథివీమన్నాద్యం నోపానమత్సైతమ్ ॥ ౧౩ ॥
మన్త్రమపశ్యత్తతో వై తామన్నాద్యముపానమద్యత్సర్పరాజ్ఞియా
ఋగ్భిర్గార్హపత్యమాదధాత్యన్నాద్యస్యావరుద్ధ్యా అథో అస్యా-
మేవైనం ప్రతిష్ఠితమా ధత్తే యత్త్వా క్రుద్ధః పరోవపేత్యాహా-
పహ్నుత ఏవాస్మై తత్పునస్త్వోద్దీపయామసీత్యాహ సమిన్ధ ఏవైనం
యత్తే మన్యుపరోప్తస్యేత్యాహ దేవతాభిరేవ । ౧౪ ॥ ఏనగ్ం
సం భరతి వి వా ఏతస్య యజ్ఞశ్ఛిద్యతే యోఽగ్నిముద్వాసయ-
తే బృహస్పతివత్యర్చోప తిష్ఠతే బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతి-
ర్బ్రహ్మణైవ యజ్ఞగ్ం సం దధాతి విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం
దధాత్విత్యాహ సంతత్యై విశ్వే దేవా ఇహ మాదయన్తామిత్యా-
హ సంతత్యైవ యజ్ఞం దేవేభ్యోఽను దిశతి సప్త తే అగ్నే స-
మిధస్సప్త జిహ్వాః । ౧౫ ॥ ఇత్యాహ సప్తసప్త వై సప్తధాఽగ్నేః
ప్రియాస్తనువస్తా ఏవావ రున్ధే పునరూర్జా సహ రయ్యేత్యభితః
పురోడాశమాహుతీ జుహోతి యజమానమేవోర్జా చ రయ్యా
చోభయతః పరి గృహ్ణాత్యాదిత్యా వా అస్మాల్లోకాదముం లోక-
మాయన్తేఽముష్మిన్లోకే వ్యతృష్యన్త ఇమం లోకం పునరభ్య-

వేత్యగ్నిర్మూర్ధాహైతాఽం హోతామనుజుహోత్యు స్త ఆర్ధ్నువన్తే సు-
వర్గం లోకమాయన్ యః పరాచీనం పునరాధేయాదగ్నిమాద-
ధీత స ఏతాఽం హోతామనుజుహుయాద్యామేవాదిత్యా ఋద్ధిమా-
ర్ధ్నువన్తామేవర్ధ్నోతి ॥ ౧౬ ॥

సైతం దైవతాభిరేవ జిహ్వా ఏతానృచ్ఛవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౪ ॥

ఉపప్రయన్తో అధ్వరం మన్త్రం వోచేమాగ్నయే । ఆరే
అస్మే చ శృణ్వతే । అస్య ప్రత్నామను ద్యుతగ్ం శుక్రం దు-
దుహ్రే అహ్రయః । పయస్సహస్రసామృషిమ్ । అగ్నిర్మూర్ధా
దివః కకుత్పతిః పృథివ్యా అయమ్ । అపాగ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి ।
అయమిహ ప్రథమో ధాయి ధాతృభిర్ హోతా యజిష్ఠో అధ్వ-
రేష్వీడ్యః । యమప్నవానో భృగవో విరురుచుర్వనేషు చిత్రం
విభ్వం విశేవిశే । ఉభా వామిన్ద్రాగ్నీ ఆహువధ్యై ॥ ౧౭ ॥ ఉభా
రాధసస్సహ మాదయధ్యై । ఉభా దాతారావిషాగ్ం రయీణా-
ముభా వాజస్య సాతయే హువే వామ్ । అయం తే యోనిర్ ఋ-
త్వియో యతో జాతో అరోచథాః । తం జానన్నగ్న ఆరోహాథా
నో వర్ధయా రయిమ్ । అగ్న ఆయూగ్ంషి పవస ఆ సువో-
ర్జమిషం చ నః । ఆరే బాధస్వ దుచ్ఛునామ్ । అగ్నే పవస్వ
స్వపా అస్మే వర్చస్సువీర్యమ్ । దధత్పోషగ్ం రయిమ్ ॥ ౧౮ ॥
మయి । అగ్నే పావక రోచిషా మన్ద్రయా దేవ జిహ్వయా । ఆ
దేవాన్ వక్షి యక్షి చ । స నః పావక దీదివోఽగ్నే దేవాగ్ం

ఇహావహా । ఉపయజ్ఞగ్ం హవిశ్చ నః । అగ్నిశ్శుచివ్రతతమశ్శు-
చిర్విప్రశ్శుచిః కవిః । శుచీ రోచత ఆహుతః । ఉదగ్నే శుచ-
యస్తవ శుక్రా భ్రాజన్త ఈరతే । తవ జ్యోతీగ్ంష్యర్చయః ।
ఆయుర్దా అగ్నేఽస్యాయుర్మే ॥ ౧౯ ॥ దేహి వర్చోదా అగ్నే-
ఽసి వర్చో మే దేహి తనూపా అగ్నేఽసి తనువం మే పాహ్యగ్నే
యన్మే తనువా ఊనం తన్మ ఆ పృణ చిత్రావసో స్వస్తి తే పార-
మశీయేన్ధానాస్త్వా శతగ్ం హిమా ద్యుమన్తస్సమిధీమహి వయ-
స్వన్తో వయస్కృతం యశస్వన్తో యశస్కృతగ్ం సువీరాసో అ-
దాభ్యమ్ । అగ్నే సపత్నదమ్భనం వర్షిష్ఠే అధి నాకే । సం
త్వమగ్నే సూర్యస్య వర్చసాఽగథాస్సమృషీణాగ్ం స్తుతేన
సం ప్రియేణ ధామ్నా । త్వమగ్నే సూర్యవర్చా అసి సం మా-
మాయుషా వర్చసా ప్రజయా సృజ ॥ ౨౦ ॥

ఆప్యాయస్వ సామగ్ం రయిం త్వే వర్చసా సప్తదశ చ ॥ ౫ ॥

సం పశ్యామి ప్రజా అహమిడప్రజసో మానవీః । సర్వా
భవన్తు నో గృహే । అమ్భస్స్థామ్భో వో భక్షీయ మహస్స్థ మ-
హో వో భక్షీయ సహస్స్థ సహో వో భక్షీయోర్జస్స్థోర్జం
వో భక్షీయ రేవతీ రమధ్వమస్మిన్లోకేఽస్మిన్గోష్ఠేఽస్మిన్క్షయేఽస్మి-
న్యోనావిహైవ స్తేతో మాఽప గాత బహ్వీర్మే భూయాస్త ॥ ౨౧ ॥
సగ్ంహితాఽసి విశ్వరూపీరా మోర్జా విశాఽఽగౌపత్యేన రాయ-
స్పోషేణ సహస్రపోషం వః పుష్యాసం మయి వో రాయశ్శ్రయ-

నామ్ । ఉప త్వాఽగ్నే దివేదివే దోషావస్తర్ధియా వయమ్ । న-
మో భరన్త ఏమసి । రాజన్తమధ్వరాణాం గోపామృతస్య దీది-
విమ్ । వర్ధమానగ్ం స్వే దమే । స నః పితేవ సూనవేఽగ్నే సూ-
పాయనో భవ । సచస్వా నస్స్వస్తయే । అగ్నే ॥ ౨౨ ॥ త్వం
నో అన్తమః ఉత త్రాతా శివో భవ వరూథ్యః । తం త్వా శో-
చిష్ఠ దీదివః । సుమ్నాయ నూనమీమహే సఖిభ్యః । వసురగ్నిర్వ-
సుశ్రవాః । అచ్ఛా నక్షి ద్యుమత్తమో రయిం దాః । ఊర్జా వః
పశ్యామ్యూర్జా మా పశ్యత రాయస్పోషేణ వః పశ్యామి రాయ-
స్పోషేణ మా పశ్యతేడాః స్థ మధుకృతః స్యోనా మాఽఽవిశతేరామ-
దః । సహస్రం పోషం వః పుష్యాసమ్ ॥ ౨౩ ॥ మయి వో రాయః శ్ర-
యన్తామ్ । తత్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో
యో నః ప్రచోదయాత్ । సోమానగ్ం స్వరణం కృణుహి బ్ర-
హ్మణస్పతే । కక్షీవన్తం య ఔశిజమ్ । కదా చన స్తరీరసి నేన్ద్ర
సశ్చసి దాశుషే । ఉపోపేన్ను మఘవన్భూయ ఇన్ను తే దానం దే-
వస్య పృచ్యతే । పరి త్వాఽగ్నే పురం వయం విప్రగ్ం సహస్య
ధీమహి । ధృషద్వర్ణం దివేదివే భేత్తారం భఙ్గురావతః । అగ్నే గృ-
హపతే సుగృహపతిరహం త్వయా గృహపతినా భూయాసగ్ం సు-
గృహపతిర్మయా త్వం గృహపతినా భూయాశ్శతగ్ం హిమాస్తా-
మాశిషమా శాసే తన్తవే జ్యోతిష్మతీం తామాశిషమా శాసేఽము-
ష్మై జ్యోతిష్మతీమ్ ॥ ౨౪ ॥

భూయాస్త స్వస్తయేఽగ్నే పుష్యాసం ధూమవద్వర్ణమేకాన్న త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౬ ॥

అయజ్ఞో వా ఏష యోఽసామోపప్రయన్తో అధ్వరమిత్యాహ స్తోమమేవాస్మై యునక్త్యుపేత్యాహ ప్రజా వై పశవ ఉపేమం లోకం ప్రజామేవ పశూనిమం లోకముపైత్యస్య ప్రత్నామను ద్యుతమిత్యాహ సువర్గో వై లోకః ప్రత్నః సువర్గమేవ లోకగ్ం సమారోహత్యగ్నిర్మూర్ధా దివః కకుదిత్యాహ మూర్ధానమ్ ॥ ౨౫ ॥ ఏవైనగ్ం సమానానాం కరోత్యథో దేవలోకాదేవ మనుష్యలోకే ప్రతి తిష్ఠత్యయమిహ ప్రథమో ధాయి ధాతృభిరిత్యాహ ముఖ్యమేవైనం కరోత్యుభా వామిన్ద్రాగ్నీ ఆహువధ్యా ఇత్యాహౌజో బలమేవావ రున్ధేఽయం తే యోనిర్ ఋత్వియ ఇత్యాహ పశవో వై రయిః పశూనేవావ రున్ధే షడ్భిరుప తిష్ఠతే షడ్వై ॥ ౨౬ ॥ ఋతవ ఋతుష్వేవ ప్రతి తిష్ఠతి షడ్భిరుత్తరాభిరుప తిష్ఠతే ద్వాదశ సం పద్యన్తే ద్వాదశ మాసాస్సంవత్సరస్సంవత్సర ఏవ ప్రతి తిష్ఠతి యథా వై పురుషోఽశ్వో గౌర్జీర్యత్యేవమగ్నిరాహితో జీర్యతి సంవత్సరస్య పురస్తాదాగ్నిపావమానీభిరుప తిష్ఠతే పునర్ణవమేవైనమజరం కరోత్యథో పునాత్యేవోప తిష్ఠతే యోగ ఏవాస్యైష ఉప తిష్ఠతే । ౨౭ ॥ దమ ఏవాస్యైష ఉప తిష్ఠతే యాచ్ఞైవాస్యైషోప తిష్ఠతే యథా పాపీయాఞ్ఛ్రేయస ఆహృత్య నమస్యతి తాదృగేవ తదాయుర్దా అగ్నేఽస్యాయుర్మే దేహీత్యాహాయుర్దా

హ్యాహ వర్చోదా అగ్నేఽసి వర్చో మే దేహీత్యాహ వర్చోదా
హ్యేషతనూపా అగ్నేఽసి తనువం మే పాహీత్యాహ ॥ ౨౮ ॥
తనూపా హ్యేషోఽగ్నే యన్మే తనువా ఊనం తన్మ ఆ పృణే-
త్యాహ యన్మే ప్రజాయై పశూనామూనం తన్మ ఆ పూరయేతి
వావైతదాహ చిత్రావసో స్వస్తి తే పారమశీయేత్యాహ రా-
త్రిర్వై చిత్రావసురవ్యుష్ట్యై వా ఏతస్యై పురా బ్రాహ్మణా అ-
భైషుర్వ్యుష్టిమేవావ రున్ధ ఇన్ధానాస్త్వా శతమ్ ॥ ౨౯ । హిమా
ఇత్యాహ శతాయుః పురుషశ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి
తిష్ఠత్యేషా వై సూర్మీ కర్ణకావత్యేతయా హ స్మ వై దేవా
అసురాణాగ్ం శతతర్హాగ్ స్తృగ్ంహన్తి యదేతయా సమిధ-
మాదధాతి వజ్రమేవైతచ్ఛతఘ్నీం యజమానో భ్రాతృవ్యాయ
ప్ర హరతి స్తృత్యా అఛమ్బట్కారగ్ం సం త్వమగ్నే సూర్యస్య
వర్చసాఽగథా ఇత్యాహైతత్త్వమసీదమహం భూయాసమితి వావై-
తదాహ త్వమగ్నే సూర్యవర్చా అసీత్యాహాశిషమేవైతామా
శాస్తే ॥ ౩౦ ॥

మూర్ధానగ్ం షడ్వ ఏష ఉప తిష్ఠతే పాహీత్యాహ శత-
మహాగ్ం షోడశ చ ॥ ౭ ॥

సం పశ్యామి ప్రజా అహమిత్యాహ యావన్త ఏవ గ్రా-
మ్యాః పశవస్తానేవావ రున్ధేఽమ్భఃస్థామ్భో వో భక్షీయేత్యా-
హామ్భో హ్యేతా మహస్థ మహో వో భక్షీయేత్యాహ మ-

హో హ్యేతాస్సహస్థ సహో వో భక్షీయేత్యాహ సహో
హ్యేతా ఊర్జస్థోర్జం వో భక్షీయేతి ॥ ౩౧ ॥ ఆహోర్జో
హ్యేతా రేవతీ రమధ్వమిత్యాహ పశవో వై రేవతీః పశూనేవా-
త్మన్రమయత ఇహైవ స్తేతో మాఽపగాతేత్యాహ ధ్రువా ఏవైనా-
అనపగాః కురుత ఇష్టకచిద్వా అన్యోఽగ్నిః పశుచిదన్యస్సగ్ం-
హితాఽసి విశ్వరూపీరితి వత్సమభి మృశత్యుపైవైనం ధత్తే పశు-
చితమేనం కురుతే ప్ర ॥ ౩౨ ॥ వా ఏషోఽస్మాల్లోకాచ్చ్యవతే య
ఆహవనీయముప తిష్ఠతే గార్హపత్యముపతిష్ఠతేఽస్మిన్నేవ లో-
కే ప్రతి తిష్ఠత్యథో గార్హపత్యాయైవ నిహ్నుతే గాయత్రీభిరుప
తిష్ఠతే తేజో వై గాయత్రీ తేజ ఏవాత్మన్ధత్తేఽథో యదేతం తృ-
చమన్వాహ సన్తత్యై గార్హపత్యం వా అను ద్విపాదో వీరాః
ప్ర జాయన్తే య ఏవం విద్వాన్ద్విపదాభిర్గార్హపత్యముపతిష్ఠతే ॥
౩౩ ॥ ఆఽస్య వీరో జాయత ఊర్జా వః పశ్యామ్యూర్జా మా పశ్య-
తేత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే తత్సవితుర్వరేణ్యమిత్యాహ
ప్రసూత్యై సోమానగ్ం స్వరణమిత్యాహ సోమపీథమేవావ రున్ధే
కృణుహి బ్రహ్మణస్పత ఇత్యాహ బ్రహ్మవర్చసమేవావ రున్ధే కదా
చన స్తరీరసీత్యాహ న స్తరీగ్ం రాత్రిం వసతి ॥ ౩౪ ॥ య ఏవం
విద్వానగ్నిముపతిష్ఠతే పరి త్వాఽగ్నే పురం వయమిత్యాహ ప-
రిధిమేవైతం పరి దధాత్యస్కన్దాయాగ్నే గృహపత ఇత్యాహ య-
థాయజురేవైతచ్ఛతగ్ం హిమా ఇత్యాహ శతం త్వా హేమ-

న్తాగ్నీన్ధీయేత్తి వా ఆహైతదాహ పుత్రస్య నామ గృహ్ణాత్యన్నాదమే-
వైనం కరోతి తామాశిషమాశాసే తన్తవే జ్యోతిష్మతీమితి
బ్రూయాద్యస్య పుత్రోఽజాతస్స్యాత్తేజస్వ్యేవాస్య బ్రహ్మవ-
ర్చసీ పుత్రో జాయతే తామాశిషమాశాసేఽముష్మై జ్యోతిష్మతీ-
మితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రో జాతస్స్యాత్తేజ ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవ-
ర్చసం దధాతి ॥ ౩౫ ॥

ఊర్జం వో భక్షీయేత్తి ప్ర గార్హపత్యముపతిష్ఠతే వసతి
జ్యోతిష్మతీమేకాన్న త్రిగ్ంశచ్చ । ౮ ॥

అగ్నిహోత్రం జుహోతి యదేవ కిఞ్చ యజమానస్య
స్వం తస్యైవ తద్రేతస్సిఞ్చతి ప్రజననే ప్రజననగ్ం హి వా అ-
గ్నిరథౌషధీరన్తగతా దహతి తాస్తతో భూయసీః ప్ర జాయన్తే
యత్సాయం జుహోతి రేత ఏవ తత్సిఞ్చతి ప్రైవ ప్రాతస్త-
నేన జనయతి తద్రేతస్సిక్తం న త్వష్ట్రాఽవికృతం ప్ర జాయతే
యావచ్ఛో వై రేతసస్సిక్తస్య । ౩౬ ॥ త్వష్టా రూపాణి వి కరోతి
తావచ్ఛో వై తత్ప్ర జాయత ఏష వై దైవ్యస్త్వష్టా యో య-
జతే బహ్వీభిరుప తిష్ఠతే రేతస ఏవ సిక్తస్య బహుశో రూపాణి వి
కరోతి స ప్రైవ జాయతే శ్వశ్శ్వో భూయాన్భవతి య ఏవం విద్వా-
నగ్నిముప తిష్ఠతేఽహర్దేవానామాసీద్రాత్రిరసురాణాం తేఽసురా
యద్దేవానాం విత్తం వేద్యమాసీత్తేన సహ । ౩౭ ॥ రాత్రిం ప్రా-
విశన్తే దేవా హీనా అమన్యన్త తేఽపశ్యన్నాగ్నేయీ రాత్రిరా-

గ్నయాతి పశవ ఇమమేవాగ్నిగ్గ్ం స్తవామ స నస్స్తుతః పశూ-
న్పునర్దాస్యతీతి తే౽గ్నిమస్తువన్త ఏభ్య స్తుతో రాత్రియా
అధ్యహరభి పశూన్నిరార్జత్తే దేవాః పశూన్ విత్వా కామాగ్ం
అకుర్వత య ఏవం విద్వానగ్నిముపతిష్ఠతే పశుమాన్భవతి ॥ ౩౮ ॥
ఆదిత్యో వా అస్మాల్లోకాదముం లోకమైత్సో౽ముం లోకం గత్వా
పునరిమం లోకమభ్యధ్యాయత్స ఇమం లోకమాగత్య మృత్యో-
రబిభేన్మృత్యుసంయుత ఇవ హ్యయం లోకస్సో౽మన్యతేమమేవా
గ్నిగ్గ్ం స్తవాని స మా స్తుతస్సువర్గం లోకం గమయిష్యతీతి సో౽-
గ్నిమస్తౌత్స ఏనగ్గ్ం స్తుతస్సువర్గం లోకమగమయద్యః ॥ ౩౯ ॥
ఏవం విద్వానగ్నిముపతిష్ఠతే సువర్గమేవ లోకమేతి సర్వమాయు-
రేత్యభి వా ఏషో౽గ్నీ ఆ రోహతి య ఏనావుపతిష్ఠతే యథా
ఖలు వై శ్రేయానభ్యారూఢః కామయతే తథా కరోతి నక్త-
ముప తిష్ఠతే న ప్రాతస్సగ్ం హి నక్తం వ్రతాని సృజ్యన్తే సహ
శ్రేయాగ్ంశ్చ పాపీయాగ్ంశ్చాసాతే జ్యోతిర్వా అగ్నిస్త-
మో రాత్రిర్యత్ ॥ ౪౦ ॥ నక్తముపతిష్ఠతే జ్యోతిషైవ తమ-
స్తరత్యుపస్థేయో౽గ్నీ౩ర్నోపస్థేయా౩ ఇత్యాహుర్మనుష్యాయే-
న్వై యో౽హరహరాహృత్యాథైనం యాచతి స ఇన్వై త-
ముపార్చ్ఛత్యథ కో దేవానహరహర్యాచిష్యతీతి తస్మాన్నోపస్థే-
యో౽థో ఖల్వాహురాశిషే వై కం యజమానో యజత ఇత్యేషా
ఖలు వై ॥ ౪౧ ॥ ఆహితాగ్నేరాశీర్యదగ్నిముపతిష్ఠతే తస్మాదు-

పస్థేయః ప్రజాపతిః పశూనసృజత తే సృష్టా అహోరాత్రే ప్రావిశన్తాఞ్ఛన్దోభిరన్వవిన్దద్యచ్ఛన్దోభిరుపతిష్ఠతే స్వమేవ తదన్విచ్ఛతి న తత్ర జామ్యస్తీత్యాహుర్యోఽహరహరుపతిష్ఠత ఇతి యో వా అగ్నిం ప్రత్యఙ్ఙుపతిష్ఠతే ప్రత్యేనమోషతి యః పరాఙ్ విష్వఙ్ప్రజయా పశుభిరేతి కవాతిర్యఙ్ఙివోప తిష్ఠేత నైనం ప్రత్యోషతి న విష్వఙ్ప్రజయా పశుభిరేతి ॥ ౪౭ ॥

సిక్తస్య నహ భవతి యో యత్ఖలు వై పశుభిస్త్రయోదశ చ ॥ ౯

మమ నామ ప్రథమం జాతవేదః పితా మాతా చ దధతుర్యదగ్రే । తత్త్వం బిభృహి పునరామదైతోస్తవాహం నామ బిభరాణ్యగ్నే । మమ నామ తవ చ జాతవేదో వాససీ ఇవ వివసానౌ యే చరావః । ఆయుషే త్వం జీవసే వయం యథాయథం వి పరి దధావహై పునస్తే । నమోఽగ్నయేఽప్రతివిద్ధాయ నమోఽనాధృష్టాయ నమస్సమ్రాజే । అషాఢః ౪౩ అగ్నిర్బృహద్వయా విశ్వజిత్సహన్త్యశ్శ్రేష్ఠో గన్ధర్వః । త్వత్పితారో అగ్నే దేవాస్త్వామాహుతయస్త్వద్వివాచనాః । సం మామాయుషా సం గౌపత్యేన సుహితే మా ధాః అయమగ్నిశ్శ్రేష్ఠతమోఽయం భగవత్తమోఽయగ్ం సహస్రసాతమః । అస్మా అస్తు సువీర్యమ్ । మనో జ్యోతిర్జుషతామాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు । యా ఇష్టా ఉషసో నిమ్రుచశ్చ తాస్సందధామి

హ్రావిషా ఘృతేన । పయస్వతీరోషధయః ॥ ౪౪ ॥ పయస్వద్వీరు-
ధాం పయః । అపాం పయసో యత్పయస్తేన మామిన్ద్ర సగ్ంసృ-
జ । అగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామి తచ్ఛకేయం తన్మే రాధ్య-
తామ్ । అగ్నిగ్ం హోతారమిహ తగ్ం హువే దేవాన్ యజ్ఞి-
యానిహ యాన్ హవామహే ఆ యన్తు దేవాస్సుమనస్యమా-
నా వి యన్తు దేవా హవిషో మే అస్య కస్త్వా యునక్తి స త్వా
యునక్తు యాని ఘర్మే కపాలాన్యుపచిన్వన్తి । ౪౫ । వేధసః ।
పూష్ణస్తాన్యపి వ్రత ఇన్ద్రవాయూ వి ముఞ్చతామ్ । అభిన్నో
ఘర్మో జీరదానుర్యత ఆత్తస్తదగన్పునః । ఇధ్మో వేదిః పరిధయశ్చ
సర్వే యజ్ఞస్యాయురను సం చరన్తి । త్రయస్త్రిగ్ంశత్తన్తవో యే
వితత్నిరే య ఇమం యజ్ఞగ్ం స్వధయా దదన్తే తేషాం ఛిన్నం
ప్రత్యేతద్దధామి స్వాహా ఘర్మో దేవాగ్ం అప్యేతు ॥ ౪౬ ॥

అపాథ ఓషధయ ఉప చిన్వన్తి పఞ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥౧౦॥

వైశ్వానరో న ఊత్యా ప్రయాతు పరావతః । అగ్నిరు-
క్థేన వాహసా । ఋతావానం వైశ్వానరమృతస్య జ్యోతిషస్పతిమ్ ।
అజస్రం ఘర్మమీమహే । వైశ్వానరస్య దగ్ంసనాభ్యో బృహ-
దరిణాదేకస్స్వపస్యయా కవిః । ఉభా పితరా మహయన్నజాయ-
తాగ్నిర్ద్యావాపృథివీ భూరిరేతసా । పృష్టో దివి పృష్టో అగ్నిః
పృథివ్యాం పృష్టో విశ్వా ఓషధీరా వివేశ । వైశ్వానరస్సహసా
పృష్టో అగ్నిస్స నో దివా సః ॥ ౪౭ ॥ రిషః పాతు నక్తమ్

జాతో యదగ్నే భువనా వ్యఖ్యః పశుం న గోపా ఇర్యః పరిజ్మా ।
వైశ్వానర బ్రహ్మణే విన్ద గాతుం యూయం పాత స్వస్తిభిస్సదా నః ।
త్వమగ్నే శోచిషా శోశుచాన ఆ రోదసీ అపృణా జాయమానః ।
త్వం దేవాగ్ం అభిశస్తేరముఞ్చో వైశ్వానర జాతవేదో మహిత్వా ।
అస్మాకమగ్నే మఘవత్సు ధారయానామి క్షత్త్రమజరగ్ం సువీర్యమ్ ।
వయం జయేమ శతినగ్ం సహస్రిణం వైశ్వానర ॥ ౪౮ ॥ వాజమగ్నే
తవోతిభిః । వైశ్వానరస్య సుమతౌ స్యామ రాజా హి కం భువనా-
నామభిశ్రీః । ఇతో జాతో విశ్వమిదం వి చష్టే వైశ్వానరో య-
తతే సూర్యేణ । అవ తే హేడో వరుణ నమోభిరవ యజ్ఞేభిరీమ-
హే హవిర్భిః । క్షయన్నస్మభ్యమసుర ప్రచేతో రాజన్నేనాగ్ంసి
శిశ్రథః కృతాని । ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమం వి
మధ్యమగ్ం శ్రథాయ । అథా వయమాదిత్య । ౪౯ । వ్రతే
తవానాగసో అదితయే స్యామ । దధిక్రావ్ణో అకారిషం జిష్ణోర-
శ్వస్య వాజినః । సురభి నో ముఖా కరత్ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారి-
షత్ । ఆ దధిక్రాశ్శవసా పఞ్చ కృష్టీస్సూర్య ఇవ జ్యోతిషాఽప-
స్తతాన । సహస్రసాశ్శతసా వాజ్యర్వా పృణక్తు మధ్వా సమిమా
వచాగ్ంసి । అగ్నిర్మూర్ధా భువః । మరుతో యద్ధ వో దివస్సు-
మ్నాయన్తో హవామహే । ఆ తూ నః ॥ ౫౦ ॥ ఉపగన్తన । యా
వశ్శర్మ శశమానాయ సన్తి త్రిధాతూని దాశుషే యచ్ఛతాధి ।
అస్మభ్యం తాని మరుతో వి యన్త రయిం నో ధత్త వృషణస్సు-

వీరమ్ । అదితిర్న ఉరుష్యత్వదితిశ్శర్మ యచ్ఛతు । అదితిః పా-
త్వగ్ంహసః । మహీమూషు మాతరగ్ం సువ్రతానామృతస్య ప-
త్నీమవసే హువేమ । తువిక్షత్రామజరన్తీమురూచీగ్ం సుశర్మా-
ణమదితిగ్ం సుప్రణీతిమ్ । సుత్రామాణం పృథివీం ద్యామనేహ-
సగ్ం సుశర్మాణమదితిగ్ం సుప్రణీతిమ్ । దైవీం నావగ్ం స్వరిత్రా-
మనాగసమస్రవన్తీమా రుహేమా స్వస్తయే । ఇమాగ్ం సునావ-
మారుహగ్ం శతారిత్రాగ్ం శతస్ఫ్యమ్ । అచ్ఛిద్రాం పారయి-
ష్ణుమ్ ॥ ౫౧ ॥

దివా న సహస్రిణం వైశ్వానరాదిత్యా తూ సోఽవైహస-
గ్ం సుశర్మాణమేతాన్న విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౧ ॥

దేవాసురాః పర్యా ఘర్మయాద్యదిరుపస్థియుత్తానం పశ్య-
మ్యయజ్ఞనం పశ్యామ్యగ్నిహోత్రం మమ నామ వైశ్వాన-
రపశ్చాదశ ॥ ౧౧ ॥

దేవాసురాః త్రిద్ధనం పశ్యామి సం పశ్యామి న త్తము-
పగన్తవైశపఞ్చాశత్ ॥ ౫౧ ॥

దైవాసురాః పారయిష్ణుమ్.

హరిః ఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ప్రథమకాణ్డే పఞ్చమః ప్రశ్నః.

అథ షష్ఠప్రశ్నః

హరిః ఓమ్॥ సం త్వా సిఞ్చామి యజుషా ప్రజామాయు-
ర్ధనం చ। బృహస్పతిప్రసూతో యజమాన ఇహ మా రిషత్।
ఆజ్యమసి సత్యమసి సత్యస్యాధ్యక్షమసి హవిరసి వైశ్వానరం వై-
శ్వదేవముత్పూతశుష్మగ్ం సత్యౌజాస్సహోఽసి సహమానమసి స-
హస్వారాతీస్సహస్వారాతీయతస్సహస్వ పృతనాస్సహస్వ పృ-
తన్యతః। సహస్రవీర్యమసి తన్మా జిన్వాజ్యస్యాజ్యమసి సత్యస్య
సత్యమసి సత్యాయుః ॥ ౧ ॥ అసి సత్యశుష్మమసి సత్యేన త్వా-
ఽభి ఘారయామి తస్య తే భక్షీయ పఞ్చానాం త్వా వాతానాం
యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి పఞ్చానాం త్వర్తూనాం యన్త్రాయ
ధర్త్రాయ గృహ్ణామి పఞ్చానాం త్వా దిశాం యన్త్రాయ ధర్త్రా-
య గృహ్ణామి పఞ్చానాం త్వా పఞ్చజనానాం యన్త్రాయ ధర్త్రా-
య గృహ్ణామి చరోస్త్వా పఞ్చబిలస్య యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృ-
హ్ణామి బ్రహ్మణస్త్వా తేజసే యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి క్ష-
త్త్రస్య త్వౌజసే యన్త్రాయ। ౨ ॥ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి విశే
త్వా యన్త్రాయ ధర్త్రాయ గృహ్ణామి సువీర్యాయ త్వా గృహ్ణామి
సుప్రజాస్త్వాయ త్వా గృహ్ణామి రాయస్పోషాయ త్వా గృహ్ణామి
బ్రహ్మవర్చసాయ త్వా గృహ్ణామి భూరస్మాకగ్ం హవిర్దేవానా-

మ్యాంశిష్టా యజమానస్య దైవానాం త్వా దేవతాభ్యో గృహ్ణామి కామాయ త్వా గృహ్ణామి । 3 ॥

సత్యాయురోజసే యన్త్రియ త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

ధ్రువోఽసి ధ్రువోఽహగ్ం సజాతేషు భూయాసం ధీరశ్చేత్తా వసువిదుగ్రోఽస్యుగ్రోఽహగ్ం సజాతేషు భూయాసముగ్రశ్చేత్తా వసువిదభిభూరస్యభిభూరహగ్ం సజాతేషు భూయాసమభిభూశ్చేత్తా వసువిద్యునజ్మి త్వా బ్రహ్మణా దైవ్యేన హవ్యాయాస్మై వోఢవే జాతవేదః । ఇన్ధానాస్త్వా సుప్రజసస్సువీరా జ్యోగ్జీవేమ బలిహృతో వయం తే యన్మే అగ్నే అస్య యజ్ఞస్య రిష్యాత్ । ౪ । యద్వా స్కన్దాదాజ్యస్యోత విష్ణో । తేన హన్మి సపత్నం దుర్మరాయుమైనం దధామి నిరృత్యా ఉపస్థే । భూర్భువస్సువరుచ్ఛుష్మో అగ్నే యజమానాయైధి నిశుష్మో అభిదాసతే । అగ్నే దేవేద్ధ మన్విద్ధ మన్ద్రజిహ్వామర్త్యస్య తే హోతర్మూర్ధన్నా జిఘర్మి రాయస్పోషాయ సుప్రజాస్త్వాయ సువీర్యాయ మనోఽసి ప్రాజాపత్యం మనసా మా భూతేనా విశ వాగస్యైన్ద్రీ సపత్నక్షయణీ । ౫ ॥ వాచా మేన్ద్రియేణా విశ వసన్తమృతూనాం ప్రీణామి స మా ప్రీతః ప్రీణాతు గ్రీష్మమృతూనాం ప్రీణామి స మా ప్రీతః ప్రీణాతు వర్షా ఋతూనాం ప్రీణామి తా మా ప్రీతాః ప్రీణన్తు శరదమృతూనాం ప్రీణామి సా మా ప్రీతా ప్రీణాతు హేమన్తశిశిరావృతూనాం ప్రీణామి తౌ మా ప్రీతౌ ప్రీణీతామగ్ని-

షోమయోరహం దేవయజ్యయా చక్షుష్మాన్భూయాసమగ్నేరహం దేవయజ్యయాఽన్నాదో భూయాసమ్ ॥ ౬ ॥ దబ్ధిరస్యదబ్ధో భూయాసమముం దభేయమగ్నీషోమయోరహం దేవయజ్యయా వృత్రహా భూయాసమిన్ద్రాగ్నియోరహం దేవయజ్యయేన్ద్రియావ్యన్నాదో భూయాసమిన్ద్రస్యాహం దేవయజ్యయేన్ద్రియావీ భూయాసం మహేన్ద్రస్యాహం దేవయజ్యయా జేమానం మహిమానం గమేయమగ్నేస్స్విష్టకృతోఽహం దేవయజ్యయాఽఽయుష్మాన్ యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమ్ ॥ ౭ ।

రిష్యైతస్సపత్నక్షయణ్యన్నాదో భూయాసగ్ం సప్తత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ।

అగ్నిర్మా దురిష్టాత్పాతు సవితాఽఘశగ్ంసాద్యో మేఽన్తి దూరేఽరాతీయతి తమేతేన జేషగ్ం సురూపవర్షవర్ణ ఏహీమాన్భద్రాన్దుర్యాగ్ం అభ్యేహి మామనువ్రతా న్యు శీర్షాణి మృఢ్వమిడ ఏహ్యదిత ఏహి సరస్వత్యేహి రన్తిరసి రమతిరసి సూనర్యసి జుష్టే జుష్టిం తేఽశీయోపహూత ఉపహవమ్ ॥ ౮ ॥ తేఽశీయ సా మే సత్యాఽఽశీరస్య యజ్ఞస్య భూయాదరేడతా మనసా తచ్ఛకేయం యజ్ఞో దివగ్ం రోహతు యజ్ఞో దివం గచ్ఛతు యో దేవయానః పన్థాస్తేన యజ్ఞో దేవాగ్ం అప్యేత్వస్మాస్విన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధాత్వస్మాన్రాయ ఉత యజ్ఞాస్సచన్తామస్మాసు సన్త్వాశిషస్సా నః ప్రియా సుప్రతూర్తిర్మఘోనీ జుష్టిరసి జుషస్వ నో

జుష్టా నః ౯ అప్తి జుష్టిం తే గమేయం మనో జ్యోతిర్జుషతా-
మాజ్యం విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాతు । బృహస్పతిస్త-
నుతామిమం నో విశ్వే దేవా ఇహ మాదయన్తామ్ । బ్రధ్న పిన్వ-
స్వ దదతో మే మా క్షాయి కుర్వతో మే మోపదసత్ప్రజాపతే-
ర్భాగోఽస్యూర్జస్వాన్పయస్వాన్ప్రాణాపానౌ మే పాహి సమానవ్యానౌ
మే పాహ్యుదానవ్యానౌ మే పాహ్యక్షితోఽస్యక్షిత్యై త్వా మా
మే క్షేష్ఠా అముత్రాముష్మిన్లోకే ౧౦ ॥

ఉపహూతం జుష్టానస్త్వా షట్చ ॥ ౩ ॥

బర్హిషోఽహం దేవయజ్యయా ప్రజావాన్భూయాసం న-
రాశగ్ంసస్యాహం దేవయజ్యయా పశుమాన్భూయాసమగ్నే-
స్స్విష్టకృతోఽహం దేవయజ్యయాఽఽయుష్మాన్ యజ్ఞేన ప్రతి-
ష్ఠాం గమేయమగ్నేరహముజ్జితిమనూజ్జేషగ్ం సోమస్యాహముజ్జితి-
మనూజ్జేషమగ్నేరహముజ్జితిమనూజ్జేషమగ్నీషోమయోరహముజ్జితి-
మనూజ్జేషమిన్ద్రాగ్నియోరహముజ్జితిమనూజ్జేషమిన్ద్రస్యాహమ్ ॥ ౧౧ ॥
ఉజ్జితిమనూజ్జేషం మహేన్ద్రస్యాహముజ్జితిమనూజ్జేషమగ్నేస్స్విష్ట-
కృతోఽహముజ్జితిమనూజ్జేషం వాజస్య మా ప్రసవేనోద్గ్రాభే-
ణోదగ్రభీత్ అథా సపత్నాగ్ం ఇన్ద్రో మే నిగ్రాభేణాధరాగ్ం
అకః । ఉద్గ్రాభం చ నిగ్రాభం చ బ్రహ్మ దేవా అవీవృధన్ । అ-
థా సపత్నానిన్ద్రాగ్నీ మే విషూచీనాన్వ్యస్యతామ్ । ఏమా అ-
గ్మన్నాశిషో దోహకామా ఇన్ద్రవన్తః ॥ ౧౨ ॥ వనామహే ధుక్షీ-

మహీం ప్రజామిషమ్ । రోహితేన త్వాఽగ్నిర్దేవతాం గమయతు హరిభ్యాం త్వేన్ద్రో దేవతాం గమయత్వేతశేన త్వా సూర్యో దేవతాం గమయతు వి తే ముఞ్చామి రశనా వి రశ్మీన్ వి యోక్త్రాణి యాని పరిచర్తనాని ధత్తాదస్మాసు ద్రవిణం యచ్చ భద్రం ప్రణో బ్రూతాద్భాగధాన్దేవతాసు । విష్ణోశ్శంయోరహం దేవయజ్యయా యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయగ్ం సోమస్యాహం దేవయజ్యయా ॥ ౧౩ ॥ సురేతా రేతో ధిషీయ త్వష్టురహం దేవయజ్యయా పశూనాగ్ం రూపం పుషేయం దేవానాం పత్నీరగ్నిర్గృహపతిర్యజ్ఞస్య మిథునం తయోరహం దేవయజ్యయా మిథునేన ప్ర భూయాసం వేదోఽసి విత్తిరసి విదేయ కర్మాసి కరుణమసి క్రియాసగ్ం సనిరసి సనితాఽసి సనేయం ఘృతవన్తం కులాయినగ్ం రాయస్పోషగ్ం సహస్రిణం వేదో దదాతు వాజినమ్ ॥ ౧౪ ॥

ఇన్ద్రస్యాహమిన్ద్రియవాన్త్సోమస్యాహం దేవయజ్యయా చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ । ౪ ॥

ఆ ప్యాయతాం ధ్రువా ఘృతేన యజ్ఞంయజ్ఞం ప్రతి దేవయద్భ్యః । సూర్యాయా ఊధోఽదిత్యా ఉపస్థ ఉరుధారా పృథివీ యజ్ఞే అస్మిన్ । ప్రజాపతేర్విభాన్నామ లోకస్తస్మిగ్ంస్త్వా దధామి సహ యజమానేన సదసి సన్మే భూయాస్సర్వమసి సర్వం మే భూయాః పూర్ణమసి పూర్ణం మే భూయా అక్షితమసి మా మే క్షేష్ఠాః ప్రాచ్యాం దిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయన్తాం దక్షిణా-

యామ్। ౧౫ దిశి మాసాగ్ం ఋతవో మార్జయన్తాం ప్రతీచ్యాం దిశి గృహాగ్ం పశవో మార్జయన్తాముదీచ్యాం దిశ్యాప ఓషధయో వనస్పతయో మార్జయన్తామూర్ధ్వాయాం దిశి యజ్ఞస్సంవత్సరో యజ్ఞపతిర్మార్జయన్తాం విష్ణోః క్రమోఽస్యభిమాతిహా గాయత్రేణ ఛన్దసా పృథివీమను వి క్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోః క్రమోఽస్యభిశస్తిహా త్రైష్టుభేన ఛన్దసాఽన్తరిక్షమను వి క్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోః క్రమోఽస్యరాతీయతో హన్తా జాగతేన ఛన్దసా దివమను వి క్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోః క్రమోఽసి శత్రూయతో హన్తాఽనుష్టుభేన ఛన్దసా దిశోఽను వి క్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మః । ౧౬ ॥ దక్షిణాయామన్తరిక్షమను వి క్రమే నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోరేకాన్న త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౫

అగన్మ సువస్సువరగన్మ సన్దృశస్తే మా ఛిత్సి యత్తే తపస్తస్మై తే మా వృక్షి సుభూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మీనామాయుర్ధా అస్యాయుర్మే ధేహి వర్చోధా అసి వర్చో మయి ధేహీదమహమముం భ్రాతృవ్యమాభ్యో దిగ్భ్యోఽస్యై దివోఽస్మాదన్తరిక్షాదస్యై పృథివ్యా అస్మాదన్నాద్యాన్నిర్భజామి నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మః ॥ ౧౭ ॥ సం జ్యోతిషాఽభూవమైన్ద్రీమావృతమన్వావర్తే సమహం ప్రజయా సం మయా ప్రజా సమహగ్ం రాయస్పోషేణ సం మయా రాయస్పోషస్సమిద్ధో అగ్నే మే దీదిహి సమేద్ధా తే అగ్నే దీద్యాసం వసుమాన్ యజ్ఞో వసీయాన్భూయాసమగ్న ఆయూగ్ంషి ప-

వస ఆ సువోర్జమిషం చ నః । ఆరే బాధస్వ దుచ్ఛునామ్ ।
అగ్నే. పవస్వ స్వపా అస్మే వర్చస్సువీర్యమ్ ౧౮ ॥ దధత్పోష-
గ్ం రయిం మయి అగ్నే గృహపతే సుగృహపతిరహం త్వయా
గృహపతినా భూయాసగ్ం సుగృహపతిర్మయా త్వం గృహపతినా
భూయాశ్శతగ్ం హిమాస్తామాశిషమా శాసే తన్తవే జ్యోతిష్మతీం
తామాశిషమా శాసేఽముష్మై జ్యోతిష్మతీం కస్త్వా యునక్తి
స త్వా వి ముఞ్చత్వగ్నే వ్రతపతే వ్రతమచారిషం తదశకం తన్మే
రాధియజ్ఞో బభూవ స ఆ ॥ ౧౯ ॥ బభూవ స ప్రజజ్ఞే స వావృధే ।
స దేవానామధిపతిర్బభూవ సో అస్మాగ్ం అధిపతీన్కరోతు వయగ్గ్ం
స్యామ పతయో రయీణామ్ । గోమాగ్ం అగ్నేఽవిమాగ్ం
అశ్వీ యజ్ఞో నృవత్సఖా సదమిదప్రమృష్యః । ఇడావాగ్ం
ఏషో అసుర ప్రజావాన్దీర్ఘో రయిః పృథుబుధ్నస్సభావాన్ ॥ ౨౦ ॥

దివస్సువీర్యగ్ం స ఆ పఞ్చత్రిగ్ంశచ్చ । ౬ ।

యథా వై సమృతసోమా ఏవం వా ఏతే సమృతయజ్ఞా
యద్దర్శపూర్ణమాసౌ కస్య వాఽహ దేవా యజ్ఞమాగచ్ఛన్తి కస్య
వా న బహూనాం యజమానానాం యో వై దేవతాః పూర్వః పరి-
గృహ్ణాతి స ఏనాశ్శ్వో భూతే యజత ఏతద్వై దేవానామాయతనం
యదాహవనీయోఽన్తరాగ్నీ పశూనాం గార్హపత్యో మనుష్యా-
ణామన్వాహార్యపచనః పితృణామగ్నిం గృహ్ణాతి స్వ ఏవాయతనే
దేవతాః పరి । ౨౧ గృహ్ణాతి తాశ్శ్వో భూతే యజతే వ్రతేన

వై మేధ్యోఽగ్నిర్వ్రతపతిర్బ్రాహ్మణో వ్రతభృద్వ్రతముపైష్య-
న్బ్రూయాదగ్నే వ్రతపతే వ్రతం చరిష్యామీత్యగ్నిర్వై దేవానాం
వ్రతపతిస్తస్మా ఏవ ప్రతిప్రోచ్య వ్రతమా లభతే బర్హిషా పూ-
ర్ణమాసే వ్రతముపైతి వత్సైరమావాస్యాయా మేతద్ధ్యేతయోరా-
యతనముపస్తీర్యః పూర్వేద్యురగ్నిరపరశ్చేత్యాహుర్మనుష్యాః ॥ ౧౨ ॥
ఇన్న్వా ఉపస్తీర్ణమిచ్ఛన్తి కిము దేవా యేషాం నవావసానము-
పాస్మిన్ఛ్వో యక్ష్యమాణే దేవతా వసన్తి య ఏవం విద్వానగ్ని-
ముపస్తృణాతి యజమానేన గ్రామ్యాశ్చ పశవోఽవరుధ్యా ఆర-
ణ్యాశ్చేత్యాహుర్యద్గ్రామ్యానుపవసతి తేన గ్రామ్యానవ రున్ధే య-
దారణ్యస్యాశ్నాతి తేనారణ్యాన్ యదనాశ్వానుపవసేత్పితృదేవత్య-
స్స్యాదారణ్యస్యాశ్నాతీన్ద్రియమ్ ॥ ౧౩ ॥ వా ఆరణ్యమిన్ద్రియమేవా-
త్మన్ధత్తే యదనాశ్వానుపవసేత్క్షోధుకస్స్యాద్యదశ్నీయాద్రుద్రోఽస్య
పశూనభిమన్యేతాపోఽశ్నాతి తన్నేవాశితం నేవానశితం న క్షోధుకో
భవతి నాస్య రుద్రః పశూనభి మన్యతే వజ్రో వై యజ్ఞః క్షుత్ఖలు వై
మనుష్యస్య భ్రాతృవ్యో యదనాశ్వానుపవసతి వజ్రేణైవ సాక్షా-
త్క్షుధం భ్రాతృవ్యగ్ం హన్తి ॥ ౧౪ ॥

పరి మనుష్యా ఇన్ద్రియగ్ం సాక్షాత్త్రీణి చ ॥ ౭ ॥

యో వై శ్రద్ధామనారభ్య యజ్ఞేన యజతే నాస్యేష్టాయ
శ్రద్దధతేఽపః ప్రణయతి శ్రద్ధా వా ఆపశ్శ్రద్ధామేవారభ్య య-
జ్ఞేన యజత ఉభయేఽస్య దేవమనుష్యా ఇష్టాయ శ్రద్దధతే తదా-

క్షురతి వా ఏతా వర్త్రిస్నేదన్త్యతి వాచం మనో వావై తా నాతి
నేదన్తీతి మనసా ప్రణయతీయం వై మనః ॥ ౨౫ ॥ అనయైవైనాగ్ం
ప్రణయత్యస్కన్నహవిర్భవతి య ఏవం వేద యజ్ఞాయుధాని సం
భరతి యజ్ఞో వై యజ్ఞాయుధాని యజ్ఞమేవ తత్సం భరతి యదేక-
మేకగ్ం సంభరేత్పితృదేవత్యాని స్యుర్యత్సహ సర్వాణి మా-
నుషాణి ద్వేద్వే సం భరతి యాజ్యానువాక్యయోరేవ రూపం క-
రోత్యథో మిథునమేవ యో వై దశ యజ్ఞాయుధాని వేద ముఖ-
తోఽస్య యజ్ఞః కల్పతే స్ఫ్యః । ౨౬ ॥ చ కపాలాని చాగ్నిహో-
త్రహవణీ చ శూర్పం చ కృష్ణాజినం చ శమ్యా చోలూఖలం
చ ముసలం చ దృషచ్చోపలా చైతాని వై దశ యజ్ఞాయుధాని
య ఏవం వేద ముఖతోఽస్య యజ్ఞః కల్పతే యో వై దేవేభ్యః
ప్రతిప్రోచ్య యజ్ఞేన యజతే జుషన్తేఽస్య దేవా హవ్యగ్ం హవి-
ర్నిరుప్యమాణమభి మన్త్రయేతాగ్నిగ్ం హోతారమిహ తగ్ం
హువ ఇతి । ౨౭ । దేవేభ్య ఏవ ప్రతిప్రోచ్య యజ్ఞేన యజతే జు-
షన్తేఽస్య దేవా హవ్యమేష వై యజ్ఞస్య గ్రహో గృహీ-
త్వైవ యజ్ఞేన యజతే తదుదిత్వా వాచం యచ్ఛతి యజ్ఞస్య
ధృత్యా అథో మనసా వై ప్రజాపతిర్యజ్ఞమతనుత మనసైవ త-
ద్యజ్ఞం తనుతే రక్షసామనన్వవచారాయ యో వై యజ్ఞం యో-
గ ఆగతే యునక్తి యుఙ్క్తే యుఞ్జానేషు కస్త్వా యునక్తి స త్వా

యునక్త్విత్యాహ ప్రజాపతిర్వై ప్రజాపతినైవైనం యునక్తి
యుక్తే యుజ్ఞానేషు । ౨౮ ॥

వై మన్దసస్ఫాతి ఇతి యునక్త్వేకాదశ చ ॥ ౮ ।

ప్రజాపతిర్యజ్ఞానసృజతాగ్నిహోత్రం చాగ్నిష్టోమం చ
పౌర్ణమాసీం చోక్థ్యం చామావాస్యాం చాతిరాత్రం చ తానుద-
మిమీత యావదగ్నిహోత్రమాసీత్తావానగ్నిష్టోమో యావతీ
పౌర్ణమాసీ తావానుక్థ్యో యావత్యమావాస్యా తావానతిరాత్రో
య ఏవం విద్వానగ్నిహోత్రం జుహోతి యావదగ్నిష్టోమే-
నోపాప్నోతి తావదుపాప్నోతి య ఏవం విద్వాన్పౌర్ణమాసీం య-
జతే యావదుక్థ్యేనోపాప్నోతి ౨౯ । తావదుపాప్నోతి య ఏ-
వం విద్వానమావాస్యాం యజతే యావదతిరాత్రేణోపాప్నోతి
తావదుపాప్నోతి పరమేష్ఠినో వా ఏష యజ్ఞోఽగ్ర ఆసీత్తేన స ప-
రమాం కాష్ఠామగచ్ఛత్తేన ప్రజాపతిం నిరవాసాయయత్తేన ప్ర-
జాపతిః పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛత్తేనేన్ద్రం నిరవాసాయయత్తేనే-
న్ద్రః పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛత్తేనాగ్నీషోమౌ నిరవాసాయయత్తే-
నాగ్నీషోమౌ పరమాం కాష్ఠామగచ్ఛతాం యః । 30 ॥ ఏవం వి-
ద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే పరమామేవ కాష్ఠాం గచ్ఛతి యో
వై ప్రజాతేన యజ్ఞేన యజతే ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథునైర్జాయ-
తే ద్వాదశ మాసాస్సంవత్సరో ద్వాదశ ద్వన్ద్వాని దర్శపూర్ణ-
మాసయోస్తాని సంపాద్యానీత్యాహుర్వత్సం చోపావసృజత్యు-

ఖాం చాధి శ్రయత్యవ చ హన్తి దృషదౌ చ సమాహన్త్యధి చ
వపతే కపాలాని చోప దధాతి పురోడాశం చ ॥ ౩౧ ॥ అధిశ్రయ-
త్యాజ్యం చ స్తమ్బయజుశ్చ హరత్యభి చ గృహ్ణాతి వేదిం చ పరి-
గృహ్ణాతి పత్నీం చ సం నహ్యతి ప్రోక్షణీశ్చాసాదయత్యాజ్యం
చైతాని వై ద్వాదశ ద్వన్ద్వాని దర్శపూర్ణమాసయోస్తాని య
ఏవగ్ం సంపాద్య యజతే ప్రజాతేనైవ యజ్ఞేన యజతే ప్ర ప్రజ-
యా పశుభిర్మిథునైర్జాయతే ॥ ౩౨ ॥

ఉక్థ్యేనోపాప్నోత్యగచ్ఛత్తాం యగీ పురోడాశం చ చ-
త్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౯ ॥

ధ్రువోఽసి ధ్రువోఽహగ్ం సజాతేషు భూయాసమిత్యాహ
ధ్రువానేవైనాన్కురుత ఉగ్రోఽస్యుగ్రోఽహగ్ం సజాతేషు భూయా-
సమిత్యాహాప్రతివాదిన ఏవైనాన్కురుతేఽభిభూరస్యభిభూరహగ్ం స-
జాతేషు భూయాసమిత్యాహ య ఏవైనం ప్రత్యుత్పిపీతే తముపా-
స్యతే యునజ్మి త్వా బ్రహ్మణా దైవ్యేనేత్యాహైష వా అగ్నేర్యో-
గస్తేన ॥ ౩౩ ॥ ఏవైనం యునక్తి యజ్ఞస్య వై సమృద్ధేన దేవాః సు-
వర్గం లోకమాయన్ యజ్ఞస్య వ్యృద్ధేనాసురాన్పరాభావయన్
యన్మే అగ్నే అస్య యజ్ఞస్య రిష్యాదిత్యాహ యజ్ఞస్యైవ తత్స-
మృద్ధేన యజమానః సువర్గం లోకమేతి యజ్ఞస్య వ్యృద్ధేన భ్రా-
తృవ్యాన్పరా భావయత్యగ్నిహోత్రమేతాభిర్వ్యాహృతీభిరుప
సాదయేద్యజ్ఞముఖం వా అగ్నిహోత్రం బ్రహ్మైతా వ్యాహృతయో

యజ్ఞముఖ ఏవ బ్రహ్మ । ౩౪ కురుతే సంవత్సరే పర్యాగత ఏ-
తాభిరేవోపసాదయేద్ద్విర్హ్యేతే వోభయతస్సంవత్సరం పరిగృహ్ణాతి
దర్శపూర్ణమాసౌ చాతుర్మాస్యాన్యాలభమాన ఏతాభిర్వ్యా-
హృతీభిర్హవీꣳష్యాసాదయేద్యజ్ఞముఖం వై దర్శపూర్ణమాసౌ
చాతుర్మాస్యాని బ్రహ్మైతా వ్యాహృతయో యజ్ఞముఖ ఏవ బ్ర-
హ్మ కురుతే సంవత్సరే పర్యాగత ఏతాభిరేవాసాదయేద్ద్విర్హ్యేతే-
వోభయతస్సంవత్సరం పరిగృహ్ణాతి యద్వై యజ్ఞస్య సామ్నా
క్రియతే రాష్ట్రిమ్ । ౩౫ ॥ యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛతి యదృచా విశం
యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛత్యథ బ్రాహ్మణోఽనాశీర్కేణ యజ్ఞేన యజతే సా-
మిధేనీరనువక్ష్యన్నేతా వ్యాహృతీః పురస్తాద్దధ్యాద్బ్రహ్మైవ ప్ర-
తిపదం కురుతే తథా బ్రాహ్మణస్సాశీర్కేణ యజ్ఞేన యజతే యం
కామయేత యజమానం భ్రాతృవ్యమస్య యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛేదితి త-
స్యైతా వ్యాహృతీః పురోనువాక్యాయాం దధ్యాద్భ్రాతృవ్య-
దేవత్యా వై పురోనువాక్యా భ్రాతృవ్యమేవాస్య యజ్ఞస్య ॥ ౩౬ ॥
ఆశీర్గచ్ఛతి యాన్కామయేత యజమానాన్థ్సమావత్యేనాన్ య-
జ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛేదితి తేషామేతా వ్యాహృతీః పురోనువాక్యాయా
అర్ధర్చ ఏకాం దధ్యాద్యాజ్యాయై పురస్తాదేకాం యాజ్యాయా
అర్ధర్చ ఏకాం తథైనాన్థ్సమావతీ యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛతి యథా వై
పర్జన్యస్సువృష్టం వర్షత్యేవం యజ్ఞో యజమానాయ వర్షతి
స్థలయోదకం పరిగృహ్ణన్త్యాశిషా యజ్ఞం యజమానః పరి గృ-

క్షోత్రి మనోసి ప్రాజాపత్యమ్ ॥ ౩౭ ॥ మనసా మా భూతేనా విశే-
త్యాహ మనో వై ప్రాజాపత్యం ప్రాజాపత్యో యజ్ఞో మన ఏవ
యజ్ఞమాత్మన్ధత్తే వాగస్యైన్ద్రీ సపత్నక్షయణీ వాచా మేన్ద్రియే-
ణా విశేత్యాహైన్ద్రీ వై వాగ్వాచమేవైన్ద్రీమాత్మన్ధత్తే ॥ ౩౮ ॥

తేనైవ బ్రహ్మా రాష్ట్రిమేవాస్య యజ్ఞస్య ప్రాజాపత్యగ్ం ష-
ట్త్రిగ్ంశచ్చ ౧౦ ॥

యో వై సప్తదశం ప్రజాపతిం యజ్ఞమన్వాయత్తం వేద
ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి న యజ్ఞాద్భ్రగ్ంశత ఆ శ్రావయేతి చతురక్షర-
మస్తు శ్రౌషడితి చతురక్షరం యజేతి ద్వ్యక్షరం యే యజామహ
ఇతి పఞ్చాక్షరం ద్వ్యక్షరో వషట్కార ఏష వై సప్తదశః ప్రజా-
పతిర్యజ్ఞమన్వాయత్తో య ఏవం వేద ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి న య-
జ్ఞాద్భ్రగ్ంశతే యో వై యజ్ఞస్య ప్రాయణం ప్రతిష్ఠామ్ । ౩౯ ॥
ఉదయనం వేద ప్రతిష్ఠితేనారిష్టేన యజ్ఞేన సగ్గ్ స్థాం గచ్ఛత్యా-
శ్రావయాస్తు శ్రౌషడ్యజ యే యజామహే వషట్కార ఏతద్వై
యజ్ఞస్య ప్రాయణమేషా ప్రతిష్ఠైతదుదయనం య ఏవం వేద ప్ర-
తిష్ఠితేనారిష్టేన యజ్ఞేన సగ్గ్ స్థాం గచ్ఛతి యో వై సూనృతాయై
దోహం వేద దుహ ఏవైనాం యజ్ఞో వై సూనృతాఽఽశ్రావయే-
త్యైవైనామహ్వదస్తు ౪౦ ॥ శ్రౌషడిత్యుపావాస్రాగ్యజేత్యుద-
నైషీద్యే యజామహ ఇత్యుపాసదద్వషట్కారేణ దోగ్ధ్యేష వై
సూనృతాయై దోహో య ఏవం వేద దుహ ఏవైనాం దేవా

వై సత్రమాసత తేషాం దిశో౽దస్యన్త త ఏతామార్ద్రాం పఙ్క్తి-
మపశ్యన్నాశ్రావయేతి పురోవాతమజనయన్నస్తు శ్రౌషడిత్యభ్ర-
గ్ం సమప్లావయన్యజేతి విద్యుతమ్ ॥ ౪౧ ॥ అజనయన్యే
యజామహ ఇతి ప్రావర్షయన్నభ్యస్తనయన్వషట్కారేణ తతో
వై తేభ్యో దిశః ప్రాప్యాయన్త య ఏవం వేద ప్రాస్మై దిశః ప్యా-
యన్తే ప్రజాపతిం త్వో వేద ప్రజాపతిస్త్వం వేద యం ప్రజా-
పతిర్వేద స పుణ్యో భవత్యేష వై ఛన్దస్యః ప్రజాపతిరాశ్రావ-
యాస్తు శ్రౌషడ్యజ యే యజామహే వషట్కారో య ఏవం వేద
పుణ్యో భవతి వసన్తమ్ ॥ ౪౨ ॥ ఋతూనాం ప్రీణామీత్యాహర్త-
వో వై ప్రయాజా ఋతూనేవ ప్రీణాతి తే౽స్మై ప్రీతా యథాపూ-
ర్వం కల్పన్తే కల్పన్తే౽స్మా ఋతవో య ఏవం వేదాగ్నీషోమ-
యోరహం దేవయజ్యయా చక్షుష్మాన్భూయాసమిత్యాహాగ్నీషో-
మాభ్యాం వై యజ్ఞశ్చక్షుష్మాన్తాభ్యామేవ చక్షురాత్మన్ధత్తే౽గ్నేర-
హం దేవయజ్యయా౽న్నాదో భూయాసమిత్యాహాగ్నిర్వై దేవా-
నామన్నాదస్తేనైవ ॥ ౪౩ ॥ అన్నాద్యమాత్మన్ధత్తే దబ్ధిరస్యదబ్ధో
భూయాసమముం దభేయమిత్యాహైతయా వై దబ్ధ్యా దేవా అసు-
రానదభ్నువన్తయైవ భ్రాతృవ్యం దభ్నోత్యగ్నీషోమయోరహం దే-
వయజ్యయా వృత్రహా భూయాసమిత్యాహాగ్నీషోమాభ్యాం వా ఇ-
న్ద్రో వృత్రమహన్తాభ్యామేవ భ్రాతృవ్యగ్ం స్తృణుత ఇన్ద్రాగ్ని-
యోరహం దేవయజ్యయేన్ద్రియావ్యన్నాదో భూయాసమిత్యాహే-

న్ద్రియావ్యేవాన్నాదో భవతీన్ద్రస్య ॥ ౪౪ ॥ అహం దేవయజ్యయే-
న్ద్రియావీ భూయాసమిత్యాహేన్ద్రియావ్యేవ భవతి మహేన్ద్రస్యా-
హం దేవయజ్యయా జేమానం మహిమానం గమేయమిత్యాహ జే-
మానమేవ మహిమానం గచ్ఛత్యగ్నేస్స్విష్టకృతో౽హం దేవయ-
జ్యయా౽౽యుష్మాన్ యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమిత్యాహా౽౽యురే-
వాత్మన్ధత్తే ప్రతి యజ్ఞేన తిష్ఠతి ॥ ౪౫ ॥

ప్రతిష్ఠామవ్యాదస్తు విద్యుతం వసన్తం తేనైవేన్ద్రస్యాష్టా-
త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౧ ॥

ఇన్ద్రం వో విశ్వతస్పరి హవామహే జనేభ్యః । అస్మాకమ-
స్తు కేవలః । ఇన్ద్రం నరో నేమధితా హవన్తే యత్పార్యా యు-
నజతే ధియస్తాః । శూరో నృషాతా శవసశ్చకాన ఆ గోమతి వ్రజే
భజా త్వం నః । ఇన్ద్రియాణి శతక్రతో యా తే జనేషు పఞ్చసు ।
ఇన్ద్ర తాని త ఆ వృణే । అను తే దాయి మహ ఇన్ద్రియాయ
సత్రా తే విశ్వమను వృత్రహత్యే । అను ॥ ౪౬ ॥ క్షత్రమను
సహో యజత్రేన్ద్ర దేవేభిరను తే నృషహ్యే । ఆ యస్మిన్థ్సప్త
వాసవా స్తిష్ఠన్తి స్వారుహో యథా । ఋషిర్హ దీర్ఘశ్రుత్తమ
ఇన్ద్రస్య ఘర్మో అతిథిః । ఆమాసు పక్వమైరయ ఆ సూర్యగ్ం రో-
హయో దివి । ఘర్మం న సామన్తపతా సువృక్తిభిర్జుష్టం గిర్వణసే
గిరః । ఇన్ద్రమిద్గాథినో బృహదిన్ద్రమర్కేభిరర్కిణః । ఇన్ద్రం వా-
ణీరనూషత । గాయన్తి త్వా గాయత్రిణః ॥ ౪౭ ॥ అర్చన్త్యర్క-

ఘర్మిణః । బ్రహ్మాణస్త్వా శతక్రతవుద్వగ్ంశమివ యేమిరే । అ-
గ్ంహోముచె ప్ర భరేమా మనీషామోషిష్ఠదావ్న్నే సుమతిం
గృణానాః । ఇదమిన్ద్ర ప్రతిహవ్యం గృభాయ సత్యాస్సన్తు య-
జమానస్య కామాః । వివేష యస్మా ధిషణా జజాన స్తవై పురా
పార్యాదిన్ద్రమహ్నః । అగ్ంహసో యత్ర పీపరద్యథా నో నావేవ
యాన్తముభయే హవన్తే ప్ర సంరాజం ప్రథమమధ్వరాణామ్॥౪౮॥
అగ్ంహోముచం వృషభం యజ్ఞియానామ్। అపాం నపాతమశ్వి-
నా హయన్తమస్మిన్నర ఇన్ద్రియంధత్తమోజః । వి న ఇన్ద్ర మృ-
ధో జహి నీచా యచ్ఛ పృతన్యతః అధస్పదం తమీం కృధి
యో అస్మాగ్ం అభిదాసతి । ఇన్ద్ర క్షత్త్రమభి వామమోజోఽజా-
యథా వృషభ చర్షణీనామ్ । అపానుదో జనమమిత్రయన్తము-
రుం దేవేభ్యో అకృణోరు లోకమ్ మృగో న భీమః కుచరో గిరిష్ఠాః
పరావతః । ౪౯ । ఆ జగామా పరస్యాః । సృకగ్ం సగ్ంశాయ ప-
విమిన్ద్ర తిగ్మం వి శత్రూన్తాఢివి మృధో నుదస్వ వి శత్రూన్ వి
మృధో నుద వి వృత్రస్య హనూ రుజ వి మన్యుమిన్ద్ర భామి-
తోఽమిత్రస్యాభిదాసతః । త్రాతారమిన్ద్రమవితారమిన్ద్రగ్ం హవే-
హవే సుహవగ్ం శూరమిన్ద్రమ్ హువేను శక్రం పురుహూతమి-
న్ద్రగ్గ్ స్వస్తి నో మఘవా ధాత్విన్ద్రః మా తే అస్యామ్ ॥ ౫౦ ॥
సహసావన్పరిష్టావఘాయ భూమ హరివః పరాదై త్రాయస్వ నోఽ-
వృకేభిర్వరూథైస్తవ ప్రియాసస్సూరిషు స్యామ । అనవస్తే రథ-

మశ్వాయ తక్షత్త్వష్టా వజ్రం పురుహూత ద్యుమన్తమ్ । బ్రహ్మాణ ఇన్ద్రం మహయన్తో అర్కైరవర్ధయన్నహయే హన్తవా ఉ । వృష్ణే యత్తే వృషణో అర్కమర్చానిన్ద్ర గ్రావాణో అదితిస్సజోషాః । అనశ్వాసో యే పవయోఽరథా ఇన్ద్రేషితా అభ్యవర్తన్త దస్యూన్ ॥ ౫౧ ॥

వృత్రహత్యేఽను గాయత్రిణోఽధ్వరాణాం పర్తావత్తో స్యామస్త్వాచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

సంత్వా సిఞ్చామి ధ్రువోఽస్యగ్నిర్మా బర్హిష్ఠోఽహమా పాయయత్తామగన్మ యథా వై యోవైశ్రద్ధాం ప్రజాపతిర్యజ్ఞా ధ్రువోసీత్యాహ యో వై సప్తదశమిన్ద్రం వ్రో ద్వాదశ ॥ ౧౨ ॥

సంత్వా బర్హిష్ఠోఽహం యథా వా ఏవం విద్వాఞ్ఛ్రిష్-ట్సహసాపనేకపఞ్చాశత్ ॥ ౫౧ ॥

సంత్వా సిఞ్చామి దస్యూన్ ॥

హరిః ఓమ్. శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ప్రథమకాణ్డే షష్ఠః ప్రశ్నః.

అథ సప్తమప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ పాకయజ్ఞం వా అన్వాహితాగ్నేః పశవ ఉప
తిష్ఠన్త ఇడా ఖలు వై పాకయజ్ఞస్సైషాఽన్తరా ప్రయాజానూ-
యాజాన్ యజమానస్య లోకేఽవహితా తామాహ్రియమా-
ణామభి మన్త్రయేత సురూపవర్షవర్ణ ఏహీతి పశవో వా ఇడా
పశూనేవోప హ్వయతే యజ్ఞం వై దేవా అదుహ్రన్ యజ్ఞోఽసు-
రాగ్ం అదుహత్తేఽసురా యజ్ఞదుగ్ధాః పరాఽభవన్ యో వై య-
జ్ఞస్య దోహం విద్వాన్ ॥ ౧ ॥ యజతేఽప్యన్యం యజమానం
దుహే సా మే సత్యాశీరస్య యజ్ఞస్య భూయాదిత్యాహైష వై
యజ్ఞస్య దోహస్తేనైవైనం దుహే ప్రత్తా వై గౌర్దుహే ప్రత్తేడా
యజమానాయ దుహ ఏతే వా ఇడాయై స్తనా ఇడోపహూతేతి
వాయుర్వత్సో యర్హి హోతేడాముపహ్వయేత తర్హి య-
జమానో హోతారమీక్షమాణో వాయుం మనసా ధ్యాయేత్
॥ ౨ ॥ మాత్రే వత్సముపావసృజతి సర్వేణ వై యజ్ఞేన దేవాస్సు-
వర్గం లోకమాయన్పాకయజ్ఞేన మనురశ్రామ్యత్సేడా మనుముపావర్త-
త తాం దేవాసురా వ్యహ్వయన్త ప్రతీచీం దేవాః పరాచీమసురాస్సా
దేవానుపావర్తత పశవో వై తద్దేవానవృణత పశవోఽసురానజ-
హుర్యం కామయేతాపశుస్స్యాదితి పరాచీం తస్యేడాముపహ్వయే-

తాపశురేవ భవతి యమ్ ॥ ౩ ॥ కామయేత పశుమాన్త్స్యాదితి
ప్రతీచీం తస్యేడాముపహ్వయేత పశుమానేవ భవతి బ్రహ్మవాది-
నో వదన్తి స త్వా ఇడాముపహ్వయేత య ఇడాముపహూయా-
త్మానమిడాయాముపహ్వయేతేతి సా నః ప్రియా సుప్రతూర్తిర్మఘో-
నీత్యాహేడామేవోపహూయాత్మానమిడాయాముప హ్వయ-
తే వ్యస్తమివ వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదిడా సామి ప్రాశ్నన్తి ॥ ౪ ॥
సామి మార్జయన్త ఏతత్ప్రతి వా అసురాణాం యజ్ఞో వ్యచ్ఛిద్యత
బ్రహ్మణా దేవాః సమదధుర్బృహస్పతిస్తనుతామిమం న ఇత్యా-
హ బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవ యజ్ఞగ్ం సం దధా-
తి విచ్ఛిన్నం యజ్ఞగ్ం సమిమం దధాత్విత్యాహ సంతత్యై విశ్వే
దేవా ఇహ మాదయన్తామిత్యాహ సంతత్యైవ యజ్ఞం దేవేభ్యోఽను
దిశతి యాం వై ॥ ౫ ॥ యజ్ఞే దక్షిణాం దదాతి తామస్య పశవో-
ఽను సంక్రామన్తి స ఏష ఈజానోఽపశుర్భావుకో యజమానేన ఖ-
లు వై తత్కార్యమిత్యాహుర్యథా దేవత్రా దత్తం కుర్వీతాత్మన్ప-
శూన్రమయేతేతి బ్రధ్న పిన్వస్వేత్యాహ యజ్ఞో వై బ్రధ్నో య-
జ్ఞమేవ తన్మహయత్యథో దేవత్రైవ దత్తం కురుత ఆత్మన్పశూ-
న్రమయతే దదతో మే మా క్షాయీత్యాహాక్షితిమేవోపైతి కు-
ర్వతో మే మోపదసదిత్యాహ భూమానమేవోపైతి ॥ ౬ ॥

ఇడాన్వధ్యాయేద్భవతి యం ప్రాశ్నన్తి యాం వై షట్ ఏకా-
న్న విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧ ॥

సగ్ంశ్రవా హ సౌవర్చనసస్తుమిఞ్జమౌపోదితిమువాచ య-
త్సత్త్రిణాగ్ం హోతాఽభూః కామిడాముపాహ్వథా ఇతి తాము-
పాహ్వ ఇతి హోవాచ యా ప్రాణేన దేవాన్దాధార వ్యానేన మను-
ష్యానపానేన పితౄనితి ఛినత్తి సా న ఛినత్తీ3 ఇతి ఛినత్తీతి హో-
వాచ శరీరం వా అస్యై తదుపాహ్వథా ఇతి హోవాచ గౌర్వా
అస్యై శరీరం గాం వావ తౌ తత్పర్యవదతాం యా యజ్ఞే దీ-
యతే సా ప్రాణేన దేవాన్దాధార యయా మనుష్యా జీవన్తి సా వ్యా-
నేన మనుష్యాఀ యాం పితృభ్యో ఘ్నన్తి సాఽపానేన పితౄఀ
య ఏవం వేద పశుమాన్భవత్యథ వై తాముపాహ్వ ఇతి హో-
వాచ యా ప్రజాః ప్రభవన్తీః ప్రత్యాభవతీత్యన్నం వా అస్యై
తత్ ॥ ౧ ॥ ఉపాహ్వథా ఇతి హోవాచౌషధయో వా అస్యా అ-
న్నమోషధయో వై ప్రజాః ప్రభవన్తీః ప్రత్యాభవన్తి య ఏవం
వేదాన్నాదో భవత్యథ వై తాముపాహ్వ ఇతి హోవాచ యాః
ప్రజాః పరాభవన్తీరనుగృహ్ణాతి ప్రత్యాభవన్తీర్గృహ్ణాతీతి ప్రతి-
ష్ఠాం వా అస్యై తదుపాహ్వథా ఇతి హోవాచేయం వా అస్యై
ప్రతిష్ఠా ౯ । ఇయం వై ప్రజాః పరాభవన్తీరనుగృహ్ణాతి ప్ర-
త్యాభవన్తీర్గృహ్ణాతి య ఏవం వేద ప్రత్యేవ తిష్ఠత్యథ వై తా-
ముపాహ్వ ఇతి హోవాచ యస్యై నిక్రమణే ఘృతం ప్రజాః సం-
జీవన్తీః పిబన్తీతి ఛినత్తి సా న ఛినత్తీ3 ఇతి న ఛినత్తీతి హో-
వాచ ప్ర తు జనయతీత్యేష వా ఇడాముపాహ్వథా ఇతి హో-

వాచ వృష్టిర్వా ఇడా వృష్ట్యై వై నిక్రమణే ఘృతం ప్రజాస్సం-
జీవన్తీః పిబన్తి య ఏవం వేద ప్రైవ జాయతేఽన్నాదో భవతి ॥
గార్వా అస్యై తత్ప్రతిష్ఠా హ్వద్దా ఇతి విగ్‍ంశతిశ్చ ॥ ౨ ॥

పరోక్షం వా అన్యే దేవా ఇజ్యన్తే ప్రత్యక్షమన్యే యద్య-
జతే య ఏవ దేవాః పరోక్షమిజ్యన్తే తానేవ తద్యజతి యదన్వాహా-
ర్యమాహరత్యేతే వై దేవాః ప్రత్యక్షం యద్బ్రాహ్మణాస్తానేవ
తేన ప్రీణాత్యథో దక్షిణైవాస్యైషాఽథో యజ్ఞస్యైవ ఛిద్రమపిద-
ధాతి యద్వై యజ్ఞస్య క్రూరం యద్విలిష్టం తదన్వాహార్యేణ ॥ ౧౧ ॥
అన్వాహరతి తదన్వాహార్యస్యాన్వాహార్యత్వం దేవదూతా వా ఏ-
తే యదృత్విజో యదన్వాహార్యమాహరతి దేవదూతానేవ ప్రీణాతి
ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్వ్యాదిశత్స రిరిచానోఽమన్యత స ఏ-
తమన్వాహార్యమభక్తమపశ్యత్తమాత్మన్నధత్త స వా ఏష ప్రా-
జాపత్యో యదన్వాహార్యో యస్యైవం విదుషోఽన్వాహార్య ఆహ్రి-
యతే సాక్షాదేవ ప్రజాపతిమృధ్నోత్యపరిమితో నిరుప్యోఽపరిమితః
ప్రజాపతిః ప్రజాపతేః ౧౨ ఆప్త్యై దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకు-
ర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా ఏతం ప్రాజాపత్యమన్వాహా-
ర్యమపశ్యన్తమన్వాహరన్త తతో దేవా అభవన్పరాఽసురా
యస్యైవం విదుషోఽన్వాహార్య ఆహ్రియతే భవత్యాత్మనా పరా-
ఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి యజ్ఞేన వా ఇష్టీ పక్వేన పూర్తీ య-
స్యైవం విదుషోఽన్వాహార్య ఆహ్రియతే స త్వేవేష్టాపూర్తీ ప్ర-

జాపతేర్భాగో౽సి ॥ ౧౩ ॥ ఇత్యాహ ప్రజాపతిమేవ భాగధేయేన
సమర్ధయత్యూర్జస్వాన్పయస్వానిత్యాహోర్జమేవాస్మిన్పయో దధాతి
ప్రాణాపానౌ మే పాహి సమానవ్యానౌ మే పాహీత్యాహాశిషమే-
వైతామాశాస్తే౽క్షితో౽స్యక్షిత్యై త్వా మా మే క్షేష్ఠా అము-
త్రాముష్మిన్లోక ఇత్యాహ క్షీయతే వా అముష్మిన్లోకే౽న్నమితః
ప్రదానగ్ం హ్యముష్మిన్లోకే ప్రజా ఉపజీవన్తి యదేవమభిమృశ-
త్యక్షితిమేవైనద్గమయతి నాస్యాముష్మిన్లోకే౽న్నం క్షీయతే ॥ ౧౪ ॥

అన్వాహార్యేణ ప్రజాపతేరస్తి హ్యముష్మిన్లోకే పఞ్చదశ చ ॥

బర్హిషో౽హం దేవయజ్యయా ప్రజావాన్భూయాసమి-
త్యాహ బర్హిషా వై ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత తేనైవ ప్రజా-
స్సృజతే నరాశగ్ంసస్యాహం దేవయజ్యయా పశుమాన్భూయాస-
మిత్యాహ నరాశగ్ంసేన వై ప్రజాపతిః పశూనసృజత తేనైవ ప-
శూన్థ్సృజతే౽గ్నేస్స్విష్టకృతో౽హం దేవయజ్యయా౽౽యు-
ష్మాన్ యజ్ఞేన ప్రతిష్ఠాం గమేయమిత్యాహాయురేవాత్మన్ధత్తే ప్రతి
యజ్ఞేన తిష్ఠతి దర్శపూర్ణమాసయోః । ౧౫ ॥ వై దేవా ఉజ్జితిమ-
నూదజయన్దర్శపూర్ణమాసాభ్యామసురానపానుదన్తాగ్నేరహము-
జ్జితిమనూజ్జేషమిత్యాహ దర్శపూర్ణమాసయోరేవ దేవతానాం
యజమాన ఉజ్జితిమనూజ్జయతి దర్శపూర్ణమాసాభ్యాం భ్రాతృ-
వ్యానపనుదతే వాజవతీభ్యాం వ్యూహత్యన్నం వై వాజో౽న్నమే-
వావ రున్ధే ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యై యో వై యజ్ఞస్య ద్వౌ దోహౌ

విద్వాన్ యజత ఉభయతః ॥ ౧౬ ॥ ఏవ యజ్ఞం దుహే పురస్తా-
చ్చోపరిష్టాచ్చైష వా అన్యో యజ్ఞస్య దోహ ఇడాయామన్యో
యర్హి హోతా యజమానస్య నామ గృహ్ణీయాత్తర్హి బ్రూ-
యాదేమా అగ్మన్నాశిషో దోహకామా ఇతి సగ్ంస్తుతా ఏవ దే-
వతా దుహేఽథో ఉభయత ఏవ యజ్ఞం దుహే పురస్తాచ్చోపరి-
ష్టాచ్చ రోహితేన త్వాఽగ్నిర్దేవతాం గమయత్విత్యాహైతే వై
దేవాశ్వాః ॥ ౧౭ ॥ యజమానః ప్రస్తరో యదేతైః ప్రస్తరం ప్ర-
హరతి దేవాశ్వైరేవ యజమానగ్ం సువర్గం లోకం గమయతి వి
తే ముఞ్చామి రశనా వి రశ్మీనిత్యాహైషా వా అగ్నేర్విమోకస్తేనై-
వైనం వి ముఞ్చతి విష్ణోః శంయోరహం దేవయజ్యయా యజ్ఞేన ప్ర-
తిష్ఠాం గమేయమిత్యాహ యజ్ఞో వై విష్ణుర్యజ్ఞ ఏవాన్తతః ప్రతి తిష్ఠ-
తి సోమస్యాహం దేవయజ్యయా సురేతాః ॥ ౧౮ ॥ రేతో ధిషీయే-
త్యాహ సోమో వై రేతోధాస్తేనైవ రేత ఆత్మన్ధత్తే త్వష్టురహం
దేవయజ్యయా పశూనాగ్ం రూపం పుషేయమిత్యాహ త్వష్టా వై
పశూనాం మిథునానాగ్ం రూపకృత్తేనైవ పశూనాగ్ం రూపమా-
త్మన్ధత్తే దేవానాం పత్నీరగ్నిర్గృహపతిర్యజ్ఞస్య మిథునం తయో-
రహం దేవయజ్యయా మిథునేన ప్ర భూయాసమిత్యాహైతస్మాద్వై
మిథునాత్ప్రజాపతిర్మిథునేన ॥ ౧౯ ॥ ప్రాజాయత తస్మాదేవ యజ-
మానో మిథునేన ప్ర జాయతే వేదోఽసి విత్తిరసి విదేయేత్యాహ వే-
దేన వై దేవా అసురాణాం విత్తం వేద్యమవిన్దన్త తద్వేదస్య వే-

ద్రత్వం యద్యద్భ్రాతృవ్యస్యాభిధ్యాయేత్తత్తస్య నామ గృహ్ణీయాత్త-
దేవాస్య సర్వం వృఙ్క్తే ఘృతవన్తం కులాయినగ్ం రాయస్పోష-
మగ్ం సహస్రిణం వేదో దదాతు వాజినమిత్యాహ ప్ర సహస్రం
పశూనాప్నోత్యాఽస్య ప్రజాయాం వాజీ జాయతే య ఏవం వేద॥

దర్శపూర్ణమాసయోరుభయతో దేవాశ్వాస్సుశేతాగ్ం ప్ర-
జాపతిర్మిథునేనాప్నోత్యష్టౌ చ ॥ ౪ ॥

ధ్రువాం వై రిచ్యమానాం యజ్ఞోఽను రిచ్యతే యజ్ఞం
యజమానో యజమానం ప్రజా ధ్రువామాప్యాయమానాం య-
జ్ఞోఽన్వాప్యాయతే యజ్ఞం యజమానో యజమానం ప్రజా ఆ-
ప్యాయతాం ధ్రువా ఘృతేనేత్యాహ ధ్రువామేవాప్యాయయతి తా-
మాప్యాయమానాం యజ్ఞోఽన్వాప్యాయతే యజ్ఞం యజమానో
యజమానం ప్రజాః ప్రజాపతేర్విభాన్నామ లోకస్తస్మిగ్గ్ంస్త్వా ద-
ధామి సహ యజమానేనేతి ॥ ౧౧ ॥ అయం వై ప్రజాపతేర్వి-
భాన్నామ లోకస్తస్మిన్నేవైనం దధాతి సహ యజమానేన రిచ్యత
ఇవ వా ఏతద్యద్యజతే యద్యజమానభాగం ప్రాశ్నాత్యాత్మానమేవ
ప్రీణాత్యేతావాన్వై యజ్ఞో యావాన్యజమానభాగో యజ్ఞో
యజమానో యద్యజమానభాగం ప్రాశ్నాతి యజ్ఞ ఏవ యజ్ఞం
ప్రతిష్ఠాపయత్యేతద్వై సూయవసగ్ం సోదకం యద్బర్హిశ్చాప-
శ్చైతత్ ॥ ౧౨ ॥ యజమానస్యాయతనం యద్వేదిర్యత్పూర్ణపా-
త్రమన్తర్వేది నినయతి స్వ ఏవాయతనే సూయవసగ్ం సోదకం క-

రుతైః సదసి సన్మే భూయా ఇత్యాహాపో వై యజ్ఞ ఆపోఽమృతం
యజ్ఞమేవామృతమాత్మన్ధత్తే సర్వాణి వై భూతాని వ్రతముపయ-
న్తమనూపయన్తి ప్రాచ్యాం దిశి దేవా ఋత్విజో మార్జయన్తామి-
త్యాహైష వై దర్శపూర్ణమాసయోరవభృథః ॥ ౧౩ ॥ యాన్యే-
వైనం భూతాని వ్రతముపయన్తమనూపయన్తి తైరేవ సహావభృథ-
మవైతి విష్ణుముఖా వై దేవాశ్ఛన్దోభిరిమాన్లోకాననపజయ్యమ-
భ్యజయన్యద్విష్ణుక్రమాన్క్రమతే విష్ణురేవ భూత్వా యజమా-
నశ్ఛన్దోభిరిమాన్లోకాననపజయ్యమభి జయతి విష్ణోః క్రమోఽస్య-
భిమాతిహేత్యాహ గాయత్రీ వై పృథివీ త్రైష్టుభమన్తరిక్షం జా-
గతీ ద్యౌరానుష్టుభీర్దిశశ్ఛన్దోభిరేవేమాన్లోకాన్యథాపూర్వమభి-
జయతి ॥ ౧౪ ॥

యజమానేనేతి చైతదవభృథో దిశస్సప్త చ ॥ ౫ ॥

అగన్మ సువస్సువరగన్మేత్యాహ సువర్గమేవ లోకమేతి సం-
దృశస్తే మా ఛిత్సి యత్తే తపస్తస్మై తే మా వృక్షీత్యాహ య-
థాయజురేవైతత్సుభూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మీనామాయుర్ధా అస్యాయుర్మే
ధేహీత్యాహాశిషమేవైతామాశాస్తే ప్ర వా ఏషోఽస్మాల్లోకాచ్చ్య-
వతే యః ॥ ౧౫ ॥ విష్ణుక్రమాన్క్రమతే సువర్గాయ హి లోకా-
య విష్ణుక్రమాః క్రమ్యన్తే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై విష్ణు-
క్రమాన్క్రమేత య ఇమాన్లోకాన్భ్రాతృవ్యస్య సంవిద్య పు-
నరిమం లోకం ప్రత్యవరోహేదిత్యేష వా అస్య లోకస్య ప్రత్య-

వర్గో హి వా యదాహేదమహమముం భ్రాతృవ్యమాభ్యో దిగ్భ్య-
ఽస్యై దివ ఇతీమానేవ లోకాన్భ్రాతృవ్యస్య సంవిద్య పునరిమం
లోకం ప్రత్యవరోహతి సమ్ ॥ ౨౬ ॥ జ్యోతిషామభూవమిత్యాహా-
స్మిన్నేవ లోకే ప్రతి తిష్ఠత్యైన్ద్రీమావృతమన్వావర్త ఇత్యాహా-
సౌ వా ఆదిత్య ఇన్ద్రస్తస్యైవావృతమను పర్యావర్తతే దక్షిణా
పర్యావర్తతే స్వమేవ వీర్యమను పర్యావర్తతే తస్మాద్దక్షిణోఽర్ధ ఆ-
త్మనో వీర్యావత్తరోఽథో ఆదిత్యస్యైవావృతమను పర్యావర్తతే
సమహం ప్రజయా సం మయా ప్రజేత్యాహాశిషమే-
వైతామా శాస్తే సమిద్ధో అగ్నే మే దీదిహి సమేద్ధా తే అగ్నే దీ-
ద్యాసమిత్యాహ యథాయజురేవైతద్వసుమాన్యజ్ఞో వసీయాన్భూ-
యాసమిత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే బహు వై గార్హపత్య-
స్యాన్తే మిశ్రమివ చర్యత అగ్నిపావమానీభ్యాం గార్హపత్యముప
తిష్ఠతే పునాత్యేవాగ్నిం పునీత ఆత్మానం ద్వాభ్యాం ప్రతిష్ఠిత్యా
అగ్నే గృహపత ఇత్యాహ ॥ ౨౭ ॥ యథాయజురేవైతచ్ఛతగ్ం
హిమా ఇత్యాహ శతం త్వా హేమన్తానిన్ధిషీయేతి వావైతదాహ
పుత్రస్య నామ గృహ్ణాత్యన్నాదమేవైనం కరోతి తామాశిషమా
శాసే తన్తవే జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రోఽజాతస్స్యా-
త్తేజస్వ్యేవాస్య బ్రహ్మవర్చసీ పుత్రో జాయతే తామాశిషమా
శాసేఽముష్మై జ్యోతిష్మతీమితి బ్రూయాద్యస్య పుత్రః ॥ ౨౮ ॥
జాతస్స్యాత్తేజ ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి యో వై యజ్ఞం

ప్రయుజ్య న విముఞ్చత్యప్రతిష్ఠానో వై స భవతి కస్త్వా యు-
నక్తి స త్వా విముఞ్చత్విత్యాహ ప్రజాపతిర్వై కః ప్రజాపతినైవై-
నం యునక్తి ప్రజాపతినా విముఞ్చతి ప్రతిష్ఠిత్యా ఈశ్వరం వై
వ్రతమవిసృష్టం ప్రదహోఽగ్నే వ్రతపతే వ్రతమచారిషమిత్యాహ
వ్రతమేవ ॥ ౩౦ ॥ విసృజతే శాన్త్యా అప్రదాహాయ పరాఙ్ వావ
యజ్ఞ ఏతి న ని వర్తతే పునర్యో వై యజ్ఞస్య పునరాలమ్భం వి-
ద్వాన్ యజతే తమభి ని వర్తతే యజ్ఞో బభూవ స ఆ బభూవే-
త్యాహైష వై యజ్ఞస్య పునరాలమ్భస్తేనైవైనం పునరాలభతేఽన-
వరుద్ధా వా ఏతస్య విరాడ్య ఆహితాగ్నిస్సన్నసభః పశవః ఖలు
వై బ్రాహ్మణస్య సభేష్ట్వా ప్రాఙుత్క్రమ్య బ్రూయాద్గోమాగ్ం అ-
గ్నేఽవిమాగ్ం అశ్వీ యజ్ఞ ఇత్యవ సభాగ్ం రున్ద్ధే ప్ర సహస్రం పశూ-
నాప్నోత్యాఽస్య ప్రజాయాం వాజీ జాయతే ॥ ౩౧ ॥

యన్నమాశిషం గృహపత ఇత్యాహాముష్మై జ్యోతిష్మతీమితి
బ్రూయాద్యస్య పుత్రో వ్రతమేవ ఖలు వై చతుర్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౭ ॥

దేవ సవితః ప్రసువ యజ్ఞం ప్రసువ యజ్ఞపతిం భగాయ ది-
వ్యో గన్ధర్వః । కేతపూః కేతం నః పునాతు వాచస్పతిర్వాచమద్య
స్వదాతి నః । ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్త్వయాఽయం వృ-
త్రం వధ్యాత్ । వాజస్య ను ప్రసవే మాతరం మహీమదితిం నామ
వచసా కరామహే । యస్యామిదం విశ్వం భువనమావివేశ తస్యాం
నో దేవస్సవితా ధర్మ సావిషత్ । అప్సు ॥ ౩౨ ॥ అన్తరమృతమ-

ప్సు భేషజమపాముత ప్రశస్తిష్వశ్వా భవథ వాజినః । వాయుర్వా
త్వా మనుర్వా త్వా గన్ధర్వాస్సప్తవిగ్ంశతిః । తే అగ్రే అశ్వమా-
యుఞ్జన్తే అస్మిఞ్జవమాదధుః । అపాం నపాదాశుహేమన్య ఊర్-
మిః కకుద్మాన్ప్రతూర్తిర్వాజసాతమస్తేనాయం వాజగ్ం సేత్ । వి-
ష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమస్యఙ్కౌ న్య-
ఙ్కావభితో రథం యౌ ధ్వాన్తం వాతాగ్రమను సంచరన్తౌ దూ-
రేహేతిరిన్ద్రియావాన్పతత్రీ తే నోఽగ్నయః పప్రయః పారయన్తు ॥

అప్సు న్యఙ్కౌ పఞ్చదశ చ ॥ ౭ ॥

దేవస్యాహగ్ం సవితుః ప్రసవే బృహస్పతినా వాజజితా వా-
జం జేషం దేవస్యాహగ్ం సవితుః ప్రసవే బృహస్పతినా వాజజితా
వర్షిష్ఠం నాకగ్ం రుహేయమిన్ద్రాయ వాచం వదతేన్ద్రం వాజం
జాపయతేన్ద్రో వాజమజయిత్ । అశ్వాజని వాజిని వాజేషు వాజినీ-
వత్యశ్వాన్త్సమత్సు వాజయ । అర్వాఽసి సప్తిరసి వాజ్యసి వాజి-
నో వాజం ధావత మరుతాం ప్రసవే జయత వి యోజనా మిమీధ్వ-
మధ్వనస్స్కభ్నీత ॥ ౩౮ ॥ కాష్ఠాం గచ్ఛత వాజేవాజేఽవత వా-
జినో నో ధనేషు విప్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః । అస్య మధ్వః పిబత
మాదయధ్వం తృప్తా యాత పథిభిర్దేవయానైః । తే నో అర్వన్తో
హవనశ్రుతో హవం విశ్వే శృణ్వన్తు వాజినః । మితద్రవస్సహస్ర-
సా మేధసాతా సనిష్యవః । మహో యే రత్నగ్ం సమిథేషు జ-
భ్రిరే శంనో భవన్తు వాజినో హవేషు । దేవతాతా మితద్రవస్స్వ-

కాష్ఠాః । జమ్భయన్తోఽహిం వృకగ్ం రక్షాగ్ంసి సనేమ్యస్మద్యుయ-
వన్ ॥ ౩౫ ॥ అమీవాః । ఏష స్య వాజీ క్షిపణిం తురణ్యతి గ్రీ-
వాయాం బద్ధో అపికక్ష ఆసని । క్రతుం దధిక్రా అను సంతవీత్వ-
త్పథామఙ్కాగ్ంస్యన్వాపనీఫణత్ । ఉత స్మాస్య ద్రవతస్తురణ్యతః
పర్ణం న వేరనువాతి ప్రగర్ధినః । శ్యేనస్యేవ ధ్రజతో అఙ్కసం
పరి దధిక్రావ్ణ్ణస్సహోర్జా తరిత్రతః । ఆ మా వాజస్య ప్రస-
వో జగమ్యాదా ద్యావాపృథివీ విశ్వశమ్భూ । ఆ మా గన్తాం పి-
తరా ॥ ౩౬ ॥ మాతరా చా మా సోమో అమృతత్వాయ గ-
మ్యాత్ । వాజినో వాజజితో వాజగ్ం సరిష్యన్తో వాజం జేష్య-
న్తో బృహస్పతేర్భాగమవజిఘ్రత వాజినో వాజజితో వాజగ్ం స-
సృవాగ్ంసో వాజం జిగివాగ్ంసో బృహస్పతేర్భాగే నిమృఢ్వమి-
యం వస్సా సత్యా సంధాఽభూద్యామిన్ద్రేణ సమధద్ధ్వమజీజిపత
వనస్పతయ ఇన్ద్రం వాజం వి ముచ్యధ్వమ్ ॥ ౩౭ ॥

వ్యక్షిన్త్రయయుయువన్నితరా ద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

క్షత్రస్యోల్బమసి క్షత్రస్య యోనిరసి జాయ ఏహి సువో రో-
హావ రోహావ హి సువరహం నావుభయోస్సువో రోక్ష్యామి వాజ-
శ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్నియ-
శ్చాన్త్యాయనశ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ భువనశ్చాధిపతిశ్చ । ఆయు-
ర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతామపానః ॥ ౩౮ ॥ యజ్ఞేన
కల్పతాం వ్యానో యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాగ్ం శ్రో-

శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్పతాం మనో యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్ప-
తామాత్మా యజ్ఞేన కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతాగ్ం సువర్దేవా-
వాగ్ం అగన్మామృతా అభూమ ప్రజాపతేః ప్రజా అభూమ సమ-
హం ప్రజయా సం మయా ప్రజా సమహాగ్ం రాయస్పోషేణ సం
మయా రాయస్పోషోఽన్నాయ త్వాఽన్నాద్యాయ త్వా వాజాయ
త్వా వాజజిత్యాయై త్వాఽమృతమసి పుష్టిరసి ప్రజననమసి ॥ ౩౮ ॥

అస్థానో వాజాయు నవ చ ॥ ౯ ॥

వాజస్యేమం ప్రసవస్సుషువే అగ్రే సోమగ్ం రాజానమో-
షధీష్వప్సు । తా అస్మభ్యం మధుమతీర్భవన్తు వయగ్ం రాష్ట్రే
జాగ్రియామ పురోహితాః । వాజస్యేదం ప్రసవ ఆ బభూవేమా
చ విశ్వా భువనాని సర్వతః । స విరాజం పర్యేతి ప్రజానన్ప్రజాం
పుష్టిం వర్ధయమానో అస్మే । వాజస్యేమాం ప్రసవశ్శిశ్రియే ది-
వమిమా చ విశ్వా భువనాని సమ్రాట్ । అదిత్సన్తం దాపయతు
ప్రజానన్రయిమ్ ॥ ౩౯ ॥ చ నస్సర్వవీరాం ని యచ్ఛతు । అగ్నే
అచ్ఛా వదేహ నః ప్రతి నస్సుమనా భవ । ప్రణో యచ్ఛ భువ-
స్పతే ధనదా అసి నస్త్వమ్ । ప్రణో యచ్ఛత్వర్యమా ప్ర భగః
ప్ర బృహస్పతిః । ప్ర దేవాః ప్రోత సూనృతా ప్ర వాగ్దేవీ దదా-
తు నః । అర్యమణం బృహస్పతిమిన్ద్రం దానాయ చోదయ । వా-
చం విష్ణుగ్ం సరస్వతీగ్ం సవితారమ్ ॥ ౪౦ ॥ చ వాజినమ్ । సో-
మగ్ం రాజానం వరుణమగ్నిమన్వారభామహే । ఆదిత్యాన్విష్ణుగ్ం

మార్ష్యం బ్రహ్మాణం చ బృహస్పతిమ్ । దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాగ్ం సరస్వత్యై వాచో యన్తుర్యన్త్రేణాగ్నేస్త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషిఞ్చామీన్ద్రస్య బృహస్పతేస్త్వా సామ్రాజ్యేనాభిషిఞ్చామి ॥ ౪౩ ॥

రయిగ్ం సవితాఽర్గ్ం షట్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

అగ్నిరేకాక్షరేణ వాచముదజయదశ్వినౌ ద్వ్యక్షరేణ ప్రాణాపానావుదజయతాం విష్ణుస్త్ర్యక్షరేణ త్రీన్లోకానుదజయత్సోమశ్చతురక్షరేణ చతుష్పదః పశూనుదజయత్పూషా పఞ్చాక్షరేణ పఙ్క్తిముదజయద్ధాతా షడక్షరేణ షడృతూనుదజయన్మరుతః సప్తాక్షరేణ సప్తపదాగ్ం శక్వరీముదజయన్బృహస్పతిరష్టాక్షరేణ గాయత్రీముదజయన్మిత్రో నవాక్షరేణ త్రివృతగ్ం స్తోమముదజయత్ । వరుణో దశాక్షరేణ విరాజముదజయదిన్ద్ర ఏకాదశాక్షరేణ త్రిష్టుభముదజయద్విశ్వే దేవా ద్వాదశాక్షరేణ జగతీముదజయన్వసవస్త్రయోదశాక్షరేణ త్రయోదశగ్ం స్తోమముదజయన్రుద్రాశ్చతుర్దశాక్షరేణ చతుర్దశగ్ం స్తోమముదజయన్నాదిత్యాః పఞ్చదశాక్షరేణ పఞ్చదశగ్ం స్తోమముదజయన్నదితిః షోడశాక్షరేణ షోడశగ్ం స్తోమముదజయత్ప్రజాపతిః సప్తదశాక్షరేణ సప్తదశగ్ం స్తోమముదజయత్ ॥ ౪౪ ॥

త్రివృతగ్ం స్తోమముదజయత్షట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౧ ॥

ఉపయామగృహీతోఽసి నృషదం త్వా ద్రుషదం భువనసదమిన్ద్రాయ జుష్టం గృహ్ణామ్యేష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వోపయామగృహీతోఽస్యప్సుషదం త్వా ఘృతసదం వ్యోమసదమిన్ద్రాయ జుష్టం గృహ్ణామ్యేష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వోపయామగృహీతోఽసి పృథివిషదం త్వాఽన్తరిక్షసదం నాకసదమిన్ద్రాయ జుష్టం గృహ్ణామ్యేష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా । యే గ్రహాః పఞ్చజనీనా యేషాం తిస్రః పరమజాః । దైవ్యః కోశః ॥ ౪౫ ॥ సముబ్జితః । తేషాం విశిప్రియాణామిషమూర్జꣳ సమగ్రభీమేష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా । అపాꣳ రసముద్వయసꣳ సూర్యరశ్మిꣳ సమాభృతమ్ । అపాꣳ రసస్య యో రసస్తం వో గృహ్ణామ్యుత్తమమేష తే యోనిరిన్ద్రాయ త్వా । అయా విష్ఠా జనయన్కర్వరాణి స హి ఘృణిరురుర్వరాయ గాతుః । స ప్రత్యుదైద్ధరుణో మధ్వో అగ్రꣳ స్వాయాం యత్తనువాం తనూమైరయత । ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జుష్టం గృహ్ణామ్యేష తే యోనిః ప్రజాపతయే త్వా ॥ ౪౬ ॥

కోశ స్తనువాం త్రయోదశ చ ॥ ౧౨ ॥

అన్వహ మాసా అన్విద్వనాన్యన్వోషధీరను పర్వతాసః । అన్విన్ద్రꣳ రోదసీ వావశానే అన్వాపో అజిహత జాయమానమ్ । అను తే దాయి మహ ఇన్ద్రియాయ సత్రా తే విశ్వమను వృత్రహత్యే । అను క్షత్రమను సహో యజత్రేన్ద్ర దేవేభిరను తే

వృషహ్యే । ఇన్ద్రాణీమాసు నారిషు సుపత్నీమహమశ్రవమ్ । న
హ్యస్యా అపరం చన జరసా ॥ ౪౭ ॥ మరతే పతిః । నాహమిన్ద్రాణి
రారణ సఖ్యుర్వృషాకపేర్ ఋతే । యస్యేదమప్యగ్ం హవిః ప్రి-
యం దేవేషు గచ్ఛతి । యో జాత ఏవ ప్రథమో మనస్వాన్దేవో
దేవాన్ క్రతునా పర్యభూషత్ । యస్య శుష్మాద్రోదసీ అభ్యసేతాం
నృమ్ణస్య మహ్నా స జనాస ఇన్ద్రః । ఆ తే మహ ఇన్ద్రోత్యుగ్ర స-
మన్యవో యత్సమరన్త సేనాః । పతాతి దిద్యున్నర్యస్య బాహ్వోర్మా-
తే ॥ ౪౮ ॥ మనో విష్వద్రియగ్విచారీత్ । మా నో మర్ధీరా
భరా దద్ధి తన్నః ప్ర దాశుషే దాతవే భూరి యత్తే । నవ్యే దేష్ణే
శస్తే అస్మిన్త ఉక్థే ప్ర బ్రవామ వయమిన్ద్ర స్తువన్తః । ఆ తూ భ-
ర మాకిరేతత్పరిష్ఠాద్విద్మా హి త్వా వసుపతిం వసూనామ్ । ఇన్ద్ర
యత్తే మాహినం దత్రమస్త్యస్మభ్యం తద్ధర్యశ్వ ॥ ౪౯ ॥ ప్ర-
యన్ధి । ప్రదాతారగ్ం హవామహ ఇన్ద్రమా హవిషా వయమ్ ।
ఉభా హి హస్తా వసునా పృణస్వా ప్ర యచ్ఛ దక్షిణాదోత స-
వ్యాత్ । ప్రదాతా వజ్రీ వృషభస్తురాషాట్ఛుష్మీ రాజా వృత్రహా
సోమపా వా । అస్మిన్ యజ్ఞే బర్హిష్యా నిషద్యాథా భవ యజ-
మానాయ శంయోః । ఇన్ద్రస్సుత్రామా స్వవాగ్ం అవోభిస్సు-
మృడీకో భవతు విశ్వవేదాః । బాధతాం ద్వేషో అభయం కృణో-
తు సువీర్యస్య ॥ ౫౦ ॥ పతయస్స్యామ । తస్య వయగ్ం సుమతౌ
యజ్ఞియస్యాపి భద్రే సౌమనసే స్యామ । స సుత్రామా స్వవాగ్ం

ఇన్ద్రో అస్మే ఆరాచ్చిద్ద్వేషస్సనుతర్యుయోతు । రేవతీర్నస్సధ-మాద ఇన్ద్రే సన్తు తువివాజాః । క్షుమన్తో యాభిర్మదేమ । ప్రోష్వ-స్మై పురోరథమిన్ద్రాయ శూషమర్చత । అభీకే చిదు లోకకృత్సఙ్గే సమత్సు వృత్రహా । అస్మాకం బోధి చోదితా నభన్తామన్యకేషామ్ । జ్యాకా అధి ధన్వసు । ౫౧ ।

జరస్తా మా తే హార్యశ్వ సువీర్యస్యాధ్యోకం చ । ౧౩ ।

పాకయజ్ఞగ్ం సగ్ం శ్రవాః పురోడాశం బర్హిష్ఠోఽహం ధ్రువా-వామగ్నేఽత్యా వ్రతా దేవ సవితర్దేవస్యాహం తృప్తిస్స్వాల్లం వాజ-స్యాగ్నిర్దేశాసురేణోపయామగృహీతోఽసి వృషభశ్చన్ద్రావా ప్రసహా-దశ । ౧౩ ।

పాకయజ్ఞం పురోడాశం ధ్రువాం వి వృజతే చవనస్సర్వవీరాం పతయస్తాన్త్యైకపఞ్చాశత్ । ౫౧ ।

పాకయజ్ఞం ధన్వసు.

హరిః ఓమ్.

శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ప్రథమకాణ్డే సప్తమః ప్రశ్నః.

అథాష్టమప్రశ్నః

హరిః ఓమ్॥ అనుమత్యై పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి ధేనుర్దక్షిణా యే ప్రత్యఞ్చశ్శమ్యాయా అవశీయన్తే తన్నైర్ఋతమేకకపాలం కృష్ణం వాసః కృష్ణతూషం దక్షిణా వీహి స్వాహాఽఽహుతిం జుషాణ ఏష తే నిర్ఋతే భాగో భూతే హవిష్మత్యసి ముఞ్చేమమగ్ంహసస్స్వాహా నమో య ఇదం చకారాదిత్యం చరుం నిర్వపతి వరో దక్షిణాఽఽగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం వామనో వహీ దక్షిణాఽగ్నీషోమీయమ్ ॥ ౧ ॥ ఏకాదశకపాలగ్ం హిరణ్యం దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలమృషభో వహీ దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలమైన్ద్రం దధ్యృషభో వహీ దక్షిణైన్ద్రాగ్నం ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుం ప్రథమజో వత్సో దక్షిణా సౌమ్యగ్ం శ్యామాకం చరుం వాసో దక్షిణా సరస్వత్యై చరుగ్ం సరస్వతే చరుం మిథునౌ గావౌ దక్షిణా ॥ ౨ ॥

అగ్నీషోమీయం చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలగ్ం సారస్వతం చరుం పౌష్ణం చరుం మారుతగ్ం సప్తకపాలం వైశ్వదేవీమామిక్షాం ద్యావాపృథివ్యమేకకపాలమ్ ॥ ౩ ॥

ఆగ్నేయగ్ం సౌమ్యం మారుతమష్టాదశ ॥ ౨ ॥

ఇన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం మారుతీమామిక్షాం వారుణీమామిక్షాం కాయమేకకపాలం ప్రఘాస్యాన్ హవామహే మరుతో యజ్ఞవాహసః కరమ్భేణ సజోషసః। మో షూ ణ ఇన్ద్ర పృత్సు దేవాస్తు స్మ తే శుష్మిన్నవయా। మహీ హ్యస్య మీఢుషో యవ్యా। హవిష్మతో మరుతో వన్దతే గీః। యద్గ్రామే యదరణ్యే యత్సభాయాం యదిన్ద్రియే। యచ్ఛూద్రే యదర్యే ఏనశ్చకృమా వయమ్। యదేకస్యాధి ధర్మణి తస్యావయజనమసి స్వాహా। అక్రన్కర్మ కర్మకృతః సహ వాచా మయోభువా। దేవేభ్యః కర్మ కృత్వాఽస్తం ప్రేత సుదానవః ॥ ౪ ॥

వయం యద్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౩ ॥

అగ్నయేఽనీకవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి సాకగ్ం సూర్యేణోద్యతా మరుద్భ్యః సాన్తపనేభ్యో మధ్యన్దినే చరుం మరుద్భ్యో గృహమేధిభ్యః సర్వాసాం దుగ్ధే సాయం చరుం పూర్ణా దర్వి పరా పత సుపూర్ణా పునరా పత। వస్నేవ వి క్రీణావహా ఇషమూర్జగ్ం శతక్రతో। దేహి మే దదామి తే ని మే ధేహి ని తే దధే। నిహారమిన్ని మే హరా నిహారమ్ ॥ ౫ ॥ ని హరామి తే। మరుద్భ్యః క్రీడిభ్యః పురోడాశగ్ం సప్తకపాలం నిర్వపతి సాకగ్ం సూర్యేణోద్యతాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలగ్ం సారస్వతం చరుం పౌష్ణం చరు-

ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలమైన్ద్రం చరుం వైశ్వకర్మణమేక-
కపాలమ్ ॥ ౩ ॥

ఘాతా నివహరం త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

సోమాయ పితృమతే పురోడాశగ్ం షట్కపాలం నిర్వపతి
పితృభ్యో బర్హిషద్భ్యో ధానాః పితృభ్యోఽగ్నిష్వాత్తేభ్యోఽ-
భివాన్యాయై దుగ్ధే మన్థమేతత్తే తత యే చ త్వామన్వేతత్తే పితా-
మహ ప్రపితామహ యే చ త్వామన్వత్ర పితరో యథాభాగం
మన్దధ్వగ్ం సుసన్దృశం త్వా వయం మఘవన్మన్దిషీమహి । ప్రనూనం
పూర్ణవన్ధురస్తుతో యాసి వశాగ్ం అను । యోజా న్విన్ద్ర తే
హరీ ॥ ౭ ॥ అక్షన్నమీమదన్త హ్యవ ప్రియా అధూషత । అస్తో-
షత స్వభానవో విప్రా నవిష్ఠయా మతీ । యోజా న్విన్ద్ర తే హ-
రీ । అక్షన్పితరోఽమీమదన్త పితరోఽతీతృపన్త పితరోఽమీ-
మృజన్త పితరః । పరేత పితరః సోమ్యా గమ్భీరైః పథిభిః పూ-
ర్వ్యైః । అథా పితౄన్త్సువిదత్రాగ్ం అపీత యమేన యే సధ-
మాదం మదన్తి । మనో న్వాహువామహే నారాశగ్ంసేన స్తో-
మేన పితౄణాం చ మన్మభిః । అ ॥ ౮ ॥ న ఏతు మనః పునః క్రత్వే
దక్షాయ జీవసే । జ్యోక్చ సూర్యం దృశే । పునర్నః పితరో మ-
నో దదాతు దైవ్యో జనః । జీవం వ్రాతగ్ం సచేమహి । యదన్త-
రిక్షం పృథివీముత ద్యాం యన్మాతరం పితరం వా జిహిగ్ంసిమ ।

అగ్నిర్మా తస్మాదేనసో గార్హపత్యః ప్ర ముఞ్చతు దురితా యాని చకృమ కరోతు మామనేనసమ్ ॥ ౯ ॥

హార్ది మన్మభిరా చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౫ ॥

ప్రతిపూరుషమేకకపాలాన్నిర్వపత్యేకమతిరిక్తం యావన్తో గృహ్యాస్స్మస్తేభ్యః కమకరం పశూనాగ్ం శర్మాసి శర్మ యజ-మానస్య శర్మ మే యచ్ఛైక ఏవ రుద్రో న ద్వితీయాయ తస్థ ఆఖుస్తే రుద్ర పశుస్తం జుషస్వైష తే రుద్ర భాగస్సహ స్వస్రా-ఽమ్బికయా తం జుషస్వ భేషజం గవేఽశ్వాయ పురుషాయ భేష-జమథో అస్మభ్యం భేషజగ్ం సుభేషజమ్ ॥ ౧౦ ॥ యథాఽసతి । సుగం మేషాయ మేష్యా అవామ్బరుద్రమదిమహ్యవ దేవం త్ర్య-మ్బకమ్ । యథా నశ్శ్రేయసః కరద్యథా నో వస్యసః కరద్యథా నః పశుమతః కరద్యథా నో వ్యవసాయయాత్ । త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం పుష్టివర్ధనమ్ । ఉర్వారుకమివ బన్ధనాన్మృ-త్యోర్ముక్షీయ మాఽమృతాత్ । ఏష తే రుద్ర భాగస్తం జుష-స్వ తేనావసేన పరో మూజవతోఽతీహ్యవతతధన్వా పినాకహస్తః కృత్తివాసాః ॥ ౧౧ ॥

సుభేషజమిహి త్రీణి చ ॥ ౬ ॥

ఐన్ద్రాగ్నం ద్వాదశకపాలం వైశ్వదేవం చరుమిన్ద్రాయ శునాసీరాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలం వాయవ్యం పయస్సౌర్య-మేకకపాలం ద్వాదశగవగ్ం సీరం దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలం

నిర్వపతి క్షౌద్రం గావీధుకం చరుమైన్ద్రం దధి వారుణం యవమ-
యం చరుం వహినీ ధేనుర్దక్షిణా యే దేవాః పురస్సదోఽగ్నినేత్రా
దక్షిణసదో యమనేత్రాః పశ్చాత్సదస్సవితృనేత్రా ఉత్తరసదో
వరుణనేత్రా ఉపరిషదో బృహస్పతినేత్రా రక్షోహణస్తే నః పాన్తు
తే నోఽవన్తు తేభ్యః ॥ ౧౨ ॥ నమస్తేభ్యస్స్వాహా సమూఢగ్ం
రక్షస్సన్దగ్ధగ్ం రక్ష ఇదమహగ్ం రక్షోఽభి సం దహామ్యగ్నయే
రక్షోఘ్నే స్వాహా యమాయ సవిత్రే వరుణాయ బృహస్పతయే
దువస్వతే రక్షోఘ్నే స్వాహా ప్రష్టివాహీ రథో దక్షిణా దేవస్య
త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాగ్ం
రక్షసో వధం జుహోమి హతగ్ం రక్షోఽవధిష్మ రక్షో యద్వస్తే
తద్దక్షిణా ॥ ౧౩ ॥

తేభ్యః పఞ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

ధాత్రే పురోడాశం ద్వాదశకపాలం నిర్వపత్యనుమత్యై చ-
రుగ్ం రాకాయై చరుగ్ం సినీవాల్యై చరుం కుహ్వై చరుం మిథు-
నౌ గావౌ దక్షిణాఽగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపత్యైన్ద్రా-
వైష్ణవమేకాదశకపాలం వైష్ణవం త్రికపాలం వామనో వహీ దక్షి-
ణాఽగ్నీషోమీయమేకాదశకపాలం నిర్వపతీన్ద్రాసోమీయమేకా-
దశకపాలగ్ం సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షిణా సోమాపౌష్ణం చరుం
నిర్వపత్యైన్ద్రాపౌష్ణం చరుం పౌష్ణం చరుగ్గ్ం శ్యామో దక్షిణా వై-

శ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణా వారుణం యవమయం చరుమశ్వో దక్షిణా ॥ ౧౪ ॥

వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిరష్టౌ చ ॥ ౮ ॥

బార్హస్పత్యం చరుం నిర్వపతి బ్రహ్మణో గృహే శితిపృష్ఠో దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలగ్ం రాజన్యస్య గృహ ఋషభో దక్షిణాఽఽదిత్యం చరుం మహిష్యై గృహే ధేనుర్దక్షిణా నైర్ఋతం చరుం పరివృక్త్యై గృహే కృష్ణానాం వ్రీహీణాం నఖనిర్భిన్నం కృష్ణా కూటా దక్షిణాఽఽగ్నేయమష్టాకపాలగ్ం సేనాన్యో గృహే హిరణ్యం దక్షిణా వారుణం దశకపాలగ్ం సూతస్య గృహే మహానిరష్టో దక్షిణా మారుతగ్ం సప్తకపాలం గ్రామణ్యో గృహే పృశ్నిర్దక్షిణా సావిత్రం ద్వాదశకపాలమ్ ॥ ౧౫ ॥ క్షత్తుర్గృహ ఉపధ్వస్తో దక్షిణాఽఽశ్వినం ద్వికపాలగ్ం సంగ్రహీతుర్గృహే సవాత్యౌ దక్షిణా పౌష్ణం చరుం భాగదుఘస్య గృహే శ్యామో దక్షిణా రౌద్రం గావీధుకం చరుమక్షావాపస్య గృహే శబల ఉద్వారో దక్షిణేన్ద్రాయ సుత్రామ్ణే పురోడాశమేకాదశకపాలం ప్రతి నిర్వపతీన్ద్రాయాగ్ంహోముచేఽయం నో రాజా వృత్రహా రాజా భూత్వా వృత్రం వధ్యాన్మైత్రాబార్హస్పత్యం భవతి శ్వేతాయై శ్వేతవత్సాయై దుగ్ధే స్వయంమూర్తే స్వయంమథిత ఆజ్య ఆశ్వత్థే ॥ ౧౬ ॥ పాత్రే చతుస్స్రక్తౌ స్వయమవపన్నాయై శాఖాయై కర్ణాగ్ంశ్చాకర్ణాగ్ంశ్చ తణ్డులాన్వి చిను-

జ్యాదేవ్య కపాలాన్న పయసి బార్హస్పత్యోఽష్టాకపాలాన్న ఆ-
శ్వ్య మైత్రస్స్వయం కృతా వేదిర్భవతి స్వయందినం బర్హిస్స్వ-
యంకృత ఇధ్మస్సైవ శ్వేతా శ్వేతవత్సా దక్షిణా ॥ ౧౬ ॥.

సావిత్రం ద్వాదశకపాలమాశ్వత్థే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౯ ॥

అగ్నయే గృహపతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపతి కృ-
ష్ణానాం వ్రీహీణాగ్ం సోమాయ వనస్పతయే శ్యామాకం చరుగ్ం
సవిత్రే సత్యప్రసవాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలమాశూనాం
వ్రీహీణాగ్ం రుద్రాయ పశుపతయే గావీధుకం చరుం బృహస్పత-
యే వాచస్పతయే నైవారం చరుమిన్ద్రాయ జ్యేష్ఠాయ పురోడాశ-
మేకాదశకపాలం మహావ్రీహీణాం మిత్రాయ సత్యాయామ్బానాం
చరుం వరుణాయ ధర్మపతయే యవమయం చరుగ్ం సవితా త్వా
ప్రసవానాగ్ం సువతామగ్నిర్గృహపతీనాగ్ం సోమో వనస్పతీ-
నాగ్ం రుద్రః పశూనామ్ ॥ ౧౭ బృహస్పతిర్వాచామిన్ద్రో
జ్యేష్ఠానాం మిత్రస్సత్యానాం వరుణో ధర్మపతీనాం యే దేవా
దేవసువస్స్థ త ఇమమాముష్యాయణమనమిత్రాయ సువధ్వం మ-
హతే క్షత్త్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరాజ్యాయైష
వో భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణానాగ్ం రాజా ప్రతి త్య-
న్నామ రాజ్యమధాయి స్వాం తనువం వరుణో అశిశ్రేచ్ఛుచేర్మిత్ర-
స్య వ్రత్యా అభూమామన్మహి మహత ఋతస్య నామ సర్వే
వ్రాతా వరుణస్యాభూవన్వి మిత్ర ఏవైరరాతిమతారీదసూషుదన్త

యజ్ఞియా ఋతేన వృత్రఘ్నేత్యో జరిమాణం న అస్య ద్విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి ॥ ౧౯ ॥

పశూనాం పాత్రాః పఞ్చవిꣳశతిశ్చ ॥ ౧౦ ॥

అర్థేతస్స్థాపాం పతిరసి వృషాఽస్యూర్మిర్వృషసేనోఽసి వ్రజక్షితస్స్థ మరుతామోజస్స్థ సూర్యవర్చసస్స్థ సూర్యత్వచసస్స్థ మాన్దాస్స్థ వాశాస్స్థ శక్వరీస్స్థ విశ్వభృతస్స్థ జనభృతస్స్థాగ్నేస్తేజస్యాస్స్థాపామోషధీనాꣳ రసస్స్థాపో దేవీర్మధుమతీరగృహ్ణన్నూర్జస్వతీ రాజసూయాయ చితానాః । యాభిర్మిత్రావరుణావభ్యషిఞ్చన్ యాభిరిన్ద్రమనయన్నత్యరాతీః । రాష్ట్రదాస్స్థ రాష్ట్రం దత్త స్వాహా రాష్ట్రదాస్స్థ రాష్ట్రమముష్మై దత్త ॥ ౨౦ ॥

అత్యేకాదశ చ ॥ ౧౧ ॥

దేవీరాపస్సం మధుమతీర్మధుమతీభిస్సృజ్యధ్వం మహి వర్చః క్షత్రియాయ వన్వానా అనాధృష్టాస్సీదతోర్జస్వతీర్మహి వర్చః క్షత్రియాయ దధతీరనిభృష్టమసి వాచో బన్ధుస్తపోజాస్సోమస్య దాత్రమసి శుక్రా వశ్శుక్రేణోత్పునామి చన్ద్రాశ్చన్ద్రేణామృతా అమృతేన స్వాహా రాజసూయాయ చితానాః । సధమాదో ద్యుమ్నినీరూర్జ ఏతా అనిభృష్టా అపస్యువో వసానః । పస్త్యాసు చక్రే వరుణస్సధస్థమపాꣳ శిశుః ॥ ౨౧ ॥ మాతృతమాస్వన్తః । క్షత్రస్యోల్బమసి క్షత్రస్య యోనిరస్యావిన్నో అగ్నిర్గృహపతిరావిన్న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవా ఆవిన్నః పూషా విశ్వవేదా ఆవిన్నౌ మి-

త్రావరుణావృతావృధా వావిన్నే ద్యావాపృథివీ ధృతవ్రతే ఆవిన్నా
దేవ్యదితిర్విశ్వరూప్యావిన్నోఽయమసావాముష్యాయణోఽస్యాం విశ్య-
స్మిన్రాష్ట్రే మహతే క్షత్త్రాయ మహత ఆధిపత్యాయ మహతే జానరా-
జ్యాయైష వో భరతా రాజా సోమోఽస్మాకం బ్రాహ్మణానాగ్ం రా-
జేన్ద్రస్య ॥ ౨౨ ॥ వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్త్వయాఽయం వృత్రం
వధ్యాచ్ఛత్రుబాధనాస్స్థ పాత మా ప్రత్యఞ్చం పాత మా తిర్యఞ్చ-
మన్వఞ్చం మా పాత దిగ్భ్యో మా పాత విశ్వాభ్యో మా నాష్ట్రా-
భ్యః పాత హిరణ్యవర్ణావుషసాం విరోకేఽయస్థూణావుదితౌ
సూర్యస్యారోహతం వరుణ మిత్ర గర్తం తతశ్చక్షాథామది-
తిం దితిం చ ॥ ౨౩ ॥

శత్రురిన్ద్రస్యైకచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

సమిధమా తిష్ఠ గాయత్రీ త్వా ఛన్దసామవతు త్రివృత్స్తో-
మో రథన్తరగ్ం సామాగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ ద్రవిణముగ్రామా తిష్ఠ
త్రిష్టుప్త్వా ఛన్దసామవతు పఞ్చదశస్స్తోమో బృహత్సామేన్ద్రో
దేవతా క్షత్త్రం ద్రవిణం విరాజమా తిష్ఠ జగతీ త్వా ఛన్దసామ-
వతు సప్తదశస్స్తోమో వైరూపగ్ం సామ మరుతో దేవతా విడ్ద్ర-
విణముదీచీమా తిష్ఠానుష్టుప్త్వా ॥ ౨౪ ॥ ఛన్దసామవత్వేకవిగ్ంశస్స్తో-
మో వైరాజగ్ం సామ మిత్రావరుణౌ దేవతా బలం ద్రవిణమూ-
ర్ధ్వామా తిష్ఠ పఙ్క్తిస్త్వా ఛన్దసామవతు త్రిణవత్రయస్త్రిగ్ంశౌ
స్తోమౌ శాక్వరరైవతే సామనీ బృహస్పతిర్దేవతా వర్చో ద్రవిణ-

ఈదృఙ్చాన్యాదృఙ్ చైతాదృఙ్చ ప్రతిదృఙ్చ మితశ్చ సంమితశ్చ
సభరాః । శుక్రజ్యోతిశ్చ చిత్రజ్యోతిశ్చ సత్యజ్యోతిశ్చ జ్యోతిష్మా-
గ్ంశ్చ సత్యశ్చర్తపాశ్చ ॥ ౨౫ ॥ అత్యగ్ంహాః । అగ్నయే స్వాహా
సోమాయ స్వాహా సవిత్రే స్వాహా సరస్వత్యై స్వాహా పూష్ణే
స్వాహా బృహస్పతయే స్వాహేన్ద్రాయ స్వాహా ఘోషాయ స్వా-
హా శ్లోకాయ స్వాహాఽగ్ంశాయ స్వాహా భగాయ స్వాహా క్షే-
త్రస్య పతయే స్వాహా పృథివ్యై స్వాహాఽన్తరిక్షాయ స్వాహా ది-
వే స్వాహా సూర్యాయ స్వాహా చన్ద్రమసే స్వాహా నక్షత్రేభ్యః
స్వాహాఽద్భ్యస్స్వాహౌషధీభ్యస్స్వాహా వనస్పతిభ్యస్స్వాహా చ-
రాచరేభ్యస్స్వాహా పరిప్లవేభ్యస్స్వాహా సరీసృపేభ్యస్స్వాహా ॥ ౨౬ ॥

అమయత్త్వర్తపాశ్చ సరీసృపేభ్యస్స్వాహా ॥ ౧౩ ॥

సోమస్య త్విషిరసి తవేవ మే త్విషిర్భూయాదమృతమసి
మృత్యోర్మా పాహి దిద్యోన్మా పాహ్యవేష్టా దన్దశూకా నిరస్తం న-
ముచేశ్శిరః । సోమో రాజా వరుణో దేవా ధర్మసువశ్చ యే । తే
తే వాచగ్ం సువన్తాం తే తే ప్రాణగ్ం సువన్తాం తే తే చక్షుస్సు-
వన్తాం తే తే శ్రోత్రగ్ం సువన్తాగ్ం సోమస్య త్వా ద్యుమ్నేనాభి-
షిఞ్చామ్యగ్నేః ॥ ౨౭ ॥ తేజసా సూర్యస్య వర్చసేన్ద్రస్యేన్ద్రియేణ
మిత్రావరుణయోర్వీర్యేణ మరుతామోజసా క్షత్రాణాం క్షత్ర-
పతిరస్యతి దివస్పాహి సమావవృత్రన్నధరాగుదీచీరహిం బుధ్నియ-
మను సంచరన్తీస్తాః పర్వతస్య వృషభస్య పృష్ఠే నావశ్చరన్తి స్వ-

సిచ ఇత్యూనాః । రుద్రో యత్తే క్రయీ పరం నామ తస్మై హుతమసి యమేష్టమసి । ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతాని పరితా బభూవ । యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్ ॥ ౨౮ ॥

అగ్నే స్త్రైకాదశ చ ॥ ౧౪ ॥

ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి వార్త్రఘ్నస్త్వయాఽయం వృత్రం వధ్యాన్మిత్రావరుణయోస్త్వా ప్రశాస్త్రోః ప్రశిషా యునజ్మి యజ్ఞస్య యోగేన విష్ణోః క్రమోఽసి విష్ణోః క్రాన్తమసి విష్ణోర్విక్రాన్తమసి మరుతాం ప్రసవే జేషమాప్తం మనస్సమహమిన్ద్రియేణ వీర్యేణ పశూనాం మన్యురసి తవేవ మే మన్యుర్భూయాన్నమో మాత్రే పృథివ్యై మాఽహం మాతరం పృథివీగ్ం హిగ్ంసిషం మా ॥ ౨౯ ॥ మాం మాతా పృథివీ హిగ్ంసీదియదస్యాయురస్యాయుర్మే ధేహ్యూర్గస్యూర్జం మే ధేహి యుఙ్ఙసి వర్చోఽసి వర్చో మయి ధేహ్యగ్నయే గృహపతయే స్వాహా సోమాయ వనస్పతయే స్వాహేన్ద్రస్య బలాయ స్వాహా మరుతామోజసే స్వాహా హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ । నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతం బృహత్ ॥ ౩౦ ॥

హిగ్ంసిషం మత్రజాస్త్రీణి చ ॥ ౧౫ ॥

మిత్రోఽసి వరుణోఽసి సమహం విశ్వైర్దేవైః క్షత్రస్య నాభిరసి క్షత్రస్య యోనిరసి స్యోనామాసీద సుషదామాసీద మా త్వా

హిగ్ంస్త్రీన్నామా హిగ్ంస్త్రీన్నిషసాద ధృతవ్రతో వరుణః పస్త్యాస్వా
సాంరాజ్యాయ సుక్రతుర్బ్రహ్మా౩ న్త్వగ్ం రాజన్బ్రహ్మాఽసి సవితాఽ-
ఽసి సత్యసవో బ్రహ్మా౩ న్త్వగ్ం రాజన్బ్రహ్మాఽసీన్ద్రోఽసి సత్యౌ-
జాః ॥ ౩౧ ॥ బ్రహ్మా౩ న్త్వగ్ం రాజన్బ్రహ్మాఽసీ మిత్రోఽసి సుశేవో
బ్రహ్మా౩ న్త్వగ్ం రాజన్బ్రహ్మాఽసి వరుణోఽసి సత్యధర్మేన్ద్రస్య వజ్రో-
ఽసి వార్త్రఘ్నస్తేన మే రధ్య దిశోఽభయగ్ం రాజాఽభూత్సు-
శ్లోకాం ౘ సుమఙ్గలాం ౘ సత్యరాజా౩ న్ । అపాం నప్త్రే స్వాహో-
ర్జో నప్త్రే స్వాహాఽగ్నయే గృహపతయే స్వాహా ॥ ౩౨ ॥

సత్యౌజాశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౬ ॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణా సారస్వ-
తం చరుం వత్సతరీ దక్షిణా సావిత్రం ద్వాదశకపాలముపధ్వస్తో ద-
క్షిణా పౌష్ణం చరుగ్ం శ్యామో దక్షిణా బార్హస్పత్యం చరుగ్ం శి-
తిపృష్ఠో దక్షిణైన్ద్రమేకాదశకపాలమృషభో దక్షిణా వారుణం ద-
శకపాలం మహానిరష్టో దక్షిణా సౌమ్యం చరుం బభ్రుర్దక్షిణా త్వా-
ష్ట్రమష్టాకపాలగ్ం శుణ్ఠో దక్షిణా వైష్ణవం త్రికపాలం వామనో
దక్షిణా ॥ ౩౩ ॥

ఆగ్నేయగ్ం హిరణ్యగ్ం సారస్వతం ద్విచత్వారిగ్ంశత్ ॥

సద్యో దీక్షయన్తి సద్యస్సోమం క్రీణన్తి పుణ్డరిస్రజాం ప్ర
యచ్ఛతి దశభిర్వత్సతరైస్సోమం క్రీణాతి దశపేయో భవతి శతం

బ్రాహ్మణాః పిబన్తి న పుత్రశర్గ్ం స్తోత్రం భవతి ప్రాకాశావధ్వర్యవే దదాతి స్రజముద్గాత్రే రుక్మగ్ం హోత్రేఽశ్వం ప్రస్తోతృప్రతి-హర్తృభ్యాం ద్వాదశ పష్ఠౌహీర్బ్రహ్మణే వశాం మైత్రావరుణాయ ఋషభం బ్రాహ్మణాచ్ఛగ్ంసినే వాససీ నేష్టాపోతృభ్యాగ్ం స్థూరి యవాచితమచ్ఛావాకాయానడ్వాహమగ్నీధే భార్గవో హోతా భవతి శ్రాయన్తీయం బ్రహ్మసామం భవతి వారవన్తీయమగ్నిష్టోమ-సామగ్ం సారస్వతీరపో గృహ్ణాతి ॥ ౩౪ ॥

వారవన్తీయం చత్వారి చ ॥ ౧౭ ॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి హిరణ్యం దక్షిణైన్ద్రమే-కాదశకపాలమృషభో దక్షిణా వైశ్వదేవం చరుం పిశఙ్గీ పష్ఠౌహీ ద-క్షిణా మైత్రావరుణీమామిక్షాం వశా దక్షిణా బార్హస్పత్యం చ-రుగ్ం శితిపృష్ఠో దక్షిణాఽఽదిత్యాం మల్హాం గర్భిణీమా లభతే మారుతీం పృశ్నిం పష్ఠౌహీమశ్విభ్యాం పూష్ణే పురోడాశం ద్వా-దశకపాలం నిర్వపతి సరస్వతే సత్యవాచే చరుగ్ం సవిత్రే సత్య-ప్రసవాయ పురోడాశం ద్వాదశకపాలం తిసృధన్వగ్ం శుష్కదృ-తిర్దక్షిణా ॥ ౩౫ ॥

ఆగ్నేయగ్ం హిరణ్యమైన్ద్రమృషభో వైశ్వదేవం పిశఙ్గీ బార్హస్పత్యగ్ం సప్తచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౧౮ ॥

ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపతి సౌమ్యం చరుగ్ం సావిత్రం ద్వాదశకపాలం బార్హస్పత్యం చరుం త్వాష్ట్రమష్టాకపాలం వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం దక్షిణో రథవాహనవాహో దక్షిణా సారస్వతం చరుం నిర్వపతి పౌష్ణం చరుం మైత్రం చరుం వారుణం చరుం క్షైత్రపత్యం చరుమాదిత్యం చరుముత్తరో రథవాహనవాహో దక్షిణా ॥ ౩౮ ॥

ఆగ్నేయగ్ం సౌమ్యం బార్హస్పత్యం చతుస్త్రిగ్ంశత్॥

స్వాద్వీం త్వా స్వాదునా తీవ్రాం తీవ్రేణామృతామమృతేన సృజామి సగ్ం సోమేన సోమోఽస్యశ్విభ్యాం పచ్యస్వ సరస్వత్యై పచ్యస్వేన్ద్రాయ సుత్రామ్ణే పచ్యస్వ పునాతు తే పరిస్రుతగ్ం సోమగ్ం సూర్యస్య దుహితా । వారేణ శశ్వతా తనా। వాయుః పూతః పవిత్రేణ ప్రత్యఙ్సోమో అతిద్రుతః । ఇన్ద్రస్య యుజ్యః సఖా । కువిదఙ్గ యవమన్తో యవం చిద్యథా దాన్త్యనుపూర్వం వియూయ । ఇహేహైషాం కృణుత భోజనాని యే బర్హిషో నమోవృక్తిం న జగ్ముః । ఆశ్వినం ధూమ్రమాలభతే సారస్వతం మేషమైన్ద్రమృషభమైన్ద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపతి సావిత్రం ద్వాదశకపాలం వారుణం దశకపాలగ్ం సోమప్రతీకాః పితరస్తృప్ణుత వడబా దక్షిణా ॥ ౩౯ ॥

భోజనాని షడ్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౨౧ ॥

అగ్నావిష్ణూ మహి తద్వాం మహిత్వం వీతం ఘృతస్య గుహ్యాని నామ । దమేదమే సప్త రత్నా దధానా ప్రతి వాం జిహ్వా ఘృతమాచరణ్యేత్ । అగ్నావిష్ణూ మహి ధామ ప్రియం వాం వీథో ఘృతస్య గుహ్యా జుషాణా । దమే దమే సుష్టుతీర్వావృధానా ప్రతి వాం జిహ్వా ఘృతముచ్చరణ్యేత్ । ప్రణో దేవీ సరస్వతీ వాజేభిర్వాజినీవతీ । ధీనామవిత్ర్యవతు । ఆ నో దివో బృహతః॥ పర్వతాదా సరస్వతీ యజతాగన్తు యజ్ఞమ్ । హవం దేవీ జుజుషాణా ఘృతాచీ శగ్మాం నో వాచముశతీ శృణోతు । బృహస్పతే జుషస్వ నో హవ్యాని విశ్వదేవ్య । రాస్వ రత్నాని దాశుషే । ఏవా పిత్రే విశ్వదేవాయ వృష్ణే యజ్ఞైర్విధేమ నమసా హవిర్భిః । బృహస్పతే సుప్రజా వీరవన్తో వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్ । బృహస్పతే అతి యదర్యో అర్హాద్ద్యుమద్విభాతి క్రతుమజ్జనేషు । యద్దీదయచ్ఛవసా ॥ ౩౯ ॥ ఋతప్రజాత తదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్ । ఆ నో మిత్రావరుణా ఘృతైర్గవ్యూతిముక్షతమ్ । మధ్వా రజాగ్ంసి సుక్రతూ । ప్ర బాహవా సిసృతం జీవసే న ఆ నో గవ్యూతి ముక్షతం ఘృతేన । ఆ నో జనే శ్రవయతం యువానా శ్రుతం మే మిత్రావరుణా హవేమా । అగ్నిం వః పూర్వ్యం గిరా దేవమీడే వసూనామ్ । సపర్యన్తః పురుప్రియం

మిత్రం న క్షేత్రసాధసమ్ । మృక్షో దేవవత్తో రథః ॥ ౮౦ ॥ శూ-
రో వా పృత్సు కాసు చిత్ । దేవానాం య ఇన్మనో యజమాన
ఇయక్షత్యభీదయజ్వనో భువత్ । న యజమాన రిష్యసి న సున్వా-
న న దేవయో । అసదత్ర సువీర్యముత త్యదాశ్వశ్వియమ్ । నకి-
ష్టం కర్మణా నశన్న ప్రయోషన్న యోషతి ఉప క్షరన్తి సిన్ధవో
మయోభువ ఈజానం చ యక్ష్యమాణం చ ధేనవః పృణన్తం చ
పపురిం చ ॥ ౮౧ ॥ శ్రివస్యవో ఘృతస్య ధారా ఉప యన్తి వి-
శ్వతః । సోమారుద్రా వివృహతం విషూచీమమీవా యా నో గ-
యమావివేశ । ఆరే బాధేథాం నిర్ఋతిం పరాచైః కృతం చిదే-
నః ప్ర ముముక్తమస్మత్ । సోమారుద్రా యువమేతాన్యస్మే విశ్వా
తనూషు భేషజాని ధత్తమ్ । అవస్యతం ముఞ్చతం యన్నో అస్తి
తనూషు బద్ధం కృతమేనో అస్మత్ । సోమాపూషణా జననా ర-
యీణాం జననా దివో జననా పృథివ్యాః । జాతౌ విశ్వస్య భువ-
నస్య గోపౌ దేవా అకృణ్వన్నమృతస్య నాభిమ్ ఇమౌ దేవౌ
జాయమానౌ జుషన్తేమౌ తమాగ్ంసి గూహతామజుష్టా । ఆభ్యా-
మిన్ద్రః పక్వమామాస్వన్తస్సోమాపూషభ్యాం జనదుస్రియాసు ॥

బృహతశ్శవసా రథః పపురిం చ దివో జననా పఞ్చవిగ్ం-
శతిశ్చ ॥ ౨౨ ॥

అనుమత్యా ఆగ్నేయమైన్ద్రాగ్నమగ్నమై సోమాయ ప్ర-
తిపూరుషమైన్ద్రాగ్నం ధాత్రే బార్హస్పత్యమగ్నయే గృహప-
తయే౽ర్థినో దేవీస్సమిధగ్ం సోమస్యేన్ద్రస్య మిత్ర ఆగ్నేయగ్ం
పద్య ఆగ్నేయగ్ం హిరణ్యమాగ్నేయగ్ం ప్రావదీవం త్వా౽గ్నా-
విష్ణూ ద్వావిగ్ంశతిః ॥ ౨౨ ॥

అనుమత్యై యథా౽సతి దేవీరాపో మిత్రో౽సి శూరో నా-
ద్విచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౨ ॥

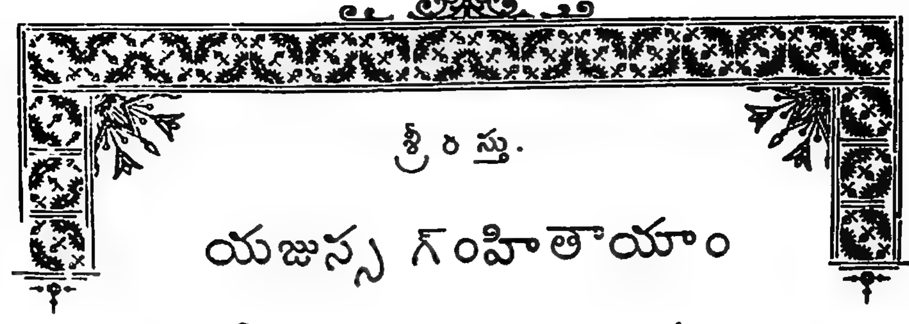
అనుమత్యా ఉస్రియాను.

హరిః ఓమ్.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి శ్రీకృష్ణయజుర్వేద సంహితాయాం

ప్రథమకాణ్డస్సంపూర్ణః.

శ్రీరస్తు.

యజుస్సంహితాయాం

ద్వితీయకాణ్డప్రారమ్భః.

హరిః ఓమ్। వాయవ్యగ్ంశ్వేతమా లభేత భూతికామో
వాయుర్వై క్షేపిష్ఠా దేవతా వాయుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవైనం భూతిం గమయతి భవత్యేవాతిక్షిప్రా దేవతే-
త్యాహుస్సైనమీశ్వరా ప్రదహ ఇత్యేతమేవ సన్తం వాయవే
నియుత్వత ఆ లభేత నియుద్వా అస్య ధృతిర్ధృత ఏవ భూతిము-
పైత్యప్రదాహాయ భవత్యేవ। ౧॥ వాయవే నియుత్వత ఆ లభేత
గ్రామకామో వాయుర్వా ఇమాః ప్రజా నస్యోతా నేనీయతే వా-
యుమేవ నియుత్వన్తగ్గ్ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై
ప్రజా నస్యోతా ని యచ్ఛతి గ్రామ్యేవ భవతి నియుత్వతే భ-
వతి ధ్రువా ఏవాస్మా అనపగాః కరోతి వాయవే నియుత్వత ఆ ల-
భేత ప్రజాకామః ప్రాణో వై వాయురపానో నియుత్ప్రాణాపానౌ
ఖలు వా ఏతస్య ప్రజాయాః ॥ ౨ ॥ అపక్రామతో ఽలం ప్ర-

జాయై స ప్రజాం న విన్దతే వాయుమేవ నియుత్వన్తగ్గ్ం స్వేన భాగ-
ధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై ప్రాణాపానాభ్యాం ప్రజాం ప్ర జ-
నయతి విన్దతే ప్రజాం వాయవే నియుత్వత ఆ లభేత జ్యోగామయావీ
ప్రాణో వై వాయురపానో నియుత్ప్రాణాపానౌ ఖలు వా ఏతస్మా-
దపక్రామతో యస్య జ్యోగామయతి వాయుమేవ నియుత్వన్తగ్గ్ం
స్వేన భాగధేయేనోప ॥ ౩ ॥ ధావతి స ఏవాస్మిన్ప్రాణాపానౌ
దధాత్యుత యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ ప్రజాపతిర్వా ఇదమేక ఆ-
సీథ్సోఽకామయత ప్రజాః పశూన్థ్సృజేయేతి స ఆత్మనో వపా-
ముదక్ఖిదత్తామగ్నౌ ప్రాగృహ్ణాత్తతోఽజస్తూపరస్సమభవత్తగ్గ్ం
స్వాయై దేవతాయా ఆఽలభత తతో వై స ప్రజాః పశూనసృజత
యః ప్రజాకామః ॥ ౪ ॥ పశుకామస్స్యాథ్స ఏతం ప్రాజాపత్యమజం
తూపరమా లభేత ప్రజాపతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
ఏవాస్మై ప్రజాం పశూన్ప్ర జనయతి యచ్ఛ్మశ్రుణస్తత్పురుషాణా-
గ్ం రూపం యత్తూపరస్తదశ్వానాం యదన్యతోదన్తద్గవాం యద-
వ్యా ఇవ శఫాస్తదవీనాం యదజస్తదజానామేతావన్తో వై గ్రా-
మ్యాః పశవస్తా ॥ ౫ ॥ రూపేణైవావ రున్ధే సోమాపౌష్ణం త్రైత-
మా లభేత పశుకామో ద్వౌ వా అజాయై స్తనౌ నానైవ ద్వా-
వభిజాయేతే ఊర్జం పుష్టిం తృతీయస్సోమాపూషణావేవ స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై పశూన్ప్ర జనయతస్సోమో
వై రేతోధాః పూషా పశూనాం ప్రజనయితా సోమ ఏవాస్మై రేతో

దధాతి పూషా పశూన్ప్రజనయత్యౌదుమ్బరో యూపో భవత్యూ-
గ్వా ఉదుమ్బర ఊర్క్పశవ ఊర్జైవాస్మా ఊర్జం పశూనవ రున్ధే॥

అప్రదాహోయు భవత్యేవ ప్రజయా ఽఽమయతి వాయుమే-
వ నియుత్వన్తగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ప్రజాకామస్తా యూ-
పస్త్రయోదశ చ ॥ ౧ ॥

ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత తా అస్మాథ్సృష్టాః పరాచీరా-
యన్తా వరుణమగచ్ఛన్తా అన్వైత్తాః పునరయాచత తా అస్మై న
పునరదదాథ్సోఽబ్రవీద్వరం వృణీష్వాథ మే పునర్దేహీతి తాసాం
వరమాఽలభత స కృష్ణ ఏకశితిపాదభవద్యో వరుణగృహీతస్స్యా-
త్స ఏతం వారుణం కృష్ణమేకశితిపాదమా లభేత వరుణమ్ ॥ ౨ ॥
ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి
కృష్ణ ఏకశితిపాద్భవతి వారుణో హ్యేష దేవతయా సమృద్ధ్యై సు-
వర్భానురాసురస్సూర్యం తమసాఽవిధ్యత్తస్మై దేవాః ప్రాయ-
శ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్య యత్ప్రథమం తమోఽపాఘ్నన్త్సా కృష్ణాఽవి-
రభవద్యద్ద్వితీయగ్ం సా ఫల్గునీ యత్తృతీయగ్ం సా బలక్షీయద-
ధ్యస్థాదపాకృన్తన్త్సాఽవిర్వశా ॥ ౩ ॥ సమభవన్తే దేవా అబ్రువ-
న్దేవపశుర్వా అయగ్ం సమభూత్కస్మా ఇమమాలప్స్యామహా ఇత్యథ
వై తర్హ్యల్పా పృథివ్యాసీదజాతా ఓషధయస్తామవిం వశామాది-
త్యేభ్యః కామాయాఽలభన్త తతో వా అప్రథత పృథివ్యజాయ-
న్తౌషధయో యః కామయేత ప్రథేయ పశుభిః ప్ర ప్రజయా జా-

షైయేత్తి న ప్రతాముపం ప్రజామాదిత్యేభ్యః కామాయ ॥ ౯ ॥ ఆలభేతాదిత్యా నైవ కామ్యగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవైనం ప్రథయన్తి పశుభిః ప్ర ప్రజయా జనయన్త్యసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్మా ఏతా మల్హా ఆలభన్తాగ్నేయీం కృష్ణగ్రీవీగ్ం సగ్ంహితామైన్ద్రీగ్ం శ్వైత్రాం బార్హస్పత్యాం తాభిరేవాస్మిన్రుచమదధుర్యో బ్రహ్మవర్చసకామః స్యాత్తస్మా ఏతా మల్హా ఆలభేత ॥ ౧౦ ॥ ఆగ్నేయీం కృష్ణగ్రీవీగ్ం సగ్ంహితామైన్ద్రీగ్ం శ్వైత్రాం బార్హస్పత్యామేతా ఏవ దేవతాః స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తా ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి వసన్తా ప్రాతరాగ్నేయీం కృష్ణగ్రీవీమాలభేత గ్రీష్మే మధ్యన్దినే సగ్ంహితామైన్ద్రీగ్ం శరద్యపరాహ్ణే శ్వైత్రాం బార్హస్పత్యాం త్రీణి వా ఆదిత్యస్య తేజాగ్ంసి వసన్తా ప్రాతర్గ్రీష్మే మధ్యన్దినే శరద్యపరాహ్ణే యావన్త్యేవ తేజాగ్ంసి తాన్యేవ ॥ ౧౧ ॥ అవ రున్ద్ధే సంవత్సరం పర్యాలభ్యన్తే సంవత్సరో వై బ్రహ్మవర్చసస్య ప్రదాతా సంవత్సర ఏవాస్మై బ్రహ్మవర్చసం ప్ర యచ్ఛతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి గర్భిణయో భవన్తీన్ద్రియం వై గర్భ ఇన్ద్రియమేవాస్మిన్దధతి సారస్వతీం మేషీమాలభేత య ఈశ్వరో వాచో వదితోః సన్వాచం న వదేద్వాగ్వై సరస్వతీ సరస్వతీమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి సైవాస్మిన్ ॥ ౧౨ ॥ వాచం దధాతి ప్రవదితా వాచో భవత్యప-

న్నదతీ భవతి తస్మాన్మనుష్యాస్సర్వాం వాచం వదన్త్యాగ్నేయం కృ-
ష్ణగ్రీవమా లభేత సౌమ్యం బభ్రుం జ్యోగామయావ్యగ్నిం వా ఏత-
స్య శరీరం గచ్ఛతి సోమగ్ం రసో యస్య జ్యోగామయత్యాగ్నేయే-
నాస్య శరీరం నిష్క్రీణాతి సోమ్యాద్రసముత యదీతాసుర్భవతి జీ-
వత్యేవ సౌమ్యం బభ్రుమా లభేతాగ్నేయం కృష్ణగ్రీవం ప్రజా-
కామస్సోమః ॥ ౧౩ ॥ వై రేతోధా అగ్నిః ప్రజానాం ప్రజనయి-
తా సోమ ఏవాస్మై రేతో దధాత్యగ్నిః ప్రజాం ప్రజనయతి విన్దతే
ప్రజామాగ్నేయం కృష్ణగ్రీవమా లభేత సౌమ్యం బభ్రుం యో
బ్రాహ్మణో విద్యామనూచ్య న విరోచేత యదాగ్నేయో భవతి
తేజ ఏవాస్మిన్తేన దధాతి యథ్సౌమ్యో బ్రహ్మవర్చసం తేన కృష్ణ-
గ్రీవ ఆగ్నేయో భవతి తమ ఏవాస్మాదప హన్తి శ్వేతో భవతి ।
రుచమేవాస్మిన్దధాతి బభ్రుస్సౌమ్యో భవతి బ్రహ్మవర్చసమేవాస్మి-
న్త్విషిం దధాత్యాగ్నేయం కృష్ణగ్రీవమా లభేత సౌమ్యం బ-
భ్రుమాగ్నేయం కృష్ణగ్రీవం పురోధాయాగ్ స్పర్ధమాన ఆగ్నే-
యో వై బ్రాహ్మణస్సౌమ్యో రాజన్యోఽభితస్సౌమ్యమాగ్నే-
యౌ భవతస్తేజసైవ బ్రహ్మణోభయతో రాష్ట్రం పరి గృహ్ణా-
త్యేకధా సమావృఙ్క్తే పుర ఏనం దధతే ॥ ౧౪ ॥

లభేత వరుణం వ్యశై తామవీం వశామాదిత్యేభ్యః కామా-
య ఘల్ హా ఆలభేత తానేవ సైవాస్మిన్థ్సోమశ్వేతో భవతి త్రి-
చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

దేవాసురా ఏషు లోకేష్వస్పర్ధన్త స ఏతం విష్ణుర్వామన-
మపశ్యత్తగ్ం స్వాయై దేవతాయా ఆఽలభత తతో వై స ఇమా౦ల్లో-
కానభ్యజయద్వైష్ణవం వామనమాఽఽలభేత స్పర్ధమానో విష్ణురేవ
భూత్వేమా౦ల్లోకానభిజయతి విషమ ఆ లభేత విషమా ఇవ హీమే
లోకాస్సమృద్ధ్యా ఇన్ద్రాయ మన్యుమతే మనస్వతే లలామం ప్రా-
శృఙ్గమా లభేత సంగ్రామే । ౧౬ ॥ సంయత్త ఇన్ద్రియేణ వై మ-
న్యునా మనసా సంగ్రామం జయతీన్ద్రమేవ మన్యుమన్తం మనస్వ-
న్తగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్నిన్ద్రియం మన్యుం
మనో దధాతి జయతి తగ్ం సంగ్రామమిన్ద్రాయ మరుత్వతే పృశ్ని-
సక్థమా లభేత గ్రామకామ ఇన్ద్రమేవ మరుత్వన్తగ్ం స్వేన భాగ-
ధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై సజాతాన్ప్ర యచ్ఛతి గ్రామ్యేవ
భవతి యదృషభస్తేన ॥ ౧౭ ॥ ఐన్ద్రో యత్పృశ్నిస్తేన మారుత-
స్సమృద్ధ్యై పశ్చాత్పృశ్నిసక్థో భవతి పశ్చాదన్వవసాయినీమేవాస్మై
విశం కరోతి సౌమ్యం బభ్రుమా లభేతాన్నకామస్సౌమ్యం వా అ-
న్నగ్ం సోమమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా అన్నం
ప్రయచ్ఛత్యన్నాద ఏవ భవతి బభ్రుర్భవత్యేతద్వా అన్నస్య రూ-
పగ్ం సమృద్ధ్యై సౌమ్యం బభ్రుమా లభేత యమలమ్ ॥ ౧౮ ॥
రాజ్యాయ సన్తగ్ం రాజ్యంనోపనమేత్సౌమ్యం వై రాజ్యగ్ం సో-
మమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై రాజ్యం ప్ర
యచ్ఛత్యుపైనగ్ం రాజ్యంనమతి బభ్రుర్భవత్యేతద్వై సోమస్య

రూపగ్ం సమృద్ధ్యా ఇన్ద్రాయ వృత్రతురే లలామం ప్రాశృఙ్గమా లభేత గతశ్రీః ప్రతిష్ఠాకామః పాప్మానమేవ వృత్రం తీర్త్వా ప్రతిష్ఠాం గచ్ఛతీన్ద్రాయాభిమాతిఘ్నే లలామం ప్రాశృఙ్గమా ॥౧౯॥ లభేత యః పాప్మనా గృహీతస్స్యాత్పాప్మా వా అభిమాతిరిన్ద్రమేవాభిమాతిహనగ్గ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాత్పాప్మానమభిమాతిం ప్రణుదత ఇన్ద్రాయ వజ్రిణే లలామం ప్రాశృఙ్గమా లభేత యమలగ్ం రాజ్యాయ సన్తగ్ం రాజ్యం నోపనమేదిన్ద్రమేవ వజ్రిణగ్గ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై వజ్రం ప్ర యచ్ఛతి స ఏనం వజ్రో భూత్వా ఇన్ధ ఉపైనగ్ం రాజ్యం నమతి లలామః ప్రాశృఙ్గో భవత్యేతద్వై వజ్రస్య రూపగ్ం సమృద్ధ్యై ॥ ౨౦ ॥

సంగ్రామే తేనాలమభిమాతిఘ్నే లలామం ప్రాశృఙ్గమైన్ద్రం పఞ్చదశ చ । ౩ ।

అసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్మా ఏతాం దశర్షభామాలభన్త తయైవాస్మిన్రుచమదధుర్యో బ్రహ్మవర్చసకామస్స్యాత్తస్మా ఏతాం దశర్షభామా లభేతాముమేవాదిత్యగ్గ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మ వర్చసం దధాతి బ్రహ్మ వర్చస్యేవ భవతి వసన్తా ప్రాతస్త్రీన్లలామానా లభేత గ్రీష్మే మధ్యన్దినే ॥ ౨౧ ॥ త్రీఞ్ఛితి పృష్ఠాఞ్ఛరద్యపరాహ్ణే త్రీఞ్ఛితివారాన్త్రీణి వా ఆదిత్యస్య తేజాగ్ంసి వసన్తా ప్రాతర్గ్రీష్మే మధ్యన్దినే శరద్యపరాహ్ణే యావన్త్యేవ తేజాగ్ం-

సి తావై వా వసన్తే త్రయస్త్రయ ఆ లభ్యన్తేఽభిపూర్వమేవాస్మిన్తేజో దధాతి సంవథ్సరం పర్యాలభ్యన్తే సంవథ్సరో వై బ్రహ్మవర్చసస్య ప్రదాతా సంవథ్సర ఏవాస్మై బ్రహ్మవర్చసం ప్ర యచ్ఛతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి సంవథ్సరస్య పరస్తాత్ప్రాజాపత్యం కద్రుమ్ ॥ ౨౨ ॥ ఆ లభేత ప్రజాపతిస్సర్వా దేవతా దేవతాస్వేవ ప్రతి తిష్ఠతి యది బిభీయాద్దుశ్చర్మా భవిష్యామీతి సోమాపౌష్ణగ్గ్ శ్యామమా లభేత సౌమ్యో వై దేవతయా పురుషః పౌష్ణాః పశవః స్వయైవాస్మై దేవతయా పశుభిస్త్వచం కరోతి న దుశ్చర్మా భవతి దేవాశ్చ వై యమశ్చాస్మిన్లోకేఽస్పర్ధన్త స యమో దేవానామిన్ద్రియం వీర్యమయువత తద్యమస్య ॥ ౨౩ ॥ యమత్వం తే దేవా అమన్యన్త యమో వా ఇదమభూద్యద్వయగ్గ్ స్మ ఇతి తే ప్రజాపతిముపాధావన్థ్స ఏతౌ ప్రజాపతిరాత్మన ఉక్షవశౌ నిరమిమీత తే దేవా వైష్ణావరుణీం వశామాఽలభన్తైన్ద్రముక్షాణం తం వరుణేనైవ గ్రాహయిత్వా విష్ణునా యజ్ఞేన ప్రాణుదన్తైన్ద్రేణైవాస్యేన్ద్రియమవృఞ్జత యో భ్రాతృవ్యవాన్థ్స్యాథ్స స్పర్ధమానో వైష్ణావరుణీమ్ ॥ ౨౪ ॥ వశామా లభేతైన్ద్రముక్షాణం వరుణేనైవ భ్రాతృవ్యం గ్రాహయిత్వా విష్ణునా యజ్ఞేన ప్ర ణుదత ఐన్ద్రేణైవాస్యేన్ద్రియం వృఙ్క్తే భవత్యాత్మనా పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతీన్ద్రో వృత్రమహన్తం వృత్రో హతష్షోడశభిర్భోగైరసినాత్తస్య వృత్రస్య శీర్షతో గావ ఉదాయన్తా వైదేహ్యోఽభవన్తాసామృ-

వృషభో జఘనేఽనూదైత్తమిన్ద్రః ॥ ౨౫ ॥ అప్త్వాయుర్భ్యోఽమన్యత యో వా ఇమమాలభేత ముచ్యేతాస్మాత్పాప్మన ఇతి స ఆగ్నేయం కృష్ణగ్రీవమాఽలభతైన్ద్రమృషభం తస్యాగ్నిరేవ స్వేన భాగధేయేనోపసృతష్షోడశధా వృత్రస్య భోగానప్యదహదైన్ద్రేణేన్ద్రియమాత్మన్నధత్త యః పాప్మనా గృహీతస్స్యాత్స ఆగ్నేయం కృష్ణగ్రీవమాలభేతైన్ద్రమృషభమగ్నిరేవాస్య స్వేన భాగధేయేనోపసృతః ॥ ౨౬ ॥ పాప్మానమపిదహత్యైన్ద్రేణేన్ద్రియమాత్మన్ధత్తే ముచ్యతే పాప్మనో భవత్యేవ ద్యావాపృథివ్యాం ధేనుమాలభేత జ్యోగపరుద్ధోఽనయోర్హి వా ఏషోఽప్రతిష్ఠితోఽథైష జ్యోగపరుద్ధో ద్యావాపృథివీ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తే ఏవైనం ప్రతిష్ఠాం గమయతః ప్రత్యేవ తిష్ఠతి పర్యారిణీ భవతి పర్యారీవ హ్యేతస్య రాష్ట్రం యో జ్యోగపరుద్ధస్సమృద్ధ్యై వాయవ్యమ్ ॥ ౨౭ ॥ వత్సమాలభేత వాయుర్వా అనయోర్వత్స ఇమే వా ఏతస్మై లోకా అపశుష్కా విడపశుష్కాఽథైష జ్యోగపరుద్ధో వాయుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా ఇమాన్లోకాన్విశం ప్ర దాపయతి ప్రాస్మా ఇమే లోకాస్స్నువన్తి భుఞ్జత్యేనం విడుప తిష్ఠతే ॥ ౨౮ ॥

మధ్యన్దినే కద్రుం యమస్య స్పర్ధమానో వైష్ణావరుణీం తమిన్ద్రోఽస్య స్వేన భాగధేయేనోపసృతో వాయవ్యం ద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

ఇన్ద్రో వలస్య బిలమపౌర్ణోత్స య ఉత్తమః పశురాసీత్తం పృష్ఠం ప్రతి సంగృహ్యోదక్ఖిదత్తగ్ం సహస్రం పశవోఽనూదాయన్థ్స ఉన్నతోఽభవద్యః పశుకామస్స్యాత్స ఏతమైన్ద్రమున్నతమా లభేతేన్ద్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పశూన్ప్రయచ్ఛతి పశుమానేవ భవత్యున్నతః ॥ ౨౯ ॥ భవతి సాహస్రీ వా ఏషా లక్ష్మీ యదున్నతో లక్ష్మ్యైవ పశూనవ రున్ధే యదా సహస్రం పశూన్ప్రాప్నుయాదథ వైష్ణవం వామనమా లభేతైతస్మిన్వై తత్సహస్రమధ్యతిష్ఠత్తస్మాదేష వామనస్సమీషితః పశుభ్య ఏవ ప్రజాతేభ్యః ప్రతిష్ఠాం దధాతి కోఽర్హతి సహస్రం పశూన్ప్రాప్తుమిత్యాహురహోరాత్రాణ్యేవ సహస్రగ్ం సంపాద్యా లభేత పశవః ॥ ౩౦ ॥ వా అహోరాత్రాణి పశూనేవ ప్రజాతాన్ప్రతిష్ఠాం గమయత్యోషధీభ్యో వేహతమా లభేత ప్రజాకామ ఓషధయో వా ఏతం ప్రజాయై పరి బాధన్తే యోఽలం ప్రజాయై సన్ప్రజాం న విన్దత ఓషధయః ఖలు వా ఏతస్యై సూతుమపి ఘ్నన్తి యా వేహద్భవత్యోషధీరేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తా ఏవాస్మై స్వాద్యోనేః ప్రజాం ప్ర జనయన్తి విన్దతే ॥ ౩౧ ॥ ప్రజామాపో వా ఓషధయోఽసత్పురుష ఆప ఏవాస్మా అసతస్సద్దదతి తస్మాదాహుర్యశ్చైవం వేద యశ్చ నాపస్త్వేవాసతస్సద్దదతీత్యైన్ద్రీగ్ం సూతవశామా లభేత భూతికామోఽజాతో వా ఏష యోఽలం భూత్యై సన్భూతిం న ప్రాప్నోతీన్ద్రం ఖలు వా ఏషా

పూషాత్మా వశాఽభవత్ ॥ ౩౧ ॥ ఇన్ద్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవైనం భూతిం గమయతి భవత్యేవ యగ్ం పూషాత్మా
వశా స్యాత్తమైన్ద్రమేవా లభేతైతద్వావ తదిన్ద్రియగ్ం సాక్షాదే-
వేన్ద్రియమవ రున్ధ ఐన్ద్రాగ్నం పునరుత్సృష్టమా లభేత య ఆ తృ-
తీయాత్పురుషాత్సోమం న పిబేద్విచ్ఛిన్నో వా ఏతస్య సోమపీథో
యో బ్రాహ్మణస్సన్నా ॥ ౩౩ ॥ తృతీయాత్పురుషాత్సోమం న పిబ-
తీన్ద్రాగ్నీ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై సోమపీథం
ప్ర యచ్ఛత ఉపైనగ్ం సోమపీథో నమతి యదైన్ద్రో భవతీన్ద్రి-
యం వై సోమపీథ ఇన్ద్రియమేవ సోమపీథమవ రున్ధే యదాగ్నే-
యో భవత్యాగ్నేయో వై బ్రాహ్మణస్స్వామేవ దేవతామను సం
తనోతి పునరుత్సృష్టో భవతి పునరుత్సృష్ట ఇవ హ్యేతస్య ॥ ౩౪ ॥ సోమ-
పీథస్సమృద్ధ్యై బ్రాహ్మణస్పత్యం తూపరమా లభేతాభిచరన్బ్రహ్మణ-
స్పతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి తస్మా ఏవైనమా వృశ్చతి
తాజగార్తిమార్ఛతి తూపరో భవతి క్షురపవిర్వా ఏషా లక్ష్మీ య-
త్తూపరస్సమృద్ధ్యై స్ఫ్యో యూపో భవతి వజ్రో వై స్ఫ్యో వజ్ర-
మేవాస్మై ప్ర హరతి శరమయం బర్హిః శృణాత్యేవైనం వైభీదక
ఇధ్మో భినత్త్యేవైనమ్ ॥ ౩౫ ॥

భవత్యేవన్నతరి పశవ్యా జనయన్తి విన్దతేఽభవత్సనైన్నత-
స్యైవర్త్విగ్భిశ్చ ॥ ౫ ॥

బార్హస్పత్యగ్ం శితిపృష్ఠమా లభేత గ్రామకామో యః
కామయేత పృష్ఠగ్ం సమానానాగ్ం స్యామితి బృహస్పతిమేవ
స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం పృష్ఠగ్ం సమానానాం
కరోతి గ్రామ్యేవ భవతి శితిపృష్ఠో భవతి బార్హస్పత్యో హ్యేష
దేవతయా సమృద్ధ్యై పౌష్ణగ్ం శ్యామమా లభేతాన్నకామోఽ-
న్నం వై పూషా పూషణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏ-
వాస్మై ॥ ౩౬ ॥ అన్నం ప్ర యచ్ఛత్యన్నాద ఏవ భవతి శ్యామో
భవత్యేతద్వా అన్నస్య రూపగ్ం సమృద్ధ్యై మారుతం పృశ్నిమా
లభేతాన్నకామోఽన్నం వై మరుతో మరుత ఏవ స్వేన భాగ-
ధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్రయచ్ఛన్త్యన్నాద ఏవ
భవతి పృశ్నిర్భవత్యేతద్వా అన్నస్య రూపగ్ం సమృద్ధ్యా ఐ-
న్ద్రమరుణమా లభేతేన్ద్రియకామ ఇన్ద్రమేవ । ౩౭ ॥ స్వేన భాగ-
ధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్నిన్ద్రియం దధాతీన్ద్రియావ్యేవ భ-
వత్యరుణో భ్రూమాన్భవత్యేతద్వా ఇన్ద్రస్య రూపగ్ం సమృద్ధ్యై
సావిత్రముపధ్వస్తమా లభేత సనికామః సవితా వై ప్రసవానా-
మీశే సవితారమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై సనిం
ప్రసువతి దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్త్యుపధ్వస్తో భవతి సావిత్రో
హ్యేషః ॥ ౩౮ ॥ దేవతయా సమృద్ధ్యై వైశ్వదేవం బహురూపమా
లభేతాన్నకామో వైశ్వదేవం వా అన్నం విశ్వానేవ దేవాన్స్వే-
న భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్ర యచ్ఛన్త్య-

స్నాద ఏవ భవతి బహురూపో భవతి బహురూపగ్ం హ్యన్నగ్ం
సమృద్ధ్యై వైశ్వదేవం బహురూపమా లభేత గ్రామకామో వై-
శ్వదేవా వై సజాతా విశ్వానేవ దేవాన్థ్స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి త ఏవాస్మై । ౩౯ । సజాతాన్ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భ-
వతి బహురూపో భవతి బహుదేవత్యో హ్యేష సమృద్ధ్యై ప్రా-
జాపత్యం తూపరమా లభేత యస్యానాజ్ఞాతమివ జ్యోగామయేత్ప్రా-
జాపత్యో వై పురుషః ప్రజాపతిః ఖలు వై తస్య వేద యస్యానా-
జ్ఞాతమివ జ్యోగామయతి ప్రజాపతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోపధా-
వతి స ఏవైనం తస్మాత్స్రామాన్ముఞ్చతి తూపరో భవతి ప్రాజాప-
త్యో హ్యేష దేవతయా సమృద్ధ్యై ॥ ౪౦ ।

అస్మా ఇన్ద్రియమేవైష సజాతా విశ్వానేవ దేవాన్థ్స్వేన భాగ-
ధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై ప్రాజాపత్యో హి త్రీణి చ । ౬ ॥

వషట్కారో వై గాయత్రియై శిరోఽచ్ఛినత్తస్యై రసః పరా-
ఽపతత్తం బృహస్పతిరుపాగృహ్ణాత్సా శితిపృష్ఠా వశాఽభవద్యో
ద్వితీయః పరాఽపతత్తం మిత్రావరుణావుపాగృహ్ణీతాగ్ం సా ద్వి-
రూపా వశాఽభవద్యస్తృతీయః పరాఽపతత్తం విశ్వే దేవా ఉపా-
గృహ్ణన్థ్సా బహురూపా వశాఽభవద్యశ్చతుర్థః పరాఽపతత్స పృ-
థివీం ప్రావిశత్తం బృహస్పతిరభి ॥ ౪౧ ॥ అగృహ్ణాదస్త్వేవాయం
భోగాయేతి స ఉక్షవశస్సమభవద్యల్లోహితం పరాఽపతత్తద్రుద్ర
ఉపాగృహ్ణాత్సా రౌద్రీ రోహిణీ వశాఽభవద్బార్హస్పత్యాగ్ం

శితిపృష్ఠామా లభేత బ్రహ్మవర్చసకామో బృహస్పతిమేవ స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మ-
వర్చస్యేవ భవతి ఛన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు॥
వై బ్రహ్మవర్చసం ఛన్దసామేవ రసేన రసం బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ధే
మైత్రావరుణీం ద్విరూపామా లభేత వృష్టికామో మైత్రం వా
అహర్వారుణీ రాత్రిరహోరాత్రాభ్యాం ఖలు వై పర్జన్యో వర్-
షతి మిత్రావరుణావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవా-
స్మా అహోరాత్రాభ్యాం పర్జన్యం వర్షయతశ్ఛన్దసాం వా ఏష
రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు వై వృష్టిశ్ఛన్దసామేవ రసేన ॥౪౩॥
రసం వృష్టిమవ రున్ధే మైత్రావరుణీం ద్విరూపామా లభేత ప్రజా-
కామో మైత్రం వా అహర్వారుణీ రాత్రిరహోరాత్రాభ్యాం ఖ-
లు వై ప్రజాః ప్ర జాయన్తే మిత్రావరుణావేవ స్వేన భాగధేయే-
నోప ధావతి తావేవాస్మా అహోరాత్రాభ్యాం ప్రజాం ప్ర జన-
యతశ్ఛన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు వై ప్రజా
ఛన్దసామేవ రసేన రసం ప్రజామవ ॥ ౪౪ ॥ రున్ధే వైశ్వదేవీం బ-
హురూపామా లభేతాన్నకామో వైశ్వదేవం వా అన్నం విశ్వా-
నేవ దేవాన్త్స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్ర
యచ్ఛన్త్యన్నాద ఏవ భవతి ఛన్దసాం వా ఏష రసో యద్వశా
రస ఇవ ఖలు వా అన్నం ఛన్దసామేవ రసేన రసమన్నమవ రున్ధే
వైశ్వదేవీం బహురూపామా లభేత గ్రామకామో వైశ్వదేవా

వై ॥ ౪౫ ॥ సజాతా విశ్వానేవ దేవాన్థ్స్వేన భాగధేయేనోప ధా-
వతి త ఏవాస్మై సజాతాన్ప్ర యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవతి ఛన్దసాం
వా ఏష రసో యద్వశా రస ఇవ ఖలు వై సజాతాశ్ఛన్దసామేవ
రసేన రసగ్ం సజాతానవ రున్ధే బార్హస్పత్యముక్షవశామా లభేత
బ్రహ్మవర్చసకామో బృహస్పతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసమ్ ॥ ౪౬ ॥ దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భ-
వతి వశం వా ఏష చరతి యదుక్షా వశ ఇవ ఖలు వై బ్రహ్మవ-
ర్చసం వశేనైవ వశం బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ధే రౌద్రీగ్ం రోహి-
ణీమా లభేతాభిచరన్రుద్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త-
స్మా ఏవైనమా వృశ్చతి తాజగార్తిమార్ఛతి రోహిణీ భవతి రౌద్రీ
హ్యేషా దేవతయా సమృద్ధ్యై స్ఫ్యో యూపో భవతి వజ్రో వై
స్ఫ్యో వజ్రమేవాస్మై ప్ర హరతి శరమయం బర్హిః శృణాత్యేవైనం
వైభీదక ఇధ్మో భినత్త్యేవైనమ్ ॥ ౪౭ ॥

అభి ఖలు వృష్టిశ్ఛన్దసామేవ రసేన రసం ప్రజామవ వైశ్వ-
దేవా వై బ్రహ్మవర్చసం యూపః పశ్వాన్న విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౭ ॥

అసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తిమై-
చ్ఛన్తస్మా ఏతాగ్ం సౌరీగ్ం శ్వేతాం వశామాఽలభన్త తయైవాస్మి-
న్రుచమదధుర్యో బ్రహ్మవర్చసకామః స్యాత్తస్మా ఏతాగ్ం సౌరీగ్ం
శ్వేతాం వశామా లభేతాముమేవాదిత్యగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి

బైల్వో యూపో భవత్యసౌ ॥ ౪౮ ॥ వా ఆదిత్యో యతోఽ-
జాయత తతో బిల్వ ఉదతిష్ఠత్సయోన్యేవ బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ధే
బ్రాహ్మణస్పత్యాం బభ్రుకర్ణీమా లభేతాభిచరన్వారుణం దశకపాలం
పురస్తాన్నిర్వపేద్వరుణేనైవ భ్రాతృవ్యం గ్రాహయిత్వా బ్రహ్మణా
స్తృణుతే బభ్రుకర్ణీ భవత్యేతద్వై బ్రహ్మణో రూపగ్ం సమృద్ధ్యై
స్ఫ్యో యూపో భవతి వజ్రో వై స్ఫ్యో వజ్రమేవాస్మై ప్ర హరతి
శరమయం బర్హిశ్శృణాతి ॥ ౪౯ ॥ ఏవైనం వైభీదక ఇధ్మో భినత్త్యేవై-
నం వైష్ణవం వామనమా లభేత యం యజ్ఞో నోపనమేద్విష్ణుర్వై
యజ్ఞో విష్ణుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై యజ్ఞం
ప్ర యచ్ఛత్యుపైనం యజ్ఞో నమతి వామనో భవతి వైష్ణవో హ్యే-
ష దేవతయా సమృద్ధ్యై త్వాష్ట్రం వడబమా లభేత పశుకామ-
స్త్వష్టా వై పశూనాం మిథునానామ్ ॥ ౫౦ ॥ ప్రజనయితా త్వ-
ష్టారమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పశూన్మిథునా-
న్ప్ర జనయతి ప్రజా హి వా ఏతస్మిన్పశవః ప్రవిష్టా అథైష పు-
మాన్థ్సన్వడబస్సాక్షాదేవ ప్రజాం పశూనవ రున్ధే మైత్రగ్గ్ం శ్వే-
తమా లభేత సంగ్రామే సంయత్తే సమయకామో మిత్రమేవ స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం మిత్రేణ సం నయతి ॥ ౫౧ ॥ వి-
శాలో భవతి వ్యవసాయయత్యేవైనం ప్రాజాపత్యం కృష్ణమా ల-
భేత వృష్టికామః ప్రజాపతిర్వై వృష్ట్యా ఈశే ప్రజాపతిమేవ స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పర్జన్యం వర్షయతి కృష్ణో భ-

వత్యేతద్వై వృష్ట్యై రూపగ్ం రూపేణైవ వృష్టిమవ రున్ధే శబలో
భవతి విద్యుతమేవాస్మై జనయిత్వా వర్షయత్యవాశృఙ్గో భవతి
వృష్టిమేవాస్మై ని యచ్ఛతి ॥ ౫౨ ॥

అసా శృణాతి మిథునానాం నయతి యచ్ఛతి ॥ ౮ ॥

వరుణగ్ం సుషువాణమన్నాద్యం నోపానమత్స ఏతాం వా-
రుణీం కృష్ణాం వశామపశ్యత్తాగ్ స్వాయై దేవతాయా ఆఽల-
భత తతో వై తమన్నాద్యముపానమద్యమలమన్నాద్యాయ సన్త-
మన్నాద్యం నోపనమేత్స ఏతాం వారుణీం కృష్ణాం వశామా ల-
భేత వరుణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా అన్నం ప్ర
యచ్ఛత్యన్నాదః ॥ ౫౩ ॥ ఏవ భవతి కృష్ణా భవతి వారుణీ హ్యే-
షా దేవతయా సమృద్ధ్యై మైత్రగ్ం శ్వేతమా లభేత వారుణం
కృష్ణమపాం చౌషధీనాం చ సంధావన్నకామో మైత్రీర్వా ఓషధ-
యో వారుణీరాపోఽపాం చ ఖలు వా ఓషధీనాం చ రసముప జీవా-
మో మిత్రావరుణావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మా
అన్నం ప్ర యచ్ఛతోఽన్నాద ఏవ భవతి । ౫౪ ॥ అపాం చౌషధీ-
నాం చ సంధావాలభత ఉభయస్యావరుద్ధ్యై విశాఖో యూపో భ-
వతి ద్వే హ్యేతే దేవతే సమృద్ధ్యై మైత్రగ్ం శ్వేతమా లభేత వా-
రుణం కృష్ణం జ్యోగామయావీ యన్మైత్రో భవతి మిత్రేణైవాస్మై
వరుణగ్ం శమయతి యద్వారుణస్సాక్షాదేవైనం వరుణపాశాన్ము-
ఞ్చత్యుత యదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ దేవా వై పుష్టిం నావిన్దన్॥

తాం మిథునేఽవపశ్య న్తస్యాం న సమరాధయన్తావశ్వినావబ్రూతా-
మావయోర్వా ఏషా మైతస్యాం వదధ్వమితి సాఽశ్వినోరేవాభవద్యః
పుష్టికామస్స్యాత్స ఏతామాశ్వినీం యమీం వశామా లభేతాశ్వి-
నావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మిన్పుష్టిం ధత్తః
పుష్యతి ప్రజయా పశుభిః ॥ ౫౬ ।

అన్నాదోఽన్నాద ఏవ భవత్యవిన్దన్నృచ్ఛచత్వారిగ్ంశచ్చ ।

ఆశ్వినం ధూమ్రలలామమా లభేత యో దుర్బ్రాహ్మణస్సో-
మం పిపాసేదశ్వినౌ వై దేవానామసోమపావాస్తాం తౌ పశ్చా సో-
మపీథం ప్రాప్నుతామశ్వినావేతస్య దేవతా యో దుర్బ్రాహ్మణస్సో-
మం పిపాసత్యశ్వినావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై
సోమపీథం ప్ర యచ్ఛత ఉపైనగ్ం సోమపీథో నమతి యద్ధూమ్రో
భవతి ధూమ్రిమాణమేవాస్మాదప హన్తి లలామః ॥౫౭। భవతిముఖ-
త ఏవాస్మిన్తేజో దధాతి వాయవ్యం గోమృగమా లభేత యమజ-
ఘ్ని వాగ్ంసమభిశగ్ంసేయురపూతా వా ఏతం వాగృచ్ఛతి యమ-
జఘ్ని వాగ్ంసమభిశగ్ంసన్తి నైష గ్రామ్యః పశుర్నారణ్యో య-
ద్గోమృగో నేవైష గ్రామే నారణ్యే యమజఘ్ని వాగ్ంసమభిశగ్ం-
సన్తి వాయుర్వై దేవానాం పవిత్రం వాయుమేవ స్వేన భాగధే-
యేనోప ధావతి స ఏవ ॥ ౫౮ ॥ ఏనం పవయతి పరాచీ వా ఏత-
స్మై వ్యుచ్ఛన్తీ వ్యుచ్ఛతి తమః పాప్మానం ప్ర విశతి యస్యాశ్వినే
శస్యమానే సూర్యో నావిర్భవతి సౌర్యం బహురూపమా లభేతా-

ముష్మై వాదిత్యగ్ం సేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాత్తమగ్ం
శాస్మానమప హన్తి ప్ర వా ఏతేఽస్మాల్లోకాచ్చ్యవన్తే య ఆహితాగ్నయః సన్తః తమగ్ం
శాస్మానగ్ం హతే ॥ ౫౯ ॥

లలామమన్న ఏవ వట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

ఇన్ద్రం వో విశ్వతస్పరీన్ద్రం నరో మరుతో యద్ధ వో దివో యా వశ్శర్మ । భరేష్విన్ద్రగ్ం సుహవగ్ం హవామహేఽగ్ంహోముచగ్ం సుకృతం దైవ్యం జనమ్ । అగ్నిం మిత్రం వరుణగ్ం సాతయే భగం ద్యావాపృథివీ మరుతస్స్వస్తయే । మమత్తు నరిపరిజ్మా వసర్హా మమత్తు వాతో అపాం వృషణ్వాన్ । శిశీతమిన్ద్రాపర్వతా యువం న స్తన్నో విశ్వే వరివస్యన్తు దేవాః । ప్రియా వో నామ ॥ ౬౦ । హువే తురాణామ్ । ఆ యత్తృపన్మరుతో వావశానాః । శ్రియసేకం భానుభిస్సం మిమిక్షిరే తే రశ్మిభిస్త ఋక్వభిస్సుఖాదయః । తే వాశీమన్త ఇష్మిణో అభీరవో విద్రే ప్రియస్య మారుతస్య ధామ్నః । అగ్నిః ప్రథమో వసుభిర్నో అవ్యాత్సోమో రుద్రేభిరభి రక్షతు త్మనా । ఇన్ద్రో మరుద్భిర్ ఋతుధా కృణోత్వాదిత్యైర్నో వరుణస్సగ్ం శిశాతు । సం నో దేవో వసుభిరగ్నిస్సమ్ । ౬౧ ॥ సోమస్తనూభీ రుద్రియాభిః । సమిన్ద్రో మరుద్భిర్యజ్ఞియైస్సమాదిత్యైర్నో వరుణో అజిజ్ఞిపత్ । యథాఽఽదిత్యా వసుభిస్సం బభూవుర్మరుద్భీ రుద్రాస్సమజానతాభి । ఏవా

త్రీణామన్నహృణీయమానా విశ్వే దేవాస్సమనసో భవన్తు । కుత్రా చిద్యస్య సమృతౌ రణ్వా నరో నృషదనే । అర్హన్తశ్చిద్యమిన్ధతే సం జనయన్తి జన్తవః । సం యదిషో వనామహే సగ్ం హవ్యా మానుషాణామ్ । ఉత ద్యుమ్నస్య శవసః ॥ ౬౨ ॥ ఋతస్య రశ్మిమా దదే । యజ్ఞో దేవానాం ప్రత్యేతి సుమ్నమాదిత్యాసో భవతా మృడయన్తః । ఆ వోఽర్వాచీ సుమతిర్వవృత్యాదగ్ంహోశ్చిద్యా వరివోవిత్తరాఽసత్ । శుచిరపస్సూయవసా అదబ్ధ ఉప క్షేతి వృద్ధవయాస్సువీరః । నకిష్టం ఘ్నన్త్యన్తితో న దూరాద్య ఆదిత్యానాం భవతి ప్రణీతౌ । ధారయన్త ఆదిత్యాసో జగత్స్థా దేవా విశ్వస్య భువనస్య గోపాః । దీర్ఘాధియో రక్షమాణాః ॥ ౬౩ ॥ అసుర్యమృతావానశ్చయమానా ఋణాని । తిస్రో భూమీర్ధారయన్త్రీగ్ం రుత ద్యూన్త్రీణి వ్రతా విదథే అన్తరేషామ్ । ఋతేనాదిత్యా మహి వో మహిత్వం తదర్యమన్వరుణ మిత్ర చారు । త్యాన్ను క్షత్రియాగ్ం అవ ఆదిత్యాన్ యాచిషామహే । సుమృడీకాగ్ం అభిష్టయే । న దక్షిణా విచికితే న సవ్యా న ప్రాచీనమాదిత్యా నోత పశ్చా । పాక్యా చిద్వసవో ధీర్యా చిత్ ॥ ౬౪ ॥ యుష్మానీతో అభయం జ్యోతిరశ్యామ్ । ఆదిత్యానామవసా నూతనేన సక్షీమహి శర్మణా శన్తమేన । అనాగాస్త్వే అదితిత్వే తురాస ఇమం యజ్ఞం దధతు శ్రోషమాణాః । ఇమం మే వరుణ శ్రుధీ

హవమద్యా చ మృడయ । త్వామవస్యురా చకే । తత్త్వా యామి బ్రహ్మణా వన్దమానస్తదా శాస్తే యజమానో హవిర్భిః । అహే-డమానో వరుణేహ బోధ్యురుశగ్ంస మా న ఆయుః ప్ర మోషీః ॥ ౬౫ ॥

నాఽమాగ్నిమన్నగ్ం శవస్తో రక్షమాణా ధీర్యా చ్ఛిద్రేక్షణాన్న వక్షాశచ్చ ॥ ౧౧ ॥

వాయవ్యం ప్రజాపతిస్తా వరుణం దేవాసురా ఏష్వసావా-దిత్యో దశర్షభామిన్ద్రో వలస్య బార్హస్పత్యం వషట్కారోఽసౌ సౌరీం వరుణమాశ్వినమిన్ద్రం త్వై నర్త ఏకాదశ ॥ ౧౧ ।

వాయవ్యమాగ్నేయీం కృష్ణగ్రీవీమసావాదిత్యో వా అ-హోరాత్రాణి వషట్కారః ప్రజనయితా హువే తురాణాం పఞ్చషష్టిః ॥ ౬౫ ॥

వాయవ్యం ప్ర మోషీః

హరిః ఓమ్

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ద్వితీయకాణ్డే ప్రథమప్రశ్నః.

శ్రీ

అథ ద్వితీయః ప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్॥ ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత తాః సృష్టా ఇ-
న్ద్రాగ్నీ అపా గూహతాగ్ం సో౽చాయత్ప్రజాపతిరిన్ద్రాగ్నీ వై
మే ప్రజా అపాఘుక్షతామితి స ఏతమైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలమ-
పశ్యత్తం నిరవపత్తావస్మై ప్రజాః ప్రాసాధయతామిన్ద్రాగ్నీ వా
ఏతస్య ప్రజామప గూహతో యో౽లం ప్రజాయై సన్ప్రజాం
న విన్దత ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వపేత్ప్రజాకామ ఇన్ద్రాగ్నీ
ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై ప్రజాం ప్ర సాధ-
యతో విన్దతే ప్రజామైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వపేత్స్పర్ధమా-
నః క్షేత్రే వా సజాతేషు వేన్ద్రాగ్నీ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
తాభ్యామేవేన్ద్రియం వీర్యం భ్రాతృవ్యస్య వృఙ్క్తే వి పాప్మనా భ్రా-
తృవ్యేణ జయతే౽ప వా ఏతస్మాదిన్ద్రియం వీర్యం క్రామతి యస్సం-
గ్రామముపప్రయాత్యైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిః ॥ ౧ ॥ వపే-
త్సంగ్రామముపప్రయాస్యన్నిన్ద్రాగ్నీ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి తావేవాస్మిన్నిన్ద్రియం వీర్యం ధత్తస్సహేన్ద్రియేణ వీర్యే-
ణోపప్రయాతి జయతి తగ్ం సంగ్రామం వి వా ఏష ఇన్ద్రియేణ
వీర్యేణర్ధ్యతే యస్సంగ్రామం జయత్యైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం ని-

ర్వపేత్సంగ్రామమిత్వేన్ద్రాగ్నీ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
తావేవాస్మిన్నిన్ద్రియం వీర్యమ్ ॥ ౩ ॥ ధత్తో నేన్ద్రియేణ వీర్యేణ
వ్యృధ్యత ఉపవా ఏతస్మాదిన్ద్రియం వీర్యం క్రామతి యఏతిజనతా-
మైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలం నిర్వపేజ్జనతామేష్యన్నిన్ద్రాగ్నీ ఏవ స్వే-
న భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మిన్నిన్ద్రియం వీర్యం ధత్తః స-
హేన్ద్రియేణ వీర్యేణ జనతామేతి పౌష్ణం చరుమనునిర్వపేత్పూషా
వా ఇన్ద్రియస్య వీర్యస్యానుప్రదాతా పూషణమేవ ॥ ౪ ॥ స్వే-
న భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మా ఇన్ద్రియం వీర్యమనుప్రయచ్ఛ-
తి క్షైత్రపత్యం చరుం నిర్వపేజ్జనతామాగత్యేయం వై క్షేత్రస్య
పతిరస్యామేవ ప్రతి తిష్ఠత్యైన్ద్రాగ్నమేకాదశకపాలముపరిష్టాన్నిర్వ-
పేదస్యామేవ ప్రతిష్ఠాయేన్ద్రియం వీర్యముపరిష్టాదాత్మన్ధత్తే ॥ ౫ ॥

ప్రజాకామ ఇన్ద్రాగ్నీ ఉపప్రియాత్యైన్ద్రాగ్నమేకాదశక-
పాలంనిర్వీర్యంపూషణమేవైకాన్నచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

అగ్నయే పథికృతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యో దర్-
శపూర్ణమాసయాజీ సన్నమావాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం వాఽతి
పాదయేత్పథో వా ఏషోఽధ్యపథేనైతి యో దర్శపూర్ణమాస-
యాజీ సన్నమావాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం వాఽతిపాదయత్యగ్నిమే-
వ పథికృతగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనమపథాత్పన్థా-
మపినయత్యనడ్వాన్దక్షిణా వహీ హ్యేష సమృద్ధ్యా అగ్నయే వ్రతప-
తయే ౬ । పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్య ఆహితాగ్నిః సన్న-

ఽతీర్థమివ్రతచరేదగ్నిమేవవ్రతపతిగ్ం స్వేనభాగధేయేనోప ధావతి
స ఏవైనం వ్రతమాలమ్భయతి వ్రత్యో భవత్యగ్నయేరక్షోఘ్నే
పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యగ్ం రక్షాగ్ంసి సచేరన్నగ్నిమేవ
రక్షోహణగ్ం స్వేనభాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాద్రక్షాగ్ం-
స్యపహన్తి నిశితాయాం నిర్వపేత్ ॥ ౭ ॥ నిశితాయాగ్ం హి రక్షా-
గ్ంసి ప్రేరతే సంప్రేర్ణాన్యేవైనాని హన్తి పరిశ్రితే యాజయేద్రక్ష-
సామనన్వవచారాయ రక్షోఘ్నీ యాజ్యానువాక్యే భవతో రక్షసాగ్
స్తృత్యా అగ్నయే రుద్రవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదభిచ-
రన్నేషా వా అస్య ఘోరా తనూర్యద్రుద్రస్తస్మా ఏవైనమా వృశ్చతి
తాజగార్తిమార్చ్ఛత్యగ్నయే సురభిమతే పురోడాశమష్టాకపాలం
నిర్వపేద్యస్య గావో వా పురుషా ॥ ౮ ॥ వా ప్రమీయేరన్యో
వా బిభీయాదేషా వా అస్య భేషజ్యా తనూర్యత్సురభిమతీ తయైవాస్మై
భేషజం కరోతి సురభిమతే భవతి పూతీగన్ధస్యాపహత్యా అగ్నయే క్షా-
మవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్సంగ్రామే సంయత్తే భాగ-
ధేయేనైవైనగ్ం శమయిత్వా పరానభి నిర్దిశతి యమవరేషాం
విధ్యన్తి జీవతి స యం పరేషాం ప్రమీయతే జయతి తగ్ం సంగ్రా-
మమ్ ॥ ౯ ॥ అభి వా ఏష ఏతానుచ్యతి యేషాం పూర్వాపరా అ-
న్వఞ్చః ప్రమీయన్తే పురుషాహుతిర్హ్యస్య ప్రియతమాఽగ్న-
యే క్షామవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్భాగధేయేనైవైన-
గ్ం శమయతి నైషాం పురాఽఽయుషోఽపరః ప్రమీయతేఽభి వా

ఏవ ప్రతస్య గృహాన్సుచ్యతి యస్య గృహాన్దహత్యగ్నయే క్షామవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్భాగధేయేనైవైనగ్ం శమయతి నాస్యాపరం గృహాన్దహతి ॥ ౧౦ ॥

వ్రీతపతమైనిశితాయాం నిర్వపేత్పురుషాస్సంగ్రామంనచ-త్వారించ ॥ ౨ ॥

అగ్నయే కామాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యం కామో నోపనమేదగ్నిమేవ కామగ్ం స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏవైనం కామేన సమర్ధయత్యుపైనం కామో నమత్యగ్నయే యవిష్ఠాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్స్పర్ధమానః క్షేత్రే వా సజాతేషు వాఽగ్నిమేవ యవిష్ఠగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తేనైవేన్ద్రియం వీర్యం భ్రాతృవ్యస్య ॥ ౧౧ ॥ యువతే వి పాప్మనా భ్రాతృవ్యేణ జయతేఽగ్నయే యవిష్ఠాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదభిచర్యమాణోఽగ్నిమేవ యవిష్ఠగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మాద్రక్షాగ్ంసి యవయతి నైనమభిచరన్త్స్తృణుతేఽగ్నయ ఆయుష్మతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః కామయేత సర్వమాయురియామిత్యగ్నిమేవాయుష్మన్తగ్ం స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏవాస్మిన్న్ ఆయుర్దధాతి సర్వమాయురేత్యగ్నయే జాతవేదసే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్భూతికామోఽగ్నిమేవ జాతవేదసగ్ం స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏవైనం భూతిం గమయతి భవత్యేవాగ్నయే రుక్మతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్రుక్కామోఽగ్ని-

మైవ రుక్మన్తꣳ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏవాస్మిన్రుచం దధా-
తి రోచత ఏవాగ్నయే తేజస్వతే పురోడాశమ్ ॥ ౧౩ ॥ అష్టాకపాలం
నిర్వపేత్తేజస్కామోఽగ్నిమేవ తేజస్వన్తꣳ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవాస్మిన్తేజో దధాతి తేజస్వ్యేవ భవత్యగ్నయే సాహన్త్యా-
య పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్సీక్షమాణోఽగ్నిమేవ సాహ-
న్త్యꣳ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి తేనైవ సహతే యꣳ సీక్షతే॥
భాగోఽవ్యస్యాస్మిన్తేజస్వతే పురోడాశమష్టాత్రిꣳశచ్చ ॥౩॥
అగ్నయేఽన్నవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః కా-
మయేతాన్నవాన్త్స్యామిత్యగ్నిమేవాన్నవన్తꣳ స్వేన భాగధేయే-
నోపధావతి స ఏవైనమన్నవన్తం కరోత్యన్నవానేవ భవత్యగ్నయే-
ఽన్నాదాయ పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః కామయేతాన్నా-
దస్స్యామిత్యగ్నిమేవాన్నాదꣳ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏ-
వైనమన్నాదం కరోత్యన్నాదః ॥ ౧౪ ॥ ఏవ భవత్యగ్నయేఽన్న-
పతయే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యః కామయేతాన్నపతిస్స్యా-
మిత్యగ్నిమేవాన్నపతిꣳ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏవైనమ-
న్నపతిం కరోత్యన్నపతిరేవ భవత్యగ్నయే పవమానాయ పురోడాశ-
మష్టాకపాలం నిర్వపేదగ్నయే పావకాయాగ్నయే శుచయే జ్యోగామ-
యావీ యదగ్నయే పవమానాయ నిర్వపతి ప్రాణమేవాస్మిన్తేన
దధాతి యదగ్నయే ॥ ౧౫ ॥ పావకాయ వాచమేవాస్మిన్తేన దధాతి
యదగ్నయే శుచయ ఆయురేవాస్మిన్తేన దధాత్యుత యదీతాసుర్భవతి

జీవన్త్యైవైనామేవ నిర్వపేత్పశుకామో యదగ్నయే పవమా-
నాయనిర్వపతి ప్రాణమేవాస్మిన్తేన దధాతి యదగ్నయే పావకాయ
వాచమేవాస్మిన్తేన దధాతి యదగ్నయే శుచయే చక్షురేవాస్మిన్తేన
దధాతి ॥ ౧౭ ॥ ఉతయద్యన్ధో భవతి ప్రైవపశ్యత్యగ్నయేపుత్ర-
వతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదిన్ద్రాయ పుత్రిణే పురోడాశ-
మేకాదశకపాలం ప్రజాకామోఽగ్నిరేవాస్మై ప్రజాం ప్రజనయతి
వృద్ధామిన్ద్రః ప్రయచ్ఛత్యగ్నయే రసవతేఽజక్షీరే చరుం నిర్వపే-
ద్యఃకామయేత రసవాన్థ్స్యామిత్యగ్నిమేవ రసవన్తగ్ం స్వేన భా-
గధేయేనోపధావతి స ఏవైనగ్ం రసవన్తం కరోతి ॥ ౧౮ ॥ రసవా-
నేవ భవత్యజక్షీరే భవత్యాగ్నేయీ వా ఏషాయదజా సాక్షాదేవ
రసమవ రున్ధేఽగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపే-
ద్యః కామయేత వసుమాన్థ్స్యామిత్యగ్నిమేవ వసుమన్తగ్ం స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం వసుమన్తం కరోతి వసుమానేవ
భవత్యగ్నయే వాజసృతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేథ్సం-
గ్రామే సంయత్తేవాజమ్ ॥ ౧౯ ॥ వా ఏషసిసీర్షతి యస్సంగ్రా-
మంజిగీషత్యగ్నిః ఖలు వై దేవానాం వాజసృదగ్నిమేవ వాజసృ-
తగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి ధావతి వాజగ్ం హన్తివృ-
త్రం జయతితగ్ం సంగ్రామమథో అగ్నిరివ నప్రతిధృషే భవత్యగ్నయే-
ఽగ్నివతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేద్యస్యాగ్నావగ్నిమభ్యు-
ద్ధరేయుర్నిర్దిష్టభాగో వా ఏతయోరన్యోఽనిర్దిష్టభాగోఽన్యస్తౌ

సమ్భవన్తం యజమానమ్ ॥ ౨౦ ॥ అభిసమ్భవతస్స ఈశ్వర ఆర్తి-
మార్తోర్యదగ్నయేఽగ్నిమతే నిర్వపతి భాగధేయేనైవైనగ్ం శమ-
యతి నార్తిమార్ఛతి యజమానోఽగ్నయే జ్యోతిష్మతే పురోడాశ-
మష్టాకపాలం నిర్వపేద్యస్యాగ్నిరుద్ధృతోఽహుతేఽగ్నిహో-
త్ర ఉద్వాయేదపర ఆదీప్యానూద్ధృత్య ఇత్యాహుస్తత్తథా న కా-
ర్యం యద్భాగధేయమభిపూర్వ ఉద్ధ్రియతే కిమపరోఽభ్యుత్ ॥ ౨౧ ॥
హ్రియేతేతి తాన్యేవావక్షాణాని సంనిధాయ మన్థేదితః ప్రథమం జజ్ఞే
అగ్నిస్స్వాద్యోనేరధి జాతవేదాః । స గాయత్రియా త్రిష్టుభా జగత్యా
దేవేభ్యో హవ్యం వహతు ప్రజానన్నితి ఛన్దోభిరేవైనగ్ం స్వాద్యో-
నేః ప్రజనయత్యేష వావ సోఽగ్నిరిత్యాహుర్జ్యోతిస్త్వా అస్య
పరాపతితమితి యదగ్నయే జ్యోతిష్మతే నిర్వపతి యదేవాస్య జ్యో-
తిః పరాపతితం తదేవావరున్ధే ॥ ౨౨ ॥

కరోత్యస్మాదోదధాతి యదగ్నయే శుచయే చక్షురేవాస్త్రి-
త్రైవ దధాతి కరోతివాజం యజమానముదేవాస్యవట్చ ॥ ౪ ॥

వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేద్వారుణం చరుం దధి-
క్రావ్ణే చరుమభిశస్యమానాయ యద్వైశ్వానరో ద్వాదశకపాలో భ-
వతి సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరస్సంవత్సరేణైవైనగ్ం స్వద-
యత్యప పాపం వర్ణగ్ం హతే వారుణేనైవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి
దధిక్రావ్ణా పునాతి హిరణ్యం దక్షిణా పవిత్రం వై హిరణ్యం పు-
నాత్యేవైనమాద్యమస్యాన్నం భవత్యేతామేవ నిర్వపేత్ప్రజా-

కామస్సంవథ్సరః ॥ ౨౩ ॥ వాప్రతస్యాశాస్తా యోనిం ప్రజాయై
పశూనాం నిర్దహతి యోఽలంప్రజాయై సన్ప్రజాం నవిన్దతే య-
ద్వైశ్వానరో ద్వాదశకపాలో భవతి సంవథ్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వా-
నరస్సంవథ్సరమేవ భాగధేయేన శమయతి సోఽస్మై శాన్తస్స్వాద్యో-
నేః ప్రజాంప్ర జనయతి వారుణేనైవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి
దధిక్రావ్ణా పునాతి హిరణ్యం దక్షిణా పవిత్రం వై హిరణ్యం పు-
నాత్యేవైనమ్ ॥ ౨౪ ॥ విన్దతే ప్రజాం వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం
నిర్వపేత్పుత్రే జాతే యదష్టాకపాలో భవతి గాయత్రియైవైనం బ్రహ్మ-
వర్చసేన పునాతి యన్నవకపాలస్త్రివృతైవాస్మిన్తేజో దధాతి
యద్దశకపాలో విరాజైవాస్మిన్నన్నాద్యం దధాతి యదేకాదశకపాల-
స్త్రిష్టుభైవాస్మిన్నిన్ద్రియం దధాతి యద్ద్వాదశకపాలో జగత్యైవా-
స్మిన్పశూన్దధాతి యస్మిఞ్జాత ఏతామిష్టిం నిర్వపతి పూతః ॥ ౨౫ ॥
ఏవ తేజస్వ్యన్నాద ఇన్ద్రియావీ పశుమాన్భవత్యవవా ఏష సువర్గా-
ల్లోకాచ్ఛిద్యతే యో దర్శపూర్ణమాసయాజీ సన్నమావాస్యాంవా
పౌర్ణమాసీం వాఽతిపాదయతి సువర్గాయ హి లోకాయ దర్శ-
పూర్ణమాసావిజ్యేతే వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేదమా-
వాస్యాం వా పౌర్ణమాసీం వాఽతిపాద్య సంవథ్సరో వా అగ్ని-
ర్వైశ్వానరస్సంవథ్సరమేవ ప్రీణాత్యథో సంవథ్సరమేవాస్మా ఉప
దధాతి సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై ॥ ౨౬ ॥ అథో దేవతా ఏవా-
న్వారభ్య సువర్గం లోకమేతి వీరహా వా ఏష దేవానాం యోఽగ్ని-

ముద్వాసయత్యేనవా ఏతస్య బ్రాహ్మణా ఋతాయవః పురాఽన్న-
మక్షన్నాగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపేద్వైశ్వానరం ద్వాదశకపాల-
మగ్నిముద్వాసయిష్యన్ యదష్టాకపాలో భవత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ
గాయత్రోఽగ్నిర్యావానేవాగ్నిస్తస్మా ఆతిథ్యం కరోత్యథో యథా
జనం యతేఽవసం కరోతి తాదృక్ ॥ ౨౭ । ఏవ తద్ద్వాదశకపాలో
వైశ్వానరో భవతి ద్వాదశమాసాస్సంవత్సరస్సంవత్సరః ఖలువా
అగ్నేర్యోనిస్స్వాయైవైనం యోనిం గమయత్యాద్యమస్యాన్నం భవతి
వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేన్మారుతగ్ం సప్తకపాలం గ్రామ-
కామ ఆహవనీయే వైశ్వానరమధిశ్రయతి గార్హపత్యే మారుతం
పాపవస్యసస్య విధృత్యై ద్వాదశకపాలో వైశ్వానరో భవతి ద్వా-
దశమాసాస్సంవత్సరస్సంవత్సరేణైవాస్మై సజాతాగ్ శ్చ్యావయతి
మారుతో భవతి । ౨౮ ॥ మరుతో వై దేవానాం విశో దేవవిశే-
నైవాస్మై మనుష్యవిశమవరున్ధే సప్తకపాలో భవతి సప్తగణా వై మ-
రుతో గణశ ఏవాస్మై సజాతానవరున్ధేఽనూచ్యమాన ఆసాదయతి
విశమేవాస్మా అనువర్త్మానం కరోతి । ౨౯

ప్రజాకామస్సంవత్సరః పునాత్యేవైనం పూతస్సమష్ట్యై
తాదృఙ్మారుతో భవత్యేకాన్నత్రిగ్ంశచ్చ । ౫ ॥

ఆదిత్యం చరుం నిర్వపేత్సంగ్రామముపప్రయాస్యన్నియం
వా అదితిరస్యామేవ పూర్వే ప్రతితిష్ఠన్తి వైశ్వానరం ద్వాదశక-
పాలం నిర్వపేదాయతనం గత్వా సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వా-

తనꣳ సంవత్సరః ఖలు వై దేవానామాయతనమేతస్మాద్వా ఆయ-
తనాద్దేవా అసురానజయన్ యద్వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం
నిర్వపతి దేవానామేవాయతనే యతతే జయతి తꣳ సంగ్రామమే-
తస్మిన్వా ఏతౌ మృజాతే ॥ ౩౦ ॥ యో విద్విషాణయోరన్నమత్తి
వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేద్విద్విషాణయోరన్నం జ-
గ్ధ్వా సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరస్సంవత్సరస్వదితమేవా-
త్తి నాస్మిన్మృజాతే సంవత్సరాయ వా ఏతౌ సమమాతే యస్సమ-
మాతే తయోర్యః పూర్వోఽభిద్రుహ్యతి తం వరుణో గృహ్ణాతి
వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేథ్సమమానయోః పూర్వో-
ఽభిద్రుహ్య సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరస్సంవత్సరమేవా-
ప్త్వా నిర్వరుణమ్ ॥ ౩౧ ॥ పరస్తాదభిద్రుహ్యతి నైనం వరుణో గృ-
హ్ణాత్యావ్యం వా ఏష ప్రతిగృహ్ణాతి యోఽవిం ప్రతిగృహ్ణాతి వై-
శ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేదవిం ప్రతిగృహ్య సంవత్సరో
వా అగ్నిర్వైశ్వానరస్సంవత్సరస్వదితామేవ ప్రతిగృహ్ణాతి నా-
వ్యం ప్రతిగృహ్ణాత్యాత్మనో వా ఏష మాత్రామాప్నోతి య ఉభ-
యాదత్ప్రతిగృహ్ణాత్యశ్వం వా పురుషం వా వైశ్వానరం ద్వాద-
శకపాలం నిర్వపేదుభయాదత్ ॥ ౩౨ ॥ ప్రతిగృహ్య సంవత్సరో
వా అగ్నిర్వైశ్వానరస్సంవత్సరస్వదితమేవ ప్రతిగృహ్ణాతి నాత్మ-
నో మాత్రామాప్నోతి వైశ్వానరం ద్వాదశకపాలం నిర్వపేథ్సని-
మేష్యన్థ్సంవత్సరో వా అగ్నిర్వైశ్వానరో యదా ఖలు వై సంవత్స-

రం జనతాయాం చరన్త్యథ సధన్వార్ఘో భవతి యద్వైశ్వానరం ద్వాద-
శకపాలం నిర్వపతి సంవత్సరసాతామేవ పునిమభి ప్రచ్యవన్తే దాన-
కామా అస్మై ప్రజా భవన్తి యో వై సంవత్సరమ్ ॥ ౩౩ ॥ ప్రయు-
జ్యనవిముఞ్చత్యప్రతిష్ఠానో వై స భవత్యేతమేవ వైశ్వానరం పున-
రాగత్య నిర్వపేద్యమేవ ప్రయుఙ్క్తే తం భాగధేయేన విముఞ్చతి ప్ర-
తిష్ఠిత్యై యయా రజ్జ్వోత్తమాం గామాజేత్తాం భ్రాతృవ్యాయ ప్ర-
హిణుయాన్నిరృతిమేవాస్మై ప్రహిణోతి ॥ ౩౪ ॥

మృజాతె నిర్వపణం వపేమభయాద్దదోష్యై సంవత్సరగ్ం
షట్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౬

ఐన్ద్రం చరుం నిర్వపేత్పశుకామ ఐన్ద్రా వై పశవ ఇన్ద్రమేవ
స్వేన భాగధేయేనోపధావతి స ఏవాస్మై పశూన్ప్రయచ్ఛతి పశు-
మానేవ భవతి చరుర్భవతి స్వాదేవాస్మై యోనేః పశూన్ప్రజనయ-
తీన్ద్రాయేన్ద్రియావతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేత్పశు-
కామ ఇన్ద్రియం వై పశవ ఇన్ద్రమేవేన్ద్రియావన్తగ్ం స్వేన భాగ-
ధేయేనోపధావతి సః ౩౫ ఏవాస్మా ఇన్ద్రియం పశూన్ప్రయ-
చ్ఛతి పశుమానేవ భవతీన్ద్రాయ ఘర్మవతే పురోడాశమేకాదశక-
పాలం నిర్వపేద్బ్రహ్మవర్చసకామో బ్రహ్మవర్చసం వై ఘర్మ ఇన్ద్ర-
మేవ ఘర్మవన్తగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్ర-
హ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతీన్ద్రాయార్కవతే పురో-
డాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేదన్నకామో ఽర్కో వై దేవానా-

మన్నమిన్ద్రమేవాన్నవన్తగ్ం స్వేన భాగధేయేన ॥ ౩౬ ॥ ఉప
ధావతి స ఏవాస్మా అన్నం ప్రయచ్ఛత్యన్నాద ఏవ భవతీన్ద్రాయ ఘర్-
మవతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేదిన్ద్రాయేన్ద్రియావత
ఇన్ద్రాయార్కవతే భూతికామో యదిన్ద్రాయ ఘర్మవతే నిర్వపతి
శిర ఏవాస్య తేన కరోతి యదిన్ద్రాయేన్ద్రియావత ఆత్మానమేవాస్య
తేన కరోతి యదిన్ద్రాయార్కవతే భూత ఏవాన్నాద్యే ప్రతితిష్ఠతి భవ-
త్యేవేన్ద్రాయ ॥ ౩౭ ॥ అగ్ంహోముచే పురోడాశమేకాదశక-
పాలం నిర్వపేద్యః పాప్మనా గృహీతః స్యాత్పాప్మా వా అగ్ంహ
ఇన్ద్రమేవాగ్ంహోముచగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏ
వైనం పాప్మనోఽగ్ంహసో ముఞ్చతీన్ద్రాయ వైమృధాయ పురో-
డాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యం మృధోఽభి ప్రవేపేరన్రాష్ట్రా-
ణి వాఽభి సమియురిన్ద్రమేవ వైమృధగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవాస్మాన్మృధః ॥ ౩౮ ॥ అపహన్తీన్ద్రాయ త్రాత్రే పు-
రోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్బద్ధో వా పరియత్తో వేన్ద్రమేవ
త్రాతారగ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం త్రాయత
ఇన్ద్రాయార్కాశ్వమేధవతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపే-
ద్యం మహాయజ్ఞో నోపనమేదేతే వై మహాయజ్ఞస్యాన్త్యే తనూ య-
దర్కాశ్వమేధావిన్ద్రమేవార్కాశ్వమేధవన్తగ్ం స్వేన భాగధేయే-
నోప ధావతి స ఏవాస్మా అన్తతో మహాయజ్ఞం చ్యావయత్యుపైనం
మహాయజ్ఞో నమతి ॥ ౩౯ ॥

ఇన్ద్రియావన్తగ్గ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి సో౽-
ర్కవన్తగ్గ్ం స్వేనభాగధేయేనైవేన్ద్రియావాన్నాదో౽స్మై భవతి॥
ఇన్ద్రాయాన్వృజవే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్గ్రా-
మకామ ఇన్ద్రమేవాన్వృజుగ్గ్ం స్వేనభాగధేయేనోప ధావతి స
ఏవాస్మై సజాతాననుకాన్కరోతి గ్రామ్యేవభవతీన్ద్రాణ్యై చరుం నిర్వ-
పేద్యస్య సేనా౽సగ్ంశితేవస్యాదిన్ద్రాణీవై సేనాయై దేవతేన్ద్రాణీ-
మేవస్వేనభాగధేయేనోప ధావతి సైవాస్య సేనాగ్ం సగ్ంశ్యతి
బల్బజానపి ॥ ౪౦ ॥ ఇధ్మేసంనహ్యేద్గౌర్యత్రాధిష్కన్నా న్యమేహ-
త్తతో బల్బజా ఉదతిష్ఠన్గవామేవైనం న్యాయమపినీయ గా వేదయతీ-
న్ద్రాయ మన్యుమతే మనస్వతే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వ-
పేథ్సంగ్రామే సంయత్త ఇన్ద్రియేణ వై మన్యునా మనసా సంగ్రామం
జయతీన్ద్రమేవమన్యుమన్తం మనస్వన్తగ్గ్ం స్వేనభాగధేయేనోప
ధావతి సఏవాస్మిన్నిన్ద్రియం మన్యుం మనోదధాతి జయతితగ్ం
సంగ్రామమేతామేవనిర్వపేద్యోహతమనాస్స్వయంపాప ఇవస్యా-
దేతాని హి వా ఏతస్మాదపక్రాన్తాన్యథైషహతమనాస్స్వయంపాప ఇ-
న్ద్రమేవ మన్యుమన్తం మనస్వన్తగ్గ్ం స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
సఏవాస్మిన్నిన్ద్రియం మన్యుం మనోదధాతి నహతమనాస్స్వయం-
పాపోభవతీన్ద్రాయ దాత్రే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేదయః
కామయేత దానకామామేప్రజాస్స్యుః ॥ ౪౧ ॥ ఇతీన్ద్రమేవ దా-
తారగ్గ్ం స్వేనభాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై దానకామాః ప్ర-

జాగ్ంకరోతి దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్తీన్ద్రాయ ప్రదాత్రే పు-
రోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యస్మై ప్రత్తమివ సన్న ప్రదీయేతే-
న్ద్రమేవ ప్రదాతారగ్గ్ం స్వేనభాగధేయేనోపధావతి స ఏవాస్మై ప్ర-
దాపయతీన్ద్రాయ సుత్రామ్ణే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపే-
దపరుద్ధో వా ॥ ౪౩ ॥ అపరుధ్యమానో వేన్ద్రమేవ సుత్రామాణగ్గ్ం
స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం త్రాయతేఽనపరుధ్యో భ-
వతీన్ద్రో వై సదృఙ్దేవతాభిరాసీత్స న వ్యావృతమగచ్ఛత్స ప్రజా-
పతిముపాధావత్తస్మా ఏతమైన్ద్రమేకాదశకపాలం నిరవపత్తేనైవా-
స్మిన్నిన్ద్రియమదధాచ్ఛక్వరీ యాజ్యానువాక్యే అకరోద్వజ్రో
వై శక్వరీ స ఏనం వజ్రో భూత్యా ఐన్ధ ॥ ౪౪ ॥ సోఽభవత్సోఽ-
బిభేదుద్భూతః ప్రమా ధక్ష్యతీతి స ప్రజాపతిం పునరుపాధావత్స ప్రజా-
పతిః శక్వర్యా అధి రేవతీం నిరమిమీత శాన్త్యా అప్రదాహాయ యో-
ఽలగ్గ్ం శ్రియై సన్త్సదృఙ్ సమానైః స్యాత్తస్మా ఏతమైన్ద్రమేకా-
దశకపాలం నిర్వపేదిన్ద్రమేవ స్వేనభాగధేయేనోప ధావతి స ఏవా-
స్మిన్నిన్ద్రియం దధాతి రేవతీ పురోనువాక్యా భవతి శాన్త్యా అప్ర-
దాహాయ శక్వరీయాజ్యా వజ్రో వై శక్వరీ స ఏనం వజ్రో భూత్యా
ఇన్ధే భవత్యేవ ॥ ౪౫ ॥

అస్మితగ్గ్ం స్యాదైన్ద్రం భవతి చతుర్దశచ ॥ ౧౧ ॥

ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వపేదభి చరన్థ్సరస్వ-
త్యాజ్యభాగా స్యాద్బార్హస్పత్యశ్చరుర్యదాగ్నా వైష్ణవ ఏకా-

దశకపాలో భవత్యగ్నిస్సర్వా దేవతా విష్ణుర్యజ్ఞో దేవతాభిశ్చై-
వైనం యజ్ఞేనచాభిచరతి సరస్వత్యాజ్యభాగాభవతి వాగ్వైసరస్వ-
తీ వాచైవైన మభిచరతి బార్హస్పత్యశ్చరుర్భవతి బ్రహ్మవై దే-
వానాం బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవైనమభిచరతి ॥ ౪౬ ॥ ప్రతివై పర-
స్తాదభి చరన్తమభిచరన్తి ద్వే ద్వే పురోనువాక్యే కుర్యాదతి ప్రయు-
క్త్యా ఏతయైవ యజేతాభి చర్యమాణో దేవతాభిరేవ దేవతాః ప్ర-
తిచరతి యజ్ఞేన యజ్ఞం వాచావాచం బ్రహ్మణాబ్రహ్మసదేవతాశ్చ-
వయజ్ఞంచ మధ్యతో వ్యవసర్పతి తస్యనకుతశ్చనోపావ్యాధో భ-
వతి నైనమభిచరన్థ్స్తృణుత ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం నిర్వ-
పేద్యం యజ్ఞో న ॥౪౭॥ ఉపనమేదగ్నిస్సర్వాదేవతా విష్ణుర్యజ్ఞో-
ఽగ్నిం చైవవిష్ణుంచ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి తావేవాస్మై య-
జ్ఞం ప్రయచ్ఛత ఉపైనం యజ్ఞో నమత్యాగ్నావైష్ణవం ఘృతేచ-
రుం నిర్వపేచ్చక్షుష్కామో ఽగ్నేర్వై చక్షుషా మనుష్యావిపశ్య-
న్తి యజ్ఞస్య దేవా అగ్నిం చైవ విష్ణుంచ స్వేన భాగధేయేనోప ధా-
వతి తావేవ ॥౪౮॥ అస్మిఞ్చక్షుర్ధత్తశ్చక్షుష్మానేవభవతి ధేన్వైవా
ఏతద్రేతో యదాజ్యమనడుహస్తణ్డులా మిథునాదేవాస్మై చక్షుః ప్ర
జనయతి ఘృతేభవతి తేజోవై ఘృతం తేజశ్చక్షుస్తేజసైవాస్మై
తేజశ్చక్షురవరున్ధ ఇన్ద్రియంవై వీర్యం వృఙ్క్తే భ్రాతృవ్యో య-
జమానోఽయజమానస్యాధ్వరకల్పాం ప్రతినిర్వపేద్భ్రాతృవ్యే
యజమానేనాస్యేన్ద్రియమ్ ॥ ౪౯ ॥ వీర్యం వృఙ్క్తే పురావాచః

పరి వదితోర్నిర్వపేదావత్యైవ వాక్తామప్రోదితాం భ్రాతృవ్య-
స్య వృఙ్క్తే తామస్య వాచం ప్రవదన్తీమన్యా వాచోఽనుప్రవదన్తి
తా ఇన్ద్రియం వీర్యం యజమానే దధత్యాగ్నావైష్ణవమష్టాకపాలం
నిర్వపేత్ప్రాతస్సవనస్యాకాలే సరస్వత్యాజ్యభాగా స్యాద్బార్హ-
స్పత్యశ్చరుర్యదష్టాకపాలో భవత్యష్టాక్షరా గాయత్రీ గాయత్రం
ప్రాతస్సవనం ప్రాతస్సవనమేవ తేనాఽఽప్నోతి ॥ ౫౦ ॥ ఆగ్నావైష్ణవ-
మేకాదశకపాలం నిర్వపేన్మాధ్యన్దినస్య సవనస్యాకాలే సరస్వత్యా-
జ్యభాగా స్యాద్బార్హస్పత్యశ్చరుర్యదేకాదశకపాలో భవత్యే-
కాదశాక్షరా త్రిష్టుప్త్రైష్టుభం మాధ్యన్దినగ్ం సవనం మాధ్యన్ది-
నమేవ సవనం తేనాఽఽప్నోత్యాగ్నావైష్ణవం ద్వాదశకపాలం నిర్వ-
పేత్తృతీయసవనస్యాకాలే సరస్వత్యాజ్యభాగా స్యాద్బార్హస్ప-
త్యశ్చరుర్యద్ద్వాదశకపాలో భవతి ద్వాదశాక్షరా జగతీ జాగతం
తృతీయసవనం తృతీయసవనమేవ తేనాఽఽప్నోతి దేవతాభిరేవ దేవ-
తాః ॥ ౫౧ ॥ ప్రతిచరతి యజ్ఞేన యజ్ఞం వాచా వాచం బ్రహ్మణా
బ్రహ్మ కపాలైరేవ ఛన్దాగ్ంస్యాప్నోతి పురోడాశైస్సవనాని మై-
త్రావరుణమేకకపాలం నిర్వపేద్వశాయై కాలే యైవాసౌ భ్రాతృ-
వ్యస్య వశాఽనూబన్ధ్యా సో ఏవైషైతస్యైకకపాలో భవతి న హి
కపాలైః పశుమర్హత్యాప్తుమ్ ॥ ౫౨ ॥

బ్రహ్మణే వై సమభి చరతి యజ్ఞో న తా ఏవాస్యేన్ద్రియమా-
ప్నోతి దేవతాస్సప్తత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౯ ॥

అసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః ప్రాయశ్చిత్తి-
మైచ్ఛన్తస్మా ఏతగ్ం సోమారౌద్రం చరుం నిరవపన్తేనైవాస్మి-
న్రుచమదధుర్యో బ్రహ్మవర్చసకామః స్యాత్తస్మా ఏతగ్ం సోమా-
రౌద్రం చరుం నిర్వపేత్సోమం చైవ రుద్రం చ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి తావేవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం ధత్తో బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి
తిష్యాపూర్ణమాసే నిర్వపేద్రుద్రః ॥ ౫౩ ॥ వై తిష్యః సోమః పూర్ణ-
మాసః సాక్షాదేవ బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ద్ధే పరిశ్రితే యాజయతి
బ్రహ్మవర్చసస్య పరిగృహీత్యై శ్వేతాయై శ్వేతవత్సాయై దుగ్ధం
మథితమాజ్యం భవత్యాజ్యం ప్రోక్షణమాజ్యేన మార్జయన్తే
యావదేవ బ్రహ్మవర్చసం తత్సర్వం కరోత్యతి బ్రహ్మవర్చసం క్రియత
ఇత్యాహురీశ్వరో దుశ్చర్మా భవితోరితి మానవీ ఋచౌ ధాయ్యే
కుర్యాద్యద్వై కిం చ మనురవదత్తద్భేషజమ్ ॥ ౫౪ ॥ భేషజమేవా-
స్మై కరోతి యది బిభీయాద్దుశ్చర్మా భవిష్యామీతి సోమాపౌష్ణం చరుం
నిర్వపేత్సౌమ్యో వై దేవతయా పురుషః పౌష్ణాః పశవః స్వయైవా-
స్మై దేవతయా పశుభిస్త్వచం కరోతి న దుశ్చర్మా భవతి సోమారౌద్రం
చరుం నిర్వపేత్ప్రజాకామః సోమో వై రేతోధా అగ్నిః ప్రజానాం
ప్రజనయితా సోమ ఏవాస్మై రేతో దధాత్యగ్నిః ప్రజాం ప్రజనయతి
విన్దతే ॥ ౫౫ ॥ ప్రజాగ్ం సోమారౌద్రం చరుం నిర్వపేదభి చర-
న్త్సౌమ్యో వై దేవతయా పురుష ఏష రుద్రో యదగ్నిః స్వాయా
ఏవైనం దేవతాయై నిష్క్రీయ రుద్రాయాపి దధాతి తాజగార్తిమా-

మార్ఛతి సోమారౌద్రం చరుం నిర్వపేజ్జ్యోగామయావీ సోమంవా
ఏతస్య రసోగచ్ఛత్యగ్నిగ్ంశరీరం యస్యజ్యోగామయతి సోమా-
దేవాస్య రసంనిష్క్రీణాత్యగ్నేశ్శరీరముతయదీ ॥ ౫౮ ॥ ఇతాసు-
ర్భవతి జీవత్యేవ సోమారుద్రయోర్వా ఏతం గ్రసితగ్ం హోతా
నిష్ఖిదతి స ఈశ్వర ఆర్తిమార్తోరనడ్వాన్ హోత్రా దేయో
వహ్నిర్వా అనడ్వాన్ వహ్నిర్ హోతా వహ్నినైవ వహ్నిమా-
త్మానగ్ం స్పృణోతి సోమారౌద్రం చరుం నిర్వపేద్యగ్ కామయే-
త స్వేఽస్మా ఆయతనే భ్రాతృవ్యం జనయేయమితి వేదిం పరిగృహ్యార్ధ-
ముద్ధన్యాదర్ధం నార్ధం బర్హిష స్తృణీయాదర్ధం నార్ధమిధ్మస్యా-
భ్యాదధ్యాదర్ధం న స్వ ఏవాస్మా ఆయతనే భ్రాతృవ్యం జన-
యతి ॥ ౫౯ ॥

రుద్రోఽశ్వేతమజం విన్దతే యది స్తృణీయాదర్ధం ద్వాదశచ ॥ ౧౦ ॥

ఐన్ద్రమేకాదశకపాలం నిర్వపేన్మారుతగ్ం సప్తకపాలం గ్రా-
మకామ ఇన్ద్రం చైవ మరుతశ్చ స్వేనభాగధేయేనోపధావతి తఏవా-
స్మై సజాతాన్ప్రయచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవత్యాహవనీయ ఐన్ద్రమధి
శ్రయతి గార్హపత్యే మారుతం పాపవస్యసస్య విధృత్యై సప్తక-
పాలో మారుతో భవతి సప్తగణావై మరుతో గణశ ఏవాస్మై సజా-
తానవ రున్ధేఽనూచ్యమాన ఆసాదయతి విశమేవ ॥ ౬౦ ॥ అస్మా
అనువర్త్మానం కరోత్యేతామేవ నిర్వపేద్యగ్ కామయేత క్షత్రా-
యచ విశే చ సమదం దధ్యామిత్యైన్ద్రస్యావద్యన్బ్రూయాది-

ద్రాయానుబ్రూహీత్యాశ్రావ్య బ్రూయాన్మరుతో యజేతి మా-
రుతస్యావదయన్ద్రాయాన్మరుద్భ్యోఽను బ్రూహీత్యాశ్రావ్య
బ్రూయాదిన్ద్రం యజేతి స్వ ఏవైభ్యో భాగధేయే సమదం దధాతి
వితృగ్ంహాణాస్తిష్ఠన్త్యేతామేవ ॥ ౫౯ ॥ నిర్వపేద్యఃకామయేత
కల్పేరన్నితి యథా దేవతమవదాయ యథాదేవతం యజేద్భాగధే-
యేనైవైనాన్ యథాయథం కల్పయతి కల్పన్త ఏవైన్ద్రమేకాదశ-
కపాలం నిర్వపేద్వైశ్వదేవం ద్వాదశకపాలం గ్రామకామ ఇన్ద్రం
చైవ విశ్వాగ్ంశ్చ దేవాన్థ్స్వేనభాగధేయేనోపధావతి త ఏవాస్మై
సజాతాన్ప్రయచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవభవత్యైన్ద్రస్యావదాయ వైశ్వ-
దేవస్యావ ద్యేదథైన్ద్రస్య ॥ ౬౦ ॥ ఉపరిష్టాదిన్ద్రియేణైవాస్మా ఉ-
భయతః సజాతాన్పరి గృహ్ణాత్యుపాధాయ్యపూర్వయం వాసోదక్షి-
ణా సజాతానాముపహిత్యై పృశ్నియై దుగ్ధే ప్రైయఙ్గవం చరుం
నిర్వపేన్మరుద్భ్యో గ్రామకామః పృశ్నియై వై పయసో మరుతో జా-
తాః పృశ్నియై ప్రియఙ్గవో మారుతాః ఖలు వై దేవతయా సజా-
తా మరుత ఏవ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి త ఏవాస్మై సజాతా-
న్ప్రయచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవభవతి ప్రియవతీ యాజ్యానువాక్యే ॥ ౬౧ ॥
భవతః ప్రియమేవైనగ్ం సమానానాం కరోతి ద్విపదా పురోఽనువాక్యా
భవతి ద్విపద ఏవావరున్ధే చతుష్పదా యాజ్యా చతుష్పద ఏవ ప-
శూనవరున్ధే దేవాసురాః సంయత్తా ఆసన్తే దేవా మిథో విప్రియా ఆ-
సన్తేఽన్యోన్యస్మై జ్యైష్ఠ్యాయాతిష్ఠమానాశ్చతుర్ధా వ్యక్రామ-

స్వగ్నిర్వసుభిస్సోమో రుద్రైరిన్ద్రో మరుద్భిర్వరుణ ఆదిత్యైస్స ఇన్ద్రః ప్రజాపతి ముపాధావత్తమ్ ॥ ౬౨ ॥ ఏతయా సంజ్ఞాన్యా-యాజయదగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవప-థ్సోమాయ రుద్రవతే చరుమిన్ద్రాయ మరుత్వతే పురోడాశమేకా-దశకపాలం వరుణాయాదిత్యవతే చరుం తతో వా ఇన్ద్రం దేవా జ్యై-ష్ఠ్యాయాభిసమజానత యస్సమానైర్మిథో విప్రియస్స్యాత్తమేత-యా సంజ్ఞాన్యా యాజయేదగ్నయే వసుమతే పురోడాశమష్టాకపా-లం నిర్వపేథ్సోమాయ రుద్రవతే చరుమిన్ద్రాయ మరుత్వతే పు-రోడాశమేకాదశకపాలం వరుణాయాదిత్యవతే చరుమిన్ద్రమేవైనం భూతం జ్యైష్ఠ్యాయ సమానా అభిసంజానతే వసిష్ఠస్సమానానాం భవతి ॥ ౬౩ ॥

విశమేవ తిష్ఠన్త్యేతామేవాత్రైన్ద్రస్య యాజ్యానువాక్యే తం వరుణాయ చతుర్దశ చ । ౧౧ ॥

హిరణ్యగర్భ ఆపో హ యత్ప్రజాపతే। స వేద పుత్రః పితరగ్ం స మాతరగ్ం స సూనుర్భువథ్స భువత్పునర్మఘః । స ద్యామౌర్ణో-దన్తరిక్షగ్ం సస్సువస్స విశ్వా భువో అభవథ్స ఆభవత్ । ఉదుత్యం చిత్రమ్ । స ప్రత్నవన్నవీయసాఽగ్నే ద్యుమ్నేన సంయతా । బృహ-త్తతన్థ భానునా । నికావ్యా వేధసశ్శశ్వతస్కర్ హస్తే దధానః ॥ ౬౪ ॥ నరా పురూణి । అగ్నిర్భువద్రయిపతీ రయీణాగ్ం సత్రాచక్రా-

ణో అమృతాని విశ్వా । హిరణ్యపాణిమూతయే సవితారముపహ్వ-
యే । స చేత్తా దేవతా పదమ్ । వామమద్య సవితర్వామము శ్వో దివే-
దివే వామమస్మభ్యగ్ంసావీః । వామస్య హి క్షయస్య దేవ భూరేర-
యా ధియా వామభాజస్స్యామ । బడిత్థా పర్వతానాం ఖిద్రం బి-
భర్షి పృథివి । ప్ర యా భూమిం ప్రవత్వతి మహ్నా జినోషి ॥ ౬౫ ॥
మహిని । స్తోమాసస్త్వా విచారిణి ప్రతి ష్టోభన్త్యక్తుభిః । ప్ర యా వా-
జం న హేషన్తం పేరుమస్యస్యర్జుని । ఋదూదరేణ సఖ్యా సచేయ
యో మా న రిష్యేద్ధర్యశ్వ పీతః । అయం యస్సోమో న్యధాయ్యస్మే త-
స్మా ఇన్ద్రం ప్రతిరమేమ్యచ్ఛ । ఆపాన్తమన్యుస్తృపలప్రభర్మా
ధునిశ్శిమీవాఞ్ఛరుమాగ్ం ఋజీషీ । సోమో విశ్వాన్యతసా వనాని
నార్వాగిన్ద్రం ప్రతిమానాని దేభుః । ప్ర ॥ ౬౬ ॥ సువానస్సోమ
ఋతయుశ్చికేతేన్ద్రాయ బ్రహ్మ జమదగ్నిరర్చన్ । వృషా యన్తా-
సి శవసస్తురస్యాన్తర్యచ్ఛ గృణతే ధర్త్రం దృగ్ంహ । సబాధ-
స్తే మదం చ శుష్మయం చ బ్రహ్మా నరో బ్రహ్మకృతస్సపర్యన్ । అ-
ర్కో వా యత్తురతే సోమచక్షాస్తత్తేదిన్ద్రో దధతే పృత్సు తుర్యామ్ ।
వషట్తే విష్ణవాస ఆ కృణోమి తన్మే జుషస్వ శిపివిష్ట హవ్యమ్ ॥ ౬౭ ॥
వర్ధన్తు త్వా సుష్టుతయో గిరో మే యూయం పాత స్వస్తిభిస్సదా నః ।
ప్ర తత్తే అద్య శిపివిష్ట నామార్యశ్శగ్ంసామి వయునాని విద్వాన్ ।
తం త్వా గృణామి తవసమతవ్యాన్క్షయన్తమస్య రజసః పరాకే ।

కిమిత్తే విష్ణోపరిచక్ష్యం భూత్ప్రయద్వవక్షే శిపివిష్టో అస్మి । మావ-
ర్పో అస్మదప గూహ ఏతద్యదన్యరూపస్సమిథే బభూథ ॥ ౭౮ ॥
అగ్నే దా దాశుషే రయిం వీరవన్తం పరీణసమ్ । శిశీహి నస్సూనుమ-
తః । దా నో అగ్నే శతినో దాస్సహస్రిణో దురో న వాజగ్ం శ్రుత్యా
అపా వృధి । ప్రాచీ ద్యావాపృథివీ బ్రహ్మణా కృధి సువర్ణ శుక్రము-
షసో విదిద్యుతుః । అగ్నిర్దాద్ద్రవిణం వీరపేశా అగ్నిరృషిం య-
స్సహస్రా సనోతి । అగ్నిర్దివి హవ్యమాతతానాగ్నేర్ధామాని
విభృతా పురుత్రా । మా ॥ ౭౯ ॥ నో మర్ధీరాతూభర । ఘృ-
తం న పూతం తనూరరేపాశ్శుచిహిరణ్యమ్ । తత్తే రుక్మో న రోచత
స్వధావః । ఉభే సుశ్చన్ద్ర సర్పిషో దర్వీ శ్రీణీష ఆసని । ఉతో న ఉ-
త్పుపూర్యా ఉక్థేషు శవసస్పత ఇషగ్ం స్తోతృభ్య ఆభర । వాయో
శతగ్ం హరీణాం యువస్వ పోష్యాణామ్ । ఉత వా తే సహస్రిణో ర-
థ ఆయాతు పాజసా । ప్రయాభిః । ౮౦ । యాసి దాశ్వాగ్ంసమ-
చ్ఛా నియుద్భిర్వాయవిష్టయే దురోణే । ని నో రయిగ్ం సుభోజసం
యువేహ నివీరవద్గవ్యమశ్వియంచ రాధః । రేవతీర్నస్సధమాద ఇన్ద్రే
సన్తు తువివాజాః । క్షుమన్తో యాభిర్మదేమ । రేవాగ్ం ఇద్రే-
వతస్స్తోతా స్యాత్త్వావతో మఘోనః । ప్రేదు హరివశ్శ్రుతస్య ॥ ౮౧ ॥

దధానో జిన్వోపి. దెభుగ్ ప్రహావ్యం బభూథ మాయాభిశ్చ తావి-
రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

ప్రజాపతిస్తాన్సృష్టాఽగ్నయే పథికృతేఽగ్నయే కామా-
యాగ్నయేఽన్నవతే వైశ్వానరమాదిత్యం చరుమైన్ద్రం చరుమిన్ద్రా-
యాన్వృజవ ఆగ్నావైష్ణవమగ్నీషోమావైన్ద్రమైన్ద్రమేకాదశకపాల-
గ్ం హిరణ్యగర్భో ద్వాదశ ॥ ౧౨ ॥

ప్రజాపతిరగ్నయే కామాయాభిసమ్భవత్తో యోఽవిద్విష్ఠాణ-
యోర్దిత్మ సంవేహ్యదాగ్నావైష్ణవముపరిష్టాదాగ్నేసీదాశ్వాగ్ంస్త-
మేకస్తతి ॥ ౭౧ ॥

ప్రజాపతిః ప్రైదు హరివత్స్నైతస్య.

హరిః ఓమ్. శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

తత్సత్ బ్రహ్మార్పణమస్తు.

ఇతి ద్వితీయకాణ్డే ద్వితీయః ప్రశ్నః

అథ ద్వితీయకాణ్డే తృతీయః ప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్.

ఆదిత్యేభ్యో భువద్వద్భ్యశ్చరుం నిర్వపేద్భూతికామ ఆదిత్యా వా ఏతం భూత్యై ప్రతినుదన్తే యోఽలంభూత్యై సన్భూతిం న ప్రాప్నోత్యాదిత్యానేవ భువద్వతస్స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవైనం భూతింగమయన్తి భవత్యేవాదిత్యేభ్యో ధారయద్వద్భ్యశ్చరుం నిర్వపేదపరుద్ధో వాఽపరుధ్యమానో వాఽఽదిత్యా వా అపరోద్ధార ఆదిత్యా అవగమయితార ఆదిత్యానేవ ధారయద్వతః॥ స్వేన భాగధేయేనోపధావతి త ఏవైనం విశి దాధ్రత్యనపరుధ్యో భవత్యదితేఽనుమన్యస్వేత్యపరుధ్యమానోఽస్య పదమాదదీతేయం వా అదితిరియమేవాస్మై రాజ్యమనుమన్యతే సత్యాఽఽశీరిత్యాహ సత్యామేవాశిషం కురుత ఇహమన ఇత్యాహ ప్రజా ఏవాస్మై సమనసః కరోత్యుప ప్రేత మరుతః॥ ౧॥ సుదానవ ఏనా విశ్పతినాఽభ్యముగ్ం రాజానమిత్యాహ మారుతీ వై విడ్జ్యేష్ఠో విశ్పతిర్విశైవైనగ్ం రాష్ట్రేణ సమర్ధయతి యః పరస్తాద్గ్రామ్యవాదీ స్యాత్తస్య గృహాద్వ్రీహీనాహరేచ్ఛుక్లాగ్ంశ్చ కృష్ణాగ్ంశ్చ విచినుయాద్యే శుక్లాస్స్యుస్తమాదిత్యం చరుం నిర్వపేదాదిత్యా వై దేవతయా విడ్విశమేవావగచ్ఛతి ॥ 3 ॥ అవగతాఽస్య విడనవగతగ్ం రాష్ట్రమిత్యాహుర్యే కృష్ణాస్స్యు-

స్తం వారుణం చరుం నిర్వపేద్వారుణం వై రాష్ట్రముభే ఏవ విశంచ రాష్ట్రం చావగచ్ఛతి యదినావగచ్ఛేదిమమహమాదిత్యేభ్యో భాగం నిర్వపామ్యాఽముష్మాదముష్యై విశోఽవగన్తోరితి నిర్వపేదాదిత్యా ఏవైనం భాగధేయం ప్రేప్సన్తో విశమవ ॥ ౪ ॥ గమయన్తి యది నావగచ్ఛేదాశ్వత్థాన్మయూఖాన్త్సప్తమధ్యమేషాయాముపహన్యా-దిదమహమాదిత్యాన్బధ్నామ్యాఽముష్మాదముష్యై విశోఽవగన్తోరి-త్యాదిత్యా ఏవైనం బద్ధవీరా విశమవగమయన్తి యదినావగచ్ఛేదేత-మేవాదిత్యం చరుం నిర్వపేదిధ్మేఽపి మయూఖాన్త్సంనహ్యేదనప-రుద్ధ్యమేవావ గచ్ఛత్యాశ్వత్థా భవన్తి మరుతాం వా ఏతదోజో యదశ్వత్థ ఓజసైవ విశమవ గచ్ఛతి సప్త భవన్తి సప్తగణా వై మ-రుతో గణశ ఏవ విశమవ గచ్ఛతి ॥ ౫ ॥

ధారయద్వతో మరుతో గచ్ఛతి విశమవై తదష్టాదశ చ ॥౧॥

దేవా వై మృత్యోరబిభయుస్తే ప్రజాపతిముపాధావన్తేభ్య ఏతాం ప్రాజాపత్యాగ్ం శతకృష్ణలాం నిరవపత్తయైవైష్వమృతమ-దధాద్యో మృత్యోర్బిభీయాత్తస్మా ఏతాం ప్రాజాపత్యాగ్ం శతకృ-ష్ణలాం నిర్వపేత్ప్రజాపతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్నాయుర్దధాతి సర్వమాయురేతి శతకృష్ణలా భవతి శతా-యుః పురుషశ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ॥ ౬ ॥ ప్రతి తిష్ఠతి ఘృతే భవత్యాయుర్వై ఘృతమమృతగ్ం హిరణ్యమాయుశ్చై-వాస్మా అమృతం చ సమీచీ దధాతి చత్వారిచత్వారి కృష్ణలాన్యవ

ద్యతి చతురవత్తస్యాప్త్యై ఏకధా బ్రహ్మణ ఉప హరత్యేకధైవ
యజమాన ఆయుర్దధాత్యసావాదిత్యో న వ్యరోచత తస్మై దేవాః
ప్రాయశ్చిత్తిమైచ్ఛన్తస్మా ఏతꣳ సౌర్యం చరుం నిరవపన్తేనైవాస్మి-
న్రు ॥ ౭ ॥ రుచమదధుర్యో బ్రహ్మవర్చసకామః స్యాత్తస్మా ఏతꣳ
సౌర్యం చరుం నిర్వపేదముమేవాదిత్యꣲ స్వేన భాగధేయేనోప
ధావతి స ఏవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం దధాతి బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవ-
త్యుభయతో రుక్మౌ భవత ఉభయత ఏవాస్మిన్రుచం దధాతి ప్ర-
యాజే ప్రయాజే కృష్ణలం జుహోతి దిగ్భ్య ఏవాస్మై బ్రహ్మవర్చ-
సమవ రున్ధ ఆగ్నేయమష్టాకపాలం నిర్వపేత్సావిత్రం ద్వాదశకపాలం
భౌమ్యం ॥ ౮ ॥ చరుం యః కామయేత హిరణ్యం విన్దేయ హిర-
ణ్యం మోప నమేదితి యదాగ్నేయో భవత్యాగ్నేయం వై హి-
రణ్యం యస్యైవ హిరణ్యం తేనైవైనద్విన్దతే సావిత్రో భవతి స-
విత్రృప్రసూత ఏవైనద్విన్దతే భౌమ్యశ్చరుర్భవత్యస్యామేవైన-
ద్విన్దత ఉపైనꣳ హిరణ్యం నమతి వి వా ఏష ఇన్ద్రియేణ వీర్యే-
ణర్ధ్యతే యో హిరణ్యం విన్దత ఏతామ్ ॥ ౯ ॥ ఏవ నిర్వపేద్ధిరణ్యం
విత్త్వా నేన్ద్రియేణ వీర్యేణ వ్యృధ్యత ఏతామేవ నిర్వపేద్యస్య
హిరణ్యం నశ్యేద్యదాగ్నేయో భవత్యాగ్నేయం వై హిరణ్యం
యస్యైవ హిరణ్యం తేనైవైనద్విన్దతి సావిత్రో భవతి సవితృ-
ప్రసూత ఏవైనద్విన్దతి భౌమ్యశ్చరుర్భవత్యస్యాం వా ఏతన్న-
శ్యతి యన్నశ్యత్యస్యామేవైనద్విన్దతీన్ద్రః ॥ ౧౦ ॥ త్వష్టుః సోమమ-

భీషాహాఽపిబథ్స విష్వఙ్వ్యార్ఛథ్స ఇన్ద్రియేణ సోమపీథేన వ్యా-
ర్ధ్యత స యదూర్ధ్వముదవమీత్తే శ్యామాకా అభవన్థ్స ప్రజాపతి-
ముపాధావత్తస్మా ఏతగ్ం సోమేన్ద్రగ్గ్ం శ్యామాకం చరుం నిరవపత్తే-
నైవాస్మిన్నిన్ద్రియగ్ం సోమపీథమదధాద్వి వా ఏష ఇన్ద్రియేణ
సోమపీథేనర్ధ్యతే యస్సోమం వమితి యస్సోమవామీ స్యాత్తస్మా
ఏతగ్ం సోమేన్ద్రగ్గ్ం శ్యామాకం చరుం నిర్వపేథ్సోమం చైవేన్ద్రం చ
స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మిన్నిన్ద్రియగ్ం సోమపీథం
ధత్తో నేన్ద్రియేణ సోమపీథేన వ్యృధ్యతే యథ్సౌమ్యో భవతి సో-
మపీథమేవావ రున్ధే యదైన్ద్రో భవతీన్ద్రియం వై సోమపీథ ఇన్ద్రియ-
మేవ సోమపీథమవ రున్ధే శ్యామాకో భవత్యేష వావ స సోమః ॥౧౨॥
సాక్షాదేవ సోమపీథమవ రున్ధేఽగ్నయే దాత్రే పురోడాశమష్టాక-
పాలం నిర్వపేదిన్ద్రాయ ప్రదాత్రే పురోడాశమేకాదశకపాలం పశు-
కామోఽగ్నిరేవాస్మై పశూన్ప్రజనయతి వృద్ధానిన్ద్రః ప్ర య-
చ్ఛతి దధి మధు ఘృతమాపో ధానా భవన్త్యేతద్వై పశూనాగ్ం
రూపగ్ం రూపేణైవ పశూనవ రున్ధే పఞ్చగృహీతం భవతి పాఙ్క్తా
హి పశవో బహురూపం భవతి బహురూపా హి పశవః ॥ ౧౩ ॥
సమృద్ధ్యై ప్రాజాపత్యం భవతి ప్రాజాపత్యా వై పశవః ప్రజాపతిరే-
వాస్మై పశూన్ప్రజనయత్యాత్మా వై పురుషస్య మధు యన్మధ్వ-
గ్నౌ జుహోత్యాత్మానమేవ తద్యజమానోఽగ్నౌ ప్ర దధాతి ప-

ఙ్క్తౌ యాజ్యానువాక్యే భవతః పాఙ్క్తః పురుషః పాఙ్క్తాః
పశవ ఆత్మానమేవ మృత్యోర్నిష్క్రీయ పశూనవ రున్ధే ॥ ౧౪ ॥

ఇన్ద్రియేఽస్మిన్నూభమ్యా ఏతామిన్ద్రస్యైతస్మై సోమో
బహురూపా హి పశవ ఏకచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

దేవా వై సత్రమాసతర్ద్ధిపరిమితం యశస్కామాస్తేషాగ్ం
సోమగ్ం రాజానం యశ ఆర్చ్ఛత్స గిరిముదైత్తమగ్నిరనూదైత్తావ-
గ్నీషోమౌ సమభవతాం తావిన్ద్రో యజ్ఞవిభ్రష్టోఽను పరైత్తావబ్ర-
వీద్యాజయతం మేతి తస్మా ఏతామిష్టిం నిరవపతామాగ్నేయమష్టాక-
పాలమైన్ద్రమేకాదశకపాలగ్ం సౌమ్యం చరుం తయైవాస్మిన్తేజః ॥ ౧౫ ॥
ఇన్ద్రియం బ్రహ్మవర్చసమధత్తాం యో యజ్ఞవిభ్రష్టస్స్యాత్తస్మా ఏ-
తామిష్టిం నిర్వపేదాగ్నేయమష్టాకపాలమైన్ద్రమేకాదశకపాలగ్ం
సౌమ్యం చరుం యదాగ్నేయో భవతి తేజ ఏవాస్మిన్తేన దధాతి
యదైన్ద్రో భవతీన్ద్రియమేవాస్మిన్తేన దధాతి యత్సౌమ్యో బ్ర-
హ్మవర్చసం తేనాగ్నేయస్య చ సౌమ్యస్య చైన్ద్రే సమాశ్లేషయత్తే-
జశ్చైవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం చ సమీచీ ॥ ౧౬ ॥ దధాత్యగ్నీ-
షోమీయమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్యం కామో నోపనమేదాగ్నే-
యో వై బ్రాహ్మణస్స సోమం పిబతి స్వామేవ దేవతాగ్ం స్వేన
భాగధేయేనోప ధావతి సైవైనం కామేన సమర్ధయత్యుపైనం కామో
నమత్యగ్నీషోమీయమష్టాకపాలం నిర్వపేద్బ్రహ్మవర్చసకామోఽగ్నీ-
షోమావేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మిన్బ్రహ్మవర్చసం

ధత్తే బ్రహ్మవర్చస్యేవ ॥ ౧౭ ॥ భవతి యదష్టాకపాలస్తేనాగ్నేయో య-
చ్ఛ్యామాకస్తేన సౌమ్యస్సమృద్ధ్యై సోమాయ వాజినే శ్యామాకం
చరుం నిర్వపేద్యః క్లైబ్యాద్బిభీయాద్రేతో హి వా ఏతస్మాద్వాజినమ-
పక్రామత్యథైష క్లైబ్యాద్బిభాయ సోమమేవ వాజినగ్ం స్వేన భాగ-
ధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్రేతో వాజినం దధాతి న క్లీబో భ-
వతి బ్రాహ్మణస్పత్యమేకాదశకపాలం నిర్వపేద్గ్రామకామః ॥ ౧౮ ॥
బ్రహ్మణస్పతిమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై సజా-
తాన్ప్ర యచ్ఛతి గ్రామ్యేవ భవతి గణవతీ యాజ్యానువాక్యే భవ-
తస్సజాతైరేవైనం గణవన్తం కరోత్యేతామేవ నిర్వపేద్యః కామ-
యేత బ్రహ్మన్విశం వినాశయేయమితి మారుతీ యాజ్యానువాక్యే
కుర్యాద్బ్రహ్మన్నేవ విశం వినాశయతి ॥ ౧౯ ॥

తేజస్వ్యమావీ బ్రహ్మవర్చస్యేవ గ్రామకామస్సప్తచత్వా-
రిగ్ంశచ్చ ॥ ౩ ॥

అర్యమ్ణే చరుం నిర్వపేథ్సువర్గకామోఽసౌ వా ఆదిత్యో-
ఽర్యమాఽర్యమణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవై-
నగ్ం సువర్గం లోకం గమయత్యర్యమ్ణే చరుం నిర్వపేద్యః కామ-
యేత దానకామా మే ప్రజాస్స్యురిత్యసౌ వా ఆదిత్యోఽర్యమా
యః ఖలు వై దదాతి సోఽర్యమాఽర్యమణమేవ స్వేన భాగధే-
యేనోప ధావతి స ఏవ ॥ ౨౦ ॥ అస్మై దానకామాః ప్రజాః క-
రోతి దానకామా అస్మై ప్రజా భవన్త్యర్యమ్ణే చరుం నిర్వపేద్యః

కామయేత స్వస్తి జనతామియామిత్యసౌ వా ఆదిత్యోఽర్యమా-
ఽర్యమణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవైనం తద్గమ-
యతి యత్ర జిగమిషతీన్ద్రో వై దేవానామానుజావర ఆసీత్స
ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతమైన్ద్రమానుషూకమేకాదశకపాలం
నిః ॥ ౨౧ ॥ అవపత్తైనైవైనమగ్రం దేవతానాం పర్యణయద్బుధ్న-
వతీ అగ్రవతీ యాజ్యానువాక్యే అకరోద్బుధ్నాదేవైనమగ్రం ప-
ర్యణయద్యో రాజన్య ఆనుజావరస్స్యాత్తస్మా ఏతమైన్ద్రమానుషూ-
కమేకాదశకపాలం నిర్వపేదిన్ద్రమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
స ఏవైనమగ్రగ్ం సమానానాం పరిణయతి బుధ్నవతీ అగ్రవతీ
యాజ్యానువాక్యే భవతో బుధ్నాదేవైనమగ్రమ్ ॥ ౨౨ ॥ పరిణయ-
త్యానుషూకో భవత్యేషా హ్యేతస్య దేవతా య ఆనుజావరస్స-
మృద్ధ్యై యో బ్రాహ్మణ ఆనుజావరస్స్యాత్తస్మా ఏతం బార్హ-
స్పత్యమానుషూకం చరుం నిర్వపేద్బృహస్పతిమేవ స్వేన భాగధే-
యేనోప ధావతి స ఏవైనమగ్రగ్ం సమానానాం పరిణయతి బు-
ధ్నవతీ అగ్రవతీయాజ్యానువాక్యే భవతో బుధ్నాదేవైనమగ్రం
పరిణయత్యానుషూకో భవత్యేషా హ్యేతస్య దేవతా య ఆను-
జావరస్సమృద్ధ్యై ॥ ౨౩ ॥

ఏవ నిరగ్రమేతస్య చత్వారి చ ॥ ౪ ॥

ప్రజాపతేస్త్రయస్త్రిగ్ంశద్దుహితర ఆసన్తాస్సోమాయ రా-
జ్ఞేఽదదాత్తాసాగ్ం రోహిణీముపైత్తా ఈర్ష్యన్తీః పునరగచ్ఛన్తా

అసై్వత్రాః పునరయాచత తా అస్మై న పునరదదాత్సోఽబ్రవీ-
దృతమమీష్వ యథా సమావచ్ఛ ఉపైష్యామ్యథ తే పునర్దా-
స్యామీతి స ఋతమామీత్వాఽస్మై పునరదదాత్తాసాగ్ం రోహిణీ-
మేవోపైత్ ॥ ౨౪ ॥ ఐత్తం యక్ష్మ ఆర్ఛద్రాజానం యక్ష్మ ఆర-
దితి తద్రాజయక్ష్మస్య జన్మ యత్పాపీయానభవత్తత్పాపయక్ష్మస్య
యజ్జాయాభ్యోఽవిన్దత్తజ్జాయేన్యస్య య ఏవమేతేషాం యక్ష్మా-
ణాం జన్మ వేద నైనమేతే యక్ష్మా విన్దన్తి స ఏతా ఏవ నమస్యన్నుపా-
ధావత్తా అబ్రువన్వరం వృణామహై సమావచ్ఛ ఏవ న ఉపాయ
ఇతి తస్మా ఏతమ్ ॥ ౨౫ ॥ ఆదిత్యం చరుం నిరవపన్తేనైవైనం పా-
పాత్స్రామాదముఞ్చన్ యః పాపయక్ష్మగృహీతస్స్యాత్తస్మా ఏతమా-
దిత్యం చరుం నిర్వపేదాదిత్యానేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త
ఏవైనం పాపాత్స్రామాన్ముఞ్చన్త్యమావాస్యాయాం నిర్వపేద-
ముమేవైనమాప్యాయమానమన్వాప్యాయయతి నవోనవో భవతి
జాయమాన ఇతి పురోనువాక్యా భవత్యాయురేవాస్మిన్తయా ద-
ధాతి యమాదిత్యా అగ్ంశుమాప్యాయయన్తీతి యాజ్యయైవైన-
మేతయాఽఽప్యాయయతి ॥ ౨౬ ॥

ఏవోపైత్తమస్మిన్త్రయోదశ చ ॥ ౫ ॥

ప్రజాపతిర్దేవేభ్యోఽన్నాద్యం వ్యాదిశత్సోఽబ్రవీద్య-
దిమాంల్లోకానభ్యతిరిచ్యాతై తన్మమాసదితి తదిమాంల్లోకానభ్య-
త్యరిచ్యతేన్ద్రగ్ం రాజానమిన్ద్రమధిరాజమిన్ద్రగ్ం స్వరాజానం త-

త్వా వై స ఇమాంల్లోకాగ్ స్త్రేధాఽదుహత్త్రిధాతో స్త్రిధా-
తుత్వం యం కామయేతాన్నాదస్స్యాదితి తస్మా ఏతం త్రిధాతుం
నిర్వపేదిన్ద్రాయ రాజ్ఞే పురోడాశమ్ ॥ ౨౭ ॥ ఏకాదశకపాలమిన్ద్రా-
యాధిరాజాయేన్ద్రాయ స్వరాజ్ఞేఽయం వా ఇన్ద్రో రాజాఽయ-
మిన్ద్రోఽధిరాజోఽసావిన్ద్రస్స్వరాడిమానేవ లోకాన్థ్స్వేన భాగధే-
యేనోప ధావతి త ఏవాస్మా అన్నం ప్రయచ్ఛన్త్యన్నాద ఏవ భ-
వతి యథా వత్సేన ప్రత్తాం గాం దుహ ఏవమేవేమాంల్లోకాన్ప్ర-
త్తాన్కామమన్నాద్యం దుహ ఉత్తానేషు కపాలేష్వధి శ్రయత్యయా-
తయామత్వాయ త్రయః పురోడాశా భవన్తి త్రయ ఇమే లోకా
ఏషాంల్లోకానామాప్త్యా ఉత్తరఉత్తరో జ్యాయాన్భవత్యేవమివ హీ-
మే లోకాస్సమృద్ధ్యై సర్వేషామభిగమయన్నవ ద్యత్యఛమ్బట్కా-
రం వ్యత్యాసమన్వాహానిర్దాహాయ ॥ ౨౮ ॥

పురోడాశం త్రయష్షడ్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౯ ॥

దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్తాన్దేవానసురా అజయన్తే దేవాః
పరాజిగ్యానా అసురాణాం వైశ్యముపాయన్తేభ్య ఇన్ద్రియం వీర్య-
మపాక్రామత్తదిన్ద్రోఽచాయత్తదన్వపాక్రామత్తదవరుధం నాశ-
క్నోత్తదస్మాదభ్యర్ధోఽచరత్స ప్రజాపతిముపాధావత్తమేతయా స-
ర్వపృష్ఠయాఽయాజయత్తయైవాస్మిన్నిన్ద్రియం వీర్యమదధాద్య
ఇన్ద్రియకామః ॥ ౨౯ ॥ వీర్యకామస్స్యాత్తమేతయా సర్వపృష్ఠ-
యా యాజయేదేతా ఏవ దేవతాస్స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి

తా ఏవాస్మిన్నిన్ద్రియం వీర్యం దధతి యదిన్ద్రాయ రాథన్తరా-
య నిర్వపతి యదేవాగ్నే స్తేజ స్తదేవావ రున్ధే యదిన్ద్రాయ బార్-
హతాయ యదేవేన్ద్రస్య తేజ స్తదేవావరున్ధే యదిన్ద్రాయ వైరూపా-
య యదేవ సవితు స్తేజ స్తత్ ॥ ౩౦ ॥ ఏవావ రున్ధే యదిన్ద్రాయ
వైరాజాయ యదేవ ధాతు స్తేజ స్తదేవావ రున్ధే యదిన్ద్రాయ శా-
క్వరాయ యదేవ మరుతాం తేజ స్తదేవావ రున్ధే యదిన్ద్రాయ రై-
వతాయ యదేవ బృహస్పతే స్తేజ స్తదేవావ రున్ధ ఏతావన్తి వై తే-
జాగ్ంసి తాన్యేవావ రున్ధ ఉత్తానేషు కపాలేష్వధి శ్రయత్యయా-
తయామత్వాయ ద్వాదశకపాలః పురోడాశః ॥ ౩౧ ॥ భవతి వైశ్వ-
దేవత్వాయ సమన్తం పర్యవద్యతి సమన్తమేవేన్ద్రియం వీర్యం యజ-
మానే దధాతి వ్యత్యాసమన్వాహానిర్దాహాయాశ్వ ఋషభో వృష్ణి-
ర్బస్తస్సా దక్షిణా వృషత్వాయైతయైవ యజేతాభిశస్యమాన ఏ-
తాశ్చేద్వా అస్య దేవతా అన్నమద న్త్యదన్త్యు వైవాస్య మనుష్యాః ॥
ఇన్ద్రియకామస్సవితు స్తేజ స్తత్పురోడాశో ఽష్టాత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥
రజనో వై కౌణేయః క్రతుజితం జానకిం చక్షుర వన్యమ-
యాత్తస్మా ఏతామిష్టిం నిరవపదగ్నయే భ్రాజస్వతే పురోడాశ-
మష్టాకపాలగ్ం సౌర్యం చరుమగ్నయే భ్రాజస్వతే పురోడాశమ-
ష్టాకపాలం తయై వా అస్మిగ్ంశ్చక్షురదధాద్యశ్చక్షుష్కామ స్స్యా త్త-
స్మా ఏతా మిష్టిం నిర్వపే దగ్నయే భ్రాజస్వతే పురోడాశమష్టాక-

పాలగ్ం సౌర్యం చరు మగ్నయే భ్రాజస్వతే పురోడాశ మష్టాకపాల-
మగ్నేర్వై చక్షుషా మనుష్యా వి ॥ ౩౩ ॥ పశ్యన్తి సూర్యస్య దే-
వా అగ్నిం చైవ సూర్యం చ స్వేనభాగధేయేనోప ధావతి తావే-
వాస్మిఞ్చక్షుర్ధత్త శ్చక్షుష్మానేవభవతి యదాగ్నేయా భవత-
శ్చక్షుషీ ఏవా స్మిన్తత్ప్రతిదధాతి యథ్సౌర్యో నాసికాం తేనాభిత-
స్సౌర్యమాగ్నేయౌ భవత స్తస్మాదభితో నాసికాం చక్షుషీ తస్మా-
న్నాసికయా చక్షుషీ విధృతే సమానీ యాజ్యానువాక్యే భవత స్స-
మానగ్ంహి చక్షు స్సమృద్ధ్యై ఉదుత్యం జాతవేదసగ్ం సప్తత్వా
హరితో రథే చిత్రం దేవానాముదగాదనీకమితి పిణ్డాన్ప్రయ-
చ్ఛతి చక్షురేవా స్మై ప్రయచ్ఛతి యదేవతస్యతత్ ॥ ౩౪ ॥

విహ్వ్యష్టావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౮ ॥

ధ్రువో౽సిధ్రువో౽హగ్ంసజాతేషు భూయాసంధీరశ్చేత్తావ-
సువిద్ధ్రువో౽సి ధ్రువో౽హగ్ం సజాతేషు భూయాసముగ్రశ్చేత్తా వ-
సువి ద్ధ్రువో౽సి ధ్రువో౽హగ్ం సజాతేషు భూయాసమభిభూశ్చేత్తా
వసువిదామనమసామనస్య దేవాయే సజాతాః కుమారా స్సమన-
సస్తానహం కామయే హృదా తేమాం కామయన్తాగ్ం హృదా
తాన్మ ఆమనసః కృధి స్వాహా౽౽మనమసి ॥౩౫॥ ఆమనస్య దేవా
యాః స్త్రియస్సమనసస్తా అహం కామయే హృదాతా మాం కా-
మయన్తాగ్ం హృదా తాన్మఆమనసః కృధిస్వాహావైశ్వదేవీగ్ం

సాంగ్రహణీం నిర్వ పేద్గ్రామకామో వైశ్వదేవా వై సజాతా విశ్వా-
నేవ దేవాన్థ్స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి త ఏవాస్మై సజాతాన్ప్ర
యచ్ఛన్తి గ్రామ్యేవ భవతి సాంగ్రహణీ భవతి మన్త్రో గ్రహణం
వై సంగ్రహణం మన ఏవ సజాతానామ్ ॥ ౩౬ ॥ గృహ్ణాతి ధ్రు-
వోఽసి ధ్రువోఽహగ్ం సజాతేషు భూయాసమితి పరిధీ న్పరిదధాత్యా-
శిష మేవైతా మాశాస్తేఽథో ఏత ఏవ సర్వాగ్ం సజాతే ష్వధిభవతి
యస్యైవం విదుష ఏతే పరిధయః పరిధీయన్త ఆమనమస్యామనస్య
దేవా ఇతి తిస్ర ఆహుతీ ర్జుహోత్యే తావన్తో వై సజాతా యే
మహాన్తో యేఽక్షుల్లకా యాః స్త్రియస్తా నేవావరున్ధే త ఏన మవ-
రుద్ధా ఉపతిష్ఠన్తే ॥ ౩౭ ॥

స్వాహాఽఽమనమసి సజాతానాగ్ంరున్ధి పఞ్చ చ ॥ ౯ ॥

యన్నవమై త్తన్నవనీతమభవద్యదసర్ప త్తత్సర్పి రభవ-
ద్యదధ్రియత తద్ఘృత మభవ దశ్వినోః ప్రాణోఽసి తస్య తే దత్తాం
యయోః ప్రాణోఽసి స్వాహేన్ద్రస్య ప్రాణోఽసి తస్య తే దదాతు య-
స్య ప్రాణోఽసి స్వాహా మిత్రావరుణయోః ప్రాణోఽసి తస్య తే దత్తాం
యయోః ప్రాణోఽసి స్వాహా విశ్వేషాం దేవానాం ప్రాణోఽసి ॥ ౩౮ ॥
తస్య తే దదతు యేషాం ప్రాణోఽసి స్వాహా ఘృతస్య ధారా మమృ-
తస్య పన్థా మిన్ద్రేణ దత్తాం ప్రయతాం మరుద్భిః । తత్త్వా విష్ణుః
పర్యపశ్య త్తత్త్వేడా గవ్యైరయత్ । పావమానేన త్వా స్తోమేన గా-

యన్త్రస్య వర్తన్యా ప్రాగ్ంశో ర్వీర్యేణ దేవస్త్వా సవితో థ్సృజ-
తు జీవాతవే జీవనస్యాయై బృహద్రథన్తరయోస్త్వా స్తోమేన త్రి-
ష్టుభో వర్తన్యా శుక్రస్య వీర్యేణ దేవస్త్వా సవితోత్ ॥ ౩౯ ॥ సృ-
జతు జీవాతవే జీవనస్యాయా అగ్నేస్త్వా మాత్రయా జగత్యై వర్తన-
న్యాఽఽగ్రయణస్య వీర్యేణ దేవస్త్వా సవితో థ్సృజతు జీవాతవే జీవ-
నస్యాయా ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధి ప్రియగ్ం రేతో వరుణ
సోమ రాజన్ । మాతేవాస్మా అదితే శర్మ యచ్ఛ విశ్వే దేవా జర-
దష్టి ర్యథాఽసత్ । అగ్ని రాయుష్మాన్థ్స వనస్పతిభి రాయుష్మా న్తేన
త్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి సోమ ఆయుష్మాన్థ్స ఓషధీభి-
ర్యజ్ఞ ఆయుష్మాన్థ్స దక్షిణాభి ర్బ్రహ్మాయుష్మ త్తద్బ్రాహ్మణై రాయుష్మ-
ద్దేవా ఆయుష్మన్త స్తేఽమృతేన పితర ఆయుష్మన్త స్తే స్వధయాఽఽ-
యుష్మన్త స్తేన త్వాఽఽయుషాఽఽయుష్మన్తం కరోమి ॥ ౪౦ ॥

విశ్వేషాం దేవానాం ప్రాణేన త్రిష్టుభో వర్తన్యా శుక్రస్య వీ-
ర్యేణ దేవస్త్వా సవితో థ్సోమ ఆయుష్మాన్పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౦ ॥

అగ్నిం వా ఏతస్య శరీరం గచ్ఛతి సోమగ్ం రసో వరుణ ఏ-
నం వరుణ పాశేన గృహ్ణాతి సరస్వతీం వాగగ్నావిష్ణూ ఆత్మా యస్య
జ్యోగామయతి యో జ్యోగామయావీ స్యాద్యో వా కామయేత
సర్వమాయు రియామితి తస్మా ఏతామిష్టిం నిర్వపేదాగ్నేయమష్టా-
కపాలగ్ం సౌమ్యం చరుం వారుణం దశకపాలగ్ం సారస్వతం చరు-

మాగ్నావైష్ణవ మేకాదశకపాల మగ్నేరేవాస్య శరీరం నిష్క్రీణాతి సోమ్యా(ద్రసమ్ ॥ ౪౧ ॥ వారుణే నైవైనం వరుణ పాశాన్ముఞ్చతి సారస్వతేన వాచం దధాత్యగ్నిస్సర్వా దేవతా విష్ణుర్యజ్ఞో దేవతాభిశ్చైవైనం యజ్ఞేన చభిషజ్యత్యుతయదీతాసుర్భవతి జీవత్యేవ యన్నవమైత్తన్నవనీత మభవ దిత్యాజ్య మవేక్షతే రూపమేవాస్యైత న్మహిమానం వ్యాచష్టే ఽశ్వినోః ప్రాణోఽసీ త్యాహాశ్వినౌ వై దేవానామ్ । ౪౨ ॥ భిషజౌ తాభ్యామేవాస్మై భేషజం కరోతీన్ద్రస్య ప్రాణోఽసీత్యాహేన్ద్రియమేవాస్మిన్నేతేన దధాతి మిత్రావరుణ యోః ప్రాణోఽసీత్యాహ ప్రాణా పానావేవాస్మిన్నేతేన దధాతి విశ్వేషాం దేవానాం ప్రాణోఽసీత్యాహ వీర్య మేవాస్మిన్నేతేన దధాతి ఘృతస్య ధారా మమృతస్య పన్థా మిత్యాహ యథా యజురేవై తత్పావమానేన త్వాస్తోమేనేతి । ౪౩ ॥ ఆహ ప్రాణమేవాస్మిన్నేతేన దధాతి బృహద్రథన్తరయో స్త్వా స్తోమేనేత్యాహౌజ ఏవాస్మి న్నేతేన దధాత్యగ్నేస్త్వామాత్రయేత్యాహాత్మాన మేవాస్మి న్నేతేన దధాత్యృత్విజః పర్యాహుర్యావన్త ఏవర్త్విజ స్త ఏవైనం భిషజ్యన్తి బ్రహ్మణో హస్తమన్వారభ్య పర్యాహురేకధైవ యజమాన ఆయుర్దధతి యదేవ తస్య తద్ధిరణ్యాత్ ॥ ౪౪ ॥ ఘృతం నిష్పిబత్యాయుర్వై ఘృతమమృతగ్ం హిరణ్య మమృతాదేవాయుర్నిష్పిబతి శతమానం భవతి శతాయుః పురుష శ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతి

తిష్ఠత్యథో ఖలు యావతీస్సమా వ్యశ్నవత్తావన్తస్మాత్ర్యాథసమృ-
ద్ధ్యా ఇమమగ్న ఆయుషే వర్చసే కృధీత్యాహాయురేవాస్మిన్వ-
ర్చో దధాతి విశ్వే దేవా జరదష్టిర్యథాఽసదిత్యాహ జరదష్టిమేవై-
నం కరోత్యగ్నిరాయుష్మానితి హస్తం గృహ్ణాత్యేతే వై దేవా ఆ-
యుష్మన్తస్త ఏవాస్మిన్నాయుర్దధతి సర్వమాయురేతి ॥ ౪౫ ॥

రసం దేవానాగ్ం సోమేనేతి హిరణ్యాదసదితి ద్వావిగ్ంశతిశ్చ॥

ప్రజాపతిర్వరుణాయాశ్వమనయథ్స స్వాం దేవతామార్ఛథ్స
పర్యదీర్యత స ఏతం వారుణం చతుష్కపాలమపశ్యత్తం నిరవపత్త-
తో వై స వరుణపాశాదముచ్యత వరుణో వా ఏతం గృహ్ణాతి యోఽ-
శ్వం ప్రతిగృహ్ణాతి యావతోఽశ్వాన్ప్రతిగృహ్ణీయాత్తావతో వారుణా-
న్చతుష్కపాలాన్నిర్వపేద్వరుణమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి
స ఏవైనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి ॥ ౪౬ ॥ చతుష్కపాలా భవన్తి చతు-
ష్పాద్ధ్యశ్వస్సమృద్ధ్యా ఏకమతిరిక్తం నిర్వపేద్యమేవ ప్రతిగ్రాహీ భ-
వతి యం వా నాధ్యేతి తస్మాదేవ వరుణపాశాన్ముచ్యతే యద్యపరం
ప్రతిగ్రాహీ స్యాథ్సౌర్యమేకకపాలమను నిర్వపేదముమేవాదిత్య-
ముచ్చారం కురుతేఽపోఽవభృథమవైత్యప్సు వై వరుణస్సాక్షాదేవ వ-
రుణమవయజతేఽపోనప్త్రీయం చరుం పునరేత్య నిర్వపేదప్సు యో-
నిర్వా అశ్వస్స్వామేవైనం యోనిం గమయతి స ఏనగ్ం శాన్త ఉపతి-
ష్ఠతే ॥ ౪౭ ॥

ముఞ్చత్రిచత్వారిగ్ం సప్తదశచ ॥ ౧౨ ॥

యా వామిన్ద్రావరుణా యతవ్యా తనూస్తయేమమగ్ంహసో ముఞ్చతం యా వామిన్ద్రావరుణా సహస్యా రక్షస్యా తేజస్యా తనూస్తయేమమగ్ంహసో ముఞ్చతం యో వామిన్ద్రావరుణావగ్నౌ స్రామస్తం వామేతేనావ యజే యో వామిన్ద్రావరుణా ద్విపాత్సు పశుషు చతుష్పాత్సు గోష్ఠే గృహేష్వప్స్వోషధీషు వనస్పతిషు స్రామస్తం వామేతేనావ యజ ఇన్ద్రో వా ఏతస్య ॥ ౪౮ ॥ ఇన్ద్రియేణాప క్రామతి వరుణ ఏనం వరుణపాశేన గృహ్ణాతి యః పాప్మనా గృహీతో భవతి యః పాప్మనా గృహీతస్స్యాత్తస్మా ఏతామైన్ద్రావరుణీం పయస్యాం నిర్వపేదిన్ద్ర ఏవాస్మిన్నిన్ద్రియం దధాతి వరుణ ఏనం వరుణపాశాన్ముఞ్చతి పయస్యా భవతి పయో హి వా ఏతస్మాదపక్రామత్యథైష పాప్మనా గృహీతో యత్పయస్యా భవతి పయ ఏవాస్మిన్తయా దధాతి పయస్యాయామ్ ॥ ౪౯ ॥ పురోడాశమవ దధాత్యాత్మన్వన్తమేవైనం కరోత్యథో ఆయతనవన్తమేవ చతుర్ధా వ్యూహతి దిక్ష్వేవ ప్రతితిష్ఠతి పునస్సమూహతి దిగ్భ్య ఏవాస్మై భేషజం కరోతి సమూహ్యావద్యతి యథాఽఽవిద్ధం నిష్కృన్తతి తాదృగేవ తద్యో వామిన్ద్రావరుణావగ్నౌ స్రామస్తం వామేతేనావ యజ ఇత్యాహ దురిష్ట్యా ఏవైనం పాతి యో వామిన్ద్రావరుణా ద్విపాత్సు పశుషు స్రామస్తం వామేతేనావ యజ ఇత్యాహైతావతీర్వా ఆప ఓషధయో వ-

వనస్పతయః ప్రజాః ప్రజా ఏవ ఉప జీవనీయాస్తా ఏవాస్మై వరుణపాశా-
న్ముఞ్చతి ॥ ౫౦ ॥

ఏతస్య పయస్యాయాంపాత్రే షడ్విꣳశతిశ్చ ॥ ౧౩ ॥

స ప్రత్నవన్నికావ్యేన్ద్రింవ్యో విశ్వాత్తస్పరీన్ద్రింనరః । త్వం న-
స్సోమ విశ్వతో రక్షా రాజన్నఘాయతః । న రిష్యేత్త్వావతస్సఖా ।
యా తే ధామాని దివి యా పృథివ్యాం యా పర్వతేష్వోషధీష్వప్సు । తే-
భిర్నో విశ్వైస్సుమనా అహేడన్ రాజన్త్సోమ ప్రతి హవ్యా గృభాయ ।
అగ్నీషోమా సవేదసా సహూతీ వనతం గిరః । సం దేవత్రా బభూవథుః ।
యువమ్ ॥ ౫౧ ॥ ఏతాని దివి రోచనాన్యగ్నిశ్చ సోమ సక్రతూ అధ-
త్తమ్ । యువꣳ సిన్ధూꣳ రభిశస్తేరవద్యాదగ్నీషోమావము-
ఞ్చతం గృభీతాన్ । అగ్నీషోమావిమꣳ సు మే శృణుతం వృషణా హ-
వమ్ । ప్రతి సూక్తాని హర్యతం భవతం దాశుషే మయః । ఆన్యం ది-
వో మాతరిశ్వా జభారామథ్నాదన్యం పరి శ్యేనో అద్రేః । అగ్నీషో-
మా బ్రహ్మణా వావృధానోరుం యజ్ఞాయ చక్రథురు లోకమ్ అగ్నీ-
షోమా హవిషః ప్రస్థితస్య వీతమ్ ॥ ౫౨ ॥ హర్యతం వృషణా జు-
షేథామ్ । సుశర్మాణా స్వవసా హి భూతమథా ధత్తం యజమానాయ
శం యోః । ఆప్యాయస్వ సం తే । గణానాం త్వా గణపతిꣳ హవామ-
హే కవిం కవీనాముపమశ్రవస్తమమ్ । జ్యేష్ఠరాజం బ్రహ్మణాం
బ్రహ్మణస్పత ఆ నశ్శృణ్వన్నూతిభిస్సీద సాదనమ్ । స ఇజ్జనేన స విశా స జ-

ష్మ న్నా సప్తైరర్వాజంభరతేధనాన్నృభిః దైవానాం యరి పితరమా
వివాసతి ॥ ౫౩ ॥ శ్రద్ధామనా హవిషా బ్రహ్మణస్పతిమ్ । ససుష్టుభాస
ఋక్వతా గణేన వలగ్ం రురోజ ఫలిగగ్ం రవేణ । బృహస్పతిరుస్రి-
యా హవ్యసూదః కనిక్రదద్వావశతీరుదాజత్ మరుత్తాయద్ధ
ఫౌదిపోయాన్నశ్చ ర్ష్మ అర్యమాఽఽయాతి వృషభస్తువిష్మాన్దాతా
వసూనాం పురుహూతో అర్హాన్న్ సహస్రాక్షో గోత్రభిద్వ-
జ్రబాహురస్మాసు దేవో ద్రవిణం దధాతు । యే తేఽర్యమన్బహవో
దేవయానాః పన్థానః ॥ ౫౪ ॥ రాజన్దివఆ చరన్తి । తేభిర్నో దేవ మ-
హి శర్మయచ్ఛ శంనఏధి ద్విపదే శం చతుష్పదే । బుధ్నాదగ్ర-
మఙ్గిరోభిర్గృణానో విపర్వతస్య దృగ్ంహితాన్యైరత్ । రుజదో-
ధాగ్ంసి కృత్రిమాణ్యేషాగ్ం సోమస్య తామదఇన్ద్రశ్చకార ।
బుధ్నాదగ్రేణ విమిమాయమానైర్వజ్రేణ ఖాన్యతృణ న్నదీనామ్ ।
వృథాఽసృజత్పథిభిర్దీర్ఘయాథైః సోమస్య తామదఇన్ద్రశ్చకార ॥
ప్రయోజజ్ఞేవిద్వాగ్ం అస్య బన్ధుం విశ్వానిదేవో జనిమావివక్తి ।
బ్రహ్మ బ్రహ్మణ ఉజ్జభార మధ్యాన్నీచాదుచ్చా స్వధయాఽభిప్ర
తస్థౌ । మహాన్మహీ అస్తభాయద్విజాతోద్యాగ్ం సద్మపార్థివంచర-
జః । సబుధ్నాదాష్ట జనుషాఽభ్యగ్రం బృహస్పతిర్దేవతాయస్య స-
మ్రాట్ । బుధ్నాద్యో అగ్ర మభ్యర్త్యోజసాబృహస్పతి మావివాసన్తి
దేవాః । భినద్వలం విపురోదర్దరీతి కనిక్రదద్ధ్సువర్గపో జిగాయ ॥

యువంశ్వేతమ్మా విపానత్రిపత్థానోదీర్ఘయూథైసోఽమస్య తా
మద్రఇన్ద్రశ్చకార ద్రేవానవచ ॥ ౧౪ ॥

ఆదిత్యేభ్యో ద్రేవావై మృత్యోఽర్దేవావై ప్రత్తమర్త్యస్మైప్ర-
జాపతైస్త్రియస్త్రిగ్ంశత్ప్రజాపతిర్దేవేభ్యోఽన్నాద్యం దేవాసురా-
స్తానజనోధుర్నాస్తి యన్నవమైద్రగ్నిం వై ప్రజాపతిర్వరుణాయ
యావామిన్ద్రావరుణా త్రానప్రత్న్నవచ్చతుర్దశ ॥ ౧౪ ॥

ఆదిత్యేభ్యస్త్వష్టురస్మై దానకామా ప్రవావరుద్ధైఽగ్నిం వై
స ప్రత్న్నవత్షట్పఞ్చాశత్ ॥ ౫౬ ॥

హరిః ఓమ్.

ఆదిత్యేభ్యస్సవర్తపో జగాయ ॥

ఇతి యజుర్వేద సంహితాయాం ద్వితీయకాణ్డే

తృతీయః ప్రశ్నః.

అథ చతుర్థః ప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ దేవా మనుష్యాః పితరస్తేఽన్యత ఆసన్నసురా రక్షాꣳసి పిశాచాస్తేఽన్యతస్తేషాం దేవానాముత యదల్పం లోహితమకుర్వꣳస్తద్రక్షాꣳసి రాత్రీభిరసుభ్నన్తాన్థ్సుబ్ధాన్మృతానభి వ్యౌచ్ఛత్తే దేవా అవిదుర్యో వై నోఽయం మ్రియతే రక్షాꣳసి వా ఇమం ఘ్నన్తీతి తే రక్షాꣳస్యుపామన్త్రయన్త తాన్యబ్రువన్వరం వృణామహై యత్ ॥ ౧ ॥ అసురాఞ్జయామ తన్నః సహాసదితి తతో వై దేవా అసురానజయన్తేఽసురాఞ్జిత్వా రక్షాꣳస్యపానుదన్త తాని రక్షాꣳస్యనృతమకర్తేతి సమన్తం దేవాన్పర్యవిశన్తే దేవా అగ్నావనాథన్త తేఽగ్నయే ప్రవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిరవపన్నగ్నయే విబాధవతేఽగ్నయే ప్రతీకవతే యదగ్నయే ప్రవతే నిరవపన్యాన్యేవ పురస్తాద్రక్షాꣳసి ॥ ౨ ॥ ఆసన్తాని తేన ప్రాణుదన్త యదగ్నయే విబాధవతే యాన్యేవాభితో రక్షాꣳస్యాసన్తాని తేన వ్యబాధన్త యదగ్నయే ప్రతీకవతే యాన్యేవ పశ్చాద్రక్షాꣳస్యాసన్తాని తేనాపానుదన్త తతో దేవా అభవన్పరాఽసురా యో భ్రాతృవ్యవాన్థ్స్యాత్స స్పర్ధమాన ఏతయేష్ట్యా యజేతాగ్నయే ప్రవతే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేదగ్నయే విబా-

ధపతే ॥ ౩ ॥ అగ్నయే ప్రతీకవతే యదగ్నయే ప్రవతే నిర్వపతి య ఏవాస్మాచ్ఛ్రేయాన్భ్రాతృవ్యస్తం తేన ప్రణుదతే యదగ్నయే విబాధవతే య ఏవైనేన సదృఙ్తం తేన విబాధతే యదగ్నయే ప్రతీకవతే య ఏవాస్మాత్పాపీయాన్తం తేనాపనుదతే ప్రశ్రేయాగ్ంసం భ్రాతృవ్యం నుదతేఽతి సదృశం క్రామతి నైనం పాపీయానాప్నోతి య ఏవం విద్వానేతయేష్ట్యా యజతే ॥ ౪ ॥

వృధామహై యత్పురస్తాద్రక్షాగ్ంసి వపేదగ్నయే విబాధవత ఏవం చత్వారి చ ॥ ౧ ॥

దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్తే దేవా అబ్రువన్యో నో వీర్యావత్తమస్తమను సమారభామహా ఇతి త ఇన్ద్రమబ్రువన్త్వం వై నో వీర్యావత్తమోఽసి త్వామను సమారభామహా ఇతి సోఽబ్రవీత్తిస్రో మ ఇమాస్తనువో వీర్యావతీస్తాః ప్రీణీతాథాసురానభి భవిష్యథేతి తా వై బ్రూహీత్యబ్రువన్నియమగ్ంహోముగియం విమృధేయమిన్ద్రియావతీ ॥ ౫ ॥ ఇత్యబ్రవీత్త ఇన్ద్రాయాగ్ంహోముచే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిరవపన్నిన్ద్రాయ వైమృధాయేన్ద్రాయేన్ద్రియావతే యదిన్ద్రాయాగ్ంహోముచే నిరవపన్నగ్ంహస ఏవ తేనాముచ్యన్త యదిన్ద్రాయ వైమృధాయ మృధ ఏవ తేనాపాఘ్నత యదిన్ద్రాయేన్ద్రియావత ఇన్ద్రియమేవ తేనాత్మన్నదధత త్రయస్త్రిగ్ంశత్కపాలం పురోడాశం నిరవపన్త్రయస్త్రిగ్ంశద్వై దేవతాస్తా ఇన్ద్ర ఆత్మన్ననుసమారమ్భయత భూత్యై ॥ ౬ ॥ తాం

యావ ద్దేవా విజితిముత్తమామసురై ర్వ్యజయన్త యో భ్రాతృవ్యవా-
న్థ్స్యాత్స స్పర్ధమాన ఏతయేష్ట్యా యజేతైన్ద్రాగ్నియాగ్ం హైమాము-
చే పురోడాశమేకాదశకపాలం నిర్వపేదిన్ద్రాగ్నియ వై మృధాయే-
న్ద్రాగ్నియేన్ద్రియావతేఽగ్ం హస్తా వా ఏష గృహీతో యస్మాచ్ఛ్రే-
యాన్భ్రాతృవ్యో యదిన్ద్రాగ్నియాగ్ం హైమాముచే నిర్వపత్యగ్ంహస
ఏవ తేన ముచ్యతే మృధా వా ఏషోఽభిషణ్ణో యస్మాత్సమానేష్వ-
న్యశ్శ్రేయాన్సత ॥ ౭ ॥ అభ్రాతృవ్యో యదిన్ద్రాగ్నియ వై మృధాయ మృధ
ఏవ తేనాపహతే యదిన్ద్రాగ్నియే న్ద్రియావత ఇన్ద్రియమేవ తేనాత్మన్ధ-
త్తే త్రయస్త్రిగ్ంశత్కపాలం పురోడాశం నిర్వపతి త్రయస్త్రిగ్ంశ-
ద్వై దేవతాస్తా ఏవ యజమాన ఆత్మన్ను పసమారభ్యయతే భూ-
త్యై సా వా ఏషా విజితిర్నామేష్టిర్య ఏవం విద్వానేతయేష్ట్యా య-
జత ఉత్తమామేవ విజితిం భ్రాతృవ్యేణ విజయతే ॥ ౮ ॥

ఇన్ద్రియావతీ భూత్యై ఉత్తైకాన్న పఞ్చాశచ్చ ॥ ౨ ॥

దేవాసురాస్సంయత్తా ఆసన్తేషాం గాయత్ర్యోజో బలమి-
న్ద్రియం వీర్యం ప్రజాం పశూన్థ్సంగృహ్యాదాయాపక్రమ్యాతిష్ఠ-
త్తేఽమన్యన్త యతరాన్వా ఇయముపావర్త్స్యతి త ఇదం భవి-
ష్యన్తీతి తాం వ్యహ్వయన్త విశ్వకర్మన్నితి దేవా దాభీత్యసురాస్సా
నాన్యతరాగ్ శ్చనోపావర్తత తే దేవా ఏతద్యజురపశ్యన్నోజో-
ఽసి సహోఽసి బలమసి ॥ ౯ ॥ భ్రాజోఽసి దేవానాం ధామ నామా-
ఽసి విశ్వమసి విశ్వాయుస్సర్వమసి సర్వాయురభిభూరితి యావ దేవా

అసురాణామోజో బలమిన్ద్రియం వీర్యం ప్రజాం పశూనవృఞ్జత య-
ద్గాయత్ర్యపక్రామ్యాతిష్ఠత్తస్మాదేతాం గాయత్రీతీష్టిమాహుః సంవ-
త్సరో వై గాయత్రీ సంవత్సరో వై తదపక్రమ్యాతిష్ఠద్యదేతయా
దేవా అసురాణామోజో బలమిన్ద్రియం వీర్యమ్ ॥ ౧౦ ॥ ప్రజాం ప-
శూనవృఞ్జత తస్మాదేతాగ్ం సంవర్గ ఇతీష్టిమాహుర్యో భ్రాతృవ్య-
వాన్థ్స్యాత్స స్పర్ధమాన ఏతయేష్ట్యా యజేతాగ్నయే సంవర్గా-
య పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేత్తగ్ం శృతమాసన్న మేతేన య-
జుషాఽభి మృశేదోజ ఏవ బలమిన్ద్రియం వీర్యం ప్రజాం పశూన్భ్రా-
తృవ్యస్య వృఙ్క్తే భవత్యాత్మనా పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి ॥

బలమస్యైతయా దేవా అసురాణామోజో బలమిన్ద్రియం వీ-
ర్యం పఞ్చ చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౩ ॥

ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత తా అస్మాత్సృష్టాః పరాచీరాయ-
న్తా యత్రావసన్తతో గర్ముదుదతిష్ఠత్తా బృహస్పతిశ్చాన్వవైత్తాగ్ం
సోఽబ్రవీద్బృహస్పతిరనయా త్వా ప్రతిష్ఠాన్యథ త్వా ప్రజా ఉపావ-
ర్త్స్యన్తీతి తం ప్రాతిష్ఠత్తతో వై ప్రజాపతిం ప్రజా ఉపావర్తన్త
యః ప్రజాకామస్స్యాత్తస్మా ఏతం ప్రాజాపత్యం గార్ముతం చరుం ని-
ర్వపేత్ప్రజాపతిమ్ । ౧౨ ॥ ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స
ఏవాస్మై ప్రజాం ప్రజనయతి ప్రజాపతిః పశూనసృజత తేఽస్మాత్సృ-
ష్టాః పరాఞ్చ ఆయన్తే యత్రావసన్తతో గర్ముదుదతిష్ఠత్తాన్పూషా
చాన్వవైత్తాగ్ం సోఽబ్రవీత్పూషాఽనయా మా ప్రతిష్ఠాఽథ త్వా

పశవ ఉపావర్థ్స్యన్తీతి మాం ప్రతిష్ఠేతి సోమో౽బ్రవీన్మమ వై ।
అకృష్టపచ్యమిత్యుభౌ వాం ప్రతిష్ఠాసీత్యబ్రవీత్తతో వై
ప్రజాపతిం పశవ ఉపావర్తన్త యః పశుకామస్స్యాత్తస్మా ఏత-
గ్ం సోమాపౌష్ణం గార్ముతం చరుం నిర్వపేథ్సోమాపూషణావేవ
స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై పశూన్ప్రజనయతస్సో-
మో వై రేతోధాః పూషా పశూనాం ప్రజనయితా సోమ ఏవా-
స్మై రేతో దధాతి పూషాపశూన్ప్రజనయతి ॥ ౧౪ ॥

వపైత్ప్రజాపతిం వై దధాతి పూషా త్రీణి చ ॥ ౪ ॥

అగ్నే గోభిర్న ఆగహీన్దో పుష్ట్యా జుషస్వ నః । ఇన్ద్రో ధ-
ర్తా గృహేషు నః । సవితా యస్సహస్రియస్స నో గృహేషు
రారణత్ । ఆ పూషా ఏత్వా వసు । ధాతా దదాతు నో రయి-
మీశానో జగతస్పతిః । స నః పూర్ణేన వావనత్ । త్వష్టా యో
వృషభో వృషా స నో గృహేషు రారణత్ । సహస్రేణాయుతేన చ ।
యేన దేవా అమృతమ్ ॥ ౧౫ ॥ దీర్ఘగ్ం శ్రవో దివ్యైరయన్త ।
రాయస్పోషత్వమస్మభ్యం గవాం కుల్మిం జీవస ఆయువస్వ । అగ్ని-
ర్గృహపతిస్సోమో విశ్వవనిస్సవితా సుమేధాస్స్వాహా । అగ్నే
గృహపతే యస్తే ఘృత్యో భాగస్తేన సహ ఓజ ఆక్రమమాణాయ
ధేహి శ్రైష్ఠ్యాత్పథో మా యోషం మూర్ధా భూయాసగ్గ్ం
స్వాహా ॥ ౧౬ ॥

అమృతమష్టాత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౫ ॥

చిత్రయా యజేత పశుకామ ఇయం వై చిత్రా యద్వా అస్యాం విశ్వం భూతమధి ప్రజాయతే తేనేయం చిత్రా య ఏవం విద్వాగ్ శ్చిత్రయా పశుకామో యజతే ప్ర ప్రజయా పశుభి-ర్మిథునైర్జాయతే ప్రైవాగ్నేయేన వాపయతి రేతస్సౌమ్యేన ద-ధాతి రేత ఏవ హితం త్వష్టా రూపాణి వి కరోతి సారస్వతౌ భవత ఏతద్వై దైవ్యం మిథునం దైవ్యమేవాస్మై ॥ ౧౭ ॥ మిథునం మధ్య-తో దధాతి పుష్ట్యై ప్రజననాయ సినీవాల్యై చరుర్భవతి వాగ్వై సినీవాలీ పుష్టిః ఖలు వై వాక్పుష్టిమేవ వాచముపైత్యైన్ద్ర ఉత్త-మో భవతి తేనైవ తన్మిథునగ్ం సప్తైతాని హవీగ్ంషి భవన్తి సప్త గ్రామ్యాః పశవస్సప్తారణ్యాస్సప్త ఛన్దాగ్ంస్యుభయస్యావరుద్ధ్యై అథైతా ఆహుతీర్జుహోత్యేతే వై దేవాః పుష్టిపతయస్త ఏ-వాస్మిన్పుష్టిం దధతి పుష్యతి ప్రజయా పశుభిరథో యద్దైత్వా ఆ-హుతీర్జుహోతి ప్రతిష్ఠిత్యై ॥ ౧౮ ।

అస్మై త ఏవ ద్వాదశ చ ॥ ౬ ॥

మారుతమసి మరుతామోజోఽపాం ధారాం భిన్ధి రమయత మరుతశ్శ్యేనమాయినం మనోజవసం వృషణగ్ం సువృక్తిమ్। యేన శర్ధ ఉగ్రమవసృష్టమేతి తదశ్వినా పరి ధత్తగ్గ్ం స్వస్తి । పురో-వాతో వర్షఞ్జిన్వరావృత్స్వాహా వాతావద్వర్షన్నుగ్రరావృ-

థ్స్వాహా స్తనయన్వర్షన్భీమ రావృథ్స్వాహాఽనశ్న్యవస్ఫూర్జన్ది-
ద్యుద్వర్షన్త్వేష రావృథ్స్వాహాఽతి రాత్రం వర్షన్పూర్తి రావృత్ ।
స్వాహా బహుహాయమవృషాదితి శ్రుతరావృథ్స్వాహాఽఽతపతి
వర్షన్విరాడావృథ్స్వాహాఽవస్ఫూర్జన్దిద్యుద్వర్షన్భూతరావృ-
థ్స్వాహా మాన్దా వాశాశ్శున్ధ్యూరజిరాః । జ్యోతిష్మతీస్తమస్వరీరు-
న్దతీస్సుఫేనాః । మిత్రభృతః క్షత్రభృతస్సురాష్ట్రా ఇహ మాఽవత ।
వృష్ణో అశ్వస్య సన్దానమసి వృష్ట్యై త్వోప నహ్యామి ॥ ౨౦ ॥

పురీషావృద్ద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

దేవా వసవ్యా అగ్నే సోమసూర్య । దేవాశ్శర్మణ్యా మిత్రా-
వరుణాఽర్యమన్ । దేవాస్సపీతయోఽపాం నపాదాశుహేమన్ ।
ఉద్నో దత్తోదధిం భిన్త దివః పర్జన్యాదన్తరిక్షాత్పృథివ్యాస్తతో
నో వృష్ట్యాఽవత । దివా చిత్తమః కృణ్వన్తి పర్జన్యేనోదవా-
హేన । పృథివీం యద్వ్యున్దన్తి । ఆ యన్నరస్సుదానవో దదా-
శుషే దివః కోశమచుచ్యవుః । వి పర్జన్యాస్సృజన్తి రోదసీ అ-
ను ధన్వనా యన్తి ॥ ౨౧ ॥ వృష్టయః । ఉదీరయథా మరుతస్స-
ముద్రతో యూయం వృష్టిం వర్షయథా పురీషిణః । న వో దస్రా
ఉప దస్యన్తి ధేనవశ్శుభం యాతామను రథా అవృత్సత । సృజా
వృష్టిం దివ ఆఽద్భిస్సముద్రం పృణ । అబ్జా అసి ప్రథమజా బలమసి
సముద్రియమ్ । ఉన్నమ్భయ పృథివీం భిన్ధీదం దివ్యం నభః । ఉ-

ద్నో దివ్యస్య నో దేహి ఈశానో వి సృజా దృతిమ్ । యే దేవా దివిభాగా యేఽన్తరిక్షభాగా యే పృథివిభాగాః । త ఇమం యజ్ఞమవన్తు త ఇదం క్షేత్రమావిశన్తు త ఇదం క్షేత్రమను వి విశన్తు । ౨౨ ॥

యన్తి దేవా విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౮ ॥

మారుతమసి మరుతామోజ ఇతి కృష్ణం వాసః కృష్ణతూషం పరి ధత్త ఏతద్వై వృష్ట్యై రూపగ్ం సరూప ఏవ భూత్వా పర్జన్యం వర్షయతి రమయత మరుతశ్శ్యేనమాయినమితి పశ్చాద్వాతం ప్రతి మీవతి పురోవాతమేవ జనయతి వర్షస్యావరుద్ధ్యై వాతనామాని జుహోతి వాయుర్వై వృష్ట్యా ఈశే వాయుమేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మై పర్జన్యం వర్షయత్యష్టౌ । ౨౩ ॥ జుహోతి చతస్రో వై దిశశ్చతస్రోఽవాన్తరదిశా దిగ్భ్య ఏవ వృష్టిగ్ం సం ప్రచ్యావయతి కృష్ణాజినే సం యౌతి హవిరేవాకరన్తర్వేది సం యౌత్యవరుద్ధ్యై యతీనామద్యమానానాగ్ం శీర్షాణి పరాఽపతన్తే ఖర్జూరా అభవన్తేషాగ్ం రస ఊర్ధ్వోఽపతత్తాని కరీరాణ్యభవన్త్సౌమ్యాని వై కరీరాణి సౌమ్యా ఖలు వా ఆహుతిర్దివో వృష్టిం చ్యావయతి యత్కరీరాణి భవన్తి । ౨౪ ॥ సోమాయైవాహుత్యా దివో వృష్టిమవ రున్ద్ధే మధుషా సం యౌత్యపాం వా ఏష ఓషధీనాగ్ం రసో యన్మధ్వద్భ్య ఏవౌషధీభ్యో వర్ష

త్యథో అద్భ్య ఏవౌషధీభ్యో వృష్టిం ని నయతి మాన్దా వాశ్యా ఇతి సంయౌతి నామధేయైరేవైనా అచ్ఛైత్యథో యథా బ్రూయాద-సావేహీత్యేవమేవైనా నామధేయైరా ॥ ౨౫ । చ్యావయతి వృష్ణో అశ్వస్య సందానమసి వృష్ట్యై త్వోప నహ్యామీత్యాహ వృషా వా అశ్వో వృషా పర్జన్యః కృష్ణ ఇవ ఖలు వై భూత్వా వర్షతి రూపేణైవైనగ్ం సమర్ధయతి వర్షస్యావరుద్ధ్యై ॥ ౨౬ ।

అష్టౌ భవన్తి నామధేయై రైకాన్న త్రిగ్ంశచ్చ ౯ ॥

దేవా వసవ్యా దేవాశ్శర్మణ్యా దేవాస్సపీతయ ఇత్యాబ-ధ్నాతి దేవతాభిరేవాన్వహం వృష్టిమిచ్ఛతి యది వర్షేత్తావత్యేవ హోతవ్యం యది న వర్షేచ్ఛ్వోభూతే హవిర్నిర్వపేదహో-రాత్రే వై మిత్రావరుణావహోరాత్రాభ్యాం ఖలు వై పర్జ-న్యో వర్షతి నక్తం వా హి దివా వా వర్షతి మిత్రావరుణా-వేవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తావేవాస్మై ౨౭ । అహో-రాత్రాభ్యాం పర్జన్యం వర్షయతోఽగ్నయే ధామచ్ఛదే పు-రోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేన్మారుతగ్ం సప్తకపాలగ్ం సౌర్యమేకక-పాలమగ్నిర్వా ఇతో వృష్టిముదీరయతి మరుతస్సృష్టాం నయన్తి యదా ఖలు వా అసావాదిత్యో న్యఙ్రశ్మిభిః పర్యావర్తతేఽథ వ-ర్షతి ధామచ్ఛదివ ఖలు వై భూత్వా వర్షత్యేతా వై దేవతా వృష్ట్యా ఈశతే తా ఏవ స్వేన భాగధేయేనోప ధావతి తాః ॥ ౨౮ ॥

ఏవాస్మై పర్జన్యం వర్షయన్త్యుతావర్షిష్యన్వర్షత్యేవ సృజా
వృష్టిం దివ ఆఽద్భిస్సముద్రం పృణేత్యాహేమాశ్చైవాముశ్చా-
పస్సమర్ధయత్యథో అభిగైవాముతశ్చైచ్ఛత్యబ్జా అసి ప్రథమజా
బలమసి సముద్రియమిత్యాహ యథాయజురేవైతదున్నమ్భయ పృ-
థివీమితి వర్షాహ్వాం జుహోత్యేషా వా ఓషధీనాం వృష్టివనిస్త-
యైవ వృష్టిమా చ్యావయతి యే దేవా దివిభాగా ఇతి కృష్ణాజిన-
మవధూనోతీమ ఏవాస్మై లోకాః ప్రీతా అభీష్టా భవన్తి ॥ ౨౯ ॥

అస్మై ధావతి తా వా ఏకవిగ్ంశతిశ్చ । ౧౦ ।

సర్వాణి ఛన్దాగ్ంస్యేతస్యామిష్ట్యామనూచ్యానీత్యాహు-
స్త్రిష్టుభో వా ఏతద్వీర్యం యత్కకుదుష్ణిహా జగత్యై యదుష్ణి-
హకకుభావన్వాహ తేనైవ సర్వాణి ఛన్దాగ్ంస్యవ రున్ధే గాయత్రీ
వా ఏషా యదుష్ణిహా యాని చత్వార్యధ్యక్షరాణి చతుష్పాద ఏవ
తే పశవో యథా పురోడాశే పురోడాశోఽధ్యేవమేవ తదధ్యక్ష-
రాణ్యధ్యక్షరాణి యజ్ఞగత్యా ॥ ౩౦ ॥ పరిదధ్యాదన్తం యజ్ఞం గమ-
యేత్త్రిష్టుభా పరి దధాతీన్ద్రియం వై వీర్యం త్రిష్టుగిన్ద్రియ ఏవ
వీర్యే యజ్ఞం ప్రతిష్ఠాపయతి నాన్తం గమయత్యగ్నే త్రీ తే వాజినా
త్రీషధస్థేతి త్రివత్యా పరి దధాతి సరూపత్వాయ సర్వో వా ఏష
యజ్ఞో యత్త్రైధాతవీయం కామాయకామాయ ప్రయుజ్యతే సర్వే-
భ్యో హి కామేభ్యో యజ్ఞః ప్రయుజ్యతే త్రైధాతవీయేన యజే-

తాభిచరన్థ్సర్వో వై ॥ ౩౧ ॥ ఏష యజ్ఞో యత్త్రైధాతవీయగ్ం
సర్వేణైవైనం యజ్ఞేనాభి చరతి స్తృణుత ఏవైనమేతయైవ యజే-
తాభిచర్యమాణస్సర్వో వా ఏష యజ్ఞో యత్త్రైధాతవీయగ్ం స-
ర్వేణైవ యజ్ఞేన యజతే నైనమభిచరన్థ్స్తృణుత ఏతయైవ యజేత
సహస్రేణ యక్ష్యమాణః ప్రజాతమేవైనద్దదాత్యేతయైవ యజేత
సహస్రేణేజానో౽న్తం వా ఏష పశూనాం గచ్ఛతి ॥ ౩౨ ॥ య-
స్సహస్రేణ యజతే ప్రజాపతిః ఖలు వై పశూనసృజత తాగ్-
స్త్రైధాతవీయేనైవాసృజత య ఏవం విద్వాగ్స్త్రైధాతవీయేన
పశుకామో యజతే యస్మాదేవ యోనేః ప్రజాపతిః పశూనసృజత
తస్మాదేవైనాన్థ్సృజత ఉపైనముత్తరగ్ం సహస్రం నమతి దేవతా-
భ్యో వా ఏష ఆవృశ్చ్యతే యో యక్ష్య ఇత్యుక్త్వా న యజతే
త్రైధాతవీయేన యజేత సర్వో వా ఏష యజ్ఞః ॥ ౩౩ ॥ యత్త్రై-
ధాతవీయగ్ం సర్వేణైవ యజ్ఞేన యజతే న దేవతాభ్య ఆ వృశ్చ్య-
తే ద్వాదశకపాలః పురోడాశో భవతి తే త్రయశ్చతుష్కపాలా-
స్త్రిషమృద్ధత్వాయ త్రయః పురోడాశా భవన్తి త్రయ ఇమే లో-
కా ఏషాం లోకానామాప్త్యా ఉత్తరఉత్తరో జ్యాయాన్భవత్యేవ-
మివ హీమే లోకా యవమయో మధ్య ఏతద్వా అన్తరిక్షస్య రూ-
పగ్ం సమృద్ధ్యై సర్వేషామభిగమయన్నవ ద్యత్యఛమ్బట్కారగ్ం
హిరణ్యం దదాతి తేజ ఏవ ॥ ౩౪ ॥ అవ రున్ధే తార్ప్యం దదాతి
పశూనేవావ రున్ధే ధేనుం దదాత్యాశిష ఏవావరున్ధే సామ్నో వా

ఏష వర్ణో యద్ధిరణ్యం యజుషాం త్వా హ్యేముక్థామదానాం ధై-
నురైతానేవ సర్వాన్వర్ణానవ రున్ధే ॥ ౩౫ ॥

జగత్యాఽభిచరన్తస్తోత్వై వై గచ్ఛతి యజ్ఞస్తేజ ఏవ త్రిగ్ం-
శచ్చ ॥ ౧౧ ॥

త్వష్టా హతపుత్రో వీన్ద్రగ్ం సోమమాహరత్తస్మిన్నిన్ద్ర
ఉపహవమైచ్ఛత తంనోపాహ్వయత పుత్రం మేఽవధీరితి స యజ్ఞ-
వేశసం కృత్వా ప్రాసహా సోమమపిబత్తస్య యదత్యశిష్యత తత్త్వ-
ష్టాఽఽహవనీయముప ప్రావర్తయత్స్వాహేన్ద్రశత్రుర్వర్ధస్వేతి
స యావదూర్ధ్వః పరా విధ్యతి తావతి స్వయమేవ వ్యరమత య-
ది వా తావత్ప్రవణమ్ ॥ ౩౬ ॥ ఆసీద్యది వా తావదధ్యగ్నేరా-
సీత్స సంభవన్నగ్నీషోమావభి సమభవత్స ఇషుమాత్రమిషుమాత్రం
విష్వఙ్ఙవర్ధత స ఇమాంల్లోకానవృణోద్యదిమాంల్లోకానవృణోత్త-
ద్వృత్రస్య వృత్రత్వం తస్మాదిన్ద్రోఽబిభేదపి త్వష్టా తస్మై త్వష్టా వ-
జ్రమసిఞ్చత్తపో వై స వజ్ర ఆసీత్తముద్యన్తుం నాశక్నోదథ వై త-
ర్హి విష్ణుః ॥ ౩౭ ॥ అన్యా దేవతాఽఽసీత్సోఽబ్రవీద్విష్ణవేహీద-
మా హరిష్యావో యేనాయమిదమితి స విష్ణుస్త్రేధాఽఽత్మానం వి
న్యధత్త పృథివ్యాం తృతీయమన్తరిక్షే తృతీయం దివి తృతీయమభి
పర్యావర్తాద్ధ్యబిభేద్యత్పృథివ్యాం తృతీయమాసీత్తేనేన్ద్రో వజ్ర-
ముదయచ్ఛద్విష్ణ్వనుస్థితః సోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర హారస్తి వా ఇదమ్ ॥

మయి వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి తదస్మై ప్రాయచ్ఛత్తత్ప్రతి-
గృహ్ణోదధా మేతి తద్విష్ణవేఽతి ప్రాయచ్ఛత్తద్విష్ణుః ప్రత్యగృ-
హ్ణాదస్మాస్విన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధాత్వితి యదన్తరిక్షే తృతీయమా-
సీత్తేనేన్ద్రో వజ్రముదయచ్ఛద్విష్ణ్వనుస్థితస్సోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర
హారస్తి వా ఇదమ్ ॥ ౩౯ ॥ మయి వీర్యం తత్తే ప్ర దాస్యామీతి
తదస్మై ప్రాయచ్ఛత్తత్ప్రత్యగృహ్ణాద్ద్విర్మాఽధా ఇతి తద్విష్ణవేఽతి
ప్రాయచ్ఛత్తద్విష్ణుః ప్రత్యగృహ్ణాదస్మాస్విన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధా-
త్వితి యద్దివి తృతీయమాసీత్తేనేన్ద్రో వజ్రముదయచ్ఛద్విష్ణ్వనుస్థి-
తస్సోఽబ్రవీన్మా మే ప్ర హార్యేనాహమ్ ॥ ౪౦ ॥ ఇదమస్మి తత్తే ప్ర
దాస్యామీతి త్వీ౩ ఇత్యబ్రవీత్సన్ధాం తు సన్దధావహై త్వామే-
వ ప్ర విశానీతి యన్మాం ప్రవిశేః కిం మా భుఞ్జ్యా ఇత్యబ్రవీత్త్వా-
మేవేన్ధీయ తవ భోగాయ త్వాం ప్రవిశేయమిత్యబ్రవీత్తం వృత్రః
ప్రావిశదుదరం వై వృత్రః క్షుత్ఖలు వై మనుష్యస్య భ్రాతృవ్యో య
ఏవం వేద హన్తి క్షుధం భ్రాతృవ్యం తదస్మై ప్రాయచ్ఛత్తత్ప్ర-
త్యగృహ్ణాత్త్రిర్మాఽధా ఇతి తద్విష్ణవేఽతి ప్రాయచ్ఛత్తద్విష్ణుః ప్రత్య-
గృహ్ణాదస్మాస్విన్ద్ర ఇన్ద్రియం దధాత్వితి యత్త్రిః ప్రాయచ్ఛత్త్రిః
ప్రత్యగృహ్ణాత్తత్త్రిధాతోస్త్రిధాతుత్వం యద్విష్ణురన్వతిష్ఠత విష్ణ-
వేఽతి ప్రాయచ్ఛత్తస్మాదైన్ద్రావైష్ణవగ్ం హవిర్భవతి యద్వా ఇ-
దం కిఞ్చ తదస్మై తత్ప్రాయచ్ఛదృచస్సామాని యజూగ్ంషి స-
హస్రం వా అస్మై తత్ప్రాయచ్ఛత్తస్మాత్సహస్రదక్షిణమ్ ॥ ౪౧ ॥

పరిష్వణం విష్ణురాఽ ఇదమిదమేవాహం ఞూ భవత్యేకవిగ్ం-
శతిశ్చ ॥ ౧౨ ॥

దేవా వై రాజన్యాజ్జాయమానాదబిభయుస్తమన్తరేవ స-
న్తం దామ్నాఽపౌమ్భన్స వా ఏషోఽపోబ్ధో జాయతే యద్రాజ-
న్యో యద్వా ఏషోఽనపోబ్ధో జాయేత వృత్రాన్ఘ్నగ్ంశ్చరే-
ద్యం కామయేత రాజన్యమనపోబ్ధో జాయేత వృత్రాన్ఘ్నగ్ంశ్చ-
రేదితి తస్మా ఏతమైన్ద్రాబార్హస్పత్యం చరుం నిర్వపేదైన్ద్రో వై
రాజన్యో బ్రహ్మ బృహస్పతిర్బ్రహ్మణైవైనం దామ్నోఽపోమ్భనా-
న్ముఞ్చతి హిరణ్మయం దామ దక్షిణా సాక్షాదేవైనం దామ్నోఽపో-
మ్భనాన్ముఞ్చతి ॥ ౪౩ ॥

ఏనం ద్వాదశ చ ॥ ౧౩ ॥

నవోనవో భవతి జాయమానోఽహ్నాం కేతురుషసామేత్య-
గ్రమ్ । భాగం దేవేభ్యో వి దధాత్యాయన్ప్ర చన్ద్రమాస్తిరతి దీ-
ర్ఘమాయుః । యమాదిత్యా అగ్ంశుమాప్యాయయన్తి యమక్షి-
తమక్షితయః పిబన్తి । తేన నో రాజా వరుణో బృహస్పతిరా ప్యాయ-
యన్తు భువనస్య గోపాః । ప్రాచ్యాం దిశి త్వమిన్ద్రాసి రాజోతోదీ-
చ్యాం వృత్రహన్వృత్రహాఽసి । యత్ర యన్తి స్రోత్యాస్తత్ ।
జితం తే దక్షిణతో వృషభ ఏధి హవ్యః । ఇన్ద్రో జయాతి న ప-

రాజయాతా అధిరాజో రాజసు రాజ యాతి । విశ్వా హి భూయాః
పృతనా అభిష్టీరుపసద్యో నమస్యో యథాఽసత్ । అస్యేదేవ ప్ర రిరిచె
మహిత్వం దివః పృథివ్యాః పర్యన్తరిక్షాత్ । స్వరాడిన్ద్రో దమ ఆ
విశ్వగూర్తః స్వరిరమత్రో వవక్షే రణాయ । అభి త్వా శూర నోను-
మోఽదుగ్ధా ఇవ ధేనవః । ఈశానమ్ ॥ ౪౫ ॥ అస్య జగతస్సు-
వర్దృశమీశానమిన్ద్ర తస్థుషః । త్వామిద్ధి హవామహే సాతా వా-
జస్య కారవః । త్వాం వృత్రేష్విన్ద్ర సత్పతిం నరస్త్వాం కాష్ఠాస్వ-
ర్వతః । యద్ద్యావ ఇన్ద్ర తే శతగ్ం శతం భూమీరుత స్యుః । న త్వా
వజ్రిన్థ్సహస్రగ్ం సూర్యా అను న జాతమష్ట రోదసీ । పిబా సో-
మమిన్ద్ర మన్దతు త్వా యం తే సుషావ హర్యశ్వాద్రిః ॥ ౪౬ ॥
సోతుర్బాహుభ్యాగ్ం సుయతో నార్వా । రేవతీర్నస్సధమాద
ఇన్ద్రే సన్తు తువివాజాః । క్షుమన్తో యాభిర్మదేమ । ఉదగ్నే శుచ-
యస్తవ వి జ్యోతిషోదు త్యం జాతవేదసగ్ం సప్త త్వా హరితో
రథే వహన్తి దేవ సూర్య । శోచిష్కేశం విచక్షణ । చిత్రం దేవా-
నాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆఽప్రా ద్యావా-
పృథివీ అన్తరిక్షగ్ం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషః ॥ ౪౭ ॥ చ । వి-
శ్వే దేవా ఋతావృధ ఋతుభిర్హవనశ్రుతః । జుషన్తాం యుజ్యం
పయః । విశ్వే దేవాశ్శృణుతేమగ్ం హవం మే యే అన్తరిక్షే య
ఉప ద్యవిష్ఠ । యే అగ్నిజిహ్వా ఉత వా యజత్రా ఆసద్యాస్మిన్బర్-
హిషి మాదయధ్వమ్ ॥ ౪౮ ॥

తదీశానమద్రిస్తస్థివస్తి౹గ్ఁ౦శచ్చ ॥ ౧౪ ॥

దైవా మనుష్యా దేవాసురా అబ్రువన్దైవాసురాస్తేషాం గా-
యత్రీ ప్రజాపతిస్త్ర యత్రాగ్నే గోభిశ్చిత్రయా మారుతం దేవా
వసవ్యా అగ్నే మారుతమితి దేవా వసవ్యా దేవాశ్శర్మణ్యాస్సర్వాత
త్వష్టా హతపుత్రో దైవా వై రాజన్యాన్నప్రాణవశ్చతుర్దశ ॥ ౧౪ ॥

దైవా మనుష్యాః ప్రజాం ప్రజానాద్దైవా వసవ్యాః పరిదధ్యా-
దిదమన్వష్టాచత్వారిగ్ఁ౦శత్ ॥ ౪౦ ॥

దైవా మనుష్యా మాదయధ్వమ్॥

హరిః ఓమ్॥

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి యజుర్వేద సంహితాయాం ద్వితీయకాణ్డే

చతుర్థః ప్రశ్నః.

అథ పఞ్చమః ప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్॥ విశ్వరూపో వై త్వాష్ట్రః పురోహితో దేవానామాసీథ్స్వస్రీయోఽసురాణాం తస్య త్రీణి శీర్షాణ్యాసన్థ్సోమపానగ్ం సురాపానమన్నాదనగ్ం స ప్రత్యక్షం దేవేభ్యో భాగమవదత్పరోక్షమసురేభ్యస్సర్వస్మై వై ప్రత్యక్షం భాగం వదన్తి యస్మా ఏవ పరోక్షం వదన్తి తస్య భాగ ఉదితస్తస్మాదిన్ద్రోఽబిభేదీదృఙ్ వై రాష్ట్రం వి పర్యావర్తయతీతి తస్య వజ్రమాదాయ శీర్షాణ్యచ్ఛినద్యథ్సోమపానమ్ ॥ ౧ ॥ ఆసీథ్స కపిఞ్జలోఽభవద్యథ్సురాపానగ్ం స కలవిఙ్కో యదన్నాదనగ్ం స తిత్తిరిస్తస్యాఞ్జలినా బ్రహ్మహత్యాముపాగృహ్ణాత్తాగ్ం సంవథ్సరమబిభస్తం భూతాన్యభ్యక్రోశన్బ్రహ్మహన్నితి స పృథివీముపాసీదదస్యై బ్రహ్మహత్యాయై తృతీయం ప్రతి గృహాణేతి సాఽబ్రవీద్వరం వృణై ఖాతాత్పరాభవిష్యన్తీ మన్యే తతో మా పరాఽభూవమితి పురా తే॥ సంవథ్సరాదపి రోహాదిత్యబ్రవీత్తస్మాత్పురా సంవథ్సరాత్పృథివ్యై ఖాతమపి రోహతి వారేవృతగ్గ్ం హ్యస్యై తృతీయం బ్రహ్మహత్యాయై ప్రత్యగృహ్ణాత్తథ్స్వకృతమిరిణమభవత్తస్మాదాహితాగ్నిః-

శ్రద్ధాదేవ స్స్వకృత ఇరిణే నావస్యేద్బ్రహ్మహత్యాయై హ్యేష
వర్ణ స్స వనస్పతీనుపాసీదదస్యై బ్రహ్మహత్యాయై తృతీయం ప్రతి
గృహ్ణీతేతి తేఽబ్రువన్వరం వృణామహై వృక్ణాత్ ॥ ౩ ॥ పరాభవి-
ష్యన్తో మన్యామహే తతో మా పరాభూమేత్యా వ్రశ్చనా-
ద్భూయాగ్ంస ఉత్తిష్ఠామేత్యబ్రవీత్తస్మాదావ్రశ్చనాద్వృక్షాణాం
భూయాగ్ంస ఉత్తిష్ఠన్తి వారే వృతగ్గ్ం హ్యేషాం తృతీయం బ్ర-
హ్మహత్యాయై ప్రత్యగృహ్ణన్స నిర్యాసోఽభవత్తస్మాన్నిర్యాసస్య
నాశ్యం బ్రహ్మహత్యాయై హ్యేష వర్ణోఽథో ఖలు య ఏవ
లోహితో యో వాఽఽవ్రశ్చనాన్నిర్యేషతి తస్య నాశ్యమ్ ॥ ౪ ॥
కామమన్యస్య స స్త్రీషగ్ం సాదముపాసీదదస్యై బ్రహ్మహత్యాయై
తృతీయం ప్రతి గృహ్ణీతేతి తా అబ్రువన్వరం వృణామహా ఋత్వి-
యాత్ప్రజాం విన్దామహై కామమా విజనితోస్సంభవామేతి తస్మా-
దృత్వియాత్స్త్రియః ప్రజాం విన్దన్తే కామమా విజనితోస్సంభవన్తి
వారే వృతగ్గ్ం హ్యాసాం తృతీయం బ్రహ్మహత్యాయై ప్రత్యగృహ్ణన్త్సా
మలవద్వాసా అభవత్తస్మాన్మలవద్వాససా న సం వదేత ॥ ౫ ॥ న స-
హాసీత నాస్యా అన్నమద్యాద్బ్రహ్మహత్యాయై హ్యేషా వర్ణం
ప్రతిముచ్యాస్తేఽథో ఖల్వాహురభ్యఞ్జనం వావ స్త్రియా అన్నమ-
భ్యఞ్జనమేవ న ప్రతిగృహ్యం కామమన్యదితి యాం మలవద్వాస-
సగ్ం సంభవన్తి యస్తతో జాయతే సోఽభిశస్తో యామరణ్యే తస్యై
స్తేనో యాం పరాచీం తస్యై హ్రీతముఖ్యపగల్భో యా స్నాతి త-

స్యా అప్సు మారుకా యా ॥ ౬ ॥ అభ్యఙ్క్తే తస్యై దుశ్చర్మా యా ప్రలిఖతే తస్యై ఖలతిరపమారీ యాఽఙ్క్తే తస్యై కాణో యా దతో ధావతే తస్యై శ్యావదన్ యా నఖాని నికృన్తతే తస్యై కునఖీ యా కృణత్తి తస్యై క్లీబో యా రజ్జుగ్ం సృజతి తస్యా ఉద్బన్ధుకో యా పర్ణేన పిబతి తస్యా ఉన్మాదుకో యా ఖర్వేణ పిబతి తస్యై ఖర్వస్తిస్రో రాత్రీర్వ్రతం చరేదఞ్జలినా వా పిబేదఖర్వేణ వా పాత్రేణ ప్రజాయై గోపీథాయ ॥ ౭ ॥

యథ్సోమపానం తే వృక్షాత్తస్య నాళ్యం వదేత మారుకా యాఽఖర్వేణ వా త్రీణి చ ॥ ౧ ॥

త్వష్టా హతపుత్రో వీన్ద్రగ్ం సోమమాహరత్తస్మిన్నిన్ద్ర ఉపహవమైచ్ఛత తం నోపాహ్వయత పుత్రం మేఽవధీరితి స యజ్ఞవేశసం కృత్వా ప్రాసహా సోమమపిబత్తస్య యదత్యశిష్యత తత్త్వష్టాఽఽహవనీయముప ప్రావర్తయత్స్వాహేన్ద్రశత్రుర్వర్ధస్వేతి యదవర్తయత్తద్వృత్రస్య వృత్రత్వం యదబ్రవీత్స్వాహేన్ద్రశత్రుర్వర్ధస్వేతి తస్మాదస్య ॥ ౧ ॥ ఇన్ద్రశ్శత్రురభవత్స సంభవన్నగ్నీషోమావభి సమభవత్స ఇషుమాత్రమిషుమాత్రం విష్వఙ్ఙవర్ధత స ఇమాంల్లోకానవృణోద్యదిమాంల్లోకానవృణోత్తద్వృత్రస్య వృత్రత్వం తస్మాదిన్ద్రోఽబిభేత్స ప్రజాపతిముపాధావచ్ఛత్రుర్మేఽజనీతి తస్మై వజ్రగ్ం సిక్త్వా ప్రాయచ్ఛదేతేన జహీతి తేనాఽఽయత తావబ్రూతామగ్నీషోమౌ మా ॥ ౨ ॥ ప్రహార్ష్టా-

వసు న్తస్మై ఇతి మహ వై యువగ్ం స్థ ఇత్యబ్రవీన్మాం భజతమితి
తౌ భాగధేయమైచ్ఛతాం తాభ్యామేతమగ్నీషోమీయమేకాదశ-
కపాలం పూర్ణమాసే ప్రాయచ్ఛత్తావబ్రూతామభి సందష్టౌ వై
స్వో న శక్నువ ఐతుమితి స ఇన్ద్ర ఆత్మనశ్శీతరూరావజనయత్తచ్ఛీ-
తరూరయోర్జన్మ య ఏవగ్ం శీతరూరయోర్జన్మ వేద ॥ ౧౦ ॥
నైనగ్ం శీతరూరౌ హతస్తాభ్యామేనమభ్యనయత్తస్మాజ్జఞ్జభ్యమా-
నాదగ్నీషోమౌ నిరక్రామతాం ప్రాణాపానౌ వా ఏనం తదజహి-
తాం ప్రాణో వై దక్షోఽపానః క్రతుస్తస్మాజ్జఞ్జభ్యమానో బ్రూ-
యాన్మయి దక్షక్రతూ ఇతి ప్రాణాపానావేవాత్మన్ధత్తే సర్వ-
మాయురేతి స దేవతా వృత్రాన్నిర్హూయ వార్త్రఘ్నగ్ం
హవిః పూర్ణమాసే నిరవపద్ఘ్నన్తి వా ఏనం పూర్ణమాస ఆ ॥
అమావాస్యాయాం ప్యాయయన్తి తస్మాద్వార్త్రఘ్నీ పూర్ణమా-
సేఽనూచ్యేతే వృధన్వతీ అమావాస్యాయాం తత్సగ్గ్ స్థాప్య వా-
ర్త్రఘ్నగ్ం హవిర్వజ్రమాదాయ పునరభ్యాయత తే అబ్రూతాం
ద్యావాపృథివీ మా ప్రహార్రావయోర్వై శ్రిత ఇతి తే అబ్రూతాం
వరం వృణావహై నక్షత్రవిహితాఽహమసానీత్యసావబ్రవీచ్చిత్రవి-
హితాఽహమితీయం తస్మాన్నక్షత్రవిహితాఽసౌ చిత్రవిహితే-
యం య ఏవం ద్యావాపృథివ్యోః । ౧౨ ॥ వరం వేదైనం వరో
గచ్ఛతి స ఆభ్యామేవ ప్రసూత ఇన్ద్రో వృత్రమహన్తే దేవా వృ-
త్రగ్ం హత్వాఽగ్నీషోమావబ్రువన్ హవ్యం నో వహతమితి తావ-

బ్రూతామముష్య తేజసా వై త్యో వృత్రో వై త్యస్యాముష్య స్తేజ ఇతి తే౽-
బ్రువన్క ఇదమచ్ఛైతీతి గౌరిత్యబ్రువన్గౌర్వావ సర్వస్య మిత్రమితి
సా౽బ్రవీత్ ॥ ౧౩ ॥ వరం వృణై మయ్యేవ సతోభయేన భునజా-
ధ్వా ఇతి తద్గౌరాహరత్తస్మాద్గవి సతోభయేన భుఞ్జత ఏతద్వా అ-
గ్నేస్తేజో యద్ఘృతమేతథ్సోమస్య యత్పయో య ఏవమగ్నీషో-
మయోస్తేజో వేద తేజస్వ్యేవ భవతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిం దే-
వత్యం పౌర్ణమాసమితి ప్రాజాపత్యమితి బ్రూయాత్తేనేన్ద్రం జ్యే-
ష్ఠం పుత్రం నిరవాసాయయదితి తస్మాజ్జ్యేష్ఠం పుత్రం ధనేన నిరవ-
సాయయన్తి ॥ ౧౪ ॥

అసద్య మా వేదా ద్యావాపృథివీభ్యామబ్రవీదితి తస్మాచ్చ-
త్వారి చ ॥ ౨ ॥

ఇన్ద్రం వృత్రం జఘ్నివాగ్ంసం మృధో౽భి ప్రావేపన్త స
ఏతం వైమృధం పూర్ణమాసే౽ను నిర్వాప్యమపశ్యత్తం నిరవ పత్-
త్తేన వై స మృధో౽పాహత యద్వైమృధః పూర్ణమాసే౽ను
నిర్వాప్యో భవతి మృధ ఏవ తేన యజమానో౽ప హత ఇన్ద్రో వృ-
త్రగ్ం హత్వా దేవతాభిశ్చేన్ద్రియేణ చ వ్యార్ధ్యత స ఏతమాగ్నే-
యమష్టాకపాలమమావాస్యాయామపశ్యదైన్ద్రం దధి ॥ ౧౫ ॥ తం
నిరవపత్తేన వై స దేవతాశ్చేన్ద్రియం చావారున్ధ యదాగ్నేయో౽-
ష్టాకపాలో౽మావాస్యాయాం భవత్యైన్ద్రం దధి దేవతాశ్చైవ తే-

నేన్ద్రియం చ యజమానోఽవ రున్ధ ఇన్ద్రస్య వృత్రం జఘ్నుష ఇన్ద్రియం వీర్యం పృథివీమను వ్యార్చ్ఛ త్తదోషధయో వీరుధోఽభవన్థ్స ప్రజాపతిముపాధావద్వృత్రం మే జఘ్నుష ఇన్ద్రియం వీర్యమ్। పృథివీమను వ్యార త్తదోష ధయో వీరుధోఽభూవన్నితి స ప్రజాపతిః పశూనబ్రవీ దేతదస్మై సం నయతేతి తత్పశవ ఓషధీభ్యోఽధ్యాత్మన్థ్స మనయ న్తత్ప్రత్యదుహన్ యథ్సమనయ న్తథ్సాంనాయ్యస్య సాంనాయ్యత్వం యత్ప్రత్యదుహ న్తత్ప్రతిధుషః ప్రతిధు క్త్వగ్ం సమనైషుః ప్రత్యధుక్షన్న తు మయి శ్రయత ఇత్య బ్రవీ దేతదస్మై। శృతం కురుతేత్యబ్రవీ త్తదస్మై శృతమకుర్వ న్నిన్ద్రియం వా వాస్మిన్వీర్యం తదశ్రయ న్తచ్ఛృతస్య శృత త్వగ్ం సమనై షుః ప్రత్యధుక్షఞ్ఛృతమక్రన్న తు మా ధినోతీత్యబ్రవీ దేతదస్మై దధి కురుతేత్యబ్రవీ త్తదస్మై దధ్యకుర్వ న్తదేనమధినో త్తద్దధ్నో దధిత్వం బ్రహ్మవాదినో వదన్తి దధ్నః పూర్వస్యావదేయమ్ ॥ ౧౮ ॥ దధి హి పూర్వం క్రియత ఇత్యనాదృత్య తచ్ఛృతస్యైవ పూర్వస్యావద్యేదిన్ద్రియమేవాస్మి న్వీర్యగ్ం శ్రిత్వా దధ్నోపరిష్టాద్ధినోతి యథా పూర్వముపైతి యత్పూతీకై ర్వా పర్ణవల్కై ర్వాఽఽతఞ్చ్యాథ్సౌమ్యం తద్యత్క్వలై రాక్షసం తద్యత్తణ్డులై ర్వైశ్వదేవం తద్యదాతఞ్చనేన మానుషం తద్యద్దధ్నా తథ్సేన్ద్రం దధ్నాఽఽతనక్తి ॥౧౯॥ సేన్ద్రత్వాయాగ్నిహోత్రోచ్ఛేషణమభ్యాతనక్తి యజ్ఞస్య సంతత్యై

ఇన్ద్రో వృత్రగ్ం హత్వా పరాం పరావతమగచ్ఛదపారాధమితి
మన్యమానస్తం దేవతాః ప్రైషమైచ్ఛన్త్సోఽబ్రవీత్ప్రజాపతిర్యః
ప్రథమోఽనువిన్దతి తస్య ప్రథమం భాగధేయమితి తం పితరోఽ-
న్వవిన్దన్తస్మాత్పితృభ్యః పూర్వేద్యుః క్రియతే సోఽమావాస్యాం
ప్రత్యాగచ్ఛత్తం దేవా అభి సమగచ్ఛన్తామా వై నః ॥ ౨౦ ॥ అ-
ద్య వసు వసతీతీన్ద్రో హి దేవానాం వసు తదమావాస్యాయా అ-
మావాస్యత్వం బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిందేవత్యగ్ం సాన్నాయ్యమితి
వైశ్వదేవమితి బ్రూయాద్విశ్వే హి తద్దేవా భాగధేయమభి సమ-
గచ్ఛన్తేత్యథో ఖల్వైన్ద్రమిత్యేవ బ్రూయాదిన్ద్రం వావ తే తదభిషజ్య-
న్తోఽభి సమగచ్ఛన్తేతి ॥ ౨౧ ॥

దధి మే క్షుధ్నుష ఇన్ద్రియం వీర్యమిత్యబ్రవీత్తదస్మా అవ-
దేయం తన్త్రినైా ద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౩ ॥

బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై దర్శపూర్ణమాసౌ యజేత
య ఏనౌ సేన్ద్రౌ యజేతేతి వైమృధః పౌర్ణమాసేఽను నిర్వా-
ప్యో భవతి తేన పౌర్ణమాసః సేన్ద్ర ఐన్ద్రం దధ్యమావాస్యాయాం
తేనామావాస్యః సేన్ద్రో య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ య-
జతే సేన్ద్రావేవైనౌ యజతే శ్వఃశ్వోఽస్మా ఈజానాయ వసీయో
భవతి దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా ఏ-
తామ్ ॥ ౨౨ ॥ ఇష్టిమపశ్యన్నాగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలగ్ం సరస్వ-

త్యై చరుగ్ం సరస్వతే చరుం తాం పౌర్ణమాసగ్ం సగ్గ్ంస్థాప్యాను
నిరవపన్తతో దేవా అభవన్పరాఽసురా యో భ్రాతృవ్యవాన్థ్స్యాత్స
పౌర్ణమాసగ్ం సగ్గ్ంస్థాప్యైతామిష్టిమను నిర్వపేత్పౌర్ణమాసేనైవ
వజ్రం భ్రాతృవ్యాయ ప్రహృత్యాగ్నావైష్ణవేన దేవతాశ్చ యజ్ఞం
చ భ్రాతృవ్యస్య వృఙ్క్తే మిథునాత్పశూన్థ్సారస్వతాభ్యాం యావదే-
వాస్యాస్తి తత్ ॥ ౩ ॥ సర్వం వృఙ్క్తే పౌర్ణమాసీమేవ యజేత భ్రా-
తృవ్యవాన్నామావాస్యాగ్ం హత్వా భ్రాతృవ్యం నాప్యాయయతి
సాకంప్రస్థాయీయేన యజేత పశుకామో యస్మై వా అల్పేనా-
హరన్తి నాత్మనా తృప్యతి నాన్యస్మై దదాతి యస్మై మహతా తృ-
ప్యత్యాత్మనా దదాత్యన్యస్మై మహతా పూర్ణగ్ం హోతవ్యం
తృప్త ఏవైనమిన్ద్రః ప్రజయా పశుభిస్తర్పయతి దారుపాత్రేణ
జుహోతి న హి మృన్మయమాహుతిమానశ ఔదుమ్బరమ్ ॥ ౪ ॥
భవత్యూర్గ్వా ఉదుమ్బర ఊర్క్పశవ ఊర్జైవాస్మా ఊర్జం ప-
శూనవ రున్ధే నాగతశ్రీర్మహేన్ద్రం యజేత త్రయో వై గతశ్రియ-
శ్శుశ్రువాన్గ్రామణీ రాజన్యస్తేషాం మహేన్ద్రో దేవతా యో వై
స్వాం దేవతామతి యజతే ప్ర స్వాయై దేవతాయై చ్యవతే న ప-
రాం ప్రాప్నోతి పాపీయాన్భవతి సంవథ్సరమిన్ద్రం యజేత సంవథ్స-
రగ్ం హి వ్రతం నాతి. స్వ । ౫ ॥ ఏవైనం దేవతేజ్యమానా
భూత్యా ఇన్ధే వసీయాన్భవతి సంవథ్సరస్య పరస్తాదగ్నయే వ్రతపత-

యే పురోడాశమష్టాకపాలం నిర్వపేథ్సంవథ్సరమ్మైవైనం వృత్రం జ-
ఘ్నివాగ్ంసమగ్నిర్వైతపతిర్వైతమా లమ్భయతి తతోఽధి కా-
మం యజేత ॥ ౨౬ ॥

ఏతాం తదాదుమ్బరగ్గ్ం స్వాతిరిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

నాసోమయాజీ సం నయేదనాగతం వా ఏతస్యపయో యో-
ఽసోమయాజీ యదసోమయాజీ సంనయేత్పరిమోష ఏవ సోఽనృ-
తం కరోత్యథో పరైవ సిచ్యతే సోమయాజ్యేవ సంనయేత్పయో
వై సోమః పయస్సాంనాయ్యం పయసైవ పయ ఆత్మన్ధత్తే వి వా ఏ-
తం ప్రజయా పశుభిరర్ధయతి వర్ధయత్యస్య భ్రాతృవ్యం య-
స్య హవిర్నిరుప్తం పురస్తాచ్చన్ద్రమా ॥ ౨౭ ॥ అభ్యుదేతి త్రే-
ధా తణ్డులాన్ వి భజేద్యే మధ్యమాస్స్యుస్తానగ్నయే దాత్రే పు-
రోడాశమష్టాకపాలం కుర్యాద్యే స్థవిష్ఠాస్తానిన్ద్రాయ ప్రదాత్రే ద-
ధగ్ంశ్చరుం యేఽణిష్ఠాస్తాన్ విష్ణవే శిపివిష్టాయ శృతే చరుమ-
గ్నిరేవాస్మై ప్రజాం ప్రజనయతి వృద్ధామిన్ద్రః ప్ర యచ్ఛతి యజ్ఞో
వై విష్ణుః పశవశ్శిపిర్యజ్ఞ ఏవ పశుషు ప్రతి తిష్ఠతి న ద్వే ॥ ౨౮ ॥
యజేత యత్పూర్వయా సంప్రతి యజేతోత్తరయా ఛమ్బట్కుర్యా-
ద్యదుత్తరయా సంప్రతి యజేత పూర్వయా ఛమ్బట్కుర్యాన్నేష్టి-
ర్భవతి న యజ్ఞస్తదను హ్రీతముఖ్యపగల్భో జాయత ఏకామేవ
యజేత ప్రగల్భోఽస్య జాయతేఽనాదృత్య తద్ద్వే ఏవ యజేత య-

జ్ఞముఖమేవ పూర్వయాఽఽలభతే యజత ఉత్తరయా దేవతా ఏవ
పూర్వయాఽవరున్ధ ఇన్ద్రియముత్తరయా దేవలోకమేవ ॥ ౨౯ ॥
పూర్వయాఽభి జయతి మనుష్యలోకముత్తరయా భూయసో య-
జ్ఞక్రతూనుపైత్యేషా వై సుమనా నామేష్టిర్యమద్యేజానం పశ్చా-
చ్చన్ద్రమా అభ్యుదేత్యస్మిన్నేవాస్మై లోకేఽర్ధుకం భవతి దాక్షా-
యణయజ్ఞేన సువర్గకామో యజేత పూర్ణమాసే సం నయే-
న్మైత్రావరుణ్యాఽఽమిక్షయాఽమావాస్యాయాం యజేత పూర్ణ-
మాసే వై దేవానాగ్ం సుతస్తేషామేతమర్ధమాసం ప్రసుతస్తేషాం
మైత్రావరుణీ వశాఽమావాస్యాయామనూబన్ధ్యా యత్ ॥ ౩౦ ॥ పూ-
ర్వేద్యుర్యజతే వేదిమేవ తత్కరోతి యద్వత్సానపాకరోతి సదో-
హవిర్ధానే ఏవ సం మినోతి యద్యజతే దేవైరేవ సుత్యాగ్ం సం
పాదయతి స ఏతమర్ధమాసగ్ం సధమాదం దేవైః సోమం పిబతి
యన్మైత్రావరుణ్యాఽఽమిక్షయాఽమావాస్యాయాం యజతే యై-
వాసౌ దేవానాం వశాఽనూబన్ధ్యా సో ఏవైషైతస్య సాక్షాద్వా ఏ-
ష దేవానభ్యారోహతి య ఏషాం యజ్ఞమ్ ॥ ౩౧ ॥ అభ్యారోహతి య-
థా ఖలు వై శ్రేయానభ్యారూఢః కామయతే తథా కరోతి య-
ద్యవ విధ్యతి పాపీయాన్భవతి యది నావ విధ్యతి సదృఙ్వ్యావృ-
త్కామ ఏతేన యజ్ఞేన యజేత క్షురపవిర్హ్యేష యజ్ఞస్తాజక్పుణ్యో
వా భవతి ప్ర వా మీయతే తస్యైతద్వ్రతం నానృతం వదేన్న

మాగ్ంసమశ్నీయాన్న స్త్రియముపేయాన్నాస్య పల్పూలనేన వా-
సః పల్పూలయేయురేతద్ధి దేవాస్సర్వం న కుర్వన్తి ॥ ౩౨ ॥

చన్ద్రిమా ద్వే దేవలోకమేవ యద్వ్యక్షం పల్పూలయేయు-
ష్షట్చ ॥ ౫ ॥

ఏష వై దేవరథో యద్దర్శపూర్ణమాసౌ యో దర్శ-
పూర్ణమాసావిష్ట్వా సోమేన యజతే రథస్పష్ట ఏవావసానే వరే
దేవానామవస్యత్యేతాని వా అఙ్గాపరూగ్ంషి సంవత్సరస్య య-
ద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజ-
తేఽఙ్గాపరూగ్ంష్యేవ సంవత్సరస్య ప్రతి దధాత్యేతే వై సం-
వత్సరస్య చక్షుషీ యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్దర్-
శపూర్ణమాసౌ యజతే తాభ్యామేవ సువర్గం లోకమను
పశ్యతి ౩౩ ॥ ఏషా వై దేవానాం విక్రాన్తిర్యద్దర్శపూర్ణ-
మాసౌ య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే దేవానామేవ
విక్రాన్తిమను వి క్రమత ఏష వై దేవయానః పన్థా యద్దర్శపూ-
ర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే య ఏవ
దేవయానః పన్థాస్తగ్ం సమారోహత్యేతౌ వై దేవానాగ్ం హరీ
యద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ య-
జతే యావేవ దేవానాగ్ం హరీ తాభ్యామ్ । ౩౪ । ఏవైభ్యో హ-
వ్యం వహత్యేతద్వై దేవానామాస్యం యద్దర్శ పూర్ణమాసౌ
య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే సాక్షాదేవ దేవానా-

మాస్యౌ జుహోత్యేవ వై హవిర్ధానీ యో దర్శపూర్ణమా-
సయాజీ సాయంప్రాతరగ్నిహోత్రం జుహోతి యజతే దర్శ-
పూర్ణమాసావహరహర్ హవిర్ధానినాగ్ం సుతో య ఏవం వి-
ద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే హవిర్ధాన్యస్మీతి సర్వమేవాస్య
బర్హిష్యం దత్తం భవతి దేవా వా అహః ౩౫ । యజ్ఞియం నా-
విన్దన్తే దర్శపూర్ణమాసావపునన్తౌ వా ఏతౌ పూతౌ మేధ్యౌ య-
ద్దర్శపూర్ణమాసౌ య ఏవం విద్వాన్దర్శపూర్ణమాసౌ యజతే
పూతావేవైనౌ మేధ్యౌ యజతే నామావాస్యాయాం చ పౌర్ణమా-
స్యాం చ స్త్రియముపేయాద్యదుపేయాన్నిరిన్ద్రియస్స్యాథ్సోమ-
స్య వై రాజ్ఞోఽర్ధమాసస్య రాత్రయః పత్నయ ఆసన్తాసామమా-
వాస్యాం చ పౌర్ణమాసీం చ నోపైత్ । ౩౬ ॥ తే ఏనమభి సమ-
నహ్యేతాం తం యక్ష్మ ఆర్ఛద్రాజానం యక్ష్మ ఆరదితి తద్రా-
జయక్ష్మస్య జన్మ యత్పాపీయానభవత్తత్పాపయక్ష్మస్య యజ్జా-
యాభ్యామవిన్దత్త జ్జాయేన్యస్య య ఏవమేతేషాం యక్ష్మాణాం జన్మ
వేద నైనమేతే యక్ష్మా విన్దన్తి స ఏతే ఏవనమస్యన్నుపాధావత్తే
అబ్రూతాం వరం వృణావహా ఆవం దేవానాం భాగధే అసావ
ఆవదధి దేవా ఇజ్యాన్తా ఇతి తస్మాథ్సదృశీనాగ్ం రాత్రీణామమా-
వాస్యాయాం చ పౌర్ణమాస్యాం చ దేవా ఇజ్యన్త ఏతే హి దే-
వానాం భాగధే భాగధా అస్మై మనుష్యా భవన్తి య ఏవం వేద
భూతాని క్షుధమఘ్నన్థ్సద్యో మనుష్యా అర్ధమాసే దేవా మాసి

పితరస్సంవత్సరే వనస్పతయస్తస్మాదహరహర్మనుష్యా అశనమిచ్ఛ-
న్త్యర్ధమాసే దేవా ఇజ్యన్తే మాసి పితృభ్యః క్రియతే సంవత్సరే
వనస్పతయః ఫలం గృహ్ణన్తి య ఏవం వేద హన్తి క్షుధం భ్రా-
తృవ్యమ్ ॥ ౩౮ ॥

షత్త్ర్యృతి లాభ్యామహారైదసావ ఫలగ్ం సప్త చ ॥ ౬ ॥

దేవా వై నర్చి న యజుష్యశ్రయన్త తే సామన్నేవాశ్ర-
యన్త హిం కరోతి సామైవాకర్ హిం కరోతి యత్రైవ దేవా అ-
శ్రయన్త తత ఏవైనాన్ప్ర యుఙ్క్తే హిం కరోతి వాచ ఏవైష యో-
గో హిం కరోతి ప్రజా ఏవ తద్యజమానస్సృజతే త్రిః ప్రథమా-
మన్వాహ త్రిరుత్తమాం యజ్ఞస్యైవ తద్బర్సమ్ ॥ ౩౯ ॥ నహ్య-
త్యప్రస్రగ్ంసాయ సన్తతమన్వాహ ప్రాణానామన్నాద్యస్య సన్త-
త్యా అథో రక్షసామపహత్యై రాథన్తరీం ప్రథమామన్వాహ రా-
థన్తరో వా అయం లోక ఇమమేవ లోకమభి జయతి త్రిర్వి గృ-
హ్ణాతి త్రయ ఇమే లోకా ఇమానేవ లోకానభి జయతి బార్హతీ-
ముత్తమామన్వాహ బార్హతో వా అసౌ లోకోఽముమేవ లోక-
మభి జయతి ప్రవః ॥ ౪౦ ॥ వాజా ఇత్యనిరుక్తాం ప్రాజాపత్యామ-
న్వాహ యజ్ఞో వై ప్రజాపతిర్యజ్ఞమేవ ప్రజాపతిమారభతే ప్ర
వో వాజా ఇత్యన్వాహాన్నం వై వాజోఽన్నమేవావ రున్ధే ప్ర వో
వాజా ఇత్యన్వాహ తస్మాత్ప్రాచీనగ్ం రేతో ధీయతేఽగ్న ఆ యా-

హి వీతయ ఇత్యాహ తస్మాత్ప్రతీచీః ప్రజా జాయన్తే ప్ర వై వాజా ఇత్యాహ మాసా వై వాజా అర్ధమాసా అభిద్యవో దేవా హవిష్మన్తో గౌర్ఘృతాచీ యజ్ఞో దేవాఞ్జిగాతి యజమానస్సుమ్నయురిదమసీదమసీత్యేవ యజ్ఞస్య ప్రియం ధామావ రున్ధే యం కామయేత సర్వమాయురియాదితి ప్ర వై వాజా ఇతి తస్యానూచ్యాఽఽయాహి వీతయ ఇతి సన్తతముత్తరమర్ధర్చమా లభేత ॥ ౪౨ ॥ ప్రాణేనైవాస్యాపానం దాధార సర్వమాయురేతి యో వా అర్ధర్చిగ్ం సామిధేనీనాం వేదార్ధుకాన్నైవ భ్రాతృవ్యం కురుతేఽర్ధర్చౌ సం దధాత్యేవ వా అర్ధర్చిన్త్సామిధేనీనాం య ఏవం వేదార్ధుకాన్నైవ భ్రాతృవ్యం కురుత ఋషేరృషేర్వా ఏతా నిర్మితా యత్సామిధేన్యస్తా యదసంయుక్తాస్స్యుః ప్రజయా పశుభిర్యజమానస్య వి తిష్ఠేరన్నర్ధర్చౌ సం దధాతి సం యునక్త్యేవైనా అస్తై సంయుక్తా అవరుద్ధాస్సర్వామాశిషం దుహ్రే ॥ ౪౩ ॥

బర్సం ప్రజా యన్తే ప్ర వై వాజా లభేత దధాతి సం దశ చ ॥ ౭ ॥

అయజ్ఞో వా ఏష యోఽసామాఽగ్న ఆ యాహి వీతయ ఇత్యాహ రథన్తరస్యైష వర్ణస్తం త్వా సమిద్భిరఙ్గిర ఇత్యాహ వామదేవ్యస్యైష వర్ణో బృహదగ్నే సువీర్యమిత్యాహ బృహత

ఏష వర్ణో యద్దైతం త్రృచమన్వాహ యజ్ఞమేవతథ్సామన్వన్తం
కరోత్యగ్నిరముష్మిన్లోక ఆసీదాదిత్యోఽస్మిన్తావిమౌ లోకావశా-
న్తా ॥౪౪॥ ఆస్తాం తే దేవా అబ్రువన్నేతేమౌ వి పర్యూహామేత్యా
ఆ యాహి వీతయ ఇత్యస్మిన్లోకేఽగ్నిమదధుర్బృహదగ్నే సువీ-
ర్యమిత్యముష్మిన్లోక ఆదిత్యం తతో వా ఇమౌ లోకావశామ్య-
తాం యదేవమన్వాహానయోర్లోకయోశ్శాన్త్యై శామ్యతో-
ఽస్మా ఇమౌ లోకౌ య ఏవం వేద పఞ్చదశ సామిధేనీరన్వాహ
పఞ్చదశ ॥౪౫॥ వా అర్ధమాసస్య రాత్రయోఽర్ధమా-
సశస్సంవథ్సర ఆప్యతే తాసాం త్రీణి చ శతాని షష్టిశ్చాక్షరాణి
తావతీస్సంవథ్సరస్య రాత్రయోఽక్షరశ ఏవ సంవథ్సరమాప్నోతి
నృమేధశ్చ పరుచ్ఛేపశ్చ బ్రహ్మవాద్యమవదతామస్మిన్దారావా-
ర్ద్రేఽగ్నిం జనయావ యతరో నౌ బ్రహ్మీయానితి నృమేధోఽ-
భ్యవదథ్స ధూమమజనయత్పరుచ్ఛేపోఽభ్యవదథ్సోఽగ్నిమజనయ-
దృష ఇత్యబ్రవీత్ ॥౪౬॥ యథ్సమావద్విద్వ కథా త్వమగ్ని-
మజీజనో నాహమితి సామిధేనీనామేవాహం వర్ణం వేదేత్యబ్ర-
వీద్యద్ఘృతవత్పదమనూచ్యతే స ఆసాం వర్ణస్తం త్వా సమిద్భి-
రఙ్గిర ఇత్యాహ సామిధేనీష్వేవ తజ్జ్యోతిర్జనయతి స్త్రియస్తేన య-
దృచస్స్త్రియస్తేన యద్గాయత్రియస్స్త్రియస్తేన యథ్సామిధేన్యో
వృషణ్వతీమన్వాహ ॥౪౭॥ తేన పుంస్వతీస్తేన సేన్ద్రాస్తేన మి-
థునా అగ్నిర్దేవానాం దూత ఆసీదుశనా కావ్యోఽసురాణాం తా

ప్రజాపతిం ప్రశ్నమైత్తాగ్ం స ప్రజాపతిరగ్నిం దూతం వృణీమహ
ఇత్యభి పర్యావర్తత తతో దేవా అభవన్పరాఽసురా యస్యైవం
విదుషోఽగ్నిం దూతం వృణీమహ ఇత్యన్వాహ భవత్యాత్మనా పరా-
ఽస్య భ్రాతృవ్యో భవత్యధ్వరవతీమన్వాహ భ్రాతృవ్యమేవైతయా॥
ధ్వరతి శోచిష్కేశస్తమీమహ ఇత్యాహ పవిత్రమేవైతద్యజమాన-
మేవైతయా పవయతి సమిద్ధో అగ్న ఆహుతేత్యాహ పరిధిమేవైతం
పరి దధాత్యస్కన్దాయ యదతః ఊర్ధ్వమభ్యాదధ్యాద్యథా బహిః
పరిధి స్కన్దతి తాదృగేవ తత్త్రయో వా అగ్నయో హవ్యవాహ-
నో దేవానాం కవ్యవాహనః పితృణాగ్ం సహరక్షా అసురాణాం
త ఏతర్హ్యాశగ్ంసన్తే మాం వరిష్యతే మామ్ ॥ ౪౯ ॥ ఇతి వృ-
ణీధ్వగ్ం హవ్యవాహనమిత్యాహ య ఏవ దేవానాం తం వృణీత
ఆర్షేయం వృణీతే బన్ధోరేవ నైత్యథో సన్తత్యై పరస్తాదర్వాచో
వృణీతే తస్మాత్పరస్తాదర్వాఞ్చో మనుష్యాన్పితరోఽను ప్ర పిపతే
అశాన్త్రావాహ పఞ్చదశ బ్రవీదనావహైతయా వరిష్యతే
మామేకాన్న త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

అగ్నే మహాగ్ం అసీత్యాహ మహాన్ హ్యేష యదగ్ని-
ర్బ్రాహ్మణేత్యాహ బ్రాహ్మణో హ్యేష భారతేత్యాహైష హి దేవే-
భ్యో హవ్యం భరతి దేవేద్ధ ఇత్యాహ దేవా హ్యేతమైన్ధత మన్వి-
ద్ధ ఇత్యాహ మనుర్హ్యేతముత్తరో దేవేభ్య ఐన్ధర్షిష్టుత ఇ-

త్యాహర్షయో హ్యేతమస్తువన్విప్రానుమదిత ఇత్యాహ ॥ ౫౧ ॥ విప్రా హ్యేతే యచ్ఛుశ్రువాగ్ంసః కవిశస్త ఇత్యాహ కవయో హ్యేతే యచ్ఛుశ్రువాగ్ంసో బ్రహ్మ సగ్ంశిత ఇత్యాహ బ్రహ్మ సగ్ంశితో హ్యేష ఘృతాహవన ఇత్యాహ ఘృతాహుతిర్హ్యస్య ప్రియతమా ప్రణీర్యజ్ఞానామిత్యాహ ప్రణీర్హ్యేష యజ్ఞానాగ్ం రథీరధ్వరాణామిత్యాహైష హి దేవరథోఽతూర్తో హోతేత్యాహ న హ్యేతం కశ్చన ॥ ౫౨ ॥ తరతి తూర్ణిర్హవ్యవాడిత్యాహ సర్వగ్గ్ హ్యేష తరత్యాస్పాత్రం జుహూర్దేవానామిత్యాహ జుహూర్హ్యేష దేవానాం చమసో దేవపాన ఇత్యాహ చమసో హ్యేష దేవపానోఽరాగ్ం ఇవాగ్నే నేమిర్దేవాగ్ స్త్వం పరిభూరసీత్యాహ దేవాన్ హ్యేష పరిభూర్యద్బ్రూయాదావహ దేవాన్దేవయతే యజమానాయేతి భ్రాతృవ్యమ స్మై ॥ ౫౩ ॥ జనయేదావహ దేవాన్ యజమానాయేత్యాహ యజమానమేవైతేన వర్ధయత్యగ్నిమగ్న ఆ వహ సోమమా వహేత్యాహ దేవతా ఏవ తద్యథాపూర్వముపహ్వయత ఆ చాగ్నే దేవాన్ వహ సుయజా చ యజ జాతవేద ఇత్యాహాగ్నిమేవ తత్సగ్ంశ్యతి సోఽస్య సగ్ంశితో దేవేభ్యో హవ్యం వహత్యగ్నిర్హోతా ॥ ౫౪ ॥ ఇత్యాహాగ్నిర్వై దేవానాగ్ం హోతా య ఏవ దేవానాగ్ం హోతా తం వృణీతే స్మో వయ-

మిత్యాహాత్మానమేవ సత్వం గమయతి స్వాధు తే యజమాన దే-
వతేత్యాహాశిషమేవైతామాశాస్తే యద్బ్రూయాదగ్నిగ్ం
హోతారమవృథా ఇత్యగ్నినోభయతో యజమానం పరి గృ-
హ్ణీయాత్ప్రమాయుకస్స్యాద్యజమానదేవత్యా వై జుహూర్భ్రా-
తృవ్యదేవత్యోపభృత్ ॥ ౫౫ ॥ యద్ద్వే ఇవ బ్రూయాద్భ్రాతృ-
వ్యమస్మై జనయేద్ఘృతవతీమధ్వర్యో స్రుచమాస్యస్వేత్యాహ య-
జమానమేవైతేన వర్ధయతి దేవాయువమిత్యాహ దేవాన్హ్యే-
షాఽవతి విశ్వవారామిత్యాహ విశ్వగ్ం హ్యేషాఽవతీడామహై దే-
వాగ్ం ఈడేన్యాన్నమస్యామ నమస్యాన్ యజామ యజ్ఞియానిత్యా-
హ మనుష్యా వా ఈడేన్యాః పితరో నమస్యా దేవా యజ్ఞియా దే-
వతా ఏవ తద్యథాభాగం యజతి ॥ ౫౬ ॥

విప్రానుమదిత ఇత్యాహ చ నాస్తే హోతోపభృద్దేవతా
ఏవ త్రీణి చ ॥ ౯ ॥

త్రీగ్ స్తృచాననుబ్రూయాద్రాజన్యస్య త్రయో వా అ-
న్యే రాజన్యాత్పురుషా బ్రాహ్మణో వైశ్యశ్శూద్రస్తానేవాస్మా అనుకా-
న్కరోతి పఞ్చదశానుబ్రూయాద్రాజన్యస్య పఞ్చదశో వై రాజ-
న్యస్స్వ ఏవైనగ్గ్ స్తోమే ప్రతిష్ఠాపయతి త్రిష్టుభా పరి దధ్యాది-
న్ద్రియం వై త్రిష్టుగిన్ద్రియకామః ఖలు వై రాజన్యో యజతే త్రి-
ష్టుభైవాస్మా ఇన్ద్రియం పరి గృహ్ణాతి యది కామయేత ॥ ౫౭ ॥ బ్ర-

హ్మవర్చసమస్త్వితి గాయత్రియా పరి దధ్యాద్బ్రహ్మవర్చసం వై గా-
యత్రీ బ్రహ్మవర్చసమేవ భవతి సప్తదశాను బ్రూయాద్వైశ్యస్య స-
ప్తదశో వై వైశ్యస్స్వ ఏవైనగ్ం స్తోమే ప్రతిష్ఠాపయతి జగత్యా
పరి దధ్యాజ్జాగతా వై పశవః పశుకామః ఖలు వై వైశ్యో యజతే
జగత్యైవాస్మై పశూన్పరి గృహ్ణాత్యేకవిగ్ంశతిమను బ్రూయాత్ప్ర-
తిష్ఠాకామస్యైకవిగ్ంశస్స్తోమానాం ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠిత్యై ॥ ౫౮ ॥
చతుర్విగ్ంశతిమను బ్రూయాద్బ్రహ్మవర్చసకామస్య చతుర్విగ్ంశ-
త్యక్షరా గాయత్రీ గాయత్రం బ్రహ్మవర్చసం గాయత్రియైవాస్మై
బ్రహ్మవర్చసమవ రున్ధే త్రిగ్ంశతమను బ్రూయా దన్నకామస్య
త్రిగ్ంశదక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరాజైవాస్మా అన్నాద్యమవ
రున్ధే ద్వాత్రిగ్ంశతమను బ్రూయాత్ప్రతిష్ఠాకామస్య ద్వాత్రిగ్ంశ-
దక్షరాఽనుష్టుగనుష్టుప్ఛన్దసాం ప్రతిష్ఠా ప్రతిష్ఠిత్యై షట్త్రిగ్ంశత-
మను బ్రూయాత్పశుకామస్య షట్త్రిగ్ంశదక్షరా బృహతీ బార్-
హతాః పశవో బృహత్యైవాస్మై పశూ ॥ ౫౯ ॥ అవ రున్ధే చతుశ్చ-
త్వారిగ్ంశతమను బ్రూయాదిన్ద్రియకామస్య చతుశ్చత్వారిగ్ంశద-
క్షరా త్రిష్టుగిన్ద్రియం త్రిష్టుప్త్రిష్టుభైవాస్మా ఇన్ద్రియమవ రు-
న్ధేఽష్టాచత్వారిగ్ంశతమను బ్రూయాత్పశుకామస్యాష్టాచత్వారి-
గ్ంశదక్షరా జగతీ జాగతాః పశవో జగత్యైవాస్మై పశూనవ రు-
న్ధే సర్వాణి ఛన్దాగ్ంస్యను బ్రూయాద్బహుయాజినస్సర్వాణి వా

ఏతస్య ఛన్దాగ్ం స్యవరుద్ధాని యో బహుయాజ్యపరిమితమను బ్రూయాదపరిమితస్యావరుద్ధ్యై ॥౭౦॥

కామయేత ప్రతిష్ఠిత్యై పశూనాగ్ం సప్త చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

నివీతం మనుష్యాణాం ప్రాచీనావీతం పితౄణాముపవీతం దే-
వానాముప వ్యయతే దేవలక్ష్మమేవ తత్కురుతే తిష్ఠన్నన్వాహ తి-
ష్ఠన్హ్యాశ్రుతతరం వదతి తిష్ఠన్నన్వాహ సువర్గస్య లోకస్యా-
భిజిత్యా ఆసీనో యజత్యస్మిన్నేవ లోకే ప్రతి తిష్ఠతి యత్క్రౌ-
ఞ్చమన్వాహాసురం తద్యన్మన్ద్రం మానుషం తద్యదన్తరా తత్సదే-
వమన్తరాఽనూచ్యగ్ం సదేవత్వాయ విద్వాగ్ంసో వై ॥౭౧॥ పురా
హోతారోఽభూవన్తస్మాద్విధృతా అధ్వానోఽభూవన్నపన్థాన-
స్సమరున్ధన్నన్తర్వేద్యన్యః పాదో భవతి బహిర్వేద్యన్యోఽథో ద్వా-
హాధ్వనాం విధృత్యై పథామసగ్ంరోహాయాథో భూతం చైవ
భవిష్యచ్చావ రున్ధేఽథో పరిమితం చైవాపరిమితం చావ రు-
న్ధేఽథో గ్రామ్యాగ్‍ శ్చైవ పశూనారణ్యాగ్‍ శ్చావ రు-
న్ధేఽథో ॥ ౭౨ ॥ దేవలోకం చైవ మనుష్యలోకం చాభి
జయతి దేవా వై సామిధేనీరనూచ్య యజ్ఞం నాన్వపశ్యన్తస
ప్రజాపతి స్తూష్ణీమాఘారమాఘారయత్తతో వై దేవా యజ్ఞమన్వ-
పశ్యన్యత్తూష్ణీమాఘారమాఘారయతి యజ్ఞస్యానుఖ్యాత్యా
అథో సామిధేనీరేవాభ్యనక్త్యలూక్షో భవతి య ఏవం వేదాథో
తర్పయత్యేవైనా స్తృప్యతి ప్రజయా పశుభిః ॥ ౭౩ ॥ య ఏవం

వేద్యయ దేకయాఽఽఘార మైదేశాం క్రీణీయా ద్యద్వాభ్యాం ద్వే క్రీ-
ణీయాద్య త్రిసృభిరతి తత్ర దేచత్యైన్మనసాఽఽఘారయతి మనసా
వ్యానా త్తమాప్యతే తిర్యఞ్చమా ఘారయత్యర్ధమబట్కారం వాక్చ
మనశ్చార్తీయేతామహం దేవేభ్యో హవ్యం వహామీతి వాగబ్ర-
వీద్దహం దేవేభ్య ఇతి మనస్తౌ ప్రజాపతిం ప్రశ్నమైతాగ్ం సోఽ-
బ్రవీత్ ॥ ౬౪ ॥ ప్రజాపతిర్దూతీర్వేవ త్వం మనసాసి యద్ధి మన-
సా ధ్యాయతి తద్వాచా వదతీతి తత్ఖలు తుభ్యం న వాచాఽజుహవ-
న్నిత్యబ్రవీత్తస్మాన్మనసా ప్రజాపతయే జుహ్వతి మన ఇవ హి ప్ర-
జాపతిః ప్రజాపతేరాప్త్యై పరిధీన్థ్సం మార్ష్టి పునాత్యే వైనా-
న్త్రిర్మధ్యమం త్రయో వై ప్రాణాః ప్రాణానేవాభి జయతి త్రిర్దక్షి-
ణార్ధ్యం త్రయః ॥ ౬౫ ॥ ఇమె లోకా ఇమానేవ లోకానభి జయతి త్రి-
రుత్తరార్ధ్యం త్రయో వై దేవయానాః పన్థానస్తానేవాభి జయతి
త్రిరుప వాజయతి త్రయో వై దేవలోకా దేవలోకానేవాభిజయతి
ద్వాదశ సం పద్యన్తే ద్వాదశ మాసాస్సంవథ్సరస్సంవథ్సరమేవ
ప్రీణాత్యథో సంవథ్సరమేవాస్మా ఉప దధాతి సువర్గస్య లోకస్య స-
మష్ట్యా ఆఘారమా ఘారయతి తిర ఇవ ॥ ౬౬ ॥ వై సువర్గో లోక-
స్సువర్గమేవాస్మై లోకం ప్ర రోచయత్యృజుమా ఘారయత్యృ-
జురివ హి ప్రాణస్సంతతమా ఘారయతి ప్రాణానామన్నాద్యస్య
సంతత్యా అథో రక్షసామపహత్యై యం కామయేత ప్రమాయు-

కస్మాత్సత్యాదితి జిహ్మం తస్యాఘారయేత్ప్రాణమేవాస్మాజ్జిహ్మం నయతి
తాజక్ప్రమీయతే శిరో వా ఏతద్యజ్ఞస్య యదాఘార ఆత్మా ధ్రు-
వా ॥ ౬౭ ॥ ఆఘారమాఘార్య ధ్రువాగ్ం సమనక్త్యాత్మన్నేవ య-
జ్ఞస్య శిరః ప్రతి దధాత్యగ్నిర్దేవానాం దూత ఆసీద్దైవ్యోఽసు-
రాణాం తౌ ప్రజాపతిం ప్రశ్నమైతాగ్ం స ప్రజాపతిర్బ్రాహ్మణమ-
బ్రవీదేతద్వి బ్రూహీత్యా శ్రావయేతీదం దేవాః శృణుతేతి వావ త-
దబ్రవీదగ్నిర్దేవో హోతేతి య ఏవ దేవానాం తమ్ వృణీత
తతో దేవాః ॥ ౬౮ ॥ అభవన్పరాఽసురా యస్యైవం విదుషః ప్ర-
వరం ప్ర వృణతే భవత్యాత్మనా పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి
యద్బ్రాహ్మణశ్చాబ్రాహ్మణశ్చ ప్రశ్నమేయాతాం బ్రాహ్మణాయాధి
బ్రూయాద్యద్బ్రాహ్మణాయాధ్యాహాత్మనేఽధ్యాహ యద్బ్రాహ్మణం
పరాఽఽహాత్మానం పరాఽఽహ తస్మాద్బ్రాహ్మణో న పరోచ్యః ॥

వా ఆర్తణ్యాగ్ శ్చావరుద్ధ్యైఽథో పశుభిస్సాఽబ్రవీద్దక్షిణా-
ధ్యఽం త్రయ ఇవ ధ్రువా దేవాశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౧ ॥

ఆయుష్ట ఆయుర్దా అగ్న ఆప్యాయస్వ సం తేఽవ తే
హేడ ఉదుత్తమం ప్రణో దేవ్యా నో దివోఽగ్నావిష్ణూ అ-
గ్నావిష్ణూ ఇమం మే వరుణ తత్త్వా యామ్యుదు త్యం చిత్రమ్। అ-
పాం నపాదా హ్యస్థాదుపస్థం జిహ్మానామూర్ధ్వో విద్యుతం వసానః।
తస్య జ్యేష్ఠం మహిమానం వహన్తీర్ హిరణ్యవర్ణాః పరి య-

న్తి యహ్వీః॥సమ్ ॥ ౨౦ ॥ అన్యా యన్త్యుప యన్త్యన్యాస్సమాన-
మూర్వం నద్యః పృణన్తి । తమూ శుచిగ్ం శుచయో
దీదివాగ్ంసమపాం నపాతం పరి తస్థురాపః । తమస్మేరా యు-
వతయో యువానం మర్మృజ్యమానాః పరి యన్త్యాపః ।
స శుక్రేభిః శిక్వభీ రేవదస్మే దీదాయానిధ్మో ఘృత-
నిర్ణిగప్సు । ఇన్ద్రావరుణయోరహగ్ం సమ్రాజోరవ ఆ
వృణే । తా నో మృడాత ఈదృశే । ఇన్ద్రావరుణా యువమ-
ధ్వరాయ నః ॥ ౨౧ ॥ విశే జనాయ మహి శర్మ యచ్ఛతమ్ ।
దీర్ఘప్రయజ్యుమతి యో వనుష్యతి వయం జయేమ పృతనాసు
దూఢ్యః । ఆ నో మిత్రావరుణా ప్ర బాహవా । త్వం నో అగ్నే
వరుణస్య విద్వాన్దేవస్య హేడోఽవ యాసిసీష్ఠాః । యజిష్ఠో వహ్ని-
తమశ్శోశుచానో విశ్వా ద్వేషాగ్ంసి ప్ర ముముగ్ధ్యస్మత్ । స త్వం
నో అగ్నేఽవమో భవోతీ నేదిష్ఠో అస్యా ఉషసో వ్యుష్టౌ । అ-
వ యక్ష్వ నో వరుణమ్ ॥ ౨౨ ॥ రరాణో వీహి మృడీకగ్ం సుహ-
వో న ఏధి । ప్ర ష్వయమగ్నిర్భరతస్య శృణ్వే వి యత్సూర్యో న
రోచతే బృహద్భాః । అభి యః పూరుం పృతనాసు తస్థౌ దీదాయ
దైవ్యో అతిథిశ్శివో నః ॥ ప్ర తే యన్తి ప్ర త ఇయర్తి మన్మ భువో య-
థా వన్ద్యో నో హవేషు । ధన్వన్నివ ప్రపా అసి త్వమగ్న ఇయ-
క్షవే పూరవే ప్రత్న రాజన్ ॥ ౨౩ ॥ వి పాజసా వి జ్యోతిషా॥ స త్వ-

మద్గ్నె ప్రతీకేన ప్రత్యోష యాతుధాన్యః । ఉరుక్షయేషు దీద్యత్ । తగ్ం సుప్రతీకగ్ం సుదృశగ్ం స్వఞ్చ మవిద్వాగ్ంసో విదుష్టరగ్ం సపేమ । స యక్షద్విశ్వా వయునాని విద్వాన్ప్ర హవ్యమగ్నిరమృతేషు వోచత్ । అగ్ంహోముచే ప్రవేష యన్మా వి న ఇన్ద్రేన్ద్రిష త్రి-మన్ద్రియాణి శతక్రతోఽను తే దాయి ॥ ౭౪ ॥

యుక్ష్వాస్సమధ్వరాయ నేమా వరుణగ్ం రాజగ్గ్ం శ్చతుశ్చ-త్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

విశ్వ రూపస్త్వష్టేన్ద్రేంవృత్రం బ్రహ్మవాదినస్సత్యై నాసో-మయాజ్యేష వై దేవరథో దైవా వై నచిఞ నాయుఙ్క్ష్వోఽగ్నే తమ-హాస్త్రిన్నిప్తమాయుష్టే ద్వాదశ ॥ ౧౨ ॥

విశ్వరూపో నైనగ్ం శీతరూరాపద్య వసు పూర్వేద్యుర్వా-జా ఇత్యగ్నే మహాన్నిప్తమన్వా యన్తి చతుస్సప్తతిః ॥ ౭౪ ॥

విశ్వరూపోఽను తేదాయి.

హరిః ఓమ్.

శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి ద్వితీయకాణ్డే పఞ్చమః ప్రశ్నః.

అథ షష్ఠః ప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్ ॥ సమిధో యజతి వసన్తమేవర్తూనామవ రు-
న్ధే తనూనపాతం యజతి గ్రీష్మమేవావ రున్ధ ఇడో యజతి వర్షా
ఏవావ రున్ధే బర్హిర్యజతి శరదమేవావ రున్ధే స్వాహాకారం యజతి
హేమన్తమేవావ రున్ధే తస్మాథ్స్వాహాకృతా హేమన్పశవోఽవ సీ-
దన్తి సమిధో యజత్యుషస ఏవ దేవతానామవ రున్ధే తనూనపాతం
యజతి యజ్ఞమేవావ రున్ధే ॥ ౧ ॥ ఇడో యజతి పశూనేవావ రున్ధే బర్హి-
ర్యజతి ప్రజామేవావ రున్ధే సమానయత ఉపభృతస్తేజో వా ఆ-
జ్యం ప్రజా బర్హిః ప్రజాస్వేవ తేజో దధాతి స్వాహాకారం
యజతి వాచమేవావ రున్ధే దశ సం పద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం
విరాడ్విరాజైవాన్నాద్యమవ రున్ధే సమిధో యజత్యస్మిన్నేవ లో-
కే ప్రతి తిష్ఠతి తనూనపాతం యజతి ॥ ౨ ॥ యజ్ఞ ఏవాన్తరిక్షే ప్ర-
తి తిష్ఠతీడో యజతి పశుష్వేవ ప్రతి తిష్ఠతి బర్హిర్యజతి య ఏవ దే-
వయానాః పన్థానస్తేష్వేవ ప్రతి తిష్ఠతి స్వాహాకారం యజతి సువర్గ
ఏవ లోకే ప్రతి తిష్ఠత్యేతావన్తో వై దేవలోకాస్తేష్వేవ యథా-
పూర్వం ప్రతి తిష్ఠతి దేవాసురా ఏషు లోకేష్వస్పర్ధన్త తే దేవాః
ప్రయాజైరేభ్యో లోకేభ్యోఽసురాన్ప్రాణుదన్త తత్ప్రయాజానామ్ ॥ ౩ ॥

ప్రయాజత్వం యస్యైవం విదుషః ప్రయాజా ఇజ్యన్తే ప్రైవ
లోకం భ్రాతృవ్యాన్నుదతేఽభిక్రామం జుహోత్యభిజిత్యై
యో వై ప్రయాజానాం మిథునం వేద ప్ర ప్రజయా పశుభిర్మిథు-
నైర్జాయతే సమిధో బహ్వీరివ యజతి తనూనపాతమేకమివ మి-
థునం తదిడో బహ్వీరివ యజతి బర్హిరేకమివ మిథునం తదేత-
ద్వై ప్రయాజానాం మిథునం య ఏవం వేద ప్ర ॥౪॥ ప్రజయా ప-
శుభిర్మిథునైర్జాయతే దేవానాం వా అనిష్టా దేవతా ఆసన్నథా-
సురా యజ్ఞమజిఘాగ్ంసన్తే దేవా గాయత్రీం వ్యౌహన్పఞ్చాక్షరాణి
ప్రాచీనాని త్రీణి ప్రతీచీనాని తతో వర్మ యజ్ఞాయాభవద్వర్మ య-
జమానాయ యత్ప్రయాజానూయాజా ఇజ్యన్తే వర్మైవ తద్యజ్ఞా-
య క్రియతే వర్మ యజమానాయ భ్రాతృవ్యాభిభూత్యై తస్మాద్వ-
రూథం పురస్తాద్వర్షీయః పశ్చాద్ధ్రసీయో దేవా వై పురా రక్షో-
భ్యః ॥ ౫ ॥ ఇతి స్వాహాకారేణ ప్రయాజేషు యజ్ఞగ్ం సగ్గ్స్థా-
ప్యమపశ్యన్తగ్ం స్వాహాకారేణ ప్రయాజేషు సమస్థాపయన్వి వా
ఏతద్యజ్ఞం ఛిన్దన్తి యత్స్వాహాకారేణ ప్రయాజేషు సగ్గ్స్థాప-
యన్తి ప్రయాజానిష్ట్వా హవీగ్ంష్యభి ఘారయతి యజ్ఞస్య సం-
తత్యా అథో హవిరేవాకరథో యథాపూర్వముపైతి పితా వై ప్ర-
యాజాః ప్రజానూయాజా యత్ప్రయాజానిష్ట్వా హవీగ్ంష్యభిఘా-
రయతి పితైవ తత్పుత్రేణ సాధారణమ్ ॥ ౬ ॥ కురుతే తస్మాదాహు-
ర్యశ్చైవం వేద యశ్చ న కథా పుత్రస్య కేవలం కథా సా-

ధారణం పితురిత్యస్కన్నమేవ తద్యత్ప్రయాజేష్విష్టేషు స్కన్దతి గా-
యత్ర్యేవ తేన గర్భం ధత్తే సా ప్రజాం పశూన్ యజమా-
నాయ ప్ర జనయతి ॥ ౭ ॥

యజతి యజ్ఞమేవావ రున్ద్ధే తనూనపాతం యజతి ప్రయా-
జానామేవం విద్వ ప్రరత్నిర్భ్యస్సాధారణం పఞ్చత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

చక్షుషీ వా ఏతే యజ్ఞస్య యదాజ్యభాగౌ యదాజ్యభా-
గౌ యజతి చక్షుషీ ఏవ తద్యజ్ఞస్య ప్రతి దధాతి పూర్వార్ధే
జుహోతి తస్మాత్పూర్వార్ధే చక్షుషీ ప్రబాహుగ్జుహోతి తస్మా-
త్ప్రబాహుక్చక్షుషీ దేవలోకం వా అగ్నినా యజమానోఽను
పశ్యతి పితృలోకగ్ం సోమేనోత్తరార్ధేఽగ్నయే జుహోతి దక్షి-
ణార్ధే సోమాయైవమివ హీమౌ లోకావనయోర్లోకయోర-
నుఖ్యాత్యై రాజానౌ వా ఏతౌ దేవతానామ్ ॥ ౨ ॥ యదగ్నీషో-
మావన్తరా దేవతా ఇజ్యేతే దేవతానాం విధృత్యై తస్మాద్రాజ్ఞా
మనుష్యా విధృతా బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిం తద్యజ్ఞే యజమానః
కురుతే యేనాన్యతోదతశ్చ పశూన్దాధారోభయతోదతశ్చేత్యృచ-
మనూచ్యాజ్యభాగస్య జుషాణేన యజతి తేనాన్యతోదతో దాధార-
ర్చమనూచ్య హవిష ఋచా యజతి తేనోభయతోదతో దాధార
మూర్ధన్వతీ పురోఽనువాక్యా భవతి మూర్ధానమేవైనగ్ం స-
మానానాం కరోతి॥౩॥నియుత్వత్యా యజతి భ్రాతృవ్యస్యైవ పశూ-
న్నియువతే కేశినగ్ం హ దార్భ్యం కేశీ సాత్యకామిరువాచ సప్త-

పదాంతే శక్వరీర్ శ్వో యజ్ఞ ప్రయోక్తాసై యస్యై వీర్యేణ
ప్రజాతాన్భ్రాతృవ్యాన్నుదతే ప్రతి జనిష్యమాణాన్ యస్యై వీ-
ర్యేణోభయోర్లోకయోర్జ్యోతిర్ధత్తే యస్యై వీర్యేణ పూ-
ర్వార్ధేనానడ్వాన్భునక్తి జఘనార్ధేన ధేనురితి పురస్తాల్లక్ష్మా పు-
రోఽనువాక్యా భవతి జాతానేవ భ్రాతృవ్యాన్ప్రణుదత ఉపరిష్టా-
ల్లక్ష్మా ॥ ౧౦ ॥ యాజ్యా జనిష్యమాణానేవ ప్రతి నుదతే పురస్తా-
ల్లక్ష్మా పురోఽనువాక్యా భవత్యస్మిన్నేవ లోకే జ్యోతిర్ధత్త ఉ-
పరిష్టాల్లక్ష్మా యాజ్యాఽముష్మిన్నేవ లోకే జ్యోతిర్ధత్తే జ్యోతిష్మ-
న్తావస్మా ఇమౌ లోకౌ భవతో య ఏవం వేద పురస్తాల్లక్ష్మా పురో-
ఽనువాక్యా భవతి తస్మాత్పూర్వార్ధేనానడ్వాన్భునక్త్యుపరిష్టాల్లక్ష్మా
యాజ్యా తస్మాజ్జఘనార్ధేన ధేనుర్య ఏవం వేద భుఙ్క్త ఏనమే-
తే వజ్రీ ఆజ్యం వజ్రీ ఆజ్యభాగౌ ॥ ౧౧ ॥ వజ్రో వషట్కారస్త్రి-
వృతమేవ వజ్రం సంభృత్య భ్రాతృవ్యాయ ప్ర హరత్యఛమ్బ-
ట్కారమపగూర్య వషట్కరోతి స్తృత్యై గాయత్రీ పురోఽను-
వాక్యా భవతి త్రిష్టుగ్యాజ్యా బ్రహ్మన్నేవ క్షత్రమన్వారమ్భయతి
తస్మాద్బ్రాహ్మణో ముఖ్యో ముఖ్యో భవతి య ఏవం వేద ప్రైనం
పురోఽనువాక్యయాఽఽహ ప్రణయతి యాజ్యయా గమయతి వష-
ట్కారేణైవైనం పురోఽనువాక్యయా దత్తే ప్రయచ్ఛతి యాజ్యయా
ప్రతి ॥ ౧౨ ॥ వషట్కారేణ స్థాపయతి త్రిపదా పురోఽనువాక్యా
భవతి త్రయ ఇమే లోకా ఏష్వేవ లోకేషు ప్రతి తిష్ఠతి చతుష్ప-

దా యాజ్యా చతుష్పద ఏవ పశూనవ రున్ధే ద్వ్యక్షరో వషట్కారో ద్విపాద్యజమానః పశుష్వేవోపరిష్టాత్ప్రతి తిష్ఠతి గాయత్రీ పు-రో ఽనువాక్యా భవతి త్రిష్టుభ్యాజ్యైషా వై సప్తపదా శక్వరీ య-ద్వా ఏతయా దేవా అశిక్షన్తదశక్నువన్ య ఏవం వేద శక్నోత్యేవ యచ్ఛిక్షతి ॥ ౧౩ ॥

దేవతానాం కరోత్యుపరిష్టాల్లక్ష్మ్యాఽజ్య భాగౌ ప్రతి శక్నో-త్యేవ ద్వౌ ॥ ౨ ॥

ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్వ్యాదిశత్స ఆత్మన్నాజ్య-మధత్త తం దేవా అబ్రువన్నేష వావ యజ్ఞో యదాజ్యమ-ప్యేవ నోఽత్రాస్త్వితి సోఽబ్రవీద్యజాన్ వ ఆజ్యభాగావు-పస్తృణానభిఘారయానితి తస్మాద్యజన్త్యాజ్యభాగావుప స్తృణా-న్త్యభి ఘారయన్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాత్సత్యాద్యా-తయామాన్యన్యాని హవీగ్ ష్యయాతయామమాజ్యమితి ప్రా-జాపత్యమ్ ॥ ౧౪ ॥ ఇతి బ్రూయాదయాతయామా హి దే-వానాం ప్రజాపతిరితి ఛన్దాగ్ంసి దేవేభ్యోఽపాక్రామన్న వోఽభా-గాని హవ్యం వక్ష్యామ ఇతి తేభ్య ఏతచ్చతురవత్తమధారయన్పు-రోఽనువాక్యాయై యాజ్యాయై దేవతాయై వషట్కారాయ యచ్చ-తురవత్తం జుహోతి ఛన్దాగ్ంస్యేవ తత్ప్రీణాతి తాన్యస్య ప్రీ-తాని దేవేభ్యో హవ్యం వహన్త్యఙ్గిరసో వా ఇత ఉత్తమాస్సువ-ర్గం లోకమాయన్తదృషయో యజ్ఞవాస్త్వభ్యవాయన్ ॥ ౧౫ ॥

అపశ్యన్పురోడాశం కూర్మం భూతగ్ం సర్పన్తం తమబ్రువన్ని-
న్ద్రాయ ధ్రియస్వ బృహస్పతయే ధ్రియస్వ విశ్వేభ్యో దేవేభ్యో
ధ్రియస్వేతి స నాధ్రియత తమబ్రువన్నగ్నయే ధ్రియస్వేతి సోఽ-
గ్నయే ఽధ్రియత యదాగ్నేయోఽష్టాకపాలోఽమావాస్యాయాం
చ పౌర్ణమాస్యాం చాచ్యుతో భవతి సువర్గస్య లోకస్యాభిజిత్యై
తమబ్రువన్కథాఽహాస్థా ఇత్యనుపాక్తోఽభూవమిత్యబ్రవీద్యథాఽ-
క్షోఽనుపాక్తః ॥ ౧౭ ॥ అవార్చ్ఛత్యేవమవార్తమిత్యుపరిష్టాదభ్యజ్యా-
ధస్తాదుపానక్తి సువర్గస్య లోకస్య సమష్ట్యై సర్వాణి కపాలాన్యభి
ప్రథయతి తావతః పురోడాశానముష్మిన్లోకేఽభి జయతి యో వి-
దగ్ధస్స నైరృతో యోఽశృతస్స రౌద్రో యశ్శృతస్స సదేవస్త-
స్మాదవిదహతా శృతం కృత్యస్సదేవత్వాయ భస్మనాఽభి వాస-
యతి తస్మాన్మాగ్ంసేనాస్థి ఛన్నం వేదేనాభి వాసయతి తస్మాత్ ॥
కేశైశ్శిరశ్ఛన్నం ప్రచ్యుతం వా ఏతదస్మాల్లోకాదగతం దేవలోకం
యచ్ఛృతగ్ం హవిరనభిఘారితమభిఘార్యోద్వాసయతి దేవత్రైవై-
నద్గమయతి యద్యేకం కపాలం నశ్యేదేకో మాసస్సంవత్సరస్యా-
నవేతస్స్యాదథ యజమానః ప్రమీయేత యద్ద్వే నశ్యేతాం ద్వౌ
మాసౌ సంవత్సరస్యానవేతౌ స్యాతామథ యజమానః ప్రమీయేత
సంఖ్యాయోద్వాసయతి యజమానస్య ॥ ౧౮ ॥ గోపీథాయ యది
నశ్యేదాశ్వినం ద్వికపాలం నిర్వపేద్ద్యావాపృథివ్యమేకకపాలమశ్వి-
నౌ వై దేవానాం భిషజౌ తాభ్యామేవాస్మై భేషజం కరోతి ద్యా-

వాపృథివ్య ఏకకపాలో భవత్యనయోర్వా ఏతన్నశ్యతి యన్నశ్య-
త్యనయోరేవైనద్విన్దతి ప్రతిష్ఠిత్యై ॥ ౧౯ ॥

ప్రాజాపత్యం తేఽష్టౌఽనువాకా వైదేన్నాభి హానయతి త-
స్మాద్యజమానస్య ద్వాత్రిగ్ంశచ్చ ॥ 3 ॥

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవ ఇతి స్ఫ్యమాదత్తే ప్రసూత్యా
అశ్వినోర్బాహుభ్యామిత్యాహాశ్వినౌ హి దేవానామధ్వర్యూ
ఆస్తాం పూష్ణో హస్తాభ్యామిత్యాహ యత్యై శతభృష్టిరసి వాన-
స్పత్యో ద్విషతో వధ ఇత్యాహ వజ్రమేవ తత్సగ్ంశ్యతి భ్రా-
తృవ్యాయ ప్రహరిష్యన్త్స్తమ్బయజుర్హరత్యేతావతీ వై పృథివీ
యావతీ వేదిస్తస్యా ఏతావత ఏవ భ్రాతృవ్యం నిర్భజతి ॥ ౧౦ ॥
తస్మాన్నాభాగం నిర్భజన్తి త్రిర్హరతి త్రయ ఇమే లోకా ఏభ్య
ఏవైనం లోకేభ్యో నిర్భజతి తూష్ణీం చతుర్థగ్ం హరత్యపరిమి-
తాదేవైనం నిర్భజత్యుద్ధన్తి యదేవాస్యా అమేధ్యం తదప హ-
న్త్యుద్ధన్తి తస్మాదోషధయః పరాభవన్తి మూలం ఛినత్తి భ్రాతృ-
వ్యస్యైవ మూలం ఛినత్తి పితృదేవత్యాఽతిఖాతేయతీం ఖనతి
ప్రజాపతినా ॥ ౧౧ ॥ యజ్ఞముఖేన సంమితామా ప్రతిష్ఠాయై ఖనతి
యజమానమేవ ప్రతిష్ఠాం గమయతి దక్షిణతో వర్షీయసీం కరోతి
దేవయజనస్యైవ రూపమకః పురీషవతీం కరోతి ప్రజా వై పశవః
పురీషం ప్రజయైవైనం పశుభిః పురీషవన్తం కరోత్యుత్తరం పరి-
గ్రాహం పరి గృహ్ణాత్యేతావతీ వై పృథివీ యావతీ వేదిస్తస్యా ఏ-

తావత ఏవ భ్రాతృవ్యం నిర్భజ్యాత్మన ఉత్తరం పరిగ్రాహం పరి
గృహ్ణాతి క్రూరమివ వై ॥ ౨౨ ॥ ఏతత్కరోతి యద్వేదిం కరో-
తి ధా అసి స్వధా అసీతి యోయుప్యతే శాన్త్యై ప్రోక్షణీరా సా-
దయత్యాపో వై రక్షోఘ్నీ రక్షసామపహత్యై స్ఫ్యస్య వర్త్మ-
న్సాదయతి యజ్ఞస్య సంతత్యై యం ద్విష్యాత్తం ధ్యాయేచ్ఛుచైవై-
వైనమర్పయతి ॥ ౨౩ ॥

భజతి ప్రజాపతిర్వై త్రయస్త్రింశచ్చ ॥ ౪ ॥

బ్రహ్మవాదినో వదన్త్యద్భిర్హవీగ్ంషి ప్రౌక్షీః కేనాప
ఇతి బ్రహ్మణేతి బ్రూయాదద్భిర్హ్యేవ హవీగ్ంషి ప్రోక్షతి బ్రహ్మ-
ణాప ఇధ్మాబర్హిః ప్రోక్షతి మేధ్యమేవైనత్కరోతి వేదిం ప్రో-
క్షత్యృక్షా వా ఏషాऽలోమకాऽమేధ్యా యద్వేదిర్మేధ్యామేవై-
నాం కరోతి దివే త్వాऽన్తరిక్షాయ త్వా పృథివ్యై త్వేతి బర్హిరా-
సాదయ్య ప్ర ॥ ౨౪ ॥ ఉక్షత్యేభ్య ఏవైనల్లోకేభ్యః ప్రోక్షతి క్రూర-
మివ వా ఏతత్కరోతి యత్ఖనత్యపో నినయతి శాన్త్యై పురస్తాత్ప్రస్త-
రం గృహ్ణాతి ముఖ్యమేవైనం కరోతీయన్తం గృహ్ణాతి ప్రజాపతినా
యజ్ఞముఖేన సంమితం బర్హిస్స్తృణాతి ప్రజా వై బర్హిః పృథి-
వీ వేదిః ప్రజా ఏవ పృథివ్యాం ప్రతిష్ఠాపయత్యనతిదృశ్ఞగ్ం
స్తృణాతి ప్రజయైవైనం పశుభిరనతిదృశ్ఞం కరోతి ॥ ౨౫ ॥ ఉత్త-
రం బర్హిషః ప్రస్తరగ్ం సాదయతి ప్రజా వై బర్హిర్యజమానః
ప్రస్తరో యజమానమేవాయజమానాదుత్తరం కరోతి తస్మా ద్యజ-

ష్ఠానోఽ యజమానాదుత్తరోఽన్తర్దధాతి వ్యావృత్త్యా అనన్తర్హి
తావిష్కృతమేవైనగ్ం సువర్గం లోకం గమయతి త్రేధాఽనక్తి
త్రయ ఇమే లోకా ఏభ్య ఏవైనం లోకేభ్యోఽనక్తి న ప్రతి శృ-
ణాతి యత్ప్రతి శృణీయాదనూర్ధ్వం భావుకం యజమానస్య
స్యాదుపరీవ ప్ర హరతి ॥ ౨౬ ఉపరీవ హి సువర్గో లోకో నియ-
చ్ఛతి వృష్టిమేవాస్మై నియచ్ఛతి నాత్యగ్రం ప్రహరేద్యదత్యగ్రం
ప్రహరేదత్యాశారిణ్యధ్వర్యోర్నాశుకా స్యాన్న పురస్తాత్ప్రత్య-
స్యేద్యత్పురస్తాత్ప్రత్యస్యేత్సువర్గాల్లోకాద్యజమానం ప్రతి ను-
దేత్ప్రాఞ్చం ప్ర హరతి యజమానమేవ సువర్గం లోకం గమ-
యతి న విష్వఞ్చం వియుయాద్యద్విష్వఞ్చం వియుయాత్ ॥ ౨౭ ॥ స్త్రీ-
స్య జాయేతోర్ధ్వముద్యౌత్యూర్ధ్వమివ హి పుగ్ంసః పుమానే-
వాస్య జాయతే యత్స్ఫ్యేన వోపవేషేణ వా యోయుప్యేత
స్తృతిరేవాస్య సా హస్తేన యోయుప్యతే యజమానస్య గోపీథా-
య బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కిం యజ్ఞస్య యజమాన ఇతి ప్రస్తర ఇతి
తస్య క్వ సువర్గో లోక ఇత్యాహవనీయ ఇతి బ్రూయాద్యత్ప్రస్త-
రమాహవనీయే ప్రహరతి యజమానమేవ ॥ ౨౮ ॥ సువర్గం లో-
కం గమయతి వి వా ఏతద్యజమానో లిశతే యత్ప్రస్తరం యో-
యుప్యన్తే బర్హిరను ప్రహరతి శాన్త్యా అనారమ్భణ ఇవ వా
ఏతర్హ్యధ్వర్యుస్స ఈశ్వరో వేపనో భవితోర్ధ్రువాఽసీతీమా-
మభి మృశతీయం వై ధ్రువాఽస్యామేవ ప్రతి తిష్ఠతి న వేపనో భ-

ప్రత్యగా3 సఙ్గృణాతి త్ర్యాహా యద్బ్రూయాదగ్నన్నగ్నీరిత్యగ్నావగ్నీం
గమయేన్నిర్యజమానగ్ం సువర్గాల్లోకాద్భజేదగ్నన్నిత్యేవ బ్రూ-
యాద్యజమానమేవ సువర్గం లోకం గమయతి ॥ ౨౯ ॥

ఆసాద్య ప్రానతిదృశ్నం కరోతి హారతి వియుయాద్యజమా-
నమేవాగ్నిరితి సప్త దశ చ ॥ ౫ ॥

అగ్నేస్త్రయో జ్యాయాగ్ంసో భ్రాతర ఆసన్తే దేవేభ్యో
హవ్యం వహన్తః ప్రామీయన్త సోఽగ్నిరబిభేదిత్థం వావ స్య ఆ-
ర్తిమారిష్యతీతి స నిలాయత సోఽపః ప్రావిశత్తం దేవతాః ప్రై-
షమైచ్ఛన్తం మత్స్యః ప్రాబ్రవీత్తమశపద్ధియాధియా త్వా వ-
ధ్యాసుర్యో మా ప్రావోచ ఇతి తస్మాన్మత్స్యం ధియాధియా ఘ్నన్తి
శప్తః ॥ ౩౦ ॥ హితమన్వవిన్దన్తమబ్రువన్నుప న ఆవర్తస్వ హ-
వ్యం నో వహేతి సోఽబ్రవీద్వరం వృణై యదేవ గృహీతస్యాహు-
తస్య బహిఃపరిధి స్కన్దాత్తన్మే భ్రాతౄణాం భాగధేయమసదితి త-
స్మాద్యద్గృహీతస్యాహుతస్య బహిఃపరిధి స్కన్దతి తేషాం తద్భాగ-
ధేయం తానేవ తేన ప్రీణాతి పరిధీన్పరి దధాతి రక్షసామపహత్యై
సగ్ంస్పర్శయతి ॥ ౩౧ ॥ రక్షసామనన్వవచారాయ న పురస్తాత్పరి
దధాత్యాదిత్యో హ్యేవోద్యన్పురస్తాద్రక్షాగ్ంస్యపహన్త్యూర్ధ్వే
సమిధావాదధాత్యుపరిష్టాదేవ రక్షాగ్ంస్యప హన్తి యజుషాఽన్యాం
తూష్ణీమన్యాం మిథునత్వాయ ద్వే ఆదధాతి ద్విపాద్యజమానః
ప్రతిష్ఠిత్యై బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వై యజేత యో యజ్ఞస్యా-

త్వ్యా వసీయాన్భ్రాతృవ్యాదితి భూపతయే స్వాహా భువనపతయే స్వాహా భూతానామ్ ॥ ౩౨ ॥ పతయే స్వాహేతి స్కన్నమను మన్త్రయేత యజ్ఞస్యైవ తదాత్వ్యా యజమానో వసీయాన్భవతి భూయసీర్ హి దేవతాః ప్రీణాతి జామి వా ఏతద్యజ్ఞస్య క్రియతే యదన్వఞ్చౌ పురోడాశావుపాగ్ంశుయాజమన్తరా యజత్యజామిత్వాయాథో మిథునత్వాయాగ్నిరముష్మిన్లోక ఆసీద్యమోఽస్మిన్తే దేవా అబ్రువన్నేతేమౌ విపర్యూహామేత్యన్నాద్యేన దేవా అగ్నిమ్ ॥ ౩౩ ॥ ఉపామన్త్రయన్త రాజ్యేన పితరో యమం తస్మాదగ్నిర్దేవానామన్నాదో యమః పితౄణాగ్ం రాజా య ఏవం వేద ప్ర రాజ్యమన్నాద్యమాప్నోతి తస్మా ఏతద్భాగధేయం ప్రాయచ్ఛన్ యదగ్నయే స్విష్టకృతేఽవద్యన్తి యదగ్నయే స్విష్టకృతేఽవద్యతి భాగధేయేనైవ తద్రుద్రగ్ం సమర్ధయతి సకృత్సకృదవద్యతి సకృదివ హి రుద్ర ఉత్తరార్ధాదవద్యత్యేషా వై రుద్రస్య ॥ ౩౪ ॥ దిక్స్వాయామేవ దిశి రుద్రం నిరవదయతే ద్విరభిఘారయతి చతురవత్తస్యాప్త్యై పశవో వై పూర్వా ఆహుతయ ఏష రుద్రో యదగ్నిర్యత్పూర్వా ఆహుతీరభి జుహుయాద్రుద్రాయ పశూనపి దధ్యాదపశుర్యజమానస్స్యాదతిహాయ పూర్వా ఆహుతీర్జుహోతి పశూనాం గోపీథాయ ॥ ౩౫ ॥

క్షిప్తస్స్పర్శయతి భూతానామగ్నిగ్ం రుద్రస్యాష్టత్రిగ్ంశచ్చ॥

మనుః పృథివ్యా యజ్ఞియమైచ్ఛథ్స ఘృతం నిషిక్తమవిన్ద-
థ్సో౽బ్రవీత్కో౽స్యేశ్వరో యజ్ఞే౽పి కర్తోరితి తావబ్రూతాం
మిత్రావరుణౌ గోరేవావమీశ్వరౌ కర్తోః స్వ ఇతి తౌ తతో
గాగ్ం సమైరయతాగ్ం సా యత్ర యత్ర న్యక్రామత్తతో ఘృత-
మపీడ్యత తస్మాద్ఘృతపద్యుచ్యతే తదస్యై జన్మోపహూతగ్ం ర-
థన్తరగ్ం సహ పృథివ్యేత్యాహ ॥3౬॥ ఇయం వై రథన్తర మిమా-
మేవ సహా౽న్నాద్యేనోపహ్వయత ఉపహూతం వామదేవ్యగ్ం స-
హా౽న్తరిక్షేణేత్యాహ పశవో వై వామదేవ్యం పశూనేవ సహా౽న్తరి-
క్షేణోప హ్వయత ఉపహూతం బృహథ్సహ దివేత్యాహైరం వై
బృహదిరామేవ సహ దివోపహ్వయత ఉపహూతాస్సప్త హో-
త్రా ఇత్యాహ హోత్రా ఏవోప హ్వయత ఉపహూతా ధేనుః
సహర్షభేత్యాహ మిథునమేవోప హ్వయత ఉపహూతో భ-
క్షస్సఖేత్యాహ సోమపీథమేవోప హ్వయత ఉపహూతాం ౩
హో ఇత్యాహా౽౽త్మానమేవోప హ్వయత ఆత్మా హ్యుపహూతా-
నాం వసిష్ఠ ఇడాముప హ్వయతే పశవో వా ఇడా పశూనేవోప హ్వ-
యతే చతురుప హ్వయతే చతుష్పాదో హి పశవో మానవీత్యాహ
మనుర్హ్యేతామ్ ॥3౭॥ అగ్రే౽పశ్యద్ఘృతపదీత్యాహ యదేవాస్యై
పదాద్ఘృతమపీడ్యత తస్మాదేవమాహ మైత్రావరుణీత్యాహ మి-
త్రావరుణౌ హ్యేనాగ్ం సమైరయతాం బ్రహ్మ దేవకృత ముపహూ-
తమిత్యాహ బ్రహ్మైవోప హ్వయతే దైవ్యా అధ్వర్యవ ఉపహూతా

ఉపహూతా మనుష్యా ఇత్యాహ దేవమనుష్యానేవోప హ్వయతే య ఇమం యజ్ఞమవాన్ యే యజ్ఞపతిం వర్ధానిత్యాహ ॥ ౩౯ ॥ యజ్ఞాయ చైవ యజమానాయ చాశిషమాశాస్త ఉపహూతే ద్యావాపృథివీ ఇత్యాహ ద్యావాపృథివీ ఏవోప హ్వయతే పూర్వజే ఋతావరీ ఇత్యాహ పూర్వజే హ్యేతే ఋతావరీ దేవీ దేవపుత్రే ఇత్యాహ దేవీ హ్యేతే దేవపుత్రే ఉపహూతో௨యం యజమాన ఇత్యాహ యజమానమేవోప హ్వయత ఉత్తరస్యాం దేవయజ్యాయాముపహూతో భూయసి హవిష్కరణ ఉపహూతో దివ్యే ధామన్నుపహూతః ॥ ౪౦ ॥ ఇత్యాహ ప్రజా వా ఉత్తరా దేవయజ్యా పశవో భూయో హవిష్కరణగ్ం సువర్గో లోకో దివ్యం ధామేదమసీదమసీత్యేవ యజ్ఞస్య ప్రియం ధామోప హ్వయతే విశ్వమస్య ప్రియముపహూతమిత్యాహాఛమ్బట్కారమేవోప హ్వయతే ॥ ౪౧ ॥

అహ ధేనురేతాం వర్ధానిత్యాహ ధామన్నుపహూత-శ్చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

పశవో వా ఇళా స్వయమాదత్తే కామమేవాత్మనా పశూనామాదత్తే న హ్యన్యః కామం పశూనాం ప్రయచ్ఛతి వాచస్పతయే త్వా హుతం ప్రాశ్నామీత్యాహ వాచమేవ భాగధేయేన ప్రీణాతి సదసస్పతయే త్వా హుతం ప్రాశ్నామీత్యాహ స్వగాకృత్యై చతురవత్తం భవతి హవిర్వై చతురవత్తం పశవశ్చతురవత్తం యద్ధోతా

ప్రాశ్నీయాద్యోత్రా ॥౪౨॥ ఆగ్నీధ్రమాక్రేద్య దగ్నౌ జుహుయాద్రు-
ద్రాయ పశూనపి దధ్యాదపశుర్యజమానస్స్యాద్వాచస్పతయే త్వా
హుతం ప్రాశ్నామీత్యాహ పరోక్షమేవైనజ్జుహోతి సదసస్పతయే
త్వా హుతం ప్రాశ్నామీత్యాహ స్వగాకృత్యై ప్రాశ్నన్తి తీర్థ ఏవ
ప్రాశ్నన్తి దక్షిణాం దదాతి తీర్థ ఏవ దక్షిణాం దదాతి వి వా ఏత-
ద్యజ్ఞం ॥౪౩॥ ఛిన్దన్తి యన్మధ్యతః ప్రాశ్నన్త్యద్భిర్మార్జయన్త ఆపో
వై సర్వా దేవతా దేవతాభిరేవ యజ్ఞꣳ సం తన్వన్తి దేవా వై
యజ్ఞాద్రుద్రమన్తరాయన్థ్స యజ్ఞమవిధ్యత్తం దేవా అభి సమగ-
చ్ఛన్త కల్పతాం న ఇదమితి తేఽబ్రువన్థ్స్విష్టం వై న ఇదం భవి-
ష్యతి యదిమꣳ రాధయిష్యామ ఇతి తథ్స్విష్టకృతః స్విష్టకృ-
త్త్వం తస్యావిద్ధం ని ॥౪౪॥ అకృన్తన్ యవేన సమ్మితం తస్మాద్యవ-
మాత్రమవ ద్యేద్యజ్జ్యాయోఽవద్యేద్రోపయేత్తద్యజ్ఞస్య యదు-
ప చ స్తృణీయాదభి చ ఘారయేదుభయతస్సꣳశ్లాయి కు-
ర్యాదవదాయాభిఘారయతి ద్వే సంపద్యేతే ద్విపాద్యజమానః ప్ర-
తిష్ఠిత్యై యత్తిరశ్చీనమతిహరేదనభివిద్ధం యజ్ఞస్యాభి విధ్యే-
దగ్రేణ పరిహరతి తీర్థేనైవ పరి హరతి తత్పూష్ణే పర్యహరన్తత్ ॥
పూషా ప్రాశ్య దతోఽరుణత్తస్మాత్పూషా ప్రపిష్టభాగోఽదన్తకో హి
తం దేవా అబ్రువన్వి వా అయమార్ధ్యప్రాశిత్రియో వా అయ-
మభూదితి తద్బృహస్పతయే పర్యహరన్థ్సోఽబిభేద్బృహస్పతిరి-
త్థం వావ స్య ఆర్తిమారిష్యతీతి స ఏతం మన్త్రమపశ్యథ్సూ-

ర్యస్య త్వా చక్షుషా ప్రతి పశ్యామీత్యబ్రవీన్న హి సూర్యస్య చక్షుః ॥ ౪౬ ॥ కిం చన హినస్తి సోఽబిభేత్ప్రతిగృహ్ణన్తం మా హింసిష్యతీతి దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో హస్తాభ్యాం ప్రతి గృహ్ణామీత్యబ్రవీత్సవితృప్రసూత ఏవైనదేతాభిర్దేవతాభిః ప్రత్యగృహ్ణాత్సోఽబిభేత్ప్రాశ్నన్తం మా హింసిష్యతీత్యగ్నేస్త్వాఽఽస్యేన ప్రాశ్నామీత్యబ్రవీన్న హ్యగ్నేరాస్యం కిం చన హినస్తి సోఽబిభేత్ ॥ ౪౭ ॥ ప్రాశితం మా హింసిష్యతీతి బ్రాహ్మణస్యోదరేణేత్యబ్రవీన్న హి బ్రాహ్మణస్యోదరం కిం చన హినస్తి బృహస్పతేర్బ్రహ్మణేతి స హి బ్రహ్మిష్ఠోఽప వా ఏతస్మాత్ప్రాణాః క్రామన్తి యః ప్రాశిత్రం ప్రాశ్నాత్యద్భిర్మార్జయిత్వా ప్రాణాంత్సంమృశతేఽమృతం వై ప్రాణా అమృతమాపః ప్రాణానేవ యథాస్థానముపహ్వయతే ॥ ౪౮ ॥

ప్రాశ్నీయాద్ధోతా యజ్ఞం నిరహార్షన్తచ్చక్షురాస్యం కిం చన హినస్తి సోఽబిభేచ్చతుశ్చత్వారింశచ్చ ॥ ౫ ॥

అగ్నీధ ఆ దధాత్యగ్నిముఖానేవర్తూన్ప్రీణాతి సమిధమాదధాత్యుత్తరాసామాహుతీనాం ప్రతిష్ఠిత్యా అథో సమిద్వత్యేవ జుహోతి పరిధీంత్సంమార్ష్టి పునాత్యేవైనాంధనకృధన కృత్స్నం మార్ష్టి పరాఙివ హ్యేతర్హి యజ్ఞశ్చతుస్సంపద్యతే చతుష్పాదః పశవః పశూనేవావ రున్ధే బ్రహ్మన్ప్రస్థాస్యామ ఇత్యాహాత్ర వా ఏతర్హి యజ్ఞశ్శ్రితః ॥ ౪౯ ॥ య-

త్ర బర్హిష్యే యత్రైవ యజ్ఞశ్శ్రితస్తత ఏవైనమారభతే యద్ధ-
స్తేన ప్రమీమావేద్వేపనస్స్యాద్యన్నిష్ఠీవేచ్ఛీర్షక్తిమాన్స్స్యాద్య-
త్తూష్ణీమాసీతాసంప్రత్తో యజ్ఞస్స్యాత్ప్రతిష్ఠేత్యేవ బ్రూయా-
ద్వాచి వై యజ్ఞశ్శ్రితో యత్రైవ యజ్ఞశ్శ్రితస్తత ఏవైనగ్ం సం
ప్రయచ్ఛతి దేవ సవితరేతత్తే ప్ర ॥ ౫౦ ॥ ఆహేత్యాహ ప్రసూ-
త్యై బృహస్పతిర్బ్రహ్మేత్యాహ స హి బ్రహ్మిష్ఠస్స యజ్ఞం పాహి
స యజ్ఞపతిం పాహి స మాం పాహీత్యాహ యజ్ఞాయ యజమానా-
యాత్మనే తేభ్య ఏవాశిషమాశాస్తేఽనార్త్యా ఆశ్రావ్యాహ
దేవాన్ యజేతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తీష్టా దేవతా అథ కతమ ఏతే
దేవా ఇతి ఛన్దాగ్ంసీతి బ్రూయాద్గాయత్రీం త్రిష్టుభమ్ ॥ ౫౧ ॥
జగతీమిత్యథో ఖల్వాహుర్బ్రాహ్మణా వై ఛన్దాగ్ంసీతి తానేవ
తద్యజతి దేవానాం వా ఇష్టా దేవతా ఆసన్నథాగ్నిర్నోదజ్వల-
త్తం దేవా ఆహుతీభిరనూయాజేష్వన్వవిన్దన్ యదనూయాజా-
న్యజత్యగ్నిమేవ తత్సమిన్ధ ఏతదుర్వై నామాసుర ఆసీత్స ఏతర్
హి యజ్ఞస్యాశిషమవృఙ్క్త యద్బ్రూయాదేతత్ ॥ ౫౨ ॥ ఉ
ద్యావాపృథివీ భద్రమభూదిత్యేతదుమేవాసురం యజ్ఞస్యాశి-
షం గమయేదిదం ద్యావాపృథివీ భద్రమభూదిత్యేవ బ్రూ-
యాద్యజమానమేవ యజ్ఞస్యాశిషం గమయత్యార్ధ్మ సూక్తవాక-
ముత నమోవాకమిత్యాహేదమరాత్స్మేతి వావైతదాహోప-
శ్రితో దివః పృథివ్యోరిత్యాహ ద్యావాపృథివ్యోర్హి య-

క్ష ఉపశ్రిత ఓమన్వతీ తేఽస్మిన్ యజ్ఞే యజమాన ద్యావాపృ-
థివీ ॥ ౫౩ ॥ స్తామిత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే యద్బ్రూ-
యాత్సూపావసానా చ స్వధ్యవసానా చేతి ప్రమాయుకో యజ-
మానస్స్యాద్యదా హి ప్రమీయతేఽథేమాముపావస్యతి సూ-
పచరణా చ స్వధి చరణా చేత్యేవ బ్రూయాద్వరీయసీమేవాస్మై
గవ్యూతిమా శాస్తే న ప్రమాయుకో భవతి తయోరావిద్యగ్ని-
రిదగ్ం హవిరజుషతేత్యాహ యా అయాక్ష్మ ॥ ౫౪ ॥ దేవతా-
స్తా అరీరధామేతి వావైతదాహ యన్న నిర్దిశేత్ప్రతివేశం
యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛేదాశాస్తేఽయం యజమానోఽసావిత్యా-
హ నిర్దిశ్యైవైనగ్ం సువర్గం లోకం గమయత్యాయురా-
శాస్తే సుప్రజాస్త్వమాశాస్త ఇత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే స-
జాతవనస్యామాశాస్త ఇత్యాహ ప్రాణా వై సజాతాః ప్రా-
ణానేవ ॥ ౫౫ ॥ నాన్తరేతి తదగ్నిర్దేవో దేవేభ్యో వనతే వ-
యమగ్నేర్మానుషా ఇత్యాహాగ్నిర్దేవేభ్యో వనుతే వయం
మనుష్యేభ్య ఇతి వావైతదాహేహ గతిర్వామస్యేదం చ
నమో దేవేభ్య ఇత్యాహ యాశ్చైవ దేవతా యజతి యా-
శ్చన తాభ్య ఏవోభయీభ్యో నమస్కరోత్యాత్మనోఽనా-
ర్త్యై ॥ ౫౬ ॥

శ్రితస్తే ప్ర త్రిష్టుభమేతద్ద్యావాపృథివీ యా అయా-
క్ష్మ ప్రాణానేవ షట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

దేవా వై యజ్ఞస్య స్వగా కర్తారం నావిన్దన్తే శంయుం బార్హస్పత్యమబ్రువన్నిమం నో యజ్ఞగ్ం స్వగా కుర్వితి సో-ఽబ్రవీద్వరం వృణై యదేవాబ్రాహ్మణోక్తోఽశ్రద్ధధానో యజాతై సా మే యజ్ఞస్యాశీరసదితి తస్మాద్యదబ్రాహ్మణోక్తోఽశ్రద్ధధానో యజతే శంయుమేవ తస్య బార్హస్పత్యం యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛత్యే-తన్మమేత్యబ్రవీత్కిం మే ప్రజాయా ॥ ౫౭ ॥ ఇతి యోఽపగురా-తై శతేన యాతయాదో నిహనత్సహస్రేణ యాతయాదో లోహితం కరవద్యావతః ప్రస్కద్య పాగ్ంసూన్సంగృహ్ణాత్తావతః సంవత్సరాన్పితృలోకం న ప్రజానాదితి తస్మాద్బ్రాహ్మణాయ నా-పగురేత న నిహన్యాన్న లోహితం కుర్యాదేతావతా హైనసా భ-వతి తచ్ఛంయోరా వృణీమహ ఇత్యాహ యజ్ఞమేవ తత్స్వగా-కరోతి తత్ ॥ ౫౮ ॥ ఛంయోరా వృణీమహ ఇత్యాహ శంయు-మేవ బార్హస్పత్యం భాగధేయేన సమర్ధయతి గాతుం యజ్ఞా-య గాతుం యజ్ఞపతయ ఇత్యాహాశిషమేవైతామాశాస్తే సోమం యజతి రేత ఏవ తద్దధాతి త్వష్టారం యజతి రేత ఏవ హితం త్వష్టా రూపాణి వి కరోతి దేవానాం పత్నీర్యజతి మిథునత్వాయాగ్నిం గృ-హపతిం యజతి ప్రతిష్ఠిత్యై జామి వా ఏతద్యజ్ఞస్య క్రియతే॥౫౯॥ యదాజ్యేన ప్రయాజా ఇజ్యన్త ఆజ్యేన పత్నీసంయాజా ఋచమనూ-చ్య పత్నీసంయాజానామృచా యజత్యజామిత్వాయాథో మిథున-త్వాయ పఙ్క్తి ప్రాయణో వై యజ్ఞః పఙ్క్త్యుదయనః పఞ్చ ప్ర-

యాజా ఇజ్యన్తే చత్వారః పత్నీసంయాజాస్సమిష్టయజుః పఞ్చమం
పఙ్క్తిమేవాను ప్రయన్తి పఙ్క్తిమనూద్యన్తి ॥ ౬౦ ॥

ప్రజాయాః కరోతి తత్క్రియతే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

యుక్ష్వా హి దేవహూతమాగ్ం అశ్వాగ్ం అగ్నే రథీరివ । ని హోతా పూర్వ్యస్సదః । ఉత నో దేవ దేవాగ్ం అచ్ఛా వోచో విదుష్టరః । శ్రద్విశ్వా వార్యా కృధి । త్వగ్ం హ యద్యవిష్ఠ్య సహసస్సూనవాహుత । ఋతావా యజ్ఞియో భువః । అయమగ్నిస్సహస్రిణో వాజస్య శతినస్పతిః । మూర్ధా కవీ రయీణామ్ । తం నేమిమృభవో యథాఽఽనమస్వ సహూతిభిః । నేదీయో యజ్ఞమ్ అఙ్గిరః । తస్మై నూనమభిద్యవే వాచా విరూప నిత్యయా । వృష్ణే చోదస్వ సుష్టుతిమ్ । కముష్విదస్య సేనయాఽగ్నే రపాకచక్షసః । పణిం గోషు స్తరామహే । మా నో దేవానాం విశః ప్రస్నాతీరివోస్రాః । కృశం న హాసురఘ్నియాః । మా నస్సమస్య దూఢ్యః పరిద్వేషసో అగ్ంహతిః । ఊర్మిర్న నావమావధీత్ । నమస్తే అగ్న ఓజసే గృణన్తి దేవ కృష్టయః । అమైః ॥ ౬౨ ॥
అమిత్రమర్దయ । కువిత్సు నో గవిష్టయేఽగ్నే సంవేషిషో రయిమ్ । ఉరుకృదురు ణస్కృధి । మా నో అస్మిన్మహాధనే పరావర్గ్భారభృద్యథా । సంవర్గగ్ం సగ్ం రయిం జయ । అన్యమస్మద్భియా ఇయమగ్నే సిషక్తు దుచ్ఛునా । వర్ధా నో అమవచ్ఛవః । యస్యాజుషన్నమస్వినశ్శమీమదుర్మఖస్య వా । తం ఘేదగ్నిర్వృధా-

ధా౽వతి । పరస్త్యా అధి ॥ ౬౩ ॥ సంవతో౽వరాగ్ం అభ్యా త-
ర । యత్రా౽హమస్మి తాగ్ం అవ । విద్మా హి తే పురా వయమ-
గ్నే పితుర్యథా౽వసః । అధా తే సుమ్నమీమహే । య ఉగ్ర
ఇవ శర్యహా తిగ్మశృఙ్గో న వగ్ంసగః । అగ్నే పురో రురోజిథ ।
సఖాయస్సం వస్సమ్యఞ్చమిషగ్ం స్తోమం చాగ్నయే । వర్షిష్ఠాయ
క్షితీనామూర్జో నప్త్రే సహస్వతే । సగ్ం సమిద్యువసే వృషన్నగ్నే
విశ్వాన్యర్య ఆ । ఇడస్పదే సమిధ్యసే స నో వసూన్యా భర ।
ప్రజాపతే సవేద సోమాపూషణేమౌ దేవౌ ॥ ౬౪ ॥

యుఞ్జమమైరధి వృషన్నేతాన్న విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౧ ॥

ఉశన్తస్త్వా హవామహ ఉశన్తస్సమిధీమహి । ఉశన్నుశ-
త ఆవహ పితౄన్ హవిషే అత్తవే । త్వగ్ం సోమ ప్రచికితో మ-
నీషా త్వగ్ం రజిష్ఠమను నేషి పన్థామ్ । తవ ప్రణీతీ పితరో న ఇన్దో
దేవేషు రత్నమభజన్త ధీరాః । త్వయా హి నః పితరస్సోమ పూ-
ర్వే కర్మాణి చక్రుః పవమాన ధీరాః । వన్వన్నవాతః పరిధీగ్ం ర-
పోర్ణు వీరేభిరశ్వైర్మఘవా భవ ॥ ౬౫ ॥ నః । త్వగ్ం సోమ పి-
తృభిస్సంవిదానో౽ను ద్యావాపృథివీ ఆ తతన్థ । తస్మై త ఇన్దో
హవిషా విధేమ వయగ్ం స్యామ పతయో రయీణామ్ । అగ్ని-
ష్వాత్తాః పితర ఏహ గచ్ఛత సదస్సదస్సదత సుప్రణీతయః । అత్తా
హవీగ్ంషి ప్రయతాని బర్హిష్యథా రయిగ్ం సర్వవీరం దధా-

తేన । బర్హిషదః పితర ఊత్యర్వాగిమా వో హవ్యా చకృమా జు-
షధ్వమ్ । త ఆ గతావసా శంతమేనాథాస్మభ్యమ్ ॥ ౬౬ ॥ శం-
యోరరపో దధాత । ఆఽహం పితౄంథ్సువిదత్రాగ్ం అవిత్సి న-
పాతంచ విక్రమణం చ విష్ణోః । బర్హిషదో యే స్వధయా సుత-
స్య భజన్త పిత్వస్త ఇహాఽఽగమిష్ఠాః । ఉపహూతాః పితరస్సోమ్యా-
సో బర్హిష్యేషు నిధిషు ప్రియేషు । త ఆ గమన్తు త ఇహ శ్రు-
వన్త్వధి బ్రువన్తు తే అవన్త్వస్మాన్ । ఉదీరతామవర ఉత్పరాస
ఉన్మధ్యమాః పితరస్సోమ్యాసః । అసుమ్ ॥ ౬౭ ॥ య ఈయురవృ-
కా ఋతజ్ఞాస్తే నోఽవన్తు పితరో హవేషు । ఇదం పితృభ్యో న-
మో అస్త్వద్య యే పూర్వాసో య ఉపరాస ఈయుః । యే పా-
ర్థివే రజస్యా నిషత్తా యే వా నూనగ్ం సువృజనాసు విక్షు ।
అధా యథా నః పితరః పరాసః ప్రత్నాసో అగ్న ఋతమాశుషా-
ణాః । శుచీదయన్దీధితిముక్థశాసః క్షామా భిన్దన్తో అరుణీరపవ్రన్ ।
యదగ్నే ॥ ౬౮ ॥ కవ్యవాహన పితౄన్ యక్ష్యృతావృధః । ప్ర
చ హవ్యాని వక్ష్యసి దేవేభ్యశ్చ పితృభ్య ఆ । త్వమగ్న ఈడితో
జాతవేదోఽవాడ్ఢవ్యాని సురభీణి కృత్వా । ప్రాదాః పితృభ్యస్స్వ-
ధయా తే అక్షన్నద్ధి త్వం దేవ ప్రయతా హవీగ్ంషి । మాతలీ
కవ్యైర్యమో అఙ్గిరోభిర్బృహస్పతిర్ ఋక్వభిర్వావృధానః ।
యాగ్ంశ్చ దేవా వావృధుర్యే చ దేవాన్థ్స్వాహాఽన్యే స్వధ-

యూఽన్యా మదన్తి ॥ ౭౯ ॥ ఇమం యమ ప్రస్తరమా హి సీదాఙ్గిరోభిః పితృభిస్సంవిదానః । ఆ త్వా మన్త్రాః కవిశస్తా వహన్త్వేనా రాజన్ హవిషా మాదయస్వ । అఙ్గిరోభిరా గహి యజ్ఞియేభిర్యమ వైరూపైరిహ మాదయస్వ । వివస్వన్తగ్ం హువే యః పితా తేఽస్మిన్ యజ్ఞే బర్హిష్యానిషద్య । అఙ్గిరసో నః పితరో నవగ్వా అథర్వాణో భృగవస్సోమ్యాసః । తేషాం వయగ్ం సుమతౌ యజ్ఞియానామపి భద్రే సౌమనసే స్యామ ॥ ౭౦ ॥

భవాన్నభ్యమస్తుం యదగ్నా మదన్తి సౌమనస ఏకం చ ॥

సమిధశ్చతుష్పీ ప్రజాపతిరాజ్యం దైవస్య సఫ్యం బ్రహ్మవాదినోఽద్భిరగ్నా త్రయో మనుః పృథివ్యాః ప్రశస్యోఽగ్నేఽధ దేవా వై యజ్ఞస్య యుక్ష్వాశన్తస్త్వ ద్వాదశ ॥ ౧౨ ॥

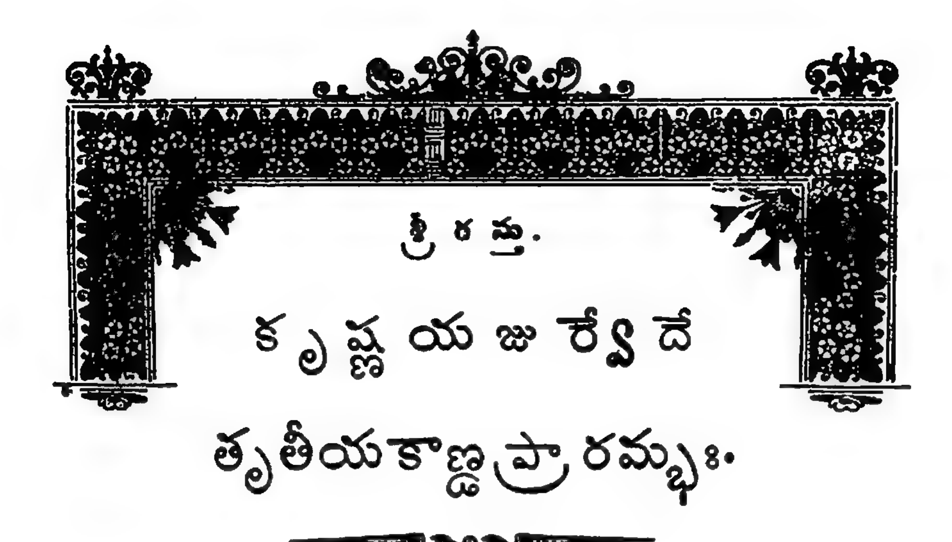
సమిధో యాజ్యా తస్మాన్నాభాగగ్ం హితమన్వేత్యాహ ప్రజా వా ఆహేత్యాహ యుక్ష్వా హి సన్తతిః ॥ ౭౦ ॥

సమిధస్సౌమనసే స్యామ.

హరిః ఓం.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ద్వితీయకాణ్డస్సమాప్తః.

శ్రీరస్తు.

కృష్ణయజుర్వేదే

తృతీయకాణ్డప్రారమ్భః.

ప్రథమప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్॥ ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాస్సృజేయేతి స త-
పోఽతప్యత స సర్పానసృజత సోఽకామయత ప్రజాస్సృజేయేతి
స ద్వితీయమతప్యత స వయాగ్ంస్యసృజత సోఽకామయత ప్రజా-
స్సృజేయేతి స తృతీయమతప్యత స ఏతం దీక్షితవాదమపశ్యత్తమ-
వదత్తతో వై స ప్రజా అసృజత యత్తపస్తప్త్వా దీక్షితవాదం వదతి
ప్రజా ఏవ తద్యజమానః ॥ ౧ ॥ సృజతే యద్వై దీక్షితోఽమేధ్యం
పశ్యత్యపాస్మాద్దీక్షా క్రామతి నీలమస్య హరో వ్యేత్యబద్ధం మనో ద-
రిద్రం చక్షుస్సూర్యో జ్యోతిషాగ్ం శ్రేష్ఠో దీక్షే మా మా హాసీరి-
త్యాహ నాస్మాద్దీక్షాఽపక్రామతి నాస్య నీలం న హరో వ్యేతి య-
ద్వై దీక్షితమభివర్షతి దివ్యా ఆపోఽశాన్తా ఓజో బలం దీక్షామ్ ॥ ౨ ॥

తపో ఽస్య నిర్ఘ్నన్త్యూర్జం ధత్త బలం ధత్తమా మే దీ-
క్షాం మా తపో నిర్వధిష్టేత్యాహైతదేవ సర్వమాత్మన్ధత్తే నాస్యా-
శీర్బలం న దీక్షాం న తపో నిర్ఘ్నన్త్యగ్నిర్వై దీక్షితస్య దేవతా సో-
ఽస్మాదేతర్హి తిర ఇవ యర్హి యాతి తమీశ్వరగ్ం రక్షాగ్ంసి హ-
న్తోః ॥ ౩ ॥ భద్రాదభి శ్రేయః ప్రేహి బృహస్పతిః పురఏతా తే అ-
స్త్విత్యాహ బ్రహ్మ వై దేవానాం బృహస్పతిస్తమేవాన్వారభతే స
ఏనగ్ం సంపారయత్యేదమగన్మ దేవయజనం పృథివ్యా ఇత్యాహ
దేవయజనగ్గ్ం హ్యేష పృథివ్యా ఆగచ్ఛతి యో యజతే విశ్వే దేవా
యదజుషన్త పూర్వ ఇత్యాహ విశ్వే హ్యేతద్దేవా జోషయన్తే య-
ద్బ్రాహ్మణా ఋక్సామాభ్యాం యజుషా సన్తరన్త ఇత్యాహ-
ర్క్సామాభ్యాగ్ం హ్యేష యజుషా సన్తరతి యో యజతే రాయ-
స్పోషేణ సమిషా మదేమేత్యాహాశిషమేవైతామా శాస్తే ॥ ౪ ॥

యజమానో దీక్షాగ్ం హన్తోర్బ్రాహ్మణాశ్చతుర్విగ్ంశతిశ్చ ॥

ఏష తే గాయత్రో భాగ ఇతి మే సోమాయ బ్రూతాదేష
తే త్రైష్టుభో జాగతో భాగ ఇతి మే సోమాయ బ్రూతాచ్ఛన్దోమా-
నాగ్ం సాంరాజ్యం గచ్ఛేతి మే సోమాయ బ్రూతాద్యో వై సోమ-
గ్ం రాజానగ్ం సాంరాజ్యం లోకం గమయిత్వా క్రీణాతి గచ్ఛతి
స్వానాగ్ం సాంరాజ్యం ఛన్దాగ్ంసి ఖలు వై సోమస్య రాజ్ఞః సాంరా-
జ్యో లోకః పురస్తాత్సోమస్య క్రయాదేవమభి మన్త్రయేత సాం-
రాజ్యమేవ ॥ ౫ ॥ ఏనం లోకం గమయిత్వా క్రీణాతి గచ్ఛతి స్వానా-

గ్ం సాంరాజ్యం యో వై తానూనప్త్రస్య ప్రతిష్ఠాం వేద ప్రత్యేవతి-
ష్ఠతి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి న ప్రాశ్ఞన్తి న జుహ్వత్యథ క్వ తానూ-
నప్త్రం ప్రతి తిష్ఠతీతి ప్రజాపతౌ మనసీతి బ్రూయాత్త్రిరవజిఘ్రే-
త్ప్రజాపతౌ త్వా మనసి జుహోమీత్యేషా వై తానూనప్త్రస్య
ప్రతిష్ఠా య ఏవం వేద ప్రత్యేవ తిష్ఠతి యః ॥ ౬ ॥ వా అధ్వర్యోః
ప్రతిష్ఠాం వేద ప్రత్యేవ తిష్ఠతి యతో మన్యేతానభిక్రమ్య హోష్యా-
మీతి తత్తిష్ఠన్నాశ్రావయేదేషా వా అధ్వర్యోః ప్రతిష్ఠా య ఏవం వేద ప్ర-
త్యేవ తిష్ఠతి యదభిక్రమ్య జుహుయాత్ప్రతిష్ఠాయా ఇయాత్తస్మాత్స-
మాన త్ర తిష్ఠతా హోతవ్యం ప్రతిష్ఠిత్యై యో వా అధ్వర్యోస్స్వం
వేద స్వవానేవ భవతి స్రుగ్వా అస్య స్వం వాయవ్యమస్య ॥ ౭ ॥ స్వం
చమసోఽస్య స్వం యద్వాయవ్యం వా చమసం వాఽనన్వారభ్యా-
శ్రావయేత్స్వాదియాత్తస్మాదన్వారభ్యాశ్రావ్యగ్గ్ స్వాదేవ నైతి యో
వై సోమమప్రతిష్ఠాప్య స్తోత్రముపాకరోత్యప్రతిష్ఠితస్సోమో భవత్య-
ప్రతిష్ఠితస్స్తోమోఽప్రతిష్ఠితాన్యుక్థాన్యప్రతిష్ఠితో యజమానోఽ-
ప్రతిష్ఠితోఽధ్వర్యుర్వాయవ్యం వై సోమస్య ప్రతిష్ఠా చమసోఽస్య
ప్రతిష్ఠా సోమస్స్తోమస్య స్తోమ ఉక్థానాం గ్రహం వా గృహీత్వా చ-
మసం వోన్నీయ స్తోత్రముపాకుర్యాత్ప్రత్యేవ సోమగ్గ్ స్థాపయతి ప్రతి
స్తోమం ప్రత్యుక్థాని ప్రతి యజమానస్తిష్ఠతి ప్రత్యధ్వర్యుః ॥ ౮ ॥

ఏవ తిష్ఠతి యో వాయవ్యమస్య గ్రహం వై తాన్న విగ్ంశతి-
శ్చ ॥ ౨ ॥

యజ్ఞం వా ఏతథ్సం భరన్తి యథ్సోమక్రయణ్యై పదం య-
జ్ఞముఖగ్ం హవిర్ధానే యర్హి హవిర్ధానే ప్రాచీ ప్రవర్తయే-
యుస్తర్హి తేనాక్షముపాఞ్జ్యాద్యజ్ఞముఖ ఏవ యజ్ఞమను సం త-
నోతి ప్రాఞ్చమగ్నిం ప్ర హరన్త్యుత్పత్నీమానయన్త్యన్వనాగ్ంసి ప్ర-
వర్తయన్త్యథ వా అస్యైష ధిష్ణియో హీయతే సోఽనుధ్యాయతి
స ఈశ్వరో రుద్రో భూత్వా ॥ ౯ ॥ ప్రజాం పశూన్ యజమానస్య
శమయితోర్యర్హి పశుమాప్రీతముదఞ్చం నయన్తి తర్హి తస్య ప-
శుశ్రపణగ్ం హరేత్తేనైవైనం భాగినం కరోతి యజమానో వా ఆహ-
వనీయో యజమానం వా ఏతద్వి కర్షన్తే యదాహవనీయాత్పశు-
శ్రపణగ్ం హరన్తి స వైవ స్యాన్నిర్మన్థ్యం వా కుర్యాద్యజమానస్య
సాత్మత్వాయ యది పశోరవదానం నశ్యేదాజ్యస్య ప్రత్యాఖ్యా-
యమవ ద్యేత్సైవ తతః ప్రాయశ్చిత్తిర్యే పశుం విమథ్నీరన్ య-
స్తాన్కామయేతార్తిమార్చ్ఛేయురితి కువిదఙ్గేతి నమోవృక్తివత్య-
ర్చాఽగ్నీధ్రే జుహుయాన్నమోవృక్తిమేవైషాం వృఙ్క్తే తాజ-
గార్తిమార్చ్ఛన్తి ॥ ౧౦ ॥

భూత్వా తత్షడ్వింశతిశ్చ ॥ 3 ॥

ప్రజాపతేర్జాయమానాః ప్రజా జాతాశ్చ యా ఇమాః । త-
స్మై ప్రతి ప్ర వేదయ చికిత్వాగ్ం అను మన్యతామ్ । ఇమం పశుం ప-
శుపతే తే అద్య బధ్నామ్యగ్నే సుకృతస్య మధ్యే । అనుమన్యస్వ సు-
యజా యజామ జుష్టం దేవానామిదమస్తు హవ్యమ్ । ప్రజానన్తః ప్రతి

గృహ్ణన్తి పూర్వే ప్రాణమఙ్గేభ్యః పర్యాచరన్తమ్ । సువర్గం యా-
హి పథిభిర్దేవయానైరోషధీషు ప్రతితిష్ఠా శరీరైః । యేషామీశే
పశుపతిః పశూనాం చతుష్పదాముత చ ద్విపదామ్ । నిష్క్రీ-
తో౽యం యజ్ఞియం భాగమేతు రాయస్పోషా యజమానస్య సన్తు ।
యే బధ్యమానమను బధ్యమానా అభ్యైక్షన్త మనసా చక్షుషా చ ।
అగ్నిష్టాగ్ంఅగ్రే ప్రముమోక్తు దేవః ప్రజాపతిః ప్రజయా సం-
విదానః । య ఆరణ్యాః పశవో విశ్వరూపా విరూపాస్సన్తో బ-
హుధైకరూపాః । వాయుష్టాగ్ం అగ్రే ప్ర ముమోక్తు దేవః
ప్రజాపతిః ప్రజయా సంవిదానః । ప్రముఞ్చమానాః ॥ ౧౨ ॥
భువనస్య రేతో గాతుం ధత్త యజమానాయ దేవాః । ఉపాకృ-
తగ్ం శశమానం యదస్థాజ్జీవం దేవానామప్యేతు పాథః । నానా
ప్రాణో యజమానస్య పశునా యజ్ఞో దేవేభిస్సహ దేవయానః ।
జీవం దేవానామప్యేతు పాథస్సత్యాస్సన్తు యజమానస్య కామాః ।
యత్పశుర్మాయుమకృతోరో వా పద్భిరాహతే । అగ్నిర్మా తస్మాదేనసో
విశ్వాన్ముఞ్చత్వగ్ంహసః । శమితార ఉపేతన యజ్ఞమ్ ॥ ౧౩ ॥ దేవే-
భిరిన్వితమ్ । పాశాత్పశుం ప్రముఞ్చత బన్ధాద్యజ్ఞపతిం పరి । అదితిః
పాశం ప్రముమోక్త్వేతం నమః పశుభ్యః పశుపతయే కరోమి । అరా-
తీయన్తమధరం కృణోమి యం ద్విష్మస్తస్మిన్ప్రతిముఞ్చామి పాశమ్ ।
త్వాము తే దధిరే హవ్యవాహగ్ం శృతంకర్తారముత యజ్ఞియం చ ।
అగ్నే సదక్షస్సతనుర్హి భూత్వా౽థ హవ్యా జాతవేదో జుషస్వ ।

జాతవేదో వపయా గచ్ఛ దేవాన్త్వగ్ంహి హోతా ప్రథమో బభూథ । ఘృతేన త్వం తనువో వర్ధయస్వ స్వాహాకృతగ్ం హవిరదన్తు దేవాః । స్వాహా దేవేభ్యో దేవేభ్యస్స్వాహా ॥ ౧౮ ॥

ఈశే ప్రముఞ్చమానాయ్యజ్ఞం త్వగ్ంషోడశ చ ॥ ౪ ॥

ప్రాజాపత్యా వై పశవస్తేషాగ్ం రుద్రోఽధిపతిర్యదేతాభ్యాముపాకరోతి తాభ్యామేవైనం ప్రతిప్రోచ్యాలభత ఆత్మనోఽనావ్రస్కాయ ద్వాభ్యాముపాకరోతి ద్విపాద్యజమానః ప్రతిష్ఠిత్యా ఉపాకృత్య పఞ్చ జుహోతి పాఙ్క్తాః పశవః పశూనేవావరున్ధే మృత్యవే వా ఏష నీయతే యత్పశుస్తం యదన్వారభేత ప్రమాయుకో యజమానస్స్యాన్నానాప్రాణో యజమానస్య పశునేత్యాహ వ్యావృత్త్యై యత్పశుర్మాయుమకృతేతి జుహోతి శాన్త్యై శమితార ఉపేతనేత్యాహ యథాయజురేవైతద్వపాయాం వా ఆహ్రియమాణాయామగ్నేర్మేధోఽపక్రామతి త్వాముతే దధిరే హవ్యవాహమితి వపామభి జుహోత్యగ్నేరేవ మేధమవరున్ధేఽథో శృతత్వాయ పురస్తాత్స్వాహాకృతయో వా అన్యే దేవా ఉపరిష్టాత్స్వాహాకృతయోఽన్యే స్వాహా దేవేభ్యో దేవేభ్యస్స్వాహేత్యభితో వపాం జుహోతి తానేవోభయాన్ప్రీణాతి ॥ ౧౯ ॥

వ్యావృత్త్యా అభితో వపాం పఞ్చ చ ॥ ౫ ॥

యో వా అయథాదేవతం యజ్ఞముపచరత్యా దేవతాభ్యో వృశ్చ్యతే పాపీయాన్భవతి యో యథాదేవతం న దేవతాభ్య ఆవృశ్చ్యతే

వసీయాన్భవత్యాగ్నేయ్యర్చాఽఽగ్నీధ్రమభి మృశేద్వైష్ణవ్యా హవిర్ధానమాగ్నేయ్యా స్రుచో వాయవ్యయా వాయవ్యాన్యైన్ద్రియా సదో యథాదేవతమేవ యజ్ఞముపచరతి న దేవతాభ్య ఆవృశ్చ్యతే వసీయాన్భవతి యునజ్మి తే పృథివీం జ్యోతిషా సహ యునజ్మి వాయుమన్తరిక్షేణ ॥ ౧౮ ॥ తేన సహ యునజ్మి వాచగ్ం సహ సూర్యేణ తే యునజ్మి తిస్రో విపృచః సూర్యస్య తే । అగ్నిర్దేవతా గాయత్రీ ఛన్ద ఉపాగ్ంశోః పాత్రమసి సోమో దేవతా త్రిష్టుప్ఛన్దోఽన్తర్యామస్య పాత్రమసీన్ద్రో దేవతా జగతీ ఛన్ద ఇన్ద్రవాయువోః పాత్రమసి బృహస్పతిర్దేవతాఽనుష్టుప్ఛన్దో మిత్రావరుణయోః పాత్రమస్యశ్వినా దేవతా పఙ్క్తిశ్ఛన్దోఽశ్వినోః పాత్రమసి సూర్యో దేవతా బృహతీ ఛన్దః శుక్రస్య పాత్రమసి చన్ద్రమా దేవతా సతోబృహతీ ఛన్దో మన్థినః పాత్రమసి విశ్వే దేవా దేవతోష్ణిహా ఛన్ద ఆగ్రయణస్య పాత్రమసీన్ద్రో దేవతా కకుచ్ఛన్ద ఉక్థానాం పాత్రమసి పృథివీ దేవతా విరాట్ఛన్దో ధ్రువస్య పాత్రమసి ॥ ౧౯ ॥

అన్తరిక్షేణ బృహతీ త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

ఇష్టర్గో వాఽధ్వర్యుర్యజమానస్యేష్టర్గః ఖలు వై పూర్వోఽర్ష్టుః క్షీయత ఆసన్యాన్మా మన్త్రాత్పాహి కస్యాశ్చిదభిశస్త్యా ఇతి పురా ప్రాతరనువాకాజ్జుహుయాదాత్మన ఏవ తదధ్వర్యుః పురస్తాచ్ఛర్మ నహ్యతేఽనార్త్యై సంవేశాయ త్వోపవేశాయ త్వా గాయత్రియాస్త్రిష్టుభో జగత్యా అభిభూత్యై స్వాహా ప్రాణాపా-

సోఽఘృతో ఽర్ధ్మాపాత్రం ప్రాణాపానౌ మామాహాసిష్టం దైవతాస్తువా
ఛతే ప్రాణాపానయోః ॥ ౧౦ ॥ వాయవ్యచ్ఛత్రై యెష్ఠాగ్ం
సోమస్యమృచ్ఛతే సంవేశాయత్వోపవేశాయత్వేత్యాహ ఛన్దా-
గ్ంసివై సంవేశ ఉపవేశశ్ఛన్దోభిరేవాస్య ఛన్దాగ్ంసి వృఙ్క్తే ప్రేతి-
వన్త్యాజ్యానిభవన్త్యభిజిత్యై మరుత్వతీః ప్రతిపదో విజిత్యా ఉభే-
బృహద్రథన్తరే భవత ఇయం వావ రథన్తరమసౌ బృహ-
దాభ్యామేవైనమన్తరేత్యద్య వావ రథన్తరగ్గ్ శ్వో బృహద-
ద్యాశ్వాదేవైనమన్తరేతి భూతమ్ ॥ ౧౧ ॥ వావ రథన్తరం భవిష్య-
ద్బృహద్భూతాచ్చైవైనం భవిష్యతశ్చాన్తరేతి పరిమితం వావ
రథన్తరమపరిమితం బృహత్పరిమితాచ్చైవైనమపరిమితాచ్చాన్త-
రేతి విశ్వామిత్రజమదగ్నీ వసిష్ఠేనాస్పర్ధేతాగ్ం స ఏతజ్జమదగ్ని-
ర్విహవ్యమపశ్యత్తేన వై స వసిష్ఠస్యేన్ద్రియం వీర్యమవృఙ్క్త యద్వి-
హవ్యగ్ం శస్యత ఇన్ద్రియమేవ తద్వీర్యం యజమానో భ్రాతృ-
వ్యస్య వృఙ్క్తే యస్య భూయాగ్ంసో యజ్ఞక్రతవ ఇత్యాహుస్స దేవ-
తా వృఙ్క్త ఇతి యద్యగ్నిష్టోమస్సోమః పరస్తాథ్స్యాదుక్థ్యం కుర్వీత
యద్యుక్థ్యస్స్యాదతిరాత్రం కుర్వీత యజ్ఞక్రతుభిరేవాస్య దేవతా
వృఙ్క్తే వసీయాన్భవతి ॥ ౧౨ ॥

ప్రాణాపానయోర్భూతం వృఙ్క్తే ఉష్టావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౮ ॥

నిగ్రాభ్యాస్థ దేవశ్రుతత్ ఆయుర్మే తర్పయత ప్రాణం మే త-
ర్పయతాపానం మే తర్పయత వ్యానం మే తర్పయత చక్షుర్మే త-

ర్పయత శ్రోత్రం మే తర్పయత మనో మే తర్పయత వాచం మే త-
ర్పయతాత్మానం మే తర్పయతాఙ్గాని మే తర్పయత ప్రజాం మే త-
ర్పయత పశూన్మే తర్పయత గృహాన్మే తర్పయత గణాన్మే తర్ప-
యత సర్వగణం మా తర్పయత తర్పయత మా ॥ ౨౪ ॥ గణాన్మే
మా వితృషన్నోషధయో వై సోమస్య విశో విశః ఖలు వై రాజ్ఞః ప్ర-
దాతోరీశ్వరా ఐన్ద్రః సోమో ఽవీవృధం వో మనసా సుజాతా ఋ-
తప్రజాతా భగ ఇద్వః స్యామ । ఇన్ద్రేణ దేవీర్వీరుధః సంవిదానా
అను మన్యన్తాగ్ం సవనాయ సోమమిత్యాహౌషధీభ్య ఏవైనగ్గ్ం స్వా-
యై విశః స్వాయై దేవతాయై నిర్యాచ్యాభిషుణోతి యో వై సోమ-
స్యాభిషూయమాణస్య । ౨౪ ॥ ప్రథమో ఽగ్ంశుః స్కన్దతి స
ఈశ్వర ఇన్ద్రియం వీర్యం ప్రజాం పశూన్ యజమానస్య నిర్హ-
న్తోస్తమభి మన్త్రయేతా మా స్కాన్త్సహ ప్రజయా సహ రాయ-
స్పోషేణేన్ద్రియం మే వీర్యం మా నిర్వధీరిత్యాశిషమేవైతామా శా-
స్త ఇన్ద్రియస్య వీర్యస్య ప్రజాయై పశూనామనిర్ఘాతాయ ద్రప్స-
శ్చస్కన్ద పృథివీమను ద్యామిమం చ యోనిమను యశ్చ పూర్వః । తృ-
తీయం యోనిమను సంచరన్తం ద్రప్సం జుహోమ్యను సప్త హో-
త్రాః ॥ ౨౫ ।

తర్పయత మా ఽభిషూయమాణస్య యశ్చ దశ చ ॥ ౮ ॥

యో వై దేవాన్దేవయశసేనార్పయతి మనుష్యాన్మనుష్యయ-
శసేన దేవయశస్యేవ దేవేషు భవతి మనుష్యయశసీ మనుష్యేషు

యాస్య ప్రాచీనమాగ్నీధ్రాద్గార్హపత్యే హోతా సుప్రగ్ం శుగ్ం శ్రేష్ఠా-
సూదాయాథాయగ్ం స్త్రాను పద్మినో దేవా నైవ దేవయశసేనా-
ర్పయతి మనుష్యాన్మనుష్యయశసేన దేవయశస్యేవ దేవేషు భవతి
మనుష్యయశసీ మనుష్యేష్వగ్నిః ప్రాతస్సవనే పాత్వస్మాన్ వైశ్వా-
నరో మహినా విశ్వశంభూః । స నః పావకో ద్రవిణం దధాతు॥ ౨౬॥
ఆయుష్మన్తస్సహభక్షాస్స్యామ । విశ్వే దేవా మరుత ఇన్ద్రో అస్మా-
నస్మిన్ద్వితీయే సవనే న జహ్యుః । ఆయుష్మన్తః ప్రియమేషాం వద-
న్తో వయం దేవానాగ్ం సుమతౌ స్యామ । ఇదం తృతీయగ్ం సవనం
కవీనామృతేన యే చమసమైరయన్త । తే సౌధన్వనాస్సువరానశానా-
స్స్విష్టిం నో అభి వసీయో నయన్తు । ఆయతనవతీర్వా అన్యా ఆహు-
తయో హూయన్తేఽనాయతనా అన్యాః యా ఆఘారవతీస్తా ఆయత-
నవతీర్యాః ॥ ౨౭ ॥ సౌమ్యాస్తా అనాయతనా ఐన్ద్రవాయవమాదా-
యాఘారమాఘారయేదధ్వరో యజ్ఞోఽయమస్తు దేవా ఓషధీభ్యః
పశవే నో జనాయ విశ్వస్మై భూతాయాధ్వరోఽసి స పిన్వస్వ ఘృతవ-
ద్దేవ సోమేతి సౌమ్యా ఏవ తదాహుతీరాయతనవతీః కరోత్యాయత-
నవాన్భవతి య ఏవం వేదాథో ద్యావాపృథివీ ఏవ ఘృతేన వ్యనక్తి
తే వ్యక్తే ఉపజీవనీయే భవత ఉపజీవనీయో భవతి ॥ ౨౮ ॥ య
ఏవం వేదైష తే రుద్ర భాగో యం నిరయాచథాస్తం జుషస్వ వి-
దేర్గౌపత్యగ్ం రాయస్పోషగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ం
స్వస్తిమ్ । మనుః పుత్రేభ్యో దాయం వ్యభజత్స నాభానేదిష్ఠం

బ్రహ్మచర్యం వసన్తం నిరభజథ్స ఆగచ్ఛథ్సోఽబ్రవీత్కథా
మా నిరభాగితి న త్వా నిరభాక్షమిత్యబ్రవీదఙ్గిరస ఇమే సత్త్రమాస-
తే తే ॥ ౨౯ ॥ సువర్గం లోకం న ప్రజానన్తి తేభ్య ఇదం బ్రా-
హ్మణం బ్రూహి తే సువర్గం లోకం యన్తో య ఏషాం పశవస్తాగ్ం -
స్తే దాస్యన్తీతి తదేభ్యోఽబ్రవీత్తే సువర్గం లోకం యన్తో య ఏ-
షాం పశవ ఆసన్తానస్మా అదదుస్తం పశుభిశ్చరన్తం యజ్ఞవాస్తౌ రు-
ద్ర ఆగచ్ఛథ్సోఽబ్రవీన్మమ వా ఇమే పశవ ఇత్యదుర్వై ॥ ౩౦ ॥
మహ్యమిమానిత్యబ్రవీన్న వై తస్య త ఈశత ఇత్యబ్రవీద్యద్యజ్ఞ-
వాస్తౌ హీయతే మమ వై తదితి తస్మాద్యజ్ఞవాస్తు నాభ్యవేత్యగ్ం
సోఽబ్రవీద్యజ్ఞే మా భజాథ తే పశూన్నాభి మగ్ంస్య ఇతి తస్మా ఏతం
మన్థినస్సగ్ంస్రావమజుహోత్తతో వై తస్య రుద్రః పశూన్నా-
భ్యమన్యత యత్రైతమేవం విద్వాన్మన్థినస్సగ్ంస్రావం జుహోతి
న తత్ర రుద్రః పశూనభి మన్యతే । ౩౧ ॥

దధాత్యాయతనవతీర్యా ఉప జీవనీయో భవతి తేఽబ్రువన్వై
యత్రైతమేకాదశ చ ॥ ౯ ॥

జుష్టో వాచో భూయాసం జుష్టో వాచస్పతయే దేవి వాక్ । య-
ద్వాచో మధుమత్తస్మిన్మా ధాస్స్వాహా సరస్వత్యై । ఋచా స్తో-
మగ్ం సమర్ధయ గాయత్రేణ రథన్తరమ్ । బృహద్గాయత్రవ-
ర్తని । యస్తే ద్రప్సస్స్కన్దతి యస్తే అగ్ంశుర్బాహుచ్యుతో ధిష-
ణయోరుపస్థాత్ । అధ్వర్యోర్వా పరి యస్తే పవిత్రాథ్స్వాహాకృ-

తమిన్ద్రాయ తం జుహోమి । యో ద్రప్సో అగ్ంశుః పతితః పృథి-
వ్యాం పరివాపాత్ ॥ ౩౨ ॥ పురోడాశాత్కరమ్భాత్ । ధానాసో-
మాన్మన్థిన ఇన్ద్ర శుక్రాత్ స్వాహాకృతమిన్ద్రాయ తం జుహోమి ।
యస్తే ద్రప్సో మధుమాగ్ం ఇన్ద్రియావాన్థ్స్వాహా కృతః పునర-
ప్యేతి దేవాన్ । దివః పృథివ్యాః పర్యన్తరిక్షాత్ స్వాహాకృతమి-
న్ద్రాయ తం జుహోమి । అధ్వర్యుర్వా ఋత్విజాం ప్రథమో యు-
జ్యతే తేన స్తోమో యోక్తవ్య ఇత్యాహ వాగగ్రేగా అగ్ర ఏత్వృ-
జుగా దేవేభ్యో యశో మయి దధతీ ప్రాణాన్పశుషు ప్రజాం మయి ॥ ౩౩ ॥
చ యజమానే చేత్యాహ వాచమేవ తద్యజ్ఞముఖే యునక్తి । వాస్తు వా ఏ-
తద్యజ్ఞస్య క్రియతే యద్గ్రహాన్గృహీత్వా బహిష్పవమానగ్ం స-
ర్పన్తి పరాఞ్చో హి యన్తి పరాచీభిః స్తువతే వైష్ణవ్యర్చా పునరే-
త్యోపతిష్ఠతే యజ్ఞో వై విష్ణుర్యజ్ఞమేవాకః విష్ణో త్వం నో అన్తమ-
శ్శర్మ యచ్ఛ సహన్త్య । ప్రతే ధారా మధుశ్చుత ఉత్సం దుహ్రతే
అక్షితమిత్యాహ యదేవాస్య శయానస్యోప శుష్యతి తదేవా-
స్యైతేనాప్యాయయతి ॥ ౩౪ ॥

పరివాపాత్ప్రజాం మయి దుహ్రతే చతుర్దశ చ ॥ ౧౦ ॥

అగ్నినా రయిమశ్నవత్పోషమేవ దివే దివే । యశసం వీరవత్త-
మమ్ । గోమాగ్ం అగ్నేఽవిమాగ్ం అశ్వీ యజ్ఞో నృవత్సఖా సద-
మిదప్రమృష్యః । ఇడావాగ్ం ఏషో అసుర ప్రజావాన్దీర్ఘో రయిః
పృథుబుధ్నస్సభావాన్ । ఆప్యాయస్వ సం తే । ఇహ త్వష్టారమగ్రి-

యం విశ్వరూపముపహ్వయే | అస్మాకమస్తు కేవలః | తన్నస్తురీపమ-
ధ పోషయిత్ను దేవత్వష్టర్వి రరాణస్స్యస్వ | యతో వీరః ॥ ౩౫ ॥ క-
ర్మణ్యస్సుదక్షో యుక్తగ్రావా జాయతే దేవకామః | శివస్త్వష్టరిహా-
గహి విభుః పోష ఉత త్మనా | యజ్ఞేయజ్ఞే న ఉదవ | పిశఙ్గరూపస్సుభ-
రో వయోధాశ్శ్రుష్టీ వీరో జాయతే దేవకామః | ప్రజాం త్వష్టా వి-
ష్యతు నాభిమస్మే అథా దేవానామప్యేతు పాథః | ప్రణో దేవ్యా నో
దివః | పీపివాగ్ంసగ్ం సరస్వతస్స్తనం యో విశ్వదర్శతః | ధుక్షీమహి
ప్రజామిషమ్ ॥ ౩౬ ॥ యే తే సరస్వ ఊర్మయో మధుమన్తో ఘృత-
శ్చుతః | తేషాం తే సుమ్నమీమహే | యస్య వ్రతం పశవో యన్-
తి సర్వే యస్య వ్రతముపతిష్ఠన్త ఆపః | యస్య వ్రతే పుష్టి-
పతిర్నివిష్టస్తగ్ం సరస్వన్తమవసే హువేమ | దివ్యగ్ం సుప-
ర్ణం వయసం బృహన్తమపాం గర్భం వృషభమోషధీనామ్ |
అభీపతో వృష్ట్యా తర్పయన్తం తగ్ం సరస్వన్తమవసే హు-
వేమ | సినీవాలి పృథుష్టుకే యా దేవానామసి స్వసా | జుషస్వ
హవ్యమ్ ॥ ౩౭ ॥ ఆహుతం ప్రజాం దేవి దిదిడ్ఢి నః | యా సుపాణి-
స్స్వఙ్గురిస్సుషూమా బహుసూవరీ | తస్యై విశ్పత్నియై హవిస్సినీ-
వాల్యై జుహోతన | ఇన్ద్రం వో విశ్వతస్పరీన్ద్రం నరః | అసితవ-
ర్ణా హరయస్సుపర్ణా మిహో వసానా దివముత్పతన్తి | త ఆఽవవృ-
త్రన్త్సదనాని కృత్వాఽఽదిత్పృథివీ ఘృతైర్వ్యుద్యతే | హిరణ్య-
కేశో రజసో విసారేఽహిర్ధునిర్వాత ఇవ ధ్రజీమాన్ | శుచిభ్రాజా

ఉషసః ॥ 3౮ ॥ నవేద్ధా యశస్వతీరపస్యువో నవత్యాః । ఆ తేనుష-
ణాం అమిన న్తఏవైః కృష్ణోనోనావ వృషభో యదీదమ్ । శివాభిర్న
స్మయమానాభిరాగాత్పతన్తి మిహః స్తనయన్త్యభ్రా । వాశ్రేవ
విద్యున్మిమాతి వత్సం న మాతా సిషక్తి । యదేషాం వృష్టిరసర్జి ।
పర్వతశ్చిన్మహి వృద్ధో బిభాయ దివశ్చిత్సాను రేజత స్వనే వః । య-
త్క్రీళథ మరుతః ॥ 3౯ ॥ ఋష్టిమన్త ఆప ఇవ సధ్రియఞ్చో ధవధ్వే ।
అభిక్రన్ద స్తనయ గర్భమాధా ఉదన్వతా పరిదీయా రథేన । దృతిగ్ం
సుకర్ష విషితం న్యఞ్చగ్ం సమా భవన్తూద్వతా నిపాదాః । త్వం
త్యా చిదచ్యుతాగ్నే పశుర్న యవసే । ధామా హయత్తే అజర వనా
వృశ్చన్తి శిక్వసః । అగ్నే భూరీణి తవ జాతవేదో దేవ స్వధావో-
మృతస్య ధామ । యాశ్చ ॥ ౪౦ ॥ మాయా మాయినాం విశ్వమి-
న్వ త్వే పూర్వీస్సందధుః పృష్టబన్ధో । దివో నో వృష్టిం మరుతో రరీ-
ధ్వం ప్రపిన్వత వృష్ణో అశ్వస్య ధారాః । అర్వాఙేతేన స్తనయిత్ను-
నేహ్యపో నిషిఞ్చన్నసురః పితా నః । పిన్వన్త్యపో మరుతస్సుదా-
నవః పయో ఘృతవద్విదథేష్వాభువః । అత్యం న మిహే వినయన్తి
వాజినముత్సం దుహన్తి స్తనయన్తమక్షితమ్ । ఉదప్రుతో మరుతస్తా-
గ్ం ఇయర్త వృష్టిమ్ ॥ ౪౧ ॥ యే విశ్వే మరుతో జునన్తి । క్రోశాతి
గర్దా కన్యేవ తున్నా పేరుం తుఞ్జానా పత్యేవ జాయా । ఘృతేన ద్యావా-
పృథివీ మధునా సముక్షత పయస్వతీః కృణుతాప ఓషధీః । ఊర్జంచ

తత్రేనుమతించ పిన్వథయత్రానరోమరుతస్పిన్నఇచ్ఛథామధు । ఉద్యుత్యం చిత్రమ్ । క్షౌరస్వథర్ధ్రువచ్చదిమప్న వావవదాహుచె । అగ్నిగ్ం సముద్రవాససమ్ । ఆసవగ్ం సవితుర్యథా భగస్యేవ భుజిగ్ం హువె । అగ్నిగ్ంసముద్రవాససమ్ । హువె వాతస్వనం కవింపర్జన్యక్రన్ద్యగ్ం సహః । అగ్నిగ్ం సముద్రవాససమ్ ॥ ౪౨ ॥

వీర ఇమగ్ం హవ్యమునసోచరుతశ్చవృష్టింభగస్య ద్వాదశచ ॥ ౧౧ ॥

ప్రజాపతిరకామయ తైషతే గాయత్రో యజ్ఞం వై ప్రజాపతేర్జాయమానాః ప్రాజాపత్యాయో వాఅయథాదేవతమిష్టగోఽనిగ్రాభ్యాస్తస్నయోవై దేవాజుష్టోఽగ్నిర్నార్దయిమేకాదశ ॥ ౧౧ ॥

ప్రజాపతిరకామయత ప్రజాపతేర్జాయమానావ్యాయచ్ఛన్తైమహ్యామిమాన్త్సాయాహూయిన్తాం ద్విచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౨ ॥

ప్రజాపతిరకామయత్తాగ్నిగ్ంసముద్రవాససమ్ ॥

హరిఃఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

తృతీయకాణ్డే ప్రథమప్రశ్నః.

శ్రీమతి కృష్ణయజుర్వేదే.

తృతీయకాణ్డే ద్వితీయప్రశ్నః.

హరిః ఓమ్ ॥ యో వై పవమానానామన్వారోహాన్ విద్వాన్ యజతేఽను పవమానానారోహతి న పవమానేభ్యోఽవచ్ఛిద్యతే శ్యేనోఽసి గాయత్రఛన్దా అను త్వాఽఽరభే స్వస్తి మా సంపారయ సుపర్ణోఽసి త్రిష్టుప్ఛన్దా అను త్వాఽఽరభే స్వస్తి మా సంపారయ సఘాఽసి జగతీఛన్దా అను త్వాఽఽరభే స్వస్తి మా సంపారయేత్యాహైతే ॥ ౧ ॥ వై పవమానానామన్వారోహాస్తానేవం విద్వాన్ యజతేఽను పవమానానారోహతి న పవమానేభ్యోఽవచ్ఛిద్యతే యో వై పవమానస్య సంతతిం వేద సర్వమాయురేతి న పురాఽఽయుషః ప్రమీయతే పశుమాన్భవతి విన్దతే ప్రజాం పవమానస్య గ్రహా గృహ్యన్తేఽథ వా అస్యైతేఽగృహీతా ద్రోణకలశ ఆధవనీయః పూతభృత్తాన్ యదగృహీత్వోపాకుర్యాత్పవమానం వి ॥ ౨ ॥ ఛిన్ద్యాత్తం విచ్ఛిద్యమానమధ్వర్యోః ప్రాణోఽను విచ్ఛిద్యేతోపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వేతి ద్రోణకలశమభిమృశేదిన్ద్రాయ త్వేత్యాధవనీయం విశ్వేభ్యస్త్వా దేవేభ్య ఇతి పూతభృతం

పవమానమేవతత్పునీతే సర్వమాయురేతి న పురాఽఽయుషః ప్ర-
మీయతే పశుమాన్భవతి విన్దతే ప్రజామ్ ॥ ౩ ॥

ఏతేవిద్వేచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

త్రీణివావసవనాన్యథతృతీయగ్ం సవనమవలుమ్పన్త్యనగ్ం-
శుకుర్వన్త ఉపాగ్ంశుగ్ం హుత్వోపాగ్ంశుపాత్రేఽగ్ంశుమ-
వాస్యతం తృతీయసవనేఽపిసృజ్యాభిషుణుయాద్యదాప్యాయయతి
తేనాగ్ంశుమద్యదభిషుణోతి తేనర్జీషి సర్వాణ్యేవతథ్సవనాన్య-
గ్ంశుమన్తి శుక్రవన్తిసమావద్వీర్యాణి కరోతి ద్వౌసముద్రౌ విత-
తావజూర్యౌ పర్యావర్తేతే జఠరేవ పాదాః । తయోః పశ్యన్తో
అతియన్త్యన్యమపశ్యన్తః ॥ ౪ ॥ సేతునాఽతియన్త్యన్యమ్ । ద్వే
ద్రధసీసతతీ వస్త ఏకః కేశీవిశ్వా భువనానివిద్వాన్ । తిరోధాయై-
త్యసితం వసానశ్శుక్రమాదత్తే అనుహాయజార్యై । దేవావై య-
ద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవాఏతం మహాయజ్ఞమప-
శ్యన్త మతన్వతాగ్నిహోత్రం వ్రతమకుర్వత తస్మాద్ద్వివ్రతస్స్యా-
ద్ద్విర్హ్యగ్నిహోత్రంజుహ్వతి పౌర్ణమాసం యజ్ఞమగ్నీషోమీ-
యమ్ ॥ ౫ ॥ పశుమకుర్వతదార్శ్యం యజ్ఞమాగ్నేయం పశుమకు-
ర్వతవైశ్వదేవంప్రాతస్సవనమకుర్వతవరుణప్రఘాసాన్మాధ్యన్దినగ్ంస-
వనగ్ం సాకమేధాన్పితృయజ్ఞం త్ర్యమ్బకాగ్ంస్తృతీయసవనమకు-
ర్వత తమేషామసురా యజ్ఞమన్వవాజిగాగ్ంసన్తం నాన్వవాయ-
న్తేఽబ్రువన్నధ్వర్తవ్యా వాఇమేదేవా అభూవన్నితి తదధ్వర-

స్యాధ్వర్త్యంతతో దేవా అభవన్పరాఽసురా యఏవం విద్వానగ్నినా-
మేన యజతే భవత్యాత్మనా పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి ॥ ౬ ॥

అపశ్యన్తోఽగ్నిష్టోమీయమాత్మనా పఞ్చాత్రీణిచ ॥ ౭ ॥

పరిభూరగ్నిం పరిభూరిన్ద్రం పరిభూర్విశ్వాన్దేవాన్పరిభూర్మా-
గ్ం సహ బ్రహ్మవర్చసేన సనః పవస్వ శంగవే శం జనాయ శమర్వ-
తే శగ్ం రాజన్నోషధీభ్యోఽచ్ఛిన్నస్య తే రయిపతే సువీర్యస్య రాయ-
స్పోషస్య దదితారస్స్యామ । తస్య మే రాస్వ తస్య తే భక్షీయ తస్య త
ఇదమున్మృజే । ప్రాణాయ మే వర్చోదా వర్చసే పవస్వాపానా-
య వ్యానాయ వాచే ॥ ౧ ॥ దక్షక్రతుభ్యాం చక్షుర్భ్యాం మే వ-
ర్చోదౌ వర్చసే పవేథాగ్ం శ్రోత్రాయాత్మనేఽఙ్గేభ్య ఆయుషే
వీర్యాయ విష్ణోరిన్ద్రస్య విశ్వేషాం దేవానాం జఠరమసి వర్చోదా
మే వర్చసే పవస్వ కోఽసి కో నామ కస్మై త్వా కాయ త్వా యం త్వా
సోమేనాతీతృపం యం త్వా సోమేనామీమదగ్ం సుప్రజాః ప్రజ-
యా భూయాసగ్ం సువీరో వీరైస్సువర్చా వర్చసా సుపోషః పోషైర్వి-
శ్వేభ్యో మే రూపేభ్యో వర్చోదాః ॥ ౨ ॥ వర్చసే పవస్వ తస్య మే
రాస్వ తస్య తే భక్షీయ తస్య త ఇదమున్మృజే । బుభూషన్నవేక్షే-
తైష వై పాత్రియః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిస్తమేవ తర్పయతి స
ఏనం తృప్తో భూత్యాఽభిపవతే బ్రహ్మవర్చసకామోఽవేక్షేతైష
వై పాత్రియః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిస్తమేవ తర్పయతి సఏనం
తృప్తో బ్రహ్మవర్చసేనాభిపవత ఆమయావీ ॥ ౩ ॥ అవేక్షేతైష వై

పాత్రీయః ప్రజాపతిర్యజ్ఞః ప్రజాపతిమేవ తర్పయతి స ఏనం తృ-
ప్త ఆయుషాఽభిపవతేఽభిచరన్నవేక్షేతైష వై పాత్రీయః ప్రజాపతి-
ర్యజ్ఞః ప్రజాపతిమేవ తర్పయతి స ఏనం తృప్తః ప్రాణాపానా-
భ్యాం వాచో దక్షక్రతుభ్యాం చక్షుర్భ్యాగ్ం శ్రోత్రాభ్యామా-
త్మనోఽఙ్గేభ్య ఆయుషోఽన్తరేతి తాజక్ప్రధన్వతి ॥ ౧౦ ॥

వాచేర్త్రాపెభ్యో వచ్చోదా ఆమత్యావీవఙ్చ చత్వారిగ్ం-
శచ్చ ॥ ౩ ॥

స్ఫ్యస్స్వస్తిర్విఘనస్స్వస్తిః పర్శుర్వేదిః పరశుర్నస్స్వ-
స్తిః । యజ్ఞియా యజ్ఞకృతస్స్థ తే మాఽస్మిన్ యజ్ఞ ఉపహ్వయధ్వము-
ప మా ద్యావాపృథివీ హ్వయేతాముపాస్తావః కలశస్సోమో అగ్ని-
రుప దేవా ఉప యజ్ఞ ఉప మా హోత్రా ఉపహవే హ్వయన్తాం న-
మోఽగ్నయే మఖఘ్నే మఖస్య మా యశోఽర్యాదిత్యాహవనీ-
యముపతిష్ఠతే యజ్ఞో వై మఖః ॥ ౧౧ ॥ యజ్ఞం వావ స తదహన్తస్మా
ఏవ నమస్కృత్య సదః ప్రసర్పత్యాత్మనోఽనార్త్యై నమో
రుద్రాయ మఖఘ్నే నమస్కృత్యా మా పాహీత్యాగ్నీధ్రం తస్మా
ఏవ నమస్కృత్య సదః ప్రసర్పత్యాత్మనోఽనార్త్యై నమ ఇ-
న్ద్రాయ మఖఘ్న ఇన్ద్రియం మే వీర్యం మా నిర్వధీరితి హౌత్రీ-
యమాశిషమేవైతామా శాస్త ఇన్ద్రియస్య వీర్యస్యానిర్ఘాతాయ
యా వై ॥ ౧౨ ॥ దేవతాస్సదస్యార్తిమార్పయన్తి యస్తా విద్వా-
న్ప్రసర్పతి న సదస్యార్తిమార్చ్ఛతి నమోఽగ్నయే మఖఘ్న ఇ-

త్యాహైతా వై దేవతాస్సదస్యార్తిమార్పయన్తి తా య ఏవం విద్వా-
న్ప్రసర్పతి న సదస్యార్తిమార్ఛతి దృఢే స్థశ్శిథిరే సమీచీ మాఽ-
గ్ంహసస్పాతగ్ం సూర్యో మా దేవో దివ్యాదగ్ంహసస్పాతు వాయు-
రన్తరిక్షాత్ ॥ ౧౩ ॥ అగ్నిః పృథివ్యా యమః పితృభ్యస్సరస్వతీ మ-
నుష్యేభ్యో దేవీ ద్వారౌ మా మా సన్తాప్తం నమస్సదసే నమస్సదస-
స్పతయే నమస్సఖీనాం పురోగాణాం చక్షుషే నమో దివే నమః పృథి-
వ్యా అహే దైధిషవ్యోదతస్తిష్ఠాన్యస్య సదనే సీద యోఽస్మ-
త్పాకతర ఉన్నివత ఉద్వద్వతశ్చ గేషం పాతం మా ద్యావాపృథివీ
అద్యాహ్నస్సదో వై ప్రసర్పన్తమ్ ॥ ౧౪ ॥ పితరోఽను ప్రస-
ర్పన్తి త ఏనమీశ్వరా హిగ్ంసితోస్సదః ప్రసృప్య దక్షిణార్ధం
పరేత్యైతాగ్ంస్తపితరః పితృమానహం యుష్మాభిర్భూయాసగ్ంసు-
ప్రజసో మయా యూయం భూయాస్తేతి తేభ్య ఏవ నమస్కృత్య స-
దః ప్రసర్పత్యాత్మనోఽనార్త్యై ॥ ౧౫ ॥

ముఖో వా అన్తరిక్షాత్ప్రసర్పన్తం త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

భక్షేహి మాఽఽవిశ దీర్ఘాయుత్వాయ శన్తనుత్వాయ
రాయస్పోషాయ వర్చసే సుప్రజాస్త్వాయేహి వసో పురోవసో ప్రియో
మే హృదోఽస్యశ్వినోస్త్వా బాహుభ్యాగ్ంసఘ్యాసం నృచక్షసం
త్వా దేవ సోమ సుచక్షా అవఖ్యేషం మన్ద్రాఽభిభూతిః కేతుర్యజ్ఞా-
నాం వాగ్జుషాణా సోమస్య తృప్యతు మన్ద్రా స్వర్వాచ్యదితిరనా-

హతశీర్ష్ణి వాగ్జుషాణా సోమస్య తృప్యత్వేహి విశ్వచర్షణే ॥ ౧౭ ॥
శంభూర్మయోభూస్స్వస్తి మాహరివర్ణ ప్రచర క్రత్వే దక్షాయ
రాయస్పోషాయ సువీరతాయై మా మా రాజన్వి బీభిషో మా మే హా-
ర్ది త్విషా వధీః । వృషణే శుష్మాయాయుషే వర్చసే । వసుమద్గ-
ణస్య సోమ దేవ తే మతివిదః ప్రాతస్సవనస్య గాయత్రఛన్దస ఇన్ద్రపీత-
స్య నరాశగ్ంసపీతస్య పితృపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోప-
హూతో భక్షయామి రుద్రవద్గణస్య సోమ దేవ తే మతివిదో మా-
ధ్యన్దినస్య సవనస్య త్రిష్టుప్ఛన్దస ఇన్ద్రపీతస్య నరాశగ్ంసపీతస్య ।
పితృపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామ్యా-
దిత్యవద్గణస్య సోమ దేవ తే మతివిదస్తృతీయస్య సవనస్య జగతీఛన్ద-
స ఇన్ద్రపీతస్య నరాశగ్ంసపీతస్య పితృపీతస్య మధుమత ఉపహూ-
తస్యోపహూతో భక్షయామి । ఆప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వత-
స్సోమవృష్ణియమ్ । భవా వాజస్య సంగథే । హిన్వ మే గాత్రా హరి-
వో గణాన్మే మా వితీతృషః । శివో మే సప్తర్షీనుపతిష్ఠస్వ మా మే-
ఽవాఙ్నాభిమతి । ౧౮ ॥ గాః । అపామ సోమమమృతా అభూమా-
దర్శ్మ జ్యోతిరవిదామ దేవాన్ । కిమస్మాన్కృణవదరాతిః కిము ధూ-
ర్తిరమృత మర్త్యస్య । యన్మ ఆత్మనో మిన్దాఽభూదగ్నిస్తత్పున-
రాహార్జాతవేదా విచర్షణిః । పునరగ్నిశ్చక్షురదాత్పునరిన్ద్రో
బృహస్పతిః । పునర్మే అశ్వినా యువం చక్షురా ధత్తమక్ష్యోః । ఇ-
ష్టయజుషస్తే దేవ సోమ స్తుతస్తోమస్య ॥ ౧౯ । శస్త్రోక్థస్య హరివత

ఇన్ద్రపీతస్య మధుమత ఉపహూతస్యోపహూతో భక్షయామి। ఆపూ-ర్యాస్స్థా మా పూరయత ప్రజయా చ ధనేన చ। ఏతత్తే తత యే చ త్వా-మన్వేతత్తే పితామహ ప్రపితామహ యే చ త్వామన్వత్ర పితరో యథా-భాగం మన్దధ్వం నమో వః పితరో రసాయ నమో వః పితర శ్శుష్మాయ న-మో వః పితరో జీవాయ నమో వః పితరః ॥ ౨౦॥ స్వధాయై నమో వః పితరో మన్యవే నమో వః పితరో ఘోరాయ పితరో నమో వో య ఏత-స్మింల్లోకే స్థ యుష్మాగ్ంస్తేఽను యేఽస్మింల్లోకే మాం తేఽను య ఏతస్మిం-ల్లోకే స్థ యూయం తేషాం వసిష్ఠా భూయాస్త యేఽస్మింల్లోకేఽహం తేషాం వసిష్ఠో భూయాసం ప్రజాపతే న త్వదేతాన్యన్యో విశ్వా జాతా-ని పరి తా బభూవ ॥ ౨౧ ॥ యత్కామాస్తే జుహుమస్తన్నో అస్తు వ-యగ్ంస్యామ పతయో రయీణామ్। దేవకృతస్యైనసోఽవయజన-మసి మనుష్యకృతస్యైనసోఽవయజనమసి పితృకృతస్యైనసోఽ-వయజనమస్యప్సు ధౌతస్య సోమ దేవ తే నృభిస్సుతస్యేష్టయజు-షస్స్తుతస్తోమస్య శస్తోక్థస్య యో భక్షో అశ్వసనిర్యో గోసనిస్త-స్య తే పితృభిర్భక్షంకృతస్యోపహూతస్యోపహూతో భక్ష-యామి ॥ ౨౨ ॥

విశ్వచర్షణే త్రిష్టుప్ఛన్దస ఇన్ద్రపీతస్య నరాశగ్ంసపీత-స్యాభిష్టుతస్తోమస్య జీవాయ నమో వః పితరో బభూవ చతుశ్చ-త్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౫ ॥

ఋషీణాం పదోఽసి విశ్వేషాం దేవానాం తనూర్ ఋధ్యా-
సమద్య పృషతీనాం గ్రహం పృషతీనాం గ్రహోఽసి విష్ణోర్ హృద-
యమస్యేకమిష విష్ణుస్త్వాఽను విచక్రమే భూతిర్దధ్నా ఘృతేన వర్ధ-
తాం తస్య మేష్టస్య వీతస్య ద్రవిణమాగమ్యాజ్జ్యోతిరసి వైశ్వాన-
రం పృశ్నియై దుగ్ధం యావతీ ద్యావాపృథివీ మహిత్వా యావచ్చ
సప్త సిన్ధవో వితస్థుః । తావన్తమిన్ద్ర తే ॥ ౧౩ ॥ గ్రహగ్ం సహ-
ఊర్జా గృహ్ణామ్యస్తృతమ్ । యత్కృష్ణశకునః పృషదాజ్యమవమృ-
శేచ్ఛూద్రా అస్య ప్రమాయుకాస్స్యుర్యచ్ఛ్వాఽవమృశే-
చ్చతుష్పాదోఽస్య పశవః ప్రమాయుకాస్స్యుర్యత్స్కన్దేద్యజమా-
నః ప్రమాయుకస్స్యాత్పశవో వై పృషదాజ్యం పశవో వా ఏత-
స్య స్కన్దన్తి యస్య పృషదాజ్యగ్ం స్కన్దతి యత్పృషదాజ్యం పు-
నర్గృహ్ణాతి పశూనేవాస్మై పునర్గృహ్ణాతి ప్రాణో వై పృషదా-
జ్యం ప్రాణో వై ॥ ౧౪ ॥ ఏతస్య స్కన్దతి యస్య పృషదాజ్యగ్ం స్క-
న్దతి యత్పృషదాజ్యం పునర్గృహ్ణాతి ప్రాణమేవాస్మై పునర్గృహ్-
ణాతి హిరణ్యమవధాయ గృహ్ణాత్యమృతం వై హిరణ్యం ప్రాణః పృ-
షదాజ్యమమృతమేవాస్య ప్రాణే దధాతి శతమానం భవతి శతాయుః
పురుషశ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియే ప్రతితిష్ఠత్యశ్వమవ ఘ్రాప-
యతి ప్రాజాపత్యో వా అశ్వః ప్రాజాపత్యః ప్రాణస్స్వాదేవాస్మై
యోనేః ప్రాణం నిర్మిమీతే వి వా ఏతస్య యజ్ఞశ్ఛిద్యతే యస్య పృ-

పృషదాజ్యగ్ం స్కన్దతి వైష్ణవ్యర్చా పునర్గృహ్ణాతి యజ్ఞో వై వి-
ష్ణుర్యజ్ఞేనైవ యజ్ఞగ్ం సంతనోతి ॥ ౨౫ ॥

తేషపృషదాజ్యం ప్రాణో వై హోనః ప్రాణం ద్వావిగ్ంశతిశ్చ॥

దేవసవితరేతత్తే ప్రాహతత్ప్రచసువ ప్రచయజ్ఞ బృహస్పతి-
ర్బ్రహ్మాఽఽయుష్మత్యా ఋచోమాగాతతనూపాత్సామ్నస్సత్యా
వ ఆశిషస్సన్తు సత్యా ఆకూతయ ఋతంచ సత్యంచ వదతస్తుతదేవ-
స్యసవితుః ప్రసవే స్తుతస్యస్తుతమస్యూర్జం మహ్యాగ్ం స్తుతం దు-
హామా మాస్తుతస్య స్తుతంగమ్యాచ్ఛస్త్రస్య శస్త్రమ్ ॥ ౨౬ ॥ అ-
స్యూర్జంమహ్యాగ్ం శస్త్రం దుహామామా శస్త్రస్య శస్త్రంగ-
మ్యాదిన్ద్రియావన్తో వనామహే ధుక్షీమహి ప్రజామిషమ్ । సా
మేసత్యాఽఽశీర్దేవేషుభూయాద్బ్రహ్మవర్చసం మాఽఽగమ్యా-
త్ । యజ్ఞోబభూవస ఆబభూవ సప్రజజ్ఞేసవావృధే । సదేవానామధిపతి-
ర్బభూవసో అస్మాగ్ంఅధిపతీన్కరోతు వయగ్ం స్యామపతయోర-
యీణామ్ । యజ్ఞోవావై ॥ ౨౭ ॥ యజ్ఞపతిం దుహే యజ్ఞపతిర్వా
యజ్ఞందుహేసయస్తౌతశస్త్రయోర్దోహమవిద్వాన్ యజతేతం
యజ్ఞోదుహేస ఇష్ట్వా పాపీయాన్భవతి యఏనయోర్దోహం వి-
ద్వాన్ యజతే సయజ్ఞం దుహేస ఇష్ట్వావసీయాన్భవతి స్తుతస్య స్తు-
తమస్యూర్జం మహ్యాగ్ం స్తుతం దుహామా మా స్తుతస్య స్తుతం
గమ్యాచ్ఛస్త్రస్య శస్త్రమస్యూర్జం మహ్యాగ్ం శస్త్రం దుహా-

మా మా శస్త్రస్య శస్త్రం గమ్యాదిత్యాహైవ వై సుతశస్త్రయోరా-
దోహస్తం య ఏవం విద్వాన్యజతే దుహ ఏవ యజ్ఞమిష్ట్వా వసీ-
యాన్భవతి ॥ ౨౮ ॥

శస్త్రం వై శస్త్రం దుహాం ద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౭ ॥

శ్యేనాయ పత్వనే స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ న-
మో విష్టంభాయ ధర్మణే స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ నమః
పరిధయే జనప్రథనాయ స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ నమ
ఊర్జే హోత్రాణాగ్ం స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ నమః
పయసే హోత్రాణాగ్ం స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ నమః
ప్రజాపతయే మనవే స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ నమ
ఋతమృతపాస్సువర్వాట్థ్స్వాహా వట్థ్స్వయమభిగూర్తాయ నమ-
స్తృమ్పన్తాగ్ం హోత్రా మధోర్ఘృతస్య యజ్ఞపతిమృషయ
ఏనసా ॥ ౨౯ ॥ ఆహుః । ప్రజా నిర్భక్తా అనుతప్యమానా మధ-
వ్యౌ స్తోకావపతౌ రరాధ । సంనస్తాభ్యాగ్ం సృజతు విశ్వకర్మా ఘో-
రా ఋషయో నమో అస్త్వేభ్యః । చక్షుష ఏషాం మనసశ్చ సంధౌ
బృహస్పతయే మహిషద్ద్యుమన్నమః । నమో విశ్వకర్మణే స ఉ పా-
త్వస్మాననన్యాన్థ్సోమపాన్మన్యమానః । ప్రాణస్య విద్వాన్థ్సమరే
న ధీర ఏనశ్చకృవాన్మహి బద్ధ ఏషామ్ । తం విశ్వకర్మన్ ॥ ౩౦ ॥ ప్ర
ముంచా స్వస్తయే యే భక్షయంతో న వసూన్యానృహుః । యానగ్న-

ష్ఠో ఽన్వాతపన్త ధిష్ణియా ఇయం తే పాటమపస్యా దురిష్ట్యై స్విష్టిం నస్తాం కృణోతు విశ్వకర్మా । నమః పితృభ్యో అభి యే నో అఖ్యన్ యజ్ఞకృతో యజ్ఞకామాస్సుదేవా అకామా వో దక్షిణాం న నీనిమ మా నస్తస్మాదేనసః పాపయిష్ట । యావన్తో వై సదస్యాస్తే సర్వే దక్షిణ్యాస్తేభ్యో యో దక్షిణాం న ॥ ౩౧ ॥ నయేదైభ్యో వృశ్చ్యేత యద్వైశ్వకర్మణాని జుహోతి సదస్యానేవ తత్ప్రీణాత్యస్మే దేవాసో వపుషే చికిత్సత యమాశిరా దమ్పతీ వామమశ్నుతః । పుమాన్పుత్రో జాయతే విన్దతే వస్వథ విశ్వే అరపా ఏధతే గృహః । ఆశీర్దాయా దమ్పతీ వామమశ్నుతామరిష్టో రాయస్సచతాగ్ం సమోకసా । య ఆఽసిచత్సన్దుగ్ధం కుమ్భ్యా సహేష్టేన యామన్నమతిం జహాతు సః । సర్పిర్గ్రీవీ ॥ ౩౨ ॥ పీవర్యస్య జాయా పీవానః పుత్రా అకృశాసో అస్య । సహజానిర్యస్సుమఖస్యమాన ఇన్ద్రాయాశిరగ్ం సహ కుమ్భ్యాఽదాత్ । ఆశీర్మ ఊర్జముత సుప్రజాస్త్వమిషం దధాతు ద్రవిణగ్ం సవర్చసమ్ । సంజయన్క్షేత్రాణి సహసాఽహమిన్ద్ర కృణ్వానో అన్యాగ్ం అధరాన్సపత్నాన్ । భూతమసి భూతే మా ధా ముఖమసి ముఖం భూయాసం ద్యావాపృథివీభ్యాం త్వా పరిగృహ్ణామి విశ్వే త్వా దేవా వైశ్వానరాః ॥ ౩౩ ॥ ప్రచ్యావయన్తు దివి దేవాన్దృగ్ంహాన్తరిక్షే వయాగ్ంసి పృథివ్యాం పార్థివాన్ధ్రువం ధ్రువేణ హవిషాఽవ సోమం నయామసి । యథా నస్సర్వమిజ్జగదయ-

త్సుగ్ం క్షుమన్తావసత్ । యథాస ఇన్ద్ర ఇద్విశః కేవలీస్సర్వాస్సమనసః కరత్ । యథా నస్సర్వా ఇద్దిశో౽స్మాకం కేవలీరసన్ ॥ ౩౪ ॥

ఏనసా విశ్వకర్మణే మోదత్యగ్నాంసపిణ్డీ మే౽పి వైశ్వానరాశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౮ ॥

యద్వై హోతా౽ధ్వర్యుమభ్యాహ్వయతే వజ్రమేనమభి ప్రవర్తయత్యుక్థశా ఇత్యాహ ప్రాతస్సవనం ప్రతిగీర్య త్రీణ్యేతాన్యక్షరాణి త్రిపదా గాయత్రీ గాయత్రం ప్రాతస్సవనం గాయత్రియైవ ప్రాతస్సవనే వజ్రమన్తర్ధత్త ఉక్థం వాచీత్యాహ మాధ్యందినగ్ం సవనం ప్రతిగీర్య చత్వార్యేతాన్యక్షరాణి చతుష్పదా త్రిష్టుప్త్రైష్టుభం మాధ్యందినగ్ం సవనం త్రిష్టుభైవ మాధ్యందినే సవనే వజ్రమన్తర్ధత్తే ॥ ౩౫ ॥ ఉక్థం వాచీన్ద్రాయేత్యాహ తృతీయసవనం ప్రతిగీర్య సప్తైతాన్యక్షరాణి సప్తపదా శక్వరీ శాక్వరో వజ్రో వజ్రేణైవ తృతీయసవనే వజ్రమన్తర్ధత్తే బ్రహ్మవాదినో వదన్తి స త్వా అధ్వర్యుస్స్యాద్యో యథాసవనం ప్రతిగరే ఛన్దాగ్ంసి సంపాదయేత్తేజః ప్రాతస్సవన ఆత్మన్దధీతేన్ద్రియం మాధ్యందినే సవనే పశూగ్ంస్తృతీయసవన ఇత్యుక్థశా ఇత్యాహ ప్రాతస్సవనం ప్రతిగీర్య త్రీణ్యేతాన్యక్షరాణి ॥ ౩౬ ॥ త్రిపదా గాయత్రీ గాయత్రం ప్రాతస్సవనం ప్రాతస్సవన ఏవ ప్రతిగరే ఛన్దాగ్ంసి సంపాదయత్యథో తేజో వై గాయత్రీ తేజః ప్రాతస్సవనం తేజ ఏవ ప్రాతస్సవన ఆత్మన్ధత్తే

ఉక్థంవాచీత్యాహ మాధ్యందినగ్ంసవనం ప్రతిగీర్య చత్వార్యేతా-
న్యక్షరాణి చతుష్పదా త్రిష్టుప్త్రిష్టుభం మాధ్యందినగ్ం సవనం
మాధ్యందిన ఏవసవనే ప్రతిగరే ఛన్దాగ్ంసి సంపాదయత్యథో ఇన్ద్రి-
యంవై త్రిష్టుగిన్ద్రియంమాధ్యందినగ్ంసవనమ్ ॥ ౩౭ ॥ ఇన్ద్రియమేవ
మాధ్యన్దినేసవన ఆత్మన్ధత్త ఉక్థం వాచీన్ద్రాయేత్యాహతృతీయసవనం
ప్రతిగీర్య సప్తైతాన్యక్షరాణి సప్తపదా శక్వరీశాక్వరాః పశవో జా-
గతం తృతీయసవనంతృతీయసవనఏవప్రతిగరేఛన్దాగ్ంసిసంపాదయ-
త్యథోపశవో వై జగతీపశవస్తృతీయసవనం పశూనేవ తృతీయసవన
ఆత్మన్ధత్తేయదై హోతాఽధ్వర్యుమభ్యాహ్వయతఆవ్యమస్మిన్ద-
ధాతితద్యన్న ॥ ౩౮ ॥ అపహనీత పురాఽస్యసంవథ్సరాద్గృహ ఆవేవీర-
న్ఛోగ్ంసామోద ఇవేతి ప్రత్యాహ్వయతేతేనైవ తదపహతేయ-
థావా ఆయతాం ప్రతీక్షత ఏవమధ్వర్యుః ప్రతిగరం ప్రతీక్షతే యద-
భిప్రతిగృణీయాద్యథాఽఽయతయా సమృచ్ఛతే తాదృగేవతద్యద-
ర్ధర్చాల్లుప్యేతయథా ధావద్భ్యో హీయతే తాదృగేవ తత్ప్ర-
బాహుగ్వా ఋత్విజాముద్గీథా ఉద్గీథ ఏవోద్గాతౄణామ్ ॥ ౩౯ ॥ ఋచః
ప్రణవ ఉక్థశగ్ంసినాంప్రతిగరోఽధ్వర్యూణాం యఏవం విద్వాన్ప్రతి
గృణాత్యన్నాదఏవభవత్యాఽస్య ప్రజాయాంవాజీజాయత ఇయంవై
హోతాఽసావధ్వర్యుర్యదాసీనశ్శగ్ంసత్యస్యా ఏవతద్ధోతా నై-
త్యాస్త ఇవ హీయమథో ఇమామేవతేన యజమానో దుహే

యత్తిష్ఠన్ప్రతిగృణాత్యముష్యా ఏవతదధ్వర్యుర్నైతి ॥ ౮౦ ॥ తిష్ఠ-
తీవహ్యసావథో అమూమేవతేన యజమానో దుహే యదాసీనశ్శ-
గ్ంసతి తస్మాదితః ప్రదానం దేవా ఉపజీవన్తి యత్తిష్ఠన్ప్రతి గృణాతి
తస్మాదముతః ప్రదానం మనుష్యా ఉపజీవన్తి యత్ప్రాఙాసీనశ్శ-
గ్ంసతి ప్రత్యఙ్తిష్ఠన్ప్రతి గృణాతి తస్మాత్ప్రాచీనగ్ం రేతో ధీయతే
ప్రతీచీః ప్రజాజాయన్తే యద్వై హోతాఽధ్వర్యుమభ్యావ్యాయత్యై
వజ్రమేనమభి ప్రవర్తయతి పరాఙావర్తతే వజ్రమేవతన్ని కరోతి ॥

సవనై వజ్రమున్నర్త త్రేత్రీణ్యేతాన్యక్షరాణీన్ద్రియం మాధ్యం-
దినగ్ం సవనం నోద్గాతౄణామధ్వర్యుర్నైతి వర్తయత్యష్టౌ చ ॥ ౯ ॥

ఉపయామగృహీతోఽసి వాక్షసదసి వాక్పాభ్యాం త్వా క్రతు-
పాభ్యామస్య యజ్ఞస్య ధ్రువస్యాధ్యక్షాభ్యాం గృహ్ణామ్యుపయామ-
గృహీతోఽస్యృతసదసి చక్షుష్పాభ్యాం త్వా క్రతుపాభ్యామస్య యజ్ఞ-
స్య ధ్రువస్యాధ్యక్షాభ్యాం గృహ్ణామ్యుపయామగృహీతోఽసి శ్రుత-
సదసి శ్రోత్రపాభ్యాం త్వా క్రతుపాభ్యామస్య యజ్ఞస్య ధ్రువస్యాధ్య-
క్షాభ్యాం గృహ్ణామి దేవేభ్యస్త్వా విశ్వదేవేభ్యస్త్వా విశ్వేభ్యస్త్వా
దేవేభ్యో విష్ణవురుక్రమైష తే సోమస్తగ్ం రక్షస్వ ॥ ౮౧ । తం
తే దుశ్చక్షా మాఽవఖ్యన్మయి వసుః పురోవసుర్వాక్పా వాచం మే పా-
హి మయి వసుర్విదద్వసుశ్చక్షుష్పాశ్చక్షుర్మే పాహి మయి వసుస్సం-
యద్వసుశ్శ్రోత్రపాశ్శ్రోత్రం మే పాహి భూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మీనాం ప్రాణ-
పాః ప్రాణం మే పాహి ధూరసి శ్రేష్ఠో రశ్మీనామపానపా అపానం మే

పాహి వెూనః ఇన్ద్రావాయూ మిత్రావరుణావశ్వినావభిదాసతి భ్రా-
తృవ్య ఉత్పిపీతే శుభస్పతీ ఇదమహం తమధరం పాదయామి యథే-
న్ద్రాహముత్తమశ్చేతయాని ॥ ౪౩ ॥

సత్త్వస్య భ్రాతృవ్యస్త్రయోదశ చ ॥ ౧౦ ॥

ప్రసొ అగ్నే తవోతిభిస్సువీరాభిస్తరతి వాజకర్మభిః । య-
స్య త్వగ్ంసఖ్యమావిథ । ప్రహోత్రే పూర్వ్యం వచోఽగ్నయే
భరతా బృహత్ । విపాంజ్యోతీగ్ంషి బిభ్రతేన వేధసే । అగ్నే
త్రీతే వాజినా త్రీషధస్థా తిస్రస్తే జిహ్వా ఋతజాత పూర్వీః । తిస్ర
ఉతే తనువో దేవవాతాస్తాభిర్నః పాహిగిరో అప్రయుచ్ఛన్ ।
సంత్వాంకర్మణ్యాసమిషా । ౪౪ । హినోమీన్ద్రావిష్ణూ అపసస్పా-
రే అస్య । జుషేథాం యజ్ఞం ద్రవిణం చధత్తమరిష్టైర్నః పథి-
భిః పారయన్తా । ఉభా జిగ్యథుర్న పరా జయేథే నపరాజిగ్యే కత-
రశ్చ నైనోః । ఇన్ద్రశ్చ విష్ణోయదప స్పృధేథాం త్రేధా సహ-
స్రంవితదైరయేథామ్ । త్రీణ్యాయూగ్ంషి తవ జాతవేదస్తిస్ర
ఆజానీరుషసస్తే అగ్నే । తాభిర్దేవానామవోయక్షివిద్వా న్నథ ॥
భవయజమానాయశంయోః । అగ్నిస్త్రీణి త్రిధాతూన్యా క్షేతివిద-
థా కవిః । సత్రీగ్ంరేకాదశాగ్ం ఇహ । యక్షచ్చ పిప్రయచ్చ
నోవిప్రో దూతః పరిష్కృతః । నభన్తామన్యకే సమే । ఇన్ద్రా-
విష్ణూ దృగ్ంహితాశ్శమ్బరస్య నవపురో నవతిం చశ్నథిష్టమ్ ।

శతంవ్రచినస్సహస్రం చ సాకగ్ం హథో అప్రత్యసురస్య వీరాన్ ।
ఉతమాతా మహిషమన్వవేనదమీత్వా జహాతి పుత్ర దేవాః ।
అథాబ్రవీద్వృత్రమిన్ద్రో హనిష్యన్థ్సఖే విష్ణో వితరం విక్ర-
మస్వ ॥ ౪౬ ॥

ఇషాఽథత్వా త్రయోదశచ ॥ ౧౧ ॥

యోవైపవమానానాంత్రీణి పరిభూస్సఫ్యస్సస్వస్తిర్భక్షేహి
మహీనాం పయోఽసి దేవసవితరేతత్తేశ్యైనాయజ్ఞయదైవ్యాహ్వాలో-
పయామగృహీతోఽసి వాత్సనదసి ప్రపో అగ్న ఏకాదశ ॥ ౧౧ ॥

యోవై స్ఫ్యస్స్వస్తి స్స్వధాయైనమః ప్రముఞ్చ తిష్ఠతీ-
షట్చత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౬ ॥

యోవై పవమానానాం విక్రమస్వ॥

హరిః ఓం.

తృతీయకాణ్డే ద్వితీయప్రశ్నస్సమాప్తః.

శ్రీ కృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీమతి కృష్ణయజుర్వేదే

తృతీయకాణ్డే తృతీయ ప్రశ్నప్రారమ్భః.

హరిః ఓమ్॥ అగ్నే తేజస్విన్తేజస్వీత్వం దేవేషు భూయాస్తే-
జస్వన్తం మామాయుష్మన్తం వర్చస్వన్తం మనుష్యేషుకురుదీక్షా-
యై చత్వాతపసశ్చ తేజసే జుహోమి తేజోవిదసి తేజో మా మా
హాసీన్మాఽహం తేజో హాసిషం మామాం తేజో హాసీదిన్ద్రౌజస్వి-
న్నోజస్వీత్వం దేవేషు భూయా ఓజస్వన్తం మామాయుష్మన్తం వ-
ర్చస్వన్తం మనుష్యేషు కురు బ్రహ్మణశ్చత్వా క్షత్రస్యచ ॥ ౧ ॥
ఓజసే జుహోమ్యోజోవిదస్యోజో మామా హాసీన్మాఽహమో-
జో హాసిషం మామామోజో హాసీథ్సూర్య భ్రాజస్విన్భ్రాజస్వీత్వం
దేవేషు భూయా భ్రాజస్వన్తం మామాయుష్మన్తం వర్చస్వన్తం
మనుష్యేషుకురువాయోశ్చ త్వాఽపాంచభ్రాజసే జుహోమిసు-
వర్విదసి సువర్మామాహాసీన్మాఽహగ్ం సువర్ హాసిషం మామాగ్ం
సువర్ హాసీన్మయి మేధాంమయిప్రజాంమయ్యగ్నిస్తేజో దధాతు
మయి మేధాం మయిప్రజాం మయీన్ద్ర ఇన్ద్రియందధాతుమ-
యిమేధాంమయిప్రజాంమయిసూర్యోభ్రాజోదధాతు ॥ ౨ ॥

శ్రుత్రస్య చమయుత్రయోవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧ ॥

వాయుర్ హింకర్తాఽగ్నిః ప్రస్తోతా ప్రజాపతిస్సామ బృహస్పతిరుద్గాతా విశ్వేదేవా ఉపగాతారో మరుతః ప్రతిహర్తార ఇన్ద్రో నిధనం తే దేవాః ప్రాణభృతః ప్రాణం మయి దధత్వేతద్వై సర్వమధ్వర్యురుపాకుర్వన్నుద్గాతృభ్య ఉపాకరోతి తే దేవాః ప్రాణభృతః ప్రాణం మయి దధత్విత్యత్రైవ సర్వమాత్మానం ధత్త ఇడా దేవహూర్మనుర్యజ్ఞనీర్బృహస్పతిరుక్థామదాని శగ్ంసిషద్విశ్వే దేవాః ॥ ౩ ॥ సూక్తవాచః పృథివి మాతర్మా మా హిగ్ంసీర్మధు మనిష్యే మధు జనిష్యే మధు వక్ష్యామి మధు వదిష్యామి మధుమతీం దేవేభ్యో వాచముద్యాసగ్ం శుశ్రూషేణ్యాం మనుష్యేభ్యస్తం మా దేవా అవన్తు శోభాయై పితరోఽను మదన్తు ॥ ౪ ॥

శగ్ంసిషద్విశ్వే దేవా అష్టావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౨ ॥

వసవస్త్వా ప్ర వృహన్తు గాయత్రేణ ఛన్దసాఽగ్నేః ప్రియం పాథ ఉపేహి రుద్రాస్త్వా ప్ర వృహన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసేన్ద్రస్య ప్రియం పాథ ఉపేహ్యాదిత్యాస్త్వా ప్ర వృహన్తు జాగతేన ఛన్దసా విశ్వేషాం దేవానాం ప్రియం పాథ ఉపేహి మాన్దాసు తే శుక్ర శుక్రమా ధూనోమి భన్దనాసు కోతనాసు నూతనాసు రేశీషు మేషీషు వాశీషు విశ్వభృత్సు మాధ్వీషు కకుహాసు శక్వరీషు ॥ ౫ ॥ శుక్రాసు తే శుక్ర శుక్రమా ధూనోమి శుక్రం తే శుక్రేణ గృహ్ణామ్యహ్నో రూపేణ సూర్యస్య రశ్మిభిః । ఆఽస్మిన్నుగ్రా అచుచ్యవుర్దివో ధారా

అసశ్చత । కకుహగ్ం రూపం వృషభస్య రోచతే బృహథ్సోమః సో-
మస్య పురోగాః శుక్రశ్శుక్రస్య పురోగాః । యత్తే సోమాదా-
భ్యం నామ జాగృవి తస్మై తే సోమ సోమాయ స్వాహోశిక్త్వం
దేవసోమ గాయత్రేణ ఛన్దసాఽగ్నేః ॥ ౬ ॥ ప్రియం పాథో
అపీహి వశీ త్వం దేవసోమ త్రైష్టుభేన ఛన్దసేన్ద్రస్య ప్రియం పాథో
అపీహ్యస్మథ్సఖా త్వం దేవసోమ జాగతేన ఛన్దసా విశ్వేషాం దే-
వానాం ప్రియం పాథో అపీహ్యానః ప్రాణ ఏతు పరావత ఆఽన్త-
రిక్షాద్దివస్పరి । ఆయుః పృథివ్యా అధ్యమృతమసి ప్రాణాయ త్వా ।
ఇన్ద్రాగ్నీ మే వర్చః కృణుతాం వర్చః సోమో బృహస్పతిః । వ-
ర్చో మే విశ్వే దేవా వర్చో మే ధత్తమశ్వినా । దధన్వా వా య-
దీమను వోచద్బ్రహ్మాణి వేరు తత్ । పరి విశ్వాని కావ్యా నేమిశ్చ-
క్రమివాభవత్ ॥ ౭ ॥

శక్వరీష్వగ్నే బృహస్పతిః పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౩ ॥

ఏతద్వా అపాం నామధేయం గుహ్యం యదాధావా మా-
న్దాసు తే శుక్రశుక్రమాధూనోమీత్యాహాపామేవ నామధేయేన గు-
హ్యేన దివో వృష్టిమవరున్ధే శుక్రం తే శుక్రేణ గృహ్ణామీత్యా-
హైతద్వా అహ్నో రూపం యద్రాత్రిః సూర్యస్య రశ్మయో వృ-
ష్ట్యా ఈశతేఽహ్న ఏవ రూపేణ సూర్యస్య రశ్మిభిర్దివో వృ-
ష్టిం చ్యావయత్యాఽస్మిన్నుగ్రాః ॥ ౮ ॥ అచుచ్యవురిత్యాహ
యథాయజురేవైతత్కకుహగ్ం రూపం వృషభస్య రోచతే బృ-

హాదిత్యైత్యైతదా అస్య కత్రువాగ్ం ర్రూపం యదన్ఎష్టీ ర్రూ-
పేణై వవృష్టిమవరున్ధ్రయత్తే స్తోమాదాభ్యం నామజాగ్రృవీత్యాహ్యై-
వహ్యై వైహ్యావిహావిర్యజత్రియోఽదాభ్యం గృహీత్వా సోమాయ
జుహోత్యి పర్తావా ఏతస్యాయుః ప్రాణవేతి॥ ౯ ॥ యోఽగ్ంశుం
గృష్ణత్యానః ప్రాణవేతు పర్తావతఇత్యాహాయుర్వేవప్రాణమ్హాత్మ-
న్ధత్తేఽమృతమసి ప్రాణాయ త్వేత్తి హిరణ్యమభి వ్యనిత్యమృతం
వై హిరణ్యమాయుః ప్రాణోఽమృతేనైవాయుర్రాత్మన్ధత్తే శతమానం
భవతి శతాయుః పురుషశ్శతేన్ద్రియ ఆయుష్యేవేన్ద్రియ ప్ర-
తి తిష్ఠత్యప ఉపస్సృశతి భేషజంవా ఆపోభేషజమేవకురుతే ౧౦॥

ఉగ్రాశత్యాప్రస్త్రీణీచ ॥ ౪ ॥

వాయురసి ప్రాణోనామ సవితురాధిపత్యేఽపానం మేద్రా-
శ్చక్షురసి శ్రోత్రం నామధాతురాధిపత్యఆయుర్మే దార్రూపమసి వ-
ర్ణో నామ బృహస్పతేరాధిపత్యేప్రజాం మేదాబుతమసి సత్యంనా-
మేన్ద్రస్యాధిపత్యే క్షత్త్రంమేదా భూతమసిభవ్యంనామపితౄణా-
మాధిపత్యేఽపామోషధీనాం గర్భంధా ఋతస్య త్వావ్యోమన
ఋతస్య॥౧౧॥త్వావిభూమన ఋతస్యత్వా విధర్మణ ఋతస్యత్వా స-
త్యాయర్తస్యత్వాజ్యోతిషే ప్రజాపతిర్విరాజమపశ్య త్తయాభూతం
చభవ్యంచాసృజత తామృషిభ్యస్తిరోఽదధాత్తాం జమదగ్నిస్తప-
సాఽపశ్యత్తయా వై సపృశ్నీంకామానసృజతతత్పృశ్నీనాం
పృశ్నిత్వం యత్పృశ్నయో గృహ్యన్తెపృశ్నీనేవతైః కామాన్

యజమానోఽవరున్ద్ధే వాయురసి ప్రాణః ॥ ౧౨ ॥ నామేత్యా-
హ ప్రాణాపానావేవావరున్ద్ధే చక్షురసి శ్రోత్రంనామేత్యాహ చక్షు-
శ్శ్రోత్రేఏవావరున్ద్ధే రూపమసివర్ణో నామేత్యాహ ప్రజామేవావరున్ద్ధ ఋ-
తమసి సత్యం నామేత్యాహ క్షత్రమేవావరున్ద్ధే భూతమసి భవ్యం
నామేత్యాహ పశవో వా అపామోషధీనాంగర్భః పశూనేవ ॥ ౧౩ ॥
అవరున్ద్ధ ఏతావద్వై పురుషం పరిత స్తదేవావరున్ద్ధ ఋతస్య త్వా వ్యో-
మన ఇత్యాహేయంవా ఋతస్య వ్యోమేమామేవాభిజయత్యృ-
తస్య త్వా విభూమన ఇత్యాహాన్తరిక్షం వా ఋతస్య విభూమా-
న్తరిక్షమేవాభి జయత్యృతస్య త్వా విధర్మణ ఇత్యాహ ద్యౌర్వా
ఋతస్య విధర్మ దివమేవాభి జయత్యృతస్య ॥ ౧౪ ॥
త్వా సత్యాయేత్యాహ దిశో వా ఋతస్య సత్యం దిశ ఏవాభి జ-
యత్యృతస్య త్వా జ్యోతిష ఇత్యాహ సువర్గో వై లోక ఋతస్య
జ్యోతిస్సువర్గమేవలోకమభిజయత్యేతావన్తో వై దేవలోకాస్తానే -
వాభి జయతి దశ సంపద్యన్తే దశాక్షరా విరాడన్నం విరాడ్విరా-
జ్యేవాన్నాద్యే ప్రతితిష్ఠతి ॥ ౧౫ ॥
వ్యోమన ఋతస్య ప్రాణః పశూనేవ విధర్మ దివమేవాభి
జయత్యృతస్య షట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౫ ॥
దేవా వై యద్యజ్ఞేన నావారున్ధత తత్పరైరవారున్ధత తత్పరాణాం
పరత్వం యత్పరే దృశ్యన్తే యదేవ యజ్ఞేన నావరున్ద్ధే తస్యావరు-
ద్ధ్యై యయం ప్రథమం గృహ్ణాతీమమేవ తేన లోకమభి జయతి యం ద్వి-

తీయమ్వాన్తరిక్షం తేన యత్తృతీయమముమేవ తేన లోకమభి జయతి
యదేతే గృహ్యన్త ఏషాం లోకానామభిజిత్యై ॥౧౬॥ ఉత్తరేష్వహ-
స్స్వముతోఽర్వాఞ్చో గృహ్యన్తేఽభిజిత్యై వేమాఁల్లోకాన్పునరిమం
లోకం ప్రత్యవరోహన్తి యత్పూర్వేష్వహస్సు తతః పరాఞ్చో గృహ్య-
న్తే తస్మాదితః పరాఞ్చ ఇమే లోకా యదుత్తరేష్వహస్స్వముతోఽర్వా-
ఞ్చో గృహ్యన్తే తస్మాదముతోఽర్వాఞ్చ ఇమే లోకాస్తస్మాదయాతయా-
మ్నో లోకాన్మనుష్యా ఉపజీవన్తి బ్రహ్మవాదినో వదన్తి కస్మాథ్స-
త్యాదద్భ్య ఓషధయస్సంభవన్త్యోషధయః ॥౧౭॥ మనుష్యాణామన్నం
ప్రజాపతిం ప్రజా అను ప్రజాయన్త ఇతి పరానన్వితి బ్రూయాద్యద్గ్ర-
హ్ణాత్యద్భ్యస్త్వౌషధీభ్యో గృహ్ణామీతి తస్మాదద్భ్య ఓషధయస్సంభ-
వన్తి యద్గృహ్ణాత్యోషధీభ్యస్త్వా ప్రజాభ్యో గృహ్ణామీతి తస్మాదో-
షధయో మనుష్యాణామన్నం యద్గృహ్ణాతి ప్రజాభ్యస్త్వా ప్రజాప-
తయే గృహ్ణామీతి తస్మాత్ప్రజాపతిం ప్రజా అను ప్రజాయన్తే ॥ ౧౮ ॥

అభిజిత్యా ఓషధయోఽష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౬ ॥

ప్రజాపతిర్దేవాసురానసృజత తదనుయజ్ఞోఽసృజ్యత యజ్ఞ-
ఙ్ఛన్దాగ్ంసి తే విష్వఞ్చో వ్యక్రామన్థ్సోఽసురాననుయజ్ఞోఽపా-
క్రామద్యజ్ఞఙ్ఛన్దాగ్ంసి తే దేవా అమన్యన్తామీ వా ఇదమభూవన్
యద్వయగ్గ్ంస్మ ఇతి తే ప్రజాపతిముపాధావన్థ్సోఽబ్రవీత్ప్రజా-
పతిశ్ఛన్దసాం వీర్యమాదాయ తద్వః ప్రదాస్యామీతి స ఛన్దసాం
వీర్యమ్ ॥ ౧౯ ॥ ఆదాయ తదేభ్యః ప్రాయచ్ఛత్తదను ఛన్దాగ్-

వ్యపాక్రామఞ్ఛన్దాగ్ంసి యజ్ఞస్తతో దేవా అభవన్పరాఽసురా య
ఏవంఛన్దసాం వీర్యంవేదాఽఽశ్రావయాఽస్తు శ్రౌషడ్యజయే యజామహే
వషట్కారో భవత్యాత్మనా పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి బ్రహ్మ-
వాదినో వదన్తి కస్మైకమధ్వర్యురాఽఽశ్రావయతీతి ఛన్దసాం వీర్యా-
యేతి బ్రూయాదేతద్వై ॥ ౨౦ ॥ ఛన్దసాం వీర్యమాశ్రావయాఽస్తు శ్రౌ-
షడ్యజయే యజామహే వషట్కారో య ఏవం వేద సవీర్యైరేవ
ఛన్దోభిరర్చతి యత్కిం చార్చతి యదిన్ద్రో వృత్రమహన్నమే-
ధ్యం తద్యద్యతీనపావపదమేధ్యం తదథ కస్మాదైన్ద్రో యజ్ఞ ఆసగ్ం-
స్థాతోరిత్యాహురిన్ద్రస్య వా ఏషా యజ్ఞియా తనూర్యద్యజ్ఞస్తామేవ
తద్యజన్తి య ఏవం వేదోపైనం యజ్ఞో నమతి ॥ ౨౧ ॥

స ఛన్దసాంవీర్యంవా ఏవ తద్ద్వౌచ ॥ ౭ ॥

ఆయుర్దా అగ్నే హవిషో జుషాణో ఘృతప్రతీకో ఘృత-
యోనిరేధి । ఘృతంపీత్వా మధుచారుగవ్యం పితేవపుత్రమభిరక్ష-
తాదిమమ్ । ఆవృశ్చ్య తేవా ఏతద్యజమానోఽగ్నిభ్యాం యదేనయో-
శ్శృతంకృత్వాఽథాన్యత్రావభృథమవైత్యాయుర్దా అగ్నే హవిషో
జుషాణ ఇత్యవభృథమవైష్యఞ్జుహుయాదాహుత్యైవైనౌ శమ-
యతి నార్తిమార్చ్ఛతి యజమానో యత్కుసీదమ్ ॥ ౨౨ ॥ అప్ర-
తీ త్తంమయియేన యమస్య బలినా చరామి । ఇహైవ సన్నిరవదయే
తద్దైత త్తదగ్నే అనృణో భవామి । విశ్వలోప విశ్వదావస్య త్వాఽఽ-
సఞ్జుహోమ్యద్యా దేకోఽహుతా దేకస్సమసనా దేకః । తే నః కృణ్వ-

స్తు భేషజగ్ం సదస్సహైషా వరేణ్యమ్ । అయం నో నభసా పురస్స-
గ్గ్ం స్ఫానోఽభి రక్షతు । గృహాణామసమర్త్యై బహవో నో గృ-
హా అసన్ । స త్వం నః ॥ ౧౩ ॥ నభసస్పృత ఊర్జంనో ధేహి భ-
ద్రయా । పునర్నః నష్టమాకృధి పునర్నో రయిమాకృధి । దే-
వసగ్గ్ం స్ఫాన సహస్రపోషస్యేశిషే స నో రాస్వాజ్యానిగ్ం రాయస్పో-
షగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ం స్వస్తిమ్ । అగ్నిర్వావ యమ ఇ-
యం యమీ కుసీదం వా ఏతద్యమస్య యజమాన ఆదత్తే యదోష-
ధీభిర్వేదిగ్ం స్తృణాతి యదనుపాష్య ప్రయాయాద్గ్రీవబద్ధమేనమ్ ॥
అముష్మిఁల్లోకే నేనీయేరన్ యత్కుసీదమప్రతీత్తం మయీత్యుపౌష-
తీహైవ సన్ యమం కుసీదం నిరవదాయానృణస్సువర్గం లోకమేతి
యది మిశ్రమివ చరేదఞ్జలినా సక్తూన్ప్రదావ్యే జుహుయాదేష వా అగ్ని-
ర్వైశ్వానరో యత్ప్రదావ్యస్స ఏవైనగ్గ్ం స్వదయత్యహ్నాం విధా-
న్యామేకాష్టకాయామపూపం చతుశ్శరావం పక్త్వా ప్రాతరేతేన క-
క్షముపోషేద్యది ॥ ౧౪ । దహతి పుణ్యసమం భవతి యద్దినదహతి
పాపసమమేతేన హ స్మ వా ఋషయః పురా విజ్ఞానేన దీర్ఘసత్రముప
యన్తి యో వా ఉపద్రష్టారముపశ్రోతారమనుఖ్యాతారం విద్వాన్
యజతే సమముష్మిఁల్లోక ఇష్టాపూర్తేన గచ్ఛతేఽగ్నిర్వా ఉపద్ర-
ష్టా వాయురుపశ్రోతాఽఽదిత్యోఽనుఖ్యాతా తాన్ య ఏవం వి-
ద్వాన్ యజతే సమముష్మిఁల్లోక ఇష్టాపూర్తేన గచ్ఛతేఽయం నో న-
భసా పురః ॥ ౧౫ ॥ ఇత్యాహాగ్నిర్వై నభసా పురోఽగ్నిమేవైతదా-

హైతస్మై గోపాయతిసత్వం నో నభసస్పత ఇత్యాహ వాయుర్వై న-
భసస్పతిర్వాయుమేవ తదాహైతస్మై గోపాయతి దేవ సఙ్గ్ స్ఫానేత్యా-
హాసౌ వా ఆదిత్యో దేవస్సఙ్గ్ స్ఫానఆదిత్యమేవ తదాహైతస్మై గో-
పాయతి ॥ ౨౭ ॥

కుసీదం త్వం నపనమోష్యేదద్యదిపుర ఆదిత్యమేవ తదాహై-
తస్మై గోపాయతి ॥ ౮ ॥

ఏతంయువానం పరివ్యాదదామి తేనక్రీడన్తీశ్చరత ప్రియేణ ।
మానశ్శాప్త జనుషాసుభాగా రాయస్పోషేణ సమిషామదేమ । న-
మోమహిమ్న ఉతచక్షుషే తే మరుతాంపితస్తదహం గృణామి । అ-
ను మన్యస్వ సుయజాయజామజుష్టం దేవానామిదమస్తు హవ్యమ్ ।
దేవానామేష ఉపనాహ ఆసీదపాంగర్భఓషధీషున్యక్తః । సోమస్య
ద్రప్సమవృణీత పూషా ॥ ౨౮ ॥ బృహన్నద్రిరభవత్తదేషామ్ । ప్రతా
వత్సానాం పతిరభిన్నయానామథోపితామహతాంగర్గరాణామ్ । వ-
త్సోజరాయు ప్రతిధుక్పీయూష ఆమిక్షా మస్తుఘృతమస్యరేతః ।
త్వాంగావోవృణత రాజ్యాయ త్వాగ్ం హవన్త మరుతస్స్వ-
ర్కాః । వర్ష్మన్క్షత్రస్య కకుభి శిశ్రియాణస్తతో న ఉగ్రోవిభజా
వసూని । వ్యృద్ధేనవా ఏష పశునా యజతే యస్యైతానినక్రియ-
న్తఏషహ వై సమృద్ధేన యజతేయస్యైతానిక్రియన్తే ॥ ౨౯ ॥

పూషాక్రియన్తఏషాఽష్టౌచ ॥ ౯ ॥

సూర్యో దేవో దివిషద్భ్యో ధాతా క్షత్రాయవాయుః ప్రజా-
భ్యః । బృహస్పతిస్త్వా ప్రజాపతయే జ్యోతిష్మతీం జుహోతు । య-
స్యాస్తే హరితో గర్భోఽథో యోనిర్ హిరణ్యయీ । అఙ్గాన్యహ్రు-
తా యస్యై తాం దేవైః సమజీగమమ్ । ఆవర్తనవర్తయ నినివర్తన-
నవర్తనేన్ద్ర నర్దబుద । భూమ్యాశ్చతస్రః ప్రదిశస్తాభిరావర్త-
యాపునః । వితే భినద్మితకరీం వియోనింవిగవీన్యౌ । వి ॥ ౩౦॥ మా-
తరం చపుత్రంచ విగర్భంచ జరాయుచ । బహిస్తే అస్తు బాలితి ।
ఉరుద్రప్సో విశ్వరూపఇన్దుః పవమానో ధీరఆనఞ్జగర్భమ్ । ఏకపదీ
ద్విపదీ త్రిపదీచతుష్పదీ పఞ్చపదీ షట్పదీసప్తపద్యష్టాపదీ భువ-
నాఽను ప్రథతాగ్ స్వాహా । మహీద్యౌః పృథివీచన ఇమంయ-
జ్ఞంమిమిక్షతామ్ । పిపృతాం నోభరీమభిః ॥ ౩౧ ॥

గవీన్యౌ విచతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

ఇదం వామాస్యే హవిః ప్రియమిన్ద్రాబృహస్పతీ । ఉక్థం మద-
శ్చ శస్యతే । అయంవాంపరిషిచ్యతేసోమఇన్ద్రాబృహస్పతీ । చారు-
ర్మదాయ పీతయే । అస్మే ఇన్ద్రా బృహస్పతీ రయింధత్తగ్ం శతగ్వి-
నమ్ । అశ్వావన్తగ్ం సహస్రిణమ్।బృహస్పతిర్నః పరి పాతు పశ్చా-
దుతో త్తరస్మాదధరాదఘాయోః । ఇన్ద్రః పురస్తాదుతమధ్యతోనస్స-
ఖాసఖిభ్యో వరివః కృణోతు । వితే విష్వగ్వాత జూతాసో అగ్నే భా-
మాసః ॥ ౩౨ ॥ శుచేశుచయశ్చరన్తి । తువిమ్రక్షాసో దివ్యానవ-
గ్వా వనావనన్తి ధృషతారుజన్తః । త్వామగ్నే మానుషీరీడతే వి-

శో° హోతారం విదంవివిచిగ్ం రత్నధాతమమ్ । గుహా సన్తగ్ం సు-
భగం విశ్వదర్శతం తువిష్వణసగ్ం సుయజం ఘృతశ్రియమ్ । ధాతా
దదాతు నో రయిమీశానో జగతస్పతిః । స నః పూర్ణేన వావనత్ ।
ధాతా ప్రజాయా ఉత రాయ ఈశే ధాతేదం విశ్వం భువనం జజాన ।
ధాతా పుత్రం యజమానాయ దాతా ॥ 33 ॥ తస్మా ఉ హవ్యం ఘృ-
తవద్విధేమ । ధాతా దదాతు నో రయిం ప్రాచీం జీవాతుమక్షితామ్ ।
వయం దేవస్య ధీమహి సుమతిగ్ం సత్యరాధసః । ధాతా దదాతు దా-
శుషే వసూని ప్రజాకామాయ మీఢుషే దురోణే । తస్మై దేవా అమృ-
తాస్సంవ్యయన్తాం విశ్వే దేవాసో అదితిస్సజోషాః । అను నోఽ-
ద్యానుమతిర్యజ్ఞం దేవేషు మన్యతామ్ । అగ్నిశ్చ హవ్యవాహనో భ-
వతాం దాశుషే మయః । అన్విదనుమతే త్వమ్ ॥ 34 ॥ మన్యాసై శం
చ నః కృధి । క్రత్వే దక్షాయ నో హిను ప్రణ ఆయూగ్ంషి తారిషః ।
అనుమన్యతామనుమన్యమానా ప్రజావన్తగ్ం రయిమక్షీయమాణ-
మ్ । తస్యై వయగ్ం హేడసి మాఽపి భూమ సా నో దేవీ సుహవా శ-
ర్మ యచ్ఛతు । యస్యామిదం ప్రదిశి యద్విరోచతేఽనుమతిం ప్ర-
తి భూషన్త్యాయవః । యస్యా ఉపస్థ ఉర్వన్తరిక్షగ్ం సా నో దేవీ సుహ-
వా శర్మ యచ్ఛతు ॥ 35 ॥ రాకామహగ్ం సుహవాగ్ం సుష్టుతీ హు-
వే శృణోతు నస్సుభగా బోధతు త్మనా । సీవ్యత్వపస్సూచ్యాఽచ్ఛిద్య-
మానయా దదాతు వీరగ్ం శతదాయముక్థ్యమ్ । యాస్తే రాకే సు-
మతయస్సుపేశసో యాభిర్దదాసి దాశుషే వసూని । తాభిర్నో అ-

ద్యుమ్నమస్మాసుధేహి సహస్రపోషగ్ం సుభగా రరాణా । సినీవాలీయా సుపాణిః । కుహూమహగ్ంసుభగాం విద్మనాపసమస్మిన్ యజ్ఞేసుహ-వాం జోహవీమి । సానోదదాతు శ్రవణంపితౄణాం తస్యాస్తేదేవి హవిషావిధేమ । కుహూర్దేవానామమృతస్య పత్నీహవ్యానో అస్య హవిషశ్చికేతు । సందాశుషేకిరతు భూరివామగ్ం రాయస్పోషం చికితుషేదధాతు ॥ ౩౮ ॥

ధామోష్టా దాతా త్వమస్యరిత్రగ్ం సానో దేవీసుహవాశర్మ యచ్ఛతుశ్రవణం చతుర్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౧ ॥

అగ్నే తేజస్విన్ వాయురసవ స్తైత్రదా ఆపాం నామధేయం వాయురసి ప్రాణో నామ దేవానాం యద్యజ్ఞేన ప్రజాపతిర్దేవాస్తు-రానాయుదార ఏతంయువానగ్ం సూర్యో ఽదేవ ఇదంత్వా మే కాదశ ॥

అగ్నే తేజస్విన్ వాయురసి ఛన్దసాంవీర్యం మాతరంచ పత్రి-గ్ంశత్ ॥ ౩౮ ॥

అగ్నే తేజస్విన్ చికితుషేదధాతు.

హరిః ఓం

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతఃపరం పరిశిష్టవాక్యపఞ్చాశదాదావిదం ([illegible]) చిహ్న-మాత్రగ్రన్థపూర్తి నిశ్చీయతే.

తృతీయకాణ్డే చతుర్థప్రశ్నః

హరిః ఓమ్॥ వివా ఏతస్య యజ్ఞ ఋధ్యతే యస్య హవిరతిరిచ్యతే సూర్యో దేవో దివిషద్భ్య ఇత్యాహ బృహస్పతినా చైవాస్య ప్రజాపతినా చ యజ్ఞస్య వ్యృద్ధమపి వపతి రక్షాగ్ంసి వా ఏతత్పశుగ్ం సచన్తే యదేకదేవత్య ఆలబ్ధో భూయాన్భవతి యస్యాస్తే హరితో గర్భ ఇత్యాహ దేవత్రైవైనం గమయతి రక్షసామపహత్యా ఆవర్తన వర్తయేత్యాహ ॥ ౧ ॥ బ్రహ్మణైవైనమావర్తయతి వి తే భినద్మి తకరీమిత్యాహ యథా యజురేవైతదురుద్రప్సో విశ్వరూప ఇన్దురిత్యాహ పశవో వై ద్రప్స ఇన్దుః పశుభిరేవైనగ్ం సమర్ధయతి దివం వై యజ్ఞస్య వ్యృద్ధం గచ్ఛతి పృథివీమతిరిక్తం తద్యన్న శమయేదార్తిమార్చ్ఛేద్యజమానో మహీ ద్యౌః పృథివీ చ న ఇత్యాహ ॥ ౨ ॥ ఆభ్యామేవోభాభ్యాం యజ్ఞస్య వ్యృద్ధం చాతిరిక్తం చ శమయతి నార్తిమార్చ్ఛతి యజమానో భస్మనాఽభి సమూహతి స్వగాకృత్యా అథో అనయోర్వా ఏష గర్భోఽనయోరేవైనం దధాతి యదవద్యేదతి తద్రేచయేద్యన్నావద్యేత్పశోరాలబ్ధస్య నావద్యేత్పురస్తాన్నాభ్యా అన్యదవద్యేదుపరిష్టాదన్యత్పురస్తాద్వై నా-

ఖ్యై । ౩ । ప్రాణ ఉపరిష్టాదష్టానో యావానేవ పశు స్తస్యావద్య-
తి విష్ణవే శిపివిష్టాయ జుహోతి యద్వై యజ్ఞస్యాతిరిచ్యతే యః ప-
శోర్భూమా యా పుష్టి స్తద్విష్ణుశ్శిపివిష్టోఽతిరి క్త ఏవాతిరి క్తం ద-
ధాత్యతిరిక్తస్య శాన్త్యై అష్టా ప్రుడ్ఢిరణ్యం దక్షిణాఽష్టాపదీ హ్యే-
షాఽఽత్మా నవమః పశో రాప్త్యై అ న్తరకోశ ఉష్ణీషేణావిష్టితం భవ-
త్యేవమివ హి పశురుల్బమివ చర్మేవ మాగ్ంసమివాస్థీవ యావానేవ
పశు స్తమాప్త్వాఽవరున్ధే యస్యైషా యజ్ఞే ప్రాయశ్చి త్తిః క్రియ-
త ఇష్ట్వా వసీయాన్భవతి ॥ ౪ ॥

వర్ణయేత్యాహ స ఇతి వై నాభ్యా ఉల్బమివైకవిగ్ంశతిశ్చ ॥

ఆవో భువ శుచిపా ఉపసద్య సహస్రం తే నియుతో విశ్వ-
వార। ఉపో తే అన్ధో మద్యమయామి యస్య దేవ దధిషే పూర్వపే-
యమ్ । ఆకూత్యై త్వా కామాయ త్వా సమృధే త్వా కిక్కిటా తే మ-
నః ప్రజాపతయే స్వాహా కిక్కిటా తే ప్రాణం వాయవే స్వాహా కిక్కి-
టా తే చక్షుస్సూర్యాయ స్వాహా కిక్కిటా తే శ్రోత్రం ద్యావాపృథి-
వీభ్యాగ్ం స్వాహా కిక్కిటా తే వాచగ్ం సరస్వత్యై స్వాహా ॥ ౫ ॥ త్వం
తురీయా వశినీ వశాఽసి సకృద్యత్త్వా మనసా గర్భ ఆశయత్ । వశా
త్వం వశినీ గచ్ఛ దేవాన్థ్సత్యాస్సన్తు యజమానస్య కామాః । అ-
జాఽసి రయిష్ఠా పృథివ్యాగ్ం సీదోర్ధ్వాఽన్తరిక్షముపతిష్ఠస్వ దివి
తే బృహద్భాః । తన్తుం తన్వన్రజసో భానుమన్విహి జ్యోతిష్మతః ప-
థో రక్ష ధియా కృతాన్ । అనుల్బణం వయత జోగువామపో మను-

ర్భవజ్జనయ్యాద్దైవ్యం జనమ్। మనసోఽహావిరసి ప్రజాపతేర్వర్ణోఽగా-
త్రాణాం తే గాత్రభాజో భూయాస్మ ॥ ౬ ॥

సరస్వత్యైస్వాహా మధుత్రయోదశచ ॥ ౧ ॥

ఇమే వై సహాస్తాం తే వాయుర్వ్యవాత్తే గర్భమదధాతాంత-
గ్ం సోమః ప్రాజనయదగ్నిరగ్రసత స ఏతం ప్రజాపతిరాగ్నేయమష్టా-
కపాలమపశ్యత్తం నిరవపత్తేనైవైనామగ్నేరధి నిరక్రీణాత్తస్మాదప్య-
న్యదేవత్యామాలభమాన ఆగ్నేయమష్టాకపాలం పురస్తాన్నిర్వపేద-
గ్నేరేవైనామధి నిష్క్రీయాలభతే యత్ ॥ ౨ ॥ వాయుర్వ్యవాత్త-
స్మాద్వాయవ్యా యదిమే గర్భమదధాతాంతస్మాద్ద్యావాపృథివ్యా య-
త్సోమః ప్రాజనయదగ్నిరగ్రసత తస్మాదగ్నీషోమీయా యదనయో-
ర్వియతోర్వాగవదత్తస్మాత్సారస్వతీ యత్ప్రజాపతిరగ్నేరధి నిరక్రీ-
ణాత్తస్మాత్ప్రాజాపత్యా సా వా ఏషా సర్వదేవత్యా యదజా వశా వా-
యవ్యామాలభేత భూతికామో వాయుర్వై క్షేపిష్ఠా దేవతా వా-
యుమేవ స్వేన ॥ ౩ ॥ భాగధేయేనోపధావతి స ఏవైనం భూతిం గమ-
యతి ద్యావాపృథివ్యామాలభేత కృషమాణః ప్రతిష్ఠాకామో దివ
ఏవాస్మై పర్జన్యో వర్షతి వ్యస్యామోషధయో రోహన్తి సమర్ధుక-
మస్య సస్యం భవత్యగ్నీషోమీయామాలభేత యః కామయేతాన్న-
వానన్నాదః స్యామిత్యగ్నినైవాన్నమవరున్ధే సోమేనాన్నాద్యమన్న-
వానేవాన్నాదో భవతి సారస్వతీమాలభేత య ॥ ౪ ॥ ఈశ్వరో వా-
చో వదితోః సన్వాచం న వదేద్వాగ్వై సరస్వతీ సరస్వతీమేవ స్వేన

భాగధేయేనోప ధావతి స ఏవాస్మిన్వాచం దధాతి ప్రాజాపత్యమా
లభేత యః కామయేతానభిజితమభిజయేయమితి ప్రజాపతిస్సర్వా దేవ-
తా దేవతాభిరేవానభిజితమభిజయతి వాయవ్యయోపాకరోతి వాయో-
రేవైనామవరుధ్యాలభత ఆకూత్యై త్వా కామాయ త్వా ॥ ౧౦ ॥ ఇ-
త్యాహ యథాయజురేవైతత్కిక్కిటాకారం జుహోతి కిక్కిటాకారే-
ణ వై గ్రామ్యాః పశవో రమన్తే ప్రారణ్యాః పతన్తి యత్కిక్కిటాకా-
రం జుహోతి గ్రామ్యాణాం పశూనాం ధృత్యై పర్యగ్నౌ క్రియ-
మాణే జుహోతి జీవన్తీమేవైనాఁ సువర్గం లోకం గమయతి త్వం
తురీయా వశినీ వశాఽసీత్యాహ దేవత్రైవైనాం గమయతి సత్యాస్స-
న్తు యజమానస్య కామా ఇత్యాహైష వై కామః ॥ ౧౧ ॥ యజమా-
నస్య యదనార్త ఉదృచం గచ్ఛతి తస్మాదేవమాశాఽసీరన్నిష్ఠే-
త్యాహేష్వేవైనాం లోకేషు ప్రతిష్ఠాపయతి దివి తే బృహద్భా ఇ-
త్యాహ సువర్గ ఏవాస్మై లోకే జ్యోతిర్దధాతి తన్తుం తన్వన్రజసో
భానుమన్విహీత్యాహేమానేవాస్మై లోకాన్జ్యోతిష్మతః కరోత్యను-
ల్బణం వయత జోగువామప ఇతి ॥ ౧౨ ॥ ఆహ యద్వై యజ్ఞ ఉల్బ-
ణం క్రియతే తస్యైవైషా శాన్తిర్మనుర్భవ జనయా దైవ్యం జన-
మిత్యాహ మానవ్యో వై ప్రజాస్తా ఏవాద్యాః కురుతే మనసో హవిరసీ-
త్యాహ స్వగాకృత్యై గాత్రాణాం తే గాత్రభాజో భూయాస్మేత్యా-
హాశిషమేవైతామాశాస్తే తస్యై వా ఏతస్యా ఏకమేవాదేవయజనం
యదాలబ్ధాయామభ్రః ॥ ౧౩ ॥ భవతి యదాలబ్ధాయామభ్రస్స్యా-

ద్రప్సువా ప్రవేశయేత్సర్వాంత్వా ప్రాశ్నీయాద్యద్ద్రప్సుం ప్రవేశయేద్య-
జ్ఞవేశసం కుర్యాత్సర్వామేవ ప్రాశ్నీయాదిన్ద్రియమేవాత్మన్ధత్తే
సావా ఏషా త్రయాణామేవావరుద్ధా సంవత్సరసదస్సహస్రయాజి -
నో గృహమేధినస్త ఏవైతయా యజేరన్తేషామేవైషా౽౽ప్తా ॥

యద్వత్సేన సారస్వతీమాలభేత యః కామాయత త్వా కామోప్త
ఇత్యబ్ధ్యో ద్విచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౩ ॥

చిత్తంచ చిత్తిశ్చాకూతం చాకూతిశ్చ విజ్ఞాతంచ విజ్ఞానంచ
మనశ్చ శక్వరీశ్చ దర్శశ్చ పూర్ణమాసశ్చ బృహచ్చ రథన్తరంచ ప్రజా-
పతిర్జయానిన్ద్రాయ వృష్ణే ప్రాయచ్ఛదుగ్రః పృతనా౽౽జ్యే-
షు తస్మై విశస్సమనమన్త సర్వాస్స ఉగ్రస్సహి హవ్యో బభూవ దే-
వాసురాస్సంయత్తా ఆసన్థ్స ఇన్ద్రః ప్రజాపతిముపాధావత్తస్మా ఏతా-
ఞ్జయాన్ప్రాయచ్ఛత్తానజుహోత్తతో వై దేవా అసురానజయన్
యదజయన్తజ్జయానాం జయత్వగ్గ్ స్పర్ధమానేనైతే హోతవ్యా
జయత్యేవ తాం పృతనామ్ ॥ ౧౫ ॥

ఉప పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౪ ॥

అగ్నిర్భూతానామధిపతిస్స మా౽వత్విన్ద్రో జ్యేష్ఠానాం
యమః పృథివ్యా వాయురన్తరిక్షస్య సూర్యో దివశ్చన్ద్రమా నక్ష-
త్రాణాం బృహస్పతిర్బ్రహ్మణో మిత్రస్సత్యానాం వరుణో౽పాగ్ం
సముద్రస్స్రోత్యానామన్నగ్ం సామ్రాజ్యానామధిపతి తన్మా౽వతు
సోమ ఓషధీనాగ్ం సవితా ప్రసవానాగ్ం రుద్రః పశూనాం త్వష్టా

రూపాణాంవిష్ణుః పర్వతానాం మరుతో గణానామధిపతయస్తే మా-
ఽవన్తు పితరః పితామహాః పరేఽవరే తతాస్తతామహా ఇహ
మాఽవత । అస్మిన్బ్రహ్మన్నస్మిన్క్షత్రేఽస్యామాశిష్యస్యాం పురో-
ధాయామస్మిన్కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యామ్ ॥ ౧౬ ॥

అవరైస్త్రదశచ । ౫ ॥

దేవా వై యద్యజ్ఞేఽకుర్వత తదసురా అకుర్వత తే దేవా
ఏతానభ్యాతానానపశ్యన్తానభ్యాతన్వత యద్దేవానాం కర్మాసీదార్ధ్య-
త తద్యదసురాణాం న తదార్ధ్యత యేన కర్మణేర్త్సేత్తత్ర హోత-
వ్యా ఋధ్నోత్యేవ తేన కర్మణా యద్విశ్వే దేవాస్సమభరన్తస్మా-
దభ్యాతానా వైశ్వదేవా యత్ప్రజాపతిర్జయాన్ప్రాయచ్ఛత్తస్మాజ్జ-
యాః ప్రాజాపత్యాః ॥ ౧౭ ॥ (☞) యద్రాష్ట్రభృద్భీ రాష్ట్రమాద-
దత తద్రాష్ట్రభృతాగ్ం రాష్ట్రభృత్త్వం తే దేవా అభ్యాతానైర-
సురానభ్యాతన్వత జయైరజయన్రాష్ట్రభృద్భీ రాష్ట్రమాదదత య-
ద్దేవా అభ్యాతానైరసురానభ్యాతన్వత తదభ్యాతానానామభ్యాతా-
నత్వంయజ్జయైరజయన్తజ్జయానాం జయత్వం యద్రాష్ట్రభృద్భీ రా-
ష్ట్రమాదదతతద్రాష్ట్రభృతాగ్ంరాష్ట్రభృత్త్వం తతో దేవా అ-
భవన్పరాఽసురాయో భ్రాతృవ్యవాన్త్స్యాత్స ఏతాఞ్జుహుయాదభ్యా-
తానైరేవ భ్రాతృవ్యానభ్యాతనుతే జయైర్జయతి రాష్ట్రభృద్భీ రా-
ష్ట్రమాదత్తే భవత్యాత్మనా పరాఽస్య భ్రాతృవ్యో భవతి ॥ ౧౮ ॥

ప్రాజాపత్యాస్సోఽష్టాదశ చ ॥ ౬ ॥

ఋతాషాడృతధామాఽగ్నిర్గన్ధర్వస్తస్యౌషధయోఽప్సరస ఊర్జో నామ స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాన్తు తస్మై స్వాహా తాభ్యస్స్వాహా సగ్ంహితో విశ్వసామా సూర్యో గన్ధర్వస్తస్య మరీచయోఽప్సరస ఆయువస్సుషుమ్నస్సూర్యరశ్మిశ్చన్ద్రమా గన్ధర్వస్తస్య నక్షత్రాణ్యప్సరసో బేకురయో భుజ్యుస్సుపర్ణో యజ్ఞో గన్ధర్వస్తస్య దక్షిణా అప్సరస స్తవాః ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా మనః ॥ ౧౯ ॥ గన్ధర్వస్తస్య ఋక్సామాన్యప్సరసో వహ్నయ ఇషిరో విశ్వవ్యచా వాతో గన్ధర్వస్తస్యాపోఽప్సరసో ముదా భువనస్య పతే యస్య త ఉపరి గృహా ఇహ చ । స నో రాస్వాజ్యానిగ్ం రాయస్పోషగ్ం సువీర్యగ్ం సంవత్సరీణాగ్ం స్వస్తిమ్ । పరమేష్ఠ్యధిపతిర్మృత్యుర్గన్ధర్వస్తస్య విశ్వమప్సరసో భువస్సుక్షితిస్సుభూతిర్భద్రకృత్సువర్వాన్పర్జన్యో గన్ధర్వస్తస్య విద్యుతోఽప్సరసో రుచో దూరేహేతిరమృడయః ॥ ౨౦ ॥ మృత్యుర్గన్ధర్వస్తస్య ప్రజా అప్సరసో భీరువశ్చారుః కృపణకాశీ కామో గన్ధర్వస్తస్యాధయోఽప్సరసశ్శోచయన్తీర్నామ స ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాతు తా ఇదం బ్రహ్మ క్షత్త్రం పాన్తు తస్మై స్వాహా తాభ్యస్స్వాహా స నో భువనస్య పతే యస్య త ఉపరి గృహా ఇహ చ । ఉరు బ్రహ్మణేఽస్మై క్షత్త్రాయ మహి శర్మ యచ్ఛ ॥ ౨౧ ॥

మనోఽమృడయష్షట్చ త్వారిగ్ంశచ్చ ॥ 2 ॥

రాష్ట్రకామాయ హోతవ్యా రాష్ట్రం వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రేణైవాస్మై రాష్ట్రమవరున్ధే రాష్ట్రమేవ భవత్యాత్మనే హోతవ్యా రాష్ట్రం వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రం ప్రజా రాష్ట్రం పశవో రాష్ట్రం యచ్ఛ్రేష్ఠో భవతి రాష్ట్రేణైవ రాష్ట్రమవరున్ధే వసిష్ఠస్సమానానాం భవతి గ్రామకామాయ హోతవ్యా రాష్ట్రం వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రగ్ం సజాతా రాష్ట్రేణైవాస్మై రాష్ట్రగ్ం సజాతానవరున్ధే గ్రామీ ॥ ౧౧ ॥ ఏవ భవత్యధిదేవనే జుహోత్యధిదేవన ఏవాస్మై సజాతానవరున్ధే త ఏనమవరుద్ధా ఉప తిష్ఠన్తే రథముఖ ఓజస్కామస్య హోతవ్యా ఓజో వై రాష్ట్రభృత ఓజో రథ ఓజసైవాస్మా ఓజోఽవరున్ధ ఓజస్వ్యేవ భవతి యో రాష్ట్రాదపభూతస్స్యాత్తస్మై హోతవ్యా యావన్తోఽస్య రథాస్స్యుస్తాన్బ్రూయాద్యుఙ్గ్ధ్వమితి రాష్ట్రమేవాస్మై యునక్తి ॥ ౧౩ ॥ ఆహుతయో వా ఏతస్యాక్లృప్తా యస్య రాష్ట్రం న కల్పతే స్వరథస్య దక్షిణం చక్రం ప్రవృహ్య నాడీమభి జుహుయాదాహుతీరేవాస్య కల్పయతి తా అస్య కల్పమానా రాష్ట్రమను కల్పతే సంగ్రామే సంయత్తే హోతవ్యా రాష్ట్రం వై రాష్ట్రభృతో రాష్ట్రే ఖలు వా ఏతే వ్యాయచ్ఛన్తే యే సంగ్రామగ్ం సంయన్తి యస్య పూర్వస్య జుహ్వతి స ఏవ భవతి జయతి తగ్ం సంగ్రామం మాన్ధుక ఇధ్మః ॥ ౧౪ ॥ భవత్యఙ్గారా ఏవ ప్రతివేష్టమానా అమిత్రాణామస్య సేనాం ప్రతి వేష్టయన్తి య ఉన్మాద్యేత్తస్మై హోతవ్యా గన్ధర్వాప్సరసో వా ఏతమున్మాదయన్తి య ఉన్మాద్యత్యేతే ఖలు వై గన్ధ-

గ్వాప్సరసా యద్రాష్ట్రభృతస్తస్మై స్వాహా తాభ్యస్స్వాహేతి
జుహోతి తేనైవైనాఞ్ఛమయతి న్యగ్రోధ ఔదుమ్బర ఆశ్వ-
త్థః ప్లక్ష ఇతీధ్మో భవత్యేతే వై గన్ధర్వాప్సరసాం గృహాస్స్వ ఏవై-
నాన్ ॥ ౨౫ ॥ ఆయతనే శమయత్యభిచరతా ప్రతిలోమగ్ం
హోతవ్యాః ప్రాణానేవాస్య ప్రతీచః ప్రతి యౌతి తం తతో యేన కేన
చ స్తృణుతే స్వకృత ఇరిణే జుహోతి ప్రదరే వైతద్వా అస్యై నిర్-
ఋతిగృహీతం నిర్ఋతిగృహీత ఏవైనం నిర్ఋత్యా గ్రాహయతి
యద్వాచః క్రూరం తేన వషట్కరోతి వాచ ఏవైనం క్రూరేణ
ప్రవృశ్చతి తాజగార్తిమార్ఛతి యస్య కామయేతాన్నాద్యమ్
ఆదదీయేతి తస్య సభాయాముత్తానో నిపద్య భువనస్య పత ఇతి తృణా-
ని సం గృహ్ణీయాత్ప్రజాపతిర్వై భువనస్య పతిః ప్రజాపతినైవా-
స్యాన్నాద్యమాదత్త ఇదమహమముష్యాముష్యాయణస్యాన్నాద్య-
గ్ం హరామీత్యాహాన్నాద్యమేవాస్య హరతి షడ్భిర్హరతి షడ్వా
ఋతవః ప్రజాపతినైవాస్యాన్నాద్యమాదాయర్తవోఽస్మా అను ప్ర
యచ్ఛన్తి ॥ ౨౬ ॥ యో జ్యేష్ఠబన్ధురపభూతస్స్యాత్తగ్ం
స్థలేఽవసాయ్య బ్రహ్మౌదనం చతుశ్శరావం పక్త్వా తస్మై
హోతవ్యా వర్ష్మ వై రాష్ట్రభృతో వర్ష్మ స్థలం వర్ష్మణైవై-
నం వర్ష్మ సమానానాం గమయతి చతుశ్శరావో భవతి ది-
క్ష్వేవ ప్రతి తిష్ఠతి క్షీరే భవతి రుచమేవాస్మిన్దధాత్యుద్ధరతి

శృతన్త్వాయతనవిదాహ్వన్భవతి మధ్యతస్త్వాయ చత్వార ఆదిత్యాః ప్రాశ్నన్తి దిశామేవజ్యోతిషి జుహోతి ॥ ౨౮ ॥

గావిమా యుక్తిర్ధర్మస్స ఏవైనావన్నాద్యం యచ్ఛన్త్యేకా-న్నవఙ్శాంశచ్చ ॥ ౮ ॥

దేవికా నిర్వపేత్ప్రజాకామశ్ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ఛన్దాగ్ంసీవ ఖలు వై ప్రజాశ్ఛన్దోభిరేవాస్మై ప్రజాః ప్రజనయతి ప్రథమం ధాతారం కరోతి మిథునీ ఏవ తేన కరోత్యన్వేవాస్మా అనుమతిర్మన్యతే రాతే రాకా ప్రసినీవాలీ జనయతి ప్రజాస్వేవ ప్రజాతాసు కుహ్వా వాచం దధాత్యేతా ఏవనిర్వపేత్పశుకామశ్ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ఛన్దాగ్ంసి ॥ ౨౯ ॥ ఇవ ఖలు వై పశవశ్ఛన్దోభిరేవాస్మై పశూన్ప్రజనయతి ప్రథమం ధాతారం కరోతి ప్రైవ తేన వాపయత్యన్వేవాస్మా అనుమతిర్మన్యతే రాతే రాకా ప్రసినీవాలీ జనయతి పశూనేవ ప్రజాతాన్కుహ్వా ప్రతిష్ఠాపయత్యేతా ఏవ నిర్వపేద్గ్రామకామశ్ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ఛన్దాగ్ంసీవ ఖలు వై గ్రామశ్ఛన్దోభిరేవాస్మై గ్రామమ్ ॥ ౩౦ ॥ అవరున్ధే మధ్యతో ధాతారం కరోతి మధ్యత ఏవైనం గ్రామస్య దధాత్యేతా ఏవనిర్వపేజ్జ్యోగామయావీ ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ఛన్దాగ్ంసి ఖలు వా ఏతమభి మన్యన్తే యస్య జ్యోగామయతి ఛన్దోభిరేవైనమగదం కరోతి మధ్యతో ధాతారం కరోతి మధ్యతో వా ఏతస్యాక్లృప్తం యస్య జ్యోగామయతి మధ్యత ఏవాస్య తేన కల్పయత్యేతా ఏవని ॥ ౩౧ ॥ ర్వపేద్యం యజ్ఞో

నోపదస్యతైచ ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ ఛన్దాగ్ంసి ఖలు వా ఏతం నోపనమ-
న్తీయం యజ్ఞో నోపనమతి ప్రథమం ధాతారం కరోతి ముఖత ఏవాస్మై
ఛన్దాగ్ంసి దధాత్యుపైనం యజ్ఞో నమత్యేతా ఏవ నిర్వపేదీజానశ్ ఛ-
న్దాగ్ంసి వై దేవికా యాతయామానీవ ఖలు వా ఏతస్య ఛన్దాగ్ంసి య
ఈజాన ఉత్తమం ధాతారం కరోతి ॥ 3౨ ॥ ఉపరిష్టాదేవాస్మై ఛన్దాగ్ం-
స్యయాతయామాన్యవ రున్ధ ఉపైనముత్తరో యజ్ఞో నమత్యేతా ఏవ
నిర్వపేద్యం మేధా నోపనమేచ్ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ ఛన్దాగ్ంసి ఖలు
వా ఏతం నోపనమన్తీయం మేధా నోపనమతి ప్రథమం ధాతారం
కరోతి ముఖత ఏవాస్మై ఛన్దాగ్ంసి దధాత్యుపైనం మేధా నమత్యేతా
ఏవ నిర్వపేత్ ॥ 33 ॥ రుక్కామశ్ ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ ఛన్దాగ్ంసీవ
ఖలు వై రుక్ఛన్దోభిరేవాస్మిన్ రుచం దధాతి క్షీరే భవన్తి రుచమేవా-
స్మిన్దధతి మధ్యతో ధాతారం కరోతి మధ్యత ఏవైనగ్ం రుచా
దధాతి గాయత్రీ వా అనుమతిస్త్రిష్టుగ్రాకా జగతీ సినీవాల్యనుష్టు-
ప్కుహూర్ధాతా వషట్కారః పూర్వపక్షో రాకాఽపరపక్షః కు-
హూరమావాస్యా సినీవాలీ పౌర్ణమాస్యనుమతిశ్ చన్ద్రమా ధా-
తాఽష్టౌ ॥ 3౪ ॥ వసవోఽష్టాక్షరా గాయత్ర్యేకాదశ రుద్రా ఏకా-
దశాక్షరా త్రిష్టుబ్ద్వాదశాదిత్యా ద్వాదశాక్షరా జగతీ ప్రజాపతిర-
నుష్టుబ్ధాతా వషట్కార ఏతద్వై దేవికాః సర్వాణి చ ఛన్దాగ్ంసి సర్వా-
శ్చ దేవతా వషట్కారస్తా యత్సహ సర్వా నిర్వపేదీశ్వరా ఏనం ప్రద-

హోతా ద్వౌ ప్రథమౌ నిరుప్య ధాతుస్తృతీయం నిర్వపేత్తథో ఏవాము-త్రైతే నిర్వపేత్తథైనం సప్రదహత్యథో యస్యై కామాయ నిరుప్యన్తే తమేవాభిరుపాప్నోతి ॥ ౩౫ ॥

పశుకామస్య ఛన్దాగ్ంసి వై దేవికాశ్ఛన్దాగ్ంసి గ్రామం క-ల్పయన్త్యేతా ఏవ నిరుత్తమం ధాతారం కరోతి మైధానమత్యైతా ఏవ నిర్వపేద్యస్తాదేవా న్తినవచ ॥ ౯ ॥

దేవికాః ప్రజాకామో మిథునీ ప్రజాసు పశుకామః పైరివ గ్రామకామో జ్యోగామయావ్యర్ధయం యజ్ఞోయ ఈజానోయం మేధా రుక్మ్యో అష్టౌ । దేవికాభవన్తిదధతి । రాష్ట్రీకామాయ భవతి దధాతి॥

వాస్తోష్పతే ప్రతిజానీహ్యస్మాన్స్వావేశో అనమీవో భవానః ।
యత్త్వేమహే ప్రతితన్నో జుషస్వ శంన ఏధి ద్విపదే శంచతుష్పదే।
వాస్తోష్పతే శగ్మయా సగ్ంసదా తే సక్షీమహి రణ్వయా గాతుమత్యా।
అవః క్షేమ ఉత యోగే వరంనో యూయం పాత స్వస్తిభిస్సదా నః ।
యథ్సాయం ప్రాతరగ్నిహోత్రం జుహోత్యాహుతీష్టకా ఏవ తా ఉ-పధత్తే ॥ ౩౬ ॥ యజమానో అహోరాత్రాణి వా ఏతస్యేష్టకాయ ఆహితాగ్నేర్యథ్సాయం ప్రాతర్జుహోత్యహోరాత్రాణ్యేవా-ప్త్వేష్టకాః కృత్వోపధత్తే దశ సమానత్ర జుహోతి దశాక్షరా వి-రాడ్విరాజమేవాప్త్వేష్టకాం కృత్వోపధత్తేఽథో విరాజ్యేవ యజ్ఞ-మాప్నోతి చిత్యశ్చిత్యోఽస్య భవతి తస్మాద్యత్ర దశోషిత్వా ప్ర-

యాతి తద్యజ్ఞవాస్తు వావ తద్యత్తతో ఽర్వాచీనమ్ ॥ ౩౮ ॥ రుద్రః ఖలు వై వాస్తోష్పతిర్యదహుత్వా వాస్తోష్పతీయం ప్రయాయాద్రుద్ర ఏనం భూత్వాఽగ్నిరనూత్థాయ హన్యాద్వాస్తోష్పతీయం జుహోతి భాగధేయేనైవైనగ్ం శమయతి నార్తిమార్ఛతి యజమానో యద్యుక్తే జుహుయాద్యథా ప్రయాతే వాస్తావాహుతిం జుహోతి తాదృగేవ తద్యదయుక్తే జుహుయాద్యథా క్షేమ ఆహుతిం జుహోతి తాదృగేవ తదహుతమస్య వాస్తోష్పతీయగ్ం స్యాత్ । దక్షిణో యుక్తో భవతి సవ్యోఽయుక్తోఽథ వాస్తోష్పతీయం జుహోత్యుభయమేవాకః పరివర్గమేవైనగ్ం శమయతి యదేకయా జుహుయాద్దర్విహోమం కుర్యాత్పురోనువాక్యామనూచ్య యాజ్యయా జుహోతి సదేవత్వాయ యద్ధుత ఆదధ్యాద్రుద్రం గృహానన్వారోహయేద్యదవక్షాణాన్యసంప్రక్షాప్య ప్రయాయాద్యథా యజ్ఞవేశసం వాఽఽదహనం వా తాదృగేవ తదయం తే యోనిరృత్వియ ఇత్యరణ్యోః సమారోహయతి ॥ ౩౯ ॥ ఏష వా అగ్నేర్యోనిస్స్వ ఏవైనం యోనౌ సమారోహయత్యథో ఖల్వాహుర్యదరణ్యోస్సమారూఢో నశ్యేదుదస్యాగ్నిస్సీదేత్పునరాధేయస్స్యాదితి యాతే అగ్నే యజ్ఞియా తనూస్తయేహ్యారోహేత్యాత్మన్త్సమారోహయతే యజమానో వా అగ్నేర్యోనిస్స్వాయామేవైనం యోన్యాగ్ం సమారోహయతే ॥ ౪౦ ॥

ధత్తేఽర్వాచీనగ్ం స్యాత్సమారోహాయత్రిపఞ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

త్వమగ్నే బృహద్వయో దధాసి దేవదాశుషే । కవిర్గృహపతిర్యువా । హవ్యవాడగ్నిరజరః పితా నో విభుర్విభావా సుదృశీకో అస్మే । సుగార్హపత్యాస్సమిషో దిదీహ్యస్మద్రియక్సం మిమీహి శ్రవాగ్ంసి । త్వంచసోమనోవశో జీవాతుంనమరామహే । ప్రియస్తోత్రో వనస్పతిః । బ్రహ్మా దేవానాం పదవీః కవీనామృషిర్విప్రాణాంమహిషో మృగాణామ్ । శ్యేనో గృధ్రాణాగ్ం స్వధితిర్వనానాగ్ం సోమః ॥ ౪౧ ॥ పవిత్రమత్యేతిరేభన్ । ఆవిశ్వదేవగ్ం సత్పతిగ్ం సూక్తైరద్యావృణీమహే । సత్యసవగ్ంసవితారమ్ । ఆసత్యేన రజసా వర్తమానోనివేశయన్నమృతంమర్త్యంచ । హిరణ్యయేన సవితారథేనా దేవోయాతిభువనావిపశ్యన్ । యథానో అదితిః కరత్పశ్వేనృభ్యోయథాగవే । యథా తోకాయరుద్రియమ్ । మానస్తోకే తనయే మాన ఆయుషి మానోగోషుమా ॥ ౪౨ ॥ నో అశ్వేషురీరిషః । వీరాన్మానోరుద్రభామితో వధీర్ హవిష్మన్తో నమసా విధేమతే । ఉదప్రుతోనవయో రక్షమాణావావదతో అభ్రియస్యేవఘోషాః । గిరిభ్రజో నోర్మయో మదన్తో బృహస్పతిమభ్యర్కా అనావన్ । హగ్ంసైరివ సఖిభిర్వావదద్భిరశ్మన్మయాని నహనావ్యస్యన్ । బృహస్పతిర-

భికనిక్రదద్గాత్రత ప్రాస్త్రాదుచ్ఛ్వ విద్వాగ్ం అగాయత్ । ఏన్ద్ర సా-
నసిగ్ం రయిమ్ ॥ ౪౩ ॥ సజిత్వానగ్ం సదాసహమ్ । వర్షిష్ఠమూ-
తయే భర । ప్రససాహిషే పురుహూత శత్రూన్జ్యేష్ఠస్తే శుష్మ ఇహ
రాతిరస్తు । ఇన్ద్రాభర దక్షిణేనా వసూని పతిస్సిన్ధూనామసి రేవతీ-
నామ్ । త్వగ్ం సుతస్య పీతయే సద్యో వృద్ధో అజాయథాః ।
ఇన్ద్ర జ్యైష్ఠ్యాయ సుక్రతో । భువస్త్వమిన్ద్ర బ్రహ్మణా మహా-
న్భువో విశ్వేషు సవనేషు యజ్ఞియః । భువో నౄగ్ం శ్చ్యౌత్నో
విశ్వస్మిన్భరే జ్యేష్ఠశ్చ మన్త్రః ॥ ౪౪ ॥ విశ్వచర్షణే । మిత్రస్య
చర్షణీధృతః శ్రవో దేవస్య సానసిమ్ । సత్యం చిత్రశ్రవస్తమమ్ । మి-
త్రో జనాన్ యాతయతి ప్రజానన్మిత్రో దాధార పృథివీముత
ద్యామ్ । మిత్రః కృష్టీరనిమిషాఽభిచష్టే సత్యాయ హవ్యం ఘృ-
తవద్విధేమ । ప్ర స మిత్ర మర్తో అస్తు ప్రయస్వాన్ యస్త ఆది-
త్య శిక్షతి వ్రతేన । న హన్యతే న జీయతే త్వోతో నైనమగ్ం-
హో అశ్నోత్యన్తితో న దూరాత్ । యత్ ॥ ౪౫ ॥ చిద్ధి తే విశో
యథా ప్ర దేవ వరుణ వ్రతమ్ । మినీమసి ద్యవిద్యవి । యత్కిం చేదం
వరుణ దైవ్యే జనేఽభిద్రోహం మనుష్యాశ్చరామసి । అచిత్తీ య-
త్తవ ధర్మా యుయోపిమ మా నస్తస్మాదేనసో దేవ రీరిషః । కితవాసో
యద్రిరిపుర్న దీవి యద్వా ఘా సత్యముత యన్న విద్మ । సర్వా తా విష్య
శిథిరేవ దేవాథా తే స్యామ వరుణ ప్రియాసః ॥ ౪౬ ॥

సోమ్యా గోష్ఠుమూర్జయింమన్మో ఽయచ్ఛిద్రాన్ప్రత్తచ ॥ ౧౧ ॥

వివా ఆవాహోఽధమెవై ఛిత్తం చాగ్నిర్భూఽతానాం ద్రైవా వాభిఖ్యాతానాన్పృతాపాత్ర ఽష్ట ఽకామాయ దేవితా వాస్త్రాప్పతై త్వమగ్న బృహద్వయ ఏకాదశ ॥ ౧౧ ॥

వివా ఏతస్యైత్యాహమ్మృత్యుగఽన్ధరో ఽవఽవరుద్ధ మధ్యత-త్వమగ్ను బృహత్షట్చత్వారింశత్ ॥ ౪౬ ॥

వివా ఏతస్య క్షిఽయానః ॥

హరిః ఓం

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

ఇతి తృతీయకాణ్డేచతుర్థః ప్రశ్నః.

యజుర్వేదసంహితాయాం.

తృతీయకాణ్డే పఞ్చమప్రశ్నః.

హరిః ఓం ॥ పూర్ణా పశ్చాదుత పూర్ణా పురస్తాదున్మధ్యతః పౌర్ణమాసీ జిగాయ । తస్యాం దేవా అధి సంవసన్త ఉత్తమే నాక ఇహ మాదయన్తామ్ । యత్తే దేవా అదధుర్భాగధేయమమావాస్యే సంవసన్తో మహిత్వా । సా నో యజ్ఞం పిపృహి విశ్వవారే రయిం నో ధేహి సుభగే సువీరమ్ । నివేశనీ సంగమనీ వసూనాం విశ్వా రూపాణి వసూన్యావేశయన్తీ । సహస్రపోషగ్ం సుభగా రరాణా సా న ఆగన్వర్చసా ॥ ౧ ॥ సంవిదానా । అగ్నీషోమా ప్రథమా వీర్యేణ వసూన్రుద్రానాదిత్యానిహ జిన్వతమ్ । మధ్యగ్ంహి పౌర్ణమాసం జుషేథాం బ్రహ్మణా వృద్ధా సుకృతేన సాతావథాస్మభ్యగ్ం సహవీరాగ్ం రయిం నియచ్ఛతమ్ । ఆదిత్యాశ్చాఙ్గిరసశ్చాగ్నీనాదధత తే దర్శపూర్ణమాసౌ ప్రైప్సన్తేషామఙ్గిరసాం నిరుప్తగ్ం హవిరాసీదథాదిత్యా ఏతౌ హోమావపశ్యన్తావజుహవుస్తతో వై తే దర్శపూర్ణమాసౌ ॥ ౨ ॥ పూర్వ ఆలభన్త దర్శపూర్ణమాసావాలభమాన ఏతౌ హోమౌ పురస్తాజ్జుహుయాత్సాక్షాదేవ

దర్శపూర్ణమాసావాలభేత బ్రహ్మవాదినో వదన్తి సత్వై దర్శ-
పూర్ణమాసావాలభేత య ఏనయోరనులోమం చ ప్రతిలోమంచ
విద్యాదిత్యమావాస్యాయా ఊర్ధ్వంతదనులోమం పౌర్ణమాస్యై
ప్రతీచీనంతత్ప్రతిలోమంయత్పౌర్ణమాసీం పూర్వామాలభేత
ప్రతిలోమమేనావాలభేతాముమపక్షీయమాణమన్వప ॥ 3 ॥
క్షీయేత సారస్వతౌ హోమౌ పురస్తాజ్జుహుయాదమావాస్యా వై
సరస్వత్యనులోమమేవైనావాలభతేఽముమాప్యాయమానమన్వా
ప్యాయత ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశకపాలం పురస్తాన్నిర్వపేత్సరస్వత్యై
చరుగ్ం సరస్వతే ద్వాదశకపాలం యదాగ్నేయో భవత్యగ్నిర్వై
యజ్ఞముఖం యజ్ఞముఖమేవర్ధిం పురస్తాద్ధత్తే యద్వైష్ణవో భవతి
యజ్ఞో వై విష్ణుర్యజ్ఞమేవారభ్య ప్ర తనుతే సరస్వత్యై చరుర్భ-
వతి సరస్వతే ద్వాదశకపాలోఽమావాస్యా వై సరస్వతీ పూర్ణ-
మాసస్సరస్వాన్తావేవ సాక్షాదారభత ఋధ్నోత్యాభ్యాం ద్వాద-
శకపాలస్సరస్వతే భవతి మిథునత్వాయ ప్రజాత్యై మిథునౌ గావౌ
దక్షిణా సమృద్ధ్యై ॥ ౪ ॥

వర్చస్వీ వై తే దర్శపూర్ణమాసావప తనుతే సరస్వత్యై
పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧ ॥

ఋషయో వా ఇన్ద్రం ప్రత్యక్షం నాపశ్యన్తం వసిష్ఠః ప్ర-
త్యక్షమపశ్యత్సోఽబ్రవీద్బ్రాహ్మణం తే వక్ష్యామి యథా త్వత్పురో-
హితాః ప్రజాః ప్రజనిష్యన్తేఽథ మేతరేభ్య ఋషిభ్యో మా ప్ర-

ప్రోచ ఇతి తస్మా ఏతానగ్నాయా భాగానబ్రవీత్ తతో వై వసిష్ఠపురోహితాః
ప్రజాః ప్రాజాయన్త తస్మాద్వాసిష్ఠో బ్రహ్మా కార్యః ప్రైవ జాయతే
రశ్మిరసి క్షయాయ త్వా క్షయం జిన్వేతి ॥ ౫ ॥ ☞ ఆహ దేవా వై
క్షయో దేవేభ్య ఏవ యజ్ఞం ప్రాహ ప్రేతిరసి ధర్మాయ త్వా ధర్మం జి-
న్వేత్యాహ మనుష్యా వై ధర్మో మనుష్యేభ్య ఏవ యజ్ఞం ప్రాహా-
న్వితిరసి దివే త్వా దివం జిన్వేత్యాహైభ్య ఏవ లోకేభ్యో యజ్ఞం ప్రా-
హ విష్టమ్భోఽసి వృష్ట్యై త్వా వృష్టిం జిన్వేత్యాహ వృష్టిమేవావ ॥ ౬ ॥
☞ రున్ధే ప్రవాఽస్యనువాఽసీత్యాహ మిథునత్వాయోశిగసి వ-
సుభ్యస్త్వా వసూఞ్జిన్వేత్యాహాష్టౌ వసవ ఏకాదశ రుద్రా ద్వాదశాది-
త్యా ఏతావన్తో వై దేవాస్తేభ్య ఏవ యజ్ఞం ప్రాహౌజోఽసి పితృభ్యస్త్వా
పితౄఞ్జిన్వేత్యాహ దేవానేవ పితౄనను సం తనోతి తన్తురసి ప్ర-
జాభ్యస్త్వా ప్రజా జిన్వ ॥ ౭ ॥ ☞ ఇత్యాహ పితౄనేవ ప్రజా అను
సం తనోతి పృతనాషాడసి పశుభ్యస్త్వా పశూఞ్జిన్వేత్యాహ ప్రజా
ఏవ పశూనను సం తనోతి రేవదస్యోషధీభ్యస్త్వౌషధీర్జిన్వేత్యా-
హౌషధీష్వేవ పశూన్ప్రతిష్ఠాపయత్యభిజిదసి యుక్తగ్రావేన్ద్రాయ
త్వేన్ద్రం జిన్వేత్యాహాభిజిత్యా అధిపతిరసి ప్రాణాయ త్వా ప్రా-
ణమ్ ॥ ౮ ॥ జిన్వేత్యాహ ప్రజాస్వేవ ప్రాణాన్దధాతి త్రివృదసి
ప్రవృదసీత్యాహ మిథునత్వాయ సంరోహోఽసి నీరోహోఽసీ-
త్యాహ ప్రజాత్యై వసుకోఽసి వేషశ్రిరసి వస్యష్టిరసీత్యాహ ప్రతిష్ఠి-
త్యై ॥ ౯ ॥

జిన్వేత్యవప్తిర్జా జిన్వ ప్రాణం త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

అగ్నినా దేవేన పృతనా జయామి గాయత్రేణ ఛన్దసా త్రివృతా స్తోమేన రథన్తరేణ సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణ పూర్వజాన్భ్రాతృవ్యానధరాన్పాదయామ్యవైనాన్బాధే ప్రత్యేనాన్నుదేఽస్మిన్క్షయేఽస్మిన్భూమిలోకే యోఽస్మాన్ద్వేష్టి యం చ వయం ద్విష్మో విష్ణోః క్రమేణాత్యేనాన్క్రామామీన్ద్రేణ దేవేన పృతనా జయామి త్రైష్టుభేన ఛన్దసా పఞ్చదశేన స్తోమేన బృహతా సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణ ॥ సహజాన్విశ్వేభిర్దేవేభిః పృతనా జయామి జాగతేన ఛన్దసా సప్తదశేన స్తోమేన వామదేవ్యేన సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణాపరజానిన్ద్రేణ సయుజో వయగ్ం సాసహ్యామ పృతన్యతః । ఘ్నన్తో వృత్రాణ్యప్రతి । యత్తే అగ్నే తేజస్తేనాహం తేజస్వీ భూయాసం యత్తే అగ్నే వర్చస్తేనాహం వర్చస్వీ భూయాసం యత్తే అగ్నే హరస్తేనాహగ్ం హరస్వీ భూయాసమ్ ॥ ౧౧ ॥

బృహతా సామ్నా వషట్కారేణ వజ్రేణ షట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౩ ॥

యే దేవా యజ్ఞహనో యజ్ఞముషః పృథివ్యామధ్యాసతే । అగ్నిర్మా తేభ్యో రక్షతు గచ్ఛేమ సుకృతో వయమ్ । ఆగన్మ మిత్రావరుణా వరేణ్యా రాత్రీణాం భాగో యువయోర్యో అస్తి । నాకం గృహ్ణానాః సుకృతస్య లోకే తృతీయే పృష్ఠే అధి రోచనే దివః । యే దేవా యజ్ఞహనో యజ్ఞముషోఽన్తరిక్షేఽధ్యాసతే । వాయు-

ర్తాతేభ్యో రక్షత్తుగచ్ఛేమ సుకృతో వయమ్ । యాస్తైరాత్రిస్స-
విత ॥ ౧౨ ॥ ☞ దైవయానీరన్తరా ద్యావాపృథివీ వియన్తి ।
దర్శైశ్చసర్వైః ప్రతియాఽన్వగ్ని సుప్రా రుహాణా స్తరతా ర-
జాగ్ంసి । యె దైవా యజ్ఞహనో యజ్ఞముషోదివ్యధ్యాసతే । సూ-
ర్యోమాతేభ్యో రక్షత్తు గచ్ఛేమసుకృతో వయమ్ । యె నేన్ద్రియప్ర-
మభర్త పయాగ్ స్యత్త్ర యెన హావిషా జాతవెదః । తెనాగ్నె త్వ-
ముత వర్ధయెమగ్ంసజాతానాగ్ శ్రైష్ఠ్యఆధెహ్యేనమ్ । య-
జ్ఞహనోవై దైవాయజ్ఞముషః ॥ ౧౩ ॥ స న్తిత ఏషు లోకేష్వాసత ఆ-
దదానా విమథ్నానా యోదదాతియో యజతే తస్య । ※ యె దైవా
యజ్ఞహనః పృథివ్యామధ్యాసతెయె అన్తరిక్షేయే దివీత్యాహేమా-
నేవ లోకాగ్ స్తీర్త్వా సగృహస్సపశుస్సువర్గం లోకమెత్యప
వై సోమెనెజానాద్దెవతాశ్చ యజ్ఞశ్చ క్రామన్త్యాగ్నేయం పఞ్చక-
పాలముదవసానీయం నిర్వపెదగ్నిస్సర్వా దేవతాః ॥ ౧౪ ॥ పా-
ఙ్క్తోయజ్ఞో దెవతాశ్చైవ యజ్ఞం చావరున్ధెగాయత్రోవా అగ్ని-
గాయత్రః ※ ఛన్దాస్తం ఛన్దసా వ్యర్ధయతి యత్ పఞ్చకపాలం
కరోత్యష్టాకపాలః కార్యోఽష్టాక్షరాగాయత్రీ గాయత్రోఽ-
గ్నిగాయత్రఛన్దాస్సెన్నేవైనం ఛన్దసా సమర్ధయతి ప-
ఙ్క్త్యౌయాజ్యానువాక్యే భవతః పాఙ్క్తోయజ్ఞస్తెనైవ యజ్ఞా-
న్నైతి ॥ ౧౫ ।

సప్రతి దైవా యజ్ఞముషస్సర్వా దెవతా స్త్రిచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥

సూర్యో మా దేవో దేవేభ్యః పాతు వాయుర న్తరిక్షాద్య
జమానోఽగ్నిర్మాపాతు చక్షుషః । సక్ష శూష సవితర్విశ్వచర్షణ
ఏ తేభిస్సోమ నామభిర్విధేమ తే తేభిస్సోమనామభిర్విధేమ తే । అహం
పరస్తాదహమవస్తాదహం జ్యోతిషా వితమో వవార । యదన్తరిక్షం*
తదు మే పితాఽభూదహగ్ంసూర్యముభయతో దదర్శాహం భూ-
యాసముత్తమస్సమానానామ్ ॥ ౧౬ ॥ ఆసముద్రాదాఽన్తరిక్షా-
త్ప్రజాపతిరుదధిం చ్యావయాతీన్ద్రః ప్రస్నౌతు మరుతో వర్ష-
యన్తున్నమ్భయ పృథివీం భిన్ధీదం దివ్యంనభః । ఉద్నో దివ్యస్యనో
దేహీశానో విసృజాదృతిమ్ । పశవో వా ఏతే యదాదిత్య ఏష రు-
ద్రో యదగ్నిరోషధీః ప్రాస్యాగ్నావాదిత్యం జుహోతి రుద్రాదేవ
పశూన న్తర్దధాత్యథో ఓషధీష్వేవపశూన్ ॥ ౧౭ ॥ ప్రతిష్ఠాపయతి
కవిర్యజ్ఞస్య వితనోతి పన్థాం నాకస్య పృష్ఠే అధిరోచనేదివః । యే-
నహవ్యం వహసియాసిదూత ఇతః ప్రచేతా అముతస్సనీయాన్ । యా-
స్తేవిశ్వాస్సమిధస్సన్త్యగ్నే యాః పృథివ్యాంబర్హిషిసూర్యేయాః ।
తాస్తేగచ్ఛన్త్వాహుతిం ఘృతస్య దేవాయతే యజమానాయశర్మ ।
ఆశాసానస్సువీర్యగ్ం రాయస్పోషగ్ం స్వశ్వియమ్ । బృహస్పతినా
రాయాస్వగాకృతో మహ్యం యజమానాయతిష్ఠ ॥ ౧౮ ॥

సమానానామోషధీష్వేవ పశూన్మహ్యం యజమానాయై-
కంచ ॥ ౫ ॥

సం త్వా నహ్యామి పయసా ఘృతేన సం త్వా నహ్యామ్యప ఓషధీభిః । సం త్వా నహ్యామి ప్రజయాఽహమద్య సా దీక్షితా సనవో వాజమస్మే । పైతు బ్రహ్మణస్పత్నీ వేదిం వర్ణేన సీదతు । అథాహమనుకామినీ స్వే లోకే విశా ఇహ । సుప్రజసస్త్వా వయగ్ం సుపత్నీరుపసేదిమ । అగ్నే సపత్నదమ్భనమదబ్ధాసో అదాభ్యమ్ । ఇమం విష్యామి వరుణస్య పాశమ్ ॥ ౧౯ ॥ యమబధ్నీత సవితా సుకేతః । ధాతుశ్చ యోనౌ సుకృతస్య లోకే స్యోనం మే సహ పత్యా కరోమి । * ప్రేహ్యుదేహ్యృతస్య వామీరన్వగ్నిస్తేఽగ్రం నయత్వదితిర్మధ్యం దదతాగ్ం రుద్రావసృష్టాఽసి యువా నామ మా మా హిగ్ంసీర్వసుభ్యో రుద్రేభ్య ఆదిత్యేభ్యో విశ్వేభ్యో వో దేవేభ్యః పన్నేజనీర్గృహ్ణామి యజ్ఞాయ వః పన్నేజనీస్సాదయామి విశ్వస్య తే విశ్వావతో వృష్ణియావతః ॥ ౨౦ ॥ తవాగ్నే వామీరను సన్దృశి విశ్వా రేతాగ్ంసి ధిషీయాగన్దేవా యజ్ఞో ని దేవీర్దేవేభ్యో యజ్ఞమశిషన్నస్మిన్సున్వతి యజమాన ఆశిషస్స్వాహాకృతాస్సముద్రేష్ఠా గన్ధర్వమాతిష్ఠతాను । వాతస్య పత్మన్నిడ ఈడితాః ॥ ౨౧ ॥

పాశం వృష్ణియావతస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౬ ॥

వషట్కారో వై గాయత్రియై శిరోఽచ్ఛినత్తస్యై రసః పరాఽపతత్స పృథివీం ప్రావిశత్స ఖదిరోఽభవద్యస్య ఖాదిరస్స్రువో భవతి ఛన్దసామేవ రసేనావద్యతి సరసా అస్యాహుతయో భవన్తి తృతీయస్యామితో దివి సోమ ఆసీత్తం గాయత్ర్యాహరత్తస్య పర్ణమ-

చ్ఛిద్యత తత్పర్ణోఽభవత్తత్పర్ణస్య పర్ణత్వం యస్యపర్ణ-
మయీజుహూః ॥ ౨౨ ॥ భవతిస్తామ్యా అస్యాహుతయోభ-
వన్తిజుష స్తేఽస్య దేవాఆహుతీర్దేవా వై బ్రహ్మన్నవద స్తత్పర్ణ
ఉపాశృణోత్సుశ్రవా వై నామ యస్యపర్ణమయీజుహూర్భవతి న
పాపగ్ం శ్లోకగ్ం శృణోతి బ్రహ్మవై పర్ణోవిణ్మరుతోఽన్నం వి-
ణ్మరుతోఽశ్వత్థో యస్య పర్ణమయీజుహూర్భవత్యాశ్వత్థ్యుప-
భృద్బ్రహ్మణై వాన్నమవరున్ధేఽథో బ్రహ్మ । ౨౩ ॥ ఏవ విశ్యధ్యూ-
హతిరాష్ట్రంవై పర్ణోవిడశ్వత్థో యత్పర్ణమయీజుహూర్భవత్యా-
శ్వత్థ్యుపభృద్రాష్ట్రమేవవిశ్యధ్యూహతిప్రజాపతిర్వా అజుహో-
త్సాయత్రాహుతిః ప్రత్యతిష్ఠత్తతో వికఙ్కత ఉదతిష్ఠత్తతః ప్రజా
అసృజతయస్య వైకఙ్కతీ ధ్రువాభవతి ప్రత్యేవాస్యాహుతయస్తి-
ష్ఠన్త్యథో ప్రైవజాయత ఏతద్వై స్రుచాగ్ం రూపంయస్యైవగ్ం-
రూపాస్స్రుచో భవన్తిసర్వాణ్యేవైనగ్ం రూపాణి పశూనాముపతిష్ఠ-
న్తేనాస్యాపరూపమాత్మఞ్జాయతే ॥ ౨౪ ॥

జుహూరథో బ్రహ్మస్రుచాగ్ం సప్తదశచ ॥ ౭ ॥

ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జ్యోతిష్మ-
తే జ్యోతిష్మన్తం గృహ్ణామి దక్షాయ దక్షవృధే రాతం దేవేభ్యో-
గ్నిజిహ్వేభ్యస్త్వర్తాయుభ్య ఇన్ద్రజ్యేష్ఠేభ్యోవరుణరాజభ్యో
వాతాపిభ్యః పర్జన్యాత్మభ్యో దివేత్వాఽన్తరిక్షాయ త్వాపృథివ్యై
త్వాఽపేన్ద్ర ద్విషతో మనోఽప జిజ్యాసతో జహ్యపయోనోఽరా-

త్రీయన్తి తం జహి ప్రాణాయ త్వాఽపానాయ త్వా వ్యానాయ త్వా
సతే త్వాఽసతే త్వాఽద్భ్యస్త్వౌషధీభ్యో విశ్వేభ్యస్త్వా భూతేభ్యో
యతః ప్రజా అక్షిద్రా అజాయన్త తస్మై త్వా ప్రజాపతయే విభూ-
దావ్నే జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం జుహోమి ॥ ౨౫ ॥

ఓషధీభ్యశ్చతుర్దశ చ ॥ ౮ ॥

యాం వా అధ్వర్యుశ్చ యజమానశ్చ దేవతామన్తరిత-
స్తస్యా ఆవృశ్చ్యేతే ప్రాజాపత్యం దధిగ్రహం గృహ్ణీయాత్ప్ర-
జాపతిస్సర్వా దేవతా దేవతాభ్య ఏవ నిహ్నువాతే జ్యేష్ఠో వా ఏ-
ష గ్రహాణాం యస్యైష గృహ్యతే జ్యైష్ఠ్యమేవ గచ్ఛతి సర్వా-
సాం వా ఏతద్దేవతానాగ్‍ం రూపం యదేష గ్రహో యస్యైష
గృహ్యతే సర్వాణ్యేవైనగ్‍ం రూపాణి పశూనాముపతిష్ఠన్త ఉప-
యామగృహీతః ॥ ౨౬ ॥ అసి ప్రజాపతయే త్వా జ్యోతిష్మతే జ్యో-
తిష్మన్తం గృహ్ణామీత్యాహ జ్యోతిరేవైనగ్‍ం సమానానాం క-
రోత్యగ్నిజిహ్వేభ్యస్త్వర్తావృధేభ్య ఇత్యాహైతావతీర్వై దే-
వతాస్తాభ్య ఏవైనగ్‍ం సర్వాభ్యో గృహ్ణాత్యపేన్ద్ర ద్విషతో మ-
న ఇత్యాహ భ్రాతృవ్యాపనుత్త్యై ప్రాణాయ త్వాఽపానాయ త్వే-
త్యాహ ప్రాణానేవ యజమానే దధాతి తస్మై త్వా ప్రజాపతయే వి-
భూదావ్నే జ్యోతిష్మతే జ్యోతిష్మన్తం జుహోమి ॥ ౨౭ ॥ ఇ-
త్యాహ ప్రజాపతిస్సర్వా దేవతాస్సర్వాభ్య ఏవైనం దేవతా-
భ్యో జుహోత్యాజ్యగ్రహం గృహ్ణీయాత్తేజస్కామస్య తే-

జో వా ఆజ్యం తేజస్వ్యేవ భవతి సోమగ్రహం గృహ్ణీయాద్బ్రహ్మ-
వర్చసకామస్య బ్రహ్మవర్చసం వై సోమో బ్రహ్మవర్చస్యేవ భవతి
దధిగ్రహం గృహ్ణీయాత్పశుకామస్యోర్గ్వై దధ్యూర్క్పశవ ఊర్జై-
వాస్మా ఊర్జం పశూనవరున్ధే ॥ ౨౮ ॥

ఉపయామగృహీతోఽసి జుహోమి త్రిచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౯ ॥

త్వే క్రతుమపి వృఞ్జన్తి విశ్వే ద్విర్యదేతే త్రిర్భవన్త్యూ-
మాః । స్వాదోః స్వాదీయః స్వాదునా సృజా సమత ఊషు మధు మ-
ధునాఽభి యోధి । ఉపయామగృహీతోఽసి ప్రజాపతయే త్వా జు-
ష్టం గృహ్ణామ్యేష తే యోనిః ప్రజాపతయే త్వా । ప్రాణగ్రహా-
న్గృహ్ణాత్యేతావద్వా అస్తి యావదేతే గ్రహాః స్తోమాశ్ఛన్దాగ్ంసి
పృష్ఠాని దిశో యావదేవాస్తి తత్ ॥ ౨౯ ॥ అవరున్ధే జ్యేష్ఠా వా ఏ-
తాన్బ్రాహ్మణాః పురా విదామక్రన్తస్మాత్తేషాగ్ం సర్వా దిశోఽభిజితా
అభూవన్యస్యైతే గృహ్యన్తే జ్యైష్ఠ్యమేవ గచ్ఛత్యభి దిశో జయతి
పఞ్చ గృహ్యన్తే పఞ్చ దిశః సర్వాస్వేవ దిక్ష్వృధ్నువన్తి నవనవ
గృహ్యన్తే నవ వై పురుషే ప్రాణాః ప్రాణానేవ యజమానేషు ద-
ధతి ప్రాయణీయే చోదయనీయే చ గృహ్యన్తే ప్రాణా వై ప్రాణగ్ర-
హాః ॥ ౩౦ ॥ ప్రాణైరేవ ప్రయన్తి ప్రాణైరుద్యన్తి దశమేఽహ-
న్గృహ్యన్తే ప్రాణా వై ప్రాణగ్రహాః ప్రాణేభ్యః ఖలు వా ఏతత్ప్ర-
జా యన్తి యద్వామదేవ్యం యోనేశ్చ్యవతే దశమేఽహన్వా-

మద్దైవ్యం యోనేశ్చ్యవతే యద్దక్షమేఽహస్సృహ్యన్తే తాగ్నిభ్య
ఏవతత్త్వాగ్నిజనయన్తి ॥ ౩౧ ॥

తత్వాగ్నిగ్ర్హాస్స్వ పుత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

ప్రదేవం దేవ్యాధియాభరతా జాతవేదసమ్।హవ్యా నోవ-
క్షదానుషక్ । అయముష్యప్రదేవయుర్హోతాయజ్ఞాయనీయతే।
రథోనయోరభీవృతో ఘృణీవాఞ్చేతతిత్మనా । అయమగ్నిరురుష్య-
త్యమృతాదివజన్మనః । సహసశ్చిత్సహీయాన్దేవోజీవాతవేకృతః।ఇ-
డాయాస్త్వాపదేవయం నాభాపృథివ్యాఅధి। జాతవేదోనిధీమహ్యగ్నే
హవ్యాయ వోఢవే ॥ ౩౨ ॥ అగ్నవిశ్వేభిస్స్వనీకదేవైరూర్ణావన్తం
ప్రథమస్సీదయోనిమ్।కులాయినంఘృతవన్తగ్ం సవిత్రే యజ్ఞం నయ
యజమానాయ సాధు। సీద హోతస్స్వఉలోకేచికిత్వాన్సాదయా
యజ్ఞగ్ంసుకృతస్యయోనౌ । దేవావీర్దేవాన్ హవిషాయజాస్య-
గ్నేబృహద్యజమానేవయోధాః।నిహోతాహోతృషదనేవిదా-
నస్త్వేషో దీదివాగ్ం అసదథ్సుదక్షః।అదబ్ధవ్రతప్రమతిర్వసిష్ఠస్సహ-
స్రం భరశ్శుచిజిహ్వోఅగ్నిః।త్వం దూత స్త్వమ్ ॥ ౩౩ ॥ ఉపస్తేష్వర-
స్పాస్త్వం వస్యఆవృషభప్రణేతా । అగ్నే తోకస్యనస్తనేతనూనా-
మప్రయుచ్ఛన్దీద్యద్బోధిగోపాః । అభిత్వాదేవసవితరీశానం వార్యా-
ణామ్।సదాఽవన్భాగమీమహే । మహీద్యౌఃపృథివీచనఇమంయజ్ఞం
మిమిక్షతామ్ । పిపృతాంనోభరీమభిః । త్వామగ్నే పుష్కరాద-
ధ్యథర్వా నిరమన్థత । మూర్ధ్నోవిశ్వస్య వాఘతః । తము ॥ ౩౪ ॥

త్వామగ్నే పుష్కరాదధ్యథర్వా నిరమన్థత ... త్వాందధ్యఙ్ఙృషిః పుత్ర ఈధే అథర్వణః । వృత్రహణం పురన్దరమ్ ।
తము త్వా పాథ్యో వృషా సమీధే దస్యుహన్తమమ్ । ధనంజయగ్ం రణే-
రణే । ఉత బ్రువన్తు జన్తవ ఉదగ్నిర్వృత్రహాఽజని । ధనంజయో రణే-
రణే । ఆ యగ్ం హస్తే న ఖాదినగ్ం శిశుం జాతం న బిభ్రతి । విశా-
మగ్నిగ్ం స్వధ్వరమ్ । ప్ర దేవం దేవవీతయే భరతా వసువిత్తమమ్ । ఆ స్వే
యోనౌ నిషీదతు । ఆ ॥ ౩౫ ॥ జాతం జాతవేదసి ప్రియగ్ం శిశీతా-
తిథిమ్ । స్యోన ఆ గృహపతిమ్ । అగ్నినాఽగ్నిః సమిధ్యతే కవిర్గృ-
హపతిర్యువా । హవ్యవాడ్జుహ్వాస్యః । త్వగ్ం హ్యగ్నే అగ్నినా విప్రో
విప్రేణ సన్త్సతా । సఖా సఖ్యా సమిధ్యసే । తం మర్జయన్త సుక్రతుం
పురోయావానమాజిషు । స్వేషు క్షయేషు వాజినమ్ । యజ్ఞేన యజ్ఞమ-
యజన్త దేవాస్తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్ । తే హ నాకం మహిమా-
నస్సచన్త యత్ర పూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః ॥ ౩౬ ॥

ఔలూథవే దూతం త్వం తము సీద తత్త్వా యత్త్రిచత్వారి చ ॥ ౧౧ ॥

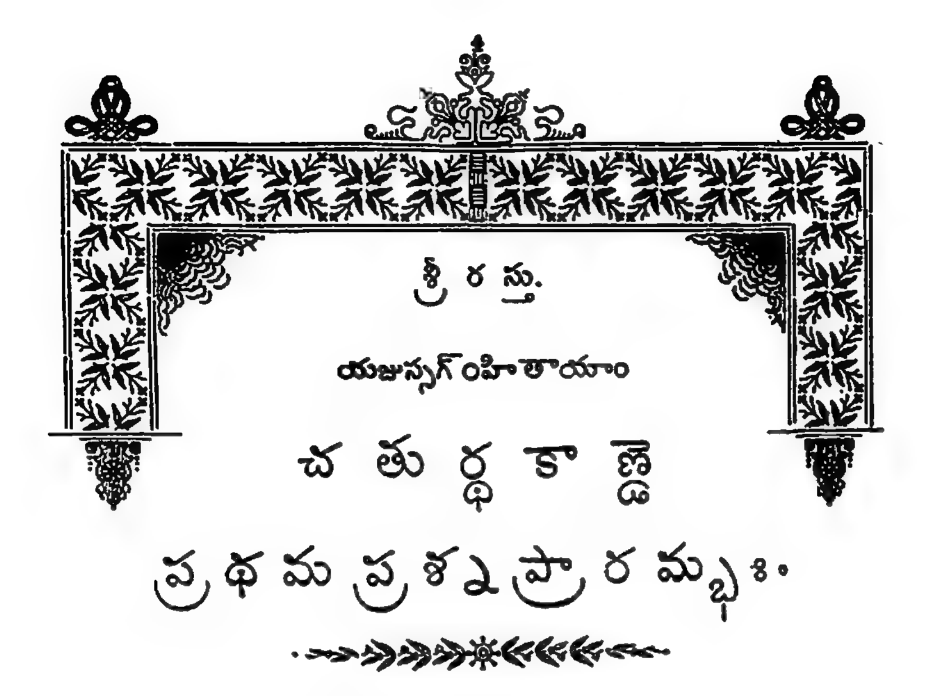
ప్రాణో రక్షతి యో వా అగ్నా దేవా వై యే దేవాసూర్యోఽసమానం త్వా
సహస్యే వమట్కారస్సుఖద్రిర ఉపయామగృహీతోఽసియాం వై త్వే క్ర-
తుం ప్ర దేవమేకాదశ ॥ ౧౧ ॥

ప్రాణస్సహజాన్త వాగ్నే ప్రాణే దేవ వట్త్రిగ్ంశత్ ॥ ౩౬ ॥

ప్రాణాస్సన్తి దేవాః ॥ హరిః ఓమ్ ॥ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

శ్రీకృష్ణయజుర్వేదసంహితాయాం

తృతీయకాణ్డస్సమాప్తః.

శ్రీరస్తు.

యజుస్సగ్ంహితాయాం

చతుర్థకాణ్డే

ప్రథమప్రశ్నప్రారమ్భః.

హరిః ఓమ్॥ యుఞ్జానః ప్రథమం మనస్తత్త్వాయ సవితా ధియః । అగ్నిం జ్యోతిర్నిచాయ్య పృథివ్యా అధ్యాభరత్ । యుక్త్వాయ మనసా దేవాన్థ్సువర్యతో ధియా దివమ్ । బృహజ్జ్యోతిః కరిష్యతస్సవితా ప్రసువాతి తాన్ । యుక్తేన మనసా వయం దేవస్య సవితుస్సవే । సువర్గేయాయ శక్త్యై । యుఞ్జతే మన ఉత యుఞ్జతే ధియో విప్రా విప్రస్య బృహతో విపశ్చితః । వి హోత్రా దధే వయునావిదేక ఇత్ ॥ ౧ ॥ మహీ దేవస్య సవితుః పరిష్టుతిః । యుజే వాం బ్రహ్మ పూర్వ్యం నమోభిర్వి శ్లోక ఏతు పథ్యేవ సూరాః । శృణ్వన్తు విశ్వే అమృతస్య పుత్రా ఆ యే ధామాని దివ్యాని తస్థుః । యస్య ప్రయాణమన్వన్య ఇద్యయుర్దేవా దేవస్య మహిమానమర్చతః । యః పార్థివాని విమమే స ఏతశో రజాగ్ంసి దేవస్సవితా మహి-

త్వనా । దేవ సవితః ప్రసువ యజ్ఞం ప్రసువ ॥ ౨ ॥ యజ్ఞపతిం భ-
గాయ దివ్యో గన్ధర్వః । కేతపూః కేతంనః పునాతు వాచస్పతిర్వాచ-
మద్య స్వదాతి నః । ఇమంనో దేవ సవితర్యజ్ఞంప్రసువ దేవాయువ-
గ్ం సఖివిదగ్ం సత్రాజితం ధనజితగ్ం సువర్జితమ్ । ఋచాస్తో-
మగ్ంసమర్ధయ గాయత్రేణ రథన్తరమ్ । బృహద్గాయత్రవర్త-
ని । దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూష్ణో
హస్తాభ్యాం గాయత్రేణ ఛన్దసాఽఽదదేఽఙ్గిరస్వదభ్రిరసి నా-
రిః ॥ ౩ ॥ ☞ అసిపృథివ్యాస్సధస్థాదగ్నిం పురీష్యమఙ్గిరస్వదా-
భర త్రైష్టుభేన త్వా ఛన్దసాఽఽదదేఽఙ్గిరస్వదభ్రిరసి నారిరసి
త్వయా వయగ్ంసధస్థ ఆఽగ్నిగ్ం శకేమ ఖనితుం పురీష్యం జాగ-
తేనత్వా ఛన్దసాఽఽదదేఽఙ్గిరస్వద్ధస్త ఆధాయ సవితాబిభ్రద-
భ్రిగ్ం హిరణ్యయీమ్ । తయా జ్యోతిరజస్రమిదగ్నిం ఖాత్వీన ఆ
భరానుష్టుభేనత్వా ఛన్దసాఽఽదదేఽఙ్గిరస్వత్ ॥ ౪ ॥

ఇదం యజ్ఞంప్రసువ నారిరానుష్టుభేనత్వా ఛన్దసా త్రీణి చ ॥ ౧ ॥

ఇమామగృభ్ణన్రశనామృతస్యపూర్వ ఆయుషి విదథేషు క-
వ్యా । తయా దేవాస్సుతమాబభూవుర్ ఋతస్య సామన్త్సరమా-
రపన్తీ । ప్రతూర్తం వాజిన్నాద్రవ వరిష్ఠామనుసంవతమ్ । దివి తే
జన్మ పరమమన్తరిక్షే నాభిః పృథివ్యామధి యోనిః । యుఞ్జాథాగ్ం
రాసభంయువమస్మిన్యామే వృషణ్వసూ । అగ్నిం భరన్తమస్మ-
యుమ్ । యోగే యోగే తవస్తరం వాజే వాజే హవామహే । సఖాయ ఇన్ద్ర-

మూతయే । ప్రతూర్వన్ ॥ ౫ ॥ ఏహ్యవక్రామన్నశస్తీ రుద్రస్య
గాణపత్యాన్మయోభూరేహి । ఉర్వన్తరిక్షమన్విహి స్వస్తి గవ్యూ-
తిరభయాని కృణ్వన్ । పూష్ణా సయుజా సహ । పృథివ్యాస్సధస్థా-
దగ్నిం పురీష్యమఙ్గిరస్వదచ్ఛేహ్యగ్నిం పురీష్యమఙ్గిరస్వద*చ్ఛేమో-
ఽగ్నిం పురీష్య మఙ్గిరస్వద్భరిష్యామోఽగ్నిం పురీష్యమఙ్గిరస్వద్భ-
రామః । అన్వగ్నిరుషసామగ్రమఖ్యదన్వహాని ప్రథమో జాతవే-
దాః । అను సూర్యస్య ॥ ౬ ॥ పురుత్రా చ రశ్మీననుద్యావాపృథివీ
ఆతతాన । ఆగత్య వాజ్యధ్వనస్సర్వా మృధో వి ధూనుతే । అ-
గ్నిగ్ం సధస్థే మహతి చక్షుషా నిచికీషతే । ఆక్రమ్య వాజిన్పృథివీ-
మగ్నిమిచ్ఛరుచా త్వమ్ । భూమ్యా వృత్వాయనో బ్రూహియతః
ఖనామతం వయమ్ । ద్యౌస్తే పృష్ఠం పృథివీ సధస్థమాత్మాఽన్తరిక్షగ్ం
సముద్రస్తే యోనిః । విఖ్యాయ చక్షుషా త్వమభితిష్ఠ ॥ ౭ ॥ పృత-
న్యతః । ఉత్క్రామ మహతే సౌభగాయాస్మాదాస్థానాద్ద్రవిణోదా
వాజిన్ । వయగ్గ్ం స్యామసుమతౌ పృథివ్యా అగ్నిం ఖనిష్యన్త ఉప-
స్థే అస్యాః । ఉదక్రమీద్ద్రవిణోదా * వాజ్యర్వాఽకస్స లోకగ్ం
సుకృతం పృథివ్యాః । తతః ఖనేమ సుప్రతీకమగ్నిగ్ం సువో రుహా-
ణా అధి నాక ఉత్తమే । అపో దేవీరుపసృజ మధుమతీరయక్ష్మాయ
ప్రజాభ్యః । తాసాగ్ం స్థానా * దుజ్జిహతామోషధయస్సుపిప్ప-
లాః । జిఘర్మి । ౮ । అగ్నిం మనసా ఘృతేన ప్రతిక్షియన్తం భువనాని
విశ్వా । పృథుం తిరశ్చా వయసా బృహన్తం వ్యచిష్ఠమన్నగ్ం ర-

భసం విదానమ్ । ఆత్వాజిఘర్మి వచసా ఘృతేనారక్షసా మనసా తజ్జు-
షస్వ । మర్యశ్రీస్స్పృహయద్వర్ణో అగ్నిర్నాభిమృశే తనువా
జర్హృషాణః । పరివాజపతిః కవిరగ్నిర్ హవ్యాన్యక్రమీత్ ।
దధద్రత్నాని దాశుషే । * పరిత్వాఽగ్నే పురం వయం విప్రగ్ం
సహస్య ధీమహి । ధృషద్వర్ణం దివేదివే భేత్తారం భఙ్గురావతః ।
త్వమగ్నే ద్యుభి స్త్వమాశుశుక్షణి స్త్వమద్భ్య స్త్వమశ్మనస్పరి ।
త్వం వనేభ్య స్త్వమోషధీభ్య స్త్వం నృణాం నృపతే జాయసే శుచిః॥

ప్రతూర్వన్నశ్వస్సర్యస్యతిష్ఠ జిఘర్మి భేత్తారం విగ్ంశతిశ్చ । ౨ ।

దేవస్య త్వా సవితుః ప్రసవేఽశ్వినోర్బాహుభ్యాం పూ-
ష్ణో హస్తాభ్యాం పృథివ్యా స్సధస్థేఽగ్నిం పురీష్య మఙ్గిరస్వత్ఖనామి ।
జ్యోతిష్మన్తం త్వాఽగ్నే సుప్రతీకమజస్రేణ భానునా దీద్యానమ్ ।
శివం ప్రజాభ్యోఽహిగ్ంసన్తం పృథివ్యాస్సధస్థేఽగ్నిం పురీష్యమఙ్గిర-
స్వత్ఖనామి । అపాం పృష్ఠమసి సప్రథా ఉర్వగ్నిం భరిష్యదపరావపి-
ష్ఠమ్ । వర్ధమానం మహ ఆచ పుష్కరం దివోమాత్రయా వరిణా
ప్రథస్వ । శర్మచస్థః । ౧౦ ॥ వర్మచస్థో అచ్ఛిద్రే బహులే ఉభే వ్య-
చస్వతీ సం వసాథాం భర్తమగ్నిం పురీష్యమ్ । సంవసాథాగ్ం సువ-
ర్విదా సమీచీ ఉరసాఽఽత్మనా । అగ్నిమన్తర్భరిష్యన్తీ జ్యోతిష్మ-
న్తమజస్రమిత్ పురీష్యోఽసి విశ్వభరాః । అథర్వా త్వా ప్రథమో
నిరమన్థదగ్నే । త్వామగ్నే పుష్కరాదధ్యథర్వా నిరమన్థత । మూ-
ర్ధ్నో విశ్వస్య వాఘతః । * తము త్వా దధ్యఙ్ఙృషిః పుత్ర ఈధే ॥

అథర్వణః । వృత్రహణం పురన్దరమ్ । తము త్వా పాథ్యో వృషా సమీ-
ధే దస్యుహన్తమమ్ । ధనంజయగ్ం రణేరణే । సీద హోతస్స్వ ఉ
లోకే చికిత్వాన్థ్సాదయా యజ్ఞగ్ం సుకృతస్య యోనౌ । దేవావీర్దే-
వాన్ హవిషా యజాస్యగ్నే బృహద్యజమానే వయో ధాః । ని
హోతా హోతృషదనే విదానస్త్వేషో దీదివాగ్ం అసదథ్సుదక్షః ।
అదబ్ధవ్రతప్రమతిర్వసిష్ఠస్సహస్రంభరశ్శుచిజిహ్వో అగ్నిః । సగ్ం
సీదస్వ మహాగ్ం అసి శోచస్వ ॥ ౧౨ ॥ దేవవీతమః । విధూమమగ్నే
అరుషం మియేధ్య సృజ ప్రశస్త దర్శతమ్ । జనిష్వా హి జేన్యో అగ్రే
అహ్నాగ్ం హితో హితేష్వరుషో వనేషు । దమేదమే సప్త రత్నా దధా-
నోఽగ్నిర్హోతా నిషసాదా యజీయాన్ ॥ ౧౩ ॥

స్థక్షుధి శోచస్వ సప్తవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౩ ॥

సం తే వాయుర్మాతరిశ్వా దధాతూత్తానాయై హృదయం య-
ద్విలిష్టమ్ । దేవానాం యశ్చరతి ప్రాణథేన తస్మై చ దేవి వషడస్తు
తుభ్యమ్ । సుజాతో జ్యోతిషా సహ శర్మ వరూథమాసదస్సువః । వా-
సో అగ్నే విశ్వరూపగ్ం సంవ్యయస్వ విభావసో । * ఉదు తిష్ఠ స్వధ్వ-
రావా నో దేవ్యా కృపా । దృశే చ భాసా బృహతా సుశుక్వని-
రాఽగ్నే యాహి సుశస్తిభిః ॥ ౧౪ ॥ * ఊర్ధ్వ ఊషుణ ఊతయే
తిష్ఠా దేవో న సవితా । ఊర్ధ్వో వాజస్య సనితా యదఞ్జిభిర్వాఘ-
ద్భిర్విహ్వయామహే । స జాతో గర్భో అసి రోదస్యోరగ్నే చా-
రుర్విభృత ఓషధీషు । చిత్రశ్శిశుః పరి తమాగ్స్యక్తః ప్రమా-

తృభ్యో అధి కనిక్రదద్గాః । స్థిరోభవ వీడ్వఙ్గ ఆశుర్భవవాజ్యర్వన్న్ ।
పృథుర్భవ సుషదస్త్వమగ్నేః పురీషవాహనః । శివోభవ ॥ ౧౫ ॥
ప్రజాభ్యో మానుషీభ్యస్త్వమఙ్గిరః । మా ద్యావాపృథివీ అభిశూశు-
చో మాఽన్తరిక్షం మావనస్పతీన్ । ప్రైతు వాజీ కనిక్రదన్నానద-
ద్రాసభః పత్వా । భరన్నగ్నిం పురీష్యంమా పాద్యాయుషః పురా ।
రాసభో వాం కనిక్రదథ్సుయుక్తో వృషణారథే । సవామగ్నిం పురీ-
ష్యమాశుర్దూతో వహాదితః । వృషాఽగ్నిం వృషణం భరన్నపాం
గర్భగ్ం సముద్రియమ్ । అగ్న ఆయాహి ॥ ౧౬ ॥ ఋతగ్ం స-
త్యమ్ । ఓషధయః ప్రతిగృహ్ణీతాగ్నిమేతగ్ం శివః మాయన్త మభ్య-
త్రయుష్మాః । వ్యస్యన్విశ్వా అమతీరరాతీర్నిషీదన్నో అప దుర్మతి-
గ్ం హనత్ । ఓషధయః ప్రతి మోదధ్వమేనం పుష్పావతీస్సుపిప్పలాః ।
అయంవో గర్భ ఋత్వియః ప్రత్నగ్ం సధస్థమాసదత్ ॥ ౧౭ ॥

సుశ స్తిభిశ్శివోభవయాహి షట్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

విపాజసా పృథునాశోశుచానోబాధస్వద్విషోరక్షసోఅమీ-
వాః । సుశర్మణో బృహతశ్శర్మణి స్యామగ్నేరహగ్ం సుహవస్య
ప్రణీతౌ । ఆపోహిష్ఠా మయోభువస్తాన ఊర్జే దధాతన । మహేరణా-
య చక్షసే । యోవశ్శివతమో రసస్తస్య భాజయతేహనః । ఉశతీరివ
మాతరః । తస్మా అరంగమామవో యస్య క్షయాయజిన్వథ । ఆపోజ-
నయథాచనః । మిత్రః ॥ ౧౮ ॥ సగ్ంసృజ్య పృథివీంభూమించజ్యోతిషా
సహ । సుజాతం జాతవేదసమగ్నిం వైశ్వానరం విభుమ్ । అయక్ష్మాయ

త్వా సగ్ంసృజామి ప్రజాభ్యః। విశ్వేత్వా దేవా వైశ్వానరాస్సగ్ంసృజన్త్వానుష్టుభేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వత్ । రుద్రాస్సంభృత్య పృథివీం బృహజ్జ్యోతిస్సమీధిరే । తేషాం భానురజస్ర ఇచ్ఛుక్రో దేవేషు రోచతే। సగ్ంసృష్టాంవసుభీరుద్రైర్ధీరైః కర్మణ్యాం మృదమ్। హస్తాభ్యాం మృద్వీం కృత్వా సినీవాలీకరోతు ॥ ౧౯ ॥ తామ్। సినీవాలీ సుకపర్దా సుకురీరా స్వౌపశా । సా తుభ్యమదితే మహ్యోఖాందధాతు హస్తయోః। ఉఖాం కరోతుశక్త్యా బాహుభ్యామదితిర్ధియా । మాతా పుత్రం యథోపస్థే సాఽగ్నిం బిభర్తు గర్భ ఆ । మఖస్య శిరోసియజ్ఞస్య పదేస్థః । వసవస్త్వాకృణ్వన్తు గాయత్రేణ ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వత్పృథివ్యసి రుద్రాస్త్వా కృణ్వన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వదన్తరిక్షమసి ॥ ౨౦ ॥ ఆదిత్యాస్త్వా కృణ్వన్తు జాగతేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వద్ద్యౌరసి విశ్వేత్వా దేవావైశ్వానరాః కృణ్వన్త్వానుష్టుభేనఛన్దసాఽఙ్గిరస్వద్దిశోసిధ్రువాఽసిధారయా మయిప్రజాగ్ంరాయస్పోషంగౌపత్యగ్ంసువీర్యగ్ం సజాతాన్ యజమానాయాదిత్యై రాస్నాఽస్యదితిస్తేబిలం గృహ్ణాతు పాఙ్క్తేనఛన్దసాఽఙ్గిరస్వత్ । కృత్వాయ సామహీముఖాంమృన్మయీం యోనిమగ్నయే । తాంపుత్రేభ్యస్సంప్రాయచ్ఛదదితిశ్శ్రపయానితి ॥ ౨౧ ॥

మిత్రః కరోత్వన్తరిక్షమసి ప్రవత్వారి చ ॥ ౫ ॥

☞ వసవస్త్వా ధూపయన్తు గాయత్రేణ ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వద్రుద్రాస్త్వా ధూపయన్తు త్రైష్టుభేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వదాదిత్యాస్త్వా ధూపయన్తు జాగతేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వద్విశ్వే త్వా దేవా వైశ్వానరా ధూపయన్త్వానుష్టుభేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వదిన్ద్రస్త్వా ధూపయత్వఙ్గిరస్వద్విష్ణుస్త్వా ధూపయత్వఙ్గిరస్వద్వరుణస్త్వా ధూపయత్వఙ్గిరస్వదదితిస్త్వా దేవీ విశ్వదేవ్యావతీ పృథివ్యాస్సధస్థేఽఙ్గిరస్వత్ఖనత్వవట దేవానాం త్వా పత్నీః ॥ ౨౨ ॥ ☞ దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాస్సధస్థేఽఙ్గిరస్వద్దధతూఖే ధిషణాస్త్వా దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాస్సధస్థేఽఙ్గిరస్వదభీన్ధతాముఖే గ్నాస్త్వా దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాస్సధస్థేఽఙ్గిరస్వచ్ఛ్రపయన్తూఖే వరూత్రయో జనయస్త్వా దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః పృథివ్యాస్సధస్థేఽఙ్గిరస్వత్పచన్తూఖే । మిత్రైతాముఖాం పచైషా మా భేది । ఏతాం తే పరి దదామ్యభిత్త్యై । అభీమాం మహినా దివం మిత్రో బభూవ సప్రథాః । ఉత శ్రవసా పృథివీమ్ । మిత్రస్య చర్షణీధృతః శ్రవో దేవస్య సానసిమ్ । ద్యుమ్నం చిత్రశ్రవస్తమమ్ । దేవస్త్వా సవితోద్వపతు సుపాణిస్స్వఙ్గురిః । సుబాహురుత శక్త్యా । అవ్యథమానా పృథివ్యామాశా దిశ ఆపృణ । ఉత్తిష్ఠ బృహతీ భవోర్ధ్వా తిష్ఠ ధ్రువా త్వమ్ । వసవస్త్వాఽఽచ్ఛృన్దన్తు గాయత్రేణ ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వద్రుద్రాస్త్వాఽఽచ్ఛృన్దన్తు

త్రైష్టుభేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వదాదిత్యాస్త్వాఽఽచ్ఛృన్దన్తు జా-
గతేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వద్విశ్వే త్వా దేవా వైశ్వానరా ఆచ్ఛృన్ద-
న్త్వానుష్టుభేన ఛన్దసాఽఙ్గిరస్వత్ ॥ ౨౮ ॥

పత్నీరిమాగ్ం రుద్రాస్త్వాఽఽచ్ఛృన్దన్త్వేకాన్న వి-
గ్ంశతిశ్చ ॥ ౬ ॥

సమాస్త్వాగ్న ఋతవో వర్ధయన్తు సంవత్సరా ఋషయో
యాని సత్యా । సం దివ్యేన దీదిహి రోచనేన విశ్వా ఆభాహి ప్రది-
శః పృథివ్యాః । సం చేధ్యస్వాగ్నే ప్ర చ బోధయైనముచ్చ తిష్ఠ మ-
హతే సౌభగాయ । మా చ రిషదుపసత్తా తే అగ్నే బ్రహ్మాణస్తే
యశసః సన్తు మాన్యే । త్వామగ్నే వృణతే బ్రాహ్మణా ఇమే శివో
అగ్నే ॥ ౨౫ ॥ సంవరణే భవా నః । సపత్నహా నో అభిమాతిజిచ్చ
స్వే గయే జాగృహ్యప్రయుచ్ఛన్ । ఇహైవాగ్నే అధి ధారయా
రయిం మా త్వా ని క్రన్పూర్వచితో నికారిణః । క్షత్రమగ్నే సు-
యమమస్తు తుభ్యముపసత్తా వర్ధతాం తే అనిష్టృతః । క్షత్రే-
ణాగ్నే స్వాయుః సగ్ం రభస్వ మిత్రేణాగ్నే మిత్రధేయే యతస్వ ।
సజాతానాం మధ్యమస్థా ఏధి రాజ్ఞామగ్నే విహవ్యో దీదిహీహ ।
అతి ॥ ౨౬ । నిహో అతి స్రిధోఽత్యచిత్తిమత్యరాతిమగ్నే ।
విశ్వా హ్యగ్నే దురితా సహస్వాథాస్మభ్యగ్ం సహవీరాగ్ం రయిం
దాః । అనాధృష్యో జాతవేదా అనిష్టృతో విరాడగ్నే క్షత్రభృ-

ద్దీదిహీ॒హి । విశ్వా ఆశాః ప్రముఞ్చన్మానుషీర్భియః శివాభిరద్య ప-
రి పాహి నో వృధే । బృహస్పతే సవితర్బోధయైనగ్ం సగ్ంశితం చి-
త్సన్తరాగ్ం సగ్ంశిశాధి । వర్ధయైనం మహతే సౌభగాయ ॥ ౨౭ ॥
విశ్వ ఏనమను మదన్తు దేవాః । అముత్రభూయాదధ యద్యమస్య
బృహస్పతే అభిశస్తేరముఞ్చః । ప్రత్యౌహతామశ్వినా మృత్యు-
మస్మాద్దేవానామగ్నే భిషజా శచీభిః । ఉద్వయం తమసస్పరి పశ్య-
న్తో జ్యోతిరుత్తరమ్ । దేవం దేవత్రా సూర్యమగన్మ జ్యోతిరుత్త-
మమ్ ॥ ౨౮ ॥

ఇమె శివో అగ్నె ఉత్తి సౌభగాయ చతుస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

ఊర్ధ్వా అస్య సమిధో భవన్త్యూర్ధ్వా శుక్రా శోచీగ్ంష్య-
గ్నేః । ద్యుమత్తమా సుప్రతీకస్య సూనోః । తనూనపాదసురో
విశ్వవేదా దేవో దేవేషు దేవః । పథ ఆనక్తి మధ్వా ఘృతేన ।
మధ్వా యజ్ఞం నక్షసి ప్రీణానో నరాశగ్ంసో అగ్నే । సుకృద్దేవ-
స్సవితా విశ్వవారః । అచ్ఛాయమేతి శవసా ఘృతేనేడానో వహ్ని-
ర్నమసా । అగ్నిగ్ం స్రుచో అధ్వరేషు ప్రయక్షు । సయక్షదస్య
మహిమానమగ్నేః ॥ ౨౯ ॥ ఈగ్ం మన్ద్రాసు ప్రయసః । వసుశ్చే-
తిష్ఠో వసుధాతమశ్చ । ద్వారో దేవీరన్వస్య విశ్వే వ్రతా దదన్తే అ-
గ్నేః । ఉరువ్యచసో ధామ్నా పత్యమానాః । తే అస్య యోషణే ది-
వ్యే న యోనావుషాసానక్తా । ఇమం యజ్ఞమవతామధ్వరం నః । దై-

వ్యా హోతారా పూర్వ్యా మధ్వరం నోఽగ్నే జిహ్వయాభి గృణీ-
తమ్ । కృణుతం నస్స్విష్టిమ్ । తిస్రో దేవీర్బర్హిరేదగ్ం సదన్త్విడా
సరస్వతీ ॥ ౩౦ ॥ భారతీ । మహీ గృణానా । తన్నస్తురీపమద్భుతం
పురుక్షు త్వష్టా సువీరమ్ । రాయస్పోషం విష్యతు నాభిమస్మే । వ-
నస్పతేఽవసృజా రరాణస్తనా దేవేషు । అగ్నిర్ హవ్యగ్ం శమితా
సూదయాతి । అగ్నే స్వాహా కృణుహి జాతవేద ఇన్ద్రాయ హవ్యమ్ ।
విశ్వే దేవా హవిరిదం జుషన్తామ్ । *హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాగ్రే
భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ । స దాధార పృథివీం ద్యామ్ ॥ ౩౧ ॥
ఉతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ । యః ప్రాణతో నిమిషతో
మహిత్వైక ఇద్రాజా జగతో బభూవ । య ఈశే అస్య ద్విపదశ్చ-
తుష్పదః కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ । య ఆత్మదా బలదా
యస్య విశ్వ ఉపాసతే ప్రశిషం యస్య దేవాః । యస్యచ్ఛా-
యాఽమృతం యస్య మృత్యుః కస్మై దేవాయ హవిషా విధే-
మ । యస్యేమే హిమవన్తో మహిత్వా యస్య సముద్ర-
గ్ంరసయా సహ ॥ ౩౨ ॥ ☞ ఆహుః । యస్యేమాః ప్రదిశో
యస్య బాహూ కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ । యం క్రన్దసీ అవసా
తస్తభానే అభ్యైక్షేతాం మనసా రేజమానే । యత్రాధి సూర ఉదితౌ
వ్యేతి కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ । యేన ద్యౌరుగ్రా పృథివీ చ దృ-
ఢే యేన సువస్స్తభితం యేన నాకః । యో అన్తరిక్షే రజసా విమానః

కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ। ఆపోహయన్మహతీర్విశ్వమ్ ॥ ౩౩ ॥
ఆయన్దక్షందధానా జనయన్తీరగ్నిమ్। తతో దేవానాం నిరవర్తతా-
సురేకః కస్మై దేవాయహవిషా విధేమ।యశ్చిదాపో మహినా పర్య-
పశ్యద్దక్షం దధానా జనయన్తీరగ్నిమ్। యో దేవేష్వధి దేవ ఏక
ఆసీత్కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ॥ ౩౪ ॥

అగ్నస్స సరస్వతీ ద్యాగ్ం సహ విశ్వం చతుస్త్రిగ్ం-
శచ్చ । ౮ ॥

ఊర్ధ్వాయః ప్రాణతోయ ఆత్మదాయస్యైమెయం క్రన్ద-
సీమెనద్యారాపోహయత్తతో దేవానాంయశ్చిదాపోయో దేవేష్వనవ॥

ఆకూతిమగ్నిం ప్రయుజగ్ం స్వాహా మనో మేధామగ్నిం
ప్రయుజగ్ం స్వాహా చిత్తం విజ్ఞాతమగ్నిం ప్రయుజగ్ం స్వాహా వాచో
విధృతిమగ్నిం ప్రయుజగ్ం స్వాహా ప్రజాపతయే మనవేస్వాహాఽ-
గ్నయే వైశ్వానరాయస్వాహా విశ్వే దేవస్య నేతుర్మర్తో వృణీత స-
ఖ్యంవిశ్వే రాయ ఇషుధ్యసిద్యుమ్నం వృణీతపుష్యసేస్వాహా మాసు-
భిత్థా మాసురిషోదృగ్ం హస్వ వీడయస్వను। అమ్బ ధృష్ణువీరయ-
స్వ॥౩౫॥అగ్నిశ్చేదం కరిష్యథః। దృగ్ంహస్వ దేవి పృథివిస్వస్తయ
ఆసురీమాయాస్వధయా కృతాఽసిజుష్టం దేవానామిదమస్తు హ-
వ్యమరిష్టా త్వముదిహియజ్ఞే అస్మిన్। మిత్రైతాముఖాంతపైషా-
మా భేది। ఏతాం తే పరిదదామ్యభిత్త్యై । ద్రవన్నస్సర్పిరాసుతిః
ప్రత్నో హోతావరేణ్యః। సహసస్పుత్రో అద్భుతః। *పరస్యాఅ-

ధీ ష్ణంవతో ఽవరాగ్ం అభ్యా ॥ ౩౬ ॥ తత్ర । యత్రాహామస్మి తాగ్ం
అవ । పరమస్యాః పరావతో రోహిదశ్వ * ఇహాగహి । పురీష్యః పురు-
ప్రియో ఽగ్నే త్వం తరామృధః । సీద త్వం మాతురస్యా ఉపస్థే విశ్వా-
న్యగ్నే వయునాని విద్వాన్ । మైనామర్చిషా మా తపసాఽభి శూ-
శుచో ఽన్తరస్యాగ్ం శుక్రజ్యోతిర్విభాహి । అన్తరగ్నే రుచా త్వము-
ఖాయై సదనే స్వే । తస్యాస్త్వాగ్ం హరసా తపన్జాతవేదశ్శివో భవ ।
శివో భూత్వా మహ్యమగ్నేఽథో సీద శివస్త్వమ్ । శివాః కృత్వా దిశ-
స్సర్వాస్స్వాం యోనిమిహాసదః ॥ ౩౭ ॥

వీరయసాన్వ తపన్వ్యగ్ంశతిశ్చ ॥ ౯ ॥

యదగ్నే యాని కాని చా తే దారూణి దధ్మసి । తదస్తు
తుభ్యమిద్ఘృతం తజ్జుషస్వ యవిష్ఠ్య । యదత్త్యుపజిహ్వికా య-
ద్వమ్రో అతిసర్పతి । సర్వం తదస్తు తే ఘృతం తజ్జుషస్వ యవి-
ష్ఠ్య । రాత్రిగ్ం రాత్రిమప్రయావం భరన్తోఽశ్వాయేవ తిష్ఠతే
ఘాసమస్మై । రాయస్పోషేణ సమిషా మదన్తోఽగ్నే మా తే ప్రతి
వేశా రిషామ । నాభా ॥ ౩౮ ॥ పృథివ్యాస్సమిధానమగ్నిగ్ం రాయ-
స్పోషాయ బృహతే హవామహే । ఇరంమదం బృహదుక్థం యజ-
త్రం జేతారమగ్నిం పృతనాసు సాసహిమ్ । యాస్సేనా అభీత్వరీ-
రావ్యాధినీరుగణా ఉత । యే స్తేనా యే చ తస్కరాస్తాగ్ం స్తే అ-
గ్నేఽపి దధామ్యాస్యే । దగ్ంష్ట్రాభ్యాం మలిమ్లూఞ్జమ్భ్యైస్త-
స్కరాగ్ం ఉత । హనూభ్యాగ్ం స్తేనాన్భగవస్తాగ్ం స్త్వం ఖాద

సుఖాదితాః । యే జనేషు మలిమ్లవ స్తేనాస స్తస్కరా వనే । యే ॥3_॥ కక్షేష్వఘాయవస్తాగ్ స్తే దధామి జమ్భయోః । యో అస్మభ్యమరాతీయాద్యశ్చ నో ద్వేషతే జనః । నిన్దాద్యో అస్మాన్దిప్సాచ్చ సర్వం తం మస్మసా కురు । సగ్ంశితం మే బ్రహ్మ సగ్ంశితం వీర్యం బలమ్ । సగ్ంశితం క్షత్రం జిష్ణు యస్యాహమస్మి పురోహితః । ఉదేషాం బాహూ అతిరముద్వర్చ ఉదూ బలమ్ । క్షిణోమి బ్రహ్మణామిత్రానున్నయామి ॥ ౪౦ ॥ స్వాగ్ం అహమ్ । దృశానో రుక్మ ఉర్వ్యా వ్యద్యౌద్దుర్మర్షమాయుశ్శ్రియే రుచానః । అగ్నిరమృతో అభవద్వయోభిర్యదేనం ద్యౌరజనయథ్సురేతాః । విశ్వా రూపాణి ప్రతి ముఞ్చతే కవిః ప్రాసావీద్భద్రం ద్విపదే చతుష్పదే । వి నాకమఖ్యథ్సవితా వరేణ్యోఽను ప్రయాణముషసో వి రాజతి । నక్తోషాసా సమనసా విరూపే ధాపయేతే శిశుమేకగ్ం సమీచీ । ద్యావా క్షామా రుక్మః ॥ ౪౧ ॥ అన్తర్విభాతి దైవా అగ్నిం ధారయన్ద్రవిణోదాః । సుపర్ణోఽసి గరుత్మాన్త్రివృత్తే శిరో గాయత్రం చక్షుస్స్తోమ ఆత్మా సామ తే తనూర్వామదేవ్యం బృహద్రథన్తరే పక్షౌ యజ్ఞాయజ్ఞియం పుచ్ఛం ఛన్దాగ్ంస్యఙ్గాని ధిష్ణియాశ్శఫా యజూగ్ంషి నామ । సుపర్ణోఽసి గరుత్మాన్దివం గచ్ఛ సువః పత ॥ ౪౨ ॥

నాభా వనే యే నయామి క్షామా రుక్మోఽష్టాత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

అగ్నే యం యజ్ఞమధ్వరం విశ్వతః పరిభూరసి । స ఇద్దేవే-
షు గచ్ఛతి । సోమ యాస్తే మయోభువ ఊతయస్సన్తి దాశుషే ।
తాభిర్నోఽవితా భవ । అగ్నిర్మూర్ధా భువః । త్వంసోమ యా తే
ధామాని । తథ్సవితుర్వరేణ్యం భర్గో దేవస్య ధీమహి । ధియో
యో నః ప్రచోదయాత్ । అచిత్తీ యచ్చకృమా దైవ్యే జనే దీనై-
ర్దక్షైః ప్రభూతీ పూరుషత్వతా ॥ ౪౩ ॥ దేవేషు చ సవితర్మానుషే-
షు చ త్వం నో అత్ర సువతాదనాగసః । చోదయిత్రీ సూనృతానాం
చేతన్తీ సుమతీనామ్ । యజ్ఞం దధే సరస్వతీ । పావీరవీ కన్యా చి-
త్రాయుస్సరస్వతీ వీరపత్నీ ధియం ధాత్ । గ్నాభిరచ్ఛిద్రగ్ం శర-
ణగ్ం సజోషా దురాధర్షం గృణతే శర్మ యగ్ంసత్ । పూషా గా
అన్వేతు నః పూషా రక్షత్వర్వతః । పూషా వాజగ్ం సనోతు నః । శు-
క్రం తే అన్యద్యజతం తే అన్యత్ ॥ ౪౪ ॥ విషురూపే అహనీ ద్యౌ-
రివాసి । విశ్వా హి మాయా అవసి స్వధావో భద్రా తే పూషన్నిహ
రాతిరస్తు । తేఽవర్ధన్త స్వతవసో మహిత్వనా నాకం తస్థురురు
చక్రిరే సదః । విష్ణుర్యద్ధావద్వృషణం మదచ్యుతం వయో న సీద-
న్నధి బర్హిషి ప్రియే । ప్రచిత్రమర్కం గృణతే తురాయ మారు-
తాయ స్వతవసే భరధ్వమ్ । యే సహాగ్ంసి సహసా సహన్తే ॥ ౪౫ ॥
రేజతే అగ్నే పృథివీ మఖేభ్యః । విశ్వే దేవా విశ్వే దేవాః । ద్యావా
నః పృథివీ ఇమగ్ం సిధ్రమద్య దివిస్పృశమ్ । యజ్ఞం దేవేషు
యచ్ఛతామ్ । ప్రపూర్వజే పితరా నవ్యసీభిర్గీర్భిః కృణుధ్వగ్ం

సదనే ఋతస్య । ఆ నో ద్యావాపృథివీ దైవ్యేన జనేన యాతం మహి వాం వరూథమ్ । అగ్నిగ్గ్ం స్తోమేన బోధయ సమిధానో అమర్త్యమ్ । హవ్యా దేవేషు నో దధత్ । స హవ్యవాడమర్త్య ఉశిగ్దూతశ్చనోహితః । అగ్నిర్ధియా సమృణ్వతి । శంనో భవన్తు వాజేవాజే ॥ ౪౭ ॥

పృథుపక్షత్వా యజతం తే అన్యత్పన్తి చనోహిత్తో ష్టౌ చ ॥ ౧౧ ॥

యుఞ్జాన ఇమామగృభ్ణన్దేవస్య నం తే వి పాజస్తా వసవస్త్వా సమాస్త్వర్ధ్వా అస్యాకూతిం యదద్య యాన్యద్య యం యుఞ్జమేకాదశ ॥ ౧౧ ॥

యుఞ్జానో వర్ష్మ చ స్థ అదిత్యాస్త్వా భారతీ స్వాగ్ం అహగ్ం షట్చత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౬ ॥

యుఞ్జానోవాజేవాజే ॥

హరిః ఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

చతుర్థకాణ్డే ద్వితీయప్రశ్నః

హరిః ఓమ్ ॥ విష్ణోః క్రమోఽస్యభిమాతిహా గాయత్రం ఛన్ద ఆ రోహ పృథివీమను వి క్రమస్వ నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోః క్రమోఽస్యభిశస్తిహా త్రైష్టుభం ఛన్ద ఆ రోహాన్తరిక్షమను వి క్రమస్వ నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోః క్రమోఽస్యరాతీయతో హన్తా జాగతం ఛన్ద ఆరోహ దివమను వి క్రమస్వ నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోః ॥ ౧ ॥ క్రమోఽసి శత్రూయతో హన్తాఽనుష్టుభం ఛన్ద ఆ రోహ దిశోఽను వి క్రమస్వ నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మః । అక్రన్దదగ్నిస్తనయన్నివ ద్యౌః క్షామా రేరిహద్వీరుధస్సమఞ్జన్ । సద్యో జజ్ఞానో వి హీమిద్ధో అఖ్యదా రోదసీ భానునా భాత్యన్తః ॥ *అగ్నేఽభ్యావర్తిన్నభి న ఆ వర్తస్వాయుషా వర్చసా సన్యా మేధయా ప్రజయా ధనేన । అగ్నే ॥ ౨ ॥ అఙ్గిరశ్శతం తే సన్త్వావృతస్సహస్రం త ఉపావృతః । తాసాం పోషస్య పోషేణ పునర్నో నష్టమా కృధి పునర్నో రయిమా కృధి । పునరూర్జా ని వర్తస్వ పునరగ్న ఇషాఽఽయుషా । పునర్నః పాహి విశ్వతః । సహ రయ్యా ని వర్తస్వాగ్నే పిన్వస్వ ధారయా । విశ్వ-

ఫీన్నయా విశ్వతస్పరి । ఉదుత్తమం వరుణ పాశమస్మదవాధమ-
మ్ ॥ ౩ ॥ వి మధ్యమగ్ం శ్రథాయ । అథా వయమాదిత్య వ్రతే
తవానాగసో అదితయే స్యామ ।*ఆ త్వాఽహార్షమన్తరభూర్ధ్రువ-
వస్తిష్ఠావిచాచలిః । విశస్త్వా సర్వా వాఞ్ఛన్త్వస్మిన్రాష్ట్రమధి
శ్రయ । అగ్రే బృహన్నుషసామూర్ధ్వో అస్థాన్నిర్జగన్వాన్త-
మసో జ్యోతిషాఽగాత్ । అగ్నిర్భానునా రుశతా స్వఙ్గ ఆ జాతో
విశ్వా సద్మాన్యప్రాః । సీద త్వం మాతురస్యాః ॥ ౪ ॥ ఉపస్థే వి-
శ్వాన్యగ్నే వయునాని విద్వాన్ । మైనామర్చిషా మా తప-
సాఽభి శూశుచోఽన్తరస్యాగ్ం శుక్రజ్యోతిర్వి భాహి । అన్తరగ్నే
రుచా త్వముఖాయై సదనే స్వే । తస్యాస్త్వగ్ం హరసా తపఞ్జా-
తవేదశ్శివో భవ । శివో భూత్వా మహ్యమగ్నేఽథో సీద శివ-
స్త్వమ్ । శివాః కృత్వా దిశస్సర్వాస్స్వాం యోనిమిహాసదః
హగ్ంసశ్శుచిషద్వసురన్తరిక్షసద్ధోతా వేదిషదతిథిర్దురోణసత్ ।
నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమసదబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋ-
తం బృహత్ ॥ ౫ ॥

దివమను వి క్రమస్వ నిర్భక్తస్స యం ద్విష్మో విష్ణోర్ధ-
నైనాగ్నేఽధమమస్యాశ్శుచిషత్షోడశ చ ॥ ౧ ॥

దివస్పరి ప్రథమం జజ్ఞే అగ్నిరస్మద్ద్వితీయం పరి జాతవే-
దాః । తృతీయమప్సు నృమణా అజస్రమిన్ధాన ఏనం జరతే స్వాధీః ।

ద్వితీయః ప్రశ్నః.

విద్మా తే అగ్నే త్రేధా త్రయాణి విద్మా తే సద్మ విభృతం పురు-
త్రా । విద్మా తే నామ పరమం గుహా యద్విద్మా తముత్సం యత
ఆ జగన్థ । సముద్రే త్వా నృమణా అప్స్వన్తర్నృచక్షా ఈధే దివో
అగ్న ఊధన్న్ । తృతీయే త్వా । ౬ ॥ రజసి తస్థివాగ్ం సమృతస్య
యోనౌ మహిషా అహిన్వన్న్ । అక్రన్దదగ్నిః స్తనయన్నివ ద్యౌః
క్షామా రేరిహద్వీరుధస్సమఞ్జన్న్ । సద్యో జజ్ఞానో వి హీమిద్ధో అఖ్య-
దా రోదసీ భానునా భాత్యన్తః । ఉశిక్పావకో అరతిస్సుమేధా మ-
ర్తేష్వగ్నిరమృతో నిధాయి । ఇయర్తి ధూమమరుషం భరిభ్రదు-
చ్ఛుక్రేణ శోచిషా ద్యామినక్షత్ । విశ్వస్య కేతుర్భువనస్య గర్భ ఆ॥
రోదసీ అపృణాజ్జాయమానః । వీడుం చిదద్రిమభినత్పరాయఞ్జనా యద-
గ్నిమయజన్త పఞ్చ । శ్రీణాముదారో ధరుణో రయీణాం మనీ-
షాణాం ప్రార్పణస్సోమగోపాః । వసోస్సూనుస్సహసో అప్సు రాజా వి
భాత్యగ్ర ఉషసామిధానః । యస్తే అద్య కృణవద్భద్రశోచేఽపూ-
పం దేవ ఘృతవన్తమగ్నే । ప్రతం నయ ప్రతరం వస్యో అచ్ఛాభిద్యు-
మ్నం దేవభక్తం యవిష్ఠ । ఆ ॥ ౭ ॥ తం భజ సౌశ్రవసేష్వగ్న ఉక్థ
ఉక్థ ఆభజ శస్యమానే । ప్రియస్సూర్యే ప్రియో అగ్నా భవా-
త్యుజ్జాతేన భినదదుజ్జనిత్వైః । త్వామగ్నే యజమానా అను ద్యూన్
విశ్వా వసూని దధిరే వార్యాణి । త్వయా సహ ద్రవిణమిచ్ఛమానా
వ్రజం గోమన్తముశిజో వి వవ్రుః । దృశానో రుక్మ ఉర్వ్యా వ్యద్యౌ-

ధూర్షదమాయుశ్శ్రియే రుచానః । అగ్నిరమృతో అభవద్వయో-
భిర్యదేనం ద్యౌరజనయథ్సురేతాః ॥ ౯ ॥

తృతీయే త్వా గర్భ ఆ యద్విష్ఠా యచ్చత్వారి చ ॥ ౨ ॥

అన్నపతేఽన్నస్య నో దేహ్యనమీవస్య శుష్మిణః । ప్ర ప్ర-
దాతారం తారిష ఊర్జం నో ధేహి ద్విపదే చతుష్పదే । ఉదు త్వా
విశ్వే దేవా అగ్నే భరన్తు చిత్తిభిః । స నో భవ శివతమస్సుప్రతీకో
విభావసుః । ప్రేదగ్నే జ్యోతిష్మాన్ యాహి శివేభిరర్చిభిస్త్వమ్ ।
బృహద్భిర్భానుభిర్భాసన్మా హిꣳసీస్తనువా ప్రజాః । సమిధాఽగ్నిం
దువస్యత ఘృతైర్బోధయతాతిథిమ్ । ఆ ॥ ౧౦ ॥ అస్మిన్ హవ్యా జు-
హోతన । ప్రప్రాయమగ్నిర్భరతస్య శృణ్వే వి యత్సూర్యో న
రోచతే బృహద్భాః । అభి యః పూరుం పృతనాసు తస్థౌ దీదాయ
దైవ్యో అతిథిశ్శివో నః । ఆపో దేవీః ప్రతిగృహ్ణీత భస్మైతథ్స్యోనే
కృణుధ్వꣳ సురభావు లోకే । తస్మై నమన్తాం జనయస్సుపత్నీర్మాతేవ
పుత్రం బిభృతాప్స్వేనమ్ । అప్స్వగ్నే సధిష్టవ ॥ ౧౧ ॥ సౌషధీరను
రుధ్యసే । గర్భే సఞ్జాయసే పునః । గర్భో అస్యోషధీనాం గర్భో
వనస్పతీనామ్ । గర్భో విశ్వస్య భూతస్యాగ్నే గర్భో అపామసి ప్ర-
సద్య భస్మనా యోనిమపశ్చ పృథివీమగ్నే । సꣳసృజ్య మాతృ-
భిస్త్వం జ్యోతిష్మాన్పునరాసదః । పునరాసద్య సదనమపశ్చ పృథివీ-
మగ్నే । శేషే మాతుర్యథోపస్థేఽన్తరస్యాꣳ శివతమః । పునరూర్జా
నివర్తస్వ పునరగ్న ఇషాఽఽయుషా । పునర్నః పాహి విశ్వతః ।

సహ రయ్యాని వర్తస్వాగ్నె పిన్వస్వ ధారయా । విశ్వప్స్నియా
విశ్వతస్పరి । పున స్త్వా౽౽దిత్యా రుద్రా వసవస్సమిన్ధతాం పున-
బ్రహ్మాణో వసునీథయజ్ఞైః । ఘృతేనత్వంతనువో వర్ధయస్వ స-
త్యాస్సన్తు యజమానస్య కామాః । బోధానో అస్య వచసో యవి-
ష్ఠమగ్ం హిష్ఠస్య ప్రభృతస్య స్వధావః । పీయతి త్వో అనుత్వో
గృణాతి వన్దారుస్తే తనువం వన్దే అగ్నే । సబోధిసూరిర్మఘవా వ-
సుదావా వసుపతిః । యుయోధ్యస్మద్ద్వేషాగ్ంసి ॥ ౧౩ ॥

ఆ తన్వో రాజా౽ను షోడశ చ ॥ ౩ ॥

※అపేత వీత విచ సర్పతాతో యే౽త్ర స్థ పురాణా యే చ నూ-
తనాః । అదాద్యమో౽వసానం పృథివ్యా అక్రన్నిమం పిత-
రో లోకమస్మై । అగ్నేర్భస్మాస్యగ్నేః పురీషమసి సంజ్ఞానమసి కామ-
ధరణం మయి తే కామధరణం భూయాత్ । సంయావః ప్రియా-
స్తనువస్సంప్రియా హృదయానివః । ఆత్మావో అస్తు ॥ ౧౪ ॥ సంప్రి-
యస్సం ప్రియాస్తనువో మమ । అయగ్ం సో అగ్నిర్యస్మిన్థ్సోమ-
మిన్ద్రస్సుతం దధే జఠరే వావశానః । సహస్రియం వాజమత్యం న
సప్తిగ్ం సస్వాన్థ్సన్త్స్తూయసే జాతవేదః । అగ్నే దివో అర్ణమచ్ఛాజి-
గాస్యచ్ఛా దేవాగ్ం ఊచిషే ధిష్ణియా యే । యాః పురస్తాద్రోచనే
సూర్యస్య యాశ్చావస్తాదుపతిష్ఠన్త ఆపః । అగ్నే యత్తే దివి వర్చః పృ-
థివ్యాం యదోషధీష్వ ॥ ౧౫ ॥ అప్సు వా యజత్ర । యేనాన్తరిక్షము-
ర్వాతతన్థ త్వేషస్స భానురర్ణవో నృచక్షాః । పురీష్యాసో అగ్నయః

ప్రావణేభిస్సజోషసః । క్షుమన్తాగ్ం హవ్యమాహుతమనమీవా ఇషో
మహీః । ఇడామగ్నే పురుదగ్ంసగ్ం సనిం గోశ్శశ్వత్తమగ్ం హవ-
మానాయ సాధ । స్యాన్నస్సూనుస్తనయో విజావాఽగ్నే సా తే
సుమతిర్భూత్వస్మే । అయం తే యోనిర్ ఋత్వియో యతో జాతో
అరోచథాః । తం జానన్న్ ॥ ౧౬ ॥ అగ్న ఆరోహాథా నో వర్ధయా ర-
యిమ్ । చిదసి తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ ధ్రువాసీద పరిచిదసి తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ ధ్రువాసీద లోకం పృణ ఛిద్రం పృణాథో సీద శివా
త్వమ్ । ఇన్ద్రాగ్నీ త్వా బృహస్పతిరస్మిన్ యోనావసీషదన్న్ । తా అ-
స్య సూదదోహసస్సోమగ్గ్ం శ్రీణన్తి పృశ్నయః । జన్మన్ దేవానాం విశ-
స్త్రిష్వా రోచనే దివః ॥ ౧౭ ॥

అప్త్వోషధీషు జానన్నష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

సమితగ్ం సఙ్కల్పేథాగ్ం సమ్ప్రియౌ రోచిష్ణూ సుమనస్య-
మానౌ । ఇషమూర్జమభి సంవసానౌ సం వాం మనాగ్ంసి సం వ్ర-
తా సము చిత్తాన్యాకరమ్ । అగ్నే పురీష్యాధిపా భవా త్వం నః । ఇ-
షమూర్జం యజమానాయ ధేహి । పురీష్యస్త్వమగ్నే రయిమా-
న్పుష్టిమాగ్ం అసి । శివాః కృత్వా దిశస్సర్వాస్స్వాం యోనిమిహాసదః ।
భవతం నస్సమనసౌ సమోకసౌ ॥ ౧౮ ॥ అరేపసౌ । మా యజ్ఞగ్ం హి-
గ్ంసిష్టం మా యజ్ఞపతిం జాతవేదసౌ శివౌ భవతమద్య నః । మా-
తేవ పుత్రం పృథివీ పురీష్యమగ్నిగ్గ్ం స్వే యోనావభారుఖా ।
తాం విశ్వైర్దేవైర్ ఋతుభిస్సంవిదానః ప్రజాపతిర్విశ్వకర్మా వి

ముఞ్చతు । యదస్య పారే రజసశ్శుక్రం జ్యోతిరజాయత । తన్నః
పర్షదతిద్విషోఽగ్నే వైశ్వానర స్వాహా । నమస్సుతే నిర్ఋతే
విశ్వరూపే ॥ ౧౯ ॥ అయస్మయం విచృతా బన్ధమేతమ్ । యమే-
న త్వం యమ్యా సం విదానోత్తమం నాకమధి రోహయేమమ్ ।
యత్తే దేవీ నిర్ఋతిరాబబన్ధ దామగ్రీవాస్వవిచర్త్యమ్ । ఇదం
తే తద్విష్యామ్యాయుషో న మధ్యాదథాజీవః పితుమద్ధి ప్రముక్తః ।
యస్యాస్తే అస్యాః క్రూర ఆసఞ్జుహోమ్యేషాం బన్ధానామవసర్జ-
నాయ । భూమిరితి త్వా జనా విదుర్నిర్ఋతిః ॥ ౨౦ ॥ ఇతి
త్వాఽహం పరి వేద విశ్వతః । అసున్వన్తమయజమానమిచ్ఛ స్తే-
నస్యేత్యాం తస్కరస్యాన్వేషి । అన్యమస్మదిచ్ఛ సా త ఇత్యా
నమో దేవి నిర్ఋతే తుభ్యమస్తు । దేవీమహం నిర్ఋతిం వ-
న్దమానః పితేవ పుత్రం దసయే వచోభిః । విశ్వస్య యా జాయమా-
నస్య వేద శిరశ్శిరః ప్రతి సూరీ విచష్టే । నివేశనస్సంగమనో వ-
సూనాం విశ్వా రూపాఽభిచష్టే ॥ ౨౧ ॥ శచీభిః । దేవ ఇవ సవితా స-
త్యధర్మేన్ద్రో న తస్థౌ సమరే పథీనామ్ । సం వరత్రా దధాతన నిరా-
హావాన్కృణోతన । సిఞ్చామహా అవటముద్రిణం వయం వి-
శ్వాఽహాదస్తమక్షితమ్ । నిష్కృతాహావమవటగ్ం సువరత్రగ్ం
సుషేచనమ్ । ఉద్రిణగ్ం సిఞ్చే అక్షితమ్ । సీరా యుఞ్జన్తి కవ-
యో యుగా వి తన్వతే పృథక్ । ధీరా దేవేషు సుమ్నయా ।
యునక్త సీరా వి యుగా తనోత కృతే యోనౌ వపతేహ ॥ ౨౨ ॥

బీజమ్ । గిరా చ శ్రుష్టిస్సభరా అసన్నో నేదీయ ఇత్సృణ్యః పక్వమాయత్ । లాఙ్గలం పవీరవగ్ం సుశేవగ్ం సోమపిత్సరు । * ఉదిద్వపతు గామవిం ప్రస్థావద్రథవాహనమ్ । పీవరీం చ ప్రఫర్వ్యమ్ । శునం నః ఫాలా వితుదన్తు భూమిగ్ం శునం కీనాశా అభియన్తు వాహైః । శునం పర్జన్యో మధునా పయోభిశ్శునాసీరా శునమస్మాసు ధత్తమ్ । కామం కామదుఘే ధుక్ష్వ మిత్రాయ వరుణాయ చ । ఇన్ద్రాయాగ్నయే పూష్ణ ఓషధీభ్యః ప్రజాభ్యః । ఘృతేన సీతా మధునా సమక్తా విశ్వైర్దేవైరనుమతా మరుద్భిః । ఊర్జస్వతీ పయసా పిన్వమానాఽస్మాన్త్సీతే పయసాఽభ్యావవృత్స్వ ॥ ౨౩ ॥

వాకసా విశ్వరూపే విదుర్నిర్ బుధిరభి చష్ట ఇమా మిత్రాయ ద్వా విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౫ ॥

యా జాతా ఓషధయో దేవేభ్యస్త్రియుగం పురా । మన్దామి బభ్రూణామహగ్ం శతం ధామాని సప్త చ । శతం వో అమ్బ ధామాని సహస్రముత వో రుహః । అథా శతక్రత్వో యూయమిమం మే అగదం కృత । పుష్పావతీః ప్రసూవతీః ఫలినీరఫలా ఉత । అశ్వా ఇవ సజిత్వరీర్వీరుధః పారయిష్ణవః । ఓషధీరితి మాతరస్తద్వో దేవీరుప బ్రువే । రపాగ్ంసి విఘ్నతీరిత రపః ॥ ౨౪ ॥ చాతయమానాః । అశ్వత్థే వో నిషదనం పర్ణే వో వసతిః కృతా । గోభాజ ఇత్కిలాసథ యత్సనవథ పూరుషమ్ । యదహం వాజయన్నిమా ఓష-

ధీర్హస్త ఆదధే । ఆత్మా యక్ష్మస్య నశ్యతి పురా జీవగృభో యథా ।
యదోషధయస్సంగచ్ఛన్తే రాజానస్సమితావివ । విప్రస్స ఉచ్యతే
భిషగ్రక్షోహాఽమీవచాతనః । నిష్కృతిర్నామ వో మాతాఽథా
యూయగ్గ్ స్థ సంకృతీః । సరాః పతత్రిణీః ॥ ౨౬ ॥ స్థన యదామ-
యతి నిష్కృత । అన్యా వో అన్యామవత్వన్యాఽన్యస్యా ఉపావత ।
తాస్సర్వా ఓషధయస్సంవిదానా ఇదం మే ప్రావతా వచః । ఉ-
చ్ఛుష్మా ఓషధీనాం గావో గోష్ఠాదివేరతే । ధనగ్ం సనిష్యన్తీనా-
మాత్మానం తవ పూరుష । అతివిశ్వాః పరిష్ఠాస్స్తేన ఇవ వ్రజమక్ర-
ముః । ఓషధయః ప్రాచుచ్యవుర్యత్కిం చ తనువాగ్ం రపః । యాః ।
త ఆతస్థురాత్మానం యా ఆవివిశుః పరుః పరుః । తాస్తే యక్ష్మం విబాధ-
న్తాముగ్రో మధ్యమశీరివ । సాకం యక్ష్మ ప్రపత శ్యేనేన కికిదీవినా ।
సాకం వాతస్య ధ్రాజ్యా సాకం నశ్య నిహాకయా । అశ్వావతీగ్ం సోమ-
వతీమూర్జయన్తీముదోజసమ్ । ఆవిత్సి సర్వా ఓషధీరస్మా అరిష్ట-
తాతయే । యాః ఫలినీర్యా అఫలా అపుష్పా యాశ్చ పుష్పిణీః । బృ-
హస్పతిప్రసూతాస్తా నో ముఞ్చన్త్వగ్ంహసః । యాః ॥ ౨౭ ॥ ఓష-
ధయస్సోమరాజ్ఞీః ప్రవిష్టాః పృథివీమను । తాసాం త్వమస్యుత్తమా
ప్రణో జీవాతవే సువ । అవపతన్తీరవదన్దివ ఓషధయః పరి । యం
జీవమశ్నవామహై న స రిష్యాతి పూరుషః । యాశ్చేదముపశృణ్వ-
న్తి యాశ్చ దూరం పరాగతాః । ఇహ సంగత్య తాస్సర్వా అస్మై
సందత్త భేషజమ్ । మా వో రిషత్ఖనితా యస్మై చాహం ఖనామి వః ।

ద్విపచ్చతుష్పదస్మాకగ్ం సర్వమస్త్వనాతురమ్ । ఓషధయస్సంవదన్తే సోమేన సహ రాజ్ఞా । యస్మై కరోతి బ్రాహ్మణస్తగ్ం రాజన్పారయా-మసి ॥ ౨౮ ॥

రథః పత్త్రత్రిణ్శీయాః అగ్ం హస్తో యాః ఖనామి మైత్రా ఉష్టాద-శచ ॥ ౬ ॥

మానోహిగ్ంసీజ్జనితా యః పృథివ్యాయోవాదివగ్ం సత్య-ధర్మాజజాన । యశ్చాపశ్చన్ద్రాబృహతీర్జజాన కస్మైదేవాయ హవి-షా విధేమ । అభ్యావర్తస్వ పృథివి యజ్ఞేన పయసా సహ । వ-పాంతే అగ్నిరిషితోఽవసర్పతు । అగ్నే యత్తేశుక్రంయచ్చన్ద్రం యత్పూతం యద్యజ్ఞియమ్ । తద్దేవేభ్యో భరామసి । ఇషమూర్జ-మహమితఆ ॥ ౨౯ ॥ దదఋతస్యధామ్నో అమృతస్యయోనేః । ఆనోగోషు విశత్వౌషధీషు జహామిసేదిమనిరామమీవామ్ । అగ్నే తవ శ్రవో వయో మహి భ్రాజన్త్యర్చయో విభావసో । బృహ-ద్భానోశవసావాజముక్థ్యం దధాసిదాశుషే కవే । ఇరజ్యన్నగ్నే ప్ర-థయస్వ జన్తుభిరస్మే రాయోఅమర్త్య । సదర్శతస్యవపుషో వి రాజసి పృణక్షి సానసిగ్ం రయిమ్ । ఊర్జో నపాజ్జాతవేదస్సుశ-స్తిభిర్మన్దస్వ ॥ ౩౦ ॥ ధీతిభిర్హితః । త్వే ఇషస్సం దధుర్భూరిరేత-సశ్చిత్రోతయో వామజాతాః । పావకవర్చాశ్శుక్రవర్చా అనూ-నవర్చా ఉదియర్షి భానునా । పుత్రః పితరా విచరన్నుపావస్యుభే పృణక్షి రోదసీ । ఋతావానం మహిషం విశ్వచర్షణిమగ్నిగ్ం

స్తుమ్నా యదధిశ్రేపురోజనాః । శ్రుత్కర్ణగ్ం సప్రథస్తమం త్వా
గిరా దైవ్యం మానుషా యుగా । వివక్తారమధ్వరస్య ప్ర-
చేతసం క్షయన్తగ్ం రాధసో మహః । రాతిం భృగూణాముశిజం క-
విక్రతుంపృణక్షి సానసిమ్ ॥ ౩౧ ॥ రయిమ్ । చితస్స్థ పరిచిత ఊ-
ర్ధ్వచితశ్శ్రియధ్వం తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువాస్సీదత । ఆ
ప్యాయస్వ సమేతు తే విశ్వతస్సోమ వృష్ణియమ్ । భవా వాజస్య
సంగథే । సం తే పయాగ్ంసి సముయన్తు వాజాస్సంవృష్ణియాన్యభిమా-
తిషాహః । ఆప్యాయమానో అమృతాయ సోమ దివి శ్రవాగ్ం స్యు-
త్తమాని ధిష్వ ॥ ౩౨ ॥

ఆ మన్ద్రస్వ సానసిమేకాన్న చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

అభ్యస్థాద్విశ్వాః పృతనా అరాతీస్తదగ్నిరాహ తదుసోమ
ఆహ । బృహస్పతిస్సవితా తన్మ ఆహ పూషా మాఽధాత్సుకృతస్య
లోకే । యదక్రన్దః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యన్థ్సముద్రాదుత వా
పురీషాత్ । శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుత్యం జని మత తే
అర్వన్ । అపాంపృష్ఠమసి యోనిరగ్నేస్సముద్రమభితః పిన్వమానమ్ ।
వర్ధమానం మహః ॥ ౩౩ ॥ ఆ చ పుష్కరం దివో మాత్రయా వరిణా
ప్రథస్వ । బ్రహ్మజజ్ఞానం ప్రథమం పురస్తాద్విసీమతస్సురుచో వేన
ఆవః । స బుధ్నియా ఉపమా అస్య విష్ఠాస్సతశ్చ యోనిమసతశ్చ వివః ।
హిరణ్యగర్భస్సమవర్తతాగ్రే భూతస్య జాతః పతిరేక ఆసీత్ ।
స దాధార పృథివీం ద్యాముతేమాం కస్మై దేవాయ హవిషా విధేమ ।

ద్రప్సశ్చస్కన్ద పృథివీమను ॥ ౩౪ ॥ ద్యామిమఞ్చ యోనిమనుయశ్చ
పూర్వః । తృతీయం యోనిమనుసంచరన్తం ద్రప్సం జుహోమ్యను
సప్త హోత్రాః । నమో అస్తు సర్పేభ్యో యే కే చ పృథివీమను । యే
అన్తరిక్షే యే దివి తేభ్యస్సర్పేభ్యో నమః । యే ఽదో రోచనే దివో యే
వా సూర్యస్య రశ్మిషు । యేషామప్సు సదః కృతం తేభ్యస్సర్పేభ్యో
నమః । యా ఇషవో యాతుధానానాం యే వా వనస్పతీగ్ంరను ।
యే వాఽవటేషు శేరతే తేభ్యస్సర్పేభ్యో నమః ॥ ౩౫ ॥

మహీనాఽను యాతుధానానామేకాదశ చ ॥ ౮ ॥

ధ్రువాఽసి ధరుణాఽస్తృతా విశ్వకర్మణా సుకృతా । మా త్వా
సముద్ర ఉద్వధీన్మా సుపర్ణోఽవ్యథమానా పృథివీం దృగ్ంహ । ప్రజా-
పతిస్త్వా సాదయతు పృథివ్యాః పృష్ఠే వ్యచస్వతీం ప్రథస్వతీం ప్ర-
థోఽసి పృథివ్యసి భూరసి భూమిరస్యదితిరసి విశ్వధాయా విశ్వస్య భువన-
స్య ధర్త్రీ పృథివీం యచ్ఛ పృథివీం దృగ్ంహ పృథివీం మా హిగ్ంసీర్విశ్వస్మై
ప్రాణాయాపానాయ వ్యానాయోదానాయ ప్రతిష్ఠాయై ॥ ౩౬ ॥ చరి-
త్రాయాగ్నిస్త్వాఽభిపాతు మహ్యా స్వస్త్యా ఛర్దిషా శన్తమేన తయా
దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద । కాణ్డాత్కాణ్డాత్ప్రరోహన్తీ పరుషః-
పరుషః పరి । ఏవా నో దూర్వే ప్రతను సహస్రేణ శతేన చ । యా శతేన ప్ర
తనోషి సహస్రేణ విరోహసి । తస్యాస్తే దేవీష్టకే విధేమ హవిషా వయమ్ ।
అషాఢాఽసి సహమానా సహస్వారాతీస్సహస్వారాతీయతస్సహస్వ
పృతనాస్సహస్వ పృతన్యతః । సహస్రవీర్యా ॥ ౩౭ ॥ అసి సామాజి-

స్వ । మధు వాతా ఋతాయతే మధుక్షరన్తి సిన్ధవః । మాధ్వీర్నః
స్సన్త్వోషధీః । మధు నక్తముతోషసి మధుమత్పార్థివగ్ం రజః । మధు
ద్యౌరస్తు నః పితా । మధుమాన్నో వనస్పతిర్మధుమాగ్ం అస్తు సూర్యః ।
మాధ్వీర్గావో భవన్తు నః । మహీ ద్యౌః పృథివీ చ న ఇమం యజ్ఞం మి-
మిక్షతామ్ । పిపృతాం నో భరీమభిః । తద్విష్ణోః పరమమ్ ॥ ౩౮ ॥
పదగ్ం సదా పశ్యన్తి సూరయః । దివీవ చక్షురాతతమ్ । ధ్రువాఽసి
పృథివి సహస్వ పృతన్యతః । స్యూతా దేవేభిరమృతేనాగాః । యా-
స్తే అగ్నే సూర్యే రుచ ఉద్యతో దివమాతన్వన్తి రశ్మిభిః । తాభిస్స-
ర్వాభీ రుచే జనాయ నస్కృధి । యా వో దేవాస్సూర్యే రుచో గోష్వ-
శ్వేషు యా రుచః । ఇన్ద్రాగ్నీ తాభిస్సర్వాభీ రుచం నో ధత్త బృహస్ప-
తే । విరాట్ ॥ ౩౯ ॥ జ్యోతిరధారయత్సమ్రాజ్జ్యోతిరధారయ-
త్స్వరాడ్జ్యోతిరధారయత్ । అగ్నే యుక్ష్వా హి యే తవాశ్వాసో దే-
వ సాధవః । అరం వహన్త్యాశవః । యుక్ష్వా హి దేవహూతమాగ్ం అ-
శ్వాగ్ం అగ్నే రథీరివ । ని హోతా పూర్వ్యస్సదః । ద్రప్సశ్చస్క-
న్ద పృథివీమను ద్యామిమం చ యోనిమను యశ్చ పూర్వః । తృతీ-
యం యోనిమను సంచరన్తం ద్రప్సం జుహోమ్యను సప్త ॥ ౪౦ ॥
హోత్రాః । అభూదిదం విశ్వస్య భువనస్య వాజినమగ్నేర్వై-
శ్వానరస్య చ । అగ్నిర్జ్యోతిషా జ్యోతిష్మాన్ రుక్మో వర్చసా వర్చ-
స్వాన్ । ఋచే త్వా రుచే త్వా సమిత్స్రవన్తి సరితో న ధేనాః । అన్తర్
హృదా మనసా పూయమానాః । ఘృతస్య ధారా అభిచాకశీమి । హి-

ర్ణ్యయో వేతసో మధ్య ఆసామ్ । తస్మిన్థ్సుపర్ణో మధుకృత్కులా-
యీ భజన్నాస్తే మధు దేవతాభ్యః । తస్యాసతే హరయస్సప్త తీరే
స్వధాం దుహానా అమృతస్య ధారామ్ ॥ ౪౧ ॥

ప్రతిష్ఠాయై సహస్రవీర్యాపరమం విరాట్థ్సప్త తీరే చత్వా-
రి చ ॥ ౯ ॥

అదిత్యం గర్భం పయసా సమఙ్క్త్వా సహస్రస్య ప్రతిమాం వి-
శ్వరూపమ్ । పరివృఙ్ధి హరసా మాఽభిమృక్షశ్శతాయుషం కృణుహి
చీయమానః । ఇమం మా హిగ్ంసీర్ద్విపాదం పశూనాగ్ం సహస్రా-
క్ష మేధ ఆచీయమానః । మయుమారణ్యమను తే దిశామి తేన చిన్వా-
నస్తనువో నిషీద । వాతస్య ధ్రాజిం వరుణస్య నాభిమశ్వం జజ్ఞా-
నగ్ం సరిరస్య మధ్యే । శిశుం నదీనాగ్ం హరిమద్రిబుద్ధమగ్నే మా
హిగ్ంసీః ॥ ౪౨ ॥ ☞ పరమే వ్యోమన్ । ఇమం మా హిగ్ంసీరేక-
శఫం పశూనాం కనిక్రదం వాజినం వాజినేషు । గౌరమారణ్యమ-
ను తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో నిషీద । అజస్రమిన్దుమరుషం
భురణ్యుమగ్నిమీడే పూర్వచిత్తిం నమోభిః । స పర్వభిర్ ఋతుశః క-
ల్పమానో గాం మా హిగ్ంసీరదితిం విరాజమ్ । ఇమగ్ం సముద్రగ్ం
శతధారముత్సం వ్యచ్యమానం భువనస్య మధ్యే । ఘృతం దుహానా-
మదితిం జనాయాగ్నే మా ॥ ౪౩ ॥ ☞ హిగ్ంసీః పరమే వ్యోమన్ ।
గవయమారణ్యమను తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో నిషీద । వరూ-
త్రిం త్వష్టుర్వరుణస్య నాభిమవిం జజ్ఞానాగ్ం రజసః పరస్మాత్ । మహీ-

గ్ంసాహస్రీమసురస్య మాయామగ్నే మా హిగ్ంసీః పరమే వ్యో-
మన్ । ఇమమూర్ణాయుం వరుణస్య మాయాం త్వచం పశూ-
నాం ద్విపదాం చతుష్పదామ్ । త్వష్టుః ప్రజానాం ప్రథమం జనిత్ర-
మగ్నే మా హిగ్ంసీః పరమే వ్యోమన్ । ఉష్ట్రమారణ్యమను
తే దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో నిషీద । యో అగ్నిరగ్నేస్తప-
సోఽధి జాతః శోచాత్పృథివ్యా ఉత వా దివస్పరి । యేన ప్రజా విశ్వక-
ర్మా వ్యానట్ తమగ్నే హేడః పరి తే వృణక్తు । అజా హ్యగ్నేరజనిష్ట గ-
ర్భాత్సా వా అపశ్యజ్జనితారమగ్రే । తయా రోహమాయన్నుప మే-
ధ్యాసస్తయా దేవా దేవతామగ్ర ఆయన్ । శరభమారణ్యమను తే
దిశామి తేన చిన్వానస్తనువో నిషీద ॥ ౮౫ ॥

అగ్నే మా హిగ్ంసీరగ్నే మోష్ట్రమారణ్యమను శరభం నవ చ ॥

ఆదిత్యమిమం ద్విపాదం మయుం వాతస్యాశ్వమిమమేకశ-
ఫం గౌరమజస్రం గవయం వరూత్రీమవిమిమమూర్ణాయుముష్ట్రం
యో అగ్నిరగ్నేశ్శరభమ్ ॥

ఇన్ద్రాగ్నీ రోచనా దివః పరి వాజేషు భూషథః । తద్వాం చేతి
ప్ర వీర్యమ్ । శ్నథద్వృత్రముత సనోతి వాజమిన్ద్రా యో అగ్నీ స-
హురీ సపర్యాత్ । ఇరజ్యన్తా వసవ్యస్య భూరేః సహస్తమా సహసా వా-
జయన్తా । ప్ర చర్షణిభ్యః పృతనా హవేషు ప్ర పృథివ్యా రిరిచాథే
దివశ్చ । ప్ర సిన్ధుభ్యః ప్ర గిరిభ్యో మహిత్వా ప్రేన్ద్రాగ్నీ విశ్వా భు-
వనాఽత్యన్యా । మరుతో యస్య హి ॥ ౮౬ ॥ క్షయే పాథా దివో

విమహసః । సముగ్రోపాలిన్వాజినః । యుక్తైరాత్వ్యయజ్ఞవాహసావిప్రావ్యవామతీనామ్ । మరుతశ్శృణుతా హవమ్ । శ్రియసేకంభానుభిస్సంమిమిక్షిరేతే రశ్మిభిస్త ఋక్వభిస్సుఖాదయః । తేవాశీమన్త ఇష్మిణో అభీరవో విద్రేప్రియస్య మారుతస్య ధామ్నః । అవతే హెడఉదుత్తమమ్ । కయానశ్చిత్ర ఆభువదూతీసదావృధస్సఖా । కయాశచిష్ఠయావృతా ॥ ౪౭ ॥ కో అద్య యుఙ్క్తే ధురిగా ఋతస్య శిమీవతో భామినో దుర్హృణాయూన్ । ఆసన్నిషూన్హృత్స్వసో మయోభూన్ య ఏషాం భృత్యామృణవత్స జీవాత్ । అగ్నే నయా దేవానాగ్ంశంనో భవన్తు వాజేవాజే । అప్స్వగ్నే సధిష్టవ సౌషధీరను రుధ్యసే । గర్భే సంజాయసే పునః । వృషాసోమద్యుమాగ్ం అసి వృషా దేవవృషవ్రతః । వృషాధర్మాణి దధిషే । ఇమం మే వరుణ తత్త్వాయామి త్వంనో అగ్నే సత్వంనో అగ్నే ॥ ౪౮ ॥

హిష్పృతాసు ఏకాదశచ ॥ ౧౧ ॥

విష్ణోః క్రమోసి దివస్పరి యన్న ఇతః పేత సమిత్రం యాజ్యా తా మానో హిగ్ంసీ ద్రథ్యస్థాద్ధు ప్రియా ఉసా యదిత్యం గర్భ మిన్ద్రా గ్నీ రోక్షస్త్రై ఏకాదశ ॥ ౧౧ ॥

విష్ణోరస్మి శ్రుష్ట్వే తి త్వా ఉహాం ధీతిభి ర్హోత్రా అష్టాచత్వారిగ్ంశత్ ॥ ౪౮ ॥

విష్ణోః క్రమోసి సత్వంనో అగ్నే ॥

హరిః ఓం శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

చతుర్థకాణ్డే తృతీయప్రశ్నః

హరిః ఓం ॥ అపాం త్వేమన్థ్సాదయామ్యపాం త్వోద్మన్థ్సాదయామ్యపాం త్వా భస్మన్థ్సాదయామ్యపాం త్వా జ్యోతిషి సాదయామ్యపాం త్వాఽయనే సాదయామ్యర్ణవే సదనే సీద సముద్రే సదనే సీద సలిలే సదనే సీదాపాం క్షయే సీదాపాగ్ం సధిషి సీదాపాం త్వా సదనే సాదయామ్యపాం త్వా సధస్థే సాదయామ్యపాం త్వా పురీషే సాదయామ్యపాం త్వా యోనౌ సాదయామ్యపాం త్వా పాథసి సాదయామి గాయత్రీ ఛన్దస్త్రిష్టుప్ఛన్దో జగతీ ఛన్దోఽనుష్టుప్ఛన్దః పఙ్క్తిశ్ఛన్దః ॥ ౧ ॥

యోనౌ పఞ్చదశ చ ॥ ౧ ॥

అయంపురో భువస్తస్య ప్రాణో భౌవాయనో వసన్తః ప్రాణాయనో గాయత్రీ వాసన్తీ గాయత్రియై గాయత్రం గాయత్రాదుపాగ్ంశురుపాగ్ంశోస్త్రివృత్త్రివృతో రథన్తరగ్ం రథన్తరాద్వసిష్ఠ ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా త్వయా ప్రాణం గృహ్ణామి ప్రజాభ్యోఽయం దక్షిణా విశ్వకర్మా తస్య మనో వైశ్వకర్మణం గ్రీష్మో మానసస్త్రిష్టుగ్గ్రైష్మీ త్రిష్టుభ ఐడమైడాదన్తర్యామోఽన్తర్యామాత్ప-

ఞ్చదశః పఞ్చదశాద్బృహద్బృహతో భరద్వాజ ఋషిః ప్రజాపతిగృ-
హీతయా త్వయా మనః ॥ ౨ ॥ ☞ గృహ్ణామి ప్రజాభ్యో౽యం
పశ్చాద్విశ్వవ్యచాస్తస్య చక్షుర్వైశ్వవ్యచసం వర్షాణి చాక్షుషాణి
జగతీ వార్షీ జగత్యా ఋక్షమమృక్షమాచ్ఛుక్రశ్శుక్రాత్సప్తదశ-
స్సప్తదశాద్వైరూపం వైరూపాద్విశ్వామిత్ర ఋషిః ప్రజాపతి-
గృహీతయా త్వయా చక్షుర్గృహ్ణామి ప్రజాభ్య ఇదముత్తరాథ్సు-
వస్తస్య శ్రోత్రగ్ం సౌవగ్ం శరచ్ఛ్రౌత్ర్యనుష్టుప్ఛారద్యనుష్టు-
భ ఐడమైడాన్మన్థీ మన్థిన ఏకవిగ్ంశ ఏకవిగ్ంశాద్వైరాజం వై-
రాజాజ్జమదగ్నిర్ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా ॥ ౩ ॥ త్వయా శ్రో-
త్రం గృహ్ణామి ప్రజాభ్య ఇయముపరి మతి స్తస్యై వాఙ్మాతీ హేమన్తో
వాచ్యాయనః పఙ్క్తిర్హైమన్తీ పఙ్క్త్యై నిధనవన్నిధనవత ఆగ్ర-
యణ ఆగ్రయణాత్త్రిణవత్రయస్త్రిగ్ంశౌ త్రిణవత్రయస్త్రిగ్ం-
శాభ్యాగ్ం శాక్వరరైవతే శాక్వరరైవతాభ్యాం విశ్వకర్మ ఋషిః
ప్రజాపతిగృహీతయా త్వయా వాచం గృహ్ణామి ప్రజాభ్యః ॥ ౪ ॥
త్వయా మనో జమదగ్నిర్ ఋషిః ప్రజాపతిగృహీతయా
త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

☞ ప్రాచీ దిశాం వసన్త ఋతూనామగ్నిర్దేవతా బ్రహ్మ
ద్రవిణం త్రివృథ్స్తోమస్స ఉ పఞ్చదశవర్తనిస్త్ర్యవిర్వయః కృ-
తమయానాం పురోవాతో వాతస్సానగ ఋషిర్దక్షిణా దిశాం గ్రీ-

ష్మ ఋతూనామిన్ద్రో దేవతా క్షత్త్రం ద్రవిణం పఞ్చదశస్స్తోమస్స ఉ-
పఞ్చదశవర్తనిర్దిత్యవాడ్వయస్త్రేతాఽయానాం దక్షిణాద్వా-
తో వాతస్సనాతన ఋషిః ప్రతీచీ దిశాం వర్షా ఋతూనాం విశ్వే దే-
వా దేవతా విట్ ॥ ౫ ॥ ద్రవిణగ్ం సప్తదశ స్తోమస్స ఉ ఏ-
కవిగ్ంశవర్తనిస్త్రివథ్సో వయో ద్వాపరోఽయానాం పశ్చాద్వా-
తో వాతో త్వా భూవ ఋషిరుదీచీ దిశాగ్ం శరదృతూనాం మిత్రా-
వరుణౌ దేవతా పుష్టం ద్రవిణమేకవిగ్ంశస్స్తోమస్స ఉ త్రిణవవర్తని-
నిస్తుర్యవాడ్వయ ఆస్కన్దోఽయానాముత్తరాద్వాతో వాతః ప్ర-
త్న ఋషిరూర్ధ్వా దిశాగ్ం హేమన్తశిశిరావృతూనాం బృహస్ప-
తిర్దేవతా వర్చో ద్రవిణం త్రిణవస్స్తోమస్స ఉ త్రయస్త్రిగ్ంశ-
వర్తనిః పష్ఠవాద్వయోఽభిభూరయానాం విష్వగ్వాతో వాతస్సు-
పర్ణ ఋషిః పితరః పితామహాః పరేఽవరే తే నః పాన్తు తే నో-
ఽవన్త్వస్మిన్ బ్రహ్మన్నస్మిన్ క్షత్త్రేఽస్యామాశిష్యస్యాం పురోధా-
యామస్మిన్కర్మన్నస్యాం దేవహూత్యామ్ ॥ ౬ ॥

విట్పష్ఠవాద్వయోఽష్టావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౩ ॥

ధ్రువక్షితిర్ధ్రువయోనిర్ధ్రువాఽసి ధ్రువాం
యోనిమా సీద సాధ్యా । ఉఖ్యస్య కేతుం ప్రథమం పురస్తాదశ్వినా-
ఽధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా । స్వే దక్షే దక్షపితేహ సీద దేవ-
త్రా పృథివీ బృహతీ రరాణా । స్వాసస్థా తనువా సం విశస్వ * పి-

తేవైధిస్థూనవ అస్తుశేవాఽశ్వినాఽధ్వర్యూ సాదయతామిహ
త్వా । కులాయినీ వసుమతీ వయోధా రయిం నో వర్ధ బహుల-
గ్ం సువీరమ్ ॥ ౭ ॥ ☞ అపామతిం దుర్మతిం బాధమానా రా-
యస్పోషే యజ్ఞపతిమాభజన్తీ సువర్ధేహి యజమానాయ పోష-
మశ్వినాఽధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా । అగ్నేః పురీషమసి దేవ-
యానీ తాం త్వా విశ్వే అభిగృణన్తు దేవాః । స్తోమపృష్ఠా ఘృతవతీ-
హ సీద ప్రజావదస్మే ద్రవిణాఽఽయజస్వాశ్వినాఽధ్వర్యూ సాదయతా-
మిహ త్వా । దివో మూర్ధాఽసి పృథివ్యా నాభిర్విష్టమ్భనీ దిశా-
మధిపత్నీ భువనానామ్ ॥ ౮ ॥ ☞ ఊర్మిర్ద్రప్సో అపామసి వి-
శ్వకర్మా త ఋషిరశ్వినాఽధ్వర్యూ సాదయతామిహ త్వా । సజూర్
ఋతుభిస్సజూర్విధాభిస్సజూర్వసుభిస్సజూ రుద్రైస్సజూరాది-
త్యైస్సజూర్విశ్వైర్దేవైస్సజూర్దేవైస్సజూర్దేవైర్వయోనా-
ధైరగ్నయే త్వా వైశ్వానరాయాశ్వినాఽధ్వర్యూ సాదయతామిహ
త్వా । ప్రాణం మే పాహ్యపానం మే పాహి వ్యానం మే పాహి ※ చ-
క్షుర్మ ఉర్వ్యా వి భాహి శ్రోత్రం మే శ్లోకయాపస్పిన్వౌషధీర్జిన్వ ద్వి-
పాత్పాహి చతుష్పాదవ దివో వృష్టిమేరయ ॥ ౯ ॥

సువీరం భువనానాముర్వ్యా సప్తదశ చ ॥ ౪ ॥

త్ర్యవిర్వయస్త్రిష్టుప్ఛన్దో దిత్యవాడ్వయో విరాట్ఛన్దః
పఞ్చావిర్వయో గాయత్రీ ఛన్దస్త్రివత్సో వయ ఉష్ణిహా ఛన్దస్తుర్య-

వాడ్వయోఽనుష్టుప్ఛన్దః షష్ఠవాడ్వయో బృహతీఛన్ద ఉక్షా వయస్స-
తోబృహతీఛన్ద ఋషభో వయః కకుచ్ఛన్దో ధేనుర్వయో జగతీ ఛ-
న్దోఽనడ్వాన్వయః పఙ్క్తిశ్ఛన్దో బస్తో వయో వివలం ఛన్దో వృష్ణి-
ర్వయో విశాలం ఛన్దః పురుషో వయస్తన్ద్రం ఛన్దో వ్యాఘ్రో వయోఽ-
నాధృష్టం ఛన్దస్సిగ్ంహో వయశ్ఛదిశ్ఛన్దో విష్టమ్భో వ-
యోఽధిపతిశ్ఛన్దః క్షత్రం వయో మయన్దం ఛన్దో విశ్వకర్మా వయః ప-
రమేష్ఠీ ఛన్దో మూర్ధా వయః ప్రజాపతిశ్ఛన్దః ॥ ౧౦ ॥

పురుషో వయష్షడ్విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౫ ॥

ఇన్ద్రాగ్నీ అవ్యథమానామిష్టకాం దృగ్ంహతం యువమ్ ।
పృష్ఠేన ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షం చ వి బాధతామ్ । విశ్వకర్మా త్వా
సాదయత్వన్తరిక్షస్య పృష్ఠే వ్యచస్వతీం ప్రథస్వతీం * భాస్వతీగ్ం
సూరిమతీమా యా ద్యాం భాస్యా పృథివీమోర్వన్తరిక్షమన్తరిక్షం య-
చ్ఛాన్తరిక్షం దృగ్ంహాన్తరిక్షం మా హిగ్ంసీర్విశ్వస్మై ప్రాణాయా-
పానాయ వ్యానాయోదానాయ ప్రతిష్ఠాయై చరిత్రాయ వాయు-
స్త్వాఽభి పాతు మహ్యా స్వస్త్యా ఛర్దిషా ॥ ౧౧ ॥ శన్తమేన తయా దేవ-
తయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద । రాజ్ఞ్యసి ప్రాచీ దిగ్విరాడసి దక్షిణా ది-
క్సమ్రాడసి ప్రతీచీ దిక్స్వరాడస్యుదీచీ దిగధిపత్న్యసి బృహతీ ది-
గాయుర్మే పాహి ప్రాణం మే పాహ్యపానం మే పాహి వ్యానం మే పా-

హి చక్షుర్మే పాహి శ్రోత్రం మే పాహి మనో మే జిన్వ వాచం మే పిన్వా-
ఽఽత్మానం మే పాహి జ్యోతిర్మే యచ్ఛ ॥ ౧౨ ॥

ఛదిః పాహి పిన్వ షట్చ ॥ ౬ ॥

మా ఛన్దః ప్రమా ఛన్దః ప్రతిమా ఛన్దో ఽస్రీవిశ్ఛన్దః పఙ్క్తి-
శ్ఛన్ద ఉష్ణిహా ఛన్దో బృహతీ ఛన్దో ఽనుష్టుప్ఛన్దో విరాట్ఛన్దో గా-
యత్రీ ఛన్దస్త్రిష్టుప్ఛన్దో జగతీ ఛన్దః పృథివీ ఛన్దో ఽన్తరిక్షం ఛన్దో
ద్యౌశ్ఛన్దః సమాశ్ఛన్దో నక్షత్రాణి ఛన్దో మనశ్ఛన్దో వాక్ఛన్దః
కృషిశ్ఛన్దో హిరణ్యం ఛన్దో గౌశ్ఛన్దో ఽజా ఛన్దో ఽశ్వశ్ఛన్దః ।
అగ్నిర్దేవతా ॥ ౧౩ ॥ వాతో దేవతా సూర్యో దేవతా చన్ద్రమా
దేవతా వసవో దేవతా రుద్రా దేవతా ఽఽదిత్యా దేవతా విశ్వే దేవా
దేవతా మరుతో దేవతా బృహస్పతిర్దేవతేన్ద్రో దేవతా వరుణో
దేవతా మూర్ధా ఽసి రాడ్ధ్రువా ఽసి ధరుణా యన్త్ర్యసి యమి-
త్రీషే త్వోర్జే త్వా కృష్యై త్వా క్షేమాయ త్వా యన్త్రీ రాడ్ధ్రు-
వా ఽసి ధరణీ ధర్త్ర్యసి ధరిత్రాయుషే త్వా వర్చసే త్వౌజసే
త్వా బలాయ త్వా ॥ ౧౪ ॥

దేవతా ఽఽయుషే త్వా షట్చ ॥ ౭ ॥

ఆశుస్త్రివృద్భాన్తః పఞ్చదశో వ్యోమ సప్తదశః ప్రతూర్తిర-
ష్టాదశస్తపో నవదశో ఽభివర్తః సవిగ్ంశో ధరుణ ఏకవిగ్ంశో వ-
ర్చో ద్వావిగ్ంశః సమ్భరణస్త్రయోవిగ్ంశో యోనిశ్చతుర్విగ్ం-

శో గర్భాః పఞ్చవిగ్ంశ ఓజ స్త్రిణవః క్రతు రేకత్రిగ్ంశః ప్రతిష్ఠా త్రయ-
స్త్రిగ్ంశో బ్రధ్నస్య విష్టపం చతుస్త్రిగ్ంశో నాకష్షట్త్రిగ్ంశో వి-
వర్తోఽష్టాచత్వారిగ్ంశో ధర్త్రశ్చతుష్టోమః ॥ ౧౫ ॥

ఆశుస్సప్తత్రిగ్ంశత్ ॥ ౮ ॥

అగ్నేర్భాగోఽసి దీక్షాయా ఆధిపత్యం బ్రహ్మస్పృతం త్రివృ-
త్స్తోమ ఇన్ద్రస్య భాగోఽసి విష్ణోరాధిపత్యం క్షత్రగ్ం స్పృతం పఞ్చదశ-
స్స్తోమో నృచక్షసాం భాగోఽసి ధాతురాధిపత్యం జనిత్రగ్ం స్పృత-
గ్ం సప్తదశస్స్తోమో మిత్రస్య భాగోఽసి వరుణస్యాధిపత్యం దివో వృష్టి-
ర్వాతాస్స్పృతా ఏకవిగ్ంశస్స్తోమోఽదిత్యై భాగోఽసి పూష్ణ ఆధిపత్య-
మోజస్స్పృతం త్రిణవస్స్తోమో వసూనాం భాగోఽసి ॥ ౧౬ ॥ రుద్రాణా-
మాధిపత్యం చతుష్పాథ్స్పృతం చతుర్విగ్ంశస్స్తోమ ఆదిత్యానాం
భాగోఽసి మరుతామాధిపత్యం గర్భాస్స్పృతాః పఞ్చవిగ్ంశస్స్తో-
మో దేవస్య సవితుర్భాగోఽసి బృహస్పతేరాధిపత్యగ్ం సమీచీర్ది-
శస్స్పృతాశ్చతుష్టోమస్స్తోమో యావానాం భాగోఽస్యయావానా-
మాధిపత్యం ప్రజాస్స్పృతాశ్చతుశ్చత్వారిగ్ంశస్స్తోమ ఋభూణాం
భాగోఽసి విశ్వేషాం దేవానామాధిపత్యం భూతం నిశాన్తగ్ం స్పృతం
త్రయస్త్రిగ్ంశస్స్తోమః ॥ ౧౭ ॥

వసూనాం భాగోఽసి షట్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౯ ॥

ఏకయాఽస్తువత ప్రజా అధీయన్త ప్రజాపతిరధిప-
తిరాసీత్తిసృభిరస్తువత బ్రహ్మాసృజ్యత బ్రహ్మణస్పతిరధిపతిరాసీత్పఞ్చభి-
రస్తువత భూతాన్యసృజ్యన్త భూతానాంపతిరధిపతిరాసీత్సప్తభిరస్తువత
సప్తర్షయోఽసృజ్యన్త ధాతాఽధిపతిరాసీన్నవభిరస్తువత పితరోఽ-
సృజ్యన్తాదితిరధిపత్న్యాసీదేకాదశభిరస్తువత ఋతవోఽసృజ్యన్తా-
ర్తవోఽధిపతిరాసీత్త్రయోదశభిరస్తువత మాసా అసృజ్యన్త సంవ-
త్సరోఽధిపతిః ॥ ౧౭ ॥ ఆసీత్పఞ్చదశభిరస్తువత క్షత్త్రమసృజ్య-
తేన్ద్రోఽధిపతిరాసీత్సప్తదశభిరస్తువత పశవోఽసృజ్యన్త బృహస్పతిరధి-
పతిరాసీన్నవదశభిరస్తువత శూద్రార్యావసృజ్యేతామహోరాత్రే
అధిపత్నీ ఆస్తామేకవిꣳశత్యాఽస్తువతైకశఫాః పశవోఽసృజ్యన్త
వరుణోఽధిపతిరాసీత్త్రయోవిꣳశత్యాఽస్తువత క్షుద్రాః పశవో-
ఽసృజ్యన్త పూషాఽధిపతిరాసీత్పఞ్చవిꣳశత్యాఽస్తువతారణ్యాః
పశవోఽసృజ్యన్త వాయురధిపతిరాసీత్సప్తవిꣳశత్యాఽస్తువత
ద్యావాపృథివీ వి ॥ ౧౮ ॥ ఇతాం వసవో రుద్రా ఆదిత్యా అను
వ్యాయꣳస్తేషామాధిపత్యమాసీన్నవవిꣳశత్యాఽస్తువత వనస్పత-
యోఽసృజ్యన్త సోమోఽధిపతిరాసీదేకత్రిꣳశతాఽస్తువత ప్రజా
అసృజ్యన్త యావానాంచాయావానాంచాధిపత్యమాసీత్త్రయస్త్రిꣳ-
శతాఽస్తువత భూతాన్యశామ్యన్ప్రజాపతిః పరమేష్ఠ్యధిపతిరాసీత్ ॥

సంవత్సరోఽధిపతిర్ద్వి పఞ్చత్రిꣳశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

* ఇయమేవ సా యా ప్రథమా వ్యౌచ్ఛదన్తరస్యాం చరతి ప్రవి-
ష్టా । వధూర్జజాన నవగజ్జనిత్రీ త్రయ ఏనాం మహిమానః సచన్తే ।
ఛన్దస్వతీ ఉషసా పేపిశానే సమానం యోనిమనుసంచరన్తీ । సూర్య-
పత్నీ వి చరతః ప్రజానతీ కేతుం కృణ్వానే అజరే భూరిరేతసా । ఋతస్య
పన్థామను తిస్ర ఆగుస్త్రయో ఘర్మాసో అను జ్యోతిషాగుః । ప్రజా-
మేకా రక్షత్యూర్జమేకా ॥ ౨౧ ॥ వ్రతమేకా రక్షతి దేవయూనామ్ ।
చతుష్టోమో అభవద్యా తురీయా యజ్ఞస్య పక్షావృషయో భవన్తీ ।
గాయత్రీం త్రిష్టుభం జగతీమనుష్టుభం బృహదర్కం యుఞ్జానాః సువరా-
భరన్నిదమ్ । పఞ్చభిర్ధాతా వి దధావిదం యత్తాసాగ్ స్వసౄరజన-
యత్పఞ్చపఞ్చ । తాసాము యన్తి ప్రయవేణ పఞ్చ నానా రూపాణి క్ర-
తవో వసానాః । త్రిగ్ంశత్స్వసార ఉప యన్తి నిష్కృతగ్ం సమా-
నం కేతుం ప్రతిముఞ్చమానాః ॥ ౨౨ ॥ ఋతూగ్ స్తన్వతే కవయః
ప్రజానతీర్మధ్యే ఛన్దసః పరి యన్తి భాస్వతీః । జ్యోతిష్మతీ ప్రతి ముఞ్చతే
నభో రాత్రీ దేవీ సూర్యస్య వ్రతాని । వి పశ్యన్తి పశవో జాయమానా నా-
నారూపా మాతురస్యా ఉపస్థే । ఏకాష్టకా తపసా తప్యమానా జజాన
గర్భం మహిమానమిన్ద్రమ్ । తేన దస్యూన్వ్యసహన్త దేవా హన్తా-
సురాణామభవచ్ఛచీభిః । అనానుజామనుజాం మామకర్త సత్యం
వదన్త్యన్విచ్ఛ ఏతత్ । భూయాసమ్ ॥ ౨౩ ॥ అస్య సుమతౌ యథా
యూయమన్యా వో అన్యామతి మా ప్రయుక్త । అభూన్మమ సుమతౌ విశ్వ-

విద్దా అస్తు ప్రతిష్ఠామవిదద్ధిగాధమ్ । భూయాసమస్య సుమతౌ యథా యూయమన్యా వో అన్యామతి మా ప్రయుక్త । పఞ్చ వ్యుష్టీరను పఞ్చ దోహా గాం పఞ్చనామ్నీమృతవోఽను పఞ్చ । పఞ్చ దిశః పఞ్చదశేన క్లృప్తాః సమానమూర్ధ్నీరభి లోకమేకమ్ ॥ ౨౪ ॥ ఋతస్య గర్భః ప్రథమా వ్యూషుష్యపామేకా మహిమానం బిభర్తి । సూర్యస్యైకా చరతి నిష్కృతేషు ఘర్మస్యైకా సవితైకాం నియచ్ఛతి । యా ప్రథమా వ్యౌచ్ఛత్సా ధేనురభవద్యమే । సా నః పయస్వతీ ధుక్ష్వోత్తరాముత్తరాగ్ం సమామ్ । శుక్రర్షభా నభసా జ్యోతిషాఽగాద్విశ్వరూపా శబలీరగ్నికేతుః । సమానమర్థగ్గ్ం స్వపస్యమానా బిభ్రతీ జరామజర ఉష ఆగాః । ఋతూనాం పత్నీ ప్రథమేయమాగాదహ్నాం నేత్రీ జనిత్రీ ప్రజానామ్ । ఏకా సతీ బహుధోషో వ్యుచ్ఛస్యజీర్ణా త్వం జరయసి సర్వమన్యత్ ॥ ౨౫ ॥

ఊర్జ ఏకా ప్రతిముఞ్చమానా భూయాసమేకం పత్న్యేకాన్న విగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧౧ ॥

అగ్నే జాతాన్ప్రణుదా నః సపత్నాన్ప్రత్యజాతాఞ్జాతవేదో నుదస్వ । అస్మే దీదిహి సుమనా అహేడన్తవ స్యాగ్ం శర్మన్త్రివరూథ ఉద్భిత్ । సహసా జాతాన్ప్రణుదా నః సపత్నాన్ప్రత్యజాతాఞ్జాతవేదో నుదస్వ । అధి నో బ్రూహి సుమనస్యమానో వయగ్ం స్యామ ప్రణుదా నః సపత్నాన్ । చతుశ్చత్వారిగ్ంశస్స్తోమో వర్చో ద్రవిణగ్ం షోడశస్స్తో-

ష్ఠేజ్యో ద్రవిణంపృథివ్యాః పురీషమసి ॥ ౨౭ ॥ అప్సోనామ । ఏవశ్ఛ-
న్దో వరివశ్ఛన్దశ్శంభూశ్ఛన్దః పరిభూశ్ఛన్ద ఆచ్ఛచ్ఛన్దో మనశ్ఛన్దో వ్య-
చశ్ఛన్దస్సిన్ధుశ్ఛన్దస్సముద్రం ఛన్దస్సలిలం ఛన్దస్సంయచ్ఛన్దో వియ-
చ్ఛన్దో బృహచ్ఛన్దో రథన్తరం ఛన్దో నికాయశ్ఛన్దో వివధశ్ఛన్దో
గిరశ్ఛన్దో భ్రజశ్ఛన్దస్సగ్ంస్తుప్ఛన్దోఽనుష్టుప్ఛన్దః కకుచ్ఛన్దస్త్రికకుచ్ఛ-
న్దః కావ్యంఛన్దోఽఙ్కుపంఛన్దః ॥ ౨౮ ॥ పదపఙ్క్తిశ్ఛన్దోఽక్షరప-
ఙ్క్తిశ్ఛన్దో విష్టారపఙ్క్తిశ్ఛన్దః క్షురో భృజ్వాఞ్ఛన్దః ప్రచ్ఛచ్ఛన్దః
పక్షశ్ఛన్ద ఏవశ్ఛన్దో వరివశ్ఛన్దో వయశ్ఛన్దో వయస్కృచ్ఛన్దో విశాలం
ఛన్దో విష్పర్ధాశ్ఛన్దశ్ఛదిశ్ఛన్దో దూరోహణంఛన్దస్తన్ద్రంఛన్దోఽ-
ఙ్కాఙ్కంఛన్దః ॥ ౨౯ ॥

అప్స్వఙ్కుపంఛన్దస్త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౨ ॥

అగ్నిర్వృత్రాణి జఙ్ఘనద్ద్రవిణస్యుర్విపన్యయా । సమిద్ధశ్శుక్ర
ఆహుతః । త్వగ్ంసోమాసి సత్పతిస్త్వగ్ంరాజోత వృత్రహా । త్వంభ-
ద్రో అసి క్రతుః । భద్రా తే అగ్నే స్వనీక సన్దృగ్ఘోరస్య సతో విషుణ-
స్య చారుః । న యత్తే శోచిస్తమసా వరన్త న ధ్వస్మానస్తనువి రేప ఆధుః ।
భద్రం తే అగ్నే సహసిన్ననీకముపాక ఆరోచతే సూర్యస్య । ౩౦ ॥
రుశద్దృశే దదృశే నక్తయాచిదరూక్షితం దృశ ఆరూపే అన్నమ్ ।
సైనానీకేన సువిదత్రో అస్మే యష్టా దేవాగ్ం ఆయజిష్ఠస్స్వస్తి ।
అదబ్ధో గోపా ఉత నః పరస్పా అగ్నే ద్యుమదుత రేవద్దిదీహి । స్వస్తి

సూర్దివో అగ్నిః పృథివ్యా విశ్వాయుర్ధేహి యజథాయ దేవ। యత్థ్స-
మహి దివి జాతం ప్రశస్తం తదస్మాసు ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్। యథా హో-
తర్మనుషః ॥ ౩౦ ॥ దైవతా తాయుక్షేభిస్సూనో సహసో యజాసి। ఏవానో
అద్య సమనా సమానానుశన్నగ్న ఉశతో యక్షి దేవాన్। అగ్ని-
మీడే పురోహితం యజ్ఞస్య దేవమృత్విజమ్। హోతారగ్ం రత్న-
ధాతమమ్। వృషా సోమ ద్యుమాగ్ం అసి వృషా దేవ వృషవ్రతః। వృషా
ధర్మాణి దధిషే। సాంతపనా ఇదగ్ం హవిర్మరుతస్తజ్జుజుష్టన। యుష్మా-
కోతీ రిశాదసః। యో నో మర్తో వసవో దుర్హృణాయుస్తిరస్స-
త్యాని మరుతః ॥ ౩౧ ॥ జిఘాగ్ంసాత్। ద్రుహః పాశం ప్రతి స ముచీష్ట
తపిష్ఠేన తపసా హన్తనా తమ్। సంవత్సరీణా మరుతస్స్వర్కా ఉరుక్ష-
యాస్సగణా మానుషేషు। తేఽస్మత్పాశాన్ప్రముఞ్చన్త్వగ్ంహస-
స్సాంతపనా మదిరా మాదయిష్ణవః। * పిప్రీహి దేవాగ్ం ఉశ-
తో యవిష్ఠ విద్వాగ్ం ఋతూగ్ంరృతుపతే యజేహ। యే దై-
వ్యా ఋత్విజస్తేభిరగ్నే త్వగ్ం హోతౄణామస్యాయజిష్ఠః। అ-
గ్నే యదద్య విశో అధ్వరస్య హోతః పావక ॥ ౩౨ ॥ శోచే వే-
ష్ట్వగ్ం హి యజ్వా। ఋతా యజాసి మహినా వియద్భూర్హవ్యా
వహ యవిష్ఠ యా తే అద్య। అగ్నినా రయిమశ్నవత్పోషమేవ దివే దివే।
యశసం వీరవత్తమమ్। గయస్ఫానో అమీవహా వసువిత్పుష్టివర్ధనః।
సుమిత్రస్సోమ నో భవ। గృహమేధాస ఆగత మరుతో మాఽప భూతన।

ప్రత్రిముఞ్చస్తోనాసో అగ్ంహసః । పూర్వీభిర్హి దదాశిమ శరద్భిర్మ-
రుతో వయమ్ । మహోభిః ॥ 33 ॥ చర్షణీనామ్ । ప్రబుధ్ని-
యా ఈరతే వో మహాగ్ంసి ప్రణామాని ప్రయజ్యవస్తిరధ్వమ్ ।
సహస్రియం దమ్యం భాగమేతం గృహమేధీయం మరుతో జుషధ్వమ్ ।
ఉప యమేతి యువతిః సుదక్షం దోషా వస్తోర్హవిష్మతీ ఘృతాచీ । ఉ-
ప స్వైనమరమతిర్వసూయుః । ఇమో అగ్నే వీతతమాని హవ్యా ఽజ-
స్రో వక్షి దేవతాతిమచ్ఛ । ప్రతి న ఈగ్ం సురభీణి వియన్తు । క్రీడం
వశ్శర్ధో మారుతమనర్వాణగ్ం రథేశుభమ్ ॥ 3౪ ॥ కణ్వా అభి ప్ర
గాయత । అత్యాసో న యే మరుతః స్వఞ్చో యక్షదృశో న శుభయ-
న్త మర్యాః । తే హర్మ్యేష్ఠాః శిశవో న శుభ్రా వత్సాసో న ప్రక్రీడినః
పయోధాః । ప్రైషామజ్మేషు విథురేవ రేజతే భూమిర్యామేషు యద్ధ యు-
ఞ్జతే శుభే । తే క్రీడయో ధునయో భ్రాజదృష్టయః స్వయం
మహిత్వం పనయన్త ధూతయః । ఉపహ్వరేషు యదచిధ్వం యయిం
వయ ఇవ మరుతః కేన ॥ 3౫ ॥ చిత్ పథా । శ్చోతన్తి కోశా ఉప
వో రథేష్వా ఘృతముక్షతా మధువర్ణమర్చతే । అగ్నిమగ్నిగ్ం
హవీమభిః సదా హవన్త విశ్పతిమ్ । హవ్యవాహం పురుప్రియమ్ ।
తగ్ం హి శశ్వన్త ఈడతే స్రుచా దేవం ఘృతశ్చుతా । అగ్నిగ్ం
హవ్యాయ వోఢవే । ఇన్ద్రాగ్నీ రోచనా దివశ్శ్నథద్వృత్రమిన్ద్రం వో

విశ్వవ్యచస్పరీద్ధ్రిం సర్వా విశ్వకర్మణా హవిషా వావృధానో విశ్వకర్మన్
హవిషా వర్ధనేన ॥ ౩౮ ॥

సూర్యస్య మనుషోమరుత్తః పావకమహాభిరర్థే శుభంకే-
వమట్ఛత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౩ ॥

అపాం త్వేమన్నయంపురః ప్రాచీధ్రువక్షిత్రస్య ఖరిస్ద్రాగ్ధ్రిన్న
మాధస్దఆశుస్త్రివృద్దగ్నిరాభూగోఽస్యేకత్రయముఖయమేవ సాయాఽగ్న
జాతాన్యగ్నిర్వృత్రాణీత్రయోదశ ॥ ౧౩ ॥

అపాం త్వేద్రాగ్ధ్ని ఇయమేవ దేవతాత్తా షట్త్రిగ్ంశత్ ॥ ౩౮ ॥

అపాం త్వేమన్ హవిషా వర్ధనేన ॥

హరిః ఓం శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

చతుర్థకాణ్డే చతుర్థప్రశ్నః

హరిః ఓం ॥ రశ్మిరసి క్షయాయ త్వా క్షయం జిన్వ ప్రేతిరసి ధ-
ర్మణే త్వా ధర్మం జిన్వాన్వితిరసి దివే త్వా దివం జిన్వ సంధిరస్య-
న్తరిక్షాయ త్వాఽన్తరిక్షం జిన్వ ప్రతిధిరసి పృథివ్యై త్వా పృథివీం
జిన్వ విష్టమ్భోఽసి వృష్ట్యై త్వా వృష్టిం జిన్వ ప్రవాఽస్యహ్నే
త్వాఽహర్జిన్వానువాఽసి రాత్రియై త్వా రాత్రిం జిన్వోశిగసి ॥ ౧ ॥
వసుభ్యస్త్వా వసూఞ్జిన్వ ప్రకేతోఽసి రుద్రేభ్యస్త్వా రుద్రాఞ్జిన్వ సుదీతి-
రస్యాదిత్యేభ్యస్త్వాఽఽదిత్యాఞ్జిన్వౌజోఽసి పితృభ్యస్త్వా పితౄఞ్జి-
న్వ తన్తురసి ప్రజాభ్యస్త్వా ప్రజా జిన్వ పృతనాషాడసి పశుభ్య-
స్త్వా పశూఞ్జిన్వ రేవదస్యోషధీభ్యస్త్వౌషధీర్జిన్వాభిజిదసి యుక్త-
గ్రావేన్ద్రాయ త్వేన్ద్రం జిన్వాధిపతిరసి ప్రాణాయ ॥ ౨ ॥ త్వా
ప్రాణం జిన్వ యన్తాఽస్యపానాయ త్వాఽపానం జిన్వ సంసర్పోఽసి చ-
క్షుషే త్వా చక్షుర్జిన్వ వయోధా అసి శ్రోత్రాయ త్వా శ్రోత్రం
జిన్వ త్రివృదసి ప్రవృదసి సంవృదసి వివృదసి సంరోహోఽసి నీరో-
హోఽసి ప్రరోహోఽస్యనురోహోఽసి వసుకోఽసి వేషశ్రిరసి వస్య-
ష్టిరసి ॥ 3 ॥

ఉశిగసి షాణాయ త్రిచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

రాజ్ఞ్యసి ప్రాచీ దిగ్వసవస్తే దేవా అధిపతయో౽గ్నిర్
హేతీనాం ప్రతిధర్తా త్రివృత్త్వా స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయత్వా-
జ్యముక్థమవ్యథయత్ స్తభ్నాతు రథన్తరగ్ం సామ ప్రతిష్ఠిత్యై విరాడసి
దక్షిణా దిగ్రుద్రాస్తే దేవా అధిపతయ ఇన్ద్రో హేతీనాం ప్రతిధ-
ర్తా పఞ్చదశస్త్వా స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయతు ప్రఉగముక్థమవ్య-
థయత్ స్తభ్నాతు బృహత్ సామ ప్రతిష్ఠిత్యై సమ్రాడసి ప్రతీచీ దిక్ ॥ ౨ ॥
ఆదిత్యాస్తే దేవా అధిపతయః సోమో హేతీనాం ప్రతిధర్తా
సప్తదశస్త్వా స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయతు మరుత్వతీయముక్థమ-
వ్యథయత్ స్తభ్నాతు వైరూపగ్ం సామ ప్రతిష్ఠిత్యై స్వరాడస్యుదీచీ
దిగ్విశ్వే తే దేవా అధిపతయో వరుణో హేతీనాం ప్రతిధర్తైకవి-
గ్ంశస్త్వా స్తోమః పృథివ్యాగ్ శ్రయతు నిష్కేవల్యముక్థమవ్య-
థయత్ స్తభ్నాతు వైరాజగ్ం సామ ప్రతిష్ఠిత్యా అధిపత్న్యసి బృహ-
తీ దిఙ్మరుతస్తే దేవా అధిపతయః ॥ ౩ ॥ బృహస్పతిర్ హేతీనాం
ప్రతిధర్తా త్రిణవత్రయస్త్రిగ్ంశౌ త్వా స్తోమౌ పృథివ్యాగ్
శ్రయతాం వైశ్వదేవాగ్నిమారుతే ఉక్థే అవ్యథయన్తీ స్తభ్నీతాగ్ం
శాక్వరరైవతే సామనీ ప్రతిష్ఠిత్యా అన్తరిక్షాయ ఋషయస్త్వా ప్ర-
థమజా దేవేషు దివో మాత్రయా వరిణా ప్రథన్తు విధర్తా చాయ-
మధిపతిశ్చ తే త్వా సర్వే సంవిదానా నాకస్య పృష్ఠే సువర్గే లోకే
యజమానం చ సాదయన్తు ॥ ౪ ॥

ప్రతీచీదిగృతవస్తే దేవా అధిపతయశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౨ ॥

☞ అయంపురో హరికేశస్సూర్యరశ్మిస్తస్యరథగృత్స-
శ్చరథౌజాశ్చసేనానిగ్రామణ్యౌ పుంజికస్థలాచ కృతస్థలాచా ప్స-
రసౌయాతుధానాహేతీరక్షాగ్ంసి ప్రహేతిరయందక్షిణా విశ్వక-
ర్మా తస్యరథస్వనశ్చరథేచిత్రశ్చసేనానిగ్రామణ్యౌ మేనకా
చసహజన్యాచాప్సరసౌ దంక్ష్ణవః పశవోహేతిః పౌరుషేయోవధః
ప్రహేతిరయం పశ్చాద్విశ్వవ్యచాస్తస్య రథప్రోతశ్చాసమరథ-
శ్చసేనానిగ్రామణ్యౌ ప్రమ్లోచన్తీచ ॥ ౩ ॥ అనుమ్లోచన్తీచాప్స-
రసౌ సర్పాహేతిర్వ్యాఘ్రాః ప్రహేతిరయముత్తరాత్సంయ-
ద్వసుస్తస్యసేనజిచ్చ సుషేణశ్చ సేనానిగ్రామణ్యౌ విశ్వాచీచ
ఘృతాచీచాప్సరసావాపోహేతిర్వాతః ప్రహేతిరయముపర్యర్వా-
గ్వసుస్తస్య తార్క్ష్యశ్చారిష్టనేమిశ్చ సేనానిగ్రామణ్యావు-
ర్వశీ చ పూర్వచిత్తిశ్చాప్సరసౌ విద్యుద్ధేతిరవస్ఫూర్జన్ప్రహే-
తిస్తేభ్యోనమస్తేనోమృడయన్తుతేయం ॥ ౪ ॥ ద్విష్మోయశ్చనో
ద్వేష్టితంవోజమ్భేదధామ్యాయోస్త్వాసదనే సాదయామ్యవత-
శ్ఛాయాయాం నమస్సముద్రాయ నమస్సముద్రస్య చక్షసే పర-
మేష్ఠీ త్వా సాదయతుదివః పృష్ఠేవ్యచస్వతీం ప్రథస్వతీం విభూ-
మతీం ప్రభూమతీం పరిభూమతీం దివం యచ్ఛ దివందృగ్ంహది-
వం మాహిగ్ంసీర్విశ్వస్మైప్రాణాయాపానాయవ్యానాయోదానా-
య ప్రతిష్ఠాయైచరిత్రాయసూర్యస్త్వాఽభి పాతుమహ్యాస్వస్త్యా

ఛర్దిష్పాశంతమేన తయా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద । ప్రోథదశ్వో న యవసే అవిష్యన్యదా మహస్సంవరణాద్వ్యస్థాత్ । * ఆదస్య వాతో అను వాతి శోచిరధ స్మ తే వ్రజనం కృష్ణమస్తి ॥ ౯ ॥

ప్రమ్లోచన్తీ త్రయగ్గ్ం వ్యస్థాఽష్టావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౩ ॥

అగ్నిర్మూర్ధా దివః * కకుత్పతిః పృథివ్యా అయమ్ । అపాగ్ం రేతాగ్ంసి జిన్వతి । త్వామగ్నే పుష్కరాదధ్యథర్వా నిరమన్థత । మూర్ధ్నో విశ్వస్య వాఘతః । అయమగ్నిస్సహస్రిణో వాజస్య శతినస్పతిః । మూర్ధా కవీ రయీణామ్ । భువో యజ్ఞస్య రజసశ్చ నేతా యత్రా నియుద్భిస్సచసే శివాభిః । దివి మూర్ధానం దధిషే సువర్షాం జిహ్వామగ్నే చకృషే హవ్యవాహమ్ । అబోధ్యగ్నిస్సమిధా జనానామ్ ॥ ౧౦ ॥ ప్రతి ధేనుమివాయతీముషాసమ్ । యహ్వా ఇవ ప్ర వయాముజ్జిహానాః ప్ర భానవస్సిస్రతే నాకమచ్ఛ । అవోచామ కవయే మేధ్యాయ వచో వన్దారు వృషభాయ వృష్ణే । గవిష్ఠిరో నమసా స్తోమమగ్నౌ దివీవ రుక్మమువ్యఞ్చమశ్రేత్ । జనస్య గోపా అజనిష్ట జాగృవిరగ్నిస్సుదక్షస్సువితాయ నవ్యసే । ఘృతప్రతీకో బృహతా దివిస్పృశా ద్యుమద్విభాతి భరతేభ్యశ్శుచిః । త్వామగ్నే అఙ్గిరసః ॥ ౧౧ ॥ గుహా హితమన్వవిన్దఞ్ఛిశ్రియాణం వనేవనే । స జాయసే మథ్యమానస్సహో మహత్త్వామాహుస్సహసస్పుత్రమఙ్గిరః । యజ్ఞస్య కేతుం ప్రథమం పురోహితమగ్నిం నరస్త్రిషధస్థే సమిన్ధతే । ఇన్ద్రేణ దేవైస్సరథగ్ం స బర్హిషి సీదన్ని హోతా యజథాయ సుక్రతుః ।

త్వాం చిత్రశ్రవస్తమ హవంతే విక్షు జంతవః । శోచిష్కేశం పురుప్రి-
యాగ్నే హవ్యాయ వోఢవే । సఖాయస్సం వస్సమ్యంచమిషమ్ ॥ ౧౨ ॥
స్తోమం చాగ్నయే । వర్షిష్ఠాయ క్షితీనామూర్జో నప్త్రే సహస్వతే । సగ్ం-
సమిద్యువసే వృషన్నగ్నే విశ్వాన్యర్య ఆ । ఇడస్పదే సమిధ్యసే స నో
వసూన్యాభర । ఏనా వో అగ్నిం నమసోర్జో నపాతమాహువే । ప్రి-
యం చేతిష్ఠమరతిగ్ం స్వధ్వరం విశ్వస్య దూతమమృతమ్ । స యోజ-
తే అరుషా విశ్వభోజసా స దుద్రవత్స్వాహుతః । సుబ్రహ్మా యజ్ఞస్సుశమీ ॥
వసూనాం దేవగ్ం రాధో జనానామ్ । ఉదస్య శోచిరస్థాదాజుహ్వానస్య
మీఢుషః । ఉద్ధూమాసో అరుషాసో దివిస్పృశస్సమగ్నిమింధతే నరః ।
అగ్నే వాజస్య గోమత ఈశానస్సహసో యహో । అస్మే ధేహి జా-
తవేదో మహి శ్రవః । స ఇధానో వసుష్కవిరగ్నిరీడేన్యో గిరా । రేవద-
స్మభ్యం పుర్వణీక దీదిహి । క్షపో రాజన్నుత త్మనాఽగ్నే వస్తోరు-
తోషసః । స తిగ్మజంభ ॥ ౧౪ ॥ రక్షసో దహ ప్రతి । ఆ తే అగ్న ఇధీ-
మహి ద్యుమంతం దేవాజరమ్ । యద్ధ స్యా తే పనీయసీ సమిద్దీదయతి
ద్యవీషగ్ం స్తోతృభ్య ఆభర । ఆ తే అగ్న ఋచా హవిశ్శుక్రస్య
జ్యోతిషస్పతే । సుశ్చంద్ర దస్మ విశ్పతే హవ్యవాట్తుభ్యగ్ం హూయత
ఇషగ్ం స్తోతృభ్య ఆభర । ఉభే సుశ్చంద్ర సర్పిషో దర్వీ శ్రీణీష ఆసని ।
ఉతో న ఉత్పుపూర్యాః ॥ ౧౫ ॥ ఉక్థేషు శవసస్పత ఇషగ్ం స్తోతృభ్య
ఆభర । అగ్నే తమద్యాశ్వం న స్తోమైః క్రతుం న భద్రగ్ం హృదిస్పృ-
శమ్ । ఋధ్యామా త ఓహైః । అధా హ్యగ్నే క్రతోర్భద్రస్య దక్ష-

స్య సాధోః । రథీరృతస్య బృహతో బభూథ । అభి ష్టే అద్య గీర్భిర్గృణన్తోఽగ్నే దాశేమ । ప్ర తే దివో న స్తనయన్తి శుష్మాః । ఏభిర్నో అర్కైర్భవా నో అర్వాఙ్ ॥ ౧౭ ॥ సువర్ణ జ్యోతిః । అగ్నే విశ్వేభిః సుమనా అనీకైః । అగ్నిగ్ం హోతారం మన్యే దాస్వన్తం వసోః సూనుగ్ం సహసో జాతవేదసమ్ । విప్రం న జాతవేదసమ్ । య ఊర్ధ్వయా స్వధ్వరో దేవో దేవాచ్యా కృపా । ఘృతస్య విభ్రాష్టిమను శుక్రశోచిష ఆజుహ్వానస్య సర్పిషః । అగ్నే త్వం నో అన్తమః । ఉత త్రాతా శివో భవ వరూథ్యః । తం త్వా శోచిష్ఠ దీదివః । సుమ్నాయ నూనమీమహే సఖిభ్యః । వసురగ్నిర్వసుశ్రవాః । అచ్ఛా నక్షి ద్యుమత్తమో రయిం దాః ॥ ౧౮ ॥

జనానామఙ్గిరస్తమగ్ం సుశమీ తిగ్మజమ్భ పుపూర్యా ఆ రాజ వసుశ్రవాః పఞ్చ చ ॥ ౮ ॥

ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం త్వా సయుజా యుజా యునజ్మ్యాఘారాభ్యాం తేజసా వర్చసోక్థేభిః స్తోమేభిశ్ఛన్దోభీ రయ్యై పోషాయ సజాతానాం మధ్యమస్థేయాయ మయా త్వా సయుజా యుజా యునజ్మ్యమ్బా దులా నితత్నిరభ్రయన్తీ మేఘయన్తీ వర్షయన్తీ చుపుణీకా నామాసి ప్రజాపతినా త్వా విశ్వాభిర్ధీభిరుపదధామి పృథివ్యుదపురమన్నేన విష్టా మనుష్యాస్తే గోప్తారోఽగ్నిర్వియత్తోఽస్యాం తామహం ప్రపద్యే సా ॥ ౧౯ ॥ మే శర్మ చ వర్మ చాస్త్వధి ద్యౌరన్తరిక్షం బ్రహ్మణా విష్టా మరుతస్తే గోప్తారో వాయుర్వియత్తోఽస్యాం

తామహం ప్రపద్యే సా మే శర్మ చ వర్మ చాస్తు ద్యౌరపరాజితాఽమృ-
తేన విష్టాఽఽదిత్యాస్తే గోప్తారః సూర్యో వియత్తాఽస్యాం తామ-
హం ప్రపద్యే సా మే శర్మ చ వర్మ చాస్తు ॥ ౧౯ ॥

సాఽష్టాచత్వారింశచ్చ ॥ ౪ ॥

☞ బృహస్పతిస్త్వా సాదయతు పృథివ్యాః పృష్ఠే జ్యోతి-
ష్మతీం విశ్వస్మై ప్రాణాయాపానాయ విశ్వం జ్యోతిర్యచ్ఛాగ్నిస్తేఽధి-
పతిర్విశ్వకర్మా త్వా సాదయత్వన్తరిక్షస్య పృష్ఠే జ్యోతిష్మతీం విశ్వ-
స్మై ప్రాణాయాపానాయ విశ్వం జ్యోతిర్యచ్ఛ వాయుస్తేఽధిపతిః ప్ర-
జాపతిస్త్వా సాదయతు దివః పృష్ఠే జ్యోతిష్మతీం విశ్వస్మై ప్రాణా-
యాపానాయ విశ్వం జ్యోతిర్యచ్ఛ పరమేష్ఠీ తేఽధిపతిః పురోవాత-
సనిరస్యభ్రసనిరసి విద్యుథ్సనిః ॥ ౨౦ ॥ ☞ అసి స్తనయిత్నుసని-
రసి వృష్టిసనిరస్యగ్నేర్యాన్యసి దేవానామగ్నేయాన్యసి వాయోర్యా-
న్యసి దేవానాం వాయోయాన్యస్యన్తరిక్షస్య యాన్యసి దేవా-
నామన్తరిక్షయాన్యస్యన్తరిక్షమస్యన్తరిక్షాయ త్వా సలిలాయ త్వా
సర్ణీకాయ త్వా సతీకాయ త్వా కేతాయ త్వా ప్రచేతసే త్వా వివ-
స్వతే త్వా దివస్త్వా జ్యోతిష ఆదిత్యేభ్యస్త్వర్చే త్వా రుచే త్వా
ద్యుతే త్వా భాసే త్వా జ్యోతిషే త్వా యశోదాం త్వా యశసి తేజో-
దాం త్వా తేజసి పయోదాం త్వా పయసి వర్చోదాం త్వా వర్చసి
ద్రవిణోదాం త్వా ద్రవిణే సాదయామి తేనర్షిణా తేన బ్రహ్మణా త-
యా దేవతయాఽఙ్గిరస్వద్ధ్రువా సీద ॥ ౨౧ ॥

విధృత్యఽనిష్టుష్టా ఏతైశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౬ ॥

భూయస్కృదసి వరివస్కృదసి * ప్రాచ్యస్యూర్ధ్వాస్య-
న్తరిక్షసదస్యన్తరిక్షే సీదాప్సుషదసి శ్యేనసదసి గృధ్రసదసి సు-
పర్ణసదసి నాకసదసి పృథివ్యాస్త్వా ద్రవిణే సాదయామ్యన్తరిక్షస్య
త్వా ద్రవిణే సాదయామి దివస్త్వా ద్రవిణే సాదయామి దిశాం త్వా ద్రవి-
ణే సాదయామి ద్రవిణోదాం త్వా ద్రవిణే సాదయామి ప్రాణం మే
పాహ్యపానం మే పాహి వ్యానం మే ॥ ౧౧ ॥ పాహ్యాయుర్మే పాహి విశ్వా-
యుర్మే పాహి సర్వాయుర్మే పాహ్యగ్నే యత్తే పరగ్ం హృన్నా-
మ తావేహి సగ్ం రభావహై * పాఞ్చజన్యేష్వప్యేధ్యగ్నే యా-
వా అయావా ఏవా ఊమాః సబ్దః సగరః సుమేకః ॥ ౧౩ ॥

వ్యానం మే ద్వాత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

అగ్నినా విశ్వాషాట్ సూర్యేణ స్వరాట్ క్రత్వా శచీపతిర్
ఋషభేణ త్వష్టా యజ్ఞేన మఘవాన్ దక్షిణయా సువర్గో మన్యునా వృ-
త్రహా సౌహార్ద్యేన తనూధా అన్నేన గయః పృథివ్యాసనోదృగ్భిర-
న్నాదో వషట్కారేణర్ద్ధః సామ్నా తనూపా విరాజా జ్యోతిష్మా-
న్బ్రహ్మణా సోమపా గోభిర్యజ్ఞం దాధార క్షత్రేణ మనుష్యానశ్వేన చ
రథేన చ వజ్ర్యృతుభిః ప్రభుస్సంవత్సరేణ పరిభూస్తపసానా-
ధృష్టః సూర్యస్సన్తనూభిః ॥ ౧౪ ॥

అగ్నినైకాన్న పఞ్చాశత్ ॥ ౮ ॥

ప్రజాపతిర్మనసాఽన్ధోఽచ్ఛేతో ధాతా దీక్షాయాగ్ం సవితా భృత్యాం పూషా సోమక్రయణ్యాం వరుణ ఉపనద్ధోఽసురః క్రీయమాణో మిత్రః క్రీతశ్శిపివిష్ట ఆసాదితో నరన్ధిషః ప్రోహ్యమాణోఽధిపతిరాగతః ప్రజాపతిః ప్రణీయమానోఽగ్నిరాగ్నీధ్రే బృహస్పతిరాగ్నీధ్రాత్ప్రణీయమాన ఇన్ద్రో హవిర్ధానేఽదితిరాసాదితో విష్ణురుపావహ్రియమాణోఽథర్వోపోత్తో యమోఽభిషుతోఽపూతపా ఆధూయమానో వాయుః పూయమానో మిత్రః క్షీరశ్రీర్మన్థీ సక్తుశ్రీర్వైశ్వదేవ ఉన్నీతో రుద్ర ఆహుతో వాయురావృత్తో నృచక్షాః ప్రతిఖ్యాతో భక్ష ఆగతః పితౄణాం నారాశగ్ంసోఽసురాత్తస్సిన్ధురవభృథమవప్రయన్థ్సముద్రోఽవగతస్సలిలః ప్రప్లుతస్సువరుదృచం గతః ॥ ౧౫ ॥

క్షుద్రపశవివిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౯ ॥

కృత్తికా నక్షత్రమగ్నిర్దేవతాఽగ్నే రుచస్స్థ ప్రజాపతేర్ధాతుస్సోమస్యర్చే త్వా రుచే త్వా ద్యుతే త్వా భాసే త్వా జ్యోతిషే త్వా రోహిణీ నక్షత్రం ప్రజాపతిర్దేవతా మృగశీర్షం నక్షత్రగ్ం సోమో దేవతాఽఽర్ద్రా నక్షత్రగ్ం రుద్రో దేవతా పునర్వసూ నక్షత్రమదితిర్దేవతా తిష్యో నక్షత్రం బృహస్పతిర్దేవతాఽఽశ్రేషా నక్షత్రగ్ం సర్పా దేవతా మఘా నక్షత్రం పితరో దేవతా ఫల్గునీ నక్షత్రమ్ ॥ ౧౬ ॥ అర్యమా దేవతా ఫల్గునీ నక్షత్రం భగో దేవతా హస్తో నక్షత్రగ్ం సవితా దేవతా చిత్రా నక్షత్రమి-

న్ద్రో దేవతా స్వాతీనక్షత్రం వాయుర్దేవతా విశాఖే నక్షత్రమిన్ద్రాగ్నీ
దేవతాఽనూరాధా నక్షత్రం మిత్రో దేవతా రోహిణీ నక్షత్రమి-
న్ద్రో దేవతా విచృతౌ నక్షత్రం పితరో దేవతాఽషాఢా నక్షత్ర-
మాపో దేవతాఽషాఢా నక్షత్రం విశ్వే దేవా దేవతా శ్రోణా నక్షత్రం
విష్ణుర్దేవతా శ్రవిష్ఠా నక్షత్రం వసవః ॥ ౨౭ ॥ దేవతా శతభిష-
ఙ్నక్షత్రమిన్ద్రో దేవతా ప్రోష్ఠపదా నక్షత్రమజ ఏకపాద్దేవతా
ప్రోష్ఠపదా నక్షత్రమహిర్బుధ్నియో దేవతా రేవతీ నక్షత్రం
పూషా దేవతాఽశ్వయుజౌ నక్షత్రమశ్వినా దేవతాఽపభరణీర్న-
క్షత్రం యమో దేవతా పూర్ణా పశ్చాద్యత్తే దేవా అదధుః ॥ ౨౮ ॥

ఫల్గునీనక్షత్రం వసవ స్త్రయస్త్రింశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

మధుశ్చ మాధవశ్చ వాసన్తికావృతూ శుక్రశ్చ శుచిశ్చ
గ్రైష్మావృతూ నభశ్చ నభస్యశ్చ వార్షికావృతూ ఇషశ్చోర్జ-
శ్చ శారదావృతూ సహశ్చ సహస్యశ్చ హైమన్తికావృతూ త-
పశ్చ తపస్యశ్చ శైశిరావృతూ అగ్నేరన్తశ్శ్లేషోఽసి కల్పేతాం
ద్యావాపృథివీ కల్పన్తామాప ఓషధీః కల్పన్తామగ్నయః పృథఙ్మ-
మ జ్యైష్ఠ్యాయ సవ్రతాః ॥ ౨౯ ॥ యేఽగ్నయస్సమనసోఽన్తరా
ద్యావాపృథివీ శైశిరావృతూ అభికల్పమానా ఇన్ద్రమివ దేవా
అభిసంవిశన్తు సంయచ్చ ప్రచేతాశ్చాగ్నేస్సోమస్య సూర్యస్యో-
గ్రా చ భీమా చ పితౄణాం యమస్యేన్ద్రస్య ధ్రువా చ పృథివీ చ దే-
వస్య సవితుర్మరుతాం వరుణస్య ధర్త్రీ చ ధరిత్రీ చ మిత్రావరు-

ణయోర్మిత్రస్య ధాతుః ప్రాచీ చ ప్రతీచీ చ వసూనాగ్ం రుద్రాణా-
మ్ ॥ ౩౦ ॥ * ఆదిత్యానాం త్వే తేఽధిపతయస్తేభ్యో నమస్తే నో
మృడయన్తు తేయం ద్విష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధా-
మి సహస్రస్య ప్రమాఽసి సహస్రస్య ప్రతిమాఽసి సహస్రస్య వి-
మాఽసి సహస్రస్యోన్మాఽసి సాహస్రోఽసి సహస్రాయ త్వేమా మే అ-
గ్న ఇష్టకా ధేనవః సన్త్వేకా చ శతం చ సహస్రం చాయుతం చ ॥ ౩౧ ॥
నియుతం చ ప్రయుతం చార్బుదం చ న్యర్బుదం చ సముద్రశ్చ మధ్యం
చాన్తశ్చ పరార్ధశ్చైతా మే అగ్న ఇష్టకా ధేనవః సన్తు షష్టిః సహ-
స్రమయుతమక్షీయమాణా ఋతస్థా స్థ ఋతావృధో ఘృతశ్చ్యు-
తో మధుశ్చుత ఊర్జస్వతీః స్వధావినీస్తా మే అగ్న ఇష్టకా ధే-
నవః సన్తు విరాజో నామ కామదుఘా అముత్రాముష్మింల్లోకే ॥ ౩౨ ॥

సవ్రతా రుద్రాణామయుతం చ పఞ్చ చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౧ ॥

సమిద్దిశామాశయా నః సువర్విన్మధోరతో మాధవః పాత్వ-
స్మాన్ । అగ్నిర్దేవో దుష్టరీతురదాభ్య ఇదం క్షత్త్రగ్ం రక్షతు పా-
త్వస్మాన్ । రథన్తరగ్ం సామభిః పాత్వస్మాన్గాయత్రీ ఛన్దసాం విశ్వ-
రూపా । త్రివృన్నో విష్ఠయా స్తోమో అహ్నాగ్ం సముద్రో వాత ఇ-
దమోజః పిపర్తు । ఉగ్రా దిశామభిభూతిర్వయోధాః శుచిః శు-
క్రే అహన్యోజసీనా । ఇన్ద్రాధిపతిః పిపృతాదతో నో మహి ॥ ౩౩ ॥
క్షత్త్రం విశ్వతో ధారయేదమ్ । బృహత్సామ క్షత్త్రభృద్వృద్ధ-
వృష్ణియం త్రిష్టుభౌజః శుభితముగ్రవీరమ్ । ఇన్ద్ర స్తోమేన పఞ్చద-

తేష మధ్యమిదంవాతేన సగరేణరక్ష । ప్రాచీదిశాగ్ం సహయశా
యశస్వతీ విశ్వేదేవాః ప్రావృషాఽహ్నాగ్ంసువర్వతీ । ఇదంక్ష-
త్రం దుష్టరమస్త్వోజోఽనాధృష్టగ్ం సహస్రియగ్ం సహస్వత్ ।
వైరూపే సామన్నిహతచ్ఛకేమజగత్యైనం విక్ష్వావేశయామః ।
విశ్వేదేవాస్సప్తదశేన । ౩౪ । వర్చఇదంక్షత్రగ్ం సలిలవాత-
ముగ్రమ్ । ధర్త్రీదిశాంక్షత్రమిదం దాధారోపస్థాఽఽశానాంమిత్ర-
వదస్త్వోజః । మిత్రావరుణాశరదాఽహ్నాం చికిత్నూ అస్మైరాష్ట్రా-
యమహిశర్మయచ్ఛతమ్ । వైరాజేసామన్నధిమే మనీషాఽనుష్టుభా
సంభృతం వీర్యగ్ంసహః । ఇదం క్షత్రంమిత్రవదార్ద్రదాను
మిత్రావరుణా రక్షతమాధిపత్యైః । సమ్రాడ్దిశాగ్ంసహసామ్నీ
సహస్వత్యృతుర్హేమన్తోవిషయానః పిపర్తు । అవస్యువా-
తాః । ౩౫ । బృహతీర్నుశక్వరీ రిమంయజ్ఞమవన్తునోఘృతాచీః ।
సువర్వతీసుదుఘానః పయస్వతీదిశాందేవ్యవతునోఘృతాచీ । త్వం
గోపాః పురఏతోతపశ్చాద్బృహస్పతే యామ్యాం యుఙ్గ్ధివాచమ్ ।
ఊర్ధ్వాదిశాగ్ంరన్తిరాశౌషధీనాగ్ంసంవత్సరేణసవితానోఅ-
హ్నామ్ । రైవత్సామాతిచ్ఛన్దా ఉఛన్దాఽజాతశత్రుస్స్యోనానో
అస్తు । స్తోమత్రయస్త్రిగ్ంశేభువనస్య పత్నివివస్వద్వాతేఅభి
నః । ౩౬ । గృణాహి । ఘృతవతీ సవితరాధిపత్యైః పయస్వతీర-
న్తిరాశానోఅస్తు । ధ్రువాదిశాం * విష్ణుపత్న్యఘోరాఽస్యేశా-

నావహస్తాయయామనోతా । బృహస్పతిర్మాతరిశ్వోతవాయుస్సంధు-
వానావాతాఅభినోగృణన్తు । విష్టమ్భోదివోధరుణః పృథివ్యా
అస్యేశానా జగతోవిష్ణుపత్నీ । విశ్వవ్యచాఇషయన్తీ సుభూతి-
శ్శివానో అస్త్వదితిరుపస్థే । వైశ్వానర ఉషసాగ్రమ్ ప్రెష్టో * ది-
వ్యనున్నోఽదాద్యనుమతిరనిదనుమతే త్వంకయా వశ్చిత్ర ఆభు-
వతో అదద్యయుక్తే ॥ ౩౭ ॥

మహీనస్తత్సనావస్యహోతా అభినోఽనునశ్చతుర్దశీచ ।

రశ్మిరసిరాజ్ఞక్షయవ్యయంపురోహరికేశోఽగ్నిర్మూర్ధా ద్వా-
గ్నిభ్యాం బృహస్పతిర్భూతయస్మృదద్వ్యగ్నినా విశ్వాసాడ్ప్ర-
జాపతిర్మనసా కృత్తికామధుశ్చ షణ్ణిర్దిశాందాద్వదశ । ౧౨ ।

రశ్మిరసి ప్రతిధానుమసిప్రసనయిత్నునవిరసాత్యదితాత్యనాగం
సప్తత్రింశత్ ॥ ౩౭ ॥

రశ్మిరసి శో అదద్యయుక్తే ॥

హరిః ఓమ్.

చతుర్థకాణ్డే పఞ్చమప్రశ్నః

హరిః ఓం ॥ నమస్తె రుద్రమన్యవ ఉతోత ఇషవైనమః ।
నమస్తెఅస్తుధన్వనె బాహుభ్యాముత తెనమః । యాతఇషుశ్శివత-
మాశివంబభూవ తెధనుః । శివాశరవ్యాయాతవతయానోరుద్రమృ-
డయ । యాతెరుద్రశివాతనూరఘోరాఽపాపకాశినీ । తయా న-
స్తనువా శం తమయాగిరిశన్తాభి చాకశీహి । యామిషుం గిరిశ-
న్తహస్తె ॥ ౧ ॥ బిభర్ష్యస్తవె । శివాం గిరిత్రతాంకురుమాహి-
గ్ంసీః పురుషంజగత్ । శివెనవచసాత్వాగిరిశాచ్ఛావదామసి ।
యథానస్సర్వమిజ్జగదయక్ష్మగ్ం సుమనా అసత్ । * అధ్యవో-
చదధివక్తా ప్రథమోదైవ్యోభిషక్ । అహీగ్ంశ్చసర్వాఞ్జమ్భయ-
న్త్సర్వాశ్చయాతుధాన్యః । అసౌయస్తామ్రో అరుణఉతబభ్రుః-
సుమఙ్గలః । యెచెమాగ్ం రుద్రాఅభితోదిక్షు ॥ ౨ ॥ శ్రితాస్స-
హస్రశోఽవైషాగ్ం హెడఈమహే । అసౌయోఽవసర్పతి నీల-
గ్రీవోవిలోహితః । ఉతైనంగోపా * అదృశన్నదృశన్నుదహా-
ర్యః । ఉతైనంవిశ్వాభూతానిసదృష్టోమృడయాతినః । నమోఅస్తు
నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే । అథోయె అస్య సత్వా-

నో౽హం తేభ్యో౽కరం నమః । ప్రముఞ్చ ధన్వనస్త్వముభయో-
రార్త్నియోర్జ్యామ్ । యాశ్చ తే హస్త ఇషవః ॥ ౩ ॥ పరా తా భగ-
వో వప । అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే । నిశీర్య శ-
ల్యానాం ముఖా శివో నః సుమనా భవ । విజ్యం ధనుః కపర్దినో
విశల్యో బాణవాగ్ం ఉత । * అనేశన్నస్యేషవ ఆభురస్య నిషఙ్గథిః ॥
యా తే హేతిర్మీఢుష్టమ హస్తే బభూవ తే ధనుః । తయా౽స్మాన్ విశ్వ-
తస్త్వమయక్ష్మయా పరిబ్భుజ । నమస్తే అస్త్వాయుధాయానాతతా-
య ధృష్ణవే । ఉభాభ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే ।
పరి తే ధన్వనో హేతిరస్మాన్వృణక్తు విశ్వతః । అథో య ఇషుధిస్తవారే
అస్మన్నిధేహి తమ్ ॥ ౪ ॥

మా స్తే ద్రివో వవ ఉభాభ్యాం ద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౧ ॥

నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమో నమో
వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమో నమః సస్పిఞ్జరాయ
త్విషీమతే పథీనాం పతయే నమో నమో బభ్లుశాయ వివ్యాధినే౽న్నా-
నాం పతయే నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే న-
మో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయాత-
తావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో నమః సూతాయాహన్త్యాయ వనా-
నాం పతయే నమో నమః ॥ ౫ ॥ రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పత-
యే నమో నమో మన్త్రిణే వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భు-
వన్తయే వారివస్కృతాయౌషధీనాం పతయే నమో నమ ఉచ్చైర్ఘో-

షాయాక్రన్దయతే పత్తీనాం పతయే నమో నమః కృత్స్నవీతాయ ధావ-
తే సత్త్వనాం పతయే నమః ॥ ౮ ॥

వనానాంపతయే నమో నమ షట్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

నమస్సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమో
నమః కకుభాయ నిషఙ్గిణే స్తేనానాంపతయే నమో నమో నిషఙ్గిణ ఇషు-
ధిమతే తస్కరాణాం పతయే నమో నమో వఞ్చతే పరివఞ్చతే స్తాయూ-
నాం పతయే నమో నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాంపతయే న-
మో నమస్సృకావిభ్యో జిఘాగ్ంసద్భ్యో ముష్ణతాంపతయే నమో న-
మోఽసిమద్భ్యో నక్తంచరద్భ్యః ప్రకృన్తానాంపతయే నమో నమ ఉష్ణీ-
షిణే గిరిచరాయ కులుఞ్చానాం పతయే నమో నమః ॥ ౨ ॥ ఇషుమ-
ద్భ్యో ధన్వావిభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానేభ్యశ్చ
వో నమో నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజద్భ్యశ్చ వో నమో నమోఽస్య-
ద్భ్యో విద్ధ్యద్భ్యశ్చ వో నమో నమ ఆసీనేభ్యశ్శయానేభ్యశ్చ వో న-
మో నమస్స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చ వో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్యో ధావ-
ద్భ్యశ్చ వో నమో నమస్సభాభ్యస్సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో
నమో అశ్వేభ్యోఽశ్వపతిభ్యశ్చ వో నమః ॥ ౯ ॥

కులుఞ్చానాంపతయే నమో నమోఽశ్వపతిభ్యస్త్రీణి చ ॥ ౩ ॥

నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యన్తీభ్యశ్చ వో నమో నమ ఉగణాభ్య-
స్తృగ్ంహతీభ్యశ్చ వో నమో నమో గృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో
నమో నమో వ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో గణేభ్యో గణ-

పతిభ్యశ్చ వో నమో నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమో నమో మహద్భ్యః క్షుల్లకేభ్యశ్చ వో నమో నమో రథిభ్యోఽరథేభ్యశ్చ వో నమో నమో రథేభ్యః ॥ ౯ ॥ రథపతిభ్యశ్చ వో నమో నమస్సేనాభ్యస్సేనానిభ్యశ్చ వో నమో నమః క్షత్తృభ్యస్సంగ్రహీతృభ్యశ్చ వో నమో నమస్తక్షభ్యో రథకారేభ్యశ్చ వో నమో నమః కులాలేభ్యః కర్మారేభ్యశ్చ వో నమో నమః పుఞ్జిష్టేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చ వో నమో నమ ఇషుకృద్భ్యో ధన్వకృద్భ్యశ్చ వో నమో నమో మృగయుభ్యశ్శ్వనిభ్యశ్చ వో నమో నమశ్శ్వభ్యశ్శ్వపతిభ్యశ్చ వో నమః ॥ ౧౦ ॥

రథేభ్యశ్శ్వపతిభ్యశ్చ ద్వే చ ॥ ౪ ॥

నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ నమశ్శర్వాయ చ పశుపతయే చ నమో నీలగ్రీవాయ చ శితికణ్ఠాయ చ నమః కపర్దినే చ వ్యుప్తకేశాయ చ నమస్సహస్రాక్షాయ చ శతధన్వనే చ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్టాయ చ నమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతే చ నమో హ్రస్వాయ చ వామనాయ చ నమో బృహతే చ వర్షీయసే చ నమో వృద్ధాయ చ సంవృధ్వనే చ ॥ ౧౧ ॥ నమో అగ్రియాయ చ ప్రథమాయ చ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ నమశ్శీఘ్రియాయ చ శీభ్యాయ చ నమ ఊర్మ్యాయ చావస్వన్యాయ చ నమస్స్రోతస్యాయ చ ద్వీప్యాయ చ ॥ ౧౨ ॥

సంవృధ్వనే చ పఞ్చవిꣳశతిశ్చ ॥ ౫ ॥

నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయ చ నమః పూర్వజాయ చాపరజాయ చ నమో మధ్యమాయ చాపగల్భాయ చ నమో జఘన్యాయ చ

బుధ్నియాయచ్చ నమస్సోభ్యాయచ ప్రతిసర్యాయచ్చ నమో యామ్యాయ చ క్షేమ్యాయచ్చ నమ ఉర్వర్యాయచ్చ ఖల్యాయచ్చ నమశ్శ్లోక్యాయచావసాన్యాయచ్చ నమో వన్యాయచ్చ కక్ష్యాయచ్చ నమశ్శ్రవాయచ ప్రతిశ్రవాయచ ॥ ౧౩ ॥ నమ ఆశుషేణాయ చాశురథాయచ్చ నమశ్శూరాయచావభిన్దతేచ్చ నమో వర్మిణేచ వరూథినేచ్చ నమో బిల్మినేచ కవచినేచ్చ నమశ్శ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ ॥ ౧౪ ॥

ప్రతిశ్రవాయచ్చ పఞ్చవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౬ ॥

నమో దున్దుభ్యాయచాహనన్యాయచ్చ నమో ధృష్ణవేచ ప్రమృశాయచ్చ నమో దూతాయచ్చ ప్రహితాయచ్చ నమో నిషఙ్గిణే చేషుధిమతే చ్చ నమస్తీక్ష్ణేషవే చాయుధినేచ్చ నమస్స్వాయుధాయచ సుధన్వనేచ్చ నమస్స్రుత్యాయచ్చ పథ్యాయచ్చ నమః కాట్యాయచ నీప్యాయచ్చ నమస్సూద్యాయచ సరస్యాయచ్చ నమో నాద్యాయచ వైశన్తాయచ । నమః కూప్యాయచావట్యాయచ్చ నమో వర్ష్యాయ చావర్ష్యాయచ్చ నమో మేఘ్యాయచ విద్యుత్యాయచ్చ నమ ఈధ్రియాయ చాతప్యాయచ్చ నమో వాత్యాయచ్చ రేష్మియాయచ్చ నమో వాస్తవ్యాయచ వాస్తుపాయ చ ॥ ౧౬ ॥

వైశన్తాయచ త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౭ ॥

నమస్సోమాయచ రుద్రాయచ్చ నమస్తామ్రాయచారుణాయ చ్చ నమశ్శఙ్గాయచ పశుపతయేచ్చ నమ ఉగ్రాయచ భీమాయచ్చన-

మోఽగ్రేవధాయచదూరేవధాయచ నమోహన్త్రేచహనీయసేచ న-
మో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యో నమస్తారాయనమశ్శమ్భవేచమ-
యోభవే చనమశ్శంకరాయచమయస్కరాయచనమశ్శివాయచశివ-
తరాయచ ॥ ౧౭ ॥ నమస్తీర్థ్యాయచకూల్యాయచనమః పార్యాయ
చావార్యాయచనమః ప్రతరణాయచోత్తరణాయచనమ ఆతార్యా-
యచాలాద్యాయచనమశ్శష్ప్యాయచఫేన్యాయచనమస్సికత్యాయచ
ప్రవాహ్యాయ చ ॥ ౧౮ ॥

శివతరాయచత్రింశచ్చ ॥ ౬ ॥

నమ ఇరిణ్యాయచప్రపథ్యాయచనమః కింశిలాయ చక్ష-
యణాయచనమః కపర్దినే చపులస్తయేచనమోగోష్ఠ్యాయచగృ-
హ్యాయచ నమస్తల్ప్యాయచ గేహ్యాయచనమః కాట్యాయచ గహ్వ-
రేష్ఠాయచనమోహ్రదయ్యాయచనివేష్ప్యాయచ నమఃపాంసవ్యా-
యచరజస్యాయ చనమశ్శుష్క్యాయచ హరిత్యాయచ నమోలో-
ప్యాయ చోలప్యాయ చ ॥ ౧౯ ॥ నమఊర్వ్యాయచసూర్మ్యాయ
చనమః పర్ణ్యాయచ పర్ణశద్యాయచనమోఽపగురమాణాయ
చాభిఘ్నతేచనమ ఆక్ఖిదతేచ ప్రక్ఖిదతేచనమోవః కిరికేభ్యోదేవా-
నాగ్ంం హృదయేభ్యో నమోవిక్షీణకేభ్యో నమో విచిన్వత్కేభ్యో
నమ ఆనిర్హతేభ్యోనమ ఆమీవత్కేభ్యః ॥ ౨౦ ॥

ఉల్లప్యాయచ త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౯ ॥

ద్రాపే అన్ధసస్పతే దరిద్రన్నీలలోహిత । ఏషాం పురుషాణా-
మేషాం పశూనాం మా భేర్మారో మో ఏషాంకిఞ్చనామమత్ ।
యా తే రుద్ర శివా తనూశ్శివా విశ్వాహభేషజీ । శివా రుద్రస్య భేషజీ
తయా నో మృడ జీవసే । ఇమాగ్ం రుద్రాయ తవసే కపర్దినే క్షయ-
ద్వీరాయ ప్రభరామహే మతిమ్ । యథా నశ్శమసద్ద్విపదే చతు-
ష్పదే విశ్వం పుష్టం గ్రామే అస్మిన్ ॥ ౨౧ ॥ అనాతురమ్ । మృడా
నో రుద్రోత నో మయస్కృధి క్షయద్వీరాయ నమసా విధేమ తే ।
యచ్ఛం చ యోశ్చ మనురాయజే పితా తదశ్యామ తవ రుద్ర ప్రణీతౌ ।
మా నో మహాన్తముత మా నో అర్భకం మా న ఉక్షన్తముత మా న
ఉక్షితమ్ । మా నో వధీః పితరం మోత మాతరం ప్రియా మా నస్త-
నువః ॥ ౨౨ ॥ రుద్ర రీరిషః । మా నస్తోకే తనయే మా న ఆయుషి
మా నో గోషు మా నో అశ్వేషు రీరిషః । వీరాన్మా నో రుద్ర భామితో వ-
ధీర్హవిష్మన్తో నమసా విధేమ తే । ఆరాత్తే గోఘ్న ఉత పూరుషఘ్నే
క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే అస్తు । రక్షా చ నో అధి చ దేవ బ్రూహ్యధా
చ నశ్శర్మ యచ్ఛ ద్విబర్హాః । స్తుహి ॥ ౨౩ ॥ శ్రుతం గర్తసదం
యువానం మృగం న భీమముపహత్నుముగ్రమ్ । మృడా జరిత్రే రు-
ద్ర స్తవానో అన్యం తే అస్మన్నివపన్తు సేనాః । పరి ణో రుద్రస్య
హేతిర్వృణక్తు పరి త్వేషస్య దుర్మతిరఘాయోః । అవ స్థిరా మఘవద్భ్య-

స్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకాయ తనయాయ మృడయ । మీఢుష్టమశివ-
తమశివోనస్సుమనాభవ । పరమేవృక్ష ఆయుధం నిధాయకృత్తిం
వసాన ఆచరపినాకమ్ ॥ ౧౮ ॥ బిభ్రదాగహి । వికిరిద విలోహిత
నమస్తేఅస్తు భగవః । యాస్తేసహస్రగ్ం హేతయో౽న్యమస్మన్ని
వపన్తుతాః । సహస్రాణి సహస్రధా బాహువోస్తవ హేతయః । తాసా-
మీశానో భగవః పరాచీనా ముఖా కృధి ॥ ౧౯ ॥

అస్మిగ్ం స్తనువస్సహిపినాకమేకాన్నత్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

సహస్రాణి సహస్రశో యేరుద్రా అధిభూమ్యామ్ । తేషాగ్ం
సహస్రయోజనే౽వ ధన్వానితన్మసి । అస్మిన్మహత్యర్ణవే౽న్తరిక్షే
భవా అధి । నీలగ్రీవాశ్శితికణ్ఠాశ్శర్వాఅధః క్షమాచరాః । నీలగ్రీ-
వాశ్శితికణ్ఠాదివగ్ంరుద్రా ఉపశ్రితాః । యేవృక్షేషుసస్పిఞ్జరానీ-
లగ్రీవా విలోహితాః । యేభూతానామధిపతయో విశిఖాసః కప-
ర్దినః । యేఅన్నేషువివిధ్యన్తి పాత్రేషు పిబతోజనాన్ । యేపథాం
పథిరక్షయ ఐలబృదాయవ్యుధః । యేతీర్థాని ॥ ౨౦ ॥ ప్రచర-
న్తిసృకావన్తోనిషఙ్గిణః । యఏతావన్తశ్చభూయాగ్ంసశ్చదిశోరు-
ద్రా వితస్థిరే । తేషాగ్ం సహస్రయోజనే౽వధన్వానితన్మసి । న-
మోరుద్రేభ్యో యేపృథివ్యాం యే౽న్తరిక్షే యేదివియేషామన్నం
వాతోవర్షమిషవస్తేభ్యోదశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణాదశ ప్రతీచీర్దశ-

శోదీచీర్దశోర్ధ్వాస్తేభ్యో నమస్తేనో మృడయన్తుతేయం ద్విష్మో
యశ్చనోద్వేష్టితం వోజమ్భేదధామి ॥ ౨౭ ॥

తీర్థానియశ్చ షట్చ ॥ ౧౧ ॥

నమస్తె నమో హిరణ్యబాహవేనమస్సహమానాయ నమ
ఆవ్యాధినీభ్యోనమో భవాయ నమో జ్యేష్ఠాయనమోదున్దుభ్యా-
యనమస్సహమానాయనమ ఇరిణ్యాయ రుద్రాపేషవహస్తానిర్ణ్యాకాదశ ॥ ౧౧ ॥

నమస్తేనమో భవాయ రుద్రాపేష తవిగ్ంశతిః ॥ ౨౭ ॥

నమస్తె రుద్రతం వో జమ్భే దధామి ॥

హరిః ఓం శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

చతుర్థకాణ్డే షష్ఠప్రశ్నః

హరిః ఓమ్॥ అశ్మన్నూర్జం పర్వతే శిశ్రియాణాం వాతే ప-
ర్జన్యే వరుణస్య శుష్మే । అద్భ్య ఓషధీభ్యో వనస్పతిభ్యోఽధి సం-
భృతాం తాం న ఇషమూర్జం ధత్త మరుతస్సగ్ంరరాణాః । అశ్మగ్ం-
స్తే క్షుదముం తే శుగృచ్ఛతు యం ద్విష్మః । సముద్రస్య త్వాఽవా-
కయాఽగ్నే పరివ్యయామసి । పావకో అస్మభ్యగ్ం శివో భవ । హి-
మస్య త్వా జరాయుణాఽగ్నే పరివ్యయామసి । పావకో అస్మభ్యగ్ం
శివో భవ । ఉప ॥౧॥ జ్మన్నుప వేతసేఽవ తరం నదీష్వా । అగ్నే పిత్తమ-
పామసి । మణ్డూకి తాభిరాగహి సేమం నో యజ్ఞమ్ । పావకవర్ణగ్ం శివం
కృధి । పావక ఆచితయన్త్యా కృపా । క్షామన్రురుచ ఉషసో న భానునా ।
తూర్వన్న యామన్నేతశస్య నూ రణ ఆ యో ఘృణే । న తతృషాణో
అజరః । అగ్నే పావక రోచిషా మన్ద్రయా దేవ జిహ్వయా । ఆ దేవాన్
వక్షి యక్షి చ । స నః పావక * దీదివోఽగ్నే దేవాగ్ం ఇహా వహ ।
ఉప యజ్ఞగ్ం హవిశ్చ నః । అపామిదం న్యయనగ్ం సముద్రస్య నివేశనమ్ ।
అన్యం తే అస్మత్తపన్తు హేతయః పావకో అస్మభ్యగ్ం శివో భవ ।
నమస్తే హరసే శోచిషే నమస్తే అస్త్వర్చిషే । అన్యం తే అస్మత్త-
పన్తు హేతయః పావకో అస్మభ్యగ్ం శివో భవ । నృషదే వట్ ॥ 3 ॥

అప్సుషద్దేవద్వ్యోమసద్దేవద్బర్హిషద్దేవత్సువర్విద్దేవత్ । యే దేవా దేవానాం యజ్ఞియా యజ్ఞియానాగ్ం సంవథ్సరీణముప భాగమాసతే । అహుతాదో హవిషో యజ్ఞే అస్మిన్థ్స్వయం జుహుధ్వం మధునో ఘృతస్య । యే దేవా దేవేష్వధి దేవత్వమాయన్ యే బ్రహ్మణః పుర ఏతారో అస్య । యేభ్యో న ఋతే పవతే ధామ కిం చన న తే దివో న పృథివ్యా అధి స్నుషు । ప్రాణదాః ॥ ౪ ॥ అపానదా వ్యానదాశ్చక్షుర్దా వర్చోదా వరివోదాః । అన్యం తే అస్మత్తపన్తు హేతయః పావకో అస్మభ్యగ్ం శివో భవ । అగ్నిస్తిగ్మేన శోచిషా యాసద్విశ్వం న్యత్రిణమ్ । అగ్నిర్నో వగ్ంసతే రయిమ్ । సైనానీకేన సువిదత్రో అస్మే యష్టా దేవాగ్ం ఆయజిష్ఠః స్వస్తి । అదబ్ధో గోపా ఉత నః పరస్పా అగ్నే ద్యుమదుత రేవద్దిదీహి ॥ ౫ ॥

ఉప దేవాన్ వత్ప్రాణదాశ్చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧ ॥

య ఇమా విశ్వా భువనాని జుహ్వదృషిర్హోతా నిషసాదా పితా నః । స ఆశిషా ద్రవిణమిచ్ఛమానః పరమచ్ఛదో వర ఆ వివేశ । విశ్వకర్మా మనసా యద్విహాయా ధాతా విధాతా పరమోత సన్దృక్ । తేషామిష్టాని సమిషా మదన్తి యత్ర సప్తర్షీన్పర ఏకమాహుః । యో నః పితా జనితా యో విధాతా * యో నస్సతో అభ్యా సజ్జజాన ॥ ౬ ॥ యో దేవానాం నామధా ఏక ఏవ తగ్ం సంప్రశ్నం భువనా యన్త్యన్యా । త ఆయజన్త ద్రవిణగ్ం సమస్మా ఋషయః పూర్వే జరితారో న భూనా । * అసూర్తా సూర్తా రజసో విమానే యే భూతాని సమకృ-

ణ్వ న్నిమాని । నతంవిదాథయఇదంజజానాన్యద్యుష్మాకమన్తరంభ-
వాతి । నీహారేణ ప్రావృతా జల్ప్యాచాసుతృపఉక్థశాసశ్చరన్తి । పర-
రోదివా పరఏనాపృథివ్యాపరోదేవేభిరసురైర్గుహాయత్ । కగ్ం
స్విద్గర్భం ప్రథమందధ్ర ఆపోయత్రదేవాస్సమగచ్ఛన్తవిశ్వే । తమి-
ద్గర్భం ప్రథమందధ్ర ఆపోయత్ర దేవాస్సమగచ్ఛన్త విశ్వే । అజస్య
నాభావధ్యేకమర్పితం యస్మిన్నిదం విశ్వంభువనమధిశ్రితమ్ । వి-
శ్వకర్మాహ్యజనిష్ట * దేవఆదిద్గన్ధర్వో అభవద్ద్వితీయః । తృతీయః పి-
తాజనితౌషధీనామ్ ॥ ౮ ॥ అపాంగర్భంవ్యదధాత్పురుత్రా । చక్షు-
షః పితా మనసాహిధీరో ఘృతమేనె అజనన్నన్నమానే । * యదే-
దన్తా అదదృగ్ంహన్త పూర్వ *ఆదిద్ద్యావాపృథివీ అప్రథేతామ్ ।
విశ్వతశ్చక్షురుత విశ్వతోముఖో విశ్వతోహస్త ఉతవిశ్వతస్పాత్ ।
సం బాహుభ్యాం నమతిసంపతత్రైర్ద్యావాపృథివీజనయన్దేవఏకః ॥
కిగ్ం స్విదాసీదధిష్ఠానమారమ్భణం కతమత్స్విత్కిమాసీత్ । యదీభూ-
మిం జనయన్న్ ॥ ౯ ॥ విశ్వకర్మా విద్యామౌర్ణోన్మహినా విశ్వ-
చక్షాః । కిగ్ం స్విద్వనంకఉసవృక్ష ఆసీద్యతోద్యావాపృథివీనిష్టత-
క్షుః । మనీషిణో * మనసాపృచ్ఛతేదుతదధ్యతిష్ఠద్భువనాని
ధారయన్న్ । యాతేధామానిపరమాణియావమాయామధ్యమా
విశ్వకర్మన్నుతేమా । శిక్షాసఖిభ్యోహవిషిస్వధావస్స్వయంయజస్వ
తనువంజుషాణః । వాచస్పతిం విశ్వకర్మాణమూతయే ॥ ౧౦ ॥ మనో-
యుజం వాజేఅద్యాహువేమ । సనోనేదిష్ఠా హవనానిజోషతే విశ్వ-

శిక్ష్యాభరవసె ప్రథుకర్మా । విశ్వకర్మన్ హవిషా వావృధానస్స్వ-
యంయజస్వ తనువంజుషాణః । ముహ్యన్త్వన్యే అభితస్సపత్నాః
ఇహాస్మాకం మఘవా సూరిరస్తు । విశ్వకర్మన్ హవిషా వర్ధనేన
త్రాతారమిన్ద్రమకృణోరవధ్యమ్ । తస్మై విశస్సమనమన్తపూర్వీః-
అయముగ్రో విహవ్యో యథాఽసత్ । సముద్రాయవయునాయసిన్ధూ-
నాం పతయేనమః । నదీనాగ్ంసర్వాసాం పిత్రేజుహుతా విశ్వకర్మ-
ణేవిశ్వాఽహాఽమర్త్యగ్ం హవిః ॥ ౧౧ ॥

జజానైనౌషధీనాంభూమింజనయన్నూతనాయ నమోనవచ ॥౨॥

ఉదేనముత్తరాం నయాగ్నే ఘృతేనాహుత । రాయస్పోషే-
ణ సగ్ంసృజప్రజయాచధనేనచ । ఇన్ద్రేమంప్రతరాంకృధిసజాతానా-
మసద్వశీ । సమేనం వర్చసాసృజదేవేభ్యోభాగధా అసత్ । యస్య
కుర్మో హవిర్గృహే తమగ్నే వర్ధయాత్వమ్।తస్మై దేవాఅధిబ్రువన్న-
యంచబ్రహ్మణస్పతిః । ఉదుత్వావిశ్వేదేవాః । ౧౨ ॥ అగ్నేభరన్తు
చిత్తిభిః । సనోభవశివతమస్సుప్రతీకోవిభావసుః।పఞ్చదిశోదైవీర్య-
జ్ఞమవన్తు దేవీరపామతిందుర్మతిం బాధమానాః । రాయస్పోషేయ-
జ్ఞపతిమాభజన్తీః । రాయస్పోషెఅధియజ్ఞోఅస్థాత్సమిద్ధే అగ్నావధి
మామహానః । ఉక్థపత్రఈడ్యోగృభీతస్తప్తంఘర్మంపరిగృహ్యాయజ-
న్త । ఊర్జాయద్యజ్ఞమశమన్తదేవా దైవ్యాయధర్త్రేజోష్ట్రే ।
దేవశ్రీశ్శ్రీమణాశ్శతపయాః । ౧౩ ॥ పరిగృహ్యదేవాయజ్ఞమాయన్ ।
సూర్యరశ్మిర్హరికేశః పురస్తాత్సవితాజ్యోతిరుదయాగ్ం అజస్రమ్ ।

తస్య ప్రూషా ప్రసవంయాతి దైవస్సంపశ్యన్ విశ్వా భువనానిగోపాః ।
దైవా దైవేభ్యోఅధ్వర్యన్తో అస్థుర్వీతగ్ం శమిత్రే శమితాయజధ్యై।
తురీయోయజ్ఞోయత్ర హవ్యమేతితతః పావకాఆశిషోనోజుషన్తామ్।
విమానఏషదివోమధ్యఆస్తఆపప్రివాన్రోదసీఅన్తరిక్షమ్। సవిశ్వా-
చీరభి ॥ ౧౮ ॥ చష్టే ఘృతాచీరన్తరాపూర్వమపరంచకేతుమ్। ఉక్ష-
తూసముద్రో అరుణస్సుపర్ణః పూర్వస్యయోనిం పితురావివేశ।
మధ్యేదివోనిహితః పృశ్నిరశ్మావిచక్రమేరజసస్పాత్యన్తౌ। ఇన్ద్రం
విశ్వా అవీవృధన్త్సముద్రవ్యచసంగిరః। రథీతమగ్ంరథీనాంవాజా-
నాగ్ం సత్పతిం పతిమ్। సుమ్నహూర్యజ్ఞో దైవాగ్ం ఆచవక్షద్యక్ష-
దగ్నిర్దేవో దైవాగ్ం ఆచవక్షత్। వాజస్యమాప్రసవేనోద్గ్రాభే-
ణోదగ్రభీత్। అథాసపత్నాగ్ంఇన్ద్రోమే నిగ్రాభేణాధరాగ్ం అకః।
ఉద్గ్రాభం చనిగ్రాభంచ బ్రహ్మదైవా అవీవృధన్। అథాసపత్నాని-
న్ద్రాగ్నీ మేవిషూచీనాన్వ్యస్యతామ్ ॥ ౧౯ ॥

విశ్వేదేవాశ్శృతపయాఅభివాజస్యమద్వేగ్ంశతిశ్చ ॥ ३ ॥

ఆశుశ్శిశానో వృషభోనయుధ్మోఘనాఘనః క్షోభణశ్చర్-
షణీనామ్। సంక్రన్దనోఽనిమిషఏకవీరశ్శతగ్ంసేనాఅజయత్సాకమి-
న్ద్రః। సంక్రన్దనేనానిమిషేణజిష్ణునా యుత్కారేణదుశ్చ్యవనేనధృష్ణు-
నా। తదిన్ద్రేణజయతతత్సహధ్వంయుధోనరఇషుహస్తేనవృష్ణా। సఇ-
షుహస్తైస్సనిషఙ్గిభిర్వశీసగ్స్రష్టాసయుధఇన్ద్రోగణేన। సగ్ంసృ-
ష్టజిత్సోమపాబాహుశర్ధ్యూర్ధ్వధన్వాప్రతిహితాభిరస్తా। బృహస్ప-

తేపరిదీయ ॥ ౧౬ ॥ రథేనరక్షోహాఽమిత్రాగ్ం అపబాధమానః ।
ప్రభఞ్జఞ్ఛత్రూన్ప్రమృణన్నమిత్రానస్మాకమేధ్యవితా రథా-
నామ్ । గోత్రభిదం గోవిదం వజ్రబాహుం జయన్తమజ్మప్రమృ-
ణన్తమోజసా । ఇమగ్ం సజాతా అనువీరయధ్వమిన్ద్రగ్ం సఖాయో-
ఽనుసగ్ంరభధ్వమ్ । బలవిజ్ఞాయస్స్థవిరః ప్రవీరస్సహస్వాన్వాజీస-
హమానఉగ్రః । అభివీరో అభిసత్వా సహోజా జైత్రమిన్ద్రరథమాతి-
ష్ఠగోవిత్ । అభిగోత్రాణి సహసాగాహమానోఽదాయః ॥ ౧౭ ॥ వీరశ్శ-
తమన్యురిన్ద్రః । దుశ్చ్యవనః పృతనాషాడయుధ్యోఽస్మాకగ్ం సేనా
అవతు ప్రయుత్సు । ఇన్ద్ర ఆసాం నేతా బృహస్పతిర్దక్షిణా యజ్ఞః
పుర ఏతు సోమః । దేవసేనానామభిభఞ్జతీనాం జయన్తీనాం మరుతో
యన్త్వగ్రే । ఇన్ద్రస్యవృష్ణోవరుణస్యరాజ్ఞ ఆదిత్యానాంమరుతాగ్ం
శర్ధఉగ్రమ్ । మహామనసాంభువనచ్యవానాం ఘోషోదేవానాం
జయతాముదస్థాత్ । అస్మాకమిన్ద్రస్సమృతేషుధ్వజేష్వస్మాకంయా
ఇషవస్తాజయన్తు ॥ ౧౮ ॥ అస్మాకంవీరాఉత్తరేభవన్త్వస్మాను దేవా
అవతాహవేషు । ఉద్ధర్షయ మఘవన్నాయుధాన్యుత్సత్వనాం
మామకానాంమహాగ్ంసి । ఉద్వృత్రహన్వాజినాం వాజినాన్యు-
ద్రథానాం జయతామేతుఘోషః । * ఉపప్రేత జయతానరస్స్థిరా-
వస్సన్తుబాహవః । ఇన్ద్రో వశ్శర్మయచ్ఛత్వనాధృష్యా య-
థాఽసథ । అవసృష్టా పరా పతశరవ్యే బ్రహ్మసగ్ంశితా । గచ్ఛా-
మిత్రాన్ప్రవి ॥ ౧౯ ॥ శమైషాం కంచనోచ్ఛిషః । మర్మాణితేవ-

ర్మభిశా ఛదయామిసోమస్త్వా రాజాఽమృతేనాభివస్తామ్ । ఉరోర్వ-
రీయోవరివస్తె అస్తు జయన్తంత్వామనుమదన్తు దేవాః । యత్రబా-
ణాస్సంపతన్తి కుమారావిశిఖాఇవ । ఇన్ద్రోనస్తత్రవృత్రహా వి-
శ్వాహాశర్మయచ్ఛతు ॥ ౧౦ ॥

ధీర్యాద్రాయోజయన్త్వమిత్రాన్ప్రచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౪ ॥

ప్రాచీమనుప్రదిశం ప్రేహివిద్వానగ్నేరగ్నేపురోఅగ్నిర్భ-
వేహ । విశ్వాఆశాదీద్యానో విభాహ్యూర్జంనోధేహి ద్విపదే
చతుష్పదే । క్రమధ్వమగ్నినానాకముఖ్యగ్ం హస్తేషుబిభ్రతః ।
దివఃపృష్ఠగ్ంసువర్గత్వా మిశ్రాదేవేభిరాధ్వమ్ । పృథివ్యాఅహ-
ముదన్తరిక్షమాఽరుహమన్తరిక్షాద్దివమాఽరుహమ్ । దివోనాకస్య
పృష్ఠాథ్సువర్జ్యోతిరగామ్ ॥ ౧౧ ॥ అహమ్ । సువర్యన్తో * నా-
పేక్షన్తఆద్యాగ్ం రోహన్తిరోదసీ । యజ్ఞంయేవిశ్వతోధారగ్ంసు-
విద్వాగ్ంసోవితేనిరే । అగ్నేప్రేహిప్రథమోదేవయతాంచక్షుర్దే-
వానాముతమర్త్యానామ్ । ఇయక్షమాణా భృగుభిస్సజోషాస్సు-
వర్యన్తు యజమానాస్స్వస్తి । నక్తోషాసా సమనసావిరూపేధాప-
యేతేశిశుమేకగ్ం సమీచీ । ద్యావాక్షామా * రుక్మోఅన్తర్విభా-
తిదేవా అగ్నింధారయన్ద్రవిణోదాః । అగ్నేసహస్రాక్ష ॥ ౧౨ ॥
శతమూర్ధఞ్ఛతంతే ప్రాణాస్సహస్రమపానాః । త్వగ్ంసాహస్ర-
స్యరాయఈశిషేతస్మై తేవిధేమవాజాయ స్వాహా । సుపర్ణోఽసిగరు-
త్మాన్పృథివ్యాగ్ంసీదపృష్ఠే పృథివ్యాస్సీద భాసాఽన్తరిక్షమా

పృణజ్యోతిషా దివ ముత్తభాన తేజసాదిశ ఉద్దృగ్ంహ । ఆజుహ్వా-
నస్సుప్రతీకః పురస్తాదగ్నే స్వాం యోనిమాసీదసాధుయా । అస్మిన్థ్స-
ధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్ విశ్వేదేవాః ॥ ౨౩ ॥ యజమానశ్చసీదత । ప్రే-
ద్ధో అగ్నే దీదిహిపురోనోఽజస్రయాసూర్మ్యాయవిష్ఠ । త్వాగ్ం శ-
శ్వన్తఉపయన్తి వాజాః । విధేమతే పరమేజన్మన్నగ్నే విధేమస్తోమైరవ-
రేసధస్థే । యస్మాద్యోనే రుదారిథాయజేతం ప్రత్వేహవీగ్ంషిజు-
హురేసమిద్ధే । తాగ్ంసవితుర్వరేణ్యస్య చిత్రామాఽహంవృణే
సుమతిం విశ్వజన్యామ్ । * యామస్యకణ్వో అదుహత్ప్రపీనాగ్ం
సహస్రధారామ్ ॥ ౨౪ ॥ పయసామహీంగామ్ । సప్తతే అగ్నే స-
మిధస్సప్తజిహ్వాస్సప్తర్షయస్సప్తధామప్రియాణి । సప్తహో-
త్రాస్సప్తధాత్వాయజన్తిసప్తయోనీరాపృణస్వాఘృతేన । ఈ-
దృఙ్చాన్యాదృఙ్చైతాదృఙ్చ ప్రతిదృఙ్చమితశ్చసమ్మితశ్చస-
భరాః । శుక్రజ్యోతిశ్చచిత్రజ్యోతిశ్చ సత్యజ్యోతిశ్చ జ్యోతిష్మా-
గ్ంశ్చ సత్యశ్చర్తపాశ్చాత్యగ్ంహాః ॥ ౨౫ ॥ ఋతజిచ్చసత్య-
జిచ్చసేనజిచ్చసుషేణశ్చాన్త్యమిత్రశ్చ దూరే అమిత్రశ్చగణః ।
ఋతశ్చసత్యశ్చధ్రువశ్చ ధరుణశ్చధర్తాచ విధర్తాచ విధా-
రయః । * ఈదృక్షాసఏతాదృక్షాస ఊషుణస్సదృక్షాసః ప్రతి
సదృక్షాసఏతన । మితాసశ్చసంమితాసశ్చనఊతయేసభరసో మరు-
తోయజ్ఞేఅస్మిన్నిన్ద్రం దైవీర్విశో మరుతోఽనువర్త్మానో యథేన్ద్రం

దైవీర్విశో మరుతోఽనువర్త్మాన ఏవమిమం యజమానం దైవీ-
శ్చ విశో మానుషీశ్చానువర్త్మానో భవన్తు ॥ ౨౬ ॥

అగ్రాడంశుమహాస్తాంక్షు దైవాస్సహస్రధారా మత్యగ్ంశోఽను
వర్త్మానష్షోడశ చ ॥ ౫ ॥

జీమూతస్యేవ భవతి ప్రతీకం యద్వర్మీ యాతి సమదాము-
పస్థే । అనావిద్ధయా తనువా జయ త్వగ్ం స త్వా వర్మణో మహి-
మా పిపర్తు । ధన్వనా గా ధన్వనాఽఽజిం జయేమ ధన్వనా తీవ్రాస్స-
మదో జయేమ । ధనుశ్శత్రోరపకామం కృణోతి ధన్వనా సర్వాః
ప్రదిశో జయేమ । * వక్ష్యన్తీవేదా గనీగన్తి కర్ణం ప్రియగ్ం స-
ఖాయం పరిషస్వజానా । * యోషేవ శిఙ్క్తే వితతాఽధి ధన్వన్
జ్యా ఇయగ్ం సమనే పారయన్తీ । తే ఆచరన్తీ సమనేవ యోషా మాతేవ
పుత్రం బిభృతాముపస్థే । అప శత్రూన్ విధ్యతాగ్ం సంవిదానే
ఆర్త్నీ ఇమే విష్ఫురన్తీ అమిత్రాన్ । బహ్వీనాం పితా బహురస్య
పుత్రశ్చిశ్చా కృణోతి సమనాఽవగత్య । ఇషుధిస్సఙ్కాః పృత-
నాశ్చ సర్వాః పృష్ఠే నినద్ధో జయతి ప్రసూతః । రథే తిష్ఠన్నయతి వాజి-
నః పురో యత్ర యత్ర కామయతే సుషారథిః । అభీశూనాం మహి-
మానమ్ ॥ ౨౭ ॥ పనాయత మనః పశ్చాదను యచ్ఛన్తి రశ్మయః ।
తీవ్రాన్ ఘోషాన్ కృణ్వతే వృషపాణయోఽశ్వా రథేభిస్సహ వాజ-
యన్తః । అవక్రామన్తః ప్రపదైరమిత్రాన్ క్షిణన్తి శత్రూగ్ంరనపవ్య-
యన్తః । రథవాహనగ్ం హవిరస్య నామ యత్రాఽఽయుధం నిహితమ-

వ్యావృత్య । తత్రా రథముపశగ్మగ్ం సదేమ విశ్వాహా వయగ్ం సుమ-
నస్యమానాః । స్వాదుషగ్ంసదః పితరో వయోధాః కృచ్ఛ్రేశ్రితః శక్తీ-
వన్తో గభీరాః । చిత్రసేనా ఇషుబలా అమృధ్రాః సతోవీరా ఉర-
వో వ్రాతసాహాః । బ్రాహ్మణాసః ॥ ౨౯ ॥ పితరస్సోమ్యాసశ్శివే
నో ద్యావాపృథివీ అనేహసా । పూషా నః పాతు దురితాదృతావృ-
ధో రక్షా మాకిర్నో అఘశగ్ంస ఈశత । సుపర్ణం వస్తే మృగో అ-
స్యా దన్తో గోభిస్సన్నద్ధా పతతి ప్రసూతా । యత్రా నరస్సం చ వి చ
ద్రవన్తి తత్రాస్మభ్యమిషవశ్శర్మ యగ్ంసన్ । ఋజీతే పరి వృఙ్ధి
నోఽశ్మా భవతు నస్తనూః । సోమో అధి బ్రవీతు నోఽదితిః ॥ ౩౦ ॥
శర్మ యచ్ఛతు । ఆజఙ్ఘన్తి సాన్వేషాం జఘనాగ్ం ఉపజిఘ్నతే ।
* అశ్వాజని ప్రచేతసోఽశ్వాన్థ్సమథ్సు చోదయ । అహిరివ
భోగైః పర్యేతి బాహుం జ్యాయా హేతిం పరిబాధమానః ।
హస్తఘ్నో విశ్వా వయునాని విద్వాన్పుమాన్పుమాగ్ంసం పరి పా-
తు విశ్వతః । వనస్పతే వీడ్వఙ్గో హి భూయా అస్మథ్సఖా ప్రతర-
ణస్సువీరః । గోభిస్సన్నద్ధో అసి వీడయస్వాస్థాతా తే జయ-
తు జేత్వాని । దివః పృథివ్యాః పరి ॥ ౩౧ ॥ ఓజ ఉద్భృతం వనస్పతి-
భ్యః పర్యాభృతగ్ం సహః । అపామోజ్మానం పరి గోభిరావృతమి-
న్ద్రస్య వజ్రగ్ం హవిషా రథం యజ । ఇన్ద్రస్య వజ్రో మరుతామనీకం
మిత్రస్య గర్భో వరుణస్య నాభిః । సేమాం నో హవ్యదాతిం జుషాణో
దేవ రథ ప్రతి హవ్యా గృభాయ । ఉప శ్వాసయ పృథివీముత ద్యాం

పురుత్రా తే మనుతాం విష్ఠితం జగత్ । స దుందుభే సజూరింద్రేణ దేవైర్దూరా-
ద్దవీయో అప సేధ శత్రూన్ ॥ ౩౨ ॥ ఆ క్రందయ బల-
మోజో న ఆ ధా నిష్టనిహి దురితా బాధమానః । అప ప్రోథ దుందుభే దు-
చ్ఛునాగ్ం ఇత ఇంద్రస్య ముష్టిరసి వీడయస్వ । ఆమూరజ ప్రత్యా-
వర్తయేమాః కేతుమద్దుందుభిర్వావదీతి । సమశ్వపర్ణాశ్చరంతి నో
నరోఽస్మాకమింద్ర రథినో జయంతు ॥ ౩౩ ॥

ధన్వన్మహిమానం బ్రాహ్మణాసోఽదితిః పృథివ్యాః పరిదూరా-
దేకచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౬ ॥

యదక్రందః ప్రథమం జాయమాన ఉద్యన్త్సముద్రాదుత వా పు-
రీషాత్ । శ్యేనస్య పక్షా హరిణస్య బాహూ ఉపస్తుత్యం మహి జాతం
తే అర్వన్ । యమేన దత్తం త్రిత ఏనమాయునగింద్ర ఏణం ప్రథమో
అధ్యతిష్ఠత్ । గంధర్వో అస్య రశనామగృభ్ణాత్సూరాదశ్వం వసవో ని-
రతష్ట । * అసి యమో అస్యాదిత్యో అర్వన్నసి త్రితో గుహ్యేన వ్రతేన ।
అసి సోమేన సమయా విపృక్తః ॥ ౩౪ ॥ ఆహుస్తే త్రీణి దివి బంధనాని ।
త్రీణి త ఆహుర్దివి బంధనాని త్రీణ్యప్సు త్రీణ్యంతః సముద్రే । ఉతేవ మే
వరుణశ్ఛంత్స్యర్వన్ యత్రా త ఆహుః పరమం జనిత్రమ్ । ఇమా తే
వాజిన్నవమార్జనానీమా శఫానాగ్ం సనితుర్నిధానా । అత్రా
తే భద్రా రశనా అపశ్యమృతస్య యా అభిరక్షంతి గోపాః । ఆత్మానం తే
* మనసాఽఽరాదజానామవో దివా ॥ ౩౫ ॥ పతయంతం పతంగమ్ ।
శిరో అపశ్యం పథిభిః సుగేభిరరేణుభిర్జేహమానం పతత్రి । అత్రా తే

ద్రూపముత్తమమపశ్యం జిగీషమాణమిష ఆ పదే గోః । యదా తే మ-
ర్తో అను * భోగమానడాదిద్గ్రసిష్ఠ ఓషధీరజీగః । అను త్వా ర-
థో అను మర్యో అర్వన్నను గావోఽను భగః కనీనామ్ । అను వ్రా-
తాసస్తవ సఖ్యమీయురను దేవా మమిరే వీర్యమ్ ॥ ౩౬ ॥ తే । హిర-
ణ్యశృఙ్గోఽయో అస్య పాదా మనోజవా అవర ఇన్ద్ర ఆసీత్ । దేవా ఇదస్య
హవిరద్యమాయన్యో అర్వన్తం ప్రథమో అధ్యతిష్ఠత్ । ఈర్మా-
న్తాసః సిలికమధ్యమాసః సꣳ శూరణాసో దివ్యాసో అత్యాః । హꣳ-
సా ఇవ శ్రేణిశో యతన్తే యదాక్షిషుర్దివ్యమజ్మమశ్వాః । తవ
శరీరం పతయిష్ణ్వర్వన్తవ చిత్తం వాత ఇవ ధ్రజీమాన్ । తవ శృఙ్గాణి
విష్ఠితా పురుత్రారణ్యేషు జర్భురాణా చరన్తి । ఉప ॥ ౩౭ ॥
ప్రాగాచ్ఛసనం వాజ్యర్వా దేవద్రీచా మనసా దీధ్యానః । * అజః పు-
రో నీయతే నాభిరస్యాను పశ్చాత్కవయో యన్తి రేభాః । ఉప ప్రా-
గాత్పరమం యత్సధస్థమర్వాꣳ అచ్ఛా పితరం మాతరం చ । అద్యా
దేవాఞ్జుష్టతమో హి గమ్యా అథాశాస్తే దాశుషే వార్యాణి ॥ ౩౮ ॥

విప్రుషో దివా వీర్యముపైతాన్నచత్వారిꣳశచ్చ ॥ ౭ ॥

మా నో మిత్రో వరుణో అర్యమాయురిన్ద్ర ఋభుక్షా మ-
రుతః పరి ఖ్యన్ । యద్వాజినో దేవజాతస్య సప్తేః ప్రవక్ష్యామో
విదథే వీర్యాణి । యన్నిర్ణిజా రేక్ణసా ప్రావృతస్య రాతిం గృభీతాం
ముఖతో నయన్తి । * సుప్రాఙజో మేమ్యద్విశ్వరూప ఇన్ద్రాపూ-
ష్ణోః ప్రియమప్యేతి పాథః । ఏష చ్ఛాగః పురో అశ్వేన వాజినా పూ-

ష్ణో భాగో నీయతే విశ్వదేవ్యః । అభిప్రియం యత్పురోడాశమ-
ర్వతా త్వష్టేదేనగ్ం సౌశ్రవసాయ జిన్వతి । యద్ధవి-
ష్యమృతుశో దేవయానం త్రిర్మానుషాః పర్యశ్వం నయన్తి । అత్రా
పూష్ణః ప్రథమో భాగ ఏతి యజ్ఞం దేవేభ్యః ప్రతివేదయన్నజః ।
హోతాఽధ్వర్యురావయా అగ్నిమిన్ధో గ్రావగ్రాభ ఉత శగ్ం-
స్తా సువిప్రః । తేన యజ్ఞేన స్వరంకృతేన స్విష్టేన వక్షణా ఆపృణధ్వమ్ ।
యూపవ్రస్కా ఉత యే యూపవాహాశ్చషాలం యే అశ్వయూపా-
య తక్షతి । యే చార్వతే పచనగ్ం సంభరన్త్యుతో ॥ ౪౦ ॥ తేషా-
మభిగూర్తిర్న ఇన్వతు । ఉప ప్రాగాత్సుమన్మే ధాయి మన్మ దేవానా-
మాశా ఉపవీతపృష్ఠః । అన్వేనం విప్రా ఋషయో మదన్తి దేవా-
నాం పుష్టే చకృమా సుబన్ధుమ్ । యద్వాజినో దామ సందానమర్వ-
తో యా శీర్షణ్యా రశనా రజ్జురస్య । * యద్వా ఘాస్య ప్రభృత-
మాస్యే తృణగ్ం సర్వా తా తే అపి దేవేష్వస్తు । యదశ్వస్య క్రవిషః
మక్షికాఽఽశ యద్వా స్వరౌ స్వధితౌ రిప్తమస్తి । యద్ధస్తయోః శ-
మితుర్యన్నఖేషు సర్వా తా తే అపి దేవేష్వస్తు । యదూవధ్యముద-
రస్యాపవాతి య ఆమస్య క్రవిషో గన్ధో అస్తి । సుకృతా తచ్ఛమితా-
రః కృణ్వన్తూత మేధగ్ం శృతపాకం పచన్తు । యత్తే గాత్రాదగ్నినా
పచ్యమానాదభి శూలం నిహతస్యావధావతి । మా తద్భూమ్యామా
శ్రిషన్మా తృణేషు దేవేభ్యస్తదుశద్భ్యో రాతమస్తు ॥ ౪౧ ॥

ఇద్ధుతోక్త్రివిమశ్మిరిమథ్నన్తచ ॥ ౮ ॥

యేవాజినం పరిపశ్య న్తిపక్వంయఈమ్మాహాసున్నరభినిఃర్‌
హారేతి । యేచార్వతో మాగ్ంసభిక్షాముపాసతఉతో తేషామభిగూః-
ర్తినఇ ఇన్వతు । యన్నీక్షణంమ్మాగ్ంస్పచన్యాఉఖాయాయా
పాత్రాణియూష్ణ ఆసేచనాని । ఊష్మణ్యాఽపిధానాచరూణామజ్కాః-
సూనాఃపరిభూష న్త్యశ్వమ్ । నిక్రమణం నిషదనం వివర్తనం య-
చ్చపడ్బీశమర్వతః । యచ్చపపౌయచ్చఘాసిమ్ ॥ ౮౩ ॥ జఘాసనర్వా
తా తేఅపి దేవేష్వస్తు । మాత్వాఽగ్నిర్ధ్వనయిద్ధూమగన్ధిర్మోఖా
భ్రాజన్త్యభివిక్తజఘ్రిః । ఇష్టంవీతమభిగూర్తంవం వషట్కృతంతం
దేవాసఃప్రతిగృభ్ణన్త్యశ్వమ్ । యదశ్వాయ వాసఉపస్తృణన్త్యధీ-
వాసంయా హిరణ్యాన్యస్మై । సందానమర్వన్తం పడ్బీశం ప్రియా
దేవేష్వాయామయన్తి । యత్తేసాదేమహసాశూకృతస్య పార్ష్ణియా-
యావాకశయా ॥ ౮౪ ॥ వాతుతోద । స్రుచేవతాహవిషో అధ్వరే-
షు సర్వాతాతే బ్రహ్మణా సూదయామి । చతుస్త్రిగ్ంశద్వాజినో
దేవబన్ధో ర్వఙ్క్రీరశ్వస్య స్వధితిస్సమేతి । అచ్ఛిద్రాగాత్రావయు-
నా కృణోత పరుష్పరురనుఘుష్యావిశస్త । ఏకస్త్వష్టురశ్వస్యా విశ-
స్తాద్వాయన్తారాభవత స్తథఋతుః । యాతే గాత్రాణామృతుథాకృ-
ణోమితాతాపిణ్డానాం ప్రజుహోమ్యగ్నౌ । మాత్వాతపత్ ॥౮౫॥
ప్రియఆత్మాఽపియన్తం మాస్వధితిస్తనువఆతిష్ఠిపత్తే । మాతేగృ-

ధ్నురవిశస్త్రా౽ఽఽతి పాయచ్ఛిద్రాగాత్రాణ్యసినామిథూకః । * నవా ఉవైతన్మ్రియసేనరిష్యసి దేవాగ్ం ఇదేషిపథిభిస్సుగేభిః । హరీతే యుజ్ఞాపృషతీఅభూతాముపాస్థాద్వాజీధురిరాసభస్య । సుగవ్యంనో వాజీస్వశ్వ్యయంపుగ్ంసః పుత్రాగ్ం ఉతవిశ్వాపుషగ్ం రయిమ్ । * అనాగాస్త్వంనో అదితిః కృణోతుక్షత్రంనోఅశ్వోవనతాగ్ం హవిష్మాన్ ॥ ४८ ॥

ఘూసింకశేయాతపద్రియింనవచ ॥ ७ ॥

అశ్వస్యయజ్ఞమోదేనమూరుః ప్రాచీంజీమూతస్య యదక్రన్దోమానోమిత్రోయోవాజినన్దనవ ॥ ७ ॥

అశ్వస్యనయోయుజంప్రాచీమనుశర్యచ్ఛతు తేషామభిగూర్తిః షట్చత్వారిగ్ంశత్ ॥ ४८ ॥ అశ్వస్య హవిష్మాన్ ॥

హరిః ఓం.

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు.

చతుర్థకాణ్డే సప్తమ ప్రశ్నః

హరిః ఓం ॥ అగ్నావిష్ణూ సజోషసేమావర్ధన్తు వాంగిరః ।
ద్యుమ్నైర్వాజేభిరాగతమ్ । వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ
మే ప్రసితిశ్చ మే ధీతిశ్చ మే క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రా-
వశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ మే సువశ్చ మే ప్రాణశ్చ మేఽ-
పానః ॥ ౧ ॥ చ మే వ్యానశ్చ మేఽసుశ్చ మే చిత్తం చ మ ఆధీతం చ
మే వాక్చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రం చ మే దక్షశ్చ మే బలం
చ మ ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ మ ఆత్మా చ మే తనూ-
శ్చ మే శర్మ చ మే వర్మ చ మేఽఙ్గాని చ మేఽస్థాని చ మే పరూంషి చ మే
శరీరాణి చ మే ॥ ౨ ॥

అపాన స్తనూశ్చ మేఽష్టాదశ చ ॥ ౧ ॥

జ్యైష్ఠ్యం చ మ ఆధిపత్యం చ మే మన్యుశ్చ మే భామశ్చ మేఽ-
మశ్చ మేఽమ్భశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే వరిమా చ మే ప్రథి-
మా చ మే వర్ష్మా చ మే ద్రాఘుయా చ మే వృద్ధం చ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యం
చ మే శ్రద్ధా చ మే జగచ్చ ॥ ౩ ॥ మే ధనం చ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ
మే క్రీడా చ మే మోదశ్చ మే జాతం చ మే జనిష్యమాణం చ మే సూక్తం
చ మే సుకృతం చ మే విత్తం చ మే వేద్యం చ మే భూతం చ మే భవిష్య-
చ్చ మే సుగం చ మే సుపథం చ మ ఋద్ధం చ మ ఋద్ధిశ్చ మే క్లృప్తం చ మే క్లృ-
ప్తిశ్చ మే మతిశ్చ మే సుమతిశ్చ మే ॥ ౪ ॥

జగచ్చర్ద్ధిశ్చతుర్దశ చ ॥ ౨ ॥

శంచమే మయశ్చమే ప్రియంచ మేఽనుకామశ్చమే కామ-శ్చమే సౌమనసశ్చమే భద్రంచమే శ్రేయశ్చమే వస్యశ్చమే యశ-శ్చమే భగశ్చ మే ద్రవిణంచ మే యన్తాచమే ధర్తా చమే క్షేమశ్చ మే ధృతిశ్చమే విశ్వంచ ॥ ౫ ॥ * మే మహశ్చమే సంవిచ్చమే జ్ఞా-త్రంచమే సూశ్చమే ప్రసూశ్చమే సీరంచమే లయశ్చమ ఋతంచ మేఽమృతంచమేఽయక్ష్మంచమేఽనామయచ్చమే జీవాతుశ్చమే దీ-ర్ఘాయుత్వంచమేఽనమిత్రంచమేఽభయంచమే సుగంచమే శయ-నంచమే సూషాచమే సుదినంచమే ॥ ౬ ॥

విశ్వంచశయనమష్టౌచ ॥ ౩ ॥

ఊర్క్చమే సూనృతాచమే పయశ్చమే రసశ్చమే ఘృతం చమే మధుచమే సగ్ధిశ్చమే సపీతిశ్చమే కృషిశ్చమే వృష్టిశ్చమే జైత్రంచమ ఔద్భిద్యంచమే రయిశ్చమే రాయశ్చమే పుష్టంచమే పుష్టి-శ్చమే విభుచ ॥ ౭ ॥ మే ప్రభుచమే బహుచమే భూయశ్చమే పూర్-ణంచమే పూర్ణతరంచమేఽక్షితిశ్చమే కూయవాశ్చమేఽన్నం చమేఽక్షుచ్చమే వ్రీహయశ్చమే యవాశ్చమే మాషాశ్చమే తిలా-శ్చమే ముద్గాశ్చమే ఖల్వాశ్చమే గోధూమాశ్చమే మసురాశ్చమే ప్రియఙ్గవశ్చమేఽణవశ్చమే శ్యామాకాశ్చ మే నీవారాశ్చమే ॥ ౮ ॥

విభుచమ్మసురాశ్చతుర్దశచ ॥ ౪ ॥

అశ్మాచమే మృత్తికాచమే గిరయశ్చమే పర్వతాశ్చమే సికతాశ్చ మే వనస్పతయశ్చమే హిరణ్యంచ మేఽయశ్చమే సీసంచమే త్రపుశ్చమే

శ్యామంచమే లోహంచమేఽగ్నిశ్చమ ఆపశ్చమే వీరుధశ్చమ ఓష-
ధయ శ్చమే కృష్టపచ్యంచ ॥ ౯ ॥ మేఽకృష్టపచ్యంచమేగ్రామ్యా-
శ్చమేపశవ ఆరణ్యాశ్చయజ్ఞేన కల్పన్తాం విత్తంచమే విత్తిశ్చమే భూ-
తంచమే భూతిశ్చమే వసుచమె వసతిశ్చమె కర్మచమెశక్తిశ్చమెఽ-
ర్థశ్చమఏమశ్చమఇతిశ్చమె గతిశ్చమే ॥ ౧౦ ॥

కృష్టపచ్యంచాష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౫ ॥

అగ్నిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమె సోమశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమె సవితాచమ
ఇన్ద్రశ్చమె సరస్వతీచమ ఇన్ద్రశ్చమె పూషాచమ ఇన్ద్రశ్చమెబృహ-
స్పతిశ్చమఇన్ద్రశ్చమే మిత్రశ్చమఇన్ద్రశ్చమెవరుణశ్చమ ఇన్ద్రశ్చ
మెత్వష్టాచ ॥ ౧౧ ॥ మఇన్ద్రశ్చమెధాతాచమఇన్ద్రశ్చమె విష్ణుశ్చమ
ఇన్ద్రశ్చమెఽశ్వినౌచమఇన్ద్రశ్చమేమరుతశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమెవిశ్వేచ
మేదేవాఇన్ద్రశ్చమే పృథివీచమ ఇన్ద్రశ్చమెఽన్తరిక్షంచమ ఇన్ద్రశ్చ
మెద్యౌశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమెదిశశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమేమూర్ధాచమ ఇన్ద్ర-
శ్చమెప్రజాపతిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమె ॥ ౧౨ ॥

త్వష్టాచద్యౌశ్చమఏకవిగ్ంశతిశ్చ ॥ ౬ ॥

అగ్ంశుశ్చమెరశ్మిశ్చమేఽదాభ్యశ్చమెఽధిపతిశ్చమఉపా-
గ్ంశుశ్చమేఽన్తర్యామశ్చమ ఐన్ద్రవాయవశ్చమె మైత్రావరుణశ్చ
మఆశ్వినశ్చమెప్రతిప్రస్థానశ్చమెశుక్రశ్చమెమన్థీచమఆగ్రయణశ్చ
మెవైశ్వదేవశ్చమేధ్రువశ్చమేవైశ్వానరశ్చమ ఋతుగ్రహాశ్చ ॥ ౧౩ ॥
మెఽతిగ్రాహ్యాశ్చమఐన్ద్రాగ్నశ్చమే వైశ్వదేవశ్చమె మరుత్వతీయా-

శ్చ మే మాహేన్ద్రశ్చ మ ఆదిత్యశ్చ మే సావిత్రశ్చ మే సారస్వతశ్చ మే పౌష్ణశ్చ మే పాత్నీవతశ్చ మే హారియోజనశ్చ మే ॥ ౧౪ ॥

ఋతుగ్రహాశ్చ చతుస్త్రింశచ్చ ॥ ౭ ॥

ఇధ్మశ్చ మే బర్హిశ్చ మే వేదిశ్చ మే ధిష్ణియాశ్చ మే స్రుచశ్చ మే చమసాశ్చ మే గ్రావాణశ్చ మే స్వరవశ్చ మ ఉపరవాశ్చ మేఽధిషవణే చ మే ద్రోణకలశశ్చ మే వాయవ్యాని చ మే పూతభృచ్చ మ ఆధవనీయశ్చ మ ఆగ్నీధ్రం చ మే హవిర్ధానం చ మే గృహాశ్చ మే సదశ్చ మే పురోడాశాశ్చ మే పచతాశ్చ మేఽవభృథశ్చ మే స్వగాకారశ్చ మే ॥ ౧౫ ॥

గృహాశ్చ షోడశ చ ॥ ౮ ॥

అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మేఽర్కశ్చ మే సూర్యశ్చ మే ప్రాణశ్చ మేఽశ్వమేధశ్చ మే పృథివీ చ మేఽదితిశ్చ మే దితిశ్చ మే ద్యౌశ్చ మే శక్వరీరఙ్గులయో దిశశ్చ మే యజ్ఞేన కల్పన్తామృక్చ మే సామ చ మే స్తోమశ్చ మే యజుశ్చ మే దీక్షా చ మే తపశ్చ మ ఋతుశ్చ మే వ్రతం చ మేఽహోరాత్రయోర్వృష్ట్యా బృహద్రథన్తరే చ మే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ ॥ ౧౬ ॥

దీక్షాఽష్టాదశ చ ॥ ౯ ॥

గర్భాశ్చ మే వత్సాశ్చ మే త్ర్యవిశ్చ మే త్ర్యవీ చ మే దిత్యవాట్చ మే దిత్యౌహీ చ మే పఞ్చావిశ్చ మే పఞ్చావీ చ మే త్రివత్సశ్చ మే త్రివత్సా చ మే తుర్యవాట్చ మే తుర్యౌహీ చ మే పష్ఠవాచ్చ మే పష్ఠౌహీ చ మ ఉక్షా చ మే వశా చ మ ఋషభశ్చ ॥ ౧౭ ॥ మే వేహచ్చ మేఽనడ్వాంశ్చ మే ధేనుశ్చ మ ఆయుర్యజ్ఞేన కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతామపానో యజ్ఞే-

క్షేనకల్పతాంవ్యానోయజ్ఞేనకల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేనకల్పతాగ్ం శ్రోత్రం యజ్ఞేనకల్పతాం మనోయజ్ఞేనకల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేనకల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేనకల్పతామ్ ॥ ౧౮ ॥

ఋషభశ్చచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౦ ॥

ఏకాచమేతిస్రశ్చమేపఞ్చచమే సప్తచమే నవచమ ఏకాదశచమే త్రయోదశచమే పఞ్చదశచమే సప్తదశచమే నవదశచమ ఏకవిగ్ంశతిశ్చమేత్రయోవిగ్ంశతిశ్చమేపఞ్చవిగ్ంశతిశ్చమేసప్తవిగ్ంశతిశ్చమేనవవిగ్ంశతిశ్చమ ఏకత్రిగ్ంశచ్చమేత్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౯ ॥ మేచతస్రశ్చమేఽష్టౌచమే ద్వాదశచమే షోడశచమేవిగ్ంశతిశ్చమే చతుర్విగ్ంశతిశ్చమేఽష్టావిగ్ంశతిశ్చమేద్వాత్రిగ్ంశచ్చమేషట్త్రిగ్ంశచ్చమేచత్వారిగ్ంశచ్చమేచతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చమేఽష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చమేవాజశ్చ ప్రసవశ్చాపిజశ్చక్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధాచ వ్యశ్నియశ్చాన్త్యాయనశ్చాన్త్యశ్చ భౌవనశ్చ భువనశ్చాధిపతిశ్చ ॥ ౨౦ ॥

త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చవ్యశ్నియ ఏకాదశచ ॥ ౧౧ ॥

వాజో నస్సప్తప్రదిశశ్చతస్రో వాపరావతః। వాజోనోవిశ్వైర్దేవైర్ధనసాతావిహావతు । విశ్వే అద్యమరుతో విశ్వ ఊతీ విశ్వే భవన్త్వగ్నయస్సమిద్ధాః । విశ్వేనోదేవా అవసాఽఽగమన్తు విశ్వమస్తుద్రవిణం వాజో అస్మే । వాజస్య ప్రసవం దేవా రథైర్యాతా హిరణ్యయైః । అగ్నిరిన్ద్రో బృహస్పతిర్మరుతస్సోమపీతయే । వాజేవాజేఽవత వాజినో నో ధనేషు ॥ ౨౧ ॥ విప్రా అమృతా ఋతజ్ఞాః । అస్య మధ్వః

విబతక్షూదయధ్వం తృప్త్రయాతపథిభిర్దేవయానైః । వాజః పురస్తా-
దుత మధ్యతో నో వాజో దేవాగ్ం ఋతుభిః కల్పయాతి । వాజస్య హి
ప్రసవో నన్నమీతి విశ్వా ఆశా వాజపతిర్భవేయమ్ । పయః పృథివ్యాం
పయ ఓషధీషు పయో దివ్యన్తరిక్షే పయో ధామ్ । పయస్వతీః ప్రదిశస్స-
న్తు మహ్యమ్ । సం మా సృజామి పయసా ఘృతేన సం మా సృజామ్యప
ఓషధీభిః । సో ఽహం వాజగ్ం సనేయమగ్నే । నక్తోషాసా సమ-
నసా విరూపే ధాపయేతే శిశుమేకగ్ం సమీచీ । ద్యావాక్షామా రుక్మో
అన్తర్విభాతి దేవా అగ్నిం ధారయన్ ద్రవిణోదాః । సముద్రో ఽసి నభస్వా-
నార్ద్రదానుశ్శమ్భూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా మారుతో ఽసి
మరుతాం గణశ్శమ్భూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా ఽవస్యురసి
దువస్వాఞ్ఛమ్భూర్మయోభూరభి మా వాహి స్వాహా ॥ ౨౩ ॥

ధనిష్వషో దువస్వాఞ్ఛమ్భూర్మయోభూర్భిర్మా ద్వే చ ॥ ౧౨ ॥

అగ్నిం యునజ్మి శవసా ఘృతేన దివ్యగ్ం సుపర్ణం వయసా బృ-
హన్తమ్ । తేన వయం పతేమ బ్రధ్నస్య విష్టపగ్ం సువో రుహాణా అధి నాక
ఉత్తమే । ఇమౌ తే పక్షావజరౌ పతత్రిణో యాభ్యాగ్ం రక్షాగ్ం స్యపహ-
గ్ంస్యగ్నే । తాభ్యాం పతేమ సుకృతాము లోకం యత్రర్షయః ప్ర-
థమజా యే పురాణాః । చిదసి సముద్రయోనిరిన్దుర్దక్షశ్శ్యేన ఋతా-
వా । హిరణ్యపక్షశ్శకునో భురణ్యుర్మహాన్త్సధస్థే ధ్రువః ॥ ౨౪ ॥
ఆనిషత్తః । నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీర్విశ్వస్య మూర్ధన్నధి తి-
ష్ఠసి శ్రితః । సముద్రే తే హృదయమప్స్వన్తరాయుర్ద్యావాపృథివీ భువ-

నైమ్వరీతే । ఉద్గ్నో దత్తోదధిం భిన్త దివః పర్జన్యాదన్తరిక్షాత్పృ-
థివ్యాస్తతో నో వృష్ట్యాఽవత । దివో మూర్ధాఽసి పృథివ్యా నా-
భిరూర్గపామోషధీనామ్ । విశ్వాయుశ్శర్మ సప్రథా నమస్పథే । యేనర్-
షయస్తపసా సత్రమ్ ॥ ౨౫ ॥ ఆసతేన్ధానా అగ్నిగ్ం సువరాభరన్తః ।
తస్మిన్నహం నిదధే నాకే అగ్నిం యమాహుర్మనవస్తీర్ణబర్హి-
షమ్ । తం పత్నీభిరనుగచ్ఛేమ దేవాః పుత్రైర్భ్రాతృభిరుత వా హిర-
ణ్యైః । నాకం గృహ్ణానాస్సుకృతస్య లోకే తృతీయే పృష్ఠే అధి
రోచనే దివః ॥ ఆ వాచో మధ్యమరుహద్భురణ్యురయమగ్నిస్సత్పతిశ్చే-
కితానః । పృష్ఠే పృథివ్యా నిహితో దవిద్యుతదధస్పదం కృణుతే ॥ ౨౬ ॥
యే పృతన్యవః । అయమగ్నిర్వీరతమో వయోధాస్సహస్రియో దీ-
ప్యతామప్రయుచ్ఛన్ । విభ్రాజమానస్సరిరస్య మధ్య ఉప ప్రయాత
దివ్యాని ధామ । సం ప్రచ్యవధ్వమనుసంప్రయాతాగ్నే పథో దేవ-
యానాన్కృణుధ్వమ్ । అస్మిన్త్సధస్థే అధ్యుత్తరస్మిన్విశ్వే దేవా య-
జమానశ్చ సీదత । యేనా సహస్రం వహసి యేనాగ్నే సర్వవేదసమ్ ।
తేనేమం యజ్ఞం నో వహ దేవయానో యః ॥ ౨౭ ॥ ఉత్తమః । ఉద్బు-
ధ్యస్వాగ్నే ప్రతి జాగృహ్యేనమిష్టాపూర్తే సగ్ం సృజేథామయం చ ।
పునః కృణ్వగ్ంస్త్వా పితరం యువానమన్వాతాగ్ంసీత్త్వయి తన్తుమే-
తమ్ । అయం తే యోనిర్ఋత్వియో యతో జాతో అరోచథాః ।
తం జానన్నగ్న ఆరోహాథా నో వర్ధయా రయిమ్ ॥ ౨౮ ॥

ధ్రువసత్రం కృణుతే య ఉత్తమస్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౩ ॥

మమాగ్నే వర్చో విహవేష్వస్తు వయం త్వేన్ధానాస్తనువం
పుషేమ । మహ్యం నమన్తాం ప్రదిశశ్చతస్రస్త్వయాఽధ్యక్షేణ పృ-
తనా జయేమ । మమ దేవా విహవే సన్తు సర్వ ఇన్ద్రావన్తో మరుతో
విష్ణురగ్నిః । మమాన్తరిక్షమురుగోపమస్తు మహ్యం వాతః పవతాం
కామే అస్మిన్ । మయి దేవా ద్రవిణమాయజన్తాం మయ్యాశీరస్తు మ-
యి దేవహూతిః । దైవ్యా హోతారా వనిషన్త ॥ ౨౯ ॥ పూర్వేఽ-
రిష్టాః స్యామ తనువా సువీరాః । మహ్యం యజన్తు మమ యాని హవ్యా-
ఽఽకూతిస్సత్యా మనసో మే అస్తు । ఏనో మా నిగాం కతమచ్చ-
నాహం విశ్వే దేవాసో అధివోచతా మే । దేవీష్షడుర్వీరురు ణః కృణోత
విశ్వే దేవాస ఇహ వీరయధ్వమ్ । మా హాస్మహి ప్రజయా మా తనూ-
భిర్మా రధామ ద్విషతే సోమ రాజన్ । అగ్నిర్మన్యుం ప్రతినుదన్పుర-
స్తాత్ ॥ ౩౦ ॥ అదబ్ధో గోపాః పరిపాహి నస్త్వమ్ । ప్రత్యఞ్చో యన్తు
నిగుతః పునస్తేఽమైషాం చిత్తం ప్రబుధాం వినేశత్ । ధాతా ధాతృణాం
భువనస్య యస్పతిర్దేవగ్ం సవితారమభిమాతిషాహమ్ । ఇమం యజ్ఞ-
మశ్వినోభా బృహస్పతిర్దేవాః పాన్తు యజమానం న్యర్థాత్ । ఉరు
వ్యచా నో మహిషశ్శర్మ యగ్ంసదస్మిన్ హవే పురుహూతః పురుక్షు ।
స నః ప్రజాయై హర్యశ్వ మృడయేన్ద్ర మా ॥ ౩౧ ॥ నో రీరిషో మా ప-
రా దాః । యే నస్సపత్నా అప తే భవన్త్విన్ద్రాగ్నిభ్యామవ బాధామ-
హే తాన్ । వసవో రుద్రా ఆదిత్యా ఉపరిస్పృశం మోగ్రం చేత్తా-
రమధిరాజమక్రన్ । అర్వాఞ్చమిన్ద్రమముతో హవామహే యో

గ్రోఽద్ధనదత్స్వదయ్యః । ఇమన్నోయజ్ఞం విహవేజుషస్వాస్యకుర్మో
హరివో మేదినంత్వా ॥ ౩౧ ॥

వనిష్ఠస్తపురస్తాన్మాత్రిచత్వారిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౪ ॥

☞ అగ్నిర్మన్వే ప్రథమస్య ప్రచేతసాయం పాఞ్చజన్యం
బహవస్సమిన్ధతే । విశ్వస్యాం విశి ప్రవివిశివాగ్ం సమీమహే సనో
ముఞ్చత్వగ్ంహసః । యస్యేదం ప్రాణన్నిమిషద్యదేజతి యస్యజాతం
జనమానంచ కేవలమ్ । స్తౌమ్యగ్నింనాథితో జోహవీమి సనోముఞ్చ-
త్వగ్ంహసః । ఇన్ద్రస్యమన్యే ప్రథమస్య ప్రచేతసో వృత్రఘ్నస్తో-
మా ఉపమాముపాగుః । యోదాశుషస్సుకృతో హవముపగన్తా ॥ ౩౩ ॥
☞ సనోముఞ్చత్వగ్ంహసః । యస్సఙ్గ్రామన్నయతి సంవశీ
యుధేయః పుష్టానిసగ్ంసృజతిత్రయాణి । స్తౌమీన్ద్రంనాథితో జోహ-
వీమి సనోముఞ్చత్వగ్ంహసః । మన్వే వాం మిత్రావరుణా తస్యవి-
త్తగ్ం సత్యౌజసాదృగ్ంహణాయంనుదేథే । యారాజానగ్ంసరథం
యాథ ఉగ్రా తానో ముఞ్చతమాగసః । యోవాగ్ంరథ ఋజురశ్మిస్స-
త్యధర్మామిథుశ్చరన్తముపయాతిదూషయన్ । స్తౌమి ॥ ౩౪ ॥ ☞ మి-
త్రావరుణానాథితో జోహవీమితౌనోముఞ్చతమాగసః । వాయోస్స-
వితుర్విదథానిమన్మహే యావాత్మన్వద్బిభృతో యౌచరక్షతః । యౌ
విశ్వస్యపరిభూబభూవతుస్తౌనో ముఞ్చతమాగసః । ఉపశ్రేష్ఠాన
ఆశిషో దేవయోర్ధర్మే అస్థిరన్ । స్తౌమివాయుగ్ం సవితారంనాథి-
తో జోహవీమి తౌనోముఞ్చతమాగసః । రథీతమౌరథీనామహ్వ ఊ-

తస్మైశుభ్రం గమిష్ఠాస్తుయమేభిరశ్వైః । యదోహోః॥౩౫॥ ☞ త్వాం
దైవా ద్దేవేష్వనిశితమాజ్మ స్తౌనో ముఞ్చతమాగసః । యదయాతంవ-
హతుగ్ంసూర్యాయాస్త్రిచక్రేణ సగ్ంసదమిచ్ఛమానా । స్తౌమి
దేవావశ్వినానాథితో జోహవీమి తౌనోముఞ్చతమాగసః । మరుతాం
మన్వే అధినో బ్రువన్తుప్రేమాంవాచంవిశ్వామవన్తువిశ్వే । ఆశూన్
హువే సుయమానూతయే తేనోముఞ్చన్త్వేనసః । తిగ్మమాయుధంవీడి-
తగ్ం సహస్వద్దివ్యగ్ంశర్ధః ॥ ౩౬ ॥ ☞ పృతనాసుజిష్ణు । స్తౌమి
దేవాన్మరుతో నాథితో జోహవీమి తేనోముఞ్చన్త్వేనసః । దేవానాంమ-
న్వే అధినోబ్రువన్తు ప్రేమాంవాచంవిశ్వామవన్తువిశ్వే । ఆశూన్
హువేసుయమానూతయే తేనోముఞ్చన్త్వేనసః । యదిదంమాఽభిశో-
చతి పౌరుషేయేణ దైవ్యేన । స్తౌమివిశ్వాన్దేవాన్నాథితో జోహవీమి
తేనోముఞ్చన్త్వేనసః । అనునోఽద్యానుమతిరను ॥ ౩౭ ॥ ☞ ఇద-
నుమతే త్వం వైశ్వానరో న ఊత్యాపృష్టోదివి । యేఅప్రథేతామమి-
తేభిరోజోభిర్యేప్రతిష్ఠే అభవతాంవసూనామ్ । స్తౌమిద్యావాపృథివీ
నాథితో జోహవీమి తేనో ముఞ్చతమగ్ంహసః । ఉర్వీరోదసీవరివః
కృణోతం క్షేత్రస్యపత్నీ అధినోబ్రూయాతమ్ । స్తౌమిద్యావాపృథివీ
నాథితో జోహవీమి తేనో ముఞ్చతమగ్ంహసః । యత్తేవయం పురు-
షత్రాయవిష్ఠావిద్వాగ్ంసశ్చకృమా కచ్చన ॥ ౩౮ ॥ ☞ అగః ।
కృధీస్వస్మాగ్ం అదితేరనాగాన్వ్యేనాగ్ంసిశిశ్రథో విష్వగగ్నే । యథా

ఘృతద్వసవ్యా స్తూర్యంచిత్ర్యద్దిషితామముఞ్చతాయజత్రాః। ఏవాత్వ-
మృష్ణత్వ్రిముఞ్చాచ్యవ్యగ్ంహః ప్రాతోర్యగ్నే ప్రతరాంన ఆయుః ॥ ౩౯ ॥

గన్త్రద్రావయన్త్నానిమియద్రోశ్చధోఽనుమతిరను ప్రనచతు-
స్త్రిగ్ంశచ్చ ॥ ౧౫ ॥

అగ్నేర్మన్వే యస్యేదమిన్ద్రస్య యస్సంగ్రామగ్ం సనో
ముఞ్చత్వగ్ంహసః। మన్వేవాంతానోముఞ్చతమాగసః। యో
వాం వాయోరుపస్థీతత్వా యదయాతమశ్వినాతౌనోముఞ్చత-
మాగసః। మరుతాంత్రిగ్మంమరుతో దైవానాంయద్దిదంవిశ్వా స్తేనో
ముఞ్చన్త్వేనసః। అనునఉర్వ్యదాద్యావాపృథివీ తేనోముఞ్చతమగ్ం-
హసాయత్తే। చతురగ్ంహాన్పదాగసశ్చతురేనసాద్వైరగ్ంహసః॥

అగ్నావిష్ణూ జైత్రమ్య్రగ్ంశంచాకాశ్చోశ్చాచాగ్నిశ్చాగ్ంశు-
శ్చాధర్మశ్చాగ్నిశ్చగర్భాశ్చెంకాచవాజానోఽగ్నిం యునజ్మి మా-
మాగ్నేఽగ్నేర్మన్వేపఞ్చదశ ॥ ౧౫ ॥

అగ్నావిష్ణూ అగ్నిశ్చవాజోనో అదద్భో గ్రోపానవత్రిగ్ం-
శత్ ॥ ౩౯ ॥

అగ్నావిష్ణూప్రతరాంన ఆయుః ॥

హరిః ఓం శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు ॥

చతుర్థకాణ్డే సప్తమప్రశ్నః కాణ్డశ్చ సమాప్తః.

జై శ్రీమన్నారాయణ!

తైత్తిరీయ యజుర్వేదీయా

పంచాశదనుక్రమణికా

మాన్యమహోదయాః!

అస్మిన్ననుబన్ధే సమగ్రయజుర్వేదగ్రన్థే స్థితానాం కాణ్డ - ప్రశ్న - అనువాక - మంత్రాణాం అకారాది క్రమేణావబోధాయ సూచికేయం ప్రదీయతే। పరీక్షోపయోగినో మన్త్రాః హస్తసఙ్కేతేన సందర్శితాః। ఇయమనుక్రమణికా వైదికోత్తమానాం ఛాత్రాణాం చ మహోపకారాయ కల్పతే ॥

జై శ్రీమన్నారాయణ!

శ్రీరస్తు
ఓమ్

సగ్ంహితా ప్రథమకాణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

* ఇషే త్వోర్జే త్వా
* యజ్ఞస్య ఘోషదసి
విష్ణయగ్ం(త్రిక్రమః)
* శున్ధధ్వం
* కర్మణేవామ్ ౫
హిగ్ంసిష్టమ్ఉరు
* దేవోవస్సవితా
పృథివీ వేత్త్వధి
* అవధూతగ్ం
* ధృష్టిరసి బ్రహ్మ ౧౦
దృగ్ంహ శ్రోత్రం
* సం వపామి
* ఆదద ఇన్ద్రస్య
గచ్ఛ గోస్థానమ్
మ్రూగ్గరరుపస్తె ౧౫
* ప్రత్యుష్టగ్ం రక్షః
స్సేదిషు । అగ్నే
వపామి మహీనాం
* కృష్ణోస్యాఖరేష్ఠో

దక్షిణో యజమానస్య ౨౦
* భువనమసి వి
* వాజస్య మా
గచ్ఛ తతో నా
దేవా ఇమాం వాచమభి
* ఉభా వామిన్ద్రాగ్నీ (8) ౨౫
ఉభా హి వాగ్ం
మృధాతీదృశే ।
సేద్దు హోతారో ౨౮

2వ ప్రపాఠకము

* ఆప ఉన్దన్తు
మయి ధేహి వృత్రస్య
* ఆకూత్యైప్రయుజె
పాత్రమాస్య
మా మా హిగ్ంసీః
* దైవీం ధియమ్
యజ్ఞేష్వీడ్యః
భాగోసి మమ
* ఇయం తే శుక్ర
అసి యజ్ఞి యా౽సి౧౦
* వస్వ్యసి రుద్రా
అపికృత్యామ్యస్మె
* అగ్ంశునా తె
* సోమం తె క్రీణా
* ఉదాయుషా స్వా ౧౫
ఋతుం వరుణో
* ప్ర చ్యవస్వ
* అగ్నె రాతిథ్యమసి

స్సీద వరుణోసి
* అగ్ంశురగ్ంశుస్తె ౨౦
యా తవ తనూర్వర్షిష్ఠాగ్ం
* విత్తాయనీ మేసి
యజ్ఞియం తెన త్వా
అసి రాయస్పోష
* యష్టా తే మన ఉత ౨౫
పాగ్ంసుర ఇరావతీ
దక్షిణాదోత నవ్యాత్ ।
* కృణుష్వ పాజః
యో అస్త్యగ్నె ౩౦
జానాతి సుమతిం
ఇయం గీః ।
బన్ధుతా వచోభిస్తన్మా
దేభిః । త్వయా
స రిష రిషః పాతు నక్తమ్।

3వ ప్రపాఠకము

* దేవస్య త్వా
యవయారాతీః
* రక్షోహణో- వైష్ణవాన్
రక్షోహణో-ప్రోక్షామి
* విభూరసి
* త్వగ్ం సోమ తనూ
దేవానామేతి
వి ఖ్యేషం వైశ్వానరం
* అత్యన్యానగాం
* పృథివ్యైత్వా ౧౦
గముధ్యై గావో

ప్రథమకాణ్డే 4వ ప్రపాఠకము

* ఇషే త్వోర్జేప్రవీ-
నస్సమనసౌ
* ఆదద ఋతస్య (త్రి)
వాతేన్యాస్య ౧౫
* వాత్తౌ ఆప్యాయతాం
శమోషధీభ్యశ్శం
*సం తే మనసా
త్వా భ్రజ్యే
* సమ్ముద్రం గచ్ఛ ౨౦
* హవిష్మతీరిమా
* హృదే త్వా మనసే
యుఞ్జగ్ం శృణోతు
*త్వమగ్నే రుద్రో
ఋతావా ధర్తా ౨౫
హోత్రదర్వాషా (8)
వసో పురుస్పృహగ్ం
రక్షత్రాద్దిమమ్
యదేవందృారజ
చర్షణీర్భ్యాసా ౩౦
ప్రవస్త ఆస్తువోర్జా ౩౧

4వ ప్రపాఠకము

*ఆదదే గ్రావా
సోమః పిబతు(౨)
* వాచస్పతయే పవస్వ
* ఉపయామగృహీతోస్యన్త
* ఆ వాయో భూష
* అయం వాం మిత్రా
* యా వాం కశా

* ప్రాతర్యుజ్వౌవి
* అయం వేనశ్చోద
* తం ప్రత్నథా ౧౦
* యె దేవా దివ్యే
* త్రిగ్గ్ంశత్త్రయశ్చ
* ఉపయామగృహీతాసీన్ద్ర
* మూర్ధానందివో
* మధుశ్చ మాధవశ్చ ౧౫
* ఇన్ద్రాగ్నీ ఆగతం
* ఓమాసశ్చర్షణీ
* మరుత్వన్తం వృషభం
* ఇన్ద్ర మరుత్వ ఇహ
* మరుత్వాగ్ం ఇన్ద్ర ౨౦
* మహాగ్ంఇన్ద్రో యః
* మహాగ్ం ఇన్ద్రో నృవదా
* కదా చన స్తరీరసి
* వామమద్య సవితః
* అదబ్ధేభిస్సవితః ౨౫
* హిరణ్యపాణిమూ
* సుశర్మాఽసి
* బృహస్పతీసుతస్య
* హరిరసి హారి-
* అగ్న ఆయూగ్ంషి ౩౦
* ఉత్తిష్ఠన్నోజసా సహ
* తరణిర్విశ్వదర్శతా
* ఆప్యాయస్వ మదిన్తమ
* ఈయుష్టే యె
* జ్యోతిష్మతీం త్వా ౩౫

* సుశర్మాఽసి
* బృహస్పతీసుతస్య
* హరిరసి హారి-
* అగ్న ఆయూగ్ంషి ౩౦
* ఉత్తిష్ఠన్నోజసా సహ
* తరణిర్విశ్వదర్శతా
* ఆప్యాయస్వ మదిన్తమ
* ఈయుష్టే యె
* జ్యోతిష్మతీం త్వా ౩౫
* ప్రయాసాయ స్వాహా
* చిత్తగ్ం సంతానేన
* ఆతిష్ఠ వృత్రహన్రథం
* ఇన్ద్రమిద్ధరీ
* అసావి సోమ ఇన్ద్ర ౪౦
* సర్వస్య ప్రతిశీవరీ
*మహాగ్ం ఇన్ద్రోవజ్రీ
* సజోషా ఇన్ద్ర
* ఉదుత్యం జాత
వో రూపమభ్రైమి ౪౫
* ధాతా రాతిస్సవితేదం
అనుమాష్టు
పెరియస్వేఅగ్నే
* ఉరుగ్ంహిరాజా
సమిధం యక్ష్యగ్నే ౫౦
సస్తు దుర్మిత్రా
* యస్త్వా హృదా
సుతాసః । యదీగ్ం
అధ్వరేషు రాజన్

5వ ప్రపాఠకము

* దైవాసురాస్సంయత్తా
రజతగ్ం హిరణ్య (త్రి)
పూషాధ్వోత్తస్మే(త్రి)
ఋధ్నోత్యేవ యో ౫
* పర్గా వా ఏష
ధత్తే శతాక్షరా
విభక్తిం కరోతి
జుహోతి యజమాన
ఏవైనమవరున్ధే
* భూమిర్భూమ్నా ౧౦
క్షుద్రః పర్గోవప
ఋషేయస్సప్తధామ
* భూమీర్భూమ్నా-ణేత్య(త్రి)
మన్త్రిమశ్వత్థో
ఏనగ్ం సం భరతి ౧౫
ఇత్యాహ సప్తసప్త
* ఉపప్రియన్తో
ఉభారాధసస్పహ
మయి అగ్నే పావక
దేహి వర్చోదా ౨౦
* సం పశ్యామి
సగ్ంహితాఽసి
త్వం నో అన్తమః
మయి వో రాయః
* అయజ్ఞో వా ఏష ౨౫
ఏవైనగ్ం సమానానాం
ఋతవ ఋతుష్వేవ

దమ ఏవాస్యైష
తనూపా హ్యేషాఽగ్నే
హిమా ఇత్యాహ ౩౦
* సంపశ్యామి-మిత్యాహ
అహోజ్యో హ్యేతా
వా ఏషోఽస్మాత్
అఽస్య వీరో జాయత
య ఏవం విద్వానగ్ని౩౫
* అగ్నిహోత్రం జుహోతి
త్వష్టా రూపాణి
రాత్రిం ప్రావిశన్తే
ఆదిత్యో వా అస్మా-
ఏవం విద్వానగ్ని- ౪౦
నక్తముపతిష్ఠతే
ఆహితాగ్నేరాశీ-
* మమ నామ ప్రథమం
అగ్నిర్బృహద్వయా
పయస్వద్వీరుధాంపయః ౪౫
వేధసః । పూష్ణ-
* వైశ్వానరోనఊత్యా(త్రి)
రిషః పాతు నక్తమ్
వాజమగ్నే తవోతిభిః ।
ప్రాతే తవానాగసా ౫౦
ఉప గన్తన । ౫౧

6వ ప్రపాఠకము

* సం త్వా సిఞ్చామి
అసి సత్యశుష్మమసి
ధత్తార్యగృహ్ణామివిశే
* ధ్రువోఽసి ధ్రువో హం
యద్వా స్కన్దాదాజ్య- ౫
వాచా మేన్ద్రియేణావిశ
దద్భిరస్యదబ్ధో
* అగ్ని ర్మాదురిష్టాత్పాతు
తే శ్రియ సా మే
అసి జుష్టిం తే ౧౦
* బర్హిషో హం
ఉజ్జితిమనూజ్జేషం మహే
వన్నామహే ధుక్షీమహి
సురేతా రేతో ధిషీయ
* ఆ ప్యాయతాంధ్రువా ౧౫
దిశి మాసాః పితరో
* అగన్మ సువస్సువ శి(త్రి)
సం జ్యోతిషా భూవ (శి)
దధత్పోషగ్ం రయిం
బభూవ స ప్రజజ్ఞే ౨౦
* యథా వైసేమృతసోమా
గృహ్ణాతి తాశ్శ్వ
ఇన్ద్రాయ ఉపస్తీర్ణ
వా ఆర్దణ్యమిన్ద్రియ
* యో వై శ్రద్ధా
అనయొవైనాః
చ కపాలాని చాగ్ని-
దైవేభ్య ఏవ ప్రతి-
ప్రజాపతిర్యజ్ఞాన-
తావదుపాప్నోతి ౩౦

ఏవం విద్వాన్దర్శ- ౨౦
అధిశ్రియత్యాజ్యం చ
ధ్రువోసి-ఇత్యాహ
ఏవైనం యునక్తి
కుర్వత్తే సంవత్సరె ౩౫
యజ్ఞస్యాశీర్గచ్ఛతి
ఆశీర్గచ్ఛతి యా- ౨౦
మనసామాభూతే
* యోవైసప్తదశం
ఉదయన్తం వేద ౪౦
శ్రోష్టడిత్యుపాహ-
అజ్జనయన్తి యెయజామహ
భుత్తానాం ప్రీణామి-
అన్నాద్యమాత్మన్ధత్తే
అహం దేవయజ్యయే-౪౫
* ఇన్ద్రం వో విశ్వతః
క్షత్రమను సహో
అర్చన్త్యర్కమర్కిణః ।
అగ్గంహోముచం
ఆజగామాపరస్యాః ౫౦
సహస్రావన్నరీష్టా- ౫౧

7 వ ప్రపాఠకము

* పాకయజ్ఞం వా
యజ్ఞతేఽప్యన్యం
మాతెర వత్సముపా-
కామయేత పశుమా
స్వామి మార్జయన్త ౫
యజ్ఞేదక్షిణాందదాతి

* సగ్గంశ్రవాహ
అస్యై శరీరం
ఉపాహ్వథా ఇతి
ఇయం వై ప్రజాః ౧౦
* పరోక్షంవాఅన్యే
అన్వాహరతి
అస్యై దేవా వై
ఇత్యాహ ప్రజాపతి-
* బర్హిష్ఠాఽహం-ఇత్యాహ
వై దేవా ఉజ్జితి-
ఏవ యజ్ఞం దుహె
యజమానః పశ్త్రరః
రేతో ధిక్షీయేత్యాహ
ప్రాజాయత్త తస్మా- ౨౦
* ధ్రువాం వైరిచ్య-
ఆహేయం వై
యజమానస్యాయతనం
యాన్యేవైనం
* అగన్మ-ఇత్యాహ (త్రి)౨౫
విష్ణుక్రమాన్క్రమతె
జ్యోతిషాఽభూవ-
ఏవైతామాశాస్తె
యథాయజుః-శతం
జాతస్యైత్తేజ ఏవా- ౩౦
విసృజతైశాన్యా
* దేవ సవితః ప్రసువ
అన్తరమృతమప్సు
* దైవస్యాహం

కాష్ఠాంగచ్ఛత్త ౩౫
అమీవాః ఏషస్య
మాతరా వామ్రా
* క్షత్రస్యోల్బమసి
యజ్ఞైవ కల్పతాం
* వాజస్యేమం ౪౦
దుష్పస్పర్శవీర్యాం
వ్యాజినమ్ ।
* అగ్నిరేకాక్షరేణ
వరుణో దశాక్షరేణ ౨౦
* ఉపయామ-న్నృషదం ౪౫
సముజ్జితః తేషాం
* అన్నపతే మాస్రా
మరత్తే పతేః
మనో విష్వద్రియగ్వి
ప్రయన్తి ౫౦
పతయస్యైమ । ౫౧

8 వ ప్రపాఠకము

* అనుమత్యై
ఏకాదశకపాలగ్గం హి ౨౦
* ఆగ్నేయమష్టా-స్సామ్య
* ఐన్ద్రాగ్నమేకా-మాష్టరీం(త్రి)
* అగ్నయేఽనీకవతె ౫
ని హరామితె
* సోమాయ పితృమతే (8)
అక్షన్నమీ మదన్తే
న ఏత్తు మనః పునః
* ప్రతిపూరుషమేక-
యథాఽసతి సుగం

* ఇన్ద్రాగ్నం ద్వా-
నవ్మ స్త్రేభ్యస్స్వాహా
* ధ్రాత్రెపురోడాశంద్వా-
* బార్హస్పత్యం చరుం౧౫
క్షత్తుగ్రృహ
పాత్రెచతుస్సక్తా
* అగ్నయే గృహ-
బృహస్పతీర్వాచా-
* అర్థేతస్థాప్రపాం ౨౦
* దేవీరాపస్సం
మాతృతమాస్వన్తః
వజ్రోస్తి వార్త్రఘ్న
* సమిద్ధమాతిష్ఠ గాయత్రీ
ఛన్దసామవత్వే- ౨౫
అత్యగంహః ।
* సోమస్య త్విషిరసి
తెజసా సూర్యస్య
* ఇన్ద్రస్య వజ్రోసి-మిత్రా
మాంమాతా పృథివీ ౩౦
* మిత్రోసి వరుణోసి
బ్రహ్మ ౩న్వగం రాజ
ఆగ్నేయం-హిరణ్యం-సార
స్వద్యో దీక్షయన్తి
* ఆగ్నేయమష్టా-హి-ఐం-౩౫
* ఆగ్నేయం-సాబా-
* స్వాద్వీం త్వా స్వాదునా
* అగ్నావిష్ణూ మహి తద్వాం
పర్వతాదా సరస్వతీ

బ్రుత్తప్రజాత్త తదస్మాస్తు ౪౦
శూరో వా పృత్సు కాసుచిత్
శ్రీవస్యవో ఘృతస్య
పం(౩౪౭)
ప్రథమకాణ్డస్సమాప్తః

ద్వితీయకాణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

(౧ ప్ర)*వాయవ్యగ్గం శ్వేతం
వాయవే నియుత్వత ఆ
ఆప కామతో యోఽలం
ధావతి స ఏవాస్మై
పశుకామస్స్వాత్వః
రూపేణైవావరున్ద్ధే
* ప్రజాపతి ప్రజాః-వరుణ
ఏవస్వేన-వరుణ
సమభవత్తే దేవాః
అలభేతాదిత్యా నైవ ౧౦
ఆగ్నేయాం కృష్ణగ్రీవీగం
అవరున్ద్ధే సంవత్సరం
వాచం దధాతి ప్రవదితా
వై రేతోధా అగ్నిః
రుచమేవాస్మిన్దధాతి ౧౫
* దేవాసురా ఏషు లోకేషు
సంయత్త ఇన్ద్రియేణ వై
ఐన్ద్రా యత్పృశ్నిస్తేన
రాజ్యాయ సన్తగం
లభేత యఃప్పాప్మనా ౨౦

రాజ్యాయ సన్తగం
లభేత యః పాప్మనా ౨౦
* అసావాదిత్యో న-దశ
త్రీశ్చ్ఛితిపృష్ఠాన్
అలభేత ప్రజాపతిః
యమత్వం తె దేవాః
వశామాల భేతైన్ద్ర ౨౫
అచ్ఛాయతోఽమన్యత
పాప్మానమపి దహతి
వశమాల భేత వాయుః
ఇన్ద్రో వలస్య బిలం
భవతి సాహస్రీ వా ౩౦
వా అహోరాత్రాణి
ప్రజామాప్తా వా
ఇన్ద్రమేవ స్వేన
తృతీయాత్పురుషాత్సోమం
సోమపీథస్సమృద్ధ్యై ౩౫
* బార్హస్పత్యగంశితి
అన్నం ప్రయచ్ఛతి
స్వేన భా-ఇన్ద్రియం
దేవతయా సమృద్ధ్యై
సజాతాన్ప్రయచ్ఛన్తి ౪౦
* వషట్కారో-తంబ్రహ్మా
అగృహ్ణాదస్త్వేవాయం
వై బ్రహ్మవర్చసం
రసం వృష్టిమవరున్ద్ధే
రున్ద్ధే వైశ్వదేవీం ౪౫
సజాతా విశ్వేనైవ

స్వేన భా-ఇన్ద్రియం
దైవతయా సమృద్ధ్యై
సజాతానభ్యయచ్ఛన్తి ౪౦
* వషట్కారో-తంబృష్ట
అగ్నిష్టోదస్త్వైవాయం
వై బ్రహ్మవర్చసం
రసం వృష్టిమవరున్ధే
రున్ధే వైశ్వదేవీం ౪౫
సజాతా విశ్వేనైవ
దధాతి బ్రహ్మవర్చస్వేవ
* అసావాదిత్యో వ-స్తారీం
వా ఆదిత్యో యతో
ఏవైనం వైభీదక ఇధ్మో ౫౦
ప్రజనయితా త్వష్టార
విశాలో భవతి ౯
* వరుణగ్ం సుషువాణ
ఏవ భవతి కృష్ణా భవతి
అపాం చౌషధీనాం చ౫
తాం మీఢుసేఽపశ్యత్
* ఆశ్వినం ధూమ్రం- ।
భవతి ముఖతః
ఏనం ప్రవయతి పరాచీ
* ఇన్ద్రం వో విశ్వత ౬౦
హవై తురాణామ్
సామస్తనూభీ-
ఋతస్య రశ్మిమాదదే ।
అసుర్యమ్భృతావాన-
యుష్మానీతో అభయం౬౫

౨వ ప్రపాఠకము

* ప్రజాపతిః ప్రజాః
ఏవ స్వేన భాగ-తావే ౧
వపైత్వంగ్రామముప
ధత్తే నేన్ద్రియేణం
స్వేన భాగధేయే ౫
* అగ్నయే పథికృతే
పురోడాశమష్టా
నిశితాయాగ్ంహి
వా ప్రమీయేరన్
అభి వా ఏష ఏతా౧౦
* అగ్నయే కామాయ
యువతేవి పాప్మనా
ఆయుర్దధాతి సర్వ
అష్టకపాలం నిర్వపేత్ ౨
* అగ్నయేఽన్నవతే ౧౫
ఏవ భవత్యగ్నయేఽన్న
పావకాయ వాచమేవ
ఉత యద్యన్ధో భవతి
వా ఏష సిసీర్షతి ౨౦
అభి సంభవతస్స ఈశ్వరః
హ్రియేతేతి తాన్యేవా
* వైశ్వానరం ద్వాదశ
వా ఏతస్యాశాన్తో
విన్దతే ప్రజాం ౨౫
ఏవ తేజస్వ్యన్నాద
అధో దైవతా ఏవా

ఏవ తద్వాదశ
మరుతో వైదేవానాం
* ఆదిత్యం చరుం ౩౦
యో విద్విషాణయోః
పరస్తాదధి ద్రుహ్యతి
ప్రత్యుహ్య సంవత్సరో
ప్రయుజ్య న వి
* ఇన్ద్రం చరుం నిర్వపేత్ ౩౫
ఏవాస్మా ఇన్ద్రియం
ఉప దధాతి స ఏవాస్మా
అగ్ంహోముచే
* ఇన్ద్రాయాన్వృజవే
ఇధ్మే సంనహ్యేదగ్రేతా౪౦
సంగ్రామమేతాన్యేవ
ఇతీన్ద్రమేవ దాతారం
అపరుధ్యమానో వేన్ద్రం
సోఽభవత్సోఽబిభేత్
* ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశ ౪౫ ౩
ప్రతి వై పరస్తాదభి
ఉప నమేద్యగ్నిస్సవానా
అస్మై ఇన్ద్రస్తుర్యత్తః
వీర్యం వృఙ్క్తే పురా
ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశ ౪
ప్రతిచరతి యజ్ఞేన
* అసావాదిత్యో న-ఏతం
వై తిష్యస్సోమః
భేషజమేవాస్మై కరోతి ౫౦
ప్రజాగ్ంసోమారౌద్రం
ఇతాసుభవతి జీవత్యేవ

* ఐన్ద్రమేకాదశకపాలం
అస్మా అనువత్సర్గ్ వం కరోతి
నిర్వపేద్యః కామయేత ౬౦
ఉపరిష్టాదిన్ద్రియేణైవాస్మై
భవతః ప్రియమేవైనగ్ం
ఏతయా సంజ్ఞాన్యా
* హిరణ్యగర్భ ఆపో హ
నర్యో పురూణి । ౬౫
మహిమ్ని స్తామాసస్య
మువ్వానస్సామః (8)
వర్ధన్తు త్వా (8)
అగ్నేదా దాశుషే రయిం
నై మర్ధీరాతూభిర
యాసీ దాశ్వాగ్ంసం ౭౦

3వ ప్రపాఠకము

* ఆదిత్యేభ్యోభువద్వభ్యః
స్వేన భాగధేయేనోపే
మధానవ ఏనా
అవగతాఽస్య విడనవ-
గ్రమయన్తి యద్రి నావగ
* దేవా వై మృత్యోః
ప్రతి తిష్ఠతి ఘృతే
రుచమదధుర్యో
చరుం యః కామయేత
ఏవ నిర్వపేద్ధిరణ్యం౧౦
త్వష్టుస్సామమభిషహో
ఏతగ్ం సోమైన్ద్రగ్ం
సాక్షాదేవ సోమ

సమృద్ధ్యై ప్రాజాపత్యం
* దేవా వై పత్రామాసతం౧౫
ఇన్ద్రియం బ్రహ్మవర్చసం
దధాత్యగ్నీషోమీయ
భవతి యదష్టాకపాలః
బ్రహ్మణస్పతీమేవ
* అర్యమ్ణే చరుం ౨౦
అస్మై దానకామాః
అవవత్తైవైనమగ్రం
పరిణయత్యానుమాకో
* ప్రజాపతేస్త్రయస్త్రిగ్ంశత్
ఐత్తం యక్ష్మ ఆర్ఛత్ ౨౫
ఆదిత్యం చరుం నిరవప
* ప్రజాపతిర్దేవేభ్యోఽన్నాద్యం
ఏకాదశకపాలమిన్ద్రియాధి
దేవాసురాస్సంయత్తా
వీర్యకామస్స్యాత్ 30
ఏవావరున్ధే యదిన్ద్రియ
భవతి వైశ్వదేవత్వాయ
* రజనో వై కౌణేయః
పశ్యన్తి సూర్యస్య
* ధ్రువోసి ధ్రువోఽహం ౩౫
ఆమనస్య దేవా యాః
గృహ్ణాతి ధ్రువోసి
* యన్నవమైత్తన్నవనీతం
తస్యై తేదదత్తు యేషాం
సృజత్తు జీవాతవే ౪౦
* అగ్నిం వా ఏతస్య

వారుణేనైవైనం
భిషజా తాభ్యామేవాస్మై
ఆహ ప్రాణమేవాస్మిన్నే తేన
ఘృతంవిప్రబత్యాయువైర౪౫
* ప్రజాపతిర్వరుణాయాశ్వం
చతుష్కపాలా భవన్తి
* యా వామిన్ద్రావరుణా
ఇన్ద్రియేణావ క్రామతి
పురోడాశమవదధాతి ౫౦
* సవిత్రప్రసూతా కావ్యేన్ద్రం
ఏతానీ దివి రోచనాన్యగ్నిశ్చ
హర్యతం వృషణా
శ్రద్ధామనా హవిషా (త్రి)
రాజన్నివ ఆచరన్తి (8)
ప్రియో జజ్ఞే విద్వాన్

4వ ప్రపాఠకము

* దేవా మనుష్యాః
అసురాశ్చ యామ తన్వః
ఆసన్నాని తేన ప్రాణుదన్త
అగ్నయే ప్రతీకవతే యద
* దేవాసురాః-తే దేవాః౫
ఇత్యబ్రువన్త ఇన్ద్రాయ
తాం వావ దేవాః
అభ్రాతృవ్యో యదిన్ద్రియ
* దేవాసురాః-తేషాం
భ్రాజోసి దేవానాం ౧౦
ప్రజాం పశూనసృజత
* ప్రజాపతిః ప్రజా అసృజత

ఏవ స్వేన భాగ
అకృష్టపచ్యమిత్యభా
* అగ్నే గోభిర్నః(వి) ౧౫
దీర్ఘగ్గ్ం శ్రవో దివ్యైః
* చిత్రియా యజేత
మిథునం మధ్యతో దధాతి
* మారుతమసి మరుతామ్
స్వాహా బహుహాయం ౨౦
* దేవా వసవ్యా అగ్నే
వృష్టయః ।
* మారుతమసి-ఇతి
జుహోతి చతస్రోవై
సౌమ్యయైవాహుత్యా ౨౫
చ్యావయతి వృష్ణో అశ్వస్య
* దేవా వసవ్యా దేవాః
అహోరాత్రాభ్యాం
ఏవాస్మై పర్జన్యం
* సర్వాణి ఛన్దాగ్ంసి ౩౦
పరిదధ్యాదన్తం
* ఏష యజ్ఞా యత్
యస్సహస్రేణ యజతే
యత్త్రిధాతవీయగ్గ్ం
అవరున్ధే త్వాష్ట్రం ౩౫
* త్వష్టా హతపుత్రో
ఆసీద్యదీ వా తావ
అన్యా దైవతాఽఽసీత్
మయ వీర్యం-అధామేతి
మయ వీర్యం-ద్విః ౪౦

ఇదమస్మై తత్తే
ఏవం వేద హన్తి
* దైవా వై రాజన్యాత్
* నవోనవో భవతి
జితం తే దక్షిణతః ౪౫
అస్య జగతస్సువ (4)
స్తోతుర్బాహుభ్యాగ్ం
వ । విశ్వే దేవాః

5వ ప్రపాఠకము

* విశ్వరూపో వై
ఆసీత్స కపిఞ్జలో-
సంవత్సరాదవరోహాత్
పురాభవిష్యన్తో
కామమన్యస్య ౫
న సహాసీత నాస్య
అభ్యజ్య తస్యై
* త్వష్టా హతపుత్రో
ఇన్ద్రశ్శత్రురభవత్త
స్వాహోర్ధావమన్తః ౧౦
నైనగ్ం శీతరూరా
అమావాస్యాయాం
వర్షం వెదైనం వరో
వరం వృణై మయ్యేవ
* ఇన్ద్రం వృత్రం జఘ్ని౧౫
* త్వష్టా హతపుత్రో
ఇన్ద్రశ్శత్రురభవత్త
స్వాహోర్ధావమన్తః ౧౦

నైనగ్ం శీతరూరా
అమావాస్యాయాం
వర్షం వెదైనం వరో
వరం వృణై మయ్యేవ
* ఇన్ద్రం వృత్రం జఘ్ని౧౫
తం నిరవపత్తేన వై
పృథివీమను వ్యారత్
శ్రుతం కుర్దుతేత్యబ్రవీత్
దధి హి పూర్వం (త్రి)
సైన్ద్రత్వాయాగ్ని- ౨౦
అద్య వసు వసతీతి
* బ్రహ్మవాదినో వదన్తి నః
ఇష్టిమపశ్యన్నాగ్నా
సర్వం వృజ్య
భవత్యుగ్రాః ౨౫
ఏవైనం దేవతేజ్యమానా
* నాసోమయాజీ సం
అభ్యుదేతి త్రేధా
యజేత యత్పూర్వయా
పూర్వయాఽభి జయతి౩౦
పూర్వైద్యుర్యజతే వేదిమేవ
అభ్యారోహతి యధా ఖలువై
* ఏష వై దేవరథః
ఏషా వై దేవానాం
ఏవైభ్యో హవ్యం ౩౫
యజ్ఞియం నావిన్దన్తే
తేఏనమభిసమన హ్యేతాం
అవదధి దైవా ఇజ్యన్తా

* దైవావైనర్చిన
నప్యూత్యప్రిసగ్గింసాయు ౪౦
వాజా ఇత్యనీరుక్తాం
ఇత్యన్వాహామాసాన్వై
ప్రాణేనైవాస్యాపానం
* అయజ్ఞా వాఏషయో
ఆస్తాం తే దైవాః ౪౫
వా అర్ధమాసస్య
యద్సమావద్విద్య కథా
తెన పుగ్గంస్వత్రీస్తెన
ధ్వరత్తి శోచిష్కేశస్తమీమహ
ఇతీ వృణీధ్వగ్గం ౫౦
* అగ్నే మహాగ్గం అసీత్యాహ
విప్రా హ్యేతె
తరత్తి తూర్ణేర్
జన్తయైదావహ
ఇత్యాహాగ్నిర్వై ౫౫
యద్ద్వే ఈవ బ్రూయాత్
* త్రీగ్గంస్తృచాననూ
బ్రహ్మవర్చసమస్త్వితీ
చతుర్విగ్గంశతిమనూ
అవరున్ధె చతుశ్చత్వా ౬౦
* నివీతం మనుష్యాణాం
పురా హోతారోఽభూవన్
దైవలోకం చైవ
య ఏవం వేద యదేకయా
ప్రజాపతిదూర్తిరైవ ౬౫
ఇమె లోకా ఇమానైవ

ఇమె లోకా ఇమానైవ
వై సువర్గో లోకః
ఆఘారమాఘార్య ధ్రువాం
అభవన్పరాఽసురాః
* ఆయుష్ట ఆయుదాః ౭౦
అన్యా యన్త్యుపయన్తి
వి శేజనాయ మహి శర్మ
రరాణో వీహి(౮)
వి పాజస్తా విజ్యోతిషా ౭౫

౮వ ప్రపాఠకము

(౬౯)*సమిధో యజతి
ఇడో యజతి పశూనైవావ
యజ్ఞ ఏవాన్తరిక్షే ప్రతి
ప్రయాజత్వం యస్త్రైవం
ప్రజయా పశుభిర్మిథు నైః ౫
ఇతీ స్వాహాకారేణ
కుర్వతె తస్మాదాహుః
* చక్షుషీ వా ఏతే
యద్దగ్నీ షామావన్తరా
నియుత్వత్యా యజతి ౧౦
యాజ్యా జనిష్యమాణానైవ
వజ్రో వషట్కారః
వషట్కా రేణ స్థాపయతి
* ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో యజ్ఞాన్
ఇతీ బ్రూయాదయాత ౧౫
అపశ్యన్పురోడాశం
అవార్త్యైవమవార్త
కశైశ్శిరశ్ఛన్నం

గోపీథాయ యద్ది నశ్యేత్
* దేవస్య త్వా-స్యం ౨౦
తస్మాన్నాభాగం
యజ్ఞముఖెన సంమితామా
ఏతత్కరోతి యద్వేదిం
* బ్రహ్మవాదినో వదన్త్యద్భిః
ఉక్తత్వైభ్య ఏవైనత్ ౨౫
ఉత్తరం బర్హిషః
ఉపరీవ హి సువర్గోలోకః
స్త్రైస్య జాయెతొర్ధ్వ--
సువర్గం లోకం గమయతి-
* అగ్నెస్త్రయో 30
హితమన్వవిన్దన్తమబ్రువన్
రక్షసామనన్వవచారాయ
వతయె స్వాహేతీ స్కన్నమస్
ఉపామన్త్రయన్తరాజ్యేన
దిక్స్వియామైవ 3౫
*మనుః పృథివ్యా యజ్ఞియ
ఇయం వై రథన్తరమిమామైవ
సహర్షభేత్యాహ
అగ్రెఽవేశ్యద్ధృత-
యజ్ఞాయ చైవ ౪౦
* ఇత్యాహ ప్రజా వా
పశవో వా ఇడో
ఆర్తిమార్ఛేద్యద్దగ్నె
ఛిన్దన్తి యస్మద్ధృతః
అకృన్తన్ యవేన ౪౫
పూషాప్రాశ్యద్దతో-

కిం చ న హినస్తి
ప్రాశితం మా
* అగ్నీధ్ర ఆదధాత్యగ్ని
యతో బ్రహ్మ యత్రైవ౫౦
ఆహేత్యాహ ప్రసూత్యై
జగతీమిత్యథో
ఉద్యావాపృథివీ
స్తామిత్యాహాశిష
* దైవత్వాస్తా అరీ ౫౫
నాన్త రేతి తదగ్నిః (౧)
దైవా వై యజ్ఞస్య
ఇతి యోఽపగురాతై
శంయోరావృణీమహ
యదాజ్యేన ప్రయాజాః౬౦
* యుక్ష్వా హి దేవ
అఙ్గిరః తస్మై నూన
అమిత్రా మర్దయ ।
సంవత్సోఽవరాగ్ం
* ఉశన్తస్త్వా ౬౫
నః త్వగ్ం సోమ
శంయోర్దర్శపో
య ఈయురవ్రకాః
క్రవ్యవాహన ప్రీత్వాః (౪)
ఇమం యమ ప్రస్తర-౭౦
ద్వితీయకాణ్డస్సమాప్తః

☆☆☆

తృతీయకాణ్డే 1వ ప్రపాఠకము

తృతీయకాణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

* ప్రజాపతిరకామయత
ప్రజాత్తై యద్ర్వై
తపోఽస్య నిర్ఘ్నన్తి(౧)
భద్రాద్దభి శ్రేయః
* ఏష తే గాయత్రః ౫
ఏనం లోకం గమయిత్వా
వా అధ్వర్యోః ప్రతిష్ఠాం
స్వం చమసోఽన్య
* యజ్ఞం వా ఏతత్సం
ప్రజాం పశూన్ యజ- ౧౦
* ప్రజాపతేర్జాయమానాః
పశుపతిః పశూనాం
భువనస్య రేతో గాతుం
దేవేభిరన్వితమ్ ।
* ప్రాజాపత్యా వై ౧౫
యత్పశుర్మాయు-
* యో వా అయథాదేవతం
తై సహ యునజ్మి
ఛన్దశ్శుక్రస్య పాత్రమసి
* ఇష్టర్గో వా అధ్వర్యుః౨౦
వ్యాయచ్ఛన్తే యేషాగ్ం
వావ రథన్తరం
నిగ్రాభ్యాస్స్థ దేవశ్రుత
గణా మై మా
ప్రథమోఽంగ్శుః ౨౫
* యో వై దేవాన్

తృతీయకాణ్డే 2వ ప్రపాఠకము

ఆయుష్మన్తస్సహ
స్త్వామ్యాస్తా అనా-
య ఏవం వేదైష తే
సువర్గం లోకం న ౩౦
మహ్యామిమానిత్యబ్రవీ-
* జుష్టో వాచో భూయాసం
పురోడాశాత్కర్మణాత్ ।
చ యజమానే చేత్యాహ
* అగ్నినా రయిమశ్న ౩౫
కర్మణ్యస్సుదక్షో (౪)
యే తే సరస్వ ఊర్మయో
ఆహుతం ప్రజాం దేవి ।
న వేదా యశస్వతీ-
ఋష్టిమన్త ఆప ఇవ౪౦
మాయా మాయినాం
యే విశ్వే మరుతో ౪౨

2వ ప్రపాఠకము

* యో వై పవమానానా
వై పవమానానా
ఛిన్ద్యాదృత్తం విచ్ఛిద్య
* త్రీణి వావ సవనాన్యథ
సేతునాఽతీయన్త్యన్యమ్ ౫
పశుమకుర్వత ద్రాశ్ర్యం
* పరిభూరగ్నిం పరిభూ
దక్షక్రతుభ్యాం
వర్చసే పవస్వ తస్యే
అవేక్షతైష వై ౧౦
* స్పృతస్స్వస్తి వీర్ఘన-

యజ్ఞం వావ సః
దేవతాస్సదస్యార్తిః
అగ్నిః పృథివ్యా యమః
పితరోఽను ప్రసర్పన్తి ౧౫
*భక్షేహి మాఽఽవిశ
శంభూర్మయోభూస్స్వస్తి
పితృపీతస్య మధుమత
గ్నాః । అపామ సోమ
శస్తోక్థస్య హరివత ౨౦
స్వధాయై నమో వః (౪)
యత్కామాస్తే
*మహీనాం పయోఽసి
గృహగ్‌ం సహోర్జా
ఏతస్య స్కన్దతి యస్య ౨౫
*దేవ సవితరేతత్తే ప్రాహ
అస్యూర్జఞం మహ్యగ్‌ం
యజ్ఞపతిం దుహే
*శ్యేనాయ పత్వనే
ఆహుః ప్రజాః ౩౦
ప్రముఖ్యా స్వస్తయే
నయేద్దైభ్యో వృశ్చేత
పీవర్యస్య జాయా
ప్రచ్యావయన్తు దివి
*యద్వైహోతా ౩౫
ఉక్థం వాచీన్ద్రాయేత్యాహ
త్రిపదా గాయత్రీ
ఇన్ద్రియమేవ మాధ్యం
అపహనీత పురాఽస్య

ఋచః ప్రణవ ఉక్థ ౪౦
తిష్ఠతీవ హ్యసావథో
*ఉపయామ-వాక్షసదసి
తం తే దుశ్చక్షామా
*ప్ర సా అగ్నే తవోతిభిః
హిన్వామీన్ద్రావిష్ణూ ౪౫
భవ యజమానాయ ౪౮

3వ ప్రపాఠకము

*అగ్నే తేజస్విన్
ఓజసే జుహోమ్యోజో-
*వాయుర్హింకర్తాఽగ్నిః
సూక్తవాచః పృథివి
*వనవస్త్వా వర్ష్వన్తు ౫
శుక్రాసు తే శుక్ర-
ప్రియం పాథో అపీహి
*ఏతద్వా అపాం
అచ్యుత్యవరిత్యాహ
యోఽగ్‌ంశుంగృహ్ణాత్యార్తిః ౧౦
*వాయురసి ప్రాణః
త్వా విభూమన ఋతస్య
నామేత్యాహ
అవరుద్ధ ఏతావద్వై
త్వా సత్యాయేత్యాహ ౧౫
*దేవా వై యద్యజ్ఞేన
ఉత్తరేద్యుహస్స్వముత్రో
మనుష్యాణామన్నం
*ప్రజాపతిర్దేవాసురా
ఆదాయ తదేభ్యః ౨౦

ఛన్దసాం వీర్యమాశా
*ఆయుర్దా అగ్నే
అప్రతీత్తం మయి యేన
నభసస్పత ఊర్జం
అముష్మిన్లోకే ౨౫
దహతి పుణ్యనమం
ఇత్యాహాగ్నిర్వై
*ఏతం యువానం
బృహన్నదీరభవత్త దేషామ్
మార్యో దేవో దీవిషదో
మాతరం చ పుత్రం చ
*ఇదం వామాస్యే హవిః
శుచై శుచయశ్చరన్తి ।
తస్మ ఉహావ్యం
మన్యాసై శంచనః (౪)
రాకామహగ్‌ం ౩౮

4వ ప్రపాఠకము

*వి వా ఏతస్య
బ్రహ్మణైవైన-
ఆహ ద్యావాపృథివీభ్యాం
ప్రాణ ఉపరిష్టాదపానో
*ఆ వాయో భూష ౫
త్వం తురీయా వశినీ
*ఇమే వై సహాస్తాం
వాయుర్వ్యావర్తస్మాత్
భాగధేయేనోపధావతి
ఈశ్వరో వాచో ౧౦
ఇత్యాహ యథాయజుః

యజమానస్య యదనాత్తా
అప్తా యద్దేవ యజ్ఞ
భవతి యదాలబ్ధాయా-
* చిత్తం చ చిత్తిశ్చా- ౧౫
* అగ్నిర్భూతానామధి
* దేవా వై యద్యజ్ఞె
యదోత్రభృద్భిః
* ఋతాషాడృతధామా
గన్ధర్వస్తస్యక్స్వర్ణామా ౨౦
మృత్యుర్గన్ధర్వస్తస్య
* రాష్ట్రకామాయ హోతవ్యా
ఏవ భవత్యథిదేవనె
ఆహుతయో వా-
భవత్యఙ్గిరా ఏవ ౨౫
ఆయతనె శమయతి
అదదీయెత్ తస్య
యో జ్యేష్ఠబన్ధురప
* దేవికా నిర్వపేత్ప్రజా
ఇవఖలువైపశవ ౩౦
అవరున్ధె మధ్యతో
వష్టేద్యంయజ్ఞో నో
ఉపరిష్టాద్దేవాస్మై
రుక్మామశ్చన్ద్రాగంసి
వసవోఽష్టాక్షరా ౩౫
* వాస్తోష్పతె ప్రతి
యజమానోఽహోరాత్రాణి
రుద్రః ఖలు వై
దక్షిణో యుక్తో భవతి

తృతీయకాణ్డె 5వ ప్రపాఠకము

ఏష వా అగ్నేర్యోని ౪౦
* త్వమగ్నే బృహద్వయో
పవిత్రాము త్యేత్తి రెభః ।
నో అశ్వేషు రీరిషః ।
స జిత్వానగం
విశ్వచర్షణే మిత్రస్య ౪౫
చిద్ధిత్తే విశో యథా ౪౮

1వ ప్రపాఠకము

* పూర్ణా పశ్చాదుత
సంవిదానా । అగ్నీ
పూర్వ ఆఽలభన్త
క్త్రియైత్త సారస్వతా
* ఋషయో వా ఇన్ద్రం ౫
ఆప్తా దేవా వై క్షయో
రున్ధే ప్రవాస్యన్
ఇత్యాహ ప్రీత్యానైవ
జిన్వేత్యాహ ప్రజాస్వేవ
* అగ్నినా దేవేన ౧౦
సహజాః విశ్వేభిః
* యే దేవా యజ్ఞహనో
దేవయానీర నృరా
స్వస్తి త ఏషు లొకేషు
ఏాజ్యో యజ్ఞో దేవతాం ౧౫
* సూర్యో మా దేవో
ఆ సముద్రాదాన్తరిక్షాత్
ప్రతిష్ఠాపయతి కవి-
* సం త్వా నహ్యామి
యమబధ్నీత సవితా ౨౦

చతుర్థకాణ్డె 1వ ప్రపాఠకము

తవాగ్నే వ్యామీరను
* వషట్కారోవై
భవతి సామ్యా అస్యా
ఏవ విశ్వధ్యాహతి
* ఉపయామగృహీతోసి ౨౫
* యాం వా అధ్వర్యుశ్చ
అసి ప్రాజాపత్యయె త్వా
ఇత్యాహ ప్రజాపతిః
* త్రైకత్తుమపి
అవరున్ధె జ్యేష్ఠా వా ౩౦
ప్రాణైరేవ ప్రయన్తి
* పరిద్దేవం దైవ్యా (8)
అగ్నె విశ్వేభిః
॥ నః పరస్పాస్త్వం

చతుర్థకాణ్డె

1వ ప్రపాఠకము

* యుఞ్జానః ప్రథమం
మహీ దేవస్య సవితుః
యజ్ఞపతిం భగాయ
అసి పృథివ్యాః
ఇమామగృభ్ణన్ ౫
ఏహ్యావకాశమన్నశస్తి
పురుతాం చ రశ్మిన్
ప్రతన్వతః
అగ్నిం మనసా ఘృతేన
* దేవస్య త్వా సవితుః ౧౦
వర్మ చ స్థా అచ్ఛిద్ర

ఊర్ధ్వా ఊషుణః(త్రి)౧౫
ప్రజాభ్యో మానుషీభ్యః
ఛ్రీతయే బ్రుతగం ౿
* విపాజసా పృథునా
స్వగ్ంస్పృశ్య పృథివీం
తామ్ । సినీవాలీ ౨౦
ఆదిత్యాస్త్వా కృణ్వన్తు
* వసవస్త్వా ధూపయన్తు
దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీః
మహినా దివం
* సమాస్త్వాగ్నె ౨౫
సంవర్గణే భవానః
నిహో అత్రిస్త్రిధో
విశ్వ ఏనమను
* ఊర్ధ్వా అస్య సమిధః
ఈమన్ద్రాసు ప్రయసః ౩౦
భారతీ మహీ
ఉతేమాంకస్మై
ఆహుః యస్యేమాః
అయుద్దక్షం దధానా
* ఆకూతిమగ్నిం ౩౫
అగ్నిశ్చైదం తరిష్యథః ౿
తర । యత్రాహమస్మి
* యదగ్నె యాని
పృథివ్యాస్సమిధానం
కక్షే వృషాయవః ౪౦
స్వాగం అహమ్ ।
అన్తర్విభాతి దైవాః

* అగ్నె యం యజ్ఞం(౪)
దేవేషు చ సవితః
విశ్వరూపే అహావ్సీ(త్రి)౪౫
రేజతే అగ్నే ౪౬

౨వ ప్రపాఠకము

* విష్ణోః క్రమోఽసి
క్రమోఽసి శత్రూయతః
అఙ్గిరశ్వతం తే
వి మధ్యమగ్ం శ్రథాయ
ఉపస్థే విశ్వాన్యగ్నే ౫
రజసి తస్థివాగ్ంసం
రోదసీ అపృణాజ్జాయమాన
తం భజ సౌశ్రవసే
* అన్నపతేఽన్నస్య నో ౧౦
అస్మిన్ హవ్యా
పావకీరను రుధ్యసే ।
నివర్తస్వ పునరగ్నె
* అపేత వీత వి చ
సంప్రియస్సంప్రియాః౧౫
అప్సు వా యజత్రా ।
అగ్న ఆరోహాథా నో
* సమీతగ్ం సంకల్పేథాం
అరేపసౌ ।
అయస్మయం విచృతా ౨౦
ఇతి త్వాఽహం పరివేద
శచీభిః । దైవ ఇవ
వీజేమ్ । గిరా చ
* యాజ్జాతా ఓషధయః

చాతయమానాః ౨౫
స్థన యదామయత్తి
త ఆత్తస్థురాత్మానం
ఓషధయస్సోమరాజ్ఞీః
* మా నో హిగ్ంసీత్
దధ బ్రుతస్య ధామ్నో౩౦
ధీతిభిర్హితః ।
రయిమ్ । చితస్థ ౿
* అభ్యస్థాద్విశ్వాః
అ చ పుష్కరం
ద్యామిమం చ ౩౫
* ధ్రువాఽసి ధరుణా
చరిత్రాయాగ్నిస్త్వా
అస్తి సా మా జిహ్వా ।
పదగ్ం సదావశ్యన్తి
జ్యోతిరధారయత్సమ్రాట్ ౪౦
హోత్రాః అభూద్దిదం
* ఆదిత్యం గర్భం
పరమే వ్యోమన్ ।
హిగ్ంసీః పరమే వ్యోమన్।
తై దిశామి తేన ౪౫
* ఇన్ద్రాగ్నీ రోచనా దివః
క్షయే పాథా దివో (౪)
కో అద్య యుఙ్క్తే ౪౮

౩వ ప్రపాఠకము

* అపాం త్వేమన్
* అయం పురో భువః
గృహ్ణామి ప్రజాభ్యోఽయం

త్వయా శ్రోత్రం గృహ్ణామి
* ప్రాచీ దిశాం వసన్తః ౫
ద్రవిణగ్ం సప్తదశ ☜
* ధ్రువక్షితిర్ధ్రువ (౪)
అపామతిం దుర్మతిం(౪)
ఊర్మిర్ద్రప్సో అపామసి
* త్రివృద్వర్యం త్రిష్టుప్ ౧౦
ఇన్ద్రాగ్నీ అవ్యథమానా
శంతమేన తయా
* మా ఛన్దః ప్రమా ఛన్దః
వాతో దేవతా (౨)
* అగ్నేర్భాగోఽసి
రుద్రాణామాధిపత్యం
* ఏకయాఽస్తువత ప్రజాః
ఆసీత్పఞ్చదశభిరస్తువత
ఋతూనాం వసవో రుద్రాః ౨౦
* ఇయమేవ సా యా
ప్రథమేకా రక్షతి (౪)
ఋతూగ్ంస్తన్వతే
అస్య సుమతౌ (౪)
ఋతస్య గర్భః ౨౫
* అగ్నే జాతాన్ప్ర
అష్టౌ నామ । ☜
పదపఙ్క్తిశ్ఛన్దః
* అగ్నిర్వృత్రాణి
రుశద్దృశేదదృశే 30
దేవతాతా యజ్ఞేభిః
జిఘాగ్ంసాత్

చతుర్థకాణ్డే 4వ ప్రపాఠకము

శ్రోత్రేష్టవ్యగ్ం హి యజ్వా
చర్షణీనామ్ ।(౩)
కణ్వా అభిప్రగాయత
చిత్ప్రధా । శ్రోత్రన్ని 3౮

4వ ప్రపాఠకము

* రశ్మిరసి క్షయాయ త్వా
వసుభ్యస్త్వా వసూఞ్జిన్వ
త్వాప్రాణం జిన్వ
* రాజ్ఞ్యసి ప్రాచీ దిక్
ఆదిత్యాస్తే దేవాః ౫ ☜
బృహస్పతిర్హేతీనాం
* అయం పురోహరికేశః
అనుమ్లోచన్తీ చాప్సరసౌ
ద్విష్మో యశ్చ నో ☜
* అగ్నిర్మూర్ధాదివః ౧౦
ప్రతీధేనుమివాయతీ
గుహాహితమన్వవిన్దన్
స్తోమం చాగ్నయే ।
వసూనాం దేవగ్ం
రక్షసో దహ ప్రతీ ౧౫
ఉత్తిష్ఠ శవసస్పత
సువర్ణ జ్యోతిః
* ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం త్వా
మే శర్మ చవర్మ చాస్తు *
బృహస్పతిస్త్వా ౨౦ ☜
అసి స్తనయిత్ను
భూయస్కృదసి

చతుర్థకాణ్డే 5వ ప్రపాఠకము

* భూయస్కృదసి
ప్రాహ్యాయుర్మే పాహి
* అగ్నినా విశ్వాషాట్
* ప్రజాపతిర్మనసాన్ధః ౨౫
* కృత్తికా నక్షత్రమగ్నిః
అర్యమా దేవతా
దేవతా శతభిషక్
* మధుశ్చ మాధవశ్చ
యోఽగ్నయస్సమనసో 30
ఆదిత్యానాం తేతే
వియుతం చ ప్రయుతం
* సమిద్ధిశామాశయాన
క్షత్రం విశ్వతో
వర్చోదంక్షత్రగ్ం 3౫
బృహతీరూర్జశక్వరీః
గృణాహి । 3౯

5వ ప్రపాఠకము

* నమస్తే రుద్ర
బిభర్ష్యస్తవే
శివాస్సహస్రశో
పరా తా భగవో వప
* నమో హిరణ్యబాహవే ౫
రోహితాయ
* నమస్సహమానాయ
ఇషుమద్భ్యః ☜
* నమ అవ్యాధినీభ్యః
రథపతిభ్యశ్చ వో నమః ౧౦
* నమో భవాయ చ

నమో అగ్రియాయ చ
* నమో జ్యేష్ఠాయ చ
నమ ఆశుషేణాయ చ
* నమో దున్దుభ్యాయ చ౧౫
నమః కూప్యాయ చ
* నమస్సోమాయ చ
నమస్తీర్థ్యాయ చ
* నమ ఇరిణ్యాయ చ
నమ ఊర్వ్యాయ చ౨౦
* ద్రాపే అన్ధసస్పతే
అనాతురమ్
రుద్ర శ్రీరిషః ।
శ్రుతంగర్త సదం
బిభ్రదాగహి । ౨౫
* సహస్రాణి సహస్రశో యె
పరిచరన్తి స్రుకావన్తా ౨౮

6వ ప్రపాఠకము

* అశ్మన్నూర్జం
జ్మన్నుపేవేత్తసె
వక్తి యక్తి చ
అప్సుషదే వద్వనసదే
అప్సానదా వ్యానదాః ౫
* య ఇమా విశ్వా (౪)
యో దైవానాం నామధాః
పృథివ్యా పరో దైవేభిః
అపాం గర్భంవ్యదధాత్
విశ్వకర్మా విద్యా- ౧౦

పృథివ్యా పరో దైవేభిః
అపాం గర్భంవ్యదధాత్
విశ్వకర్మా విద్యా- ౧౦
మన్నాయుజ్జం వాజే
* ఉదేనముత్త రాం
అగ్నె భరన్తు చిత్తిభిః ।
పరిగృహ్య దైవాః
చష్టే ఘృతావీరన్తరా౧౫
* ఆశుశ్శిశానో వృషభః
రథేవ రక్షోహా
వీరశ్చతమన్యు (౪)
అస్మాకం వీరా ఉత్తరే
విశ్వమైష్వాం కం ౨౦
* ప్రాచీమను ప్రదిశం
అహమ్ । సువర్యన్తా
శతమూర్ధాఞ్ఛృతంతే
యాజమానశ్చ సీదత ।
పయసా మహీం గామ్ (౪) ౨౫
ఋతజిచ్చ సత్య (౬)
* జీమూతస్యేవ భవతి
జ్యా ఇయగ్ం సమనె
పన్థాయుత్తమనః
పితరస్సోమ్యాసః ౩౦
శర్మ యచ్ఛతు ।
ఓజ ఉద్భృతం
దవీయో అపసేధ
* యదక్రన్దః ప్రథమమ్
అహుస్తె శ్రితే ౩౫

పతయన్తం పత్తజ్గమ్ ।
తై । హిరణ్యశృజ్గో
పాగ్రాచ్ఛసేనం వాజ్యర్వా
* మా నో మిత్రావరుణః
ఏవగ్గ్ం ప్రాణివసాయ
తేషామభిగూర్తిః
మక్షికాఽఽశయద్వా
* యె వాజినం పరిపశ్యన్తి
జఘాన సర్వా తా తై
వాత్తుతోద ।
ప్రియ ఆత్మాఽప్రియన్తం ౪౬

7వ ప్రపాఠకము

* అగ్నావిష్ణా సజో
చ మె వ్యానశ్చమె
* జ్యైష్ఠ్యం చ మె
మె ధనం చ మె
* శం చ మె ౫
మె మహశ్చ మె
* ఊర్క్ మె
మె ప్రభు చ మె
* అశ్మా చ మె
మైక్షవ్యచ్యం చ మె౧౦
* అగ్నిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చ (౨)
మ ఇన్ద్రశ్చ మె
* అగ్ంశుశ్చ మె
మెఽభిగ్రాహ్యశ్చమె
* ఇధ్మశ్చమె ౧౫

* అగ్నిశ్చ మే ఘర్మశ్చ మే
* గర్భాశ్చమే
మే వైహచ్చమే
* ఏకాచ మే
మే చతస్రశ్చ మే ౨౦
* వాజో నస్సప్త
విప్రా అమృతాః
ఓషధీభిః । సో౽హం
* అగ్నిం యునజ్మి
ఆ నిషత్తః । ౨౫
ఆసతేన్ద్రాసా అగ్నిం
యే పృతన్యవః
ఉత్తమః । ఉద్బు
* మమాగ్నే వర్చః
పూర్వే౽రిష్టాస్స్యామ౩౦
అదబ్ధో గోపాః పరి
న్తో రీరిషో మా పరాదాః॥
* అగ్నేర్మన్వే ప్రథమస్య
సనో ముఞ్చత్వగ్ం హసః॥
మిత్రావరుణానాథితో ౩౫
వాం దైవా దైవేషు
పృతనాసు జిష్ణు ।
ఇదనుమత్తే త్వం
ఆగః । కృధీస్వస్మాగ్ం౩౯

✧✧✧

పఞ్చమకాణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

* సావిత్రాణి జుహోతి
పాపీయాన్థా స్యదిత్యేకైకం
అగ్నిస్తేనైవ
ఆహ సమృద్ధ్యై
* వ్యృద్ధం వా ఏతత్ ౫
యోగే యోగ ఏవైనం
హ్యశ్వాద్గర్దభోశ్వం
పశూన్ని ర్యాచ్యాత్మనై
సంగచ్ఛతై వాజ
అఖ్యాదిత్యాహాను ౧౦
* ఉత్క్రామోదక్రమీత్
స్యాదక్రాగ్ంసి
భవతి వ్యచిష్ఠమన్నగ్ం
వెద మనసా త్వై
గాయత్రియా పరిలిఖతి౧౫
* దైవస్య త్వా-ఖనతి
పార్థత్యపాం వా
శుచా౽ర్పయతి తస్మాత్
ఆహ య ఏవైన
చతస్పృభిస్సం భరతి ౨౦
* క్రూరమివ వా అస్యా
తుభ్యమిత్యాహ షడ్వా
సర్వాణి ఛన్దాగ్ంసి(తి)
రోదస్యోరిత్యాహ
సం నహ్యాత్యైవైన౨౫

స తేశ్వరః ప్రజాః
ఆహ రాసభ ఇతి
సమ్ముద్రియమిత్యాహ
సత్యమనయోర్దైవైనం
ఏనమిత్యాహౌషధయో౩౦
* వారుణో వా అగ్నిః
ఏనగ్ం సగ్ంసృజతి
సృజతి యజ్ఞో వై
పదే అథో ప్రతిష్ఠిత్యై
* సప్తభిర్ధూపయతి ౩౫
వా ఏతాం పత్నయో౽గ్రే
జనయన్తాభిర్దై వైనాం
ఇత్యాహ తస్మాద్గ్నిః
* ఏకవిగ్ంశత్యా మాషైః
వై మృత్యుబన్ధవస్తేషాం౪౦
పశవస్స్వర్యత్పర్యగ్ని
ఆత్మానమాప్రీణీత
భవన్త్యేకవిగ్ంశతిగ్ం
ఋతుభిస్సంవత్సరం
* షడ్భిర్దీక్షయతి ౪౫
ప్రజాపతేరాప్త్యై
యజమానో హ్యస్యైతోస్య
దైవతాముపైతి యో
అవరున్ద్ధే ముఞ్జానవ
వైకఙ్కతీమాదధాతి ౫౦
* న హస్మ వై పురా౽గ్నిః
అజీఘార్గ్ంసత్

వాచయతి బ్రహ్మణైవ
ఏకవిగ్ంశ ఏతావన్తో వై
ప్రాణైర్దాధారాసి
* సమిద్ధో అఞ్జన్
దైవైర్వసుభిస్సజోషాః
సుహిరణ్యస్సుశిల్పే (౪)
త్వష్టేదం విశ్వం

౨వ ప్రపాఠకము

* విష్ణుముఖా వై దేవాః
పరాజైత్రమైతాయా
పర్యావర్తతే దక్షిణా
వరుణపాశాన్ముఞ్చత్యాత్వా
అగ్నే బృహన్నుషసా
భవతి సత్యమేవైనం
ఇమమేవతేనలోకం
* అన్నపతేఽన్నస్యనో
ప్రాణైరేవైనముద్యచ్ఛతే
ద్యూహిత్యాహ
అపేవితిమాన్భవతి
అగ్నిర్వావాసైవాగ్నిః
రుద్రాః వసవః
* యావతీ వై పృథివీ
అనామృత ఏవాగ్నిం
పశూనాం యదూషా
సూక్తం భవతి
పశ్చాత్ప్రాచీ
ప్రజ్ఞాత్యై త్రయోదశ
ప్రతి తిష్ఠత్యేక-
* వివాఏతాద్వేషాత్తే
వా ఏతందీక్షయన్తి
వై నిర్బుత్యై దిక్
దధాతి పరాచీ-
* పురుషమాత్రేణ
వీర్యసంమితా వేణునా
భవత్యస్యా అనతి-
తామేవైనాననూ-
కృషతి త్రివృతమేవ
అనవరుద్ధస్య
* అగ్నే తవ శ్రవో
వృత్రాయ వజ్రిం
పరిమినుయాత్సప్త
యం కామయేత పశు
సోఽగ్నేః కృష్ణో
* బ్రహ్మ జజ్ఞానమితి
ప్రజాయెర్ధ యదన్త-
ప్రాఞ్చముపదధాతి
తూష్ణీముపదధాతి
అముష్మిన్లోక ఉపే
* స్వయమాతృణ్ణాం
అగ్నిర్వైశ్వానరః
వా ఏష యదగ్నిః
కామయేత వసీయాన్
యత్కామయేత
కూర్మో మధు వాతాః
పురస్తాత్ప్రత్యఞ్చః

* ఏషాం వా ఏతత్
దధ్యాత్ క్రోధుకః
విషూచీనాని తస్యో-
ద్విపాదశ్చ
యత్పృష్ఠీచీనం
* పశుర్వా ఏషః (౧)
ప్రాచీరుపదధాతి
అపస్యా అపశ్యత్
భువ ఇతి
ఉపదధాతి తస్మాత్
అస్మైయ ఆసామేవ-
అనువర్గ్యమన్య
* గాయత్రీ త్రిష్టుప్
తే పత్న్యో లోమ
* కస్త్వా ఛ్యతి
సూదయన్తు తే ।

౩వ ప్రపాఠకము

* ఉత్పన్న యజ్ఞో వా
పఞ్చోప దధాతి పఞ్చ
ఉపదధాతి తస్మాత్సర్వా-
యం కామయేతాపశుః
మూర్ధన్వతీర్భవన్తి
* ఇన్ద్రాగ్నీఅవ్యథమానా-
స్థాపయతి ప్రాణం
దధాతి నవ వై
పశవ ఉచ్యన్తే
ఉపధీయన్తే

* దేవా వై యద్యజ్ఞే
యజ్ఞముఖమేవ
ఉపే దధాతి ద్వే
హస్తయోస్తపస్వితరా
ఉత్తరతస్తస్మాత్సవ్యో౧౫
* అగ్నేర్భాగోసీతి
అన్నగ్ం సప్తదశః
ఓజ ఏవోత్తరతః
అసీతి పశ్చాత్ప్రతిష్ఠా౨౦
యజ్ఞముఖం చతుష్టోమః
యస్య ముఖ్యవతీః
విధీయతేఽర్క్య ఏవ
* అగ్నే జాతాన్
ఉత్తరతోఽభిప్రియాయా౨౫
నాస్య సపత్నో
అశ్రోవ్యస్తే
స్తోమభాగా ఉప
* రశ్మిరిత్యేవాదిత్య-
ఇన్ద్రియత్వేన్ద్రం
భవన్తీర్న ౩౦
* న్యాకసద్భిర్వై
ఉపదధాతి పృష్ఠా
పశ్చాత్ప్రాచీముత్త-
చ యజమానస్య చ
* ఛన్దాగ్ంస్యుపదధాతి ౩౫
ముఖతో ధత్తే మూర్ధన్
ఛన్దాగ్ంసి విషురూపా
* సర్వాభ్యో వై

లోకమేతి గచ్ఛతి
* వృష్టిసనీరుప ౪౦
ఏవైతాభిః
ఏవైనం భూతం
అథో తేజసాఽను-
* దేవాసురాః-కనీ-
పరాఽసురా ౪౫
అస్మిన్నధాత్యగ్నే
* ప్రజాపతేరక్తి
తరతి తరతి

4వ ప్రపాఠకము

* దేవాసురాః
భవతి యజ్ఞా
భవతి య ఏవం వేద
జ్యోతిగ్ంషి కురుతే
ఋతవ్యా ఉప ౫
ఏవాగ్నిం చీనుతే
అధిపత్నీ నామేష్టకా
అదో రూపేణైవైనం
* రుద్రో వా ఏషః
పయసా జుహుయాత్ ౧౦
అజాయాం ఘర్మం
అథేయత్యథేయతి
ఏతా వై దేవతాః
* అశ్మన్నూర్జమితి
ఋచ్ఛతు యం ౧౫
శరోఽవకా వేతస-

అష్టాక్షరా గాయత్రీ
ఏవ మృత్యోర్ధత్తే
* వృషద్వే వదతి
అహుతాద్వాఽన్యే ౨౦
వై గర్ముష్టిః
హతఘ్నోదశభిః
నిమ్ముర్చ్యైతెత్యేకైకం
* ఉదేనముత్తరాం
ఏవైనముద్యచ్ఛతెఽగ్నే౨౫
పశూనేవావరున్ధే
అసురానజయన్
అశ్మానం నిదధాతి
ఇత్యాహాన్నం వై
* ప్రాచీమను ౩౦
ప్రథమో దేవయతాం
రున్ధేదధ్నః
వై దేవా అసురాణాం
సవితుర్వరేణ్యస్య
ఆప్తైవన్యానయా ౩౫
ఏవ వైశ్వానరమవ
* వసోర్ధారాం
ఛిన్ద్యామితి
అన్యస్య రూపగ్ం
వై యజ్ఞాయుదాని ౪౦
ఏతద్వై ఛన్దసాగ్ం
మనుష్యఛన్దసం
* అగ్నే దేవేభ్యోపా-
అరణ్యా ఉభయోషా-

పఞ్చమకాణ్డే 5వ ప్రపాఠకము

ఉపావర్తన్తే నక్తో- ౪౫
అభిజయత్యగ్ని
* సువర్గాయవై
వా అగ్ని ర్యావానేవా-
అభిమృశత్యుపైన-
న యజ్ఞః పేర్యా
ఛన్దశ్చితం చిన్వీత
ఏవ భ్రాతృవ్యాన్నుదత
పరిచాయ్యం చిన్వీత
హోతా స్వ ఏవాస్మి ౫౫
* పవస్వ వాజసాతయ
యస్మిన్నశ్వః
యత ఈశ్వరః ౫౬

౬వ ప్రపాఠకము

* యదేకేన
వాతీ తదిరియజ్ఞగ్నిః
పురుషాణాగ్ం రూపం
ఇయద్యద్వాయవ్యః
ఏవోభయతః ౫
చరుః కార్యోఽస్మిన్
కాల ఆగతే
* ప్రజాపతిః ప్రజాస్సృష్ట్వా
అస్థానీతి వా
ఛీయత్తే పశుమాన్ ౧౦
స పాపీయాన్
ఇతీమామైవేష్టకాం

తీణి చ శతానీ
ప్రజాయామపో
* యజుష్మా వా ౧౫
యుక్త్వా హి యే తవ
పురుషశీర్షముపే
* ఆపో వరుణస్య
వీరుధో భవన్తి తాః
చన ప్రత్యవరోహన్న ౨౦
ఏతద్వా అగ్నేః
విశ్వకర్మా దిశాం
వదన్త్యగ్నే గ్రామ్యాన్
ద్వితీయాముపధాయ
లోకేష్వధి ప్రజాయతే ౨౫
* అగ్న ఆ యాహి
అన్వహామైవైనం
ఇత్యాహ తస్మాత్పురుషి
* సువర్గాయ వా ఏష
ఋచాఽఽక్రమణం 30
ధనుస్తద్వాతో
వాతో అనువాతు
పురీష్యః ప్రవిష్టాః
* గాయత్రేణ పురస్తా
యద్వారవన్తీయే- ౩౫
జాగతేన ఛన్దసా
* అగ్న ఉదధే
ద్వితీయో గహ్యాః
తనువా మె సహ

పఞ్చమకాణ్డే ౬వ ప్రపాఠకము

అన్యే శతరుద్రియం
దేవాస్త్వేన్ద్రజ్యేష్ఠాః
* సమీచీ నామాసి
సోమోధిపతిః
నాద్వేష్టితంవ్రాం
స తేషాం వో
అన్నం వ ఇషవః
అనుపరిక్రామం
భవతీమగ్గ్ం
* ఇన్ద్రాయ రాజ్ఞే
* మయుః ప్రాజా- ౫౦
* అపాం నప్త్రే జషో
* బలాయాజగరః
* పురుషమృగః
* స్వారీ బలాకశ్యోన్ (౨)
* పృషతో వైశ్వదేవః ౫౫
* శకా భౌమీ ప్లాన్త్రః
* రురూ రౌద్రః
* అలజ ఆన్తరిక్ష
* సుపర్ణాః పార్జన్యా
* ఆగ్నేయః కృష్ణః- ౬౦
* అశ్వస్తూపరః
* అగ్నయేఽనీకవతే ౬౧

౭వ ప్రపాఠకము

* హిరణ్యవర్ణాః
శుక్రాస్తా న (౪)

తదాపోన్దిన్ద్రో వో
అర్ధజ్గమ అమా
* అపాం గ్రిహేః ౫
వా ఆపస్తస్మాత్
అన్న మవరున్ధై
చైన్నా ఏవం వెద
భవతి యో వా
ఏవాస్మా అన్నమవ ౧౦
* భూత్యేష్టకా ఉపే
అస్మై స్వవాన్ప్రియచ్ఛన్తి
ముఖత ఏవాస్మా
వై రాజసూయస్య
* సజారబ్ధో ౧౫
వా అస్యా అమృతం
ప్రతిష్ఠాం నావీన్దత
స ఉత్తరః పక్షో
తిష్ఠత్యధి (౨)
* సంవత్సరముఖ్యం ౨౦
ఛన్దో యద్ద్వాదశ
తేన లోకగ్గ్ం
* ప్రజాపతిరగ్నిమచినుత
అన్యేవావైనిధి-
ప్రజాపతిర్వా అథర్వా ౨౫
అభ్యారోహతి
* అగ్నిర్వై దీక్షయా
మాసాస్సంవత్సరః
త్రిగ్ంశదక్షరా విరాట్
* సువర్గాయవాఏషః 30

కనీయాగ్ంసం యజ్ఞ-
త్రిషాహస్రో వా
ఉపేయాన్న తృతీయం
యద్ద్వే రేతస్సిచావుప
అమూం చోపే ౩౫
* సూయతే వా ఏషో-
పురుష ఆత్మా చ
వైశ్వకర్మణః
* ప్రజాపతిరగ్నిమచినుత
క్షురపవిర్భూత్వాన్తైన- ౪౦
త్రివృద్ధ్యగ్నిర్యద్వై
* రోహితో ధూమ్ర-
* పృశ్నిస్తిరశ్చీన-
* శితిబాహుర్న్యతః
* ఉన్నత ఋషభః ౪౫
* కర్ణాస్త్రయో యామాః
* శుణ్ఠాస్త్రయో వైష్ణవాః
* ఇన్ద్రియ రాజ్ఞే
* అదిత్యై త్రయః
* సౌమ్యాస్త్రయః ౫౦
* వారుణాస్త్రయః
* సోమాయ స్వరాజ్ఞే
* ఏకాదశ ప్రాతః
* పిశఙ్గాస్త్రయః ౫౪

7వ ప్రపాఠకము

* యోవా అయథా-
చినుతే యో వై

రూపం యదిష్టకా
* త్వామగ్నే వృషభం
ఏతాముపే దధాతి ౫
* ధ్రియతే యదగ్నిః
పరిదత్తేహ సర్వే
ఆ వీశస్వ శం
* ఇన్ద్రస్య వజ్రోఽసి-తనూ-
ర్దధాతి దైవపురాః ౧౦
ఏవాహుతిమాయతన-
ప్రతిష్ఠాం వెద
* చిత్తం జుహోమి
ఇచ్ఛమానస్తస్మా
య ఏవం విద్వానగ్నిం ౧౫
ఉత సన్దృక్
* యథా వై పుత్రో
ఏవ తమో (౨)
అశ్వమేధో యదేతాః
అబ్రవీధ్వః ౨౦
* అభవన్త్స పరమేష్ఠీ
ఆయానీతి నేహ
ఆదిత్యస్తాన్వషియో
* వయో వా అగ్నిః
పృథివ్యై మా పాహి ౨౫
హిరణ్యేష్టకా ఉప-
బ్రహ్మణేష్ణు రుచగ్గ్ం
జుహుయాచ్ఛ్రాన్తేవైషా
ఋతుస్థాస్తస్య
* యదాకూతాత్ 30

పథిభిర్దేవయానైః
అగ్నిర్వైశ్వకర్మణః
* యాస్తే అగ్నే సమిధో
ధామేత్యాహైషా
దిశ ఏవైతేన 3౫
* మయి గృహ్ణామ్యగ్రే
యజమానాయ చిను
ఆపో వై సర్వా
మృదా చినోతి
* ప్రజాపతిరగ్నిం (తి)౪౦
* అవరుధ్య చినుత
స్యాదితి సంతరాం
* స్తేగాన్దగ్ంష్ట్రాభ్యాం
వాజగ్ం హనూభ్యాం
* కూర్మాఇప్పైః ౪౫
* యోక్త్రం గృధ్రాభిః
* మిత్రావరుణౌ శ్రోణీ
* ఇన్ద్రస్య క్రోడః
* పూష్ణో వనిష్ఠుః
* ఓజో గ్రీవాభిః ౫౦
* ఆనన్దం నన్దథునా
* అహర్మాగ్ంసేన
* అగ్నేః పక్షతిః
* వాయోః పక్షతిః
* పన్థామనూవృగ్భ్యాగ్ం౫౫
* క్రామైరత్యక్రామీత్
* రాస్తే పృష్ఠం ౬
* అగ్నిః పశురాసీత్

షష్ఠకాణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

* ప్రాచీనవగ్ంశం
ఉభయోర్లోకయోరభి
తీర్థమేవ సమానానాం
ఆదిత్యానాం ప్రాచీన
ఏతత్సర్వదేవత్యం ౫
సర్వగ్ం హి పూర్వం
ఇన్ద్రో వృత్రమహన్
పవయతి పఞ్చాక్షరా ౬
పవయతి చిత్పతిస్త్వా
* యావన్తో వై దేవాః ౧౦
స్వాహేత్యాహాకూత్యా
ఆపో దేవీర్బృహతీః
ఇత్యాహ బ్రహ్మ వై
జుహోతి యజ్ఞస్యాధృత్యై
ఇత్యాహ పితృదేవత్యా ౧౫
గాయత్రీ యదేకాదశా
* ఋక్సామే వై
వా అహ్నో వర్ణో
గర్భాః ప్రావృతాః
మేఖలా భవతి ౨౦
యే నక్షత్రా
యజ్ఞో దక్షిణాం
తాగ్ం హస్తే
కణ్డూయేత
* వాగ్వై దేవేభ్యః ౨౫

* వాగ్వై దేవేభ్యః ౨౫
క్రీతే సోమే
నావ యః పవతే
ఉదీతేషు నక్షత్రేషు
బ్రహ్మ వాదినో వదన్తి
ఖలు వై రక్షోహా ౩౦
హ్యేష సన్మర్త్యేషు (వి)
స్తోమా భూయో భర
వృశ్చతే దేవీరాపో
* దేవా వై దేవయజనం
అభ్రో వషట్కారా ౩౫
అగ్నీషోమావిష్ట్వా
అప్రియాజమదర్శ-
పరా భవతి
* కద్రూశ్చ వై
ఇతి మా కద్రూ ౪౦
తపసా వాగచ్ఛత్
కస్మాత్సత్యాద్గాయత్రీ
ఆశిరమవనయతి
భవన్త్యేకహాయన్యా
* తద్ధిరణ్యమభవత్ ౪౫
క్రతోత్యథో
యజ్ఞో వై విష్ణుః
వాగ్వా ఏషా
వదతి దక్షిణా ౫౦
యత్కర్ణగృహీతా
అను త్వా మాతా
దేవానాం తమేవ

షష్ఠకాణ్డే ౨వ ప్రపాఠకము

* షట్పదాన్యను వి
వ్యాచష్టే బృహస్పతిస్త్వా౫౫
ఇత్యాహ యద్దైవాస్యై
ఇదమహగ్ం రక్షసో
పశుభ్యో వాన్తరేతి
* బ్రహ్మవాదినో వదన్తి
యదీతరముభయేన ౬౦
ఇతి లోమత స్తస్య
అచ్ఛ యాతి తస్మాత్
మిమీతేఽయాత
దశ సమ్పద్యన్తె
వాసస్సర్వాభిరేవ ౬౫
* యత్కలయా తె
ఏనం క్రీణాతి ధేన్వా
తపసస్తనూరసి
సోమం క్రీణీయాత్
భ్రాజేత్యాహైతే వా ౭౦
* వారుణో వై క్రీతః
తిష్ఠత్యుర్వన్తరిక్ష (తి)
ఏనం దైవతాభిస్సం
ఇత్యాహ దివి హి
ఏష పతిర్విశ్వాన్యభి
క్రీతస్సోమ ఉపే ౭౬

౨వ ప్రపాఠకము

* యదుభౌ విముచ్య
ఏష యజ్ఞస్యాన్వారమ్భో
ఏవైతేన కరోతి
అహర్దత్తస్మాత్

ప్రాణస్త్రివృతమేవ ౫
అకుర్వత తైవైరాతె
అగ్నిశ్చ వా ఏతౌ
* దేవాసురాః-మిథః
నః ప్రథమః
ఆపతిః ప్రాణమేవ ౧౦
ఇత్యాహ దేవాన్వాగ్ం
ఏవాస్యోపవాయతే (వి)
ఇత్యాహాశిషం
అగ్నిమేవ వరూథం
* తేషామసురాణాం ౧౫
రుద్రో ఇత్యబ్రువన్
అన్యమ్ముఖం కుర్యాత్
ఉపసద్యన్తేఽహా-
పద్యన్తె చతుః
* సువర్గం వా ఏతే ౨౦
యజ్ఞా దేవేభ్యః
సప్తానాం గిరీణాం
వా ఇయమగ్రె
సా వా ఇయగ్ం
క్షురపవినామవ్రీతం
రాజన్యో వజ్రస్య
దేవాః ప్రాతర్మధ్యం
పరాఽస్య భ్రాతృవ్యః
* పురో హవిషి ౩౦
న రథాయైతద్వా
ఉన్నతగ్ం స్యాత్
అవరుద్ధె పశుమాన్

* తేభ్య ఉత్తరవేదిః
మాత్రైవాస్యై ౩౫
అగ్నే అఙ్గిర ఇతి
అసీతి సగ్ంహన్తి
అనుద్దత్త మనో
* సాత్తరవేదిరబ్రవీత్
అక్రామయన్త పశూన్ ౪౦
యజమానాయ స్వాహా
లోకానాం విధృత్యా
ఉప న ఆవర్తస్వ
అస్థాన్యశాతయత
* బద్ధమవ స్యతి ౪౫
ఉపానక్తి పత్నీ హి
హిరణ్యముపాస్య
ఇత్యాశీర్పదయర్చా
* దేవస్య త్వా-అభ్రిం
ఇదమహగ్ం ౫౦
పరస్తాద్దర్వాచీం
హ్యేతద్య న్నిఖాతం
ఏనాం మినోతి
తేజస్కామస్య మిను-
మధ్యత ఊర్జా ౫౫
* శిరో వా ఏతత్
యం నస్స్వమానః
ఊర్గ్వైయవః
ప్రాణా ఉపరవాః౫౯

3వ ప్రపాఠకము

* చాత్వాలాత్
ఆహాగ్నీద్రగ్నీన్
పరివేష్టార్థం తె
ఏతె సోమపీథేన
జాయ్యన్తె ప్రాణా వా
వాచగ్ం సం ప్ర
* సువర్గాయ వా ఏతాని
వైసర్జనాని జుహోతి
ఆ గ్రావ్ణ ఆ
ఏవైనం దేవతయా
దేవానుపై తీదమ్మహం
* వైష్ణవ్యచా
వైష్ణవం దేవయజ్యాయా
ఏవైనమాహరతీమె
వృశ్చేద్యదక్ష
వనస్పతీనాం పశవ్యః
నమతి షడరత్నిం
* పృథివ్యై త్వాఽన్త
పితృణాగ్ం నవ
మ్రుఖ్యతి తస్మాత్
కల్పయతి వైష్ణవో వై
అగ్నిష్టోమం తస్యాశ్రి
వ్యర్థాయెయమితీ
దేవానామ్మూర్ధ్వాం
యదుప్యాపం మినోతి
యూపస్య యదూర్ధ్వాం
* సాధ్యా వై దేవాః

అపేదధ్యాత్
హేత్వాప్పుర్వశ్యేసి
ప్రహ్రియమాణాయాను
* త్రిషేత్వేతి బర్హిః
ఆహ బ్రహ్మ వై
రక్షనామాదత్తె
త్వాషధీభ్యః
* అగ్నినా వై హోతా
అథారయ త్రతా
మాసాస్సంవత్సరః
శిరః ప్రతి దధాతి
ఏనం కరోత్య-(త్రి)
* పర్యగ్ని కరోతి
పశురిత్తి యన్న (త్రి)
ఉపాస్యత్యన్కన్దాయ
అత్తానా స్తైభ్యః
* పశోర్వా ఆలబ్ధస్య
శాన్త్యై పార్శ్వతః
ద్వేష్టి యశ్చైనం
రాయస్పువీరః
అస్తేతి నాన్తమమ-
యజ్ఞస్య సమిష్ట్యై
* పశుమ్మాలభ్య
యత్ప్రృషదాజ్యం
పశోరవ ద్యతి
ద్యతి హృదయస్యాగ్రే
ఉత్తమో హి ప్రాణః
సోఽబ్రవీద్వరం వృణై

* మెదస్తా సృచౌ
వా ఏతత్పశుం
అవస్తె సఖాయోఽను
వై దేవతయా
చతుష్పాద్ధా హి
పురస్తాదవృజత

4వ ప్రపాఠకము

* యజ్ఞేన వై ప్రజాపతిః
ఏవ తద్దధాతి
ఇత్యాహ ప్రజాస్త్వేవ
దివ్యం గచ్ఛ స్వాహా
అధి నమేతి యత్
* దేవా వై యజ్ఞం
యజ్ఞం విచ్ఛిన్ద్యాత్
వృత్రామహన్థ్సో
వరుణేనాస్య యజ్ఞం
సూర్య ఇత్యాహ
లోకె పశుమాన్థ్స్యాత్
* బ్రహ్మవాదినః-సత్యా-
ప్రవదితోః ప్రాతరను
మ ఇత్యాహ
కారేష్షరసీత్యాహ
* దేవస్య త్వా-గ్రావాణం
విశ్వాక్షరా పఙ్క్తిః
లోకెభ్యస్సంభరతి
ఆహైష వై
* ప్రాణా వా ఏషః

* ప్రాణో వా ఏషః ౨౦
సవనం మాధ్యందినం
కృత్వోఽభిషుత్యం
సన్దైవానాం
అష్టీవ్యత్యాహ
స్వాదిష్ఠిం నీచా ౨౫
త్వా ప్రాణె సాదయామి
* దైవావై యత్ ఉపా-
దధామి ద్యావా-
అన్వాభజత్సజోషా
ప్రాణాపానయో- ౩౦
* వాగ్వా ఏష ౯
ఇతి సోఽబ్రవీత్
నన్నా తస్తన్నితీ
* మిత్రం దైవా అబ్రువన్
క్రూరాత్ యస్సోమేన ౩౫
ఏవైష మిత్రాయ
* యజ్ఞస్య శిరోచ్ఛిద్యత
భిషజావితి తస్మాత్
* ఆయుర్వా ఏతత్
అర్ధ్యవాజ్ప్రాణః
ఆయుర్దధాతి
* యజ్ఞేన వై దైవాః
హి తద్వేద ౧౦
పునర్ బ్రుతనాఽఽహ
ప్రసిద్ధమేవాధ్వర్యుః
* సువర్గాయ వా ఏతే
సర్వాః ప్రజాః ప్రత్య-

షష్ఠకాణ్డె 5వ ప్రపాఠకము

* ఇన్ద్రో మరుద్భిః ౧౫ ౯
యచ్ఛృతి పరిహరతి
ప్రాణమేవ
* అదితిః పుత్రకామా
తృతీయమపచత్
రుద్రమన్తరాయన్ ౨౦
మిథునం పశవో వా
ఏష వై వివస్వాన్
* అన్తర్యామపాత్రేణ
దైవాస్తృతీయగ్ం
ఉపనిధాయ
పశుభిః ప్రాణాన్ ౪౦
అరిక్తాని పాత్రాణి
* బృహస్పతిర్దేవానాం
అస్య భ్రాతృవ్యః
క్రామత్తస్మాత్
అనుదన్తః యాః ౪౫ ౯
సుప్రజాః ప్రజాః
యువత్యం యద్వై-
* దైవా వై యద్యజ్ఞె-అగ్ర-
ఏతావతీర్వై
తస్మాదాగ్రయణే
తత్ప్రజా అభి ౫౦

5వ ప్రపాఠకము

* ఇన్ద్రో వృత్రాయ
తస్మా ఉక్థ్యమేవ
తద్వీర్యం యజమానః

షష్ఠకాణ్డె 6వ ప్రపాఠకము

హ్యస్మాన్నిగృహ్ణాతి
ఆత్మానమేవ ౫
జనయతి సామై ౨౫
* ప్రాణో వా ఏష యత్
లోకమజిగాగ్ంసన్
వదన్తి యద్ధ్రువేన
ఆహ ప్రజా వా
వద్యం ప్రపన్నం ౩౦
నేష్టః పత్నీముదా-
* ఇన్ద్రో వృత్రమహన్తస్య
తగ్ంశృతం భూతం
ఘాసం ప్రయచ్ఛేత్
ఏనం పశవః ౩౫
* గ్రహాన్ వా అను
పుత్రం క్షితః
గర్భేణావిజ్ఞాతేన
* పాత్రాణి పాత్రాణి
ప్రయుజ్యన్తె ౪౦
ఉపాగ్ంశ్వన్తర్యామయోః
వ్యాఖ్యాతః ౯

6వ ప్రపాఠకము

* సువర్గాయ వా
హుత్వాద్గృహ్ణాతి
ఇతి సామచ్యుత-
ఋషిమార్ష్టేయం
వా వై తదాహ ౫ ౯
* సమిష్టయజూగ్ంషి
త్రయ ఇమె లోకాః

యజ్ఞం ప్రత్యతిష్ఠిపా
* అవభృథయజూగ్ంషి
అపహన్తి పురుషః ౧౦
యజతి ప్రజా వై
ఋతుష్వేవ ప్రతీ
సామ్నా యద్భృన్దానాం
* స్పృణ్య వెద్రిముద్ధన్తి
అను ప్రశవ ఉపే ౧౫
యదేకస్మిన్ యూపే
జాయతే సర్వా వై
ద్వేష్టి తమస్మై
య ఏకాదశస్తనః
* ప్రజాపతిః-రీరి- ౨౦
సౌమ్యేన దధాతి ᳚
పురస్తాద్దైన్ద్రస్య
య ఏవావగతః
* ఇన్ద్రః పత్నియా
భవత్యనీష్టం ౨౫
* ఘ్నన్తి వా ఏతత్
ఈక్షన్తే పవిత్రం వై
న గతమనా
యజ్ఞస్య స్విష్టగ్ం
* దైవా వా ఇన్ద్రియం ౩౦
గృహ్ణీయాత్పృత్యక్ష్యం
ఏత ఏతాన్గ్రహాన్
జ్యోతిర్దత్తే
* దైవా వై యద్యజ్ఞె
ఏషా వై ప్రజాపతేః ౩౫

* దైవా వై ప్రబాహుక్
ఏవ ప్రతీ తిష్ఠతి
* ప్రజాపతిర్దేవేభ్యః
న ప్రాభవత్తే
అగ్నిమేవ ౪౦
గృహ్ణీయాత్ప్రజాం
ఉపాప్నోతి
చతుష్పద ఏవ

❀❀❀

స ప్త మ కా ణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

* ప్రజననం జ్యోతి
యం కామం కామయతే
స్వమార్ధ్నోతి తస్మాత్
ప్రజాపతిర్వావ జ్యేష్ఠః
సామ రాజన్యః ౫
అన్వసృజ్యత వైరాజగ్ం
* ప్రాతస్సవనె వై
* బ్రహ్మవాదినః-సత్రే
ప్రజాం తస్మాత్ ᳚
ఖలు వై యజ్ఞేన ౧౦
* అఙ్గిరసా వై సత్రం
అభిప్లవః పూర్వమహః
అహన్థ్సామ భవతి
* ఆప్తా వా ఇదమగ్ని(త్రి)
యథాఽహం యుష్మాగ్ం-౧౫
శతాని త్రయస్త్రిగ్ంశతం

వ్యవైర్యత తస్మాత్
ఏషాం లోకానామను
ఏవ శగ్ంసత్యథ
ద్విభాగం బ్రహ్మణే ౨౦
* సోమో వై సహస్రం
పరి పశ్యామోఽగ్ంశ-
శతైస్సోమః క్రీతః
భవతి తామష్టు ᳚
వరో దెయస్సా హి ౨౫
కల్యాణీ - రూపసమృద్ధా
అర్ధయతి ప్రజావాన్
కరోతి రూపాణి జుహోతి
* సహస్రతమ్యా వై
మా ప్రతిషాం గమయ ౩౦
ప్రతిగృహ్ణాతి తాం (త్రి)
* ఇత్యాహ స్వానె (త్రి)
* అతిరదద్దాదౌర్వాయ
య ఉద్యన్తస్స్వామః
* జమదగ్నిః పుష్టి- ౩౫
* సంవత్సరో వా ఇదం
య ఏవం విద్వాన్
అహర్దత్తేనాయజత
ఋతుష్వేవ సంవ-
* దైవస్యత్వా-ఇమామగృభ్ణన్ ౪౦
* విభూర్మాత్రా ప్రభూః
* ఆయనాయై స్వాహా
* అగ్నయే-వాయవే (ని)
* పృథివ్యై స్వాహా-సూర్యాయ

సప్తమకాణ్డే ౨వ ప్రపాఠకము

* అగ్నయే-సవిత్రే (౧)౪౫
* భువో దేవానాం
* శరదా త్వతుర్ణవా
* ఈజ్కారాయ స్వాహా
* ఆస్తిష్యతే ౫౦
వీక్షమాణాయ
* అగ్నయే-హార్తం ౫౨

౨వ ప్రపాఠకము

* సాధ్యా వై దేవాః
పృష్ఠైరేవతూర్ణా
భవత్యన్నాద్యస్యావ-
లోకస్సరస్వత్యా
* కుసురుబిన్ద ౫
ఏవావ రున్ధే
విశ్వజితి యథా
* బృహస్పతిరకా-
త్రివృదగ్నిష్టోమః
* ప్రజాపతిస్తాః క్షుధం ౧౦
అస్మా ఇమే లోకాః
గచ్ఛన్తి నవరాత్రః
* ప్రజాపతిరకా దశ-
య ఏవం విద్వాన్దశ-
ఏష యజ్ఞో యద్దశ-౧౫
దేవపురా అపశ్యన్
ఏతత్కుర్వన్తి
ఏకవిగ్ంశ ఉక్థ్యః
* ఋతవో వైప్రజా-
ఆర్తవా ఉచ్యన్తే యే౨౦
గాయత్రీం బ్రహ్మ-
* ఐన్ద్రవాయవాగ్రాన్
ప్రాణాపానాభ్యాం వా
శ్రియై గత్వా నివర్తతే
భవత్యథ తన్న ౨౫
సరస్వతీ వాచై-
* గాయత్రో వా
యజ్ఞమాపద్యత్
ఐన్ద్రవాయవో
శుక్రో యత్ప్రథమే ౩౦
వై తృతీయం
ఏవాన్తం గత్వా
అహ స్తస్మైన్ద్ర-
* ప్రజాపతిర-ద్వాదశ-
అగ్నిష్టోమం పూర్వం ౩౫
ఏతి ప్రజాపతిర్వా
* నవా ఏషోఽన్యతో
యవం గ్రీష్మాయౌషధీః
మలం జాయత ఏక
యాస్తృతీయాః ౪౦
* ఏకస్మై-ద్వాభ్యాం
* ఏకస్మై-త్రిభ్యః
* ద్వాభ్యాగ్ం స్వాహా
* త్రిభ్యస్స్వాహా
* చతుర్భ్యస్స్వాహా ౪౫
* పఞ్చభ్యస్స్వాహా
* దశభ్యస్స్వాహా

సప్తమకాణ్డే ౩వ ప్రపాఠకము

* విగ్ంశత్యై స్వాహా (౧)
* పఞ్చాశతే స్వాహా
* శతాయ స్వాహా ౫౦

౩వ ప్రపాఠకము

* ప్రజవం వా
హీయతే తస్మాత్
స్యుస్తే విబ్రియుః
తదుభయమాప్త్వా
* బ్రహ్మవాదినః కిం ద్వా-౫
కిమష్టమేనేతి
* ఏష వా ఆప్తః
యద్ద్వాదశాహస్తం
* ఆదిత్యా అకా -
భవన్త్సముమేవ ౧౦
* ప్రజాపతిస్సువర్గం
లోకే పశవో యే
ఓజో వై వీర్యం
* ఇన్ద్రో వై సదృఙ్
గార్హపాయుః
* ఇన్ద్రో వై శిథిలః
దహన్తే పఞ్చదశ-
గార్హపాయుః
యన్తి పరాఞ్చో వా
* ప్రజాపతిర అన్నాదః ౨౦
యదఛన్దోమం
* సా విరాడ్వ్యక్రమ్య -
బ్రహ్మవర్చసినోన్నాదాః

లోకమభ్యారోహన్తి
* అసావాదిత్యోఽస్మిన్ ౨౫
సువర్గే లోకే ప్రతి
ప్రతి తిష్ఠన్తి పృష్ఠం
ప్రత్యవరోహేయురుద్వా
స్యుస్త ఏక
* అర్వాఙ్యజ్ఞస్సం ౩౦
తైష్యావై స్వాహా ।
ఆవృక్షై సువః
* భూతం భవ్యం
* ఆమేగృహే
* అగ్నినాతపోఽను ౩౫
* స్వాహాఽఽధిమా
* దద్భ్యస్స్వాహా
అగ్ంసోభ్యాగ్ం స్వాహా
* అక్షైత్యాయ
* కృష్ణాయ స్వాహా ౪౦
* ఓషధీభ్యస్స్వాహా
* వనస్పతిభ్యస్స్వాహా

4వ ప్రపాఠకము

* బృహస్పతిరకా శ్రస్మే
ఇమానైవ లోకాన్
యన్త్యథో అనయోః
* యథా వై మనుష్యాః
దైవీ సగ్ంసత్ ౫
గచ్ఛన్తి పృష్ఠానిహి
ఛన్దోమా ఓజస్యేవ
సువర్గం లోకం యన్తి

* ఋక్తా వా ఇయం
వనస్పతీన్ప్రజాం ౧౦
ప్రతి తిష్ఠన్తి త్రయ-
రున్ధతై సప్తదశః
దేవతా అభ్యా
వృతిష్యజన్తే
* ప్రజాపతిస్సువర్గం-యేన ౧౫
శ్రీర్హి మనుష్యస్య
ఇయం వావ రథన్తరం
* ద్వే వావ దేవసత్రే
అహారెకాఽభజత
ఏవ లోకేషు ప్రతి ౨౦
వై దశరాత్రేణ
* ఆదిత్యా అకామయన్త
భవన్తి జ్యోతిరేవ
వీర్యే పశుషు
* వసిష్ఠో హతపుత్రః ౨౫
వజ్రమేవ-షోడశి
దధతే బహవః
సంవత్సరాయ
* సంవత్సరస్య యత్
పూర్వపక్షే సుత్యా ౩౦
* సువర్గం వా ఏతే
* బ్రహ్మవాదినః-అతి-
నగ్ంస్తుతా విరాజ-
* జ్యోతిష్టోమం ప్రథమ
అభి సంపద్యన్తేద్వే ౩౫
షడహేన యన్తి

తత్పురుషమను
* మైషస్త్వా పచతైః
* కూప్యాభ్యస్స్వాహా
* అద్భ్యస్స్వాహా ౪౦
* యో అర్వన్తం
* నమో రాజ్ఞే
* మయోభూర్వాతః
గ్రాస్మై రీరీహి
* కిగ్ంస్విదాసీత్ ౪౫
చన్ద్రమా జాయతే
* అమ్బే అమ్బాల్యమ్బికే
బిల్వధావనః
పుష్టం పశు మన్యతే(శ)
ప్రసులామీతి తె ౫౦
* భూర్భువస్సువర్వసే-
* ప్రాణాయ స్వాహా
* సితాయ స్వాహా ౫౩

5వ ప్రపాఠకము

* గావోఃవా-నొజా-
సంవత్సరో య ఏవం
వై సేముద్రః
సంవత్సరర ప్రయన్తః
దధతి ప్రజననాయ ౫
తత్పథా యన్తి
* గావో వా-సిషా-
ద్వాదశమాసి శృఙ్గాణి
* ప్రథమే మాసి పృష్ఠాని

* సమ్రాన్య ఋచః
గృహ్ణాత త్రయం వా
* యద్ధి సోమ్యా సగ్ం-
ఛన్దాగ్ంసి వృజ్రే
* షడ్ఢైర్మాసాః
ప్రాణమస్మిన్ సః
అనన్తి నార్తిమార్చ్ఛన్తి
ఉత్సృజన్తీ తురీయ్యం
ఉత్సృజ్యాం(3)నా-
ఉత్సృజెయుః
సవనమష్టాభిరుపే,
ఉపేయన్తి ప్రాజాపత్యం
* దైవానాం వా అన్తం
స్తువన్త్యనుశ్లోకెన
బృహద్దన్నాద్యస్యావ-
ఆప్త్యై ప్రశ్నుభిః
సంభృత్య తెజః (త్రి)
* అక్ర్యేణా వై
న హ్యేస్తామిష్మమూర్జ-
వాచ్ఛమవ రున్ధతె
వా ఏతె దైవకృతంచ్ఛ
* చర్మావభిన్దన్తి
పృథివ్యై స్వాహాఽన్త-
స్వాహాఽనువర్షతె
* దత్వతె స్వాహా
అమనసె స్వాహా
* కస్త్వా యునక్తి
* అగ్నయె గాయత్రాయ

యో వా అగ్నావగ్నిః
ఉపాత్థాయ
అభిజిత్యా ఇత్యాహుః
* యః ప్రాణతః
* య ఆత్మదాః
* అబ్రహ్మన్బ్రహ్మణః
* అకాం్రే వాజీ (౨)
* పార్థయాదిత్యస్తె
* జజ్ఞి బీజం
* అగ్నెయోఽష్టా-
* అగ్నయెఽగ్ంహా-
* అగ్నయె సమనమత్
వరుణాఽద్భ్యస్వామ్నె
* యె తె పన్థానః
* యో వా అశ్వస్య
సముద్ర ఉదరం-బన్ధుః

***

హరిః ఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు
ఇతి సప్తమకాణ్డస్సమాప్తః
ఓమ్ తత్సత్

***

ఈ తైత్తిరీయ యజుస్సగ్ంహితా
అనెడి ఈ మూలగ్రన్థమున
వివరమెటులననగా

కాణ్డములు	౭
ప్రపాఠకములు	౪౪
అనువాకములు	౬౫౧
పనసులు	౨౧౯౮
పదములు	౧౦౯౨౮౭
అక్షరములు	౨౫౩౮౬౮

ఈరీతి అని శిష్టజనాభిప్రాయము
ఇందులో వ్యత్యాసమున్నదని
గ్రహించే యడల సరియటులనుం
డవలెనో దయయుంచి ప్రాజ్ఞులు
వ్రాయింపగలరు

***

యజుబ్రార్హ్మణభాగె

ప్రథమాష్టకె

1 వ ప్రపాఠకము

* బ్రహ్మసంధత్తం
సువీరాః ప్రజాః
వ్యానగం సన్ధత్తం
ప్రాణం యజ్ఞపతయె
ఇషమూర్జం ౫
కృత్తికాస్వగ్నిం
అగ్నినక్షత్రం
తేషామనాహితః
తెసువర్గాయ ౧౦
తాద్దివ్యా
యద్వసన్తః ।
స్వప్తవైనం ☜
* ఉద్ధన్తి
పుష్ట్యైవైవ ౧౫
యద్దస్యాయజ్ఞియం
యదాఖు
అబధిరః
కథమిదం
తత్పృథివ్యై ౨౦
అథోశంత్వాయ ।
ఉత్తరతఉపాస్యతి
దైహావాఊర్జం
యస్యపర్ణామయః
తచ్ఛవ్యై ౨౫
* ద్వాదశసు
చక్షుర్వై
ఆగ్నేయాః పశవః ।
ఇడావైమానవీ
యస్త్రైవమగ్నిః ౩౦
ప్రాచ్యేషాం
ప్రత్యస్మింల్లోకె
యస్త్రైవమగ్నిః ☜
భృగూణాంత్వా
* ప్రజాపతిర్వాచః ౩౫
భూరిత్యాహ ।
సువర్గాయవా
ప్రజాపతిః ప్రజా ☜
ఏవవైప్రజా-
జనిష్యమాణా ౪౦
యద్దుపర్యుపరి
తస్యత్రేధా
యద్దగ్నిః ।
త్రీణిహవీగంషి
* దైవాసురాః-వీజయం ౪౫
తద్దైవావిజిత్య ।
తేఽగ్నయె
నాజ్ఞిని ।
యోఽగ్ని మాధత్తె
యదాజ్యమ్ 1 ౫౦
యత్పద్యః
యత్రాత్రీణి
బ్రహ్మవాదినః
వహ్నివైవ ౫౫
* ఘర్మశ్శిరః
అర్కశ్చక్షుః
యెతేఅగ్నె
* ఇమెవావైతె
అస్మిన్నెవైనం ౬౦
సాఽశ్వావారః
ఉపైనముత్తరః
సప్రాణమైవ
అన్నమెవావ ☜
* శమీగర్భాత్ ౬౫
తస్యోత్తచ్ఛ్రేషణం-తస్త్రై
తస్యోత్తచ్ఛ్రేషణం-తస్యా
ఉచ్ఛ్రేషణాదేవ
ఇయతీర్భవన్తి ।
ఏతద్వా అగ్నేః ౭౦
జగతీభిః
యన్మాగ్ంసం
నైనంప్రతీ-
సైవసాగ్నేః ౭౫
* ప్రజాపతిః-సరీరి-
దోహో ఏవ
సాచతుర్థం
తామాత్మనః-
తైనసోస్యా- ౮౦

౭వ ప్రపాఠకము

* ఉద్ధన్యమానం
యద్దిదండ్డివః
వమీర్భిరను-
యత్పర్యపశ్యత్
అత్రిప్రియచ్ఛం ౫
ప్రణామపేతత్
శమీగ్ంశాన్త్యై
శరీరమభి
యుజ్ఞియైః
ఘృతైర్భోధయు- ౧౦
శ్చిస్మైశః
త్వామగ్నే
ఇన్ధానః
ఆరోహతం
ప్రజయా పశుభిః౧౫
అగ్నిమశ్వత్థాత్
అగ్నేర్భాస్మే
కల్పేత్వాంద్యావా-
అన్తరిక్షస్య
జీవాత్వై ౨౦
అగ్నేస్సపత్నాక్
య స్తేఆత్మా
ఊర్జం నః
తయోఃపృష్టే
సర్వప్రజాం౨౫
అష్టాశఫాశ్చ
చతుశ్శిఖణ్డా

* నవైతానీ
పశవో వా
సువర్గమేవ ౩౦
అతిగ్రాహ్యాః
త్రయస్త్రిగ్ంశత్
* సన్తత్తిర్వా
ఏవగ్ంసంవత్సరం
సప్తవై ౩౫
సువర్గస్య
* ఏకవిగ్ంశః
దైవావాఆదిత్యస్య
మహాదివాకీర్త్యగ్ం
* అప్రతిష్ఠాం ౪౦
వైశ్వదేవ-
మిత్రైవ
యదతిరిక్తా-
* ప్రజాపతిః ప్రజాః
చతుర్విగ్ంశతి- ౪౫
త్రేధావిహితం
పఞ్చవిగ్ంశః
యద్వితఇతః
యస్యైతల్పసద్యం
బ్రాహ్మణశ్చ ౫౦

౮వ ప్రపాఠకము

* దేవాసురాః
తె సోమ్య
అనాగ్నేయం

యథాస్తుత్తం
సస్తంభృత్యాః ౫
తాద్వృగైవతత్
తద్వైశ్వానరవత్
* దైవావైయథాదర్శం
తస్మిన్నాజిం
యఏవం విద్వాక్ ౧౦
వాజ్యైవైనం
వాగ్వైవాజస్య
అప్త్వైవనః
తస్మాద్గాయతః
* దైవావైయద్వన్ద్వః ౧౫
సర్వైవన్ద్రా
ఏతన్మనుష్యాణామ్
అన్నస్యైవ
పూర్వేసోమగ్రహాః
సంపృచస్థ ౨౦
తస్మాద్వాజపేయ-
బ్రహ్మవాదినః-నాగ్ని-
మార్తుత్యాబృహతః
సువర్గం లోకం
ప్రజాపతేః ౨౫
ఏతైః పరిచరతి
* సావిత్రంజుహోతి
ఇన్ద్రస్యవజ్రోసి-రద-
యద్దేవాస్య
అపాంనపాత్ ౩౦
* దేవస్యాహం

వాజినాగ్ం
యాదుంన్దుభౌ
సప్తదశః ప్రజాపతి ☜
వాజినౌవాజం ౩౫
ప్రివాప్రైతేస్మాత్
కృష్ణలం కృష్ణలం
ప్రైతద్వైదైవానాం
యోవాజపెయేన
* త్వార్వ్యం యజమానం
వాజస్యావ ౪౦
ప్రైవమేవహి
ద్వాదశమాసాః
యావత్ప్రిస్త్రైః
సమహం ప్రిజయా
పురస్తాద్ధిప్రీత్తీ- ౪౫
అమృతప్రైవసువర్గె
* సప్తాన్నహోమాజ
అవరుద్ధైన
పురస్తాత్ప్రిత్యఞ్చం ౫౦
ఇన్ద్రియమమైవాస్మిఁ ☜
ఇన్ద్రియస్యావ
* నృషదంత్వేతీ
అప్సుషదంత్వా
నాకసదమితి ౫౫
* ఇన్ద్రోవృత్రిగ్ం
తమేభ్యః
ప్రైతద్వై బ్రాహ్మణం
షడ్వాఋతవః ।

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
ప్రథమాష్టకె 4వ ప్రపాఠకము

ఋతవః ఖలువై ౬౦
హ్లీక్తాహి ప్రితరః ।
ప్రితృభ్య ఆ
నమస్కరోతి ।
యుష్మాగ్ంస్తేను ।
దైవానాంవా ౬౫

4వ ప్రపాఠకము

* ఉభయైవా
దైవత్యావా
దైవా ప్రైవతత్
త్రైస్త్వేతి ☜
తస్యాప్రైతె ౫
ఊర్జమైవ.
* యువగ్ం సురా-
వాజసనీం
యదతోశిష్టం
యస్తెదెవ వరుణ ౧౦
* ఉదస్థాద్దెవ్యదితిః
ఇమామైవాస్మా
దుగ్ధ్వా దధాతి । ☜
అద్భిరైవైనత్
యద్యుద్ధిరస్య ౧౫
* వివాప్రైతస్యే
నివాప్రైతస్యాహ-
భాగధెయమైవై
పునస్సమస్య
అథాగ్నిమ్ । ౨౦

సర్వాభిరైవైనం
యస్తామృతి ।
యదాహవనీయు-
ఇతః ప్రథమం
సహసెద్యుమ్నాయ । ౨౫
తాభ్యామైవై- ☜
పూర్వేణైవాస్య
* యస్యాప్రాతస్సవనె
మరుత్వతీము
అంతరిక్షస్య 30 ☜
మధ్యతప్రైవ
* ఏకైక్తావై
మరుత్వతీః ప్రితి
సర్వస్మాద్వైత్యాత్
ఉక్థ్యం కుర్వీత । ౩౫
ఇష్టగః ఖలు
తందక్షిణతొ
అథొధ్రువస్త్యే-
అనుర్యంవా
యదాహవనీయ ౪౦
అత్రవావ
గార్హపత్యేవా
తథ్సువర్ణగ్ం ☜
తతద్వారాః
నీతమిశ్రేణ ౪౫
* పవమాన-
యత్తేపవిత్రం
వైశ్వానరోరశ్మిభి

యజు(బ్రాహ్మణభాగె
ప్రథమాష్టకె 5వ ప్రపాఠకము

ఇదంబ్రహ్మ
స్తుదుష్ఘాహి ౫౦
బ్రాహ్మణెస్వ
* ప్రజావైనక్షత్రం
తముపోదేతిష్ఠ-ద్వయీ-
తముపోదేసంవత్సర
యద్యజంతె ౫౫
యామైవప్రశవః
* అగ్నిర్వావ
తస్మాద్వరుణప్రఘా-
వాయుమైవతదేను-
యస్మిన్నగ్నిః । ౬౦
అథగృహమైధిన-
అథాదిత్యౌ
సప్రేతంల్లోకం
తత్సాకమేధానాగ్ం
అథౌషధయః ౬౫
వాయోరైవ ౬౬

5వ ప్రపాఠకము

* అగ్నెః కృత్తికాః
బృహస్పతేస్తిష్యః ।
దైవస్యసవితుర్
ఇన్ద్రస్య రోహిణీ ।
వసూనాగ్ంశ్రవిష్ఠాః ౫
* యత్పుణ్యం నక్షత్రం
యోవై నక్షత్రియం
అస్మిగ్గ్ంశ్చ
యద్భ్యజయన్

తెరైవత్యాం ౧౦
దైవగృహోవై
యమున్నక్షత్రాణ్య -
తాన్యత్ర రేణ
తచ్ఛ్రిణా ।
* దైవస్య సవితుః ౧౫
ప్రాచీనం మధ్యం
భగస్యాప -
బ్రాహ్మణోవా
* బ్రహ్మవాదినః-కతి
వ్యానాదుపాగ్ంశు ౨౦
* బుతమైవ
తపస్సాఽస్యా-
ఇన్ద్రోమరుద్భిః
తద్భ్రతం
శిరస్తపస్యా - ౨౫
ఎకంమాస
తెన్నాహమస్య
* దైవావైయద్యజ్ఞె-
అథోపరైవ
అథైతన్మనుః ౩౦
వైశ్వదైవెన
యఏవం విద్వాగ్ం-
ప్రజాయతె
ఋద్ధ్యామైవ
* ఆయుషః ప్రాణం ౩౫
* ఇన్ద్రోదధీచః
ఇన్ద్రమర్కైభిః

ఉగ్రో ఉగ్రాభిః
* దైవాసురాః-ఇన్ద్రంజ్యేష్ఠం
తంయజ్ఞక్రతుభిః ౪౦
తె తదన్తం
ఏవగ్ం హి
స్త్రివెణాఘారం
త్రిస్రః పరాచీః
తస్మాదభినీయై ౪౫
ప్రత్యాప్రత్యేవై
* స సేముదర ఉత్తర-
అథ యత్సువర్ణ-
తగ్ంసప్త
త్రివృతైవతత్ ౫౦
తంపశ్చాదశె-
యావతీసప్త-
మాత్రాగ్ం సాయుజ్యగ్ం
* యెవైచత్వారః
ఏతానివావ ౫౫
యద్దశ్విభ్యాం
సయద్దష్టాకపాలాన్
* తస్యావాచః
సబృహతీ-
యస్యాంతత్ర- ౬౦
తెబృహతీ-అష్టా-
తెబృహతీ-సాబ్ర- ౬౨

6వ ప్రపాఠకము

* అనుమత్యై
రుద్రో భూత్వా
స్వకృత ఇరిణె
అన్తత ఏవ
ఇయమైవాస్మై ౫
విష్ణుర్యజ్ఞః ।
వార్త్రఘ్నమైవ
యద్వైహి
ఇన్ద్రియమైవావ
దైవావా ఓషధీషు ౧౦
ప్రథమజావత్సః ।
* వైశ్వదేవేనవై
సోమోరేతో-
సప్తతంప్రజాపతిః
యాః పూర్వాః ౧౫
ప్రజా ఏవతద్య
మామగ్రేయజత ।
తేఽగ్నినాముఖేనా
* త్రివృద్బర్హిః
అస్మిన్నేవ ౨౦
బృహస్పతిర్వాపాహి
త్రిగ్ంశత్సంపే
యదేకకపాల
యజమానస్యా
యదేకకపాలమా ౨౫
రక్షాగ్ంసియజ్ఞగ్ం
వాజినోయజతి ।

యదపేహ్యాత్య
* ప్రజాపతిస్సవితా
ప్రజానామవరుణ ౩౦
తస్మాత్ప్రథమాత్రాం
ప్రాణాపానావైవావ
శమీపర్ణాన్యు
* ఉత్తరస్యాంవెద్యాం
తత్ప్రతిప్రస్థాతా ౩౫
ప్రఘాస్యాక్
భ్రాతృవ్యదేవత్యో
ప్రత్యజ్జైవ
అప్సువైవరుణ
* దైవాసురాః సోఽగ్నిః ౪౦
యదగ్నయెఽనీక
తెదైవామరుద్భ్యః
ఆశీతా ఏవ
తతోదైవాః
నప్రయాజాః ౪౫
* యత్పత్నీ
తెదైవాగృహ
అనువథ్వాక్
భాగధెయెనైవై
అథవయం ౫౦
ఉద్ధారంవా
* వైశ్వదేవేనవై ।
పితృయజ్ఞెన
సంవత్సరమైవప్రీ
అర్ధమాసానైవ ౫౫

ఏకాహి పితృణాం ।
ఖాతాహి
యథ్వమూలమ్ ।
షడ్వాఋతవః ।
మృత్యున్నాయజమానం ౬౦
* అగ్నయె దైవెభ్యః
యదార్షేయం
యజ్ఞస్యైవ
ఋతూనాగ్ంసం
ఆస్వధెత్వా ౬౫
యెవైయజ్వానః ।
అథాయథాగ్నిగ్ం
ఆహవనీయమువే
ప్రాణావైసన్దృక్ ।
అథోత్తర్వయత్యైవ । ౭౦
ఋతూనైవ
* ప్రతిపూరుష
తద్దిరుద్రస్య
నగ్నామ్యాన్పశూన్
ఏషతే రుద్రభాగః
త్ర్యమ్బకం ౭౬

7వ ప్రపాఠకము

* ఏతద్బ్రాహ్మణాని
ద్వాదశగవగ్ం
సోబ్రవీత్
వహినీర్ధేనుః
తగ్ంస్పష్టగ్ం ౫
ఇన్ద్రోవృత్రం-నముచిం

నదివ్వానక్తం
సప్తైతానపా
స్వకృతఇరిణే
ధాత్రేపురోడాశం ౧౦
వైష్ణవంత్రికపాలం |
తేనైవైన్ద్రః | ౯
అగ్నిః ప్రజాం
వృద్ధానిన్ద్రః
పవిత్రం వై ౧౫
రత్నినామేతానీ
యత్పద్యానిర్వపేత్
ఐన్ద్రమేకాదశకపాలగం
నైర్ఋతంచరుం
అన్నంవై మరుతః | ౨౦
అన్నం వై పూషా
యన్నప్రతినిర్వ-
బార్హస్పత్యే
* దైవసువామేతానీ
వరుణోధర్మ- ౨౫
రాజ్యమేవాస్మిన్
అరాతి మేవైనం
* అధైతస్థేతీ
ఊర్మిమన్త-
రాష్ట్రమేవ వర్చస- 30
వాశాస్తేత్యాహ |
రాష్ట్రమేవ తేజ-
* దేవీరాపః
శతమానం భవతి

సామస్యహ్యేతత్ ౩౫
స్వాహారాజసూయా-
యావానేవ పురుషః ౯
అగ్ని రేవైనం
ఆభ్యామేవ
ఇన్ద్రస్యవజ్రః ధనుః ౪౦
* దిశోవ్యాస్థాపయతి |
ఉగ్రామాత్రిష్టే-
మారుత ఏష
సర్వాష్టంనా-
షట్పురస్తాదభి- ౪౫
* సోమస్యత్విషిః
శతాయుః పురుషః ౯
సోమోరాజావరుణః |
స్వయైవైనం
ఓజ ఏవాస్మిన్ ౫౦
ఉదబ్జరేత్యా-
ప్రజాపతైనత్వత్
* ఇన్ద్రస్య వజ్రః-రథం
షడ్వాబ్జుతవః |
మరుతాం ప్రసవే ౫౫
ఇన్ద్రియమేవ
నమోమాత్రే పృథివ్యా
త్రయోశ్వాః
* మిత్రోసి వరుణోసి
వైశ్వదేవ్యోవై ౬౦
బ్రహ్మ 3 న్త్వగం
మిత్రోసి సుశేవః

యజుర్బ్రాహ్మణభాగే
ప్రథమాష్టకే 6వ ప్రపాఠకము

నైనగం సత్యాన్నృతే
ఓద్దనముద్బ్రివతే |

6వ ప్రపాఠకము

* వరుణస్య
సోమేనరాజ్ఞా
* జామివా ఏతత్
అన్నంవిరాట్ |
ప్రజాపతైరాప్త్యై ౫
ద్వాదశపష్ఠాహిః
అనడ్వాహమ్మగ్నీ ధే |
* రతేశ్వరావాఏషః
ఆదిత్యామల్హాం
ఇన్ద్రియం వైగర్భః ౧౦
యదశ్విభ్యాం
* ఆగ్నే యమష్టాకపాలం
రూపాణ్యేవతేన
మాసేమాస్యేతానీ
* ఇన్ద్రస్యసుషువాణస్య ౧౫
సశార్దూలః | ౯
త్విషిమేవావరున్ధే
యత్సీసమ్
త్రిసోహి రాత్రీః
అనిరుక్తః ప్రజాపతిః | ౨౦
* యత్త్రిషుయూపేషు
బ్రాహ్మణంపరీ -
ఇన్ద్రియే ఏవాస్మే ౯
ఉతవాఏషా
శతాయుఃపురు దక్షిణే-౨౫

తన్నిదధాతి
* అగ్నిష్టొమమగ్రె
ఏతావాన్వై
* ఉపేత్యాజా-
యదాహపవస్వ ౩౦
తస్మాదుద్వతీః
తైరేవసవాన్ప్రతి
విద్యాపేకవిగ్ంశః ।
* ఇయంవైరజతా ।
* అప్రతిష్ఠితొవా ౩౫
నానైవాహోరాత్రా-
అప్రశవ్యోద్విరాత్రః ౩౮

ద్వితీయాష్టకె

1 వ ప్రపాఠకము

* అఙ్గిరసోవై
తాసాంజగ్ధ్వ
స్వదన్తెస్మా
* ప్రజాపతిరగ్నిం
తద్ఘృతమభవత్ ౫
వసీయఏవ
భోగాయైవాస్య
సోగ్నిరబిభేత్ ।
తస్మాదగ్నిహోత్రం
ఆగ్నేయీవై రాత్రిః ౧౦
ప్రైవతెన
ప్రైవజాయతె
ఉద్యన్తంవావ
ఉభాభ్యాంప్రాతః ।

తూష్ణీముత్తరా ౧౫
* రుద్రోవాఏషః
ఘర్మోవా ఏషః *
తత్పశవ్యమ్
పర్యగ్నికరొతి
పత్నీగ్ంస్తుచా । ౨౦
పశూనేవావరున్ధె ।
అన్యస్మై ప్రయచ్ఛతి ।
యదేనగ్ం స్తమయచ్ఛత్
యద్ద్వేసమిధౌ
* ఉత్తరావతీంవై ౨౫
యస్త్వేవంజుహ్వతి ।
హుత్వోపసాదయతి
యజ్ఞస్థాణు
ద్విర్జుహోతి
పశుమద్ధ్యన్తె । ౩౦
యన్నిమార్ష్టి
ఆత్మనోగోపీథాయ
బ్రహ్మవర్చసన్య
* బ్రహ్మవాదినః-అగ్ని
వనస్పతయ ౩౫
అహోరైవతెన
యజమానస్యావ
ఇమామైవ పూర్వయా
పశుమానేవ
చతురన్నయతి । ౪౦
యోవా అగ్నిహోత్రాస్యో-
యఏవంవేద ఉపైన-

యఏవంవేద । తన్య
తానేవోభయాగ్ం-
ప్రజాపతిరకా తాత్మా ౪౫
చక్షుష ఆదిత్యః
తనువాఅహామితి
యఏవంవేద। తౌవాయు-
ప్రజాపతిమ్మధి
* రౌద్రింగవీ । ౫౦
* దక్షిణత ఉపే
ననంమృశతి ।
ఐన్ద్రాగ్నముపే
* త్రయోవై ప్రియ-
యశ్చయజుషా౨- ౫౫
యస్యాగ్నిహోత్రమ-
* యదగ్నిముద్ధరతి
తస్మిన్యస్మ
అఙ్గారాభవన్తి ।
* ఋతంత్వాసత్యేన ౬౦

౨వ ప్రపాఠకము

* ప్రజాపతిరకా-
ప్రజాపతిరేవ
దర్భస్తమ్బ
సారణ్యంపరేత్య ।
అగ్నివాక్వైదర్భ- ౫
అగ్నిమాదధానా
అభిచరన్తశ
* ప్రజాపతిరకా-దర్శ-
గ్రహోభవతి

పశ్చహోతారం ౧౦
తద్గ్రహస్య ౩
సో౭స్మాత్స్రష్టః
యత్సంభారాః
ప్రజాపతిరకా-సత్రివృ-
తంపూర్వపక్షే ౧౫
ప్రజాఃపశవ
తెతపోతప్యన్త
తం చతుర్హోత్రా
త ఆదిత్యాప్యతం
క్రష్ణ క్రవస్సర్భ్యః ౨౦
* ప్రజాపతిరకా-జాయెయెతీ
తెనదశ
అస్పృక్షి వాఇమం
సో౭న్తరిక్ష
పప్రజయాపశుభిః
తద్దుర్వర్ణాగ్ం
సువర్ణా ఆత్మనా ౨౫
సప్తదశేన ప్రాజాయత
* దైవావై వరుణం -
రాజాత్వావరుణా
వారుణోవాఅశ్వః 30
అనయైవైనత్ప్రితీ
యద్వైశివమ్
కామోహిదాతా ।
* అన్నాావా ఏషయజ్ఞస్య ।
అన్నమెవావరున్ధతె । ౩౫
చతుర్హోత్రాక్షహోతా

తదేనం పరికాశం
* ప్రజాపతి ప్ర- ౩
మిత్రమెవ భవతః ।
యఏవంవేద। అధి ౪౦
తస్యవా ఇయం
* దైవావై చతుర్హోతృభిః
ఋుజుర్దైవైనే-
ఇన్ద్రియమెవాత్మన్ధత్తె
తృప్యతిప్రజయా ౪౫
ఇన్ద్రస్సహోతా
ఆపిభిరాప్నువ
తమవధిష్మ ।
సర్వమాయురెతి ।
* ఇదంవాఅగ్రె ౫౦
తస్మాత్తెపానాజ్యే-
స సేముద్రోభవత్
సకస్మే అజ్ఞి
యఏవంవెద నాస్యే
తెభ్యోమృన్మయె ౫౫
తాభ్యోదారుమయె ౩
తామపాహత।
ఏతెవైప్రజాపతె-
అసతోధిమనః
* ప్రజాపతిరిన్ద్రం ౬౦
యద్దస్మిన్నాదిత్యే
విదురేనంవామ్నా ।
చన్ద్రవానైవభవతి
అయం వా ఇదంపర్తమః

* ప్రజాపతిరిన్ద్రం ౬౦
యద్దస్మిన్నాదిత్యే
విదురేనంవామ్నా ।
చన్ద్రవానైవభవతి ।
అయం వా ఇదంపర్తమః
సాధ్యాఃపరాశ్చమ్। ౬౫
పశ్చాత్పర్యాయ ।
ముఖము త్తర్తతః ।
* ప్రజాపతిరకా-బహోః
తస్యపరియుక్తీన్ద్రః
పశుమానైవభవతి । ౭౦
సషడ్డో తుస్సప్త-
పద్భిర్ముఖేన ।
యద్దిదంకిఞ్చ। యఏవం౭౫

౩వ ప్రపాఠకము

* బ్రహ్మవాదినొవదన్తి
ప్రజాపతిర్దశహోతా।
ప్రత్యేవతిష్ఠతి ౩
* దక్షిణాంపరిలిగ్రహీష్య
ప్రాణానైవాస్యోపే ౫
క్షప్తాఅస్మాఋుతవ
సామ్నాధియజూగ్ంషి
తదిన్ద్రియంయశఆర్ధత్ ।
* యోవాఅవిద్వా
పృధివీన్యవర్తయత ౧౦
తస్యవాఅగ్నెహిరణ్యం
తద్దైతెనైవ-తృతీ-
చతుర్థమీన్ద్రియస్యా-

అథయో౽పీద్వాన్
* తస్యవైమనొస్తల్పం
తద్దైతెనైవ-సోష్టమ-
బ్రహ్మవాదినః-యద్దశ-
తెనౌషధీరస్పృజన్త ।
కెన్నతూనకల్పయన్నైతీ
ఏ తెవైదైవాః
యద్వాఇదంకించ
సర్వాదిశాభిజయతి
ప్రజాపతిర్వ్యసృం
తెపత్యశృణ్వన్
పశ్చాత్వేజః
తాఉపోహన్
* ప్రజాపతిః పురుషం
కుసిన్దం చాత్మనః
తానీచాత్మనః
సమిత్సప్తమీ
* ప్రజాపతిరకా మైయెతీ ।
తెనాస్తునా౽సురాన్
యన్త్ర్యస్యపితరః
* బ్రహ్మవాదినః యోవా
యత్తాయంపవతె ।
అస్యాఃపవతె.
ఆదిత్యమభిపవతే
తస్మాత్పురస్తాద్వా
సర్వాదిశోనువివాతి
అథయదుత్తరతః
యపైవాస్యదక్షిణతః

ఉత్తరతఇతరాన్
* ప్రజాపతిస్సామం
పత్యాపద్యె ।
అస్యార్ధంపవాజ ।
యంవాకామయెత
* బ్రహ్మాత్మన్వదస్పృజత ।
ఆత్మన్వాత్మన్ని
షడ్ఢోతొహవై
పరోక్షపియాఇవ

4వ ప్రపాఠకము

* జుష్టాదమూనాః
తాగ్ంస్త్వంవృణీహన్
అపాపాచోఅభి
హవ్యవాహామభి
మన్యేత్వాజాతవేదసమ్।
సోఅస్మాగ్ంఅభయత
పతిష్మదెవరీషతః ।
ఆసిన్ద్రాపర్వావతః
ప్రతిఅయూగ్ంషి
సఇదంపతీ
మన్యుర్భగోమన్యుః
* చక్షుషోహెతె
తన్మృత్యుర్నిర్ బుత్యా
అపేనపామితె
వషట్కా రెణవజ్రేణ।
గిరాయజ్ఞస్య
తిగ్మశృఙ్గోవృషభః
వయగ్ంసోమ

సానోదైవీ
పర్వతత్రివావీ-
* జుష్టీనరోబ్రహ్మణా
మాత్వత్క్షత్రాణ్య-
ఇమంనోయజ్ఞం
అగ్నిశ్వవిష్ణాతవః
పియస్పతాచా
హొతారంచిత్రరథం
పారోచయన్మనవే
త్వగ్ంసోమక్రతుభిః
అధాతెవిష్ణో
ఇమాధానాఘృత-
హరివపాస్తంగిరః ।
అరన్తెసోమః
ఇన్ద్రాగహిప్రథమః
* నక్తంజాతాస్యోషధె
అసిక్నియస్యోషధె ।
శునగ్ంహువెమ
ప్రావారతమరుతః
దైవాభాగంయథా
సంజ్ఞానంనస్వైః ।
అగ్నెహిరణ్యసంధృతః
శివేన్వాజానాం
యజత్రముష్ఛ-
ద్రుప్తదాదివముఞ్చతు।
* వృషాసోఅగ్ంశుః
తగ్ంసధ్రీచీర్యాత-
దృఢాన్యేఘ్నాత్

యజుర్బ్రాహ్మణభాగే
ద్వితీయాష్టకే5వ ప్రపాఠకము

రజాగ్ంసిచిత్రా
అవవ్యయున్నసేతం
యోగర్భమోషధీనామ్
ఇన్ద్రశ్శునశ్శునాసీరౌ
* ఉతనఃప్రియాప్రియాసు
తదస్యప్రియమభి
ఉపేనస్సూనవోగిరః ।
అద్ధ్వరేష్వనమస్యత ।
క్రనాత్కాభాన్ధాభర
ముష్కయోర్నిహితః
యజ్ఞస్యకామ్యః
అధేమమస్థత
అన్తరిక్షంవిపేప్రథే ।
రాత్రీవ్యఖ్యదాయతీ
యద్వాగ్వద స్త్రీ
తతఃక్షరత్యక్షరమ్ ।
* వృషాస్యగ్ంశుః
అస్యాఃపృథివ్యాః
యస్యాయమృషభః
ప్రైస్యాధిప్రైహి
సువర్వతీర్దప
ఇన్ద్రోజ్ఞాతోవి
ఆయాహిసోమ
అస్మేద్యావాపృథివీ
విశ్వాఆశాః పృతనాః
ప్రస్యద్యాఅగ్నే
బృహ్మయజ్ఞస్య
* సప్రత్నవన్నవీయసా ।

అగ్నిర్విశాం
సనోరాస్వ
ఉభాహివాగ్ం
హవిష్కోఽస్య
ఇమేధేనూ అమృతం
సపినావిద్వాక్ష

5వ ప్రపాఠకము

* ప్రాణోరక్షతి
ఆనయేతుపుర
వాగ్దైవి జుషతాం
* ఉదేహివాజిన్యః
అస్మభ్యంద్యావాపృథివీ
యూయముగ్రామరుతః
సోఅన్తరిక్షే
* పునర్న ఇన్ద్రః
జేతాశత్రూక్ష
సెద్దగ్నిరగ్నీగ్ం
అగ్నీభిరాఃపశవః
* ఆనోభరభగ
అహన్నహిమన్వ-
యదిన్ద్రాహోక్ష
నాతారీరస్య
ఉద్బుధ్యస్వాఅభి-
ఇమంయజ్ఞమశ్వినా
* యజ్ఞోరాయోయజ్ఞః
తంత్వాభగసర్వ
ఇయమేవసాయా

ధారావరామరుతః
హిరణ్యవాశిరిషిరః
అరణ్యాన్యరణ్యాన్యసౌ ।
ఉతోఅరణ్యానిః
* వాతోహవ్యాయు
శివైత్యేద్యావా-
ద్యుతిహిఃపాశ్చాన్న-
యూయంపాత-దైవా-
తాంత్వాముద్గిరా
* వసూన్రాంత్వాధీతేన
దీర్ఘాయుత్వాయ
ప్రజాపతిఃప్రణేతా
మిత్రః క్షత్రం
* సతఃసంపాహి
అభికేవిదులోకకృత్
జుషతాంప్రతి
మరుతోవృత్రహన్తమమ్ ।
యూయంపాత-నాకే
అపాయాచామి
తస్యాంమేరాస్వ ।
జ్యోతిషాత్వా
దైవేభ్యోహవ్యం
సైనగ్ంసశ్చద్దేవం
భూరీణిపృత్వా
అపాంభూమాన్త-

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
ద్వితీయాష్టకె౬వ ప్రపాఠకము

౬వ ప్రపాఠకము

* స్వాద్వీంత్వా
దధన్వాయోనర్యః
* ఇన్ద్రస్యయుజ్యస్సఖా ।
సరస్వత్యా ఇన్ద్రాయ
ఉపయామగృహీతోస్యా- ౫
సోమోరాజాఽమృతగ్ం
కుజ్ఞాఙ్గిరసో
వేదేనరూపె
* సురావన్తం
ఇమంతగ్ంశుక్రం ౧౦
అమీమదన్త
పవిత్రేణశతాయుషా
యెనేజాతాః
* సీసేనతన్త్రం
అస్థిమజ్జానం ౧౫
ఇన్ద్రస్సుత్రామా
ప్లాశిర్వ్యక్తః
అవిర్నమేషొనసి
కెశానశీర్షక్
* మిత్రో౽సివరుణోసి । ౨౦
సామ్రాజ్యాయ
వీర్యాయనాద్యాయ-
యశసేముఖమ్ ।
చిత్తంమెసహః ।
ఆనన్దనన్దౌ ౨౫
త్రియాదైవా
యజాగ్ంషిసామభిః ।
* యద్దేవాదేవ-
సూర్యోమాతస్మాత్
అవభృథనిచఙ్కుణ ౩౦
పూతంపవిత్రేణైవ-
తెజోసితెజో
* హోతాయక్షత్సమిధెన్ద్రం-
వెత్వాజ్యస్య-ఇడాభి-
వెత్వాజ్యస్య-ఓజోన ౩౫
వీతామాజ్యస్య
మహీన్ద్రంపత్నీర్
మధ్వాసమఞ్జ
సమీద్ధ ఇన్ద్రః
పురన్దరొమఘవాన్ ౪౦
ఉషాసానక్తా
అచ్ఛిన్నంతన్తుం
* ఆచరణిపాః
దైవంబర్హిరిన్ద్రం
దైవీఉషాసానక్తా । ౪౫
వసువనేవసు-వీతాం
దైవాదైవ్యా
వసువనేవసు-వియన్తు
దైవఇన్ద్రంవనస్పతిః ।
* హోతాయక్షత్సమిధాఽగ్నిం ౫౦
బదరైరుపవాకాభిః
హోతాయక్షద్విడె-
భిషజాఽశ్వినాశ్వా
అశ్వినెన్ద్రాయ
వియన్త్వాజ్యస్య ౫౫
అశ్వినెడ్గాన
శ్రియానమానేరమ్ ।
హోతాయక్షదగ్నిగ్ంస్వా
స్వాహాఽగ్నిగ్ంహోతా-
* సమిద్ధాఽగ్నిరశ్వినా। ౬౦
అథోతామశ్వినా
కవషోన
దైవ్యాహోతారా
* అశ్వినాహవిరి-
దధానాఅభ్య- ౬౫
వరుణఃక్షత్రమి-
* దైవంబర్హిస్సరస్వతీ ।
దైవీఉషాసౌ
దైవీఊర్జాహుతీ
దైవిస్తిస్రస్తిస్రః ౭౦
దైవఇన్ద్రవన-
స్యానమిన్ద్రౌసదః ।
* అగ్నిమద్యహోతారం
సరస్వత్యైమేషేణె -
* ఉశన్తస్త్వాహవామహ ౭౫
అగ్గ్ంహోముచః
* హోతాయక్షదిడస్పదె।
శుచిమిన్ద్రం
వెత్వాజ్యస్యహోత-
ద్వారోదైవీర్ ౮౦
పష్ఠవాహంగాం
త్రిపాదైవీర్

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
ద్వితీయాష్టకె7వ ప్రపాఠకము

* సమిద్ధో అగ్నిస్సమిధా।
అనుష్టుప్ఛన్దః ౮౫
ఉష్ణిహాయుస్తా
విరాట్ఛన్దః ఇహ-
* వసన్తెనర్తునాదెవాః
వైరూపెణ
* దైవంబర్హిరిన్ద్రం ౯౦
దైవీద్దెవం
దైవీఊర్జాహుతీదెవ-
దైవీస్తిస్రః
దెవోవనస్పతిర్దెవ-

7వ ప్రపాఠకము

* త్రివృత్స్తోమః
* అరుణోమీమ్రిరః
పురోధామెవ
ప్రజాపతిశ్చతుస్త్రిగ్ంశః
* యదాగ్నేయః-అగ్నిముఖా౫
అధాయ ఏవ
* యదాగ్నేయః-ఆగ్నేయో
అథవీర్యావత్తరః
వజ్రిస్సవా ఏషః
* నవైసోమేన ౧౦
* యోవైసోమేనస్తూయతే ।
యఏతెన యజతె-న్నార్తా-
* ఏషగోసవః ।
యఏతెనయజతె-ఉభె
అసౌబృహత్ । ౧౫

* సిగ్ంహేవ్యాఘ్రి
ఇన్ద్రియాద్దేవీ [illegible]
ఇన్ద్రియత్వాపయ-
ఓజస్వదస్తు
ఆయురసి । ౨౦
ఆయురసివిశ్వా-
అపాంయోద్రవణె
* అభిప్రేహివీరయస్వ ।
అనుసోమో
ప్రజాపతిః ప్రజా-పరాఏ-౨౫
సర్వైపురుషాః
పుష్టింతెన
తదస్మైనైకధా
అవెత్యేవబృధా
* ప్రజాపతిరకా-బృహో ౩౦
బృహార్త్వం [illegible]
అగస్త్యోమరుద్భ్యః
ఏవంచర్తుర్ధే
యుతీచైనమెవం-మార్తుతో
* అస్యాజరాసః ౩౫
ద్వైవిరూపె
ఔక్థ్యత్రై
తెస్యానినః
శ్రీధిశ్రిత్
ధివిశ్రివః ౪౦
* తిష్ఠాహరీరథ
ద్వితాయోవృత్రహా
భరెష్విన్ద్రగ్ం

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
ద్వితీయాష్టకె8వ ప్రపాఠకము

బృషత్వాతఇన్ద్ర
గభస్తయో ౪౫
* ప్రజాపతెఃప్రశూన్
సహస్రమబ్రవీత్ ।
ఇదం విష్ణుః
* వ్యాఘ్రియమగ్నె
తస్యమ్నాత్యో ౫౦
ఆయంభాత్తు
పశ్రియస్వదిశః
తథాత్వాసవితా [illegible]
అస్తుణంత్వావృక
* అభిప్రేహివీరయస్వ। ౫౫
మాకెఇన్ద్రభితః
ఇన్ద్రం విశ్వావవీ
తద్రాహణః
యెత్రైశినః ప్రథమాః
దైహిదక్షిణాం ౬౦
తెభ్యోనిధానం
* ఇన్ద్రంవైస్వావిశో
యుగ్ంరాజానం
హరన్త్యస్మై
తద్యథాహవై
స్తతోబృహతీషు ౬౬

8వ ప్రపాఠకము

* పీవోన్నాం
బృహద్రియం
వయగ్గ్ంస్యామ
పర్వావతోనివత

స్తహస్రేధామా ౫ ☜
ధియంపూషా
* తెశుకాస్తశ్చుచయః
అస్మేకామం
స్తీర్ణంబర్హిః
యోదైవ్యాని ౧౦
అగ్నేత్వంపారయా
వసూయవో
సందైవానాగ్ం
బృహస్పతిస్సమజయత్
* సోమోధేనుగ్ం ౧౫
యాతెధామాని
విచక్రమైత్రిః
మన్ద్రజిహ్వః
అథేమావిశ్వాః ౨౦
అనాధృష్యో
దిశోఽదృగ్ంహత్
* ఇన్ద్రస్తరస్వాన్
హత్వాఽభిమాతీః ☜
యజ్ఞమెద్యావా ౨౫
అభిస్తిధ్మో
తాన్వాఅమీవా-
విష్ణూవరుణావభి-
యథ్సీంవరీష్వే
భూరిందె ౩౦
* శుచింనుస్తోమం
ఘర్మస్వేదెభి-
ర్వాయస్వాపేమ

వ్రపథెద్దివః
స్తంచక్రాణా ౩౫
వక్షస్సర్రుక్మాః
గ్రుద్వేష్టో
శిక్షాసఖిభ్యః
గీర్భిర్వృధ
* ఆదైవోయాతు ౪౦
విశ్రయమాణో
భగంధియం ☜
శమభిషాచః
ద్యౌఃపితః
అస్మాకంబ్రహ్మ ౪౫
యద్వృగ్ంహిష్టం
అన్వాజనే
అర్హాన్బిభర్షి
* సూర్యోదైవీం
యుదెదయుక్త ౫౦
దివోరుక్మః
ఆప్రాద్యావా-
ఉభెత్వష్టే-
వయంమిత్రస్య
హిరణ్యయో ౫౫
అన్త్సివో
ఉదూహధుర-
వైశెజనాయ
* అహమస్మి ప్రథమజా
సమానమర్థం ౬౦
అన్నంప్రాణ-

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకె1వ ప్రపాఠకము

అహగ్ంసద్మ్య-
సాన్నాహవం ☜
తానీవిదుబ్రాహ్మణా
ఇదంమ ఉదితం ౬౫
శ్రద్ధాంమధ్యందినం
స్తతశ్రయోని-
అన్తర్విశ్వే-
బ్రహ్మస్తమిధ్వ-
గావోభగో ౭౦
* తాసూర్యాచన్ద్రమసా
విశ్వవారా
పూర్వాపరం
అమ్భః కిమాసీత్
మనస్తోరెతః ౭౫
అథాకోవేద
యత్తోద్యావా-
రాజాచిద్యం
తెనవయం ౭౯

తృతీయాష్టకె
1వ ప్రపాఠకము

* అగ్నిర్నఃపాతు
పానోయజ్ఞస్య
యత్తేనక్షత్రం
ప్రముఞ్చమానా
బృహస్పతిః ప్రథమం ౫
యె అన్తరిక్షం
యె అగ్నిదగ్ధాయె

అర్యమారాజా
ఆయాతుదేవః ౼
నివేశయన్నమృతాన్ ౧౦
తన్నోవాయుః
విషూచశ్శత్రూ-
* బుధ్యాస్మై హవ్యైః
తస్మిన్వయమమృతం
అహర్నో అద్య ౧౫
యాసోమష్టాధామధు
యస్మిన్నృప్మేభ్య-
మహీందేవీం
యజ్ఞంనఃపాన్తు
తన్నోనక్షత్రాగ్ం ౨౦
అహిర్బుధ్నియః
ఇమానిహవ్యా
యాదేవానాం
* నవోనవోభవతి-యమాదిత్యా
వ్యుచ్ఛన్తీదుహితా ౨౫
పరినక్షత్రాయదేవాయ
* అగ్నిర్వా అకామ-
ప్రజాపతిః ప్రజాః ౼
సోమోవా
రుద్రోవా 30
బుక్షావాఇయం
బృహస్పతిర్వా
దేవాసురాః
పితరోవా
అర్యమావా ౩౫

భగోవా
సవితావా
త్వష్టావా
వాయుర్వా
* ఇన్ద్రాగ్నీవా ౪౦ ౼
అథైతత్పూర్ణమాస్యా
* మిత్రోవా అకామయత
ఇన్ద్రోవా-జ్యైష్ఠ్యం
ప్రజాపతిర్వా
ఆపోవా ౪౫
విశ్వేదేవా
బ్రహ్మవా
విష్ణుర్వా
వసవోవా
ఇన్ద్రోవా-దృఢా ౫౦
అజోవా ఏకపాద-
అహిర్వైబుధ్నియః ౼
పూషావా
అశ్వినౌవా
యమోవా ౫౫
అథైతదమా
* చన్ద్రమావా
అహోరాత్రోవా
ఉషావా
అథైతస్మై
సూర్యోవా ౬౦
అథైతమదిత్యై
అథైతంవిష్ణవె ౬౫

౭వ ప్రపాఠకము

* తృతీయస్యాం
తస్మాత్త్రిణే
యత్ప్రాచీ
వాయవస్థవైనా
పత్నీభ్యశ్చవా ౫
యజమానస్య పశూన్
* దేవస్యత్వా-అశ్వపర్శు
ఓషధీనామహిగ్ంసాయై
తతఆవహన్తి
యద్వాఇదంకించ ౧౦ ౼
యజ్ఞస్యాసతి
దేవబర్హిశ్శత
అదిత్యైరాస్నాసి
పూషాతేగ్రన్థిం
బ్రహ్మణైవైనద్ధ
* పూర్వేద్యుర్ఇధ్మా
అన్తరిక్షంవైమాత
వసూనాంపవిత్రో
సౌమ్యఃపర్ణః
తస్మాద్ద్వయగ్ం ౨౦
పవిత్రవత్యా
అమూమిత్తినామ
బృహద్దుగ్ధ
యాతయామ్నా
అగ్నిహోత్రమేవన ౨౫
సోమమేవైనత్

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకె౧వ ప్రపాఠకము

యత్పురస్తాత్ప్రత్యగు-౮౫

౧వ ప్రపాఠకము

* ప్రత్యుష్టగ్ం
అన్తరిక్షముప-
వృష్టిమేవని-
ప్రాచీమభ్యాకారమ్
సుప్రఘ్యేషా । ౫
*దివశ్శిల్పమవ-
స్వైనైవైనాన్
యద్వైనాని
ప్రతిష్ఠతిప్రజాయా
వవద్దా వోహ్యేషాం ౧౦
* అయజ్ఞోవాఏషః ।
యత్పశ్చాత్ప్రాచ్య
తెనైవైనాం
యోగక్షేమస్య
అథోఅథర్వా ౧౫
* ఘృతంచవై
మిథునత్వాయ
తెజోవాఅగ్నిః
తద్వాఅతః
ఏషాంలోకానా- ౨౦
ఏషాహివిశ్వేషాం
* దేవాసురాః-సఏతమిన్ద్రో
అథకేనాజ్యమితి
భస్మాగేంసివా
చతుష్పాదఃపశవః । ౨౫
అష్టావుపభృతి

యజ్ఞమేవారభ్య
అపఃప్రణయతి ౩౦
అధ్వర్యుంచ
అహుతమసి
అశ్వినౌహిదేవానాం
ఇదం దేవానాం
* ఇన్ద్రోవృత్రమహన్
ద్విపాద్యజమానః ౩౫
ప్రాణైరేవప్రాణాన్
యుష్మానిన్ద్రః
అథోరక్షసా-
అస్యాఏవైనత్త్వ-
అధిషవణమసి ౪౦
దేవతాభిరేవైనత్సమ-
ఇషమేవోర్జం
వృక్షస్యేషాం
రక్షసాంభాగోసీత్యాహ
అవధూతగ్ం ౪౫
కృష్ణోరూపం
ధిషణాఽసిపార్వ-
యావదేకాదేవతా
* ధృష్టిరసిబ్రహ్మ ౫౦
అన్తరిక్షఏవ
ధర్మాసిదిశో
అథద్వే । అథ
అముష్మిన్లోకేఽను
జగత్యాతత్ । ౫౫
* దేవస్యత్వాసవితుః -ప్రసూ-

తస్మాద్దైవమాహ ।
అప్యోషధీర్
ఘర్మోఽసివిశ్వాయు-
అర్ధమాసేఽర్ధ- ౬౦
రక్షసామన్తర్-
అవిదహన్త
వైదేనాభి
ప్రాణాః పశవః
మయోత్తమాః ౬౫
తతోద్వితో
సూర్యాభినిమ్రుక్తః
దేవస్యత్వా -వృశ్చ-
తేజఏవాస్మిన్
మేధ్యామేవైనాం ౭౦
ద్వావావపురుషౌ ।
భ్రాతృవ్యమేవ
అన్తరిక్షాదేవైన-
క్యంనొదాస్యథేతి ।
భవత్యాత్మనా । ౭౫
ప్రోక్షేద్వేద్యగ్ం-
మూలంఛినత్తి
ప్రజాపతిర్వా
పురీషవతీం
క్రూరమివవా ౮౦
యద్దదశ్చన్ద్రమసి
రక్షసామప-స్త్రై -
* వజ్రోవైస్ఫ్యః ।
యథోపధాయ

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకె4వ ప్రపాఠకము

4వ ప్రపాఠకము

* బ్రహ్మణె
గీతాయస్తూతమ్
* శ్రమాయ
* సన్ధయేజారమ్

* నదీభ్యః ౫
* ఉత్సాదేభ్యః
* ఋుత్యైస్తేన-
* భాయైదార్వా-
* అర్మేభ్యో
* మన్యవేఽయ ౧౦
* యమ్యైయమసూమ్ ।
* సరోభ్యోధై ☜
* ప్రతిశ్రుత్కాయా
* భీభత్సాయై
* హసాయపుగ్గం- ౧౫
* అక్షరాజాయ
* భూమ్యైపీఠ-
* వ్యాచెపురుషం
* అథైతానరూపేభ్యః ౧౮

5వ ప్రపాఠకము

* సత్యంప్రపద్యే
ప్రావోవాజాః
అచ్ఛాదేవ
అగ్నేదీద్యతం

* ఆపోదేవీరగ్రే-
తెనాపఃపోక్షితాః ।
ప్రజాప్తివ పృథివ్యాం
త్వాదృగ్గేవ స్వధా ౩౦
ఊర్జాఃపృథివీం
యజ్ఞస్యధృత్యై
అపరిమితం
బర్హిస్త్స్పృణాతి
విశ్వమైవాయు- ౩౫
ప్రీతిహోత్రాంత్వా
అసౌవైజుహూః ।
* అగ్నినావై
ఊర్ధ్వేస్యసమిధా-
త్రిరుపవాజయతి ।౪౦
అథోరక్షస్సా-
తిష్ఠన్నన్యమ్
అగ్నిర్వైదైవానాం
తాభ్యామైవ
ఇన్ద్రియమైవ ౪౫
సువర్గావైలోకా
అగ్నిర్వావ ☜
అఘోరమాఘార్యే
* ధిష్ణియావా
యజమానాయైవ ౫౦
తాంప్రజాత్తిం
ముఖమివప్రత్యుపే
యాంవైహస్త్యా-

నమయోభాగయాఽను
యజమానోవై ౫౫
బ్రహ్మహోతా-
అగ్నిముఖా
సవితాయజ్ఞస్య
అన్వాదక్షిణానీ-
* అథసుప్రచా- ౬౦
ద్వాభ్యామ్
ఏభ్యఏవైనం
ప్రజాంయోనిం
యావద్వాఅధ్వర్యుః
యథాయుజః ౬౫
సుప్రజాసంప్రి
తానైవతేన
ప్రజావైపశవస్సు-
అతిరిక్తాఃఫలీ-
అథోయద్వేదశ్చ ౭౦
తంకాలెకాల
* యోవాఅయథా-
సదేవతాభ్య ☜
ఆశిషమైవైతాం
ప్రజాఃప్రజనయత। ౭౫
* పరివైషోవాప్లవ
ప్రజాంపుష్టి-
అథాస్మైనామ
ఇన్ద్రోనయతు ౭౮

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకె5వ ప్రపాఠకము

అగ్నేమహాగ్ం ౫
చమసాదేవ-
* అగ్నిర్హోతా
* సమిధోఅగ్న
* అగ్నిర్వృత్రాణి
* అగ్నిర్మూర్ధా ౧౦
వయుగ్గ్ంస్త్వామ
యువగ్ంసిన్ధూగ్ం
సజిత్వానగ్ం
ఉతద్విబర్హా
అయాడగ్నే:
* ఉపహూతగ్ం ౧౫
ఉపహూతొభక్ష:
దైవ్యాఅధ్వర్యవ
* దైవంబర్హి:
* ఇదంద్యావా- ౨౦
అవీవృధత్త-ప్రజా-
అవీవృధత్త-దైవా:
ఉత్తరాందేవ-
* తచ్ఛంయో- ౨౫
* ఆప్యాయస్వసంతే
* ఉపహూతగ్ం
ఉపహూతొభక్ష:
దైవ్యాఅధ్వర్యవ: ౨౮

6వ ప్రపాఠకము

* అఞ్జన్తిత్వాం
ఆరెఅస్మద-

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకె6వ ప్రపాఠకము

జాతొజాయతె
అగ్నిర్యజ్ఞస్య
* హోతాయక్షదగ్నిగ్ం ౫
హోతాయక్షద్వర
* సమిద్ధొఅద్య
తెస్తుకొతవ:
వ్యచస్వతీరుర్వియా
ప్రశిచ్చాదయన్తా ౧౦
ఉపావసృజత్-
* అగ్నిర్హోతానో
* అజైదగ్ని:
* దైవ్యాశమితార:
సూర్యంచక్షుర్ ౧౫
శలాద్గ్రాషణే
ఉరూకంమన్య
* జుషస్వసప్రి
శ్రోషంనాధెహి
* అప్రతొహణా ౨౦
నావ్యాయువత్
* గీర్భిర్విప్ర:
త్వగ్గ్ంవ్యాగ్నె
రుశన్తమగ్నిం
సపర్యేణ్య: ౨౫
పెతీషణి
ఆయన్తతన
* ఆశీరతగ్ం
ఘ్రాసెఅజానాం
ప్రిదక్షిణిదా ౩౦
కరదైవం దైవ:

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకె7వ ప్రపాఠకము

* ఉపోహ్వయత్
అయాడ్వనస్పతే
* దైవం బర్హిస్సుదైవం
* దైవంబర్హి:వసు ౩౫
దైవాదైవ్యా
దేవోఅగ్నిస్స్విష్ట
* అగ్నిమద్య ౩౮

7వ ప్రపాఠకము

* సర్వాన్వాఏష:
కామపీతా:
మనసైవయఙ్ఞం
తృతీయేన
తాంయద్దుహ్యాత్ ౫
అథోత్తరస్మై
అథేతరవిన్ద్ర:
ఇన్ద్రింవశ్వశరావం
సైవతత్ర:
* యద్విష్ణేన ౧౦
భూతిమెవోపైతి ।
తత్ప్రత్వా ।
మిత్రాదాధార
చతుష్పాద్భి:
యద్దక్షిణా ౧౫
స్త్రివస్యబుధ్నె
* ఏవాపేష:
అజస్యతు
బ్రాహ్మణంతు

యద్గర్భానధ్యా-
యామైవాప్స్వాపహతిం
గర్భగ్గంపృవేస్తం
అగ్నిరిత్యాహ ।
* యాఃపురస్తాత్
స్తామపీథాయు
అగ్నింగృహ్ణామి
అగ్నిర్హవ్యవాట్
స్వథయతనె
విజయభాగగ్గ్ం
రుద్రెభ్యోయజ్ఞం
వ్రాతానాంవ్రాతపతె
తీస్రస్వర్గీధీగ్ం-
ఆచ్ఛైత్రావో
త్రివృత్పలాశె
అయంప్రాణశ్చా-
శివెయగ్ంరజ్జుః
అమృన్మయం
బహీర్భవేస్తి-
ఉద్భందుహన్తి
వథ్సేభ్యో
పర్ణవల్కః
* దెవాద్దెవేషుపరా-
ముఖమపోహామి ।
ఘృతస్యధారయా
దేవాః పితరః
పృథివీమాతా
ఆజ్యేనపత్యనజ్మి

ఇడెభాగం
దైవీశ్చమానుషీశ్చ ।
విధేమహవిషా
సామ్యానాగ్ం
ఉపనిషదె
ఊర్జోభాగగ్ం
మానోవిదత్
* పరిస్తృణీతపరి
దైవెనసవిత్రా
ప్రజాపతిర్విశ్వేభ్యో
అన్తర్హితః
యోబ్రహ్మణా
సామేధుక్ష్వ
అస్మిన్యజ్ఞ
సీదన్తిదైవీ
యత్రర్షయః
ఇదమస్యచిత్త
అధరైమధ్వపత్నీః ।
సర్వత్రామాంభూతం
యెనాసీఖ్సద్భలం
తెనల్లోకాన్
వాజజిత్యాయై
ఆయుష్మైవర్చసె
అగ్నెయోనో
వాజంజిగీవాగ్ంసమ్
దివఃఖీలోవతతః
సుభూతెనమై
ఉలూఖలైముసలై

ఉద్యన్నద్యవినోభజ
అథాహారిద్రవెషు
యోనస్సపత్నో
* సక్తేదంపశ్య ।
బ్రహ్మసిక్తత్రస్య
జ్యోగ్జీవాజరాం
తాంతేయునజ్మి ।
తయాగ్నిర్దీక్షయా-అన్తరీ
తయోత్వా-దిశోదీక్షా।
తయాసోమోరాజా
దిశస్త్వాదీక్షమాణ
ఆపశ్చౌషధయశ్చ
తపోమెప్రతిష్ఠా
విశ్వేదెవా
సఖ్యాత్తేమా
పరారజాస్తె
వష్మన్నిదివః
* యద్దస్యపారె ।
ప్రజాభ్యస్సర్వాభ్యో
య ఇదమకః
* అనాగసస్త్వా
యుక్తాస్థ్సవహాత
ప్రాణశ్చత్వాపానశ్చ
యో దైవానాం
తస్యస్తుమ్న
ప్రతేమహెవిదథే
ఇన్ద్రశ్చసమ్రాట్
ఉద్యానైయత్

సర్వాన్వథా
* ఉదస్తామీప్సత్ ౧౦౫
దైవ్యః క్షైతుర్విశ్వం
దైవానోయజ్ఞం
స్కన్నమావిశ్వా
అదీర్ఘాత్యాగమత్ ।
అప్రసిద్ధః ౧౧౦
* బ్రహ్మప్రతిష్ఠా
యద్వోదేవాః
ఇమంమేవరుణతత్త్వా
ఋద్వైస్వాహా
ఆప్యాయయహరివః ౧౧౫
* యద్దేవాదేవ
ఋతేనద్యావా
శిశ్నైర్యదన్వృతం
ఏనశ్చకార్షయత్
యదేనశ్చకృమా ౧౨౦
గార్హపత్యః ప్రముఞ్చతు
* యత్తేగ్రావ్ణా
త్వయాతథ్సోమ
ఉపక్షరన్తి
యదాగచ్ఛాత్ ౧౨౫
* యద్దీదీక్షే
శుక్రాదీక్షాయై
అగ్నేః ప్రియతమం
దైవేభ్యః పితృభ్యః
అభినశ్శీయతాం ౧౩౦

యజుర్బ్రాహ్మణభాగె
తృతీయాష్టకెశివ ప్రపాఠకము

శివ ప్రపాఠకము

* ప్రాజాపత్యేష్ట్వ
యదశ్వమేధః
* చతుష్టయ్యా
చతుశ్శరావో
యదాజ్య ౫
యద్ధిరణ్మయా
* యోవైబ్రాహ్మణె
నదైవతేభ్యః
తదాహుః ।
యథర్షభస్య ౧౦
తస్మాదశ్వమేధ
ప్రజయైవైనం
* యఃపితురన్ను
కర్మణకర్మణైవాస్మై
పాప్మానమేవా ౧౫
* చత్వారఋత్విజః
దక్షిణత ఉదఙ్
బహ్వైబహ్వా
అనేనాశ్వేన
* యథావైహవిషో-యన్నిక్త ౨౦
యత్పరిమితా
అస్యామైవైనాః
సరస్వత్యైస్వాహా
మితాయస్వాహా
* ప్రజాపతయేత్వా ౨౫
జీవమేవాస్మై

సర్వేభ్యస్త్వా
* యథావైహవిషో-యత్ప్రి
తదాహుః ।
యస్యానాయతనె 30
యద్యజ్ఞముఖె
* విభూర్మాతా
ప్రియశ్శిశ్నేశ్వ
ఆదిత్యానాంపత్వా
ఏతావాఅశ్వస్య ౩౫
రాష్ట్రదైవత్యే
* ప్రజాపతిరకామయతాశ్వమే
సప్తజుహోతి ।
ఏకవింశంశతంవైశ్వ
త్రింశంశతమా ౪౦
యోదీక్షామతి
* ప్రజాపతిరశ్వ-నకిఞ్చి
అదిత్యైస్వాహా
* సావిత్రీమష్టా
అథోమాధ్యన్దినం ౪౫
చతస్రోదిశః ।
* అబ్రహ్మన్
అన్నద్యమేవ
యత్త్రితేన
* ప్రజాపతిర్దేవేభ్యో ౫౦
దైవానేవతైః
మహతీమేవతద్దే
రుద్రానేవతత్ప్రీ
విశ్వాన్దేవతద్దే

ప్రజాపతిమైవతత్ప్రి ౫౫
* ప్రజాపతిరశ్వ-రక్షాగ్ం
ఆజ్యస్యప్రతిపదం
ప్రాణోవ ఆజ్యమ్ । ☜
* ప్రజాపత్తిం వా ఏషః
ఏకవద్దైవసువర్గం ౬౦
త్రయ ఇమెల్లొకాః
సముద్రొమైవా
* విభూర్మాత్రా
పృథివ్యైస్వాహో౽న్త
అర్యాజ్యజ్ఞః ౬౫
దద్భ్యస్స్వాహో
వనస్పతిభ్య
* అమ్భాగ్ంసి
తస్యైరుద్రాః
- యన్మహాగ్ంసి ౭౦
సితాయుస్వాహో
యఃప్రాణతో
అసౌభవిష్యత్
యఈచైనం-యజ్ఞగ్ం ☜
* ఏకయూపోవై ౭౫
ప్రాప్మావై తేజసీ ।
* రాజ్జుదాల
షట్ప్రాల్లాశాః ।
శతాయుః పురుషః
ఏషావైవరుణస్య ౮౦
ప్రాణాపానావైవా
* ఏకవిగ్ంశో

ఏకాదశయూపాః ।
ధుహప్రవైనాం
యోవాఅశ్వమైధే ౮౫
* దైవావాఅశ్వమైధే
ఉద్గాతారమ
వడబాఉప
* పురుష్వావైయజ్ఞః ।
తస్మాత్పూర్వాగ్నిం ౯౦
తస్మాద్రాజన్యో ౯౧

౯వ ప్రపాఠకము

* ప్రజాపతిరశ్వ
సంవత్సరోష్టాదశః ।
బుక్తకాః
యజ్ఞవైశసం
* ప్రజాపతిరకామయతోభౌ౫
అముంతైః ☜
సువర్గంతుల్లొకం
విరాజమైవతైః
* అస్మైవైల్లొకాయ
గ్రామ్యాగ్ంశ్చ ౧౦
అస్మిన్లొకెబహవః
* యుఞ్జన్తిబ్రధ్నం
ఇమెవైల్లొకాః
శోణోధృష్ణూ
పర్వావాఏతస్య ౧౫
భూర్భువస్సువరితీ
జ్యోతిశ్చైవాస్మై

రుద్రాస్స్వా౽ఞ్జన్తు
* యత్పత్న్యః ।
తెజస్వావాఏషః ౨౦
ఉత్తరతఅయతన్వోవై
దివమైవ ☜
కస్స్విదెకాకీ
అయంవైల్లొకః
* అష్టవా ఏతస్మాత్ప్రా ౨౫
అథోధ్రువస్త్వైవై ☜
యెయజ్ఞై
సువర్గమైవైనాం
యుధ్యాయుజరైవై
* అష్టవాఏతస్మాచ్ఛ్రి ౩౦
శ్రియమైవావ
శూద్రాయదర్య
రాష్ట్రంపసః ।
* ప్రజాపతిఃప్రజాస్సృష్ట్వా
వైరాజోవైపురుషః ౩౫
యజ్ఞావైగాః
* ప్రథమైనవా
ఉతెవగ్రామ్యాః ।
తెనైవోభయాన్ప్రి
* ప్రజాపతిరకా-మహానన్నా ౪౦
వైశ్వదైవోవాఅశ్వః ।
చతుర్దశైతాక ☜
పరా౽సురాః
* అశ్వస్యవా
బార్హతాఃపశవః । ౪౫

అశ్వస్తూమీయగ్ం
* ప్రజాపతిరశ్వ-తంయజ్ఞ
త్రయంవైసవితా
యత్ప్రాతరతిష్ఠేత్
* అప్రవాప్రైతస్మాత్
ప్రతిభాగగ్ంశుకాస్మా
నవైబ్రాహ్మణే
ఇష్టాపూర్తేనైవై
* సర్వేష్వవాప్రేషు
అశనయామృత్యురేవ |
మృత్యుమేవాపహత్యా
* వారుణోవాఅశ్వః
ధర్మోవాఅధీ
పరివాప్రేష ప్రభ్యో
బ్రహ్మక్షత్రేప్రైవా
* యద్యశ్వముపతపే
తాభిరేవైనం
రౌద్రగ్ంచరుం
అగ్నయేఽగ్ంహసే
యస్యాశ్వామేధాయ
* తదాహుః
సాప్తాభవతి
* ఏషవైవిభూర్నామ
సర్వగ్ంహవై
యత్రైతేన
* తార్ప్యేణాశ్వగ్ం
రుక్మోభవతి
అన్తరిక్షంకృత్యధీ

* ఆదిత్యాశ్చాఙ్గిరసశ్చ
యచ్ఛ్వయదర్తు
యోనీమానాయ
* ప్రజాపతింవై
తస్మాదశ్వమేధః |
యఉచైనం-ఏతద్వై
ప్రాజాపత్యేనైవ
* యోవాఅశ్వస్య-లోమ
యద్దర్శపూర్ణ

కారక ప్రారమ్భః

10వప్రపాఠకము

* సంజ్ఞానం
ఆవేశయన్తీ
కాన్తాకామ్యా
అరుణోఽరుణరజాః
* భూరగ్నించ
* త్వమేవత్వాం
* సంవత్సరోసి
అహోరాత్రాణీష్టకాః
ఇన్దుర్దక్షః
* భూర్భువస్స్వః |
* రాజ్ఞీవిరాజ్ఞీ
* అసేవైస్వాహా
* విపశ్చి తేపవమానాయ
యేతేసహస్రం
అన్యోజాగృవి

సుహస్తస్స్వాసాః |
ప్రాణోహృదయే |
మనోహృదయే
రేతోహృదయే
లోమాని హృదయే |
మూర్ధాహృదయే
ఆత్మాహృదయే |
* ప్రజాపతిర్దేవానసృజత
వృశ్చతశ్చ | సైషా
వృశ్చతశ్చ | అత్యగ్ంహో
సకస్మిన్ప్రతి
కస్మిన్నుతవైఇతి |
తస్మాత్సావిత్రో
అథయదాహ | పవిత్రం
అథయదాహ | పవిత్రో
ఏషసంవత్సరః
సర్వమాయురేతి |
సహాహగ్ంసా
సర్వంబత
సహోవాచ |
ఏతద్వైసావిత్రస్య
తద్వైతత్పూర్తి
* ఇయంవావసరఘా
నహోస్యైతా అగ్నే
యోహవైముహూర్తానాం
నార్థమాసేషు
ఇదానీం తదానీమితి |
* కచ్చిద్వాఅస్మాత్ |

యజుర్బ్రాహ్మణభాగే
తృతీయాష్టకే11వ ప్రపాఠకము

సస్వంలోకంపశ్యతి
తస్యహైవాహో ౪౫
తగ్ంహ్యా్తీత్ ☜
తస్మైహైతమగ్నిగ్ం
యావన్తగ్ంహ్యావై
ఇన్ద్రస్యైవసాయుజ్యగ్ం౪౯

11వప్రపాఠకము

* లోకోసి
తపోసిలోకే
తేజోసి తపసి
సముద్రోసి
ఆపస్థస
పృథివ్యస్యప్సు
అగ్నిరసి ☜
అన్తరిక్షమసి
వాయురసి
ద్యౌరసి ౧౦
ఆదిత్యోసి
చన్ద్రమా అస్యాదిత్యే
నక్షత్రాణిస్థ
సంవత్సరోసి నక్షత్రేషు
ఋతవస్థస ౧౫
మాసాస్థస
అర్ధమాసాస్థస
అహోరాత్రస్థః
పౌర్ణమాస్యష్టకా
రాడసి బృహతీ ౨౦

ఓజోసి సహోసి
* త్వమగ్నేరుద్రః
షష్ఠాస్సప్తమేషు
షాడశాస్సప్తదశేషు
షడ్విగ్ంశాస్సప్త ౨౫
* అగ్నావిష్ణూ
* అన్నపతేఽన్నస్య
మరుతోగణానాం
* సప్తతేఅగ్నే
ఇన్ద్రగ్ంసద్దిశాం ౩౦
ఊర్ధ్వాదిక్ ☜
అన్నాజాగృవిః
* యత్తేచిత్తం
తయాదేవతయా
యోద్దీదాయ ౩౫
దైవాన్దేవాయతే
* అయంవావ
అథయద్ధ్వంవాతీ
హిరణ్యంవాఅగ్నేః
ఏవమేవసతేజసా ౪౦
* ఉశన్హవై
గౌతమకుమారమితీ
ప్రజాంత్వఇతీ ।
ంపశ్యథమాగ్ం
ఇష్టాపూర్తయోమేర్ ౪౫
అపపునమృత్యుం
తదస్మైనైవా
దక్షాయత్వా ☜

యజుర్బ్రాహ్మణభాగే
తృతీయాష్టకే12వ ప్రపాఠకము

* తగ్ంహైతమేకే ౫౦
కామేనసమర్ధయతి ।
యద్ధాన్యప్తమైవోప
పశ్చాద్దక్షిణతః ।
సప్తపురస్తాత్ ।
త్రివృత్ప్రజననమ్ ౫౫
జ్యైష్ఠ్యంగచ్ఛతి
తేజస్వీయశస్వీ
ఘాయిష్టమేవాస్మై
* యాంప్రథమాం
అథోయాఅముష్మిన్ ౬౦
గ్రీష్మోదక్షిణః
యఏవైనం-సంవత్సరో౬౩

12వప్రపాఠకము

* తుభ్యంతా
దైవైభ్యోవై
తమాశాబ్రవీత్
తంకామోబ్రవీత్
తంబ్రహ్మబ్రవీత్ ౫
తంయజ్ఞోబ్రవీత్
తమాపోబ్రువన్ ☜
తమగ్నిర్బలిమాన్
అనుస్వర్గాం
తమనువిత్తిరబ్రవీత్ ।౧౦
తావాఏతస్సప్త
* తపసాదేవాః
సానోజుషాణాప

యథాదైవైస్సథ
సంకల్పజాలిం ౧౫
* దైవెభ్యోవై
తంతపోబ్రవీత్
తగ్గంశ్రద్ధా
తగంస్సత్యం
తంమనోబ్రవీత్ । ౨౦
తంచరణ
లావాప్తతాఃపశ్చ
* బ్రహ్మావైచతుర్
అగ్నిర్హోతా
ప్రైరాణయోఽ ద్వైతీ ౨౫
ప్రైతైరధివాదం
పురస్తాద్దశహోతార
సదేవమగ్నిం
అన్తరీక్షముక్థ్యేన ।
అసావాద్దిత్యః ౩౦
సర్వసామ్నై ౭
హిరణ్యందదాతి ।
తృప్త్యేతిప్రజయా
హిరణ్యేష్టకా
యావద్దేవవీర్యమ్ ౩౫
* యచ్ఛామృతం
సంఖ్యాతాదెవ
సర్వాస్తాః అశ్మానః
యావన్తోవనస్పతయః
దైవతాభ్యచ్చ ౪౦
సర్వాస్తాః సర్వగ్

* సర్వాదిశోద్దిక్షు ।
స్తద్రర్వాప్సరసేశ్చ
సర్వాస్తాః మరీచీః ౭
యాశ్చకూప్యా
అన్తరిక్షచరం ౪౫
* సర్వాన్నిర్ఘగ్ం
అథర్వాఙ్గిరసః
సర్వాస్తాః । అహో
* ఋచాంప్రాచీ
సర్వంతేజః ౫౦
తపఆసీత్
అప్తానోవిద్వాఞ్
ఈంగార్గిజాన్త
ఇధ్మగంపూక్ష్మత్
విశ్వసృజఃప్రథమాః ౫౫
తస్మైవాత్మా ౫౯

❋ ❋ ❋

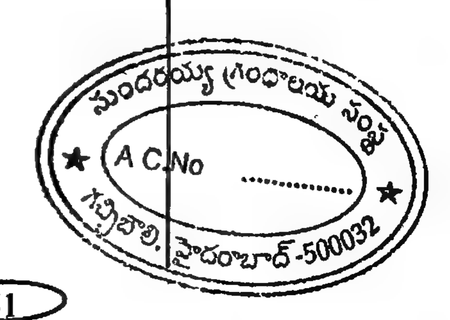
బ్రాహ్మణభాగె
కాణ్డాః అథవా అష్టకాని౩
ప్రశ్నః ౨౮
అనువాకః ౩౩౮
ప్రాయశోవాక్యదసకాని౧౮౩౨
వాక్యాని ౧౯౩౮౩
ఓమ్ ఓమ్ ఓమ్

❖

స భావః కామతా జగ్ధిరా
సాహిరధీనయః ।
జాతుజాలమరాః కాణ్డాః
ప్రశ్నానువపదాక్షరాః ।

గౌజరా దోర్బలం రాగో
దయం బహులధాటనమ్ ।
పరాయతెఽష్టకప్రశ్నానువాక
దశవాక్యకమ్ ।

★★★

యజురారణ్యభాగె
1 వ ప్రపాఠకము
ఓమ్
యజురారణ్యకభాగె

1 వ ప్రపాఠకము

* భద్రంకర్ణేభిః
అగ్నిర్వాయుశ్చ
అపాశ్నుష్ణిం
* స్మృతీఃప్రత్యక్ష
తాంనద్యోఽబి ౫
అణుభిశ్చ
ఉభయతస్సప్తె
* స్తాకంజానాగ్ం
నహిస్పృవెద
అమూగ్ంశ్చ ౧౦
జ్యోతిషాపృత్థివ్యైన
* అక్షిదుఃఖొ
అభిధూన్వన్తా
ధుర్భిక్షం దేవ
* అతీత్తామాణి ౧౫
తస్యైన్ద్రవమీ
* అత్యూర్ధ్వాక్షో
నిజానుకామే
అవద్రప్సః
* ఆరోగోభ్రాజః ౨౦
తస్మైనాజానం
ఆనుశ్రవికఏవ
అముత్రైతరో
సప్తహోతారః

అనునజాతం ౨౫
* క్వైదమభ్రం
అభ్రాణ్యపః
వృష్టభ్యాదో
అగ్నయోవాయవః
అన్నాభోగాః ౩౦
కశ్యపాదుదితాః
ఆశాలికాః
ఋషిర్హదీర్ఘ
* అగ్నిశ్చజాతవేదాశ్చ ౩౫
యఏవం వెద । అథ
సై నంగరః
విద్యున్మహసః
ఉచ్చైత్యవచా
బ్రహ్మణావీర్యా ౪౦
* సహస్రవృదీయం
విశ్వాహిమాయా
త్రిస్సఃక్షప్తస్త్రి
అన్వెతితుగ్రా ౪౫
తయోర్దైతా
త్వామోర్తర్షుణః ।
ఉష్మాచనీహారశ్చ ।
* పవిత్రవన్తః
ఋషయస్సప్తా ౫౦
ధియోయోనః
* నపుగ్ంసక్తం
యస్తావిజానాత్
వీణాపణవ

నాస్యాక్ష్త్యాత్తు ౫౫
* ఆతనుష్వ
ఏవమెతం
నిష్ఫుష్టైః
గౌరవస్కన్ధి
ఉక్తగ్గంస్థానం ౬౦
* అష్టయోనీం
అహంవెద్దనమే
పర్యామూర్తాణ్డం
* యోసౌతపన్
మామేప్రజాయాం౬౫
త్రామెమాసాః
మామేప్రజాయా
* అథాదిత్యస్య
ఆరోగస్య
* అథవాయోః ౭౦
అవపతన్తానాగ్ం
* అథాగ్నేరష్ట
* దక్షిణపూర్వస్యాం
* ఇన్ద్రఘోషావః
ఆపమాపాం ౭౫
దెవీఃపర్జన్య
భద్రం కర్ణేభిః
* యోపాంపుష్పం
ఆయతనవాన్
అపావైవాయోః ౮౦
ఆయతనవాన్
యఏవం-యోపాం

యోఽపాం-పర్జన్యో
ఆయతనవాన్-సంభ
ఇమేవైలోకా ౮౫
పుష్కరపర్ణైః
అథో ఆహుః
నాచికేతమగ్నిం
ఇమాన్లోకాన్
* ఆపోవా ఇదం ౯౦
సతోబన్ధు
యేనఖాః ।
నైత్యబ్రవీత్ ।
అఞ్జలినాపురస్తాత్
తతోవాయుః ౯౫
అథారుణకేతుః ☞
ఆపోహాయత్
విధాయల్లోకాన్
* చతుష్టయ్య
కూప్యాగృహ్ణాతి । ౧౦౦
తాఉత్తరతః ☞
అసౌవైపల్వల్యాః
* జానుదఘ్నీం
తదవరున్ధే
యాస్తిస్రః ౧౦౫
* అగ్నింప్రణీయ
సత్రియమగ్నిం
ఉపానువాక్యం
ప్రాజాపత్యావా
వృష్టికామః ౧౧౦

యజురారణ్యభాగె
౨వ ప్రపాఠకము

వజ్రమేవ
అమృతంవా
* ఇమామక్తం
మరీచయః
దేవానాం పూః ౧౧౫
వివేశాపరా
యుజ్జానాయ
యమోదదాతు
* విశీర్ష్ణీం
* పర్జన్యాయ ౧౨౦
* పునర్మామైతు
* అదృశ్యస్తిరోధా
అపామసుమతా
సర్వభూతాధిపతయే
తిరోధాస్వః ౧౨౫
అపిబ్రాహ్మణం
తస్మాఇమమగ్ని
* సంవత్సరమేతత్
అసంచయవాన్ ।
మహానామ్నీభిః ౧౩౦

౨వ ప్రపాఠకము

* సహవై
* రక్షాగ్ంసిహవా
* యద్దేవాదేవ
యద్వాచా
* యదదీవ్య

యజురారణ్యభాగె
౩వ ప్రపాఠకము

* ఆయుష్టేవిశ్వతః
అగ్నిర్ఋషిః
యోనశ్శపాద
* వైశ్వానరాయ
తతంతన్తు ౧౦
* వాతరశనా
* కూశ్మాణ్డైః
* అజాన్హవై
* పఞ్చవాఏతే
* బ్రహ్మయజ్ఞేన ౧౫
* గ్రామేమనసా
* మధ్యన్దినే
* తస్యవా ఏతస్యమేఘః
* తస్యవా ద్యౌ
* రిచ్యతఇవవా ౨౦
* దుహేహవా
* కతిధాఽవకీర్ణీ
* భూఃప్రపద్యే
* నమఃప్రాచ్యై ౨౪

౩వ ప్రపాఠకము

* చిత్తిస్స్రుక్
* పృథివీహోతా ।
* అగ్నిర్హోతా ।
* సూర్యంతేచక్షుః ।
* మహాహవిః ౫
* వాగ్ఘోతా ।
* బ్రాహ్మణఏక

సమేదదాతు-ప్రతిష్ఠా
ఛన్దసామాష్టట్
సమేదదాతుశన్తా- ౧౦
* అగ్నిర్యజుర్భిః
త్వష్టేద్మేన ।
* సేనేన్ద్రస్య
వరుణస్యవిరాట్ ।
* దైవస్యత్వా ౧౫
కామఃప్రతి గృహీతా
మనవైతల్పమ్
ఉత్తానాయా
కఇదంకస్మై
* సువర్ణంఘర్మం ౨౦
అన్నప్రవిష్టశ్యాస్తి
అమృతస్యప్రాణం
ఇన్ద్రగ్ంరాజానగం
అమృతస్యపూర్ణాం
ఇన్ద్రరాజా ౨౫
అచ్యుతాంబహులాం
ఘృతంతేజో
ఏకాఅశ్వే
రోహిణీఃపిఙ్గలాః
హృదాపశ్యన్తి ౩౦
ప్రజాపతిః ప్రజాయా
వాయుస్తాగం
* సహస్రశీర్షా
పాదోఽస్య
యత్పురుషేణ ౩౫

తేనదైవాః
తస్మాదశ్వాః
ఊరూతదస్య
వేదాహమేతం
* అద్భ్యస్సంభూతః ४०
తస్యధీరాః
* భూతానాంసర్గ
ఉతోబహూనాం
త్వంయజ్ఞః
తంమేదేవాః ४५
* హరిగ్ంహరన్తం
ప్రాస్మాఅశాః
* తరణిర్విశ్వ
* ఆప్యాయస్వ
* ఈయుష్టేయే ५०
* జ్యోతిష్మతీం
* ప్రయాసాయ
* చిత్తగ్ంసన్తానేన ५३

4వ ప్రపాఠకము

* నమోవాచె
* యుఞ్జతెమనః
దైవయన్తః
మఖాయ-ఇయ
మఖాయ-ఇన్ద్ర
మఖాయ-ఆయు- ५
యజ్ఞస్యపదె
* వృష్ణోఅశ్వస్య

మిత్రస్యచర్
ఊర్ధ్వస్తిష్ఠ ౧౦
బ్రహ్మన్ప్రవ-అగ్నీ
బ్రహ్మన్ప్రచ-యమా
పృథివీంతపసః
అనాధృష్యా
మిత్రావరుణయోః ౧౫
స్థూపసదామె
స్తంమాతసె
విషురూపై
దశప్రాచీః
ద్యుతానస్య ౨౦
మయిరుక్
అపశ్యంగోపాం
స్వాహాసమగ్ని
ఊర్ధ్వఇమ
గర్భోదైవానామ్ ౨౫
అన్తరిక్షప్ర
దైవస్యత్వాసవితుః
అదిత్యాఉష్ణీషం
ఘర్మాయశిగ్ంష ।
గాయత్రోసి ౩౦
అన్తరిక్షెణత్వా
* సముద్రాయత్వా
బృహస్పతయెత్వా
అహర్దివాభీః
* ఇషేపిపిహి । ౩౫
యజమానాయ

అముష్యత్వా
అహ్నాజ్యోతీః
ఏషాతేఅగ్నే
* ఘర్మయా తేదివి ౪౦
ఘర్మయా తేపృథి
వయమనుక్రామామ
శిశుజనధాయాః ।
రన్తిర్నామాసి
వృషా ౪౫
నమస్తే అస్తు
ధియోహిన్వానః
దుర్మిత్రాస్తస్మై
* అస్యసమ్మఖః
* యద్వైతద్వ్రకసః ౫౦
* యదీక్షితః
* దీర్ఘాముఖి
* త్వష్టాదుటాకః
* యద్వైతద్ధ్రాతాని
* ప్రసార్యసక్థ్యౌ ౫౫
* అత్రిణాత్వా
* ఆహ్నారావద్య
* బ్రహ్మణాత్వా
* ఉత్తుదశిమి
* భూర్భువస్స్వాహా ౬౦
* పృథివీసమిత్ ।
తాంవాయుః
సాఽఽదిత్యగ్ం
తచ్ఛకేయం

వర్చసాశ్రియా ౬౫
యశసాబ్రహ్మ
అన్నాద్యేన
* శంనోవాతః
దక్షంమెఅన్యః
ద్యుభిరక్తుభిః ౭౦
శంనోదేవీః
ఆపోజనయథా

5వ ప్రపాఠకము

* దేవావైసత్రం
తేషాంమఖం
తమేకగ్గం
తథ్సత్రయాకానాగ్ం
వారేవృతగ్గ్ం ౫
యద్దస్యాస్సమ
భిషజావైస్థః
* సావిత్రంజుహోతి
దేవతాభ్యై వషట్
యజ్ఞపరుః ౧౦
సఖద్దిరో
తేజసైవ యజ్ఞస్య
అధ్వరకృద్దే
పాజ్యోహియజ్ఞః
త్రిరహరతి । ౧౫
యద్వల్మీకమ్ ।
తస్మాద్ధ్రియత ।
తమేవావరున్ధే

ఆరణ్యాఃపశవః
తెజప్వవాస్మిన్ ౨౦
* పరిశ్రితెకరోతి ।
తస్మాన్నాన్తరాయ్యమ్
తస్మాద్దైవమాహ ।
వీర్యంవై ఛన్దా
అపరిమితం ౨౫
ఛనోభిరేవైనం
తస్మాద్దగ్నిః
దిశాభూతిః ।
అచ్ఛృణత్తి
* బ్రహ్మన్ప్రచరిష్యామో ౩౦
అభిపూర్వం
గాయత్రోహి
యత్ప్రవర్గ్యాః ।
తెజసైవైన
అర్చిరసి ౩౫
అనాధృష్యా
మనోరశ్వాసి
స్వాహామరుద్భిః
ద్వాదశమాసాః
స్తాత్యైవైన ౪౦
అథోరక్షసా
తత్రావైసద్దు
* అగ్నిష్ట్వావసుభిః
సమారుచితో
రోచితస్త్వం ౪౫
* శిరోవాఏతత్

ఋతుభ్యష్ట్వ
అగ్నిష్టామె
పృష్ఠాన్నివా
నహ్యేషన్నిప ౫౦
గ్రైష్మెవైవాస్మ
ద్రివిద్వైవెష్ఠు
గర్భోద్దైవానామి
మత్తిహేగ్యాశకవ్రీనామ్।
నాభీర్దశమీ । ౫౫
ఋచ్చితమపేక్షన్తె
అధీయన్తె
* దైవస్యత్వా-రశనా
మనుష్యనామైః
స్వయ్మైవైనం ౬౦ ☞
బ్రహ్మవైదైవానాం
తస్మాదిన్ద్రో
ఘర్మంపాత
స్వాహాత్వాసూర్యస్య
అన్తరిక్షైణత్వా ౬౫
సువరసిసువమెః
పాఙ్క్తోయజ్ఞః
అప్సువైవరుణ
తస్మాఏవైనం
* విశ్వాఆశాః ౭౦
అశ్వినాఘర్మం
పూర్వమెవోద్దితమ్ ।
ద్రిక్ష్వేవైనం
యత్పృత్యక్ ।

తెజసాస్కన్దాయ । ౭౫
బ్రహ్మన్నైవైనం
తాభ్యఏవైనం ☞
రుద్రాోయర్రుదః
చక్షురస్యప్రమా
యద్యజుషా ౮౦
ప్రాణొవాఇన్ద్రః
సంవత్సరంన
* ఘర్మయాతే
ఏష్వేవల్లొకేషుప్రజా
ప్రాశ్చముద్వాసయతి౮౫
యజ్ఞగ్ంరక్షాగ్ంసి
యత్పృథివ్యాము
అమృత ఏవైనం
ఇయంవాఋతమ్ ।
అనశనాయుకొ ౯౦
వృషాహరీః ।
పూర్వమెవోద్దితమ్ ।
మనుష్యోహి ।
* ప్రజాపతింవై
తత్వామ్నఃపయః ।౯౫
తెజఃప్రవర్గ్యః
తస్మాదుత్తరవైద్యాం
యంద్విష్యాత్ ।
ఇదమహమముష్య
* ప్రజాపతిస్సం ౧౦౦
యోవైవసీయాగ్ంసం
ప్రియెణనామ్నా

యజురారణ్యభాగె
౬వ ప్రపాఠకము
వసవఃప్రవృక్తః ।
అసౌఖల్లువావైష
తస్మాదశ్నుతె । ౧౦౫
* సవితాభూత్వా
యత్త్వైవాః ☞
యదెకాద్దశెహాః ౧౦౮

౬వ ప్రపాఠకము

* పరైయ్యువాగ్ంసం
ఆయుర్విశ్వాయుః
ఇయంనారీ
ఇమమగ్నెచమసం
* యఏతస్యపథః ౫
* ప్రకేతునాబృహతా
ఉదుణసావస్తు
యద్వైదైవస్య
* యన్తేఅగ్నిం
అవసృజపునః ౧౦
* ఆయాతుదైవః
యోస్యకౌష్ఠ్య
లిక్రదుక్రెభిః
* వైశ్వానరెహవిః
శునంవాహాః ౧౫
ప్రవాతావాన్తి
* ఉత్తేతభ్నోమి
ఏషాతేయమ
సవితైతాని
అపూపవాః ౨౦

యజురారణ్యభాగె
7వ ప్రపాఠకము

* ప్రతాస్తేస్వధా
లోకంపృణతా
* ఆరోహతాయుః
త్రమెజీవావీ
* అపేన్దశ్శోశుచత్ ౨౫
త్వగ్ంహివీశ్వతో
* అపేశ్యామ ౨౬

7వ ప్రపాఠకము

* శంనోమిత్రః
* శీక్షాంవ్యాఖ్యాస్యామః ।
* సహనౌయశః ।
వాయుస్సంధానమ్ ।
అన్తేవాస్యుత్తర ౫
అథాధ్యాత్మమ్ ।
* యశ్ఛన్దసాం
కుర్వాణాచీర
యశోజనేఽసాని
భూర్భువస్సువరితివా ౧౦
మహఇత్యాదిత్యః ।
మహఇతిబ్రహ్మ ।
సయఏషోన్తః
సువరిత్యాదిత్యే ।
పృథివ్యన్తరిక్షం ౧౫
ఓమితిబ్రహ్మ
ఋతంచస్వాధ్యాయ
అహంవృక్షస్య
* వెదమానూచ్య

యజురారణ్యభాగె
8,9వ ప్రపాఠకము

దెవపితృకార్యాభ్యాం ౨౦
నొఽఇతరాణి ।
యెతత్రాబ్రాహ్మణా
* శంనోమిత్రః ౨౩

8వ ప్రపాఠకము

* బ్రహ్మవిదాప్నోతి
అన్నాద్వైప్రజాః
ప్రాణందెవాః
యతోవాచో
విజ్ఞానంయజ్ఞం ౫
అసన్నెవసః
అసద్వాఇదం
భీషాస్మాద్వాతః
యతోవాచో ౯

9వ ప్రపాఠకము

* భృగుర్వై
అన్నంబ్రహ్మేతి
ప్రాణోబ్రహ్మేతి
మనోబ్రహ్మేతి
విజ్ఞానంబ్రహ్మేతి ౫
ఆనన్దొబ్రహ్మేతి
అన్నంననిన్ద్యాత్
అన్నంనపరిచక్షీత ।
అన్నంబహుకుర్వీత ।
* నకంచనవసతౌ ౧౦

యజురారణ్యభాగె
10వ ప్రపాఠకము

ద్రావిడపాఠః

10వప్రపాఠకము

* అమ్భస్యపారె
తద్దెవర్తం
నసందృశె
త్రీణిపదా
ప్రతూగ్ంశ్చమహ్యం ౫
తన్నోగరుడః
భూమిర్ధేను
సుమిత్రానఆపః
తత్రోరాత్రి రజాయత
నవస్సువస్సగ్ం ౧౦
వృషోపవిత్రె
భూరగ్నయెపృథివ్యై
* భూరగ్నయెచ
పాహినోఅగ్నఏనసె
యశ్ఛన్దసాం ౧౫
నమోబ్రహ్మణెధారణంమె
ఋతంతపః
* యథావృక్షస్య
అణోరణీయాన్
హగ్ంసశ్శుచిషత్ ౨౦
మధువాతా
వయంనామ
నకర్మణా
* సహస్రశీర్షం
అనన్తమవ్యయం ౨౫

* ఋతగ్ంసత్యం
* ఆదిత్యోవాఏషః
* ఆదిత్యోవైతేజః
* ఘృణిస్సూర్యః
* సర్వోవైరుద్రః ౩౦
* కద్రుద్రాయ
* నమోహిరణ్యబాహవే
* యస్యవైకఙ్కతీ
* కృణుష్వపాజః
* అదితిర్దేవాః ౩౫
* ఆపోవాఇదగ్ం
* ఆపఃపునన్తు
* అగ్నిశ్చమా
* సూర్యశ్చమా ౪౦
* ఆయాతువరదా
* ఓంభూః ।
* ఓంభూర్భువః
* ఓంతద్బ్రహ్మ ।
* ఉత్తమేశిఖరే ౪౫
* ఓమన్తశ్చరతి
* అమృతోపస్తరణమసి
* ప్రాణేనివిష్టో
* ప్రాణేనివిష్టః శివో
* అమృతాపిధానమసి ౫౦
* శ్రద్ధాయాంప్రాణే
* ప్రాణానాంగ్రన్థిరసి
* అఙ్గుష్ఠమాత్రః
* మేధాదేవీ

* మేధాంమఇన్ద్రః ౫౫
* అప్సరాసు
* ఆమాంమేదా
* సద్యోజాతం
* వామదేవాయ
* అఘోరేభ్యః ౬౦
* తత్పురుషాయ
* ఈశానస్సర్వ
* బ్రహ్మమేతు
* బ్రహ్మమేధయా ।
* మధుద్యోరస్తునః ౬౫
* బ్రహ్మమేధవా
* ప్రాణాపాన
* వాఙ్మనశ్చక్షు
* శిరఃపాణి
* త్వక్చర్మ ౭౦
* శబ్దస్పర్శ
* పృథివ్యప్తేజో
* అన్నమయ
* వివిట్టిస్వాహా
* ఘషోత్క్యాయస్వాహా ౭౫
* ఉత్తిష్ఠపురుషా
* ఓగ్ంస్వాహా ।
* సత్యంపరం
* ప్రాజాపత్యోహారుణిః
* తస్యైవంవిదుషః ౮౦

ఆన్ధ్రపాఠః

* అమ్భస్యపారే
తదైవతణం
న సందృశే
త్రిణేపదా
పశూగ్ంశ్చ ౫
తన్నోనన్దిః
తన్నోనారసిగ్ంహః
ఏవానోదూర్వా
మృతికేప్రతిష్ఠితే
* బ్రహ్మజజ్ఞానం ౧౦
స్వస్తినోమఘవా
మహేరణాయ
యద్దపాంక్రూరం
సముద్రాదర్ణవాదధి
సన్నస్సువస్సగ్ం ౧౫
జాతవేదసే
* భూరన్నమగ్నయే
* భూరగ్నయేపృథివ్యై
* భూరగ్నయేచ
* పాహినోఅగ్న ౨౦
* పాహినో-ఏక
* యశ్ఛన్దసాం
* నమోబ్రహ్మణే
* ఋతంతపః
* యథావృక్షస్య ౨౫
* అణోరణీయాన్

హగ్ంసశ్శుచిషత్
త్రిధాహితం
* సహస్రశీర్షం
అన్తర్బహిశ్చ ౩౦
* ఆదిత్యోవా ఏషః
* ఆదిత్యోవై తేజ
* నిధనపతయే
* భవాయనమః ।
* సద్యోజాతం ౩౫
* వామదేవాయ
* అఘోరేభ్యః
* తత్పురుషాయ
* ఈశానస్సర్వ
* నమోహిరణ్య ౪౦
* ఋతగ్ంసత్యం
* సర్వోవైరుద్రః
* కద్రుద్రాయ
* యస్యవైకఙ్కతీ
* కృణుష్వపాజః ౪౫
* అదితిర్దేవాః
* ఆపోవాఇదగ్ం
* ఆపఃపున న్తు
* అగ్నిశ్చ
* సూర్యశ్చ ౫౦
* ఓమిత్యేకాక్షరం
* ఆయాతువరదా
* ఓజోసి
* ఉత్తమే

* ఘృణిస్సూర్యః ౫౫
* బ్రహ్మమేతుమామ్ ।
* బ్రహ్మమేధయా ।
* బ్రహ్మమేధవా ।
* మేధాదేవీ
* మేధాంమఇన్ద్రః ౬౦
* ఆమాంమేధా
* మయిమేధాం
* అపైతుమృత్యుః
* పరంమృత్యో
* వాతంప్రాణం ౬౫
* అముత్రభూయాత్
* హరిగ్ంహరన్తం
* శల్కైరగ్నిం
* మాభేదో
* మానోమహాన్తం ౭౦
* మానస్తోకే
* ప్రజాపతేనత్వత్
* స్వస్తిదా
* త్ర్యమ్బకం
* యతేసహస్రం ౭౫
* మృత్యవే
* దేవకృతస్య
* యద్వోదేవాః
* కామోకార్షీత్
* మన్యురకార్షీత్ ౮౦
* తిలాన్జుహోమి
* తిలాఃకృష్ణా

* ప్రాణాపాన
* పృథివ్యాపః
* అగ్నయేస్వాహా । ౮౫
* రక్షోదేవజనేభ్యః
* దివేస్వాహా ।
* దేవేభ్యస్స్వాహా
* ఓంతద్బ్రహ్మ ।
* శ్రద్ధాయాం ప్రాణేనివిష్టః ౯౦
* శ్రద్ధాయామపానేనివిష్టః
* శ్రద్ధాయాంప్రాణేనివిష్టః
* అఙ్గుష్ఠమాత్రః
* వాఙ్మఆసన్ ।
* వయస్సుపర్ణాః ౯౫
* ప్రాణానాం గ్రన్థిః
* నమోరుద్రాయ
* త్వమగ్నేద్యుభిః
* శివేనమే
* సత్యంపరం ౧౦౦
* ప్రాజాపత్యో
* తస్యైవం ౧౦౨

ఏకాగ్నికాణ్డే 1వ ప్రపాఠకము

ఏకాగ్నికాణ్డే

1వ ప్రపాఠకము

* ప్రసుగ్మన్తా
* హిరణ్యవర్ణాః
* సోమఃప్రథమః
* అతీష్మేమం ౫
* సత్యేనోత్తభితా
* తామన్దసానా
* శర్మవర్మేదం
* ఇహగావః
* ఉదీర్ష్వాతః ౧౦
* అపశ్యంత్వా
* ఆరోహోరుం
* విష్ణుర్యోనిం
* క్షరోమితెప్రాజా
* ప్రాతర్గ్నిం ౧౫
* ఇమాంఖన్నామ్యో
* ఉదసౌసూర్యః
* అక్షీభ్యాంతే ౧౮

ఏకాగ్నికాణ్డే ౨వ ప్రపాఠకము

౨వ ప్రపాఠకము

* ఉష్ణేనవాయో
* ఆయుర్దాదేవ
* ఆగన్త్రాసమగన్మహి
* యోగేయోగే
* సుశ్రవస్సుశ్రవసం ౫
* పరిత్వాఽగ్నె
* ఇమగ్గంస్తోమ
* ఆయుష్యంవర్చస్యం
* మయిపర్వత
* త్రైవిద్యాయై ౧౦
* ధాతాదదాతునః
* అశ్మాభవపరశుః
* మాతెకుమారగం
* నక్తంచారిణః
* యద్భూమేఃక్రూరం౧౫
* కూర్కురస్సుకూర్కురః
* ఇన్ద్రజహి
* పరమేష్ఠ్యసి
* యస్మేమాతా
* పృథివీతేపాత్రం ౨౦
* ఉక్థ్యశ్చాస్యతిరాత్రశ్చ
* యాతేప్రైషార్ధాట్యా౨౩

హరిః ఓమ్

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

***

అథసగ్ంహితాయాం

అకారది పఞ్చాశదః

అవధూతగ్ం	౧-౧-౯
అసియజ్ఞియం	౧-౨-౧౦
అపిక్రన్తామి	౧-౨-౧౩
అగ్ంశునాతె	౧-౨-౧౮
అగ్నేరాతిథ్యం	౧-౨-౨౦
అగ్ంశురగ్ంశు	౧-౨-౨౪
అసిరాయస్పోష	౧-౩-౯
అత్యన్యానగాం	౧-౪-౯
అయంవాంమిత్రా	౧-౪-౯
అయంవేనః	౧-౪-౨౫
అదబ్ధేభిః	౧-౪-౩౦
అగ్న ఆయూగ్ం	౧-౪-౬౦
అసావిసోమః	౧-౪-౬౭
అనుమాష్టు౯	౧-౫-౨౫
అధ్వరేషురాజ౯	౧-౫-౩౬
అయజ్ఞోవా	౧-౫-౪౪
అగ్నిహోత్రం	౧-౬-౨
అగ్నిబ్రి౯హద్వయా	౧-౬-౪౪
అసిసత్యశుష్మం	౧-౬-౨
అగ్నిర్మాదురిష్టా	౧-౬-౮
అసిజుష్టింతె	౧-౬-౧౦
అగన్మసువః	౧-౬-౧౭
అనమైవైనైనాః	౧-౬-౨౬
అధిశ్రియాత్వాజ్యం	౧-౬-౩౨
అజనయ౯యె	౧-౬-౪౨
అన్నాద్యమాత్మ౯	౧-౬-౪౪
అహందేవయజ్యయా	౧-౬-౪౫
అర్చన్త్యర్క౯ం	౧-౬-౪౮
అగ్ంహోముచం	౧-౬-౪౯
అస్త్రైశరీరం	౧-౭-౮
అన్వాహరతి	౧-౭-౧౨
అగన-ఇత్యాహ	౧-౭-౨౫
అన్తరమృతం	౧-౭-౩౩
అమీవాః	౧-౭-౩౬
అగ్నిరేకాక్షరేణా	౧-౭-౪౩
అన్వహమాసాః	౧-౭-౪౭
అనుమత్యై	౧-౮-౧
అగ్నయేనీకవతె	౧-౮-౫
అక్షన్నమీ	౧-౮-౮
అగ్నయేగృహ	౧-౮-౧౮
అర్ధేతస్థాపాం	౧-౮-౨౦
అత్యగ్ంహః	౧-౮-౨౬
అగ్నావిష్ణూమహి	౧-౮-౩౮
అపక్రామతః	౨-౧-౩
అవరున్ధేసంవత్సరం	౨-౧-౧౨
అసావాదిత్యోన	౨-౧-౨౧
అచాయత్వః	౨-౧-౨౬
అన్నంప్రియచృతి	౨-౧-౩౭
అగృష్ణదస్త్యైవ	౨-౧-౪౨
అసావాదిత్యః	౨-౧-౪౮
అపాంచౌషధీనాం	౨-౧-౫౫
అసుర్యమృతావా	౨-౧-౬౬
అగ్నయేపథి	౨-౨-౬
అభివావిమః	౨-౨-౧౦
అగ్నయేకామాయ	౨-౨-౧౧
అష్టాకపాలంనిర్వ	౨-౨-౧౪
అగ్నయేఒన్నవతె	౨-౨-౧౫
అభిసంభవతః	౨-౨-౨౧
అథోదేవతావివ	౨-౨-౨౭
అగ్ంహోముచే	౨-౨-౩౮
అపహన్తీన్ద్రియ	౨-౨-౩౯
అవరుధ్యమానోవా	౨-౨-౪౪
అస్మైచ్చక్షుర్ధత్తః	౨-౨-౪౯
అసావాదిత్యోన	౨-౨-౫౩
అస్మాఅను	౨-౨-౫౯
అగ్నేదాదాశుషే	౨-౨-౬౯
అవగతాస్యవిట్	౨-౩-౪
అర్యమ్ణేచరుం	౨-౩-౨౦
అస్మైదానకామాః	౨-౩-౨౧
అపపత్తేనైవ	౨-౩-౨౨
అగ్నింవాపితస్య	౨-౩-౪౧

అసురాజ్ఞయామ ౨-౪-౨
అగ్నయేపత్రీక ౨-౪-౪
అభ్రాతృవ్యోయత్ ౨-౪-౮
అకృష్టపచ్యమితి ౨-౪-౧౪
అగ్నేగోభిర్నః ౨-౪-౧౫
అహోరాత్రాభ్యాం ౨-౪-౨౮
అవరున్ధేతాపర్ణం ౨-౪-౩౫
అన్యాదేవతా ౨-౪-౩౮
అన్యజగతరసువః ౨-౪-౪౬
అభ్యజ్యేకృతస్యై ౨-౫-౭
అమావాస్యాయాం ౨-౫-౧౨
అద్యవసువసతీ ౨-౫-౨౧
అబ్యుదేతితేధా ౨-౫-౨౮
అభ్యారోహతియథా
అయజ్ఞావాఏషః ౨-౫-౪౪
అగ్నేమహాగ్ంఅసి ౨-౫-౫౧
అవరున్ధేచతుశ్చత్వా ౨౫-౬౦
అభవన్పరాసురా ౨-౫-౬౯
అన్యాయన్త్యుప ౨-౫-౭౧
అపశ్యన్పురోడాశం ౨-౬-౧౬
అవార్ణత్యేవ ౨-౬-౧౭
అగ్నేస్త్రయః ౨-౬-౩౦
అగ్నేపశ్యత్ ౨-౬-౩౯
అకృన్తణయవేన ౨-౬-౪౫
అగ్నీధఅదధాతి ౨-౬-౪౯
అంగిరఃతస్మై ౨-౬-౬౨
అమిత్రామర్దాయ ౨-౬-౬౩
అగ్నినారయిం ౩-౧-౩౫
అవేక్షేతైషః ౩-౨-౧౦
అగ్నిఃపృథివ్యాయమః ౩-౨-౧౪
అస్మ్యార్ఞంమహ్యాం ౩-౨-౨౭
అపహానీతపురా ౩-౨-౩౯
అగ్నేతేజస్విణ్ ౩-౩-౧
అముచ్యపురిత్యాహ ౩-౩-౯
అవరున్ధఏతావత్ ౩-౩-౧౪
అప్రతీత్తంమయి ౩-౩-౨౩
అముష్మిన్లోకే ౩-౩-౨౫
అగ్నిర్భూతానాం ౩-౪-౧౬
అవరున్ధేమధ్యతః ౩-౪-౩౧
అగ్నినాదేవేన ౩-౫-౧౦
అసిప్రజాపతయే ౩-౫-౨౭
అవరున్ధేజ్యేష్ఠాః ౩-౫-౩౦
అగ్నేవిశ్వేభిః ౩-౫-౩౩
అసిపృథివ్యాః ౪-౧-౪
అగ్నింమనసా ౪-౧-౯
అథర్వణః ౪-౧-౧౨
అగ్నిశ్చేదం ౪-౧-౩౬
అన్తర్విభాతి ౪-౧-౪౨
అగ్నేయం యజ్ఞం ౪-౧-౪౩
అఙ్గిరశ్శతం ౪-౨-౩
అన్నపతేన్నస్య ౪-౨-౧౦
అస్మిణహవ్యా ౪-౨-౧౧
అపేతవీత ౪-౨-౧౪
అప్సువాయజతో ౪-౨-౧౬
అగ్నఆరోహ ౪-౨-౧౭
అరేపసా ౪-౨-౧౯
అయస్మయంవిచృతా ౪-౨-౨౦
అభ్యస్థాద్విశ్వాః ౪-౨-౩౩
అసిసామాజిన్వ ౪-౨-౩౮
అపాంత్వేమణ ౪-౩-౧
అయంపురోభువః ౪-౩-౨
అపామతిందుర్మతిం ౪-౩-౮
అగ్నేర్భాగోసి ౪-౩-౧౬
అన్యసుమతో ౪-౩-౨౪
అగ్నేజాతాణ ౪-౩-౨౬
అప్సోనామ ౪-౩-౨౭
అగ్నివర్ణతాణి ౪-౩-౨౯
అయంపురోహరికేశః ౪-ద-౭
అనుమ్లోచన్తీచా ౪-౪-౮
అగ్నిమూర్ధాధార్ ౪-౪-౧౦
అసిస్తనయిత్ను ౪-౪-౨౧
అగ్నినావిశ్వాషాట్ ౪-౪-౨౪
అర్యమాదేవతా ౪-౪-౨౭
అనాతురం ౪-౫-౨౨

అశ్మన్నూర్జం ౪-౬-౧
అప్సుషదేవట్ ౪-౬-౨
అపానదాః ౪-౬-౫
అపాంగర్భం ౪-౬-౯
అతిగ్నేభరన్తు ౪-౬-౧౩
అస్మాకంవీరాః ౪-౬-౧౯
అహం! సువర్యన్తః ౪-౬-౨౨
అగ్నావిష్ణూ ౪-౮-౧
అశ్మాచమె ౪-౮-౯
అగ్నిశ్చమ ఇ౯ ౪-౮-౧౧
అగ్ంశుశ్చమె ౪-౮-౧౩
అగ్ంశుమె ఘ ౪-౮-౧౬
అగ్నింయునజ్మి ౪-౮-౨౪
అదబ్ధోగోపాః ౪-౮-౩౧
అగ్నేర్మన్వే ౪-౮-౩౩
అగ్నిస్తేన ౫-౧-౩
అభ్యదిత్యాహ ౫-౧-౧౦
అవరున్ద్ధేముంజాః ౫-౧-౪౬
అజిఘాగ్ంసః ౫-౧-౫౧
అగ్నేబృహత్ ౫-౨-౫
అన్నపతే ౫-౨-౭
అపచితిమాః ౫-౨-౧౧
అగ్నిర్వ్యావాః ౫-౨-౧౨
అనామృతఏవ ౫-౨-౧౫
అనవరుద్ధస్య ౫-౨-౩౦
అగ్నేతవశ్రవః ౫-౨-౩౧
అముష్మిన్లోకఉప ౫-౨-౪౦
అగ్నిర్వైశ్వానరః ౫-౨-౪౨
అమృతగ్ంహిరణ్యం ౫-౨-౫౦
అపస్యాఅపశ్యత్ ౫-౨-౫౬
అస్మైయఆసాం ౫-౨-౫౯
అసువర్గ్యమస్య ౫-౨-౬౦
అగ్నేర్వాగోసీతి ౫-౩-౨౬
అన్నగ్ంసప్తదశ ౫-౩-౧౮
అసీతిపశ్చాత్ ౫-౩-౧౯
అగ్నేజాతాః ౫-౩-౨౩
అశ్రివ్యన్తై ౫-౩-౨౬
అథోతేజసా ౫-౩-౪౩
అస్మిన్దధాతి ౫-౩-౪౬
అధిపత్నీర్నామ ౫-౪-౮
అథోరూపేణ ౫-౪-౭
అజాయాంఘర్మం ౫-౪-౧౧
అథేయత్యథే ౫-౪-౧౨
అశ్మన్నూర్జమితి ౫-౪-౧౪
అష్టాక్షరాగాయత్రీ ౫-౪-౧౮
అహుతాదోన్యే ౫-౪-౨౦
అసురానజయన్ ౫-౪-౨౮
అశ్మానంనిదధాతి ౫-౪-౨౭
అన్నస్యరూపగ్ం ౫-౪-౩౯
అగ్నిర్దేవేభ్యః ౫-౪-౪౩
అభిజయతి ౫-౪-౪౬
అభిమృశతి ౫-౪-౪౯
అపానీతివా ౫-౫-౯
అగ్న ఆయాహి ౫-౫-౨౬
అన్వహమేవైనం ౫-౫-౨౮
అగ్నఉదధే ౫-౫-౩౮
అన్యేశతరుద్రీయం ౫-౫-౪౦
అన్నంవషషః ౫-౫-౪౬
అనుపరిక్రామం ౫-౫-౪౮
అపాంనప్త్రే ౫-౫-౫౦
అలజఅన్త ౫-౫-౫౭
అశ్వస్తూపరః ౫-౫-౬౧
అగ్నయేనీకవతే ౫-౫-౬౨
అరణ్యమ ౫-౬-౪
అపాంగ్రిహాః ౫-౬-౫
అన్నమవ ౫-౬-౮
అస్మైనవాః ౫-౬-౧౨
అన్యేవావై ౫-౬-౧౪
అభ్యారోహతి ౫-౬-౨౬
అగ్నేర్వై ౫-౬-౨౮
అమూంచోప ౫-౬-౩౫
అదిత్యైత్రియః ౫-౬-౪౬
అశ్వమేధః ౫-౮-౧౯
అబ్రిపీథ్వః ౫-౮-౨౦
అభవణథ్వః ౫-౮-౨౧

అగ్నివైశ్వ ౫-౭-౩౨
అవరుధ్య ౫-౭-౪౧
అహర్మాగ్ంసేన ౫-౭-౫౨
అగ్నేఃపక్షతి ౫-౭-౫౩
అగ్నిఃపశురాసీత్ ౫-౭-౫౭
అథోపఞ్చ ౬-౧-౩౫
అగ్నీషోమావిష్ట్వా ౬-౧-౩౬
అప్రియాజం ౬-౧-౩౭
అపక్రామ్యాతిష్ఠత్ ౬-౧-౪౪
అనుత్వామాతా ౬-౧-౫౨
అచ్ఛయాతి ౬-౧-౬౨
అహరత్తస్మాత్ ౬-౨-౪
అకుర్వతతైః ౬-౨-౬
అగ్నిశ్చవా ౬-౨-౭
అగ్నిమేవవరూథం ౬-౨-౧౪
అన్యన్ముఖం ౬-౨-౧౭
అవరున్ధేపశు ౬-౨-౩౩
అగ్నేఅఙ్గిరః ౬-౨-౩౬
అసీతిసగ్ంహన్తి ౬-౨-౩౭
అనుదత ౬-౨-౩౮
అకాయన్త ౬-౨-౪౦
అస్థాన్యశాతయత ౬-౨-౪౪
అగ్నిష్వాంతస్య ౬-౩-౨౩
అపిదధ్యాత్ ౬-౩-౨౯
అగ్నినావై ౬-౩-౩౬
అన్వేతినాన్తం ౬-౩-౪౯
అవతేసఖాయః ౬-౩-౫౯
అభిసమేతి ౬-౪-౫
అష్ఠీవ్యత్యాహ ౬-౪-౨౪
అన్వాభజధ్వ ౬-౪-౨౯
అరిక్తాని ౬-౪-౪౧
అన్యభాగిత్రవ్యః ౬-౪-౪౩
అనుదన్తయాః ౬-౪-౪౫
అర్ధ్యఞ్వాజ్యాగ్రిణః ౬-౪-౭
అదితిఃపుత్రాకామా ౬-౫-౧౮
అన్తర్యామపాత్రేణ ౬-౫-౨౩
అవభృథయజాగ్ంషి ౬-౬-౬
అపహన్తిపురుష ౬-౬-౧౦
అనుపశవః ౬-౬-౧౫
అగ్నిమేవ ౬-౬-౪౦
అన్వసృజ్యత ౭-౧-౬
అఙ్గిరసోవై ౭-౧-౧౧
అభిప్లవః ౭-౧-౧౨
అహన్ధ్వ్రమ ౭-౧-౧౩
అర్ధయతి ౭-౧-౨౭
అత్రిరదదాత్ ౭-౧-౩౩
అహరత్తేన ౭-౧-౩౮
అగ్నయే వాయ ౭-౧-౪౩
అగ్నయే సవిత్రే ౭-౧-౪౫
అగ్నయే హర్తం ౭-౧-౫౨
అస్మాఇమె ౭-౨-౧౧
అహస్తస్మై ౭-౨౩౩
అగ్నిష్టోమః ౭-౨-౩౫
అసావాదిత్యః ౭-౩-౨౫
అర్వాఙ్యజ్ఞ ౭-౩-౩౦
అగ్నినాతపః ౭-౩-౩౫
అగ్ంసాభ్యాం ౭-౩-౩౮
అశ్వైృతాయ ౭-౩-౩౯
అహరేకః ౭-౪-౧౯
అభిసంపద్యన్తే ౭-౪-౩౫
అద్భ్యస్వాహా ౭-౪-౪౦
అమ్బేఅమ్బాలి ౭-౪-౪౭
అనన్తినాతిఙం ౭-౫-౧౭
అర్క్యేణవై ౭-౫-౨౮
అమనసేస్వాహా ౭-౫-౩౬
అగ్నయేగాయత్రా ౭-౫-౩౮
అభిజిత్యాఇతి ౭-౫-౪౧
అగ్నయోగ్ంహో ౭-౫-౪౯
అగ్నయేసమనమత్ ౭-౫-౫౦

ఆ

అదదఇన్ద్రస్య ౧-౧-౧౩
ఆపఉన్దన్తు ౧-౨-౧
ఆకూత్యై ౧-౨-౩
ఆదదబుతస్య ౧-౩-౧౮
ఆదదేగ్రావా ౧-౪-౧

ఆవాయో ఉప	౧-౪-౫
ఆప్యాయస్వ	౧-౪-౩౩
ఆతిష్ఠవృత్రో	౧-౪-౩౮
ఆహోర్జో హ్యేతా	౧-౫-౩౨
ఆస్యవీరః	౧-౫-౩౪
ఆదిత్యోవా	౧-౫-౩౯
ఆహితాగ్నేరాశీః	౧-౫-౪౨
ఆప్యాయతాం	౧-౬-౧౫
ఆశీర్గచ్ఛతి	౧-౬-౩౭
ఆజగామాపర	౧-౬-౫౦
ఆప్త్యైదేవావై	౧-౭-౧౩
ఆహేయంవై	౧-౭-౨౨
ఆగ్నేయమష్టాక	౧-౮-౩
ఆగ్నేయంహిరణ్యం	౧-౮-౩౩
ఆగ్నేయమష్టాకపా	౧-౮-౩౫
ఆగ్నేయం	౧-౮-౩౬
ఆలభేతాదిత్యాక	౨-౧-౧౦
ఆగ్నేయీంకృష్ణగ్రీ	౨-౧-౧౧
ఆలభేతప్రజా	౨-౧-౨౩
ఆశ్వినంధూమ్రి	౨-౧-౫౭
ఆయుర్దాధాతి	౨-౨-౧౩
ఆదిత్యంచరుం-ప పేత్	౨-౨-౩౦
ఆగ్నావైష్ణవం	౨-౨-౪౬
ఆగ్నావైష్ణవమేకాదశ	౨-౨-౫౧
ఆదిత్యంచరుంనిః	౨-౩-౨౬
ఆమనస్యదేవా	౨-౩-౩౬
ఆహప్రాణమేవ	౨-౩-౪౪
ఆసన్నానితేన	౨-౪-౩
ఆసీద్యదివా	౨-౪-౩౭
ఆసీత్సకపిం	౨-౫-౨
ఆవదధిదేవా	౨-౫-౩౮
ఆస్తాంతేదేవాః	౨-౫-౪౫
ఆఘారమాఘార్య	౨-౫-౬౮
ఆయుష్టఆయుర్దా	౨-౫-౭౦
ఆర్తిమార్చ్ఛేత్	౨-౬-౪౩
ఆహేత్యాహ	౨-౬-౫౧
ఆయుష్మన్తస్సహ	౩-౧-౨౭
ఆహుతంప్రజా	౩-౧-౩౮
ఆహుః ప్రజా	౩-౨-౩౦
ఆదాయతదేభ్య	౩-౩-౨౦
ఆయుర్దాఅగ్నే	౩-౩-౨౨
ఆహద్యావాపృథివీ	౩-౪-౩
ఆవాయో ఆకూ	౩-౪-౫
ఆహయదేవ	౩-౪-౧౩
ఆహుతయోవా	౩-౪-౨౪
ఆయతనేశమయతి	౩-౪-౨౬
ఆదదీయేతి	౩-౪-౨౭
ఆహదేవావైక్షయాః	౩-౫-౬
ఆసముద్రాత్	౩-౫-౧౭
ఆదిత్యాస్త్వా	౪-౧-౨౧
ఆహుః యస్యేమా	౪-౧-౩౩
ఆయన్నక్షం	౪-౧-౩౪
ఆకూతిమగ్నిం	౪-౧-౩౫
ఆచప్పుష్కరం	౪-౨-౩౪
ఆదిత్యంగర్భం	౪-౨-౪౨
ఆశుస్త్రివృద్భాన్తః	౪-౩-౧౫
ఆసీత్పఞ్చదశభిః	౪-౩-౧౯
ఆదిత్యాస్తేదేవాః	౪-౪-౫
ఆదిత్యానాంతేతే	౪-౪-౩౧
ఆశుశ్శిశాన	౪-౬-౧౬
ఆహుస్తే	౪-౬-౩౫
ఆనిషత్తః	౪-౭-౨౫
ఆనతేన్ధానా	౪-౭-౨౬
ఆగః కృధీషు	౪-౭-౩౯
ఆహసమృద్ధ్యై	౫-౧-౪
ఆహయఏవ	౫-౧-౧౯
ఆహరాసభః	౫-౧-౨౭
ఆత్మానమా	౫-౧-౪౨
ఆప్త్యైన్యానయా	౫-౧-౩౫
ఆరణ్యాఉభయా	౫-౪-౪౪
ఆపోవరుణస్య	౫-౫-౧౮
ఆగ్నేయఃకృష్ణగ్రీ	౫-౫-౬౦
ఆవిశస్వశం	౫-౭-౮
ఆయానీతి	౫-౭-౨౨
ఆదిత్యస్తాక	౫-౭-౨౩

ఆపోవై ౫-౭-౩౮
అనన్దంనన్దధునా ౫-౭-౫౧
ఆదిత్యానాం ౬-౧-
ఆపోదేవీః ౬-౧-౧౨
ఆశిరమవ ౬-౧-౩
ఆపతిఃప్రాణం ౬-౨-౧౦
ఆహాగ్నీత్ ౬-౩-౨
ఆగ్రీవ్ణ్ణః ౬-౩-౬
ఆహబ్రహ్మవై ౬-౩-౩౩
ఆఘారయత్తతః ౬-౩-౩౭
ఆతానాస్త్రేభ్యః ౬-౩-౪౪
ఆహైష్వై ౬-౪-౧౯
ఆత్మానమేవ ౬-౫-౫
ఆయుర్వాఏతత్ ౬-౫-౬
ఆయుర్దధాతి ౬-౫-౮
ఆహప్రజావా ౬-౫-౨౯
ఆపోవాఇదం ౭-౧-౧౪
ఆయనాయ ౭-౧-౪౨
ఆసిష్యతే ౭-౧-౫౦
ఆర్తవాః ౭-౨-౨౦
ఆదిత్యాఅకామ ౭-౩-౯
అవ్పృష్టైసువ ౭-౩-౩౨
ఆమేగృహాః ౭-౩-౩౪
ఆదిత్యాఅకామయ ౭-౪-౨౨
ఆప్త్యైపఙ్క్తిభిః ౭-౫-౨౬
ఆబ్రహ్మణ ౭-౫-౪౪
ఆక్రాన్వాజీ ౭-౫-౪౫
అగ్నేయోష్టా ౭-౫-౪౮

ఇ

ఇషేత్వా ౧-౧-౧
ఇయంతేశుక్ర ౧-౨-౯
ఇయంగీః । ౧-౨-౩౧
ఇషేత్వోపవీః ౧-౩-౧౨
ఇన్ద్రాగ్నీఆగతం ౧-౪-౧౬
ఇన్ద్రమరుత్వాఇహ ౧-౪-౧౯
ఇన్ద్రమిద్దరి ౧-౫-౩౬
ఇత్యాహసప్త ౧-౫-౬
ఇన్వాఉపస్తీర్ణ ౧-౬-౨౩
ఇన్ద్రంవోవిశ్వతః ౧-౬-౪౬
ఇయంవైప్రజాః ౧-౭-౧౦
ఇత్యాహప్రజాపతిం ౧-౭-౧౪
ఇన్ద్రస్యవజ్రోసి ౧-౮-౨౯
ఇన్ద్రోవలస్య ౨-౧-౨౯
ఇన్ద్రమేవస్వేన ౨-౧-౩౩
ఇన్ద్రంవోవిశ్వతః ౨-౨-౬౦
ఇన్ద్రియాన్నృజ ౨-౨-౪౦
ఇధ్మేసన్నహ్యేత్ ౨-౨-౪౧
ఇతీన్ద్రమేవ ౨-౨-౪౩
ఇతాసుర్భవతి ౨-౨-౫౭
ఇన్ద్రియంబ్రహ్మ ౨-౩-౧౬
ఇన్ద్రియేణా ౨-౩-౪౯
ఇత్యబ్రవీత్తే ౨-౪-౬
ఇదమస్మితత్తే ౨-౪-౮౧
ఇన్ద్రశ్శత్రురభవత్ ౨-౫-౯
ఇన్ద్రంవృత్రంజఘ్ని ౨-౫-౧౫
ఇష్టిమపశ్యన ౨-౫-౨౩
ఇత్యాన్వాహమాసా ౨-౫-౪౨
ఇతివృణీధ్వం ౨-౫-౫౦
ఇత్యాహాగ్నిం ౨-౫-౫౫
ఇమేలోకాః ౨-౫-౬౬
ఇడోయజతి ౨-౬-౨
ఇతిస్వాహాకారేణ ౨-౬-౬
ఇతిబ్రూయాత్ ౨-౬-౧౫
ఇయంవైరథన్తరం ౨-౬-౩౭
ఇత్యాహప్రజావా ౨-౬-౪౧
ఇతియోపగురాతై ౨-౬-౫౮
ఇమంయమప్రస్తరం ౨-౬-౭౦
ఇష్టగోవా ౩-౧-౨౦
ఇన్ద్రియమేవ ౩-౨-౩౮
ఇత్యాహాగ్నిర్వై ౩-౩-౨౭
ఇదంవామాస్యే ౩-౩-౩౨
ఇమేవైసహాస్తాం ౩-౪-౭
ఇత్యాహయథా ౩-౪-౧౧
ఇవఖలువై ౩-౪-౩౦
ఇత్యాహపిత్రూణ ౩-౫-౮

ఇత్యాహప్రజాపతి ౩-౫-౨౮
ఇమామగృభ్ణన్ ౪-౧-౫
ఇతిత్వాహం ౪-౨-౨౧
ఇన్ద్రాగ్నీరోచనా ౪-౨-౯౬
ఇన్ద్రాగ్నీఅవ్యథ ౪-౩-౧౧
ఇయమేవసాయా ౪-౨-౧౩
ఇన్ద్రాగ్నిభ్యాం ౪-౪-౧౮
ఇషుమద్భ్యః ౪-౫-౮
ఇధ్మశ్చమె ౪-౭-౧౫
ఇదనుమతే ౪-౭-౩౮
ఇత్యాహతస్మాదగ్నిః ౫-౧-౩౮
ఇమమేవతేన ౫-౨-౭
ఇన్ద్రాగ్నీఅవ్యథమానా ౫-౩-౬
ఇన్ద్రియత్వేణద్రిం ౫-౩-౨౯
ఇత్యాహోన్నం ౫-౪-౨౯
ఇయాద్యత్ ౫-౫-౪
ఇతీమామేవేష్టకాం ౫-౫-౧౨
ఇత్యాహతస్మాత్పురు ౫-౫-౧౮
ఇన్ద్రియరాజ్ఞే ౫-౬-౪౮
ఇన్ద్రియరాజ్ఞే ౫-౭-౯
ఇన్ద్రస్యవజ్రో తను ౫-౭-౧౪
ఇచ్ఛమానః ౫-౭-౧౪
ఇన్ద్రస్యక్రోడః ౫-౭-౪౮
ఇన్ద్రోవృత్రమహన్ ౬-౧-౭
ఇత్యాహబ్రహ్మ ౬-౧-౧౩
ఇత్యాహపితృదేవ ౬-౧-౧౫
ఇతిమాకదూ్ర ౬-౧-౪౦
ఇత్యాహయదేవాస్త్యై ౬-౧-౫౬
ఇదమహగ్ంరక్షః ౬-౧-౫౭
ఇతిలోమతః ౬-౧-౬౧
ఇత్యాహదివి ౬-౧-౭౪
ఇత్యాహదేవానాం ౬-౨-౧౧
ఇత్యాహోశివః ౬-౨-౧౩
ఇత్యాశీర్పదయర్భా ౬-౨-౪౮
ఇదమహం ౬-౨-౫౦
ఇషేత్వేతిబర్హిః ౬-౩-౩౨
ఇత్యాహప్రజాసు ౬-౪-౩
ఇతిపోబ్రవీత్ ౬-౪-౩౨
ఇన్ద్రోవృత్రాయ ౬-౫-౧
ఇన్ద్రోమరుద్భిః ౬-౫-౧౫
ఇన్ద్రోవృత్రం తస్య ౬-౫-౩౨
ఇన్ద్రఃపత్నియా ౬-౬-౨౪
ఇత్యాహస్యోనా ౭-౧-౩౨
ఇన్ద్రోవైసదృజ్ ౭-౩-౧౪
ఇన్ద్రోవైశిథిలః ౭-౩-౧౬
ఇమానేవలోకాన్ ౭-౪-౨
ఇయంవావరథం ౭-౪-౧౭

ఈ

ఈయుష్టేయె ౧-౪-౩౪
ఈశ్వరోవాచః ౩-౪-౧౦
ఈమన్ద్రాసు ౪-౧-౨౦
ఈక్షన్తేపవిత్రం ౬-౬-౨౭
ఈంకారాయ ౭-౧-౪౯

ఉ

ఉభావామిన్ద్రాగ్నీ ౧-౧-౨౫
ఉభాహివాగ్ం ౧-౧-౨౬
ఉదాయుషా ౧-౨-౧౫
ఉపయామగృ స్యన్త ౧-౩-౪
ఉపయామగృ సీన్ద్ర౧-౩౧౩
ఉత్తిష్ఠన్నోజసా ౧-౪-౩౧
ఉదుత్యంజాత ౧-౪-౪౪
ఉరుగ్ంహి ౧-౪-౪౯
ఉపప్రయన్తః ౧-౫-౧౭
ఉభారాధసః ౧-౫-౧౮
ఉపగన్తన ౧-౬-౫౧
ఉజ్జితిమనూ ౧-౬-౧౨
ఉదయనంవేద ౧-౭-౪౦
ఉపాహ్వాథాఇతి ౧-౭-౯
ఉపయామనృషదం ౧-౭-౪౫
ఉతయద్యన్తః ౨-౨-౧౮
ఉపధావతినః ౨-౨-౩౭
ఉపనమేదగ్ని ౨-౨-౪౭
ఉపరిష్టాదిన్ద్రియేణ ౨-౨-౬౧
ఉక్షత్యేభ్యఏవ ౨-౬-౨౫

ఉపరీవహి ౨-౬-౨౭
ఉపామన్త్రియన్త ౨-౬-౩౪
ఉద్యావాపృథివీ ౨-౬-౫౩
ఉశన్తస్త్వా ౨-౬-౬౫
ఉక్థంవాచీన్ద్రాయ ౩-౨-౩౬
ఉపయామ వాక్షసత్ ౩-౨-౪౨
ఉత్తరేష్వహస్సు ౩-౩-౧౭
ఉపరిష్టాదేవాస్మై ౩-౪-౩౩
ఉపయామగృహీతో ౩-౫-౨౫
ఉనఃపరస్వాః ౩-౫-౩౪
ఉతేమాంకస్మై ౪-౧-౩౨
ఉపస్థేవిశ్వాని ౪-౧-౫
ఉక్థేషుశవస ౪-ద-౧౬
ఉదేనముత్తరాం ౪-౬-౧౨
ఉత్తమః ౪-౭-౨౮
ఉత్క్రామోత్ ౫-౧-౧౧
ఉపదధాతితస్మాత్ ౫-౨-౫౮
ఉత్పన్నయజ్ఞః ౫-౩-౧
ఉపదధాతితస్మాత్సర్వా ౫-౩-౩
ఉపధీయన్తే ౫-౩-౧౦
ఉపదధాతిద్వౌ ౫-౩-౧౩
ఉత్తరతస్తస్మాత్ ౫-౩-౧౫
ఉత్తరతొభి ౫-౩-౨౪
ఉపదధాతిపృష్ఠా ౫-౩-౩౨
ఉదేనముత్తరాం ౫-౪-౨౪
ఉపావర్తన్తే ౫-౪-౪౫
ఉపేయాన్న ౫-౬-౩౩
ఉన్నతఋషభః ౫-౬-౪౫
ఉతసందృక్ ౫-౭-౧౬
ఉభయోర్లోకయో ౬-౧-౨
ఉదితేషునక్షత్రేషు ౬-౧-౨౮
ఉపసద్యన్తే ౬-౨-౨౮
ఉన్నతగ్గ్ంస్యాత్ ౬-౨-౩౨
ఉపవఆర్వణస్వ ౬-౨-౪౩
ఉపానక్తిపత్నీహి ౬-౨-౪౬
ఉపాస్యత్యస్కన్దాయ ౬-౩-౪౩
ఉత్తమోహిప్రాణః ౬-౩-౫౫
ఉపనిధాయ ౬-౪-౩౯
ఉపాగ్ంశ్వన్తః ౬-౫-౪౧
ఉపాప్నోతి ౬-౬-౪౨
ఉత్పృజన్తితురీ ౭-౫-౧౮
ఉత్పృజ్యాం౩ ౭-౫-౧౯
ఉత్పృజేయుః ౭-౫-౨౦
ఉపయన్తిప్రాజా ౭-౫-౨౨
ఉపోత్థాయ ౭-౫-౪౦

ఊ

ఊర్ధ్వఊషణః ౪-౧-౧౫
ఊర్ధ్వాఅస్య ౪-౧-౨౯
ఊర్మిర్ద్రప్సః ౪-౩-౯
ఊర్క్వణమె ౪-౭-౭
ఊగ్ర్వైయవః ౬-౨-౫౮

ఋ

ఋతావాధర్తా ౧-౩-౨౫
ఋధ్నోత్యేవ ౧-౫-౪
ఋషయస్సప్త ౧-౫-౧౨
ఋతవఋతుషు ౧-౫-౨౭
ఋతూనాంపత్రిణామి ౧-౬-౪౩
ఋతపత్రిజాత ౩-౧-౪౦
ఋతస్యరశ్మిం ౨-౧-౬౩
ఋష్టిమన్త ఆపః ౩-౧-౪౦
ఋచఃపత్రిణవః ౩-౨-౪౦
ఋతాషాడృత ౩-౪-౧౯
ఋషయోవాఇన్ద్రం ౩-౫-౫
ఋతూగ్ంస్తన్వతే ౪-౩-౨౩
ఋతస్యగర్భః ౪-౩-౨౫
ఋతజిచ్చసత్య ౪-౬-౨౬
ఋతుభిస్సంవత్సరం ౫-౧-౪౪
ఋతవ్యాఉప ౫-౪-౫
ఋచ్ఛతుయం ౫-౪-౧౫
ఋధ్నోతిసపునః ౫-౪-౫౧
ఋచాక్రిమణం ౫-౫-౩౦
ఋతుస్థాస్తస్య ౫-౨-౨౯
ఋక్సామేవై ౬-౧-౧౭
ఋషిమార్షేయం ౬-౬-౪
ఋతుష్వేవప్రతి ౬-౬-౧౨

ఋతుష్వేవసంవ ౭-౧-౩౯
ఋతవోవైప్రిజా ౭-౨-౧౯
ఋక్షావాఇయం ౭-౪-౯

ఏ

ఏవైనమవ ౧-౫-౯
ఏనగ్ంసంభరతి ౧-౫-౧౫
ఏవైనగ్ంసమానా ౧-౫-౨౬
ఏవంవిద్వానగ్ని ౧-౫-౪౦
ఏవంవిద్వాన్దర్శ ౧-౬-౩౧
ఏవైనంయునక్తి ౧-౬-౩౪
ఏవయజ్ఞందుహే ౧-౭-౧౭
ఏవైతామాశాస్తే ౧-౭-౨౮
ఏకాదశకపాలం ౧-౮-౨
ఏవస్వేన వరుణా ౨-౧-౮
ఏవైనంవైభీదకః ౨-౧-౫౦
ఏవభవతికృష్ణా ౨-౧-౫౪
ఏనంపవయతి ౨-౧-౫౯
ఏవస్వేనభాగ తావె ౨-౨-౨
ఏవభవత్యగ్నయేన్న ౨-౨-౧౬
ఏవతేజస్వ్యన్నా ౨-౨-౨౬
ఏవతద్వాదశ ౨-౨-౨౮
ఏవాస్మాఇన్ద్రియం ౨-౨-౩౬
ఏతయాసంజ్ఞాన్యా ౨-౨-౬౩
ఏవనిర్వపేద్ధిరణ్యం ౨-౩-౧౦
ఏతగ్ంసోమేన్ద్రం ౨-౩-౧౨
ఏకాదశకపాలమిన్ద్రా ౨-౩-౨౮
ఏవావరున్ధేయత్ ౨-౩-౩౧
ఏతానిదివి ౨-౩-౫౨
ఏవస్వేనభాగ ౨-౪-౧౩
ఏవాస్మైపర్జన్యం ౨-౪-౨౯
ఏవయజ్ఞోయత్రో ౨-౪-౩౨
ఏవంవేదహస్తి ౨-౪-౪౨
ఏవైనందేవతేజ్య ౨-౫-౨౬
ఏషవైదేవరథః ౨-౫-౩౩
ఏషావైదేవానాం ౨-౫-౩౪
ఏవైభ్యోహవ్యం ౨-౫-౩౫
ఏతత్కరోతి ౨-౬-౨౩
ఏషతేగాయత్రో ౩-౧-౫
ఏనంలోకం ౩-౧-౬
ఏతస్యస్కన్దన్తి ౩-౨-౨౫
ఏతద్వాఅపాం ౩-౩-౮
ఏతంయువానం ౩-౩-౨౮
ఏవభవత్యధిదే ౩-౪-౨౩
ఏషవాఅగ్నేః ౩-౪-౪౦
ఏవవిశ్యధ్యూహతి ౩-౫-౨౪
ఏహ్యూవకామ్రమణ ౪-౧-౬
ఏకయాస్తువత ౪-౩-౧౮
ఏనగ్ంసాశ్రీవసాయ ౪-౬-౪౦
ఏకాచమే ౪-౭-౧౯
ఏనమిత్యాహా ౫-౧-౩౦
ఏనగ్ంనగ్ంస్పృజతి ౫-౧-౩౨
ఏకవిగ్ంశత్యా ౫-౧-౩౯
ఏకవిగ్ంశఏతావన్తః ౫-౧-౫౪
ఏషాంవాఏతత్ ౫-౨-౪౮
ఏవైతాభిః ౫-౩-౪౧
ఏవైనంభూతిం ౫-౩-౪౨
ఏవాగ్నించినుతే ౫-౪-౬
ఏతావైదేవాతాః ౫-౪-౧౩
ఏవమృత్యోర్ధత్తే ౫-౪-౧౮
ఏవైనముద్యచ్ఛతే ౫-౪-౨౫
ఏవవైశ్వానరమవ ౫-౪-౩౬
ఏతద్వైఛన్దసాగ్ం ౫-౪-౪౧
ఏవభ్రాతృవ్యాత ౫-౪-౫౩
ఏవోభయతః ౫-౫-౫
ఏతాద్వాఅగ్నేః ౫-౫-౨౧
ఏవాస్మాఅన్నమవ ౫-౬-౧౦
ఏకాదశప్రాతః ౫-౬-౫౩
ఏతాముపదధాతి ౫-౭-౫
ఏవాహుతిం ౫-౭-౧౧
ఏవతమః ౫-౭-౧౮
ఏతత్పూర్వదేవ ౬-౧-౫
ఏనంక్రీణీతిధేన్వా ౬-౧-౬౭
ఏనందేవతాభి ౬-౧-౭౩
ఏషవతిర్విశ్వాన్య ౬-౧-౭౫
ఏషయజ్ఞస్య ౬-౨-౨

ఏవైతేనకరోతి	౬-౨-౩
ఏవాస్యాపువాయతె	౬-౨-౧౨
ఏనాంమినోతి	౬-౨-౫౩
ఏతేసోమపీథేన	౬-౩-౪
ఏవైనందేవతయా	౬-౩-౧౦
ఏవైనమాహరతి	౬-౩-౧౫
ఏనంకరోతి	౬-౩-౪౦
ఏవతద్దధాతి	౬-౪-౨
ఏవైషమిత్రియ	౬-౪-౩౬
ఏతావతీర్వై	౬-౪-౪౯
ఏషవైవివస్వాన్	౬-౫-౨౨
ఏనంపశవ	౬-౫-౩౫
ఏతేఏతాన్గ్రహాన్	౬-౬-౩౨
ఏషావైప్రజాపతిః	౬-౬-౩౫
ఏవప్రతితిష్ఠతి	౬-౬-౩౭
ఏషాంలోకానాం	౭-౧-౮
ఏవశగ్ంసతి	౭-౧-౧౯
ఏవావరున్థే	౭-౨-౬
ఏషయజ్ఞోయద్దశ	౭-౨-౧౫
ఏతత్కుర్వన్తి	౭-౨-౧౭
ఏకవిగ్ంఉక్థ్యః	౭-౨-౧౮
ఏవాన్తంగత్వా	౭-౨-౩౨
ఏతిప్రజాపతిః	౭-౨-౩౬
ఏకస్మై ద్వాభ్యాం	౭-౨-౪౧
ఏకస్మై త్రిభ్యః	౭-౨-౪౨

ఏవైతేనకరోతి	౬-౨-౩
ఏవాస్యాపువాయతె	౬-౨-౧౨
ఏనాంమినోతి	౬-౨-౫౩
ఏతేసోమపీథేన	౬-౩-౪
ఏవైనందేవతయా	౬-౩-౧౦
ఏవైనమాహరతి	౬-౩-౧౫
ఏనంకరోతి	౬-౩-౪౦
ఏవతద్దధాతి	౬-౪-౨
ఏవైషమిత్రియ	౬-౪-౩౬
ఏతావతీర్వై	౬-౪-౪౯
ఏషవైవివస్వాన్	౬-౫-౨౨
ఏనంపశవ	౬-౫-౩౫
ఏతేఏతాన్గ్రహాన్	౬-౬-౩౨
ఏషావైప్రజాపతిః	౬-౬-౩౫
ఏవప్రతితిష్ఠతి	౬-౬-౩౭
ఏషాంలోకానాం	౭-౧-౮
ఏవశగ్ంసతి	౭-౧-౧౯
ఎవావరుస్థే	౭-౨-౬
ఏషయజ్ఞోయద్దశ	౭-౨-౧౫
ఏతత్కుర్వన్తి	౭-౨-౧౭
ఎకవిగ్ంఉక్థ్యః	౭-౨-౧౮
ఏవాన్తంగత్వా	౭-౨-౩౨
ఏతిప్రజాపతిః	౭-౨-౩౬
ఏకస్మై ద్వాభ్యాం	౭-౨-౪౧
ఏకస్మై త్రిభ్యః	౭-౨-౪౨

ఏవైతేనకరోతి	౬-౨-౩
ఏవాస్యాపువాయతె	౬-౨-౧౨
ఎనాంమినోతి	౬-౨-౫౩
ఏతేసోమపీథేన	౬-౩-౪
ఏవైనందేవతయా	౬-౩-౧౦
ఏవైనమాహరతి	౬-౩-౧౫
ఏనంకరోతి	౬-౩-౪౦
ఏవతద్దధాతి	౬-౪-౨
ఏవైషమిత్రియ	౬-౪-౩౬
ఏతావతీర్వై	౬-౪-౪౯
ఏషవైవివస్వాన్	౬-౫-౨౨
ఏనంపశవ	౬-౫-౩౫
ఏతేఏతాన్గ్రహాన్	౬-౬-౩౨
ఏషావైప్రజాపతిః	౬-౬-౩౫
ఏవప్రతితిష్ఠతి	౬-౬-౩౭
ఏషాంలోకానాం	౭-౧-౮
ఏవశగ్ంసతి	౭-౧-౧౯
ఏవావరున్థే	౭-౨-౬
ఏషయజ్ఞోయద్దశ	౭-౨-౧౫
ఏతత్కుర్వన్తి	౭-౨-౧౭
ఏకవిగ్ంఉక్థ్యః	౭-౨-౧౮
ఏవాన్తంగత్వా	౭-౨-౩౨
ఏతిప్రజాపతిః	౭-౨-౩౬
ఏకస్మై ద్వాభ్యాం	౭-౨-౪౧
ఏకస్మై త్రిభ్యః	౭-౨-౪౨

ఏషవాఅప్తః	౭-౩-౭	క		కస్మ్యావృతి	౫-౨-౬౩
ఏవలోకేషుప్రతి	౭-౪-౨౦	కర్మణేవాం	౧-౧-౫	కాలఆగతే	౫-౫-౭
ఏతేనవారం	౭-౫-౧౦	కృష్ణోస్యాఖరె	౧-౧-౧౯	కనీయాగ్ంసం	౫-౬-౩౧
ఐ		క్రతుంవరుణః	౧-౨-౧౬	కర్ణాస్త్రియః	౫-౬-౪౬
ఐన్ద్రాగ్నమేకాదశ	౧-౮-౪	కృణుష్వపాజః	౧-౨-౨౮	కూర్మాశ్ఛపైః	౫-౭-౪౫
ఐన్ద్రాగ్నంద్వా	౧-౮-౧౨	కదాచనస్తరీః	౧-౪-౨౩	క్రమైరత్యక్రమీత్	౫-౭-౫౬
ఐన్ద్రియత్ప్రశ్నిః	౨-౧-౧౮	క్రుద్ధఃపరోవప	౧-౫-౨౧	కణ్వాయేత	౬-౧-౨౪
ఐన్ద్రంచరుంనిః	౨-౨-౩౫	కురుతేసంవత్సరే	౧-౬-౩౫	క్రీతేసోమేన	౬-౧-౨౬
ఐన్ద్రమేకాదశ	౨-౩-౫౮	కామయేతపశుమాన్	౧-౭-౪	కద్రూశ్చవై	౬-౧-౩౯
ఐత్తంయక్ష్మే	౨-౩-౨౫	కాష్ఠాంగచ్ఛత	౧-౭-౩౫	కస్మాత్సత్యాత్	౬-౧-౪౨
ఐతాంవసవ	౪-౩-౨౦	కామమన్యస్య	౨-౫-౫	కరోత్యథో	౬-౧-౪౭
ఐతిసోమచ్యుతం	౬-౬-౩	కురుతేతస్మాత్	౨-౬-౭	క్రీతస్సోమః	౬-౧-౭౬
ఐన్ద్రవాయవాగ్రాన్	౭-౨-౨౨	క్షైశ్శిరశ్ఛన్నం	౨-౬-౧౮	కల్పయతివైష్ణవః	౬-౩-౨౨
ఐన్ద్రవాయవః	౭-౨-౨౯	కించనహీనస్తి	౨-౬-౧౭	కార్ష్మిరసీత్యాహ	౬-౪-౧౫
ఓ		కవ్యవాహనపిత్రాన్	౨-౬-౬౯	కృత్వోభిమత్యం	౬-౪-౨౨
ఓమాసశ్చర్షణి	౧-౪-౧౭	కర్మణ్యాస్సుదక్షః	౩-౧-౩౬	కరోతియస్సోమేన	౬-౪-౩౫
ఓజసేజుహోమి	౩-౩-౨	కక్షేష్వఘాయవ	౪-౧-౪౦	క్రమతస్తస్మాత్	౬-౪-౪౪
ఓషధయస్సోమ	౪-౨-౨౮	క్రమోసిశత్రూయతః	౪-౨-౨	కల్యాణీరూప	౭-౧-౨౬
ఓజఉద్భృతం	౪-౬-౩౨	కోఅద్యయుక్తే	౪-౨-౪౮	కరోతిరూపాణి	౭-౧-౨౮
ఓషదీభిః సోహం	౪-౭-౨౩	కణ్వాఅభి	౪-౩-౩౫	కుసురుబిన్దః	౭-౧-౫
ఓజపవోత్తరతః	౫-౩-౧౮	కృత్తికానక్షత్రం	౪-౪-౨౬	కిమప్తమేనేతి	౭-౩-౬
ఓజోగ్రివాభిః	౫-౭-౫౦	కూర్మిమివవాఅస్యా	౫-౧-౨౧	కృష్ణాయస్వాహా	౭-౩-౪౦
ఓజోవైవీర్యం	౭-౩-౧౩	కృషతిత్రివృతం	౫-౨-౨౯	కూప్యాభ్యస్వాహా	౭-౪-౩౯
ఓషధీభ్యస్స్వాహా	౭-౩-౪౧	కామయేతవసీయాన్	౫-౨-౪౪	కిగ్ంస్విదాసీత్	౭-౪-౪౫
		కూర్మోమధువాతాః	౫-౨-౪౬	కస్త్వాయునక్తి	

ఖ

ఖలువైరక్షః ౬-౧-౩౦
ఖలువైయజ్ఞేన ౭-౧-౧౦

గ

గచ్ఛగోస్థానం ౧-౧-౧౪
గచ్ఛతతోనో ౧-౧-౨౩
గమధ్యేగావః ౧-౩-౧౧
గృహ్ణోతితాశ్వః ౧-౬-౨౨
గమయన్తియదిన ౨-౩-౫
గృహ్ణోతిధుర్వోసి ౨-౩-౩౭
గోపీథాయయది ౨-౬-౧౯
గణామేమా ౩-౧-౨౪
గాః॥ అపావసోమః ౩-౨-౧౯
గ్రాహగ్ంసహ ౩-౨-౨౪
గన్ధర్వస్తస్య ౩-౪-౨౦
గృహ్ణోతిపర్జాభ్యః ౪-౩-౩
గుహాహితం ౪-౪-౧౨
గృణాహి ౪-౪-౩౭
గర్భాశ్చమే ౪-౭-౨౭
గాయత్రియాపరి ౫-౧-౧౫
గాయత్రీత్రిష్టుప్ ౫-౨-౬౧
గాయత్రేణపురస్తాత్ ౫-౫-౩౪
గాయత్రీయత్ ౬-౧-౧౬
గర్భాఃప్రావృతాః ౬-౧-౧౯
గ్రాహేణవాలను ౬-౫-౩౬
గర్భేణావిజ్ఞాతేన ౬-౫-౩౮
గృహ్ణీయాత్ప్రత్య ౬-౬-౩౧
గృహ్ణీయాత్ప్రజాం ౬-౬-౪౧
గచ్ఛతినవరాత్రః ౭-౨-౧౨
గాయత్రింబ్రహ్మ ౭-౨-౨౧
గాయత్రోవా ౭-౨-౨౭
గౌరసోవాయుః ౭-౩-౧౫
గౌరసోవాయురిమా ౭-౩-౧౮
గచ్ఛన్తిపృష్ఠాని ౭-౮-౬
గోష్ఠేరిరీహి ౭-౪-౪౪
గావోవా నోజా ౭-౫-౧
గావోవా సిషా ౭-౫-౭
గృహ్యాతఇయం ౭-౫-౧౨

ఘ

ఘృతంనిష్పిబతి ౨-౩-౪౫
ఘ్రాపయతిప్రాణం ౫-౩-౭
ఘ్రాసంప్రియచ్ఛేత్ ౬-౫-౩౪
ఘ్నన్తివాఏతత్ ౬-౬-౩౬

చ

చర్షణేః ౧-౩-౩౦
చిత్తగ్ంసం ౧-౮-౩౭
చకపాలానిచ ౧-౬-౨౭
చనస్సర్వ ౧-౭-౪౧
చవాజినం ౧-౭-౪౨
చాత్వాలాత్ ౬-౩-౧
చతుష్పదపేవ ౬-౩-౬౧
చతుర్భ్యః ౭-౨-౪౫
చన్ద్రమాజాయతే ౭-౪-౪౬
చర్మాపభిన్దన్తి ౭-౫-౩౨

ఛ

ఛాగోసిసుమ ౧-౨-౮
ఛన్దసామవతు ౧-౮-౨౫
ఛిన్దన్తియత్ ౨-౬-౪౪
ఛన్దశ్శుక్రస్య ౩-౧-౧౯
ఛిన్ద్యాత్తం ౩-౨-౩
ఛన్దసాంవీర్యమాశ్రి ౩-౩-౨౧
ఛన్దాగ్ంస్యుప ౫-౩-౩౫
ఛన్దాగ్ంసివిషు ౫-౩-౩౭
ఛిన్ద్యామితి ౫-౪-౩౮
ఛన్దశ్చితం ౫-౪-౫౨
ఛన్దోయద్వాదశ ౫-౬-౨౬
ఛన్దోమాఽజసి ౭-౪-౭
ఛన్దాగ్ంసిపృజ్ఞే ౭-౫-౧౪

జ

జానాతిసుమతిం ౧-౨-౩౦
జ్యోతిష్మతీం ౧-౪-౩౫
జుహోతియజ ౧-౫-౮
జ్యోతిషాభూవం ౧-౭-౨౭
జాతస్యాత్తేజః ౧-౭-౩౦

జుహోతిచతస్రః ౨-౪-౨౪
జితంతేదక్షిణతః ౨-౪-౪౫
జనయేదావహ ౨-౫-౫౪
జగతీమిత్యథో ౨-౬-౫౨
జుష్టావాచః ౩-౧-౩౨
జిన్వేత్యాహ ౩-౫-౯
జాతంజాతవేదసి ౩-౫-౩౬
జ్యోతిరధారయత్ ౪-౨-౪౦
జిఘాగ్ంసాత్ ౪-౩-౩౨
జ్మన్నుపవేతసే ౪-౬-౨
జీమూతస్యేవ ౪-౬-౨౭
జ్యాఇయగ్ం ౪-౬-౨౮
జఘానసర్వా ౪-౬-౪౪
జ్యైష్ఠ్యంచమే ౪-౩-౩
జనయస్త్వాభిః ౫-౧-౩౭
జ్యోతిగ్ంషి ౫-౪-౪
జాగతేన ౫-౫-౩౬
జుహుయాచ్ఛాన్తి ౫-౭-౨౮
జుహోతియజ్ఞస్య ౬-౧-౧౪
జాయన్తేప్రాణావా ౬-౩-౫
జనయతిసోమే ౬-౫-౨౫
జాయతేసురాః ౬-౬-౧౭
జ్యోతిర్ధత్తే ౬-౬-౩౩
జమదగ్నిఃపుష్టి ౭-౧-౩౫
జ్యోతిష్టోమం ౭-౪-౩౪

జజ్ఞిబీజం ౭-౪-౪౭

త

త్వగ్ంసోమ ౧-౩-౬
త్వాధర్జ్యై ౧-౩-౧౯
త్వమగ్నేరుద్రః ౧-౩-౨౪
తంపత్నిత్నథా ౧-౪-౧౦
త్రిగ్ంశత్రయశ్చ ౧-౪-౧౨
తరణిర్విశ్వ ౧-౪-౩౨
త్వంనోఅన్తమః ౧-౫-౨౩
తనూపాహ్యేషః ౧-౫-౨౯
త్వష్టారూపాణి ౧-౫-౩౭
తేశీయసామే ౧-౬-౯
తావదుపాప్నోతి ౧-౬-౩౦
తేజసాసూర్యస్య ౧-౮-౨౮
త్రీఇష్టిపృష్ఠా ౨-౧-౨౨
తృతీయాత్పురుషాత్ ౨-౧-౩౪
తాంమిథునే ౨-౧-౫౬
త్వష్టుస్సోమం ౨-౩-౧౧
తస్యతేదదతు ౩-౩-౩౯
తాంవావదేవాః ౨-౪-౭
త్వష్టాహతపుత్రః ౨-౪-౩౬
త్వష్టాహతపుత్రః ౨-౫-౮
తంనిరవపత్తేన ౨-౫-౧౬
తేఏనమభి ౨-౫-౩౭
తేనపుగ్గ్స్వతీః ౨-౫-౪౮

తరతీతూర్ణీః ౨-౫-౫౩
త్రీగ్ంస్తృచానను ౨-౫-౫౭
తస్మాన్నాభాగం ౨-౬-౨౧
తపోస్యనిఘ్నన్తి ౩-౧-౩
తేసహాయునజ్మి ౩-౧-౧౮
త్రీణివావసవనాని ౩-౨-౪
త్రిపదాగాయత్రీ ౩-౨-౩౭
తిష్ఠతీవహ్యేషా ౩-౨-౪౧
తంతేదుశ్చక్షామా ౩-౨-౪౩
త్వావిభూమన ౩-౩-౧౨
త్వాసత్వాయేత్యాహ ౩-౩-౧౫
తస్మాఉపహవ్యం ౩-౩-౩౪
త్వంతురీయా ౩-౪-౬
త్వమగ్నెబృహ ౩-౪-౪౧
తవాగ్నేవామీః ౩-౫-౨౧
త్వేక్రతుమపి ౩-౫-౨౯
త్వాదధ్యఙ్ఋషిః ౩-౫-౩౫
తాం। సినీవాలీ ౪-౧-౨౦
తర। యత్రాహం ౪-౧-౩౭
తంభజ ౪-౨-౯
తఆతస్థుః ౪-౨-౨౭
తేదిశామితేన ౪-౨-౪౫
త్వయాశ్రోత్రం ౪-౩-౪
త్ర్యవిర్వయః ౪-౩-౧౦
త్వాప్రాణంజిన్వయ ౪-౪-౩

తే హిరణ్యశృంగః	౪-౬-౩౭
తేషామభిగూర్తిః	౪-౬-౪౧
తుభ్యమిత్యాహ	౫-౧-౨౨
త్వష్టేదంవిశ్వం	౫-౧-౫౯
తామేవైనాక	౫-౨-౨౮
తూష్ణీముపదధాతి	౫-౨-౩౯
తేపత్నయః	౫-౨-౬౨
తరతితరతి	౫-౩-౪౮
త్రీణిచశతాని	౫-౫-౧౩
తనువామేసహ	౫-౫-౩౯
తదాప్నోత్	౫-౬-౩
తిష్ఠత్యభి	౫-౬-౧౯
తేనలోకగ్గం	౫-౬-౨౨
త్రిగ్ంశదక్షరా	౫-౬-౨౯
త్రిషాహస్రః	౫-౬-౩౨
త్రివృధ్యగ్నిః	౫-౬-౪౧
త్వామగ్నె	౫-౭-౪
తీర్థణామేవ	౬-౧-౩
తాగ్ంహస్తె	౬-౧-౨౩
తపసాహాగచ్ఛత్	౬-౧-౪౧
తద్ధిరణ్యమభ	౬-౧-౪౬
తపసస్తనూ	౬-౧-౬౮
తిష్ఠత్యురు	౬-౧-౭౨
తేషామసురాణాం	౬-౨-౧౫
తేభ్యఉత్తరవేదిః	౬-౨-౩౪

తేజస్కామస్య	౬-౨-౫౪
త్వౌషధీభ్యః	౬-౩-౩౫
త్వాప్రాణెసాద	౬-౪-౨౬
తస్మాదాగ్రియణే	౬-౪-౫౦
తత్ప్రజాఅభి	౬-౪-౫౧
తస్మాఉక్థ్యం	౬-౫-౨
తద్వీర్యంయజమా	౬-౫-౩
తృతీయమపచత్	౬-౫-౧౯
తగ్ంశృతం	౬-౫-౩౩
త్రాయమేలోకాః	౬-౬-౩
త్రివృదగ్నిష్టోమః	౭-౨-౯
త్రిభ్యస్వాహా	౭-౨-౪౪
తదుభయ	౭-౨-౪
తేహువే	౭-౩-౩౧
తత్పురుషమను	౭-౪-౩౭
తత్పధాయన్తి	౭-౫-౬

ద

దేవోవస్సవితా	౧-౧-౭
దృగ్ంహశ్రోత్రం	౧-౧-౧౧
దక్షిణోయజమానస్య	౧-౧-౨౦
దేవాఇమాం	౧-౧-౨౪
దైవీంధియం	౧-౨-౬
దక్షిణాదోత	౧-౨-౨౭
దేభుః త్వయా	౧-౨-౩౩
దేవస్యత్వా	౧-౩-౧
దేవానామేతి	౧-౩-౭
దేవాసురాః	౧-౫-౧
దేహివర్చోదా	౧-౫-౨౦
దమఏవాస్య	౧-౫-౨౮
దద్భిరస్యదబ్ధః	౧-౬-౭
దిశమాసాః	౧-౬-౨౬
దధత్పోషం	౧-౬-౨౯
దేవేభ్యఏవ	౧-౬-౨౮
దెవసవితః	౧-౬-౩౨
దేవస్యాహం	౧-౭-౩౪
దేవీరాపః	౧-౮-౨౧
దేవాసురాఏషు	౨-౧-౧౬
దేవతయాసమ్మ	౨-౧-౧౯
దధాతిబ్రహ్మ	౨-౧-౪౭
దేవావైమృత్యోః	౨-౨-౬
దేవావైసత్రం	౨-౨-౧౫
దధాత్యగ్నీషోమీ	౨-౨-౨౭
దేవాసురాస్సం	౨-౨-౨౯
దేవామనుష్యాః	౨-౪-౧
దేవాసురాః తే	౨-౪-౫
దేవాసురా తేషాం	౨-౪-౯
దీర్ఘణగ్ంశ్రవః	౨-౪-౧౬
దేవావసవ్యాఅగ్నే	౨-౪-౨౧
దేవావసవ్యాదేవా	౨-౪-౨౭
దేవావైరాజన్యాత్	౨-౪-౪౩

దధిహిపూర్వం ౨-౫-౧౯
దేవావైనవిర్గన ౨-౫-౩౯
దేవలోకంచైవ ౨-౫-౬౩
దేవస్యత్వా స్ప్యం ౨-౬-౨౦
దిక్ష్వాయామేవ ౨-౬-౩౫
దేవతాస్త్రాః ౨-౬-౫౫
దేవావైయజ్ఞస్య ౨-౬-౫౭
దేవేభిరన్వితం ౩-౧-౧౪
దక్షక్రతుభ్యాం ౩-౨-౮
దేవతాస్సదసి ౩-౨-౧౩
దేవసవితరేతత్ ౩-౨-౨౬
దేవావైయద్యజ్ఞేన ౩-౩-౧౬
దహతిపుణ్యసమం ౩-౩-౨౬
దేవావైయద్యజ్ఞే ౩-౪-౧౭
దేవికానిర్వపేత్ ౩-౪-౨౯
దక్షిణోయుక్తః ౩-౪-౩౯
దేవయానీః ౩-౫-౧౩
దేవస్యత్వాసవితుః ౪-౧-౧౦
దేవవీతమః । ౪-౧-౧౭
దేవీర్విశ్వదేవ్యావతీ ౪-౧-౨౩
దేవేషుచసవితః ౪-౧-దద
దివస్పరిప్రథమం ౪-౨-౬
దదబ్రుతస్య ౪-౨-౩౦
ద్యామిమంచ ౪-౨-౩౫
ద్రవిణగ్ంసప్త ౪-౩-౬
దేవతాతా ౪-౩-౩౧
ద్విష్మోయశ్చ ౪-౪-౯
ద్రాపేఅద్దసః ౪-౪-౨౮
దవీయః ౪-౫-౨౧
దేవస్యత్వా ఖ ౪-౬-౩౩
దేవతాముపైతి ౫-౧-౧౬
దేవైర్వసుభిః ౫-౧-౪౮
దధాతిపరాచీం ౫-౨-౨౪
దధ్యాత్క్రోధుకః ౫-౨-౪౯
ద్విపాదశ్చ ౫-౨-౫౨
దధాతినవవై ౫-౩-౮
దేవావైయద్యజ్ఞే ౫-౩-౧౧
దేవాసురాః కనీ ౫-౩-౪౪
దేవాసురాః ౫-౪-౧
ద్వితీయాముపధాయ ౫-౫-౨౪
ద్వితీయోగహ్యాః ౫-౫-౪౧
దేవాస్త్వైన్ద్రీ ౫-౭-౧౦
దధాతిదేవపురాః ౫-౭-౩౫
దిశఏవైతేన ౫-౭-౫౭
ద్యాస్తైపృష్ఠం ౬-౧-౩౪
దేవావైదేవయజనం ౬-౧-౫౩
దేవానాంతం ౬-౧-౬౪
దశసంపద్యన్తై ౬-౨-౮
దేవాఃప్రాతః ౬-౨-౧౮
దేవస్యత్వా అభ్రిం ౬-౨-౪౯
దేవానుపైతీదం ౬-౩-౧౧
దేవానామూర్ధ్వం ౬-౩-౨౫
ద్వేష్టియశ్చైనం ౬-౩-౪౭
ద్యుతిహృదయస్య ౬-౩-౫౪
దివ్యంగచ్ఛస్వాహా ౬-౪-౪
దేవావైయజ్ఞం ౬-౪-౬
దేవస్యత్వాగ్ని ౬-౪-౨౬
దేవావైయత్-ఉపా ౬-౪-౨౭
దధామిద్యావా ౬-౪-౨౮
దేవావైయత్ అగ్ని ౬-౪-౪౮
దేవాస్తృతీయగ్ం ౬-౫-౨౪
ద్వేష్టితమస్మై ౬-౬-౧౮
దేవావాఇన్ద్రియం ౬-౬-౩౦
దేవావైయత్ ౬-౬-౩౪
దేవావైప్రజా ౬-౬-౩౬
ద్విభాగంబ్రహ్మణె ౭-౧-౨౦
దేవస్యత్వా మగ్నున్ఞ్ ౭-౧-౪౦
దేవపురాఅపశ్యన్ ౭-౨-౧౬
ద్యాభ్యాగ్ంస్వాహా ౭-౨-౪౩
దశభ్యస్వాహా ౭-౨-౪౭
దహన్తిపఞ్చదశ ౭-౩-౧౭
దద్భ్యస్వాహా ౭-౩-౩౭
దైవీసగ్ంసత్ ౭-౪-౫

దేవతాఅభి ౭-౪-౧౩
ద్వేవావదేవ ౭-౪-౨౮
దధతేబహవః ౭-౪-౨౭
దధతిప్రజననాయ ౭-౫-౫
ద్వాదశేమాసి ౭-౫-౮
దేవావాంవా ౭-౫-౨౩
దత్వతేస్వాహా ౭-౫-౩౫

ధ

ధృష్టిరసి ౧-౧-౧౦
ధాతారాతిః ౧-౪-౪౬
ధత్తేశతాక్షరా ౧-౫-౬
ధర్త్రాయయగృష్ణామి ౧-౬-౩
ధ్రువోసిధ్రువః ౧-౬-౪
ధ్రువోసి ఇత్యాహ ౧-౬-౨౨
ధ్రువాంవైరిచ్య ౧-౭-౨౧
ధాత్రేపురోడా ౧-౮-౧౪
ధావలిసః ౨-౧-౪
ధత్తోనేన్ద్రియేణ ౨-౨-౪
ధ్రువోసిధ్రువః ౨-౩-౩౫
ధ్వరతిశోచిష్కేశః ౨-౫-౪౯
ధీతిభిర్హితః ౪-౨-౩౧
ధ్రువాసిధరుణా ౪-౨-౩౬
ధ్రువక్షితిర్ధ్రువ ౪-౩-౭
ధనుస్తద్వాతః ౫-౫-౩౧
ధామేత్యాహ ౫-౭-౩౪

న

నస్వమనసా ౧-౩-౧౩
నక్తముపతిష్ఠతే ౧-౫-౪౧
నిహరామితే ౧-౮-౬
నపితుమనః ౧-౮-౯
నమస్తేభ్యస్వాహా ౧-౮-౧౩
నిశితాయాగ్ంహి ౨-౨-౮
నిర్వపేద్యఃకామయే ౨-౩-౬౦
సర్వాపురూణి ౨-౩-౬౫
నోమర్ధీరా ౨-౩-౭౦
నహోనహోభవతి ౨-౪-౪౪
ననహాసీత ౨-౫-౬
నైనగ్ంశీతరూరా ౨-౫-౧౧
నాసోమయాజీ ౨-౫-౨౭
నహ్యత్యప్రసగ్ం ౨-౫-౪౦
నివీతంమనుష్యా ౨-౫-౬౧
నియుత్వత్వా ౨-౬-౧౦
నాన్తరేతితత్ ౨-౬-౫౬
నః । త్వగ్ంసోమ ౨-౬-౬౬
నిగ్రాభ్యస్థ ౩-౧-౨౩
నవేదాయశస్వతీః ౩-౧-౩౯
నయేదైభ్యః ౩-౨-౩౨
నామేత్యాహ ౩-౩-౧౩
నభసస్పతే ౩-౩-౨౪
నోఅశ్వేషు ౩-౪-౪౩

నిహారాతి ౪-౧-౨౭
నివర్తస్వపునః ౪-౨-౧౩
నియుతంచ ౪-౪-౩౨
నమస్తేరుద్ర ౪-౫-౧
నమోహిరణ్య ౪-౫-౫
నమస్సహమానా ౪-౫-౭
నమఆవ్యాధి ౪-౫-౯
నమోభవాయ ౪-౫-౧౧
నమోఅగ్రియాయ ౪-౫-౧౨
నమోజ్యేష్ఠాయ ౪-౫-౧౩
నమఆశుషేణ ౪-౫-౧౪
నమోదుందుభ్యాయ ౪-౫-౧౫
నమఃకూప్యాయ ౪-౫-౧౬
నమస్సోమాయ ౪-౫-౧౭
నమస్తీర్థ్యాయ ౪-౫-౧౮
నమఇరిణ్యాయ ౪-౫-౧౯
నమోఊర్వ్యాయ ౪-౫-౨౦
నోరీరిషః ౪-౭-౩౨
నహస్మవైపురా ౫-౧-౫౧
నాన్యసపత్నః ౫-౩-౨౬
నాకసద్భివైర్ ౫-౩-౩౧
వృషదేవట్ ౫-౪-౧౯
నిమ్రుచ్యేతి ౫-౪-౨౩
నయజ్ఞఃపరా ౫-౪-౫౦
నోద్వేష్టితం ౫-౫-౪౪

నఃప్రథమః ౬-౨-౯
నరథాయైతద్వా ౬-౨-౩౧
నమతిషడరత్నిం ౬-౩-౧౮
నేష్టఃపత్నీ ౬-౫-౩౧
నగతమనా ౬-౬-౨౮
నప్రాభవత్ ౬-౬-౩౯
న్యమార్డీతి ౭-౧-౩
నవాఏషోన్యత్ ౭-౨-౩౭
నమోరాజ్ఞే ౭-౪-౪౨
నహ్యాసామివం ౭-౫-౨౯

ప

పృథివీవేత్త్యధి ౧-౧-౮
ప్రత్యుష్టం ౧-౧-౧౬
పాతమాస్య ౧-౨-౪
ప్రచ్యవస్వ ౧-౨-౧౭
పాగ్ంసుర ౧-౨-౨౬
పృథివ్యైత్వా ౧-౩-౧౦
పవసఆసువః ౧-౩-౩౧
ప్రాతర్యుజా ౧-౪-౮
ప్రియాసాయ ౧-౪-౩౬
ప్రేరయస్వే ౧-౪-౪౮
పూషాధ్వర్ణాత్ ౧-౫-౩
పరావాఏష్మః ౧-౫-౫
పయస్వవీరుధాం ౧-౫-౫
ప్రజాపతిర్యజ్ఞాన ౧-౬-౨౯
పాకయజ్ఞంవా ౧-౭-౧
పరోక్షంవా ౧-౭-౧౧
ప్రాజాయత ౧-౭-౨౦
ప్రియన్ది । ౧-౭-౫౦
పతయస్యామ । ౧-౭-౫౧
ప్రతిపూరుషం ౧-౮-౧౦
పాత్రేచతుస్రక్త్తా ౧-౮-౧౭
పర్వతాదా ౧-౮-౩౯
పశుకామస్యాత్సః ౨-౧-౫
ప్రజాపతిఃప్రజాః ౨-౧-౭
పాప్మానమపిదహతి ౨-౧-౨౭
ప్రజామాపోవా ౨-౧-౩౨
ప్రజనయితా ౨-౧-౫౧
ప్రజాపతిఃప్రజా ౨-౨-౧
పురోడాశమష్టా ౨-౨-౭
పావకాయవాచం ౨-౨-౧౭
పరస్తాదభి ౨-౨-౩౨
ప్రతిగృహ్యాసంవ ౨-౨-౩౩
ప్రయుజ్యనవిము ౨-౨-౩౪
ప్రతివైపరస్తాత్ ౨-౨-౪౭
ప్రతిచరతియజ్ఞేన ౨-౨-౫౨
ప్రజాగ్ంసోమా ౨-౨-౫౬
ప్రతితిష్ఠతిఘృతే ౨-౩-౭
పరిణయత్యాను ౨-౩-౨౩
ప్రజాపతేస్త్రయస్త్రిగ్
ప్రజాపతిర్దేవేభ్యః ౨-౩-౨౭
పశ్యన్తిసూర్యస్య ౨-౩-౩౪
ప్రజాపతిర్వరుణా ౨-౩-౪౬
పురోడాశమవ ౨-౩-౫౦
ప్రయోజజ్ఞేవిద్వాన్ ౨-౩-౫౬
ప్రజాంపశున్ ౨-౪-౧౧
ప్రజాపతిఃప్రజాఅస్స ౨-౪-౧౨
పరిదధ్యాదన్తం ౨-౪-౩౧
పరాభవిష్యన్తః ౨-౫-౪
ప్రహోరావమన్తః ౨-౫-౧౦
పృథివీమనువ్యారత్ ౨-౫-౧౭
పూర్వయాభిజయతి ౨-౫-౩౦
పూర్వేద్యుర్యజతే ౨-౫-౩౧
ప్రాణేనైవాస్యా ౨-౫-౪౩
పురాహోతారః ౨-౫-౬౨
ప్రజాపతిదూర్ణాతీః ౨-౫-౬౫
ప్రయాజత్వం ౨-౬-౪
ప్రజయాపశుభిః ౨-౬-౫
ప్రజాపతిర్దేవేభ్యః ౨-౬-౧౪
పతయేస్వాహేతి ౨-౬-౩౩
పశవోవాఇడా ౨-౬-౪౨
పూషాప్రాశ్యద ౨-౬-౪౬
ప్రాశితంమా ౨-౬-౪౮
ప్రజాపతిర ప్రజా ౩-౧-౧
ప్రజాంపశూన్ ౩-౧-౧౦

ప్రజాపతేర్జాయమా	౩-౧-౧౦	ప్రజాభ్యోమానుషీ	౪-౧-౧౬	పశవస్యుర్యత్	౫-౧-౪౧
పశుపతిఃపశూనాం	౩-౧-౧౨	పృథివ్యాస్సమిధానం	౪-౧-౩౯	ప్రజాపతేరాప్త్యై	౫-౧-౪౬
ప్రాజాపత్యావై	౩-౧-౧౫	పదగ్ంసదా	౪-౨-౩౯	ప్రాణైర్దాధార	౫-౧-౫౫
ప్రథమోగ్ంశుః	౩-౧-౨౫	పరమేవ్యోమన్ ।	౪-౨-౪౩	పరాజైత్తం	౫-౨-౨
పురోడాశాత్	౩-౧-౩౩	ప్రాచీదిశాం	౪-౩-౫	పర్యావర్తతే	౫-౨-౩
పశుమకుర్వత	౩-౨-౬	పదపఙ్క్తిః	౪-౩-౨౮	ప్రాణైరేవైనం	౫-౨-౯
పరిభూరగ్నిం	౩-౨-౭	ప్రతిధేనుమివ	౪-౪-౧౧	పశూనాంయత్	౫-౨-౧౬
పితరోనుప్రసర్పన్తి	౩-౨-౧౫	పాహ్యాయుర్మే	౪-౪-౨౩	పశ్చాత్సమీచీ	౫-౨-౧౮
పితృపీతస్య	౩-౨-౧౭	ప్రజాపతిర్మనసా	౪--౨౫	ప్రజ్ఞాత్యై	౫-౨-౧౯
ప్రముంచాస్వస్తయే	౩-౨-౩౧	పరాతాభగ	౪-౫-౪	ప్రతితిష్ఠతి	౫-౨-౨౦
పీవర్యస్యజాయా	౩-౨-౩౩	ప్రచరన్తిసృకావన్తః	౪-౫-౨౭	పురుషమాత్రేణ	౫-౨-౨౫
ప్రచ్యావయన్తు	౩-౨-౩౪	పృథివ్యాపరః	౪-౬-౮	పరిమినుయాత్	౫-౨-౩౩
ప్రసోఅగ్నే	౩-౨-౪౪	పరిగృహ్యాదేవాః	౪-౬-౧౪	ప్రజాయేరన్	౫-౨-౩౭
ప్రియంపాథః	౩-౩-౭	ప్రాచీమనుప్రదిశం	౪-౬-౨౧	ప్రాఞ్చముపదధాతి	౫-౨-౩౮
ప్రజాపతిర్దేవాసు	౩-౩-౧౯	పయసామహీం	౪-౬-౨౫	పురస్తాత్ప్రత్యఞ్చ	౫-౨-౪౭
ప్రాణఉపరిష్టాత్	౩-౪-౪	పనాయుతమనః	౪-౬-౨౯	పశుర్వాఏషః	౫-౨-౫౪
పవిత్రొమత్యేతి	౩-౪-౪౨	పితరస్సోమ్యాసః	౪-౬-౩౦	ప్రాచీరుపదధాతి	౫-౨-౫౫
పూర్ణాపశ్చాత్	౩-౫-౧	పతయన్తంపతంజ్గం	౪-౬-౩౬	పఙ్క్త్యోపదధాతి	౫-౩-౨
పూర్వఆలభన్త	౩-౫-౩	ప్రాగాచ్ఛసనం	౪-౬-౩౮	పశవఉచ్యన్తే	౫-౩-౯
ప్రాజ్ఞోకయజ్ఞః	౩-౫-౧౫	ప్రియఆత్మా	౪-౬-౪౬	పశ్చాత్ప్రాచీం	౫-౩-౩౩
ప్రతిష్ఠాపయతి	౩-౫-౧౮	పూర్వేరిష్టాః	౪-౭-౩౦	పరాసురాః	౫-౩-౪౫
ప్రాణైరేవప్రియన్తి	౩-౫-౩౧	పృతనాసుజిష్ణు	౪-౭-౩౭	ప్రజాపతేరక్షి	౫-౩-౪౭
ప్రదేవందేవ్యా	౩-౫-౩౨	పాపీయాంత్స్యాత్	౫-౧-౨		౫-౪-౧౦
పురుత్రాచ	౪-౧-౭	పశూన్నిర్యాచ్య	౫-౨	పయసాజుహుయాత్	౫-౪-౨౬
పృతన్యనః ।	౪-౧-౮	పదేఅథో	౫-౧-౩౪	పశూనేవావ	౫-౪-౩౦

ప్రథమోదేవయతాం ౫-౪-౫౪
పరిచాయ్యంచిన్వీత ౫-౪-౫౬
పవస్వవాజసాతయే ౫-౫-౩
పురుషాణాం ౫-౫-౮
ప్రజాపతిఃప్రజాసృష్ట్వా ౫-౫-౧౪
ప్రజాయామహే ౫-౫-౧౭
పురుషశీర్షం ౫-౫-౩౩
పురీష్యాః ౫-౫-౫౩
పురుషమృగః ౫-౫-౫౫
పృషతోవైశ్య ౫-౬-౧౭
ప్రతిష్ఠాంనావిన్దత ౫-౬-౨౩
ప్రజాపతిరగ్నిం ౫-౬-౨౫
ప్రజాపతిర్వా ౫-౬-౩౭
పురుషఆత్మా ౫-౬-౩౯
ప్రజాపతిరగ్నిం ౫-౬-౪౩
పృశ్నిస్త్రిరశ్రీన ౫-౬-౫౪
పిశఙ్గాస్త్రయః ౫-౭-౭
పరిధత్తేహ ౫-౭-౧౨
ప్రతిష్ఠాంవేద ౫-౭-౨౫
పృథివ్యైమాపాహి ౫-౩-౩౧
పథిభిర్దేవ ౫-౭-౪౦
ప్రజాపతిరగ్నిం ౫-౭-౪౯
పూష్ణావనిష్ఠుః ౫-౭-౫౫
ప్రాచీనవగ్ంశం ౬-౧-౧
పవయతిపంచా ౬-౧-౮
పవయతిచిత్ ౬-౧-౯
పరాభవతి ౬-౧-౩౮
పశుభ్యోనాన్తరేతి ౬-౧-౫౮
ప్రాణస్త్రివృతం ౬-౨-౫
పద్యన్తైచతుః ౬-౨-౧౯
పరాస్యభ్రాతృవ్యః ౬-౨-౨౯
పురోహవిషి ౬-౨-౩౦
పరస్తాదర్వాచీం ౬-౨-౫౧
ప్రాణాఉపరవాః ౬-౨-౫౯
పరివేష్టారంతే ౬-౩-౩
పితృణామిదం ౬-౩-౧౨
పృథివ్యైత్వా ౬-౩-౧౯
పితృణాగ్ంసదనం ౬-౩-౨౦
ప్రహ్రియమాణాయ ౬-౩-౩౦
పర్యగ్నికరోతి ౬-౩-౪౧
పశురితియత్ ౬-౩-౪౨
పశోర్వాఆలబ్ధస్య ౬-౩-౪౫
పశుమాలభ్య ౬-౩-౫౧
పశోరవద్యతి ౬-౩-౫౩
పురస్తాదసృజత ౬-౩-౬౨
ప్రవదితోఃప్రాతరను ౬-౪-౧౩
పక్షాక్షరాపఙ్క్తిః ౬-౪-౧౭
ప్రాణోవాఏషః ౬-౪-౨౦
ప్రాణాపానయోః ౬-౪-౩౦
పశుభిఃప్రాణా ౬-౪-౪౦
పునర్బుతునా ౬-౫-౧౧
ప్రసిద్ధమేవ ౬-౫-౧౨
ప్రాణమేవ ౬-౫-౧౭
ప్రాణోవాఏషయత్ ౬-౫-౨౬
పుత్రాంక్షితః ౬-౫-౩౭
ప్రాన్యానిపాత్రాణి ౬-౫-౩౯
ప్రయుజ్యన్తై ౬-౫-౪౦
ప్రజాపతిః ౭౭ ౬-౬-౨౦
పురస్తాద్దైన్ద్రస్య ౬-౬-౨౨
ప్రజాపతిర్దేవేభ్యః ౬-౬-౩౮
ప్రజననం ౭-౧-౧
ప్రజాపతిర్వావ ౭-౧-౪
ప్రాతస్సవనే ౭-౧-౭
ప్రజాంతస్య ౭-౧-౯
పరిపశ్యామః ౭-౧-౨౨
ప్రతిగృహ్ణాతి ౭-౧-౩౧
పృథివ్యై సూర్యా ౭-౧-౪౪
పృథివ్యై గ్నయే ౭-౧-౪౬
పృష్ఠైరేవతూర్ణ ౭-౨-౨
ప్రజాపతిః క్షుధం ౭-౨-౧౦
ప్రజాపతిరకా దశ ౭-౨-౧౩
ప్రాణాపానాభ్యాం ౭-౨-౨౩
ప్రజాపతిర ద్వాదశ ౭-౨-౩౪
పశ్చాద్భ్యస్త్వా ౭-౨-౧౬

పశ్చాశతే	౭-౨-౪౯
ప్రిజవంవా	౭-౩-౧
ప్రిజాపతిస్సు అన్నా	౭-౩-౧౧
ప్రిజాపతిః అన్నాదః	౭-౩-౨౦
ప్రితితిష్ఠన్తిపృష్ఠం	౭-౩-౨౭
ప్రిత్యవరోహేయు	౭-౩-౨౮
ప్రితితిష్ఠన్తిత్రియః	౭-౪-౧౧
ప్రిజాపతిస్సువర్గంయేన	౭-౪-౧౫
పూర్వపక్షే	౭-౪-౩౦
పుష్టంపశు	౭-౪-౪౯
ప్రిసులామీతితే	౭-౪-౫౦
పాృణాయస్వాహా	౭-౪-౫౨
ప్రిథమేమాసి	౭-౫-౯
పాృణమస్మిణసః	౭-౫-౧౬
పృథివ్యైస్వాహోన్త	౭-౫-౩౩
పారయాదిత్యః	౭-౫-౪౬
బ	
బన్ధుతావచోభి	౧-౨-౩౨
బృహస్పతిసుతస్య	౧-౪-౨౮
బర్హిషోహం	౧-౬-౧౧
బభూవసప్రి	౧-౬-౨౦
బర్హిషోహం	౧-౭-౧౫
బార్హస్పత్యం	౧-౮-౧౫
బృహస్పతివాణచా	౧-౮-౧౯
బ్రిహ్మే 3న్వగ్	౧-౮-౩౨
బార్హస్పత్యం	౨-౧-౩౬
బ్రిహ్మణస్పతిమేవ	౨-౩-౧౯
బ్రిహ్మవాదినో సః	౨-౫-౨౨
బ్రిహ్మవర్చసం	౨-౫-౫౮
బ్రిహ్మవా అద్భిః	౨-౬-౨౪
బృహన్నదిః	౩-౩-౨౯
బ్రిహ్మణైవైనం	౩-౪-౨
బీజం గిరాచ	౪-౨-౨౩
బృహస్పతిర్త్తేతీనాం	౪-౪-౬
బృహస్పతిస్త్వా	౪-౪-౨౦
బృహతీనుణశక్వ	౪-౪-౩౬
బిభర్ష్యణ స్తవె	౪-౫-౨
బిభ్రిదాగహి	౪-౫-౨౫
బ్రిహ్మజజ్ఞానమితి	౫-౨-౩౬
బలాయాజగరః	౫-౫-౫౨
బ్రాహ్మణేషు	౫-౭-౨౭
బ్రిహ్మవా హోతవ్య	౬-౧-౨౯
బ్రాహ్మవాదినోవదన్తి	౬-౧-౫౯
బద్ధమవస్యతి	౬-౨-౪౫
బ్రిహ్మవా సత్య	౬-౪-౧౨
బృహస్పతి దేణవానా	౬-౪-౪౨
బ్రిహ్మవాదినః సత్యై	౭-౧-౮
బృహస్పతిరకా	౭-౨-౮
బ్రిహ్మవా కింద్వా	౭-౩-౫
బ్రిహ్మవర్చసినః	౭-౩-౨౩
బృహస్పతిర శ్రిస్మే	౭-౪-౧
బ్రిహ్మవాదినః అతి	౭-౪-౩౨
బిలధావనః	౭-౪-౪౮
బృహదన్నాద్యస్య	౭-౫-౨౫
భ	
భువనమసి	౧-౧-౨౦
భూమిభూణమ్నా	౧-౫-౧౦
భూమిర్భూ ఇత్యాహ	౧-౫-౧౩
భవతిసాహస్రీ	౨-౧-౩౦
భవతిముఖతః	౨-౧-౫౮
భేషజమేవాస్మై	౨-౨-౫౫
భవతిప్రియమేవ	౨-౨౬౨
భవతియదష్టా	౨-౩-౧౮
భవతివైశ్వదేవ	౨-౩-౩౨
భిషజౌతాభ్యాం	౨-౩-౪౩
భ్రాజోసిదేవానాం	౨-౪-౧౦
భవత్యూర్గ్వా	౨-౫-౨౫
భద్రాదభిశ్రేయః	౩-౧-౪
భువనస్యరేతః	౩-౧-౧౩
భక్షే హిమావిశ	౩-౨-౧౬
భవయజమానాయ	౩-౨-౨౬
భాగధేయేనోప	౩-౪-౯
భవతియదా	౩-౪-౧౪
భవత్యజ్ఞారాః	౩-౪-౨౫
భవతిసామ్యాః	౩-౫-౨౩

భారతీ! మహీ ౪-౧-౩౧
భూయస్కృదసి ౬-౪-౨౨
భవతివ్యచిష్టం ౫-౧-౧౩
భవన్త్యేకవిగ్ంశ ౫-౨-౪౩
భవతిసత్వం ౫-౨-౬
భవత్యస్యాః ౫-౨-౨౭
భువఇతి ౫-౨-౫౭
భవన్తీర్నర ౫-౩-౩౦
భవతియజ్ఞః ౫-౪-౨
భవతియఏవం ౫-౪-౩
భవతీమగ్గం ౫-౫-౪౮
భవతీయోవా ౫-౬-౯
భూతేష్టకాః ౫-౬-౧౧
భవన్త్యేకహాయన్యా ౬-౧-౪౫
భ్రాజేత్యాహ ౬-౧-౭౦
భిషజావిలి ౬-౪-౩౮
భవత్యనిష్టం ౬-౬-౨౫
భవతిలామప్సు ౭-౧-౨౪
భువోదేవానాం ౭-౧-౪౩
భవత్యన్నాద్యస్య ౭-౨-౩
భవత్యథలట్ ౭-౨-౨౫
భవన్త్యముం ౭-౩-౧౦
భూతంభవ్యం ౭-౩-౩౩
భవతిజ్యోతిః ౭-౪-౨౩
భూర్భువస్సువః ౭-౪-౫౧

మ

మాగరరుః ౧-౧-౧౫
మృడాతీదృశే ౧-౧-౨౭
మయిధేహి ౧-౨-౨
మామాహిగ్ంసీః ౧-౨-౫
మూర్ధానందివః ౧-౪-౧౪
మధుశ్చమా ౧-౪-౧౫
మరుత్వన్తం ౧-౪-౧౮
మరుత్వాగ్ంఇంద్ర ౧-౪-౨౦
మహాగ్ంఇన్ద్రః ౧-౪-౨౧
మహాగ్ంఇందోన్న ౧-౪-౨౨
మహాగ్ంఇ సగ ౧-౪-౪౨
మన్త్రిమపశ్యత్ ౧-౫-౪
మయి । అగ్నే ౧-౫-౧౯
మయివోరాయః ౧-౫-౨౪
మమనామప్రథమం ౧-౫-౪౩
మనసామా ౧-౬-౩౮
మాత్రేవత్సం ౧-౭-౩
మాతరాచామాః ౧-౭-౩౭
మరతేపతిః । ౧-౭-౪౮
మనోవిష్వద్రియక్ ౧-౭-౪౯
మాతృతమా ౧-౮-౨౨
మాంమాతా ౧-౮-౩౦
మిత్రోసివరుణోసి ౧-౮-౩౧
మరుతోవైదేవా ౨-౨-౨౯
మహిని స్తోమాసః ౨-౨-౬౬
మిథునంమధ్యతః ౨-౪-౧౮
మారుతమసి ౨-౪-౧౯
మాడుతమసి ఇతి ౨-౪-౨౩
మయివీర్యం అథామ ౨-౪-౩౯
మయివీర్యం ద్వీః ౨-౪-౪౦
మనుఃపృథివ్యాః ౨-౬-౩౬
మహ్యామిమానితి ౩-౧-౩౧
మాయామాయినాం ౩-౧-౪౧
మహీనాంపయోసి ౩-౨-౨౩
మనుష్యాణామన్నం ౩-౩-౧౮
మాతరంచపుత్రం ౩-౩-౩౧
మన్యాసైశంచనః ౩-౩-౩౫
మృత్యుర్గన్ధర్వః ౩-౪-౨౧
మహీదేవస్య ౪-౧-౨
మహినాదివం ౪-౧-౨౭
మానోహిగ్ంసీః ౪-౨-౨౯
మాఛన్దఃప్రిమా ౪-౩-౧౩
మేశర్మచవర్మ ౪-౪-౧౯
మధుశ్చమాధవశ్చ ౪-౪-౨౯
మనోయుజం ౪-౬-౧౧
మానోమిత్రః ౪-౬-౩౯
మక్షికాశయద్వా ౪-౬-౪౨
మేధనంచ ౪-౭-౪
మేమహాశ్చ

మేపాభుచ ౪-౭-౯
మేకృష్టపచ్యం ౪-౭-౧౦
మఇన్దశ్చ ౪-౭-౧౨
మేతిగ్మాహ్యాః ౪-౭-౧౪
మేవేహచ్చ ౪-౭-౧౮
మేచతస్రః ౪-౭-౨౦
మమాగ్నేవర్చః ౪-౭-౨౯
మిత్రావరుణా ౪-౭-౩౫
మూర్ధన్వతీర్భవన్తి ౫-౩-౫
ముఖతోధత్తే ౫-౩-౩౬
మనుష్యఛన్దసం ౫-౪-౪౨
మయుఃప్రాజా ౫-౫-౫౦
ముఖతఏవ ౫-౬-౧౩
మాసాస్సంవత్సరః ౫-౬-౨౯
మయిగృహ్ణామి ౫-౭-౩౬
మృదాచినోతి ౫-౭-౩౯
మిత్రావరుణా ౫-౭-౪౮
మేఖలాభవతి ౬-౧-౨౦
మీమీతేయా ౬-౧-౬౩
మాతేవాసై ౬-౨-౩౫
మధ్యతఊర్జ ౬-౨-౫౫
ముఖ్యతితస్మాత్ ౬-౩-౨౧
మాసాస్సంవత్సరః ౬-౩-౩౮
మేదసాసుచా ౬-౩-౫౮
మఇత్యాహ ౬-౪-౧౪
మిత్రాందేవాః ౬-౪-౩౪
మిథునంపశవః ౬-౫-౨౧
మాప్రతిష్ఠాం ౭-౧-౩౦
మలంజాయత ౭-౨-౩౯
మేషస్త్వా ౭-౪-౩౮
మయోభూర్వాతః ౭-౬-౪౩

యు

యజ్ఞస్యఘోషత్ ౧-౧-౨
యజ్ఞస్వైద్యః ౧-౨-౮
యాతవతనూః ౧-౨-౨౧
యజ్ఞియంతేన ౧-౨-౨౩
యుంజతేమన ౧-౨-౨౫
యోఅన్త్వగ్నే ౧-౨-౨౯
యువయారాతీః ౧-౩-౨
యజ్ఞగ్ంశ్రుణోతు ౧-౩-౨౩
యదేనంద్యోః ౧-౩-౨౯
యావాంకశా ౧-౪-౮
యొదేవాదివి ౧-౪-౧౧
యస్త్వాహృదా ౧-౪-౫౨
యఏవంవిద్వాన్ ౧-౫-౩౫
యద్వాస్కన్దాత్ ౧-౬-౫
యథావైసమృత ౧-౬-౨౧
యోవైశ్రద్ధాం ౧-౬-౨౫
యజ్ఞస్యాశీః ౧-౬-౩౬
యోవైసప్తదశం
యజతేస్యన్యం ౧-౭-౨
యజ్ఞైదక్షిణాం ౧-౭-౬
యజమానఃప్రస్తరః ౧-౭-౧౮
యజమానస్యాయతన౧-౭-౨౩
యాన్యేవైనం ౧-౭-౨౪
యథాయజుః శతద౧-౭-౨౯
యజ్ఞేనకల్పతాం ౧-౭-౩౯
యథాసతి ౧-౭-౧౧
యమత్వంతెదేవాః ౨-౧-౨౪
యుష్మానీతః ౨-౧-౬౫
యువతేవిపాప్మనా ౨-౨-౧౨
యోవిద్విషాణయోః ౨-౨-౩౧
యాసిదాశ్వాన్ ౨-౨-౮౧
యన్నవవైత్ ౨-౩-౩౮
యావామిన్ద్రావరు ౨-౩-౪౮
యస్సహసేన ౨-౪-౩౩
యత్రైధాతవీయం ౨-౪-౩౪
యజెలయత్పూర్వ ౨-౫-౨౯
యజ్ఞియంనావిన్దన్ ౨-౫-౩౬
యత్సమావద్విద్వ ౨-౫-౪౮
యద్వేఇవబ్రూయా ౨-౫-౫౬
యఏవం వేదయత్ ౨-౫-౬౪
యజ్ఞఏవాన్తరిక్షే ౨-౬-౩
యదగ్నీషోమౌ ౨-౬-౯
యాజ్యాజనిష్య ౨-౬-౧౧

యజ్ఞముఖేనసం	౨-౬-౨౨	యాంవాఅధ్వర్యుః	౩-౫-౨౬	యదేకేన	౫-౫-౧
యజ్ఞాయవైవ	౨-౬-౪౦	యుఞ్జానః	౪-౧-౧	యజుషావా	౫-౫-౧౫
యత్రొబర్హిష్మ	౨-౬-౫౦	యజ్ఞపతింభగాయ	౪-౧-౩	యుక్ష్వాహియేతవ	౫-౫-౧౬
యదాజ్యేనపరి	౨-౬-౬౦	యదగ్నేయాని	౪-౧-౩౮	యద్వారవన్తీయేన	౫-౫-౩౫
యుక్ష్వాహిదేవ	౨-౬-౬౧	యాజాతాఓషధ	౧-౨-౨౪	యద్వేరేతస్సిచా	౫-౬-౩౪
యఈయురవృకాః	౨-౬-౬౮	యెగ్నయస్సమనసః	౪-౪-౩౦	యోవాఅయథా	౫-౯-౧
యజ్ఞంవాఏతత్	౩-౧-౭	యఇమావిశ్వా	౪-౬-౬	యఏవంవిద్వాన్	౫-౯-౧౫
యత్పశుర్మాయు	౩-౧-౧౬	యెదేవానాం	౪-౬-౯	యథావైపుత్రోః	౫-౯-౧౯
యోవాఅయథాదె	౩-౧-౧౯	యజమానశ్చసీదత	౪-౬-౨౪	యదాకూతాత్	౫-౯-౩౦
యోవైదేవాన్	౩-౧-౨౬	యదక్రన్దః	౪-౬-౩౪	యాస్తెఅగ్నె	౫-౯-౩౩
యఏవంవేదైషః	౩-౧-౨౭	యెవాజినంపరి	౪-౬-౪౩	యజమానాయ	౫-౯-౩౯
యేతేసరస్వః	౩-౧-౩౯	యెప్పతన్యవః	౪-౮-౨౯	యోక్త్రైంగృధ్రాభిః	౫-౯-౪౬
యెవిశ్వేమరుతః	౩-౧-౪౨	యోగెయోగ	౫-౧-౬	యావన్తోవై	౬-౧-౧౦
యోవైపవమానా	౩-౨-౧	యజమానోహస్యేత	౫-౧-౪౯	యొఽన్తశ్శరాః	౬-౧-౨౧
యజ్ఞంవావసః	౩-౨-౧౨	యాహిత్వాహ	౫-౨-౧౦	యజ్ఞాదక్షిణాం	౬-౧-౨౨
యత్క్యామాస్తె	౩-౨-౨౨	యావతీవైపృథివీ	౫-౨-౧౪	యజ్ఞోవైవిష్ణుః	౬-౧-౪౮
యజ్ఞపతిందుహె	౩-౨-౨౮	యంకామయెతపశు	౫-౨-౩౪	యత్కర్ణగృహీతా	౬-౧-౫౧
యద్వైహోతా	౩-౨-౩౫	యత్కార్మముప	౫-౨-౪౫	యదీతరం	౬-౧-౬౦
యోగ్ంశుంగృహ్ణతి	౩-౩-౧౦	యత్పమీచీనం	౫-౨-౫౩	యత్కలయాతె	౬-౧-౬౬
యజమానస్యయత్	౩-౪-౧౨	యంకామయేతాపశుః	౫-౩-౪	యదుభౌ	౬-౨-౧
యదార్షిప్రభృద్భిః	౩-౪-౧౮	యజ్ఞముఖమేవ	౫-౩-౧౨	యజ్ఞోదేవేభ్యః	౬-౨-౨౧
యోజ్యేష్ఠబన్ధుః	౩-౪-౨౮	యజ్ఞముఖంచతు	౫-౩-౨౦	యద్వాఅనీశానః	౬-౨-౨౫
యజమానోహో	౩-౪-౩౯	యస్యముఖ్యవతీః	౫-౪-౨౧	యజమానాయస్వా	౬-౨-౪౧
యేదేవాయజ్ఞహనః	౩-౫-౧౨	యస్మిన్నశ్వః	౫-౪-౫౯	యంవస్సమానః	౬-౨-౫౯
యమబధ్నీత	౩-౫-౨౦	యతఈశ్వరః	౫-౪-౫౮	యద్వ్యావంమినోతి	౬-౩-౨౬

యూపస్యయత్ ౬-౩-౨౭
యజ్ఞస్యసమిష్ట్యై ౬-౩-౫౦
యత్పృషదాజ్యం ౬-౩-౫౨
యజ్ఞేనవైప్రజాపతిః ౬-౪-౧
యజ్ఞంవిచ్ఛిన్ద్యాత్ ౬-౪-౭
యజ్ఞస్యశిరోచ్ఛిద్య ౬-౪-౩౭
యవత్వంయత్ ౬-౪-ద౭
యజ్ఞేనవైదేవా ౬-౫-౯
యచ్ఛతిప్రహరతి ౬-౫-౧౬
యజ్ఞంప్రతి ౬-౬-౮
యజతిప్రజావై ౬-౬-౧౧
యదేకస్మిన్యూపె ౬-౬-౧౬
యఏకాదశస్తనః ౬-౬-౧౯
యఏవావగతః ౬-౬-౨౩
యజ్ఞస్యస్విష్టగ్ం ౬-౬-౨౯
యంకామం ౭-౧-౨
యథాహం ౭-౧-౧౫
యఉద్యన్తః ౭-౧-౩౪
యఏవంవిద్వాన్ ౭-౧-౩౭
యఏవంవిద్వాన్ దశ౭-౨-౧౪
యజ్ఞమాపద్యత్ ౭-౨-౨౮
యవంగ్రీష్మాయ ౭-౨-౩౮
యాస్తృతీయాః ౭-౨-౪౦
యద్ద్వాదశాహ ౭-౩-౮
యన్తిపరాఞ్చ ౭-౩-౧౯
యదఛన్దః ౭-౩-౨౧
యన్త్యథొఅనయోః ౭-౪-౩
యథావైమనుష్యాః ౭-౪-౪
యోఅర్వన్తం ౭-౪-౪౧
యదిసోమౌ ౭-౫-౧౩
యోవాఅగ్నావగ్నిః ౭-౫-౩౯
యఃప్రాణతః ౭-౫-౪౧
యఆత్మదాః ౭-౫-౪౩
యేతేపన్థానః ౭-౫-౫౨
యోవాఅశ్వస్య ౭-౫-౫౩

ర

రక్షోహణ వైష్ణ ౧-౩-౩
రక్షోహణః పోక్ష ౧-౩-౪
రక్షతాదిమం ౧-౩-౨౮
రజతగ్ంహిరణ్యం ౧-౫-౨
రాత్రింప్రావిశన్తె ౧-౫-౩౮
రిషఃపాతు ౧-౫-౪౮
రేతొధిషీయేతి ౧-౭-౧౯
రూపేణైవావ ౨-౧-౬
రుచమేవాస్మిన్ ౨-౧-౧౫
రాజ్యాయసన్తం ౨-౧-౧౯
రసంవృష్టిమవరున్ధె ౨-౧-౪౪
రుద్రేవైశ్వదేవీం ౨-౧-౪౫
రసవానేవ ౨-౨-౧౯
రుచమదధుర్యః ౨-౩-౮
రజనోవైకౌణేయ ౨-౩-౩౩
రాజన్దివఆ ౨-౩-౫౫
రరాణోవీహి ౨-౫-౩౪
రక్షసామనన్వవ ౨-౬-౩౨
రాకామహగ్ం ౩-౩-౩౬
రాష్ట్రకామాయ ౩-౪-౨౨
రుక్మ్యామశ్చన్ద్రాగ్ం ౩-౪-౩౪
రుద్రఃఖలువై ౩-౪-౩౮
రుద్రేప్రవాసి ౩-౫-౭
రేజతేఅగ్నె ౪-౧-ద౬
రజసితస్థివాన్ ౪-౨-౭
రోదసీఆపృణా ౪-౨-౮
రయిం । చితస్థ ౪-౨-౩౨
రుద్రాణామాధిపత్యం౪-౩-౧౭
రుశద్వృశే ౪-౩-౩౦
రశ్మిరసి ౪-౪-౧
రాజ్ఞ్యసిప్రాచీః ౪-౪-౪
రక్షసోదహ ౪-౪-౧౫
రోహితాయ ౪-౫-౬
రథపతిభ్యశ్చ ౪-౫-౧౦
రుద్రారిరిషః ౪-౫-౨౩
రథేనరక్షోహా ౪-౫-౧౭
రోదస్యోరిత్యాహ ౫-౧-౨౪
రుద్రావసవ ౫-౨-౧౩
రశ్మిరిత్యేవ ౫-౩-౨౮

రుదోసివాపేషః ౫-౪-౯
రుద్రైదధ్నః ౫-౪-౩౨
రురూరౌదస్తః ౫-౫-౫౭
రుద్రైశృణ్వన్తి ౫-౬-౪౦
ోహితోధూమస్తి ౫-౬-౪౨
రూపంయత్ ౫-౭-౩
రుదస్తిత్యబ్రువన్ ౬-౨-౧౬
రాజన్యోవజ్రస్య ౬-౨-౨౭
శనామాదత్తే ౬-౩-౩౪
రాయస్సువీరః ౬-౩-౪౮
రుదస్తిమన్త్రరాయణ ౬-౫-౨౦
రుద్రతెనసప్తదశః ౭-౪-౧౨

ల

భేతయః ౨-౧-౨౦
ోకమేతి ౫-౩-౩౯
ోకేష్వధి ౫-౫-౨౫
ోకానాంవిధృ ౬-౨-౪౨
ోకెపశుమాణ ౬-౪-౧౧
ోకేభ్యస్సంభరతి ౬-౪-౧౮
ోకమజిగాగ్ం ౬-౫-౨౭
ోకస్సరస్వత్యా ౭-౨-౪
ోకెపశవోమె ౭-౩-౧౨
ోకమభ్యా ౭-౩-౨౪

వ

విపయం ౧-౧-౩

వపామిమహీనాం ౧-౧-౧౮
వాజస్యమా ౧-౧-౨౨
వస్వ్యసిరుద్రాసి ౧-౨-౧౧
విత్తాయనీమె ౧-౨-౨౨
విభూరసి ౧-౩-౫
విశ్వేషంవైశ్వానరం ౧-౩-౮
వాతేనాస్య ౧-౩-౧౫
వసోపురుస్పృహం ౧-౩-౨౭
వాచస్పతయె ౧-౪-౩
వామమద్య ౧-౪-౨౪
వోరూపం ౧-౪-౪౫
విభక్తింకరోతి ౧-౫-౭
వాపేషోస్మాత్ ౧-౫-౩౩
వేదసః పూష్ణ ౧-౫-౪౬
వైశ్వానరోనః ౧-౫-౪౭
వాజమగ్నె ౧-౫-౪౯
వ్రతేతవానా ౧-౫-౫౦
వాచామేన్ద్రియేణ ౧-౬-౬
వనామహెధుక్షీ ౧-౬-౧౩
వాఆరణ్యమిన్ద్రి ౧-౬-౨౪
వైదేవాఉజ్జితిం ౧-౭-౧౬
విష్ణుక్రమాణ ౧-౭-౨౬
విసృజతేశాన్త్యై ౧-౭-౩౧
వాజస్యేమం ౧-౭-౪౦
వరుణోదశాక్తరేణ ౧-౭-౪౪

వజ్రోసివార్త్రఘ్నః ౧-౮-౨౩
వాయవ్యగ్ం ౨-౧-౧
వాయవేనియుత్వ ౨-౧-౨
వాచందధాతి ౨-౧-౧౩
వైరేతోధాః ౨-౧-౧౪
వశామాలభేత ౨-౧-౨౫
వత్సమాలభేత ౨-౧-౨౮
వాఅహోరాత్రాణి ౨-౧-౩౧
వషట్కారః తం ౨-౧-౪౧
వైబ్రహ్మవర్చసం ౨-౧-౪౩
వాఆదిత్యః ౨-౧-౪౯
విశాలోభవతి ౨-౧-౫౨
వరుణగ్ంసుషు ౨-౧-౫౩
వపేత్సంగ్రామం ౨-౨-౩
వాపిమీయొరణ ౨-౨-౯
వాపేషసిసీర్షతి ౨-౨-౨౦
వైశ్వానరంద్వాదశ ౨-౨-౨౩
వాపేతస్యాశాన్తః ౨-౨-౨౪
విన్దతెప్రజాం ౨-౨-౨౫
వీర్యంవృజ్జై ౨-౨-౫౦
వైతిష్యస్సోమ ౨-౨-౫౪
వర్ధన్నుత్వా ౨-౨-౨…
వీర్యకామస్యాత్తం ౨-౩-౩౦
వారుణెనైవైనం ౨-౩-౪౨
వృష్టయః । ౨-౪-౨…

విశ్వరూపోవై	౨-౫-౧
వరంవేదైనం	౨-౫-౧౩
వరంవృణై	౨-౫-౧౪
వాజాఇత్యానిరుక్తాం	౨-౫-౪౧
వాఅర్ధమాసస్య	౨-౫-౪౬
విపాప్రాహ్యాతే	౨-౫-౫౨
వైసువర్గాలోకః	౨-౫-౬౭
విశేజనాయ	౨-౫-౭౨
విపాజసావి	౨-౫-౭౫
వజ్రోవషట్కారః	౨-౬-౧౨
వషట్కారేణస్థాప	౨-౬-౧౩
వాఅధ్వర్యోః	౩-౧-౭
వ్యాయచ్ఛన్తె	౩-౧-౨౧
వావరథన్తరం	౩-౧-౨౨
వైపవమానానాం	౩-౨-౨
వచసాసెపవస్వతస్య	౩-౨-౯
వాయుహిఙ్కర్తా	౩-౩-౩
వసవస్త్వాప్రా	౩-౩-౫
వాయురసిపాప్రాణః	౩-౩-౧౧
విపాఏతస్య	౩-౪-౧
వాయుర్వ్యైవాత్	౩-౪-౮
వపేద్యంయజ్ఞ	౩-౪-౩౨
వసవోష్టాక్షరా	౩-౪-౩౫
వాస్తోష్పతె	౩-౪-౩౬
విశ్వచర్షణె	౩-౪-౪౫
వషట్కారోవై	౩-౫-౨౨
వర్మచస్థః	౪-౧-౧౧
వీతయఋతం	౪-౧-౧౭
విపాజసాప్పృథునా	౪-౧-౧౮
వసవస్త్వాధూపయన్తు	౪-౧-౨౨
విశ్వఏనమను	౪-౨-౨౮
విషరూపేఅహని	౪-౧-౪౫
విష్ణోఃక్రామోసి	౪-౨-౧
విమధ్యమగ్గ్ం	౪-౨-౪
వాతోదేవతా	౪-౩-౧౪
వ్రాతమేకారక్షతి	౪-౩-౨౨
వసుభ్యస్త్వా	౪-౪-౨
వసూనాందేవగ్ం	౪-౪-౧౪
వచసాఇదంక్షత్రం	౪-౪-౩౫
వక్షియక్షిచ	౪-౬-౩
విశ్వకర్మావిద్యా	౪-౬-౧౦
వీరశ్శతమన్యుః	౪-౬-౧౮
విశవైషాం	౪-౬-౨౦
వాతుతోద	౪-౬-౪౫
వాజోనస్సప్త	౪-౭-౨౧
విప్రాఅమృతా	౪-౭-౨౨
వాందేవాదేవేషు	౪-౭-౩౬
వృద్ధంవాఏతత్	౫-౧-౫
వేదమనసా	౫-౧-౧౪
వారుణోవా	౫-౧-౩౧
వాఏతాం	౫-౧-౩౬
వైమృత్యుబన్ధవః	౫-౧-౪౦
వైకజ్యతీమాదధాతి	౫-౧-౫౦
వాచయతిబ్రాహ్మణా	౫-౧-౫౩
విష్ణుముఖావై	౫-౨-౧
వరుణపాశాత్	౫-౨-౪
వివాఏతా	౫-౨-౨౧
వాఏతందీక్షయన్తి	౫-౨-౨౨
వైనిర్ఋత్యై	౫-౨-౨౩
వీర్యసమ్మితః	౫-౨-౨౬
వృతాప్రియవజ్రం	౫-౨-౩౨
వాఏషయదగ్నిః	౫-౨-౪౩
విషూచీనాని	౫-౨-౫౧
విధీయతేర్క	౫-౩-౨౨
వృష్టిసనీరూప	౫-౩-౪౦
వైగుప్రాముష్టిః	౫-౪-౨౧
వైదేవాఅసురాణాం	౫-౪-౩౩
వసోర్ధారాం	౫-౪-౩౭
వైయజ్ఞాయుధాని	౫-౪-౪౦
వాఅగ్నిర్వ్యావాత్	౫-౪-౪౮
వాతితద్రియజ్	౫-౫-౨
వీరుధోభవన్తి	౫-౫-౧౬
విశ్వకర్మాదిశాం	౫-౫-౨౨
వదన్త్యగ్నౌ	౫-౫-౨౩
వాతోఅను	౫-౫-౩౨

వాఆపస్తస్మాత్ ౫-౬-౬
వైరాజసూయస్య ౫-౬-౧౪
వాఅస్యాఅమృ ౫-౬-౧౬
వైశ్వకర్మణేః ౫-౬-౩౮
వారుణాస్త్రయః ౫-౬-౫౧
వయోవాఅగ్ని ౫-౭-౨౪
వాజగ్ంహనూభ్యాం ౫-౭-౪౪
వాయోఃపక్షతి ౫-౭-౫౪
వాఅహోస్వవర్ణా ౬-౧-౧౮
వాస్త్రైదేవేభ్యః ౬-౧-౨౫
వావయఃపవతె ౬-౧-౨౭
వృశ్ఛ్రతేదేవీః ౬-౧-౩౩
వాగ్వాఏషా ౬-౧-౪౯
వదలిదక్షిణా ౬-౧-౫౦
వ్యాచష్టైబృహస్పతిః ౬-౫-౫౫
వాసస్సర్వాభిరేవ ౬-౧-౬౫
వారుణోవైక్రీతః ౬-౧-౭౧
వాఇయమగ్నౌ ౬-౨-౨౩
వాచగ్ంస ౬-౩-౬
వైసర్జనాని ౬-౩-౮
వైష్ణవ్యచాశ ౬-౩-౧౩
వైష్ణవందేవ ౬-౩-౧౪
వృశ్చేద్యత్ ౬-౩-౧౬
వనస్పతీనాం ౬-౩-౧౭
వ్యర్థయేయం ౬-౩-౨౪
వాఏతత్పశుం ౬-౩-౫౮
వైదేవతయా ౭-౩-౬౦
వృత్రోమహన్త్వః ౬-౪-౮
వరుణేనాస్య ౬-౪-౯
వాగ్వాఏషా ౬-౪-౩౧
వదన్తియద్ఘృతేన ౬-౫-౩౮
వధ్యంప్రపన్నం ౬-౫-౩౦
వ్యార్థాఘ్వః ౬-౫-౪౨
వావైతదాహ ౬-౬-౫
వ్యవైర్యతతస్మాత్ ౭-౧-౧౭
వరోదేయః ౭-౧-౨౫
విభూర్మాత్రా ౭-౧-౪౧
వీక్షమాణాయ ౭-౧-౫౧
విశ్వజితియథా ౭-౨-౭
వైత్పృతీయం ౭-౨-౩౧
విగ్ంశత్యై ౭-౨-౪౮
వనస్పతిభ్యస్స్వాహా ౭-౩-౪౨
వనస్పతీఙ్ప్రజాం ౭-౪-౧౦
వ్యతిషజ్యన్తె ౭-౪-౧౪
వైదశరాత్రేణ ౭-౪-౨౧
వీర్యేపశుషు ౭-౪-౨౪
వసిష్ఠోహత ౭-౪-౨౫
వజ్రమేవ షోడశి ౭-౪-౨౬
వైసముద్రః ౭-౫-౩
వాచమవరున్ధతె ౭-౫-౩౦
వాఏతెదేవకృతంచ ౭-౫-౩౧
వరుణోఽద్భిః ౭-౫-౫౧

శ

శున్ధధ్వం ౧-౧-౪
శమోషధీభ్యః ౧-౩-౧౭
శ్రౌషడిత్యుప ౧-౬-౪౧
శూరోవాప్రత్యు ౧-౮-౪౧
శ్రీవస్యవః ౧-౮-౪౨
శ్రద్ధామనాహవిషా ౨-౩-౫౪
శృతంకురుతేతి ౨-౫-౧౮
శంయోరావృణీమ ౨-౬-౫౯
శంయోరరపః ౨-౬-౬౭
శంభూర్మయోభూః ౩-౨-౧౭
శస్త్రోక్థస్య ౩-౨-౨౦
శ్యేనాయపత్వనె ౩-౨-౨౯
శుక్రాసుతెశుక్రా ౩-౩-౬
శుచెశుచయః ౩-౩-౩౩
శచీభిః దేవః ౪-౨-౨౨
శంతమేనతయా ౪-౩-౧౨
శోచేవేష్ట్వగ్ం ౪-౩-౩౩
శ్రితాస్సహస్రశః ౪-౫-౩
శ్రుతంగర్తా ౪-౫-౨౪
శతమూర్ధాన్ ౪-౬-౨౩
శర్మయచ్ఛతు ౪-౬-౩౧
శంచమె ౪-౭-౫

శుచార్పయతి ౫-౧-౧౮
శరోవకా: ౫-౪-౧౬
శుంభూమీ ౫-౫-౫౬
శుక్రాప్తానః ౫-౬-౨
శితిబాహుః ౫-౬-౪౪
శుణ్ఠాస్త్రియః ౫-౬-౪౭
శిరోవాఏతత్ ౬-౨-౫౬
శిరఃప్రితిదధాతి ౬-౩-౩౯
శాన్త్యైపార్శ్వతః ౬-౩-౪౬
శతానిత్రియ ౭-౧-౧౬
శతైస్సోమః ౭-౧-౨౩
శరదాత్వర్తునా ౭-౧-౪౮
శ్రియైగత్వా ౭-౨-౨౪
శుక్రోయత్సప్తమె ౭-౨-౩౦
శతాయుస్వాహా ౭-౨-౫౦
శ్రీహిర్మనుష్యస్య ౭-౪-౧౬

ష

షడ్భిర్దీక్షయతి ౫-౧-౪౫
షట్పదాన్యను ౬-౧-౫౪
షడహేస ౭-౪-౩౬
షడహైర్మాసా ౭-౫-౧౫

స

సంవపామి ౧-౧-౧౨
సేదిమ! అగ్నె ౧-౧-౧౭
సేదుహొతా ౧-౧-౨౮
సోమంతెక్రీణామి ౧-౨-౧౪
సేదవరుణోసి ౧-౨-౧౯
సరిషఃపాతు ౧-౨-౩౪
సంతేమనసా ౧-౩-౧౮
సముద్రంగచ్ఛ ౧-౩-౨౦
సోమఃపిబతు ౧-౪-౨
సుశర్మాసి ౧-౪-౨౭
సర్వస్యప్రితిశీ ౧-౪-౪౧
సజోషాఇన్ద్ర ౧-౪-౪౩
సమిధంయుక్ష్వాగ్నె ౧-౪-౫౦
సన్తుదుర్మిత్రాః ౧-౪-౫౧
సుతాసః । ౧-౪-౫౩
యదీగ్ంసంపశ్యామి ౧-౫-౨౧
సగ్ంహితాసి ౧-౫-౨౨
సంపశ్యామిప్ర ౧-౫-౩౧
సంత్వాసించామి ౧-౬-౧
సురేతారేతః ౧-౬-౧౪
సంజ్యోతిషా ౧-౬-౧౮
సహసావర్ ౧-౬-౫౧
సామిమార్జయం ౧-౭-౫
సగ్గంశ్రివాహ ౧-౭-౭
సముద్జితః తేషాం ౧-౭-౪౬
సోమాయపిత్ర ౧-౮-౭
సమిధమాలిప్త ౧-౮-౨౪
సోమస్యత్విషిరసి ౧-౮-౨౭
సద్యోదీక్షయన్తి ౧-౮-౩౪
స్వాద్వీంత్వా ౧-౮-౩౭
సమభవత్తే దేవాః ౨-౧-౯
సంయత్త ఇన్ద్రియేణ ౨-౧-౧౭
సోమపీథః ౨-౧-౩౫
స్వేనబాగ ఇన్ద్రియ ౨-౧-౩౮
సజాతాన్ప్రియచ్ఛన్తి ౨-౧-౪౦
సజాతావిశ్వాః ౨-౧-౪౬
సోమస్తనూభిః ౨-౧-౬౨
సువానస్సోమః ౨-౨-౫
స్వేభాగధెయేన ౨-౨-౪౨
సంగ్రామమేతాం ౨-౨-౪౫
సోభవత్సః ౨-౨-౬౭
సువానస్సోమః ౨-౩-౨
స్వేనబాగధెయేన ౨-౩-౩
సుదానవఏనా ౨-౩-౧౩
సాక్షాదేవసోమ ౨-౩-౧౪
సమృద్ధ్యైప్రాజాపత్య ౨-౩-౪౦
సృజతుజీవాతవె ౨-౩-౫౧
సప్రత్నవన్నికావ్యె ౨-౪-౨౦
స్వాహాబహుహా ౨-౪-౨౫
స్వామ్యయైవాహు ౨-౪-౩౦
సర్వాణిఛన్దాగ్ంసి ౨-౪-౪౭
సోతుబార్హుభ్యాం ౨-౪-౩
సంవత్సరాదపి ౨-౫-౨౦

సర్వంవృక్తై	౨-౫-౨౪	సంవరణెభవానః	౪-౧-౨౬	స్వయమాత్మృణ్ణాం	౫-౨-౪౧
సమిదోయజరి	౨-౬-౧	స్వాగ్ంఅహం	౪-౧-౪౧	సూదయన్తుతె	౫-౨-౬౪
స్త్ర్యస్యజాయేతా	౨-౬-౨౮	సోషధీరనురు	౪-౨-౧౨	స్తోమభాగా	౫-౩-౨౭
సువగర్ంలోకం	౨-౬-౨౯	సంప్రియస్సంప్రియా	౪-౨-౧౫	సర్వాభ్యోవై	౫-౩-౩౮
సహర్షభెత్యాహ	౨-౬-౩౮	సమితగ్ంసం	౪-౨-౧౮	సవితుర్వరేణ్యస్య	౫-౪-౩౪
స్తామిత్యాహాశిషం	౨-౬-౫౪	స్తనయుదామయతి	౪-౨-౨౬	సువగార్యువై	౫-౪-౪౭
సంవలోవరాగ్ం	౨-౬-౬౪	స్తోమంచాగ్నయె	౪-౪-౧౩	సహాపీయాణ్	౫-౫-౧౧
సృజతెయద్దై	౩-౧-౨	సువర్ణజ్యోతిః	౪-౪-౧౭	సువగార్వాఏషః	౫-౫-౨౯
స్వంచమసోస్య	౩-౧-౮	సమిద్ధిశామాశయా	౪-౪-౩౩	సమీచీనామాసి	౫-౫-౪౨
సామ్యాస్తాఅనా	౩-౧-౨౮	సహస్రాణసహ	౪-౫-౨౬	సోమోధిపతిః	౫-౫-౪౩
సువగర్ంలోకంన	౩-౧-౩౦	సనోముఞ్చతు	౪-౭-౩౪	స్థతేషాంతః	౫-౫-౪౫
సేతునాతియన్తి	౩-౨-౫	సావిత్రాణి	౫-౧-౧	సారిబలాకశ్మర్ణః	౫-౫-౫౪
స్వ్యస్వస్తే	౩-౨-౧౧	సంగచ్ఛతె	౫-౧-౯	సుపర్ణః	౫-౫-౫౯
స్వధాయైనమోవః	౩-౨-౨౧	స్యాదగ్నిక్షాగ్ంసి	౫-౧-౧౨	సజూరబ్దః	౫-౬-౧౫
సూక్తవాచః	౩-౩-౪	సర్వాణిఛన్దాగ్ంసి	౫-౧-౨౩	సఉత్తరఃపక్షః	౫-౬-౧౮
సూర్యోదేవోదివిష	౩-౩-౩౦	సన్నహ్యత్యేవై	౫-౧-౨౫	సంవత్సరముఖ్యం	౫-౬-౨౦
సజిత్వానగ్ం	౩-౪-౪౪	స ఈశ్వరః	౫-౧-౨౬	సువర్గాయవాఏషః	౫-౬-౩౦
సంవిదానా	౩-౫-౨	సముద్రియమితి	౫-౧-౨౮	సూయతేవా	౫-౬-౩౬
సహజాణ్విశ్వేభిః	౩-౫-౧౧	సత్యమనయోః	౫-౧-౨౯	సామ్యాస్త్రయః	౫-౬-౫౦
సన్తితపేషు	౩-౫-౧౪	సృజతియజ్ఞోవై	౫-౧-౩౩	సోమాయస్వరాజ్ఞె	౫-౬-౫౨
సూర్యోమాదేవః	౩-౫-౧౬	సప్తథిధూర్ణపయతి	౫-౧-౩౫	స్యాదితిపంతరాం	౫-౭-౪౨
సంత్వానహ్యామి	౩-౫-౧౯	సమిద్ధోఅఞ్జణ్	౫-౧-౫౬	స్త్రీగాణ్దగ్గ్ంష్ట్రా	౫-౭-౪౩
సంతేవాయుః	౪-౧-౧౪	సుహిరణ్యో	౫-౧-౫౮	సవ్యగ్ంహి	౬-౧-౬
సగ్ంస్పృజ్యపృథివీం	౪-౧-౧౯	సూక్తంభవతి	౫-౨-౧౭	స్వాహేత్యాహోకూ	౬-౧-౧౧
సమాస్త్వాగ్నె	౪-౧-౨౫	సోగ్నేఃకృష్ణః	౫-౨-౩౫	సోమాభూయః	౬-౧-౩౨

సోమంక్రీణీయాత్ ౬-౧-౬౯
సువర్గంవా ౬-౨-౨౦
సప్తానాంగిరీణాం ౬-౨-౨౨
సావాఇయుగ్ం ౬-౨-౨౪
సోత్రరవేదిః ౬-౨-౩౯
సువర్గాయువాఏరాని ౬-౩-౭
సాధ్యావైదేవాః ౬-౩-౨౮
సోబ్రివీద్వరంవృణై ౬-౩-౫౬
సూర్యఇత్యాహ ౬-౪-౧౦
సవనంమాధ్యందినం ౬-౪-౨౧
సన్దైవానాం ౬-౪-౨౩
స్యాదితినీచా ౬-౪-౨౫
సన్నాలసన్నితి ౬-౪-౩౩
సుప్రిజాఃప్రిజాః ౬-౪-౪౬
సువర్గాయవాఏతె ౬-౫-౧౩
సర్వాఃప్రిజాః ౬-౫-౧౪
సువర్గాయవా ౬-౬-౧
సమిష్టయజూగ్ంషి ౬-౬-౬
సోమోయత్ ౬-౬-౧౩
స్ప్యేనవేదిం ౬-౬-౧౪
సామ్యేనదధాతి ౬-౬-౨౧
సామరాజన్యః ౭-౧-౫
సోమోవైసహస్రిం ౭-౧-౨౧
స్రిహస్రితమ్యా ౭-౧-౨౯
సంవత్సరోవా ౭-౧-౩౬
సాధ్యావై ౭-౨-౧
సరస్వతీవాపై ౭-౨-౨౬
స్యుస్తేవిబూర్యియుః ౭-౩-౩
సావిరాడ్విక్రిమ్యా ౭-౩-౨౨
సువర్గేలోకెప్రింతి ౭-౩-౨౬
స్యుస్తఏక ౭-౩-౨౯
స్వాహాధిమా ౭-౩-౩౬
సువర్గలోకం ౭-౪-౮
సంవత్సరాయ ౭-౪-౨౮
సంవత్సరస్యయత్ ౭-౪-౨౯
సువర్గంవాఏతె ౭-౪-౩౧
సగ్గంస్తుతాఏరాజ ౭-౪-౩౩
సితాయస్వాహా ౭-౪-౫౩
సంవత్సరోయః ౭-౫-౨
సంవత్సరఃప్రియన్తః ౭-౫-౪
సమాన్యబుచః ౭-౫-౧౧
సవనముష్టాభిః ౭-౫-౨౧
స్తువన్త్యనుశ్లోకేన ౭-౫-౨౪
సంభృత్యతేజః ౭-౫-౨౭
స్వాహానువర్షతే ౭-౫-౩౪
సముద్రిఉదరం ౭-౫-౫౪

హ

హిగ్ంసిషం ౧-౧-౬
హవిష్మతీరిమా ౧-౩-౨౧
హృదేత్వా ౧-౩-౨౨
హోఽదర్గాషా ౧-౩-౨౬
హిరణ్యపాణిం ౧-౪-౨౬
హరిరసి ౧-౪-౨౯
హిమాఇర్యాహ ౧-౫-౩౦
హవేరుదాణాం ౨-౧-౬౧
హ్యేవేతేఽరిరాని ౨-౨-౨౨
హిరణ్యగర్భః ౨-౨-౬౪
హవ్యతంవృషణా ౨-౩-౫౩
హితమన్యవిన్దత్ ౨-౬-౩౧
హినోమీన్ద్రావిష్ణూ ౩-౨-౪౫
హోర్త్రాః । లభూత్ ౪-౨-౪౧
హిగ్ంసేఃపరమే ౪-౨-౪౪
హ్యశ్వాద్దర్భః ౫-౧-౭
హరత్యపాం ౫-౧-౧౭
హస్తయోస్తపస్వితర ౫-౩-౧౪
హతష్టోడశభిః ౫-౪-౨౨
హోతాస్వఏవ ౫-౪-౫౫
హిరణ్యవర్ణాః ౫-౬-౧
హిరణ్యేష్టకా ౫-౭-౨౬
హ్యేషసత్ ౬-౧-౩౧
హిరణ్యముపాస్య ౬-౨-౪౭
హ్యేతద్యత్ ౬-౨-౫౨
హ్యేతావుర్వశీ ౬-౩-౩౦
హ్యస్మాన్నిగృహ ౬-౫-౪
హితద్వేద ౬-౫-౧౦

హుత్వోద్ధృష్ణోతి	౬-౬-౨
హేయచేతస్మాత్	౭-౩-౨

క్ష

క్షత్రామనుసహః	౧-౬-౪౭
క్షత్రస్యోల్బం	౧-౭-౩౮
క్షత్త్రుగ్రహ	౧-౮-౧౬
క్షీయేతసారస్వతా	౩-౫-౪
క్షయేపాథాదివః	౪-౨-౪౭
క్షత్రంవిశ్వతః	౪-౪-౩౪
క్షురపవినామ	౬-౨-౨౬

శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

అథబ్రాహ్మణభాగే

అగ్నినక్షత్రమితి	౧-౧-౭
అర్యమ్ణోవా	౧-౧-౯
అబధిరో	౧-౧-౧౦
అథోశంత్వాయ	౧-౧-౨౧
అగ్నిముఖానేవ	౧-౧-౫౪
అర్కశ్చక్షుః	౧-౧-౫౭
అస్మిన్నేవైనం	౧-౧-౬౦
అన్నమేవావ	౧-౧-౬౪
అతిప్రియచ్ఛం	౧-౨-౫
అగ్నిమశ్వత్థాత్	౧-౨-౧౬
అగ్నేర్భర్షాప్మా	౧-౨-౧౭
అన్తరిక్షస్య	౧-౨-౧౯
అగ్నేసపత్నాన్	౧-౨-౨౬
అష్టాశఫాః	౧-౨-౩౧
అలిగ్రాహ్యః	౧-౨-౪౦
అప్రతిష్ఠాంవా	౧-౩-౩
అనాగ్నేయంవా	౧-౩-౧౩
అప్యేవనోత్రా	౧-౩-౧౮
అన్నస్త్యైవ	౧-౩-౩౦
అపాంనపాదా	౧-౩-౪౭
అమృతమేవ	౧-౩-౪౯
అవరుద్ధైన	౧-౩-౫౪
అప్సుషదం	౧-౪-౧౪
అద్భిరేవైనత్	౧-౪-౨౦
అథాగ్నిం	౧-౪-౩౦
అతిరిక్తస్య	౧-౪-౩౮
అథోధ్రువస్త్యై	౧-౪-౩౯
అసుర్యంవా	౧-౪-౪౧
అత్రావావ	౧-౪-౫౭
అథగృహమే	౧-౪-౬౧
అథాదిత్యః	౧-౪-౬౨
అథౌషధయః	౧-౪-౬౫
అగ్నేఃకృత్తికా	౧-౫-౧
అస్మిగ్గ్ంశ్రా	౧-౫-౮
అథోపరైవ	౧-౫-౨౬
అథైతన్మనుః	౧-౫-౩౦
అథయత్సు	౧-౫-౪౮
అనుమత్యై	౧-౬-౧
అన్తతఏవ	౧-౬-౪
అస్మిన్నేవ	౧-౬-౧౦
అప్సువైవరుణః	౧-౬-౩౯
అనువత్సార్	౧-౬-౪౮
అథవయం	౧-౬-౫౦
అర్ధమాసాః	౧-౬-౫౫
అగ్నయేదేవేభ్యః	౧-౬-౬౧
అథోయథాగ్నిం	౧-౬-౬౭
అథోతర్పయతి	౧-౬-౭౦
అగ్నేఃప్రజామ్	౧-౭-౧౩
అన్నంవైమరుతః	౧-౭-౨౦
అన్నంవైపూషా	౧-౭-౨౧
అరాతిమేవ	౧-౭-౨౭
అర్ధేతస్థేతి	౧-౭-౨౮
అగ్నిరేవైనం	౧-౭-౩౮
అన్నంవిరాట్	౧-౮-౪
అనడ్వాహం	౪-౮-౭
అనిరుక్తః	౧-౮-౨౦
అగ్నిష్టోమం	౧-౮-౨౭
అప్రిష్టితః	౧-౮-౩౫
అపశవ్యః	౧-౮-౩౭
అఙ్గిరసోవై	౨-౧-౧
అన్యస్మైప్రియ	౨-౧-౨౨

అహరేవతేన	౨-౧-౩౬	అస్యాఃపృధివ్యా	౨-౪-౬౪	అపాబృహత్ ।	౨-౭-౧౫
అజ్ఞారాః	౨-౧-౫౯	అస్మేద్యావాపృ	౨-౪-౭౦	అపాంయోద్రి	౨-౭-౨౨
అగ్నివాక్షై	౨-౨-౫	అగ్నివిశాం	౨-౪-౭౫	అధిపేప్రిహి	౨-౭-౨౩
అగ్నిమాదధా	౨-౨-౬	అస్మభ్యంద్యావా	౨-౫-౫	అనుసోమో	౨-౭-౨౪
అధిచరణ	౨-౨-౭	అగ్నిభీతాః	౨-౫-౧౧	అవేత్త్యేవ	౨-౭-౨౯
అస్పృక్షివా	౨-౨-౨౨	అహన్నహిమ	౨-౫-౧౩	అగస్త్యమదు	౨-౭-౩౨
అనయైవైనత్	౨-౨-౩౧	అరణ్యాస్యర	౨-౫-౨౩	అస్యాజరాసః	౨-౭-౩౫
అన్త్రీవాఏష	౨-౨-౩౪	అఫీకేవిత్	౨-౫-౩౫	అరుణంత్వా	౨-౭-౫౪
అన్నమేవావ	౨-౨-౩౫	అపోయూచామి	౨-౫-౩౯	అధిపేప్రిహివీర	౨-౭-౫౫
అసతొధి	౨-౨-౫౯	అపాంభూమాన	౨-౫-౪౫	అస్మేకామం	౨-౮-౮
అయంవాఇదం	౨-౨-౬౪	అమీమదన్త	౨-౬-౧౧	అగ్నేత్వంపార	౨-౮-౧౧
అథయోవిద్వాన్	౨-౩-౧౪	అస్థిమజ్జానం	౨-౬-౧౫	అధేమావిశ్వాః	౨-౮-౨౦
అస్యాఃపవతె	౨-౩-౩౬	అవిర్ణమేషః	౨-౬-౧౮	అనాధృష్యః	౨-౮-౨౧
అథయదుత్తర	౨-౩-౪౦	అవభృథనిచ	౨-౬-౩౦	అధిసిద్ధా	౨-౮-౨౬
అపాపాచోఅభి	౨-౪-౩	అచ్ఛిన్నంతన్తుం	౨-౬-౪౨	అస్మాకంబ్రిహ్మా	౨-౮-౪౫
అపనహ్యామి	౨-౪-౧౪	అశ్వినేన్ద్రాయ	౨-౬-౫౪	అర్హన్బిభర్షి	౨-౮-౪౮
అగ్నిశ్చవిష్ణో	౨-౪-౨౪	అశ్వినేదాన	౨-౬-౫౬	అన్నాన్దిహో	౨-౮-౫౬
అధాతేవిష్ణో	౨-౪-౨౬	అధాదామశ్వినా	౨-౬-౬౧	అహమస్మిపప్రి	౨-౮-౫౯
అరస్తేసోమః	౨-౪-౩౨	అశ్వినాహవిః	౨-౬-౬౪	అన్నంప్రాణ	౨-౮-౬౧
అసిక్నియస్య	౨-౪-౩౫	అగ్నిమద్య	౨-౬-౭౩	అహగ్ంసద	౨-౮-౬౨
అగ్నేహిరణ్య	౨-౪-౪౦	అగ్ంహోముచః	౨-౬-౭౬	అన్తర్విశ్వ	౨-౮-౬౮
అవవ్యయక్ష	౨-౪-౪౮	అనుష్టుప్ఛన్ద	౨-౬-౮౫	అమ్బఃకిమా	౨-౮-౭౪
అధ్వరేషునమ	౨-౪-౫౪	అరుణోమిర్మిరః	౨-౭-౨	అథాకోవేద	౨-౮-౭౬
అథేమమన్థన్	౨-౪-౫౮	అథోయుఏవ	౨-౭-౬	అగ్నిర్నఃపాతు	౩-౧-౧
అన్తరిక్షంవిప	౨-౪-౫౯	అథవీర్యావత్తరః	౨-౭-౮	అర్యమారాజా	౩-౧-౮

అహనోర్ఽఅద్య	౩-౧-౧౫	అవధూతగ్ం	౩-౨-౪౬	అక్షరాజాయ	౩-౪-౧౬
అహిర్బుఽధ్నియః	౩-౧-౨౧	అన్తరిక్షఏవ	౩-౨-౫౧	అథైతానవ	౩-౪౧౯
అగ్నిర్వ్యాఅకా	౩-౧-౨౭	అథద్వే	౩-౨-౫౩	అఘ్వాదేవ	౩-౫-౩
అర్యమావా	౩-౧-౩౫	అముష్మిన్లోకేషు	౩-౨-౫౪	అగ్నేదీద్యతం	౩-౫-౪
అద్వైతత్వోర్ణ	౩-౧-౪౧	అర్ధఽమాసేర్ధ	౩-౨-౬౦	అగ్నేమహోగ్ం	౩-౫-౫
అజొవాఏక	౩-౧-౫౧	అవిదహన్త	౩-౨-౬౨	అగ్నిర్హోతా	౩-౫-౭
అహిర్వైఽబుధ్నియః	౩-౧-౫౨	అన్తరిక్షాదేవై	౩-౨-౭౩	అగ్నిర్వృత్రాణి	౩-౫-౯
అశ్వినౌవాఅ	౩-౧-౫౪	అన్తరిక్షముప	౩-౩-౨	అగ్నిర్మూర్ధా	౩-౫-౧౦
అథైతదమా	౩-౧-౫౬	అయజ్ఞోవా	౩-౩-౧౧	అయాడగ్నే	౩-౫-౧౫
అహోరాత్రేవా	౩-౧-౫౮	అథోఅర్థోఽవా	౩-౩-౧౫	అవీవృధత-ప్రజా	౩-౫-౨౨
అథైతస్మై	౩-౧-౬౦	అథకేనాజ్యం	౩-౩-౨౩	అవీవృధత-దేవాః	౩-౫-౨౩
లథైతమదిత్యై	౩-౧-౬౨	అష్టావుపభృతి ।	౩-౩-౨౬	అజ్ఞన్నిత్యాం	౩-౬-౧
అథైతంవిష్ణవె	౩-౧-౬౩	అపరిమితం	౩-౩-౩౩	అగ్నిర్యజ్ఞస్య	౩-౬-౪
అదిత్యైరాస్నాసీ	౩-౨-౧౩	అసౌవైజుహూః	౩-౩-౩౭	అగ్నిర్హోతానః	౩-౬-౧౨
అన్తరిక్షంవై	౩-౨-౧౭	అగ్నినావై	౩-౩-౩౮	అజైదగ్నిః	౩-౬-౧౩
అమూమిలినామ	౩-౨-౨౨	అథోరక్షసా	౩-౩-౪౧	అయాడ్వనస్పతేః	౩-౬-౩౩
అగ్నిహోత్రమేవ	౩-౨-౨౫	అగ్నిర్వైదేవానాం	౩-౩-౪౩	అగ్నిమద్య	౩-౬-౩౮
అయస్పాత్రేణ	౩-౨-౨౭	అగ్నిర్వావ	౩-౩-౪౭	అథోత్తరస్మై	౩-౭-౬
అపఃప్రణయతి	౩-౨-౩౦	అగ్నిముఖా	౩-౩-౫౭	అథేతరవన్ద్రః	౩-౭-౭
అధ్వర్యుంచ	౩-౧-౩౧	అన్వాదక్షిణానీ	౩-౩-౫౯	అజస్యతు	౩-౭-౧౮
అహుతమసి	౩-౨-౩౨	అథస్రుచా	౩-౩-౬౦	అగ్నిరిత్యాహ	౩-౭-౨౩
అశ్వినౌహిదేవానామ్	౩-౨-౩౩	అతిరిక్తాఃఫలీ	౩-౩-౬౯	అగ్నింగృహ్ణామి	౩-౨-౨౬
అథోరక్షసా	౩-౩-౩౯	అథోయద్వేదః	౩-౩-౭౦	అగ్నిర్హవ్యవాట్	౩-౨-౨౭
అస్యాపవైన	౩-౨-౪౦	అథాస్మైనామ	౩-౩-౭౮	అయంప్రాణశ్చ	౩-౭-౩౫
అధిషవణమసి	౩-౨-౪౧	అశ్మేభ్యో	౩-౪-౯	అమృన్మయం	౩-౫-౩౭

అన్తర్దూతః 3-౭-౫౮
అస్మి॒న్యజ్ఞ 3-౭-౬౧
అధరేమత్సప 3-౭-౬౫
అస్నేయోనో 3-౭-౭౧
అథాహోరిద్రివేషు 3-౭-౭౭
అనాగసస్త్వా 3-౭-౯౬
అదితిరూత్యా 3-౭-౧౦౯
అపసిద్ధః । 3-౭-౧౧౦
అగ్నేఃప్రియతమం 3-౭-౧౨౮
అభినశ్శియు 3-౭-౧౩౦
అనేనాశ్వేన 3-౮-౧౯
అస్యామేవైనాః 3-౮-౨౨
అదిత్యైస్స్వాహా 3-౮-౪౩
అథోమాధ్యన్దినం 3-౮-౪౫
అనదుహ్యేవ 3-౮-౪౮
అర్వాజ్యజ్ఞః 3-౮-౬౫
అమ్భాగ్ంసి 3-౮-౬౮
అసౌభవవ్యత్ 3-౮-౭౩
అముంతైః 3-౯-౬
అస్మైవైలోకాయ 3-౯-౯
అస్మిఙ్లోకేబహవః 3-౯-౧౧
అయంవైలోకః 3-౯-౨౪
అపవాఏతస్మాత్ 3-౯-౨౫
అథోధువస్యైవై 3-౯-౨౬
అపవాఏతస్మాత్ 3-౯-౩౦
అశ్వశఫేన 3-౯-౪౫
అశ్వస్యవా 3-౯-౪౬
అశ్వస్తోమీయగ్ం 3-౯-౪౮
అపవాఏతస్మాత్ 3-౯-౫౨
అశనయామృత్యు 3-౯-౫౭
అగ్నయేగ్ంహో 3-౯-౬౬
అన్తరిక్షంక్సృత్యథీ 3-౯-౭౫
అరుణౌరుణరజాః 3-౧౦-౪
అహోరాత్రాణి 3-౧౦-౮
అసవేస్వాహా 3-౧౦-౧౨
అన్థాజాగ్రవి-అప 3-౧౦-౧౫
అథయత్ ప్రస్తుతం 3-౧౦-౨౯
అథయత్। పవిత్రం 3-౧౦-౩౦
అగ్నిరసి 3-౧౧-౭
అన్తరిక్షమసి 3-౧౧-౮
అర్ధమాసాస్త 3-౧౧-౧౭
అహోరాత్రేస్తః 3-౧౧-౧౮
అన్నాపిష్ణా 3-౧౧-౨౬
అన్నపతేన్నస్య 3-౧౧-౨౭
అన్థాజాగ్రవి ఉషసు 3-౧౧-౩౨
అయంవావ 3-౧౧-౩౭
అథయథ్సంవాతి 3-౧౧-౩౮
అనన్తగ్ంహవా 3-౧౧-౪౧
అపపునమృత్యుం 3-౧౧-౪౭
అథోయాఅముష్మిఙ్ 3-౧౧-౬౦
అనుప్పగగ్ంం 3-౧౨-౮
అగ్నిహోత్రాపష్టు 3-౧౨-౨౩
అన్తరిక్షము 3-౧౨-౨౮
అసావాదిత్యఏక 3-౧౨-౨౯
అన్తరక్షవచంచ 3-౧౨-౪౫
అథర్వాఙ్గిరసశ్శ 3-౧౨-౪౭
అపానావిద్వాఙ్ 3-౧౨-౫౨

ఆ

ఆగ్నేయఃపశవః ౧-౧-౧౮
ఆరోహణం ౧-౨-౧౪
ఆయుషఃప్రాణ ౧-౫-౩౫
ఆశిరాపేవ ౧-౬-౪౩
ఆస్వధేత్యా ౧-౬-౬౫
ఆహవనీయం ౧-౬-౬౮
ఆభ్యామేవ ౧-౭-౩౯
ఆదిత్యాంమల్ ౧-౮-౯
ఆగ్నేయమష్టా ౧-౮-౧౨
అగ్నేయావై ౨-౧-౧౦
ఆత్మనోగో ౨-౧-౩౨
ఆప్రీభిరా ౨-౨-౪౭
ఆదిత్యమభి ౨-౩-౩౭
ఆస్యార్థం ౨-౩-౪౫
ఆత్మన్నాత్మఙ్ ౩-౩-౪౮
ఆసిన్ధారా ౨-౪-౮
ఆయాహి ౨-౪-౫౯

ఆనపితు	౨-౫-౨
ఆనోభర ।	౨-౫-౧౨
ఆసన్దనన్ద్వా	౨-౬-౨౫
ఆవర్షణిపాౢ	౨-౬-౪౩
ఆయురసి ।	౨-౭-౨౦
ఆయురసివిశ్వా	౨-౬-౨౧
ఆయంభాతు	౨-౭-౫౧
ఆదేవోయాతు	౨-౮-౪౦
ఆనోజనె	౨-౮-౪౭
ఆపాౢద్యావా	౨-౮-౫౨
ఆయాతుదేవః	౩-౧-౯
ఆపోవాల	౩-౧-౪౫
ఆపఓషధీః	౩-౨-౫౮
ఆపోదేవీః	౩-౩-౨౭
ఆసూరమామా	౩-౩-౪౮
ఆశిషమేవైతాం	౩-౩-౭౪
ఆప్యాయస్వసంతె	౩-౫-౨౬
ఆరేఅస్మ	౩-౬-౨
ఆవృత్రాౢహాణా	౩-౬-౨౦
ఆయస్తత్వ	౩-౬-౨౭
ఆభరతగ్ం	౩-౬-౨౮
ఆఛేత్తావో	౩-౭-౩౩
ఆజ్యేనపాౢత్యన	౩-౭-౪౭
ఆయుషెవవర్చసె।	౩-౭-౭౦
ఆపశ్వోషధయశ్చ	౩-౭-౮౭
ఆప్యాయయహారి	౩-౭-౧౧౫
ఆదిత్యానాంపత్వా	౩-౮-౩౪
ఆబ్రాౢహ్మణః	౩-౮-౪౭
ఆజ్యస్యపాౢలిపదం	౩-౮-౫౭
ఆదిత్యాస్త్వాఙ్గిరసశ్చ	౩-౯-౭౬
ఆవేశయన్ని	౩-౧౦-౨
ఆత్మాహృదయె	౩-౧౦-౨౨
ఆపస్త	౩-౧౧-౫
ఆదిత్యేస	౩-౧౧-౧౧

ఇ

ఇషమూర్జం	౧-౧-౫
ఇడావైమానవీ	౧-౧-౨౯
ఇమేవాఏతె	౧-౧-౫౯
ఇయటీవ్రవన్తి	౧-౧-౬౯
ఇన్ద్రానొలక్రాః	౧-౨-౧౩
ఇన్ద్రాౢస్యవజ్రో దథ	౧-౩-౨౯
ఇన్ద్రాౢయమేవాస్మై	౧-౩-౫౧
ఇన్ద్రాౢయస్యావ	౧-౩-౫౨
ఇన్ద్రాౢవృత్రాం	౧-౩-౫౬
ఇమామెవాస్మా	౧-౪-౧౨
ఇతఃపాౢదమం	౧-౪-౨౪
ఇష్టగణఃఖలు	౧-౪-౩౬
ఇదంబాౢహ్మ	౧-౪-౪౯
ఇన్ద్రాౢస్యరోహి	౧-౫-౪
ఇన్ద్రోౢమరుద్భిః	౧-౫-౨౩
ఇన్ద్రోౢదధీచః	౧-౫-౩౬
ఇన్ద్రాౢమర్కేఖిః	౧-౫-౩౭
ఇయమేవాస్మై	౧-౬-౫
ఇన్ద్రాౢయమేవావ	౧-౬-౯
ఇన్ద్రాౢవృత్రాం-నముచిర	౧-౭-౬
ఇన్ద్రాౢస్యవ ధనుః	౧-౭-౪౦
ఇన్ద్రాౢస్యవ వధం	౧-౭-౫౩
ఇన్ద్రాౢయమేవవీ	౧-౭-౫౬
ఇన్ద్రాౢయంవైగర్భః	౧౮-౧౦
ఇన్ద్రాౢస్యసుషు	౧-౮-౧౫
ఇన్ద్రాౢయెపివా	౧-౮-౨౩
ఇయంవై	౧-౮-౩౪
ఇమామేవ	౨-౧-౩౮
ఇన్ద్రాౢయేవా	౨-౨-౪౪
ఇన్ద్రాౢస్సత్త	౨-౨-౪౬
ఇదంవాఅగ్నౢ	౨-౨-౫౦
ఇమంనో	౨-౪-౨౩
ఇమాధానా	౨-౪-౩౦
ఇన్ద్రాౢగహి	౨-౪-౩౩
ఇన్ద్రాౢశ్శునః	౨-౪-౫౦
ఇన్ద్రోౢజాతః	౨-౪-౬౮
ఇమేధేనూ	౨-౪-౭౯
ఇమంయజ్ఞం	౨-౫-౧౭.
ఇయమేవ	౨-౫-౨౦
ఇన్ద్రాౢస్యయుజ్య	౨-౬-౩

ఇమంతగ్ం ౨-౬-౧౦
ఇన్ద్రస్సుత్రామా ౨-౬-౧౬
ఇన్ద్రంయాదేవీ ౨-౭-౧౭
ఇన్ద్రియత్వాప ౨-౭-౧౮
ఇదంపిష్ణు ౨-౭-౪౮
ఇన్ద్రంవిశ్వాఅవీ ౨-౭-౫౭
ఇన్ద్రంవైస్వావిశో ౨-౭-౬౨
ఇన్ద్రస్తరస్వాన్ ౨-౮-౨౩
ఇదంమఉదిత ౨-౮-౬౫
ఇమానిహవ్యా ౩-౧-౨౨
ఇన్ద్రాగ్నీవా ౩-౧-౪౦
ఇన్ద్రోవా జ్యైష్ఠ్యం ౩-౧-౪౩
ఇన్ద్రోవా దృఢో ౩-౧-౫౦
ఇదందేవానామ్ ౩-౨-౩౪
ఇన్ద్రోవృత్రమ ౩-౨-౩౫
ఇషమేవోర్జం ౩-౨-౪౩
ఇన్ద్రియమేవ ౩-౩-౪౫
ఇన్ద్రోనయులు ౩-౩-౭౯
ఇదంద్యావా ౩-౫-౨౦
ఇడేభాగం ౩-౭-౪౮
ఇదమస్యచిత్త ౩-౭-౬౪
ఇన్ద్రశ్చసమ్రాట్ ౩-౭-౧౦౨
ఇమంమేవరుణ ౩-౭-౧౦౩
ఇమేవైలోకాః ౩-౯-౧౩
ఇయంవైసవితా ౩-౯-౫౦
ఇష్టాపూర్తేనైవై ౩-౯-౫౫
ఇన్ద్రుర్దక్షః ౩-౧౦-౯
ఇయంవావసర ౩-౧౦-౩౮
ఇదాసీంరదానీం ౩-౧౦-౪౨
ఇన్ద్రమేవసాయు ౩-౧౦-౪౯
ఇన్ద్రాగ్ంసదిశాం ౩-౧౧-౩౦
ఇష్టాపూర్తయో ౩-౧౧-౪౬
ఇధ్మగ్ంహక్షుచ్ఛ ౩-౧౨-౫౪

ఈ

ఈశ్వరోవా ౧-౮-౮

ఉ

ఉద్ధన్తి ౧-౧-౧౪
ఉత్తరతఉపా ౧-౧-౨౨
ఉపైనముత్తరః ౧-౧-౬౨
ఉచ్ఛేషణాత్ ౧-౧-౬౪
ఉద్ధన్యమానం ౧-౨-౧
ఉభయేవా ౧-౪-౧
ఉదస్థాద్దేవ్య ౧-౪-౧౧
ఉక్థ్యంకుర్వీత ౧-౪-౩౫
ఉగ్రోఉగ్రాభి ౧-౫-౩౮
ఉత్తరస్యాం ౧-౬-౩౪
ఉద్ధారంవా ౧-౬-౫౧
ఉగ్రామాతిష్ఠే ౧-౭-౪౨
ఉదబ్రరేత్యా ౧-౭-౫౧
ఉతవాఏషా ౧-౮-౨౪
ఉపర్యాజ ౧-౮-౨౬
ఉద్వృత్తంవావ ౨-౧-౧౩
ఉభాభ్యాం ౨-౧-౧౪
ఉత్తరాపటం ౨-౧-౨౫
ఉత్తరతఅత ౨-౩-౪౨
ఉతనఃప్రియా ౨-౪-౫౧
ఉపనస్సూనవః ౨-౪-౫౩
ఉభాహివాం ౨-౬-౭౭
ఉదేహివాజిన్యః ౨-౫-౪
ఉదుజ్జిహీన ౨-౫-౧౬
ఉతాఅరణ్యాని ౨౦-౫-౨౪
ఉపయామస్యా ౨-౬-౫
ఉషాసానక్తా ౨-౬-౪౧
ఉశన్తస్త్వా ౨-౬-౭౫
ఉష్ణేయహ్వా ౨-౬-౮౬
ఉభేత్వష్టు ౨-౮-౫౩
ఉదూహధుర ౨-౮-౫౭
ఉషావా ౩-౧-౫౯
ఉత్సాదేభ్యః ౩-ద-౬
ఉతద్వైబర్హా ౩-౫-౧౪
ఉపహూతగ్ం క్షైణ ౩-౫-౧౬
ఉపహూతోభక్షః ౩-౫-౧౭
ఉత్తరాందేవ ౩-౫-౨౪
ఉపహూతగ్ం- హ్వాయతాం ౩-౫-౨౭

ఉపహూతోభక్షః	౩-౫-౨౮
ఉపావసృజత్	౩-౫-౧౧
ఉరూకంమన్య	౩-౬-౧౭
ఉపోహయత్	౩-౬-౩౨
ఉద్ధందుహన్తి	౩-౭-౩౯
ఉపనిషదె	౩-౭-౫౨
ఉలూఖలెముసరె	౩-౭-౭౫
ఉద్యన్నద్యవినో	౩-౭-౭౬
ఉద్యాసీయత్	౩-౭-౧౦౩
ఉదస్త్రామీప్సత్	౩-౭-౧౦౫
ఉపస్తరన్తి	౩-౭-౧౨౪
ఉద్గాతారమ	౩-౮-౮౭
ఉత్తరతఆయతనోవై	౩-౯-౨౧
ఉతేవగ్రామ్యా	౩-౯-౩౯
ఉశహవై	౩-౧౧-౪౨
ఊ	
ఊర్జంనోధేహి	౧-౨-౨౩
ఊర్జమేవ	౧-౪-౬
ఊర్మిమన్త	౧-౭-౨౯
ఊర్జాపృధివీం	౩-౩-౩౧
ఊర్ధ్వాసమిధా	౩-౩-౩౯
ఊర్జోభాగగ్ం	౩-౭-౫౩
ఊర్ధ్వాదిక్	౩-౧౧-౩౧
ఊర్గ్రాజానం	౩-౧౨-౫౩

ఋ	
ఋతవఃఖలు	౧-౩-౬౦
ఋతమేవ	౧-౫-౨౧
ఋధ్యామేవ	౧-౫-౩౪
ఋతూనాగ్ం	౧-౬-౬౪
ఋతూనేవ	౧-౬-౭౧
ఋతంత్వా	౨-౧-౬౦
ఋజుధైవైన	౨-౨-౪౩
ఋష్వాతషన్ద్రి	౨-౭-౬౬
ఋధ్యాస్మహె	౩-౧-౧౩
ఋక్షావాఞ	౩-౧-౩౧
ఋత్విస్తేన	౩-౬-౭
ఋద్వైస్వాహా	౩-౭-౧౧౪
ఋతేనద్యావా౭-౧౧౭	
ఋక్తీకాః	౩-౯-౩
ఋతవస్థ	౩-౧౧-౧౫
ఋచాంప్రాచీ	౩-౧౨-౪౯
ఎ	
ఏషవైప్రజాపతి	౧-౧-౩౯
ఎతద్వాఅస్తే	౧-౧-౭౦
ఏవగ్ంసంవత్	౧-౨-౩౪
ఏకవిగ్ంశఏష	౧-౨-౩౭
ఏతన్మనుష్యాణాం	౧-౩-౧౭
ఏతైఃప్రచరతి	౧-౩-౨౬
ఏతద్వైదేవానాం	౧-౩-౩౮

ఎవమివహి	౧-౩-౪౨
ఏతద్వైబ్రాహ్మ	౧-౩-౫౮
ఏకైకోవై	౧-౪-౩౨
ఎకంమాన	౧-౫-౨౬
ఏవగ్ంహి	౧-౫-౪౨
ఏతాసివావ	౧-౫-౫౫
ఎకాహిపిత్ర	౧-౬-౫౬
ఏషలెరుద్రి	౧-౬-౭౫
ఏతద్బ్రాహ్మణాని	౧-౭-౧
ఏతావాణవై	౧-౮-౨౮
ఏతెవైప్రజా	౨-౨-౫౮
ఎతేవైదేవా	౨-౩-౨౦
ఎషగోసవః	౨-౭-౧౩
ఏవంచతుర్థే	౨-౭-౩౩
ఎషాంలోకా	౩-౩-౨౦
ఏషాహివిశ్వే	౩-౩-౨౧
ఎభ్య ఏవైనాన్	౩-౩-౬౨
ఏనశ్చకారయత్	౩-౭-౧౧౯
ఏతావతాఅశ్వస్య	౩-౮-౩౫
ఏకవిగ్ంశ వైశ్య	౩-౮-౩౯
ఏకవదేవ	౩-౮-౬౦
ఏకయూపోవై	౩-౮-౭౫
ఏషావైవరుణస్య	౩-౮-౮౦
ఏకవిగ్ంశో	౩-౮-౮౨
ఏకాదశయూపాః ।	౩-౮-౮౩

ఏషవైవిభూనాః	౩-౯-౭౦
ఏషసంవత్సరః	౩-౧౦-౩౧
ఏతద్వైసావిత్ర్యస్య	౩-౧౦-౩౬
ఏవమేవసతేజ	౩-౧౧-౪౦
ఏతాఙ్ఞయోర్ద్వై	౩-౧౨-౨౪
ఏతైరధివాదం	౭-౧౨-౨౫
ఐ	
ఐన్ద్రిమేకాదశ	౧-౭-౧౮
ఐన్ద్రాగ్నిముప	౨-౧-౫౩
ఐన్ద్రింపఞ్చశరా	౩-౭-౮
ఓ	
ఓజఏవాస్మిఞ	౧-౭-౫౦
ఓదనముద్బ్రి	౧-౭-౬౪
ఓజస్వదస్తు	౨-౭-౧౯
ఓషధీనామహి	౩-౨-౮
ఓజోసిసహాసి	౩-౧౧-౨౧
ఔ	
ఔక్షణఘృతైః	౨-౭-౩౭
క	
కృత్తికాస్వగ్నిం	౧-౧-౬
కథమిదగ్గ్ం	౧-౧-౧౯
కల్పేతాంద్యావా	౧-౨-౧౮
క్షష్లలంక్షష్ల	౧-౩-౩౭
క్షష్ల । క్ష్వవః	౨-౨-౨౦
కామోహిదాతా	౨-౨-౩౩
క్లృప్తాఅస్మై	౨-౩-౬
కేనర్తూనక	౨-౩-౧౯
కుసిన్దంచాత్మ	౨-౩-౨౮
కనాత్కాభాత్	౨-౪-౫౫
కుబ్జాజ్జిరసో	౨-౬-౭
కేశానశీర్షణ	౨-౬-౧౯
కవష్యేన	౨-౬-౬౨
కర్మణే శకే	౩-౨-౨౮
కృష్ణారూపం	౩-౨-౪౭
కృంనోదాస్య	౩-౨-౭౪
కూర్రమివవా	౩-౨-౮౦
కరదేవందేవః	౩-౬-౬౧
కామపీతాః	౩-౭-౨
కర్మకర్మైణవాస్మై	౩-౮-౧౪
కస్విదేకాకీ	౩-౯-౨౩
కాన్తాకామ్యా	౩-౧౦-౩
కస్మిన్నుతపః	౩-౧౦-౨౭
కశ్చిద్ధవాఅస్మాత్	౩-౧౦-౪౩
కింపరిధమాగ్ం	౩-౧౧-౪౫
కామేనసమర్థః	౩-౧౧-౫౧
ఖ	
ఖాతాహి	౧-౬-౫౭
గ	
గార్హపత్యోవా	౧-౪-౪౨
గృహోభవతి	౨-౨-౯
గిరాయజ్ఞస్య	౨-౪-౧౬
గథస్తయః	౨-౭-౪౫
ఘరుద్వేషః	౨-౮-౩౭
గీర్భిర్వర్ధః	౨-౮-౩౯
గావోఘః	౨-౮-౭౦
గీలాయసూ	౩-౪-౨
గీర్భిర్విపః	౩-౬-౨౨
గర్భఙ్గ్ంస్రివన్తం	౩-౭-౨౨
గార్హపత్యః	౩-౭-౧౨౧
గ్రామ్యాగ్ంశ్చా	౩-౯-౧౦
గౌతమకుమారం	౩-౧౧-౪౩
గ్రీష్మోదక్షిణః	౩-౧౧-౬౧
గన్ధర్వాప్సర	౩-౧౨-౪౨
ఘ	
ఘర్మశ్శిరః	౧-౧-౫౬
ఘృతైర్బోధయతా	౧-౨-౧౦
ఘర్మోవాఏషః	౨-౧-౧౭
ఘర్మ స్వేదేభిః	౨-౮-౩౨
ఘర్మోసివిశ్వా	౩-౨-౫౯
ఘృతంచవై	౩-౩-౧౬
ఘాసేఅజాణాం	౩-౬-౨౯
ఘృతస్యధారయా	౩-౭-౪౪
చ	
చక్షుర్వైసత్యం	౧-౧-౨౭
చతుశ్శిఖణ్డా	౧-౨-౨౭

చతుర్విగ్ంశత్యర్ధా ౧-౨-౪౫
చతురున్నయతి ౨-౧-౪౦
చక్షుషఆదిత్యః ౨-౧-౪౬
చతుర్హో-హోతా ౨-౨-౩౬
చన్ద్రివా దేవ ౨-౨-౬౩
చతుర్ధామిన్ద్రి ౨-౩-౧౩
చక్షుషోహే ౨-౪-౧౨
చిత్తంమేసహః ౨-౬-౨౭
చన్ద్రిమావా ౩-౧-౫౭
చతుష్పాదఃపశ ౩-౩-౨౫
చమసోదేవ ౩-౫-౬
చతుష్పాద్భి ౩-౭-౧౪
చతుష్టయ్యా ౩-౮-౩
చతుశ్శరావో ౩-౮-౪
చత్వారఋత్విజ ౩-౮-౧౬
చతస్రోదిశః ౩-౮-౪౬
చతుర్దశైతాన్ ౩-౯-౪౩
చన్ద్రిమాఅస్యాః ౩-౧౧-౧౨

ఛ

ఛన్ధాగ్ంసివా ౩-౩-౨౪

జ

జనిష్యమాణాన్ ౧-౧-౪౦
జగతీభిః ౧-౧-౭౧
జీవాత్మై ౧-౨-౨౦
జామివాఏతత్ ౧-౮-౩
జుష్టోదమూ ౨-౪-౧
జుష్టీవరః ౨-౪-౨౧
జేతాశతూన్ ౨-౫-౯
జుషతాంప్రతి ౨-౫-౩౬
జ్యోతిషాత్వా ౨-౫-౪౧
జగత్యాతత్ ౩-౨-౫౫
జాతోజాయతె ౩-౬-౩
జుషస్వసప్రి ౩-౬-౧౮
జ్యోత్స్నీవాజరాం ౩-౭-౮౧
జవమేవాస్మిన్ ౩-౮-౨౬
జ్యోతిష్మైవాస్మై ౩-౯-౧౭
జ్యైష్ఠ్యంగచ్ఛతి ౩-౧౧-౫౬

త

తేషామనాహిత ౧-౧-౮
తేసువర్ణాయ ౧-౧-౧౦
తాదివ్యాశ్వానౌ ౧-౧-౧౧
తత్పృధివ్యై ౧-౧-౨౦
తప్పవైశ్య ౧-౧-౨౫
తస్యతెత్రిధా ౧-౧-౪౨
త్రీణిహవీగ్ంషి ౧-౧-౪౪
తద్దేవావిజిత్య ౧-౧-౪౬
తేఽన్యయేశుచ ౧-౧-౪౭
తస్యాఉచ్ఛేషణం ౧-౧-౬౬
తస్యాఉచ్ఛేషణం
తస్యాః ౧-౧-౬౭
తామాత్మనః ౧-౧-౭౦
తేనసోస్యా ౧-౧-౮౦
త్వామగ్నేసమి ౧-౨-౧౨
తయోఃపృష్టే ౧-౨-౨౪
త్రయస్త్రింగ్ంశత్ ౧-౨-౩౨
త్రేధావిహితగ్ం ౧-౨-౪౬
తేసోమమను ౧-౩-౨
తాదృగేవతత్ ౧-౩-౬
తద్వైశ్వానరవత్ ౧-౩-౭
తస్మిన్వాజిం ౧-౩-౯
తస్మాద్గాయతః ౧-౩-౧౪
తస్మాద్వాజపేయ ౧-౩-౨౧
తార్ప్యంయజమానం ౧-౩-౪౦
తమేభ్యః ౧-౩-౫౭
తైర్వైతేవ్యా ౧-౪-౪
తస్యాఏతె ౧-౪-౫
తాభ్యామేవై ౧-౪-౨౬
తందక్షిణతః ౧-౪-౩౭
తధ్రువణం ౧-౪-౪౩
తఆదారాః ౧-౪-౪౪
తముపోత్రి-
ద్వయీ ౧-౪-౫౩
తముపోద-సంపత్ ౧-౪-౫౪
తస్మాద్వరుణప్రఘా ౧-౪-౫౮
తద్వాకమేధాః ౧-౪-౬౪
తేరేవత్యాం ౧-౫-౧౦

తాన్యుత్తరేణ ౧-౫-౧౩
తచ్ఛ్రోణా । ౧-౫-౧౪
తదృతం ౧-౫-౨౪
తపసాస్యా ౧-౫-౨౨
తదృతం ౧-౫-౨౪
తేనాహమస్య ౧-౫-౨౭
తంయజ్ఞక్రతు ౧-౫-౪౦
తేతదన్తం ౧-౫-౪౧
తిస్రఃపరాచీః ౧-౫-౪౪
తస్మాదధి ౧-౫-౪౫
తగ్ంసప్త ౧-౫-౪౯
త్రివృత్తైవ ౧-౫-౫౦
తంపఞ్చదశే ౧-౫-౫౧
తస్యావాచః ౧-౫-౫౮
తేబృహతీ అష్టా ౧-౫-౬౧
తేబృహతీ సోబ్రి ౧-౫-౬౨
తేఽగ్నినా ౧-౬-౧౮
త్రివృద్బర్హిః ౧-౬-౧౯
త్రిగ్ంశద్భం ౧-౬-౨౨
తస్మాత్పృథ ౧-౬-౩౧
తత్ప్రతిప్రస్థాతా ౧-౬-౩౫
తేదేవామరుద్భ్యః ౧-౬-౪౨
తతోదేవాః ౧-౬-౪౪
తేదేవాగృహ ౧-౬-౪౮
తద్ధిరుద్రస్య ౧-౬-౭౩

తామాత్మనః ౧-౧-౭౦
తేనపోస్యా ౧-౧-౮౦
త్వామగ్నేసమి ౧-౨-౧౨
తయోఃస్పృష్టే ౧-౨-౨౪
త్రయస్త్రింగ్ంశత్ ౧-౨-౩౨
త్రేధావిహితగ్ం ౧-౨-౪౬
తేసోమమను ౧-౩-౨
తాదృగేవతత్ ౧-౩-౬
తద్వైశ్వానరవత్ ౧-౩-౭
తస్మిన్వాజిం ౧-౩-౯
తస్మాద్గాయతః ౧-౩-౧౪
తస్మాద్వాజపేయ ౧-౩-౨౧
తార్ప్యంయజమానం ౧-౩-౪౦
తమేభ్యః ౧-౩-౫౭
త్రైస్త్రైతేవ్యా ౧-౪-౪
తస్యాఏతె ౧-౪-౫
తాభ్యామేవై ౧-౪-౨౬
తందక్షిణతః ౧-౪-౩౭
తధ్రువణాం ౧-౪-౬౩
తఆదారాః ౧-౪-౪౪
తముపోత్రి-ద్వయా ౧-౪-౫౩
తముపోద-సంపత్ ౧-౪-౫౪
తస్మాద్వరుణప్రఘా ౧-౪-౫౮
తథ్సాకమేధాః ౧-౪-౬౪
తేరేవత్యాం ౧-౫-౧౦

తాన్యుత్తరేణ ౧-౫-౧౩
తచ్ఛ్రోణా ౧-౫-౧౪
తదృతం ౧-౫-౨౪
తపసాస్యా ౧-౫-౨౨
తదృతం ౧-౫-౨౪
తేనాహమస్య ౧-౫-౨౭
తంయజ్ఞక్రతు ౧-౫-౪౦
తేతదన్తం ౧-౫-౪౧
లిస్రఃపరాచీః ౧-౫-౪౪
తస్మాదధి ౧-౫-౪౫
తగ్ంసప్త ౧-౫-౪౯
త్రివృత్తైవ ౧-౫-౫౦
తంపఞ్చదశే ౧-౫-౫౧
తస్యావాచః ౧-౫-౫౮
తేబృహతీ అష్టా ౧-౫-౬౧
తేబృహతీ సోబ్రి ౧-౫-౬౨
తేఽగ్నినా ౧-౬-౧౮
త్రివృద్బర్హిః ౧-౬-౧౯
త్రిగ్ంశద్భం ౧-౬-౨౨
తస్మాత్పృథ ౧-౬-౩౧
తత్ప్రతిప్రస్థాతా ౧-౬-౩౫
తేదేవామరుద్భ్యః ౧-౬-౪౨
తతోదేవాః ౧-౬-౪౪
తేదేవాగృహ ౧-౬-౪౮
తద్ధిరుద్రస్య ౧-౬-౭౩

తతఃక్షరత్యక్షరం	౨-౪-౬౨
తంత్వాభగ	౨-౫-౧౯
తాంత్వాముదలా	౨-౫-౨౯
తస్యాంమేరాస్వ	౨-౫-౪౦
త్రాయాదేవాః	౨-౬-౨౬
తేజోసి తేజః	౨-౬-౩౨
తిస్రోదేవీర్	౨-౬-౮౨
త్రివృధ్వేమః	౨-౭-౧
తదస్మిన్నైకధా	౨-౭-౨౮
తేస్వానిన	౨-౭-౩౮
తిష్ఠాహరీరథ	౨-౭-౪౧
తస్యమృత్యో	౨-౭-౫౦
తధాత్వాసవితా	౨-౭-౫౩
తద్గ్రివాణః	౨-౫-౫౮
తేభ్యోనిధానం	౨-౭-౬౧
తద్యథాహవై	౨-౭-౬౫
తేశుక్రాసః	౨-౮-౭
తానోఅమీవా	౨-౮-౨౭
తానివిదుబ్రాః	౨-౮-౬౪
తాసూర్యాచన్ద్రా	౨-౮-౭౧
తేనవయం	౨-౮-౭౯
తన్వోవాయుః	౩-౧-౧౧
తస్మిన్వయం	౩-౧-౧౪
తన్వోనక్షత్రాం	౩-౧-౨౦
త్వష్టావా	౩-౧-౩౮
తృతీయస్యాం	౩-౨-౧
తస్మాత్త్రీణి	౩-౨-౨
తతవహన్తి	౩-౨-౯
తస్మాదయుగ్ం	౩-౨-౨౦
తస్మాదేవం	౩-౨-౫౭
తతోద్వితో	౩-౨-౬౬
తేజఏవాస్మిఞ్	౩-౨-౬౯
తేనైవైనాం	౩-౩-౧౩
తేజోవాఅగ్నిః	౩-౩-౧౮
తద్వాఅతః	౩-౩-౧౯
తేనాపఃప్రోక్షి	౩-౩-౨౮
తాద్ప్రగేవ స్వధా	౩-౩-౩౦
త్రిరుపవాజయతి	౩-౩-౪౦
తిష్ఠన్నన్యం	౩-౩-౪౨
తాభ్యామేవ	౩-౩-౪౪
తాంప్రజాతిం	౩-౩-౫౧
తానేవతేన	౩-౩-౬౭
తంకారెకాల	౩-౩-౭౧
తచ్ఛంయో	౩-౫-౨౫
తేసుక్రాతవః	౩-౬-౮
త్వగ్గ్ంహ్యాగ్నె	౩-౬-౨౩
తృతీయేన	౩-౭-౪
తాఞయద్దుహ్యాత్	౩-౭-౫
తత్కృత్వా	౩-౭-౧౨
తీన్పరిధీగ్ం	౩-౭-౩౨
త్రివృత్పలాశె	౩-౭-౩౪
తేనలోకాఞ్	౩-౭-౬౮
తాంతేయునజ్మి	౩-౭-౮౨
తయాగ్నిర్దీనా-అన్తరి	౩-౭-౮౪
తయాత్వాదీశో	౩-౭-౮౫
తయాసోమో	౩-౭-౮౮
తపోమేప్రతి	౩-౭-౧౦౦
తస్యసుమ్న	౩-౭-౧౨౩
త్వయాతథ్సేమ	౩-౮-౯
తదాహుః ద్వాద	౩-౮-౧౧
తస్మాదశ్వమేధ	౩-౮-౨౯
తదాహుః అనాహు	౩-౮-౪౦
త్రిగ్ంశతమో	౩-౮-౬౧
త్రాయఇమెలోకాః	౩-౮-౬౯
తస్యరుద్రాః	౩-౮-౯౦
తస్మాత్పూర్వాగ్నిం	౩-౮-౯౧
తస్మాద్రాజన్యో	౩-౯-౨౦
తేజసావాఏషః	౩-౯-౪౦
తేనైవోభయాఞ్	౩-౯-౬౪
తాభిరేవైనం	౩-౯-౬౮
తదాహుః	౩-౯-౭౩
తార్ప్యేణాశ్వగ్ం	౩-౯-౮౦
తస్మాదశ్వమేధః	౩-౧౦-౬
త్వమేవత్వాం	౩-౧౦-౨౮
తస్మాత్థ్సావిత్రే	౩-౭-౮౩

తదేతత్పరి	౩-౧౦-౩౭
తస్యహైవాహో	౩-౧౦-౪౫
తగ్ంహత్రీః	౩-౧౦-౪౬
తస్మైహైతమగ్నిం	౩-౧౦-౪౭
తపోసిలోకే	౩-౧౧-౨
తేజోసితపసి	౩-౧౧-౩
త్వమగ్నేరుద్రైః	౩-౧౧-౨౨
తయాదేవతయా	౩-౧౧-౩౪
తదస్మైనైవా	౩-౧౧-౪౮
తగ్ంహైతమేకె	౩-౧౧-౫౦
త్రివృత్ప్రిజననం	౩-౧౧-౫౫
తేజస్వీయశస్వీ	౩-౧౧-౫౭
తుభ్యంతా	౩-౧౨-౧
తమాశాబ్రవీత్	౩-౧౨-౩
తంకామోబ్రవీత్	౩-౧౨-౪
తంబ్రహ్మాబ్రవీత్	౩-౧౨-౫
తంయజ్ఞోబ్రవీత్	౩-౧౨-౬
తమాపోబ్రువన్	౩-౧౨-౭
తమగ్నిర్బలిమాన్	౩-౧౨-౮
తమనువిత్తిః	౩-౧౨-౯
తావాఏతాస్సప్త	౩-౧౨-౧౦
తపసాదేవాః	౩-౧౨-౧౧
తంతపోబ్రవీత్	౩-౧౨-౧౬
తగ్గంశ్రద్ధా	౩-౧౨-౧౭
తగ్ంసత్యం	౩-౧౨-౧౮
తంమనోబ్రవీత్	౩-౧౨-౧౯
తంచరణ	౩-౧౨-౨౦
తావాఏతాఃపఞ్చ	౩-౧౨-౨౧
తృప్యతిప్ర-ఉపైసా	౩-౧౨-౩౨
తపఆసీద్గృహ	౩-౧౨-౫౧
తస్యైవాత్మా	౩-౧౨-౫౬

ద

దేవావాఉజ్జం	౧-౧-౨౩
ద్వాదశసు	౧-౧-౨౬
దేవాసురా విజ	౧-౧-౪౫
దోహాఏవ	౧-౧-౭౬
దేవావాదిత్యస్య	౧-౨-౩౮
దేవాసురాః-అగ్నీ	౧-౩-౧
దేవావైయథా	౧-౩-౮
దేవావైయదన్యే	౧-౩-౧౫
దేవస్యాహగ్ం	౧-౩-౩౧
ద్వాదశమాసాః	౧-౩-౪౨
దేవానాంవా	౧-౩-౬౫
దేవతావాఏతా	౧-౪-౨
దేవాఏవతత్	౧-౪-౩
దుగ్ధ్వాదదాతి	౧-౪-౧౩
దేవస్యసవితుః	౧-౫-౨
దేవగృహావై	౧-౫-౧౧
దేవస్యసవితుః	౧-౫-౧౫
దేవావైయత్	౧-౫-౨౮
దేవాసురాఃఇన్ద్రం	౧-౫-౩౯
దేవావాఓష	౧-౬-౧౦
దేవాసురాః-సోగ్ని	౧-౬-౪౦
ద్వాదశగవగ్ం	౧-౭-౨
దేవసువామేతాని	౧-౭-౨౪
దేవీరాపః	౧-౭-౩౩
దిశోవ్యాస్థా	౧-౭-౪౧
ద్వాదశపష్టౌ	౧-౮-౬
ద్విర్జుహోతి	౨-౧-౨౯
దక్షిణతఉప	౨-౧-౫౧
దర్భస్తంబె	౨-౨-౩
దేవావైవరుణం	౨-౨-౨౮
దేవావైచతుర్	౨-౨-౪౨
దక్షిణంప్రతి	౨-౩-౪
దేవాభాగం	౨-౪-౩౮
ద్విపదాదివ	౨-౪-౪౩
దృడాన్యాఘ్నాత్	౨-౪-౪౬
ద్విహఃపాశాత్	౨-౫-౨౭
దీర్ఘాయుత్వా	౨-౫-౩౧
దేవేభ్యోహవ్యం	౨-౫-౪౨
దధన్వాయో	౨-౬-౨
దేవంబర్హిరిన్ద్రం	౨-౬-౪౪
దేవీఉషాసా	౨-ద-౪౫
దేవాద్వైవ్యా	౨-౬-౪౭
దేవఇన్ద్రః	౨-౬-౪౯

ద్వైవ్యాహోతారా ౨-౬-౬౩
దధానాఅభ్య ౨-౬-౬౫
దేవంబర్‌రిస్సర ౨-౬-౬౭
దేవీఉషాసా ౨-౬-౬౮
దేవీఊర్జాహుతీ ౨-౬-౬౯
దేవీస్తిసస్రిస్తిసస్రిః ౨-౬-౭౦
దేవఇన్ద్రోవన ౨-౬-౭౧
ద్వారోదేవీర్ ౨-౬-౮౦
ద్విపదంఛన్దః ౨-౬-౮౩
దేవంబర్‌హిన్ద్రిం ౨-౬-౯౦
దేవీదేవం ౨-౬-౯౧
దేవీఊర్జాహుదే ౨-౬-౯౨
దేవీస్తిసస్రి ౨-౬-౯౩
దేవోవనస్పతిః ౨-౬-౯౪
ద్వేవిరూపే ౨-౭-౩౬
దివిశ్రివః ౨-౭-౪౦
ద్వితాయోవృత్రి ౨-౭-౪౨
దేహిదక్షిణాం ౨-౭-౬౦
దిశోదృగ్ంహత్ ౨-౮-౨౨
ద్యాఃపితః ౨-౮-౪౪
దివోరుక్మ ౨-౮-౫౧
దేవాసురాః ౩-౧-౩౩
దేవస్యత్వా అశ్వ ౩-౨-౭
దేవబర్‌హిశ్శత ౩-౨-౧౨
ద్విపాద్యజమానః ౩-౨-౩౬

దేవతాభిరేవై ౩-౨-౪౨
దేవస్యత్వా-వప్రిసూ ౩-౨-౫౬
దేవస్యత్వా-స్పృ ౩-౨-౬౮
ద్వావాపురుషా ౩-౨-౭౧
దివశ్శిల్పం ౩-౩-౬
దేవాసురాః సవ ౩-౩-౨౨
ద్వాభ్యాం ౩-౩-౬౧
ద్వైవ్యాఅధ్వర్యవ ౩-౫-౧౮
దెవంబర్‌హిః ౩-౫-౧౯
ద్వైవ్యాఅధ్వర్యవః ౩-౫-౨౯
ద్వైవ్యాశ్శమితారః ౩-౬-౧౪
దేవంబర్‌హిస్సు ౩-౬-౩౪
దేవంబర్‌హిః వసు ౩-౬-౩౫
దేవాద్వైవ్యా ౩-౬-౩౬
దేవోలగ్నిస్విష్ట ౩-౬-౩౭
దేవాదేవేషుపరా ౩-౭-౪౨
దేవాఃపితరః ౩-౭-౪౫
ద్వైవీశ్చమానుషీ ౩-౭-౪౯
దేవేనసవిత్రా ౩-౭-౫౬
దివఃఖీలోవతతః ౩-౭-౭౩
దిశస్త్వాదీక్షమాణః ౩-౭-౮౬
ద్వైవ్యాఃకెతుర్విశ్వం ౩-౭-౧౦౬
దేవానోయజ్ఞం ౩-౭-౧౦౭
దేవేభ్యఃపితృభ్యః ౩-౭-౧౨౯
దక్షిణతఉదజ్ ౩-౮-౧౭

దేవానేష్టైః ౩-౮-౧౫
దధ్న్యస్వాహా ౩-౮-౬౬
దుహాఏవైనాం ౩-౮-౮౪
దేవావాఅశ్వమేధె ౩-౮-౮౬
దివమేవ ౩-౯-౨౨
ద్యౌరసి ౩-౮-౧౦
దేవాన్దేవాయ ౩-౧౧-౩౬
దక్షాయత్వా ౩-౧౧-౪౮
దేవేభ్యోవైతమాశా ౩-౧౨-౨
దేవేభ్యోవైతంతపః ౩-౧౨-౧౫
దెవత్రాయచ్ఛ ౩-౧౨-౩౯

ధ

ధాత్రేపురోడాశం ౧-౭-౧౦
ధారావరామరుతః ౨-౫-౨౧
ధియంపూషా ౨-౮-౬
ధిషణాసిపార్వ ౩-౨-౪౮
ధృష్టిరసిబ్రహ్మ ౩-౨-౫౦
ధర్మాసిదిశః ౩-౨-౫౨
ధిష్ణియావా ౩-౩-౪౯
ధర్మోవాఅధి ౩-౯-౬౦

న

నాజ్ఞాని । ౧-౧-౪౮
నైనంపశ్రితినుదన్తే ౧-౧-౭౩
నర్యప్రజాం ౧-౨-౨౫
నవైతాన్యహాని ౧-౨-౨౮

నసంభృత్యాః ౧-౩-౫
నృషదంత్వా ౧-౩-౫౩
నాకసదం ౧-౩-౫౫
నమస్కరోతి ౧-౩-౬౩
నివాఏతస్వాహా ౧-౪-౧౭
నీతమిశ్రేణ ౧-౪-౪౫
నప్రియాజాః ౧-౬-౪౫
నగ్రామ్యాన్పశూన్ ౧-౬-౭౪
నదివాననక్తం ౧-౭-౭
నైర్‌ఋతం ౧-౭-౧౯
నమోమాత్రె ౧-౭-౫౭
నైనగ్ంసత్యా ౧-౭-౬౩
నానైనాహా ౧-౭-౩౬
నసంమృశతి ౨-౧-౫౨
నక్తంజాతాసి ౨-౪-౩౪
నాతారీరస్య ౨-౫-౧౫
నవైసోమేన ౨-౭-౧౦
నివేశయన్నమృ ౩-౧-౧౦
నవోనవో-యమా ౩-౧-౨౪
నవదావోహ్యా ౩-౩-౧౦
నమయాభాగ ౩-౩-౫౪
నదేవతాభ్యః ౩-౩-౭౩
నదీభ్యః ౩-౪-౫
నాన్యాయుపవత్ ౩-౬-౨౧
నదేవతాభ్యః ౩-౮-౯
నవైబ్రాహ్మణె ౩-౯-౫౪
నార్ధమాసేషు ౩-౧౦-౪౧
నక్షత్రాణిష్ఠ ౩-౧౦-౧౩

ప

ప్రాణంయజ్ఞపతయే ౧-౧-౪
పుష్ట్యైమేవ ౧-౧-౧౫
ప్రాచ్యేషాగ్ ౧-౧-౩౧
ప్రత్యస్మిన్లోకె ౧-౧-౩౨
ప్రజాపతిర్వా ౧-౧-౩౫
ప్రజాపతిప్రజాతా ౧-౧-౩౮
ప్రజాపతిప్రజా-సరిరి ౧-౧-౭౧
పశూనెవై ౧-౧-౭౯
పర్ణమపతత్ ౧-౨-౬
ప్రజయాప-శువ ౧-౨-౧౫
పశవోవా ౧-౨-౨౯
ప్రజాపతిఃప్రజా-వృత్తా ౧-౨-౪౪
పష్ట్రవిగ్ంశ ౧-౨-౪౭
పూర్వేసోమగ్రి ౧-౩-౧౯
ప్రజాపతెరా ౧-౩-౨౫
ప్రవాపితేస్మా ౧-౩-౩౬
పురస్తాద్ధి ౧-౩-౪౬
పురస్తాత్ప్రత్యక్ ౧-౩-౫౦
పితృభ్యఆ ౧-౩-౬౨
పునస్సమన్య ౧-౪-౧౯
పూర్వేణైవ ౧-౪-౨౭
పవమానః ౧-౪-౪౬
ప్రజాపైసత్రాం ౧-౪-౫౨
ప్రాచీనం ౧-౪-౧౬
ప్రజాయతె ౧-౫-౩౩
పష్ట్రపష్ట్రే ౧-౫-౪౬
ప్రథమజః ౧-౬-౧౧
ప్రజాఎవతత్ ౧-౬-౧౬
ప్రజాపతిస్సవి ౧-౬-౨౯
ప్రజానామవ ౧-౬-౩౦
ప్రాణాపానౌ ౧-౬-౩౨
ప్రఘాస్యాన్ ౧-౬-౩౬
ప్రత్యజ్ఞైవ ౧-౬-౩౮
పిత్రుయజ్ఞైన ౧-౬-౫౩
ప్రాణోవై ౧-౬-౬౯
ప్రతిపూరుష ౧-౬-౭౨
పవిత్రాంవై ౧-౭-౧౫
ప్రజాపతేన ౧-౭-౫౨
ప్రజాపతేరా ౧-౮-౫
ప్రజాపతిరగ్నిం ౨-౧-౪
ప్రైవతేన ౨-౧-౧౧
ప్రైవజాయతె । ౨-౧-౧౨
పర్యగ్నికరోతి ౨-౧-౧౯
పత్నీగ్ంశుచా ౨-౧-౨౦
పశూనేవావ ౨-౧-౨౧

పశుమానేవ ౨-౧-౩౯
ప్రజాపతి-తాత్మ్యా ౨-౧-౪౫
ప్రజాపతిమధి ౨-౧-౪౯
ప్రజాపతిరకా ౨-౨-౧
ప్రజాపతిరేవ ౨-౨-౨
ప్రజాపతిర దశ ౨-౨-౮
పశ్చ్రహోతారం ౨-౨-౧౦
ప్రజాపతిర సత్రివ్ర ౨-౨-౧౪
ప్రజాఃపశవః ౨-౨-౧౬
ప్రజాపతిః జాయేత
తేనదశ ౨-౨-౨౧
ప్రప్రజయా ౨-౨-౨౪
ప్రజాపతిఃప్ర ౨-౨-౩౮
ప్రజాపతిరిన్ద్రం ౨-౨-౬౦
పశ్చాత్పర్యాయు ౨-౨-౬౬
ప్రజాపతిర-బహో ౨-౨-౬౮
పశుమానేవ ౨-౨-౭౦
పద్భిర్ముఖేన ౨-౨-౭౨
ప్రజాప దశ ౨-౩-౨
ప్రత్యేవతిష్ఠతి ౨-౩-౩
ప్రాణానేవాస్యేప ౨-౩-౫
పృథివీన్యవర్త ౨-౩-౧౦
ప్రజాపతివ్యసం ౨-౩-౨౩
పశ్చాత్ప్రజః ౨-౩-౨౫
ప్రజాపతిఃపురుషం ౨-౩-౨౭
ప్రజాపతిర యేతి ౨-౩-౩౧
ప్రజాపతిస్సోమం ౨-౩-౪౩
ప్రత్యాపద్యే ౨-౩-౪౪
పరోక్షప్రియాఇవ ౨-౩-౫౦
ప్రతిష్మదేవ ౨-౪-౭
ప్రాణాయామం ౨-౬-౯
పర్వతఇవా ౨-౪-౨౦
ప్రయస్పతాచా ౨-౫-౨౫
ప్రారోచయత్ ౨-౪-౨౭
ప్రావారత ౨-౪-౩౭
ప్రేభ్యాభిప్రేసి ౨-౪-౬౬
ప్రసద్యోఅగ్నే ౨-౪-౭౨
ప్రాణోరక్షతి ౨-౫-౧
పునర్ణఇన్ద్రః ౨-౫-౮
ప్రజాపతిఃప్రణేతా ౨-౫-౩౨
పవిత్రేణశతా ౨-౬-౧౨
ప్లాశిర్వ్యక్తః ౨-౬-౧౭
పూతంపవిత్రేణ ౨-౬-౩౧
పురన్దరోమఘ ౨-౬-౪౦
పష్ఠవాహంగాం ౨-౬-౮౧
పురోధామేవ ౨-౭-౩
ప్రజాపతిశ్చతుస్త్రి ౨-౭-౪
ప్రజాపతిః-ప్ర-పరాచీ ౨-౭-౨౫
పుష్టింతేన ౨-౭-౨౭
ప్రజాపతిర-బహో ౨-౭-౩౦
ప్రజాపతిఃపశు ౨-౭-౪౬
పీవోన్నాం ౨-౮-౧
పరాఙ్ఙ్లో ౨-౮-౪
ప్రపథేదివః ౨-౮-౩౪
పూర్వాపరం ౨-౮-౭౩
ప్రముఞ్చమానౌ ౩-౧-౪
ప్రనక్షత్రా ౩-౧-౨౬
ప్రజాపతిఃప్రజాః ౩-౧-౨౮
పితరోవా ౩-౧-౩౪
ప్రజాపతిర్వా ౩-౧-౫౫
పూషావా ౩-౧-౫౩
పూషాతేగ్రన్థిం ౩-౨-౧౪
పూర్వేద్యురిధ్మా ౩-౨-౧౬
పవిత్రవత్యా ౩-౨-౨౧
ప్రాణైరేవప్రా ౩-౨-౩౭
ప్రాణాఃపశవః । ౩-౨-౬౪
ప్రాఙ్ప్రాపేద్యగం ౩-౨-౭౬
ప్రజాపతినా ౩-౨-౭౮
పురీషవతీం ౩-౨-౭౯
ప్రత్యుష్టగం ౩-౩-౧
ప్రాచీమభ్యా ౩-౩-౪
ప్రతితిష్ఠతిప్రజ ౩-౩-౯
ప్రజాపేవప్రథి ౩-౩-౨౯
ప్రజాంయోనిం ౩-౩-౬౩
ప్రజావైపశవః ౩-౩-౬౮

ప్రజాఃప్రజనయన్ ౩-౩-౭౫
పరివేషోవా ౩-౩-౭౬
ప్రజాంపుష్టిం ౩-౩-౭౭
ప్రతిశ్రుత్కాయా ౩-౪-౧౩
ప్రవోవాజాః ౩-౫-౨
ప్రచోదయన్తా ౩-౬-౧౦
ప్రేతీషణి ౩-౬-౨౬
ప్రదక్షిణిద్రి ౩-౬-౩౦
పర్ణావల్కః ౩-౭-౪౧
పృథివీమాతా। ౩-౭-౪౬
పరిస్తృణీతపరి ౩-౭-౫౫
ప్రజాపతిర్విశ్వే ౩-౭-౫౭
పరోరజాస్తె ౩-౭-౭౧
ప్రజాభ్యస్సర్వా ౩-౭-౯౪
ప్రాణశ్చత్వాపాన ౩-౭-౯౮
ప్రతేమహెవిదధే ౩-౭-౧౦౦
ప్రజయైవైనం ౩-౮-౧౨
పాప్మానమేవా ౩-౮-౧౫
ప్రజాపతయేత్వా ౩-౮-౨౫
ప్రియశ శ్శైశ్యే ౩-౮-౩౩
ప్రజాపతిర-తాశ్చ ౩-౮-౩౭
ప్రజాప-రశ్వ-నకిఘ్చ ౩-౮-౪౨
ప్రజాపతిర్దేవేభ్యః ౩-౮-౫౦
ప్రజాపతిమేవతల్ప్రి ౩-౮-౫౫
ప్రజాపతిరశ్వ-రక్షా ౩-౮-౫౬
ప్రాణోవాఆజ్యం ౩-౮-౫౮
ప్రజాపతింవాఏషః ౩-౮-౫౬
పృథివ్యైస్వాహాన్త ౩-౮-౬౪
పాప్మావైతేజనీ ౩-౮-౭౬
ప్రాణాపానావేవ ౩-౮-౮౧
పురుషోవైయజ్ఞః ౩-౮-౮౯
ప్రజాపతిరశ్వమే ౩-౯-౧
ప్రజాపతిరకా-తోభా ౩-౯-౫
పరావాఏతస్య ౩-౯-౧౫
ప్రసులామీతి ౩-౯-౩౪
ప్రజాపతిఃప్రి స్ప్ర ౩-౯-౩౫
ప్రథమేనవా ౩-౯-౩౮
ప్రజాపతిర మహాన ౩-౯-౪౧
పరాసురాః ౩-౯-౪౪
ప్రజాపతిరశ్వతంయ ౩-౯-౪౯
ప్రభ్యాగంశుకా ౩-౯-౫౩
ప్రవాఎషఏభ్యః ౩-౯-౬౧
ప్రజాపతింవై ౩-౯-౭౯
ప్రాజాపత్యేనైవ ౩-౯-౮౨
ప్రాణోహృదయె ౩-౧౦-౧౭
ప్రజాపతిర్దేవావస్ప ౩-౧౦-౨౩
పృథివ్యస్యప్సు ౩-౧౧-౬
పౌర్ణమాస్యష్ట ౩-౧౧-౧౯
ప్రజాంతఇతి ౩-౧౧-౪౪
పఖ్చదక్షిణతః। ౩-౧౧-౫౩
పురస్తాద్ద్రశహో ౩-౧౨-౨౬

బ

బ్రహ్మసంధత్తం ౧-౧-౧
బ్రహ్మవాది-హోత ౧-౧-౫౩
బ్రాహ్మణశ్చ ౧-౨-౫౦
బ్రహ్మవాదినః-నాగ్ని ౧-౩-౨౨
బ్రాహ్మణెష్వమ్ప ౧-౪-౫౧
బృహస్పతెస్తేష్యః ౧-౮-౨
బ్రాహ్మణోవా ౧-౫-౧౮
బ్రహ్మవాదినః కతి ౧-౫-౧౯
బహురూపా ౧-౬-౨౧
బార్హస్పత్యే ౧-౭-౨౩
బ్రహ్మణత్వం ౧-౭-౬౧
బ్రాహ్మణంపరి ౧-౮-౨౨
బ్రహ్మవర్చ ౨-౧-౩౩
బ్రహ్మవా-అగ్ని ౨-౧-౩౪
బ్రహ్మవాదినః ౨-౩-౧
బ్రహ్మవాదినః యద్ద ౨-౩-౧౭
బ్రహ్మవాదినః ౨-౩-౩౪
బ్రహ్మాత్మన్వత్ ౨-౩-ద౭
బ్రహ్మయజ్ఞస్య ౨-ద-౭౩
బదరైరుప ౨-౬-౫౧
బహుర్భవతి ౨-౭-౩౧
బృహద్రియం ౨-౮-౨
బృహస్పతిస్సమ ౨-౮-౧౪

బ్రహ్మాసమిద్ధ ౨-౮-౬౯
బృహస్పతిఃప్రిధ ౩-౧-౫
బృహస్పతిర్వా ౩-౧-౩౨
బ్రహ్మావా ౩-౧-౪౭
బ్రహ్మాణైవా ౩-౨-౧౫
బహుదుగ్ధి ౩-౨-౨౩
బర్హిస్తృణా ౩-౩-౩౪
బ్రహ్మహోతా ౩-౩-౫౬
బ్రహ్మణేబ్రా ౩-౪-౧
బీభత్సాయై ౩-౪-౧౪
బ్రాహ్మాగంతు ౩-౭-౧౯
బహ్వార్థవన్తీ ౩-౭-౩౮
బ్రహ్మసిక్తప్రాస్య ౩-౭-౮౦
బ్రహ్మాప్రతిష్ఠా ౩-౭-౧౧౧
బహుగ్వైబహు ౩-౮-౧౮
బార్హలాః ౩-౯-౪౭
బ్రహ్మక్షత్రేఎవ ౩-౯-౬౨
బ్రహ్మావైచతు ౩-౧౨-౨౨

భ

భృగూణాంత్వా ౧-౧-౩౪
భూరిత్యాహ । ౧-౧-౩౬
భాగధెయేనైవ ౧-౪-౧౮
భగస్యాప ౧-౫-౧౭
భ్రాతృవ్యదేవత్యో ౧-౬-౩౭
భాగధేయేనైవ ౧-౬-౪౯
భోగాయైవ ౨-౧-౭
భూరీణివృత్వా ౨-౫-౪౪
భిషజాశ్వినా ౨-౬-౫౩
భరేష్విన్ద్రం ౨-౭-౪౩
భూరింద్వే ౨-౮-౩౦
భగంధియం ౨-౮-౪౨
భగోవా ౩-౧-౩౬
భ్రాతృవ్యమేవ ౩-౨-౩౨
భవత్యాత్మనా ౩-౨-౭౫
భాయైదార్వా ౩-౪-౮
భూవైశ్యపీర ౩-౪-౧౭
భూతిమేవోపైతి ౩-౭-౧౧
భూర్భువస్సువరితి ౩-౯-౧౬
భూరస్మించ ౩-౧౦-౫
భూర్భువస్స్వః ౩-౧౦-౧౦
భూయిష్ఠమేవా ౩-౧౧-౫౮

మ

మహోదివాకీర్త్యం ౧-౨-౩౯
మిత్రేణైవ ౧-౨-౪౨
మారుత్యాబృహ ౧-౩-౨౩
మరుత్వతీషు ౧-౪-౨౯
మధ్యతఎవ ౧-౪-౩౧
మరుత్వతీః ౧-౪-౩౩
మాతాగ్రింసా ౧-౫-౫౩
మామగ్రె ౧-౬-౧౭
మృత్యునాయజ ౧-౬-౬౦
మారుతపష ౧-౭-౪౩
మరుతాంప్రి ౧-౭-౫౫
మిత్రోసివరుణా ౧-౭-౫౯
మిత్రోసినుశే ౧-౭-౬౨
మాసిమాస్యే ౧-౮-౧౪
మిత్రోమేవ ౨-౨-౩౯
ముఖముత్తర ౨-౨-౬౭
మన్యేత్వా ౨-౪-౫
మన్యుర్భగః ౨-౪-౧౧
మాత్వష్ట్రేత్రాణి ౨-౪-౨౨
ముష్కయోః ౨-౪-౫౬
మిత్రోక్షత్రం ౨-౫-౩౩
మరుతోవృత్రా ౨-౫-౩౭
మిత్రోసివరు ౨-౬-౨౦
మహీన్ద్రపత్నీః ౨-౬-౩౭
మధ్వాసమం ౨-౬-౩౮
మానక్షన్ద్రాధి ౨-౭-౫౬
మన్ద్రాజిహ్వః ౨-౮-౧౯
మనసోరేతః ౨-౮-౨౫
మహీందేవీం ౩-౧-౧౮
మిత్రోవాత ౩-౧-౪౨
మయితనూః ౩-౨-౬౫
మేధ్యామేవైనాం ౩-౨-౭౦
మూలంఛినత్తి ౩-౨-౭౭

మిథునత్వాయ ౩-౩-౧౭
ముఖమివప్రత్యు ౩-౩-౫౨
మన్యవేయ ౩-౪-౧౦
మనస్సైవయజ్ఞ ౩-౭-౩
మిత్రోదాధార ౩-౭-౧౩
ముఖమపోహామి । ౩-౭-౪౩
మానోవిదత్ ౩-౭-౫౪
మిత్రాయస్వాహా ౩-౮-౨౪
మహతీమేవత ౩-౮-౫౨
మృత్యుమేవాహు ౩-౯-౫౮
మనోహృదయె ౩-౧౦-౧౮
మూర్ధాహృదయే ౩-౧౦-౨౧
మాసాస్థ ౩-౧౧-౧౬
మరుతోగణానాం ౩-౧౧-౨౮

య

యద్వసన్తః । ౧-౧-౧౨
యదస్యా ౧-౧-౧౬
యదాఖుకరీ ౧-౧-౧౭
యస్యపర్ణా ౧-౧-౨౪
యస్త్వైవమగ్ని-ప్రతి-౧-౩౦
యస్త్వైవమగ్ని-ప్రిష్ఠ-౧-౩౩
యదుపర్యుపరి ౧-౧-౪౧
యదగ్నిః శ్వస్య ౧-౧-౪౩
యోఽగ్నిమాధత్తే ౧-౧-౪౯
యదాజ్యం ౧-౧-౫౦
యత్పద్యః ౧-౧-౫౧
యథాతీర్ణ్యా ౧-౧-౫౨
యేతేఅగ్నె ౧-౧-౫౮
యన్మాగ్ంసం ౧-౧-౭౨
యదిదందివః ౧-౨-౨
యత్పర్యపశ్యత్ ౧-౨-౮
యజ్ఞైవైః ౧-౨-౯
యస్తఆత్మా ౧-౨-౨౨
యదతిరిక్తం ౧-౨-౪౩
యదితఃతః ౧-౨-౪౮
యస్యతల్పసత్ ౧-౨-౪౯
యథాసుప్తం ౧-౩-౪
యఏవంవిద్వాన్ ౧-౩-౧౦
యదేవాస్యాప్సు ౧-౩-౨౯
యాదుందుభౌ ౧-౩-౩౩
యోవాజపేయేన ౧-౩-౩౯
యావత్ప్రాణాః ౧-౩-౪౪
యుష్మాగ్ంస్తేను ౧-౩-౬౪
యుష్మాగ్ంసురా ౧-౪-౭
యదత్రాశిష్టం ౧-౪-౯
యస్తేదేవవరుణ ౧-౪-౧౦
యద్యుద్రితస్య ౧-౪-౧౫
యస్త్వామృతి ౧-౪-౨౨
యదాహవనీ ౧-౪-౨౩
యస్యప్రాతస్స ౧-౪-౨౮
యదాహవనీ ౧-౪-౪౦
యత్తైపవిత్రాం ౧-౪-౪౭
యద్యజతె ౧-౪-౫౫
యామేవపశవః ౧-౪-౫౬
యస్మిన్నగ్నిః ౧-౪-౬౦
యత్పుణ్యాం ౧-౫-౬
యోవైనక్షత్రియం ౧-౫-౭
యదభ్యజయన్ ౧-౫-౯
యమనక్షత్రాణి ౧-౫-౧౨
యఏవంవిద్వాన్ ౧-౫-౩౨
యావతాసప్త ౧-౫-౫౨
యేవెచత్వారః ౧-౫-౫౪
యదశ్విభ్యాం ౧-౫-౫౬
యస్యాంతత్ ౧-౫-౬౦
యద్వహీ ౧-౬-౮
యాఃపూర్వాః ౧-౬-౧౫
యదేకకపాల ౧-౬-౨౩
యజమానిస్య-౨౪
యదేకపాలమా ౧-౬-౨౫
యదప్రిహృత్య ౧-౬-౨౮
యదగ్నయేనీక ౧-౬-౪౧
యత్పత్నీ ౧-౬-౪౬
యత్సమూలం ౧-౬-౫౮
యదార్షేయం ౧-౬-౬౨
యజ్ఞస్త్వైవ ౧-౬-౬౩

యేవైయజ్వానః	౧-౬-౬౬
యత్పద్యోనిష్పేపేత్	౧-౭-౧౭
యన్నపశ్రితి	౧-౭-౨౨
యావానేవపురు	౧-౭-౩౭
యదశ్విభ్యాం	౧-౮-౧౧
యద్ధీసం	౧-౮-౧౮
యత్త్రిషుయూ	౧-౮-౨౧
యదాహపవస్వ	౧-౮-౩౦
యదేనగ్ంసం	౨-౧-౨౩
యుద్వేసమిధా	౨-౧-౨౪
యస్త్రైవంజు	౨-౧-౨౬
యజ్ఞస్థాణు	౨-౧-౨౮
యన్నిమార్ష్టి	౨-౧-౩౧
యజమానస్యాప	౨-౧-౩౭
యోవాఽగ్నిహో	౨-౧-౪౧
యఏవం ఉపైన	౨-౧-౪౨
యఏవం తస్య	౨-౧-౪౩
యఏవం-తౌవా	౨-౧-౪౮
యశ్చయజుషా	౨-౧-౫౫
యస్యాగ్నిహోత్రం	౨-౧-౫౬
యదగ్నిముత్	౨-౧-౫౭
యద్భంభారాః	౨-౨-౧౩
యద్వైశివం	౨-౨-౩౨
యఏవంవే అభి	౨-౨-౪౦
యఏవంవే నాస్య	౨-౨-౫౪
యదస్మిన్నాదిత్యే	౨-౨-౬౧
యదిదంకించ	
యఏవం	౨-౨-౭౩
యోవాఽవిద్వాన్	౨-౩-౯
యద్వాఇదంకించ	౨-౩-౨౧
యన్వృస్య	౨-౩-౩౩
యతోయంపవతె	౨-౩-౩౫
యఏవాస్యద	౨-౩-౪౧
యంవాకామయేత	౨-౩-౬౬
యజత్రాముఖ్యా	౨-౪-౪౨
యోగర్భమోష	౨-౪-౪౯
యజ్ఞస్యకామ్యః	౨-౪-౫౭
యిద్వాగ్వదన్తీ	౨-౪-౬౧
యస్యాయమ్న	౨-౪-౬౫
యూయముగ్రా	౨-౫-౬
యదిన్ద్రాహన్	౨-౫-౧౪
యజ్ఞ్వారాయః	౨-౫-౧౮
యూయంపా-దేవా	౨-౫-౨౮
యూయంపా-నాకె	౨-౫-౩౮
యేనజాతాః	౨-౬-౧౩
యశోముఖం	౨-౬-౨౩
యజూగ్ంషి	౨-౬-౨౭
యద్దేవాదేవ	౨-౬-౨౮
యదాగ్నేయః	
అగ్నిముఖా	౨-౭-౫
యదాగ్నేయః	౨-౭-౭
ఆగ్నేయో	౨-౭-౧౧
యోవైసోమేన	౨-౭-౧౨
యఏతేన-నారా	౨-౭-౧౪
యఏతేన-ఉభే	౨-౭-౩౫
యఉవై మారు	౨-౭-౫౯
యేకేశినఃప్రధ	౨-౭-౬౩
యగ్ంరాజానం	౨-౮-౧౦
యోద్వైవ్యాని	౨-౮-౧౬
యాతేధామాని	౨-౮-౨౫
య ఇమేద్యావా	౨-౮-౨౯
యద్భీంవరిష్ఠే	౨-౮-౪౬
యద్భగ్ంహిష్ఠం	౨-౮-౫౦
యదేదయుక్త	౨-౮-౭౭
యతొద్యావా	౩-౧-౩
యత్తైనక్షత్రం	౩-౧-౬
యేఅన్తరిక్షే	౩-౧-౭
యెఅగ్నిదగ్ధా	౩-౧-౧౬
యాసామషాఢా	౩-౧-౧౭
యస్మిన్బ్రహ్మేభ్య	౩-౧-౧౯
యజ్ఞంనఃపాన్తు	౩-౧-౨౩
యాదేవానాం	౩-౧-౫౫
యమోవా	౩-౨-౩
యత్ప్రాచీ	౩-౨-౬
యజమానస్య	

యద్వాఇదం 3-౨-౧౦
యజ్ఞస్యావతి 3-౨-౧౧
యాతయామ్నా 3-౨-౨౪
యజ్ఞమేవారభ్య 3-౨-౨౯
యుష్మానిన్ద్రః 3-౨-౩౮
యావదేకాదేవ 3-౨-౪౯
యదదశ్చన్ద్రం 3-౨-౮౧
యథోపధాయ 3-౨-౮౪
యత్పురుస్తాత్పృత్య 3-౨-౮౫
యద్యేనాని 3-3-౮
యత్పశ్చాత్ప్రాచ్య 3-3-౧౨
యోగక్షేమస్య 3-3-౧౪
యజ్ఞస్యధృత్యై 3-3-3౨
యజమానాత్మైవ 3-3-౫౦
యాంవైహస్త్యై 3-3-౫3
యజమానోవై 3-3-౫౫
యావద్వాఅధ్వ 3-3-౬౪
యథాయజుః 3-3-౬౫
యోవాఅయధా 3·3-౭౨
యవ్యైయమ 3-౪-౧౧
యువగ్ంసిన్ధూగ్ం 3-౫-౧౨
యద్విషణ్ణేన 3-౭-౧౦
యద్దక్షిణా 3-౭-౧౫
యద్దర్భానధ్యా 3-౭-౨౦
యామేవాప్స్వాహు 3-౭-౨౧
యాఃపురస్తాత్ 3-౭-౨౪
యోబ్రాహ్మణా 3-౭-౫౯
యత్రార్షయః 3-౭-౬3
యేనాసిశ్చద్బలం 3-౭-౬౭
యోనస్సపత్నః 3-౭-౭౮
యదస్యపారే 3-౭-౯3
యఇదమకః 3-౭-౯౫
యుక్తాస్థపహత 3-౭-౯౭
యోదేవానాం 3-౭-౯౯
యద్వోదేవాః 3-౭-౧౧౨
యద్దైవాదేవ 3-౭-౧౧౬
యదేనశ్చకృమా 3-౭-౧౨౦
యత్తేగ్నివ్ణ్ణా 3-౭-౧౨౨
యదాగచ్ఛాత్ 3-౭-౧౨౫
యద్దీదీక్షై 3-౭-౧౨౬
యదశ్వమేధః 3-౮-౨
యదాజ్య 3-౮-౫
యద్దర్భమయా 3-౮-౬
యోవైబ్రాహ్మణే 3-౮-౭
యధర్షభస్య 3-౮-౧౦
యఃపితురను 3-౮-౧3
యదావైహ-యున్ని 3-౮-౨౦
యత్పరిమితా 3-౮-౨౧
యధావై-యత్పోః 3-౮-౨౮
యస్యానాయతనే 3-౮-30
యద్యజ్ఞముఖే 3-౮-3౧
యోదీక్షామలి 3-౮-౪౧
యత్రైతేన 3-౮-౪౯
యన్మహోగ్ంసి 3-౮-౭౦
యఃప్రాణతః 3-౮-౭౨
యఉచ్చై-యజ్ఞాగ్ం 3-౮-౭౪
యోవాఅశ్వమేధే 3-౮-౮౫
యజ్ఞవేశసం 3-౯-౪
యుష్మస్త్రిబ్రిధ్నం 3-౯-౧౨
యత్పల్త్నయః 3-౯-౧౯
యేయజ్ఞె 3-౯-3౭
యథాయదురేవై 3-౯-౨౯
యజ్ఞావైగాః 3-౯-3౭
యత్ప్రతరిష్టిభి 3-౯-౫౧
యద్యశ్వముపరప 3-౯-౬3
యస్యా శ్వోమేధా 3-౯-౬౭
యత్రైతేన 3-౯-౭౨
యచ్ఛ్వాయదరు 3-౯-౭౭
యోనిమానాయ ః3-౯-౭౮
యఉచ్చైనం ఏతద్వై 3-౯-౮౧
యోవాఅశ్వస్య-
లోమ 3-౯-౮3
యద్దర్శపూర్ణా 3-౯-౮౪
యేతేసహస్రం 3-౧౦-౧౪
యోహవైముహూ 3-౧౦-౪౦

యావన్తగ్ంహ	౩-౧౦-౬౮
యత్తెచితం	౩-౧౧-౩౩
యోదీదాయ	౩-౧౧-౩౫
యధాన్యుప్తమేవ	౩-౧౧-౫౨
యాంప్రిధమాం	౩-౧౧-౫౯
యఉవై సంవత్స	౩-౧౧-౬౨
యధాదేవైస్రధ	౩-౧౨-౧౩
యావదేవవీర్యం	౩-౧౨-౩౪
యచ్ఛామృతంయచ్ఛ	౩-౧౨-౩౫
యావన్త్వావన	౩-౧౨-౩౮
యాశ్చకూపాప్యా	౩-౧౨-౪౪

ర

రుద్రోఘాల్వా	౧-౬-౨
రక్షాగ్ంసియజ్ఞం	౧-౬-౨౬
రత్నినామేతాని	౧-౭-౧౬
రాజ్యమేవాస్మిన్	౧-౭-౨౬
రాష్ట్రమేవవర్షి	౧-౭-౩౦
రాష్ట్రిమేవతేజ	౧-౭-౩౨
రూపాణ్యేవ	౧-౮-౧౩
రుద్రోవాఏషః	౨-౧-౧౬
రౌద్రింగవి	౨-౧-౫౦
రాజాత్వా	౨-౨-౨౯
రజాగ్ంసి	౨-౪-౪౭
రాత్రీవ్యఖ్య	౨-౪-౬౦
రాయస్యామ	౨-౮-౩౩
రాజాధిద్యం	౨-౮-౨౮
రుద్రోవాలకా	౩-౧-౩౦
రక్షసాంభా త్యా	౩-౨-౪౫
రక్షసామన్తర్	౩-౨-౬౧
రక్షసామప స్పృశ	౩-౨-౮౨
రుశన్తమగ్నిం	౩-౬-౨౪
రుద్రేభ్యోయజ్ఞం	౩-౭-౩౦
రాష్ట్రిదేవతే	౩-౮-౩౬
రుద్రాణేవతత్రీ	౩-౮-౫౩
రాజ్ఞదాల	౩-౮-౭౭
రుద్రాస్వ్యాష్టస్తు	౩-౯-౧౮
రాష్ట్రంపసః	౩-౯-౩౩
రౌద్రించరుం	౩-౯-౬౫
రుక్మోభవతి	౩-౯-౭౪
రాజ్ఞీవిరాజ్ఞీ	౩-౧౦-౧౧
రేతోహృదయె	౩-౧౦-౧౯
రాడసిబృహతీ	౩-౧౧-౨౦

ల

లోమానిప్రాద	౩-౧౦-౨౦
లోకోసిస్వర్గః	౩-౧౧-౧

వ

వ్యానగ్సం	౧-౧-౩
వహ్నినైవ	౧-౧-౫౫
వమ్రీభిరను	౧-౨-౩
వైశ్వదేవం	౧-౨-౪౧
వాజ్యైవైనం	౧-౩-౧౧
వాగ్వైవాజస్య	౧-౩-౧౨
వాజినాగ్ంసామ	౧-౩-౩౨
వాజినోవాజం	౧-౩-౩౫
వాజస్యావ	౧-౩-౪౧
వాజసనిగ్ం	౧-౪-౮
వివాఏతస్య	౧-౪-౧౬
వైశ్వానరః	౧-౪-౪౮
వాయుమేవ	౧-౪-౫౯
వాయోరేవ	౧-౪-౬౬
వసూనాగ్ం	౧-౫-౫
వ్యానాదుపా	౧-౫-౨౦
వైశ్వదేవేన	౧-౫-౩౧
విష్ణుర్యజ్ఞః	౧-౬-౬
వాత్రాఘ్నమేవ	౧-౬-౭
వైశ్వదేవేనవైతాన్స	౧-౬-౧౨
వాజినోయజతి	౧-౬-౨౫
వైశ్వదేవేనవై	౧-౬-౫౨
వహినీధేనుః	౧-౭-౪
వైష్ణవంత్రిక	౧-౭-౧౧
వృద్ధానిన్ద్రః	౧-౭-౧౪
వరుణోధర్మ	౧-౭-౨౫
వాశాస్థితి	౧-౭-౩౧
వైశ్వదేవ్యో	౧-౭-౬౦
వరుణస్య	౧-౮-౧

విడ్వావిక	౧-౮-౩౩	వైష్ణాపేణ	౨-౬-౮౬	వషోర్వైస్వ్యః	౩-౨-౮౩
వసీయఎవ	౨-౧-౬	వజ్రస్యవాఏష	౨-౭-౯	వృష్టిమేనవి	౩-౩-౩
వనస్పతయ	౨-౧-౩౫	వ్యాఘోరియం	౨-౭-౫౯	విశ్వమేవాయు	౩-౩-౩౫
వరుణౌవా	౨-౨-౩౦	విశ్రియస్వదిశః	౨-౭-౫౨	వీతిహోత్రంత్వా	౩-౩-౩౬
విదురేనంనామ్నా	౨-౨-౬౨	వయుగ్ంస్యామ	౨-౮-౩	వాచేపురుషం	౩-౪-౧౮
వషట్కారేణ	౨-౪-౧౫	వసూయువః	౨-౮-౧౨	వయుగ్ంస్యామ	౩-౫-౧౧
వయుగ్ంసోమ	౨-౪-౧౮	విచక్రమేత్రిః	౨-౮-౧౭	వృష్టిద్యావా	౩-౫-౨౧
వృషాసోఅగ్ం	౨-౪-౪౪	విశ్వంద్భృదం	౨-౮-౧౮	వ్యచస్వతీదు	౩-౬-౯
వృషాస్యగ్ంశుః	౨-౪-౬౩	విష్ణూవరుణా	౨-౮-౨౮	విహావిషః	౩-౭-౧౭
విశ్వాఆశాః	౨-౪-౭౧	వక్షస్సురుక్మాః	౨-౮-౩౬	విజయభాగ్ం	౩-౭-౨౯
వాగ్దేవీజుషతాం	౨-౫-౩	విశ్రియమాణః	౨-౮-౪౧	వ్రాతానాంవ్రాతపతె	౩-౭-౩౧
వాత్రాహోత్ర్యా	౨-౫-౨౫	వయంమిత్రస్య	౨-౮-౫౪	వర్ణేభ్యో	౩-౭-౪౦
వసూనాంత్వా	౨-౫-౩౦	విశేజనాయ	౨-౮-౫౮	విధేమహవిషా	౩-౭-౫౦
వేదేనరూపే	౨-౬-౮	విశ్వవారా	౨-౮-౭౨	వాజజిత్యాయై	౩-౭-౬౯
వీర్యాయన్నా	౨-౬-౨౨	విషూచశ్శత్రూ	౩-౧-౧౨	వాజంజిగివాగ్ం	౩-౭-౭౨
వేత్వాజ్య-ఇడా	౨-౬-౩౪	వృష్టప్రీదుహ	౩-౧-౨౫	విశ్వేదేవా	౩-౭-౮౯
వేత్వాజ్య-ఓజోసి	౨-౬-౩౫	వాయుర్వా	౩-౧-౩౯	వష్మర్నన్దివః	౩-౭-౯౨
వీతామాజ్యస్య	౨-౬-౩౬	విశ్వేవైదేవా	౩-౧-౪౬	విభూర్మాత్రా	౩-౮-౩౨
వసువనే-వీతాం	౨-౬-౪౬	విష్ణువారా	౩-౧-౪౭	విశ్వానేవతత్	౩-౮-౫౪
వసువనే-వియన్తు	౨-౬-౪౮	వసవోవా	౩-౧-౪౯	విమార్మాత్రా	౩-౮-౬౩
వియన్త్వాజ్యస్య	౨-౬-౫౫	వాయవఎవైనా	౩-౨-౪	వనస్పతిభ్య	౩-౮-౬౭
వరుణఃక్షత్రం	౨-౬-౬౬	వర్షేభ్యశ్చవా	౩-౨-౫	వడబాడప	౩-౮-౮౭
వేత్వాజ్యస్య	౨-౬-౭౯	వసూనాంపవిత్రా	౩-౨-౧౮	విరాజమేవతైః	౩-౯-౮
విరాట్ఛన్దః	౨-౬-౮౭	వృజ్ఞప్రేషాం	౩-౨-౪౪	వైరాజోవై	౩-౯-౩౬
వసన్తేనర్తునా	౨-౬-౮౮	వేదేనాభి	౩-౨-౬౩	వైశ్వదేవోవాఅశ్వః	౩-౯-౪౨

వారుణోవాఅశ్వః ౩-౯-౫౯
విపశ్చితేపవమా ౩-౧౦-౧౩
వృశ్చతశ్చ! సైషా ౩-౧౦-౨౪
వృశ్చతశ్చ! అత్య ౩-౧౦-౨౫
వాయురసి ౩-౧౧-౯
విశ్వసృజఃప్రథ ౩-౧౨-౫౫

శ

శమీగర్భాత్ ౧-౧-౬౫
శమీగ్ంశాన్తై ౧-౨-౮
శరీరమభి ౧-౨-౭
శోచిష్కేశః ౧-౨-౧౧
శిరస్తపస్యా ౧-౫-౨౫
శమీపర్ణాని ౧-౬-౩౩
శతమానం ౧-౮-౩౪
శతాయుఃపురు ౧-౮-౪౮
శతాయుః దక్షి ౧-౭-౨౫
శునగ్ంహువే ౨-౪-౩౬
శిప్రిన్వాజానాం ౨-౪-౪౧
శివేతెద్యావా ౨-౫-౨౬
శ్రియానమా ౨-౬-౫౮
శుచిమిన్ద్రం ౨-౬-౮౭
శ్రుధిశ్రుత్ ౨-౮-౩౯
శుచింనుస్తోమం ౨-౭-౩౧
శిక్షాసఖిభ్యః ౨-౭-౩౭
శమభిషాచః ౨-౭-౪౩
శ్రాద్ధాంమధ్యం ౨-౭-౬౬
శ్రీమాయ ౩-౪-౩
శలాదోష్ణే ౩-౬-౧౬
శ్రేష్ఠంనోధేహి ౩-౬-౧౯
శివేయగ్ంరజ్జుః ౩-౮-౩౬
శిశ్నైర్యదసృతం ౩-౮-౧౧౭
శుక్రాదీక్షాయై ౩-౮-౧౨౮
శతాయుః సర్వం ౩-౭-౮౯
శోణాధృష్ణ్వా ౩-౯-౧౪
శ్రియమేవావ ౩-౯-౩౧
శూద్రాయదర్య ౩-౯-౩౨

ష

షడ్వాబి తూష్ణీం ౧-౩-౫౯
షడ్వాబి యత్ప్రి ౧-౬-౫౯
షట్పురస్తాత్ ౧-౮-౪౪
షడ్వాబి ఋతు ౧-౮-౫౪
షట్సంపద్యన్తే ౨-౧-౩౦
షడ్గాతోహవై ౨-౩-౪౯
షట్పాలాశాః । ౩-౭-౮౭
షష్ఠాస్సప్తమేషు ౩-౧౧-౨౩
షోడసాస్సప్తదశే ౩-౧౧-౨౪
షడ్విగ్ంశాస్సప్త ౩-౧౧-౨౫

స

సువీరాఃప్రజా ౧-౧-౨
స్వపైవైనం ౧-౧-౧౩
సువర్గాయవా ౧-౧-౩౮
సోక్ష్వేవారో ౧-౧-౬౧
సప్రాణమేవ ౧-౧-౬౩
సైవసాగ్నేః ౧-౧-౭౮౪
సాచతుర్ధాం ౧-౧-౮౮
సువర్గమేవ ౧-౨-౩౦
సంతతిర్వా ౧-౨-౩౩
సప్తవైశీర్ ౧-౨-౩౫
సువర్గస్యలోక ౧-౨-౩౬
సర్వాన్నాః ౧-౩-౧౬
సంప్రచస్థ ౧-౨-౨౦
సువర్గంలోక షోడ౧-౩-౨౪
సావిత్రాంజుహోతి ౧-౩-౨౮
సప్తదశః ౧-౩-౩౪
సమహంప్రజ ౧-౩-౪౫
సప్తాన్నహోమాః ౧-౩-౪౭
సర్వాభిరేవైనం ౧-౪-౨౧
సహసెద్యుమ్నాయ! ౧-౪-౨౫
సర్వస్మాద్విత్తాత్ ౧-౪-౩౪
సుదుఘాహి ౧-౪-౫౦
సపితంలోకం ౧-౪-౬౩
సుప్రవేణాఘారం ౧-౫-౪౩
ససముద్రాః ౧-౫-౪౮
సయదష్టౌ ౧-౫-౫౮
సబృహతీ ౧-౫-౫౯

స్వకృతఇరిణె	౧-౬-౩	సాధ్యాఃపరాశ్చం	౨-౨-౬౫	సమిద్ధఇన్ద్రః	౨-౬-౩౯
సోమోరేతః	౧-౬-౧౩	సషడ్ఢోతుః	౨-౨-౭౦	స్వాహాగ్నిగ్ం	౨-౬-౫౯
సఏతంప్రజా	౧-౬-౧౪	సోమోన్నాధియజా	౨-౩-౭	సమిద్ధోఅగ్నిరశ్వి	౨-౬-౬౦
సంవత్సరమేవ	౧-౬-౫౪	సర్వాదిశః	౨-౩-౨౨	స్యోనమిన్ద్రతే	౨-౬-౭౨
సోబ్రవీత్	౧-౭-౩	సమిత్సృప్రమీ	౨-౩-౩౦	సరస్వత్యై	౨-౬-౭౪
సఏతానహో	౧-౭-౮	సరర్వాదిశేను	౨-౩-౩౯	సమిద్ధోఅగ్నిస్సమి	౨-౬-౮౪
స్వకృతఇరిణె	౧-౭-౯	సోఅస్మాగ్ం	౨-౪-౬	సిగ్ంహేవ్యాఘ్రే	౨-౭-౧౬
సోమస్యహి	౧-౭-౩౫	సఇదంప్రతి	౨-౪-౧౦	సర్వేపురుషాః	౨-౭-౨౬
స్వాహారాజ	౧-౭-౩౬	సానోదేవీ	౨-౪-౧౯	సఇన్ద్రమబ్రు	౨-౭-౪౭
సరాష్ట్రింనా	౧-౭-౪౪	సంజ్ఞానంనస్వైః	౨-౪-౩౯	సతోబృహతీ	౨-౭-౬౬
సోమస్యత్విషిః	౧-౭-౪౬	సువర్ణతీరప	౨-౪-౬౭	సహస్రధామా	౨-౮-౫
సోమోరాజావరు	౧-౭-౪౮	సప్రత్నవత్	౨-౪-౭౪	స్త్రీణాంబహిః	౨-౮-౯
స్వయైవైనం	౧-౭-౪౯	సహోరాస్వ	౨-౪-౭౬	సందేవానాగ్	౨-౮-౧౩
సోమేనరాజ్ఞా	౧-౮-౨	సఏనావిద్వాన్	౨-౪-౮౦	సోమోధేనుగ్ం	౨-౮-౧౫
సశార్దూలః	౧-౮-౧౬	సోన్తరిక్షె	౨-౫-౭	సంచక్షాణః	౨-౮-౩౫
స్వదన్తేస్మా	౨-౧-౩	సేదగ్నిరగ్నీన్	౨-౫-౧౦	సూర్యోదేవీం	౨-౮-౪౯
సోగ్నిరబిభేత్	౨-౧-౮	సతుంపాహి	౨-౫-౩౪	సమానమర్థం	౨-౮-౬౦
సోరణ్యం	౨-౨-౪	సైవన్ంసశ్చ	౨-౫-౪౩	సానోహవం	౨-౮-౬౩
సోస్మాత్స్పే	౨-౨-౧౨	స్వాద్వీంత్వా	౨-౬-౧	సతశ్చయోనిం	౨-౮-౬౭
సోన్తరిక్ష	౨-౨-౨౩	సరస్వత్యాఇన్ద్రా	౨-౬-౪	సానోయజ్ఞస్య	౩-౧-౨
సువర్ణఆ	౨-౨-౨౬	సోమోరాజా	౨-౬-౬	సోమోవాఅ	౩-౧-౨౯
సప్తదశేన	౨-౨-౨౭	సురావన్తం	౨-౬-౯	సవితావా	౩-౧-౩౭
సర్వమాయుః	౨-౨-౪౯	సీసేనతన్త్రం	౨-౬-౧౪	సూర్యోవా	౩-౧-౬౧
ససముద్రః	౨-౨-౫౨	సామ్రాజ్యాయ	౨-౦౬-౨౧	సౌమ్యఃపర్ణాః	౩-౨-౧౯
సకస్మా అజ్ఞి ।	౨-౨-౫౩	సూర్యోమా	౨-౬-౨౯	సోమమేవైతత్	౩-౨-౨౬

సూర్యాభినిముశ్రి ౩-౨-౬౭
సుశ్రిఫ్యేషా । ౩-౩-౫
స్వైనైవైనాని ౩-౩-౭
సువర్గోవై ౩-౩-౪౬
సవితాయజ్ఞస్య ౩-౩-౫౮
సుశ్రిచౌసంపశ్రి ౩-౩-౬౬
సద్ధయేజారం ౩-౪-౪
సరోభ్యోద్రై ౩-౪-౧౨
సత్యంపశ్రిపద్యే ౩-౫-౧
సమిధోఅగ్నమ ౩-౫-౮
సజిత్వానగ్ం ౩-౫-౧౩
సమిద్ధోఅద్య ౩-౬-౭
సూర్యంచక్షుర్ ౩-౬-౧౫
సపర్యేణ్యః ౩-౬-౨౫
సూర్యాకవాఏషః ౩-౭-౧
సైవతతః ౩-౭-౯
సుశ్రివస్యబుద్ధ్నే ౩-౭-౧౬
సోమపీథాయ ౩-౭-౨౫
స్వఆయతనే ౩-౭-౨౮
సోమ్యానాగ్ం ౩-౭-౫౧
సామేధుక్ష్వ ౩-౭-౬౦
సీదస్తీదేవీ ౩-౭-౬౨
సర్వతోమాంభూ ౩-౭-౬౬
సుభూతేనమే ౩-౭-౭౪
సక్షేదంపశ్య ౩-౭-౭౯
సఖ్యాత్తెమా ౩-౭-౯౦
సర్వాన్పథో ౩-౭-౧౦౪
స్వన్నేమావిశ్వా ౩-౭-౧౦౮
సాజ్ఞిపాణ్యేష్టా య ౩-౮-౧
సరస్వత్యైస్వాహా ౩-౮-౨౩
సర్వేభ్యస్త్వా ౩-౮-౨౭
సప్తజుహోతి ౩-౮-౩౮
సావిత్రిమష్టా ౩-౮-౪౪
సముద్రిమేవా ౩-౮-౬౨
సితాయస్వాహా ౩-౮-౭౧
సంవత్సరోష్టా ౩-౯-౨
సువర్గ లోకం ౩-౯-౭
సువర్గమేవైనాం ౩-౯-౨౮
సర్వేషువాఏషు ౩-౯-౫౬
సాప్తాభవతి ౩-౯-౬౯
సర్వగ్ంహవై ౩-౯-౭౧
సంజ్ఞానం ౩-౧౦-౧
సంవత్సరోసి ౩-౧౦-౭
సుహస్తస్సువాసాః ౩-౧౦-౧౬
సకస్మిన్వశ్రితి ౩-౧౦-౨౬
సర్వమాయురేతి ౩-౧౦-౩౨
సహహాగ్ంసః ౩-౧౦-౩౩
సర్వంబత ౩-౧౦-౩౪
సహోవాచ । ౩-౧౦-౩౫
సహోస్త్రైతా ౩-౧౦-౩౯
సస్వంలోకం ౩-౧౦-౪౪
సముద్రోసి ౩-౧౧-౪
సంవత్సరోసినక్ష ౩-౧౧-౧౪
సప్తతేఅగ్నే ౩-౧౧-౨౯
సప్తపురస్తాత్। ౩-౧౧-౫౪
సానోజుషాణా ౩-౧౨-౧౨
సంకల్పజాతిం ౩-౧౨-౧౪
సదేవమగ్నిం ౩-౧౨-౨౭
సర్వస్యాప్త్యై। ౩-౧౨-౩౦
సంఖ్యాతాదేవ ౩-౧౨-౩౬
సవాగస్తాః శ్మా ౩-౧౨-౩౭
సవాగస్తాః హిర ౩-౧౨-౪౦
సర్వాదిశో ౩-౧౨-౪౧
సర్వాస్తాః మహీ ౩-౧౨-౪౩
సర్వాందివగ్ం ౩-౧౨-౪౬
సర్వాస్తాః అహో ౩-౧౨-౪౮
సర్వంతేజ ౩-౧౨-౫౦

హ

హ్లీకాహి ౧-౩-౬౧
హుత్వోవ ౨-౧-౨౭
హవ్యవాహం ౨-౪-౪
హోతారంచిత్రి ౨-౪-౨౬
హరివర్ష ౨-౪-౩౧
హవిషోస్య ౨-౪-౭౮
హిరణ్యవాశీః ౨-౫-౨౨

హొతాయక్ష న్దగ్ని	౨-౬-౩౩
హోతాయ గ్నిం	౨-౬-౫౦
హోతాయ దిడే	౨-౬-౫౨
హొతాయ దగ్నిం	౨-౬-౫౮
హోతాయ డ స్పతే	౨-౬-౭౭
హరన్త్యస్మై	౨-౭-౬౪
హత్వాభిమాతీః	౨-౮-౨౪
హిరణ్యయో	౨-౮-౫౫
హసాయపుగ్గం	౩-ద-౧౫
హోతాయక్షదగ్నిం	౩-౬-౫
హోతాయక్షద్దుర	౩-౬-౬
హిరణ్యంవాలగ్నే	౩-౧౦-౩౯
హిరణ్యందదాతి ।	౩-౧౨-౩౧
హిరణ్యేష్టకో	౩-౧౨-౩౩

అథారణ్యకభాగె

అగ్నిర్వాయుశ్చ	౧-౨
అపాశ్నుష్టిం	౧-౩
అణుభిశ్చ	౧-౬
అమూగంశ్చ	౧-౧౦
అక్షిదుఃఖో	౧-౧౨
అభిధూన్వన్తో	౧-౧౩
అతితామ్రాణి	౧-౧౫
అత్యూర్ధ్వాక్షో	౧-౧౭
అవద్రిప్సః	౧-౧౯
అముతేోతరే ।	౧-౨౩
అమనజాతం	౧-౨౫
అభ్రాణ్యపః	౧-౨౭
అగ్నయోవాయవః	౧-౨౭
అనాభోగాః	౧-౩౦
అగ్నిశ్చజాతవే	౧-౩౪
అన్వేతితుగ్రః	౧-౪౩
అష్టయోనీం	౧-౬౧
అహంవేదనమే	౧-౬౨
అథాదిత్యస్య	౧-౬౮
అథవాయోః	౧-౭౦
అవపతన్తానాం	౧-౭౧
అథాగ్నేరష్ట	౧-౭౨
అథోఆహుః ।	౧-౮౭
అఙ్గులినాపుర	౧-౯౪
అథారుణః కేతుః	౧-౯౬
అపోవైపల్వల్యాః ।	౧-౧౦౨
అగ్నింప్రణేయ	౧-౧౦౬
అమృతంవా	౧-౧౧౨
అధ్వ్యస్తిరః	౧-౧౨౨
అసామసుమ	౧-౧౨౩
అపిబ్రాహ్మణ	౧-౧౨౬
అసంచయవాణ ।	౧-౧౨౯
అగ్నిర్ఋషిః	౨-౭
అజాఖహవై	౨-౧౩
అగ్నిహోతా ।	౩-౩
అగ్నిస్త్వజుర్భిః	౩-౧౧
అన్తఃప్రవిష్టః	౩-౨౧
అమృతస్యప్ర	౩-౨౨
అమృతస్యపూర్ణాం	౩-౨ద
అచ్యుతాంబహు	౩-౨౬
అద్భ్యస్సంభూతః	౩-౪౦
అనాధృష్యా	౪-౧౪
అపశ్యంగోపాం	౪-౨౨
అన్తరిక్షప్ర	౪-౨౬
అదిత్యాఉష్ణీషం	౪-౩౮
అన్తరక్షేణత్వో	౪-౩౧
అహర్దివాభిః	౪-౩౪
అముష్యత్వా	౪-౩౭
అహర్జ్యోతిః	౪-౩౮
అస్మాద్వ్యాః	౪-...
అగ్నిరసివైశ్వా	౪-౫...
అపరపక్షాః	౪-౫...
అహోరాత్రే	౪-౬౬
అప్సున్ముఖః	౪-౬౯
అత్రిణాత్వా	౪-౭౬
అన్నాద్యేన	౪-౮౭
అధ్వరకృద్దే	౫-౧౩
అపరిమితం	౫-౨౫
అభిపూర్వం	౫-౩౧

అర్చిరసి ౫-౩౫
అనాధృష్యా ౫-౩౬
అథోరక్షసా ౫-౪౧
అగ్నిష్ట్వావసుధి ౫-౪౩
అగ్నిష్టోమే ౫-౪౮
అధీయన్తౌ ౫-౫౨
అన్తరిక్షైణల్వో ౫-౬౫
అప్సువైవరుణ ౫-౬౮
లశ్వినాఘర్మం ౫-౭౧
అమృతపవైనం ౫-౮౮
అవశనాయుకో ౫-౯౦
అసౌఖలువా ౫-౧౦౪
అవస్పృజపునః ౬-౧౦
అపూపవాన్ ౬-౨౦
అపనశ్శోకు ౬-౨౫
అపశ్యామ ౬-౨౭
అన్తేవాస్యుత్తర ౭-౫
అథాధ్యాత్మం ౭-౬
అహంవృక్షస్య ౭-౧౮
అన్నాద్వైప్రజాః ౮-౨
అసన్నేవసః ౮-౬
అసద్వాఇదం ౮-౭
అన్నంబ్రహ్మేతి ౯-౨
అన్నంననిన్ద్యాత్ ౯-౭
అన్నంనపరి ౯-౮
అన్నంబహు ౯-౯
అంభస్యపారే ౧౦-౧
అణోరణీ ౧౦-౨౬
అన్తర్బహిశ్చ ౧౦-౩౦
అఘోరేభ్యః ౧౦-౩౭
అదితిర్దేవాః ౧౦-౪౬
అగ్నిశ్చ ౧౦-౪౯
అపైతుమృత్యుః ౧-౬౩
అముత్రభూయాత్ ౧౦-౬౬
అగ్నయేస్వాహా ౧౦-౮౫
అఙ్గుష్ఠమాత్రః ౧౦-౯౩
ఆరోగోభ్రాజః ౧-౨౦
ఆనుశ్రావిక ౧-౨౨
ఆశాతికాః ౧-౩౨
ఆతనుష్వ ౧-౫౬
ఆరోగస్య ౧-౬౯
ఆపమాపాం ౧-౭౫
ఆయతనవాన్ ౧-౭౯
ఆపోవైవాయోః ౧-౮౦
ఆయతనవాన్ ౧-౮౧
ఆయతన సంవ ౧-౮౪
ఆపోవాఇదం ౧-౯౦
ఆపోహయత్ ౧-౯౭
ఆయుష్టేవిశ్వత ౨-౬
ఆప్యాయస్వ ౩-౪౯
ఆహారావద్య । ౪-౭౭
ఆపోజనయథా ౪-౯౨
ఆరణ్యాఃపశవః ౫-౧౯
అచ్ఛృణత్తి । ౫-౨౯
ఆయుర్విశ్వా ౬-౨
ఆయాతుదేవః ౬-౧౧
ఆరోహతాయుః ౬-౨౩
ఆనన్దొబ్రహ్మేతి ౯-౬
ఆదిత్యోవాఏషః ౧౦-౩౧
ఆదిత్యోవైతేజ ౧౦-౩౨
ఆపోవాఇదం ౧౦-౪౭
ఆపఃపునన్తు ౧౦-౪౮
ఆయాతువరదా ౧౦-౫౨
ఆమాంమేధా ౧౦-౬౧
ఇమేమాసాః ౧-౬౬
ఇన్ద్రఘోషావః ౧-౭౪
ఇమేవైలోకా ౧-౮౫
ఇమాన్లోకాన్ ౧-౮౯
ఇమానుకం ౧-౧౧౩
ఇన్ద్రోగ్ందరాజానం ౩-౨౩
ఇన్ద్రోరాజా ౩-౨౫
ఇషేపిపిహి ద-౩౫
ఇత్థాదులూకః ద-౭౩
ఇయంవాబుతం ౫-౮౯
ఇదమహమ ౫-౯౯

ఇయంనారీ	౬-౩
ఇమమగ్నె	౬-౪
ఇమేజీవావి	౬-౨౪
ఈయుష్టేయె	౩-౫౦
ఈశానస్సర్వ	౧౦-౩౯
ఉభయతస్సష్టె	౧-౭
ఉచ్చైత్యవచా	౧-౩౯
ఉష్మాచనీ	౧-౪౭
ఉక్తగ్గంస్థానం	౧-౬౦
ఉపానువాక్యం	౧-౧౦౮
ఉత్తానాయా	౩-౧౮
ఉతోబహూక	౩-౪౩
ఉదస్యశుష్మాత్	ద-౫౪
ఉపనామిత్రా	౪-౬౦
ఉగ్రశ్చధునిశ్చ	౪-౬౧
ఉత్తుదశిమి	౪-౭౯
ఉరుణసావసు	౬-౭
ఉత్తైతభ్నామి	౬-౧౭
ఉత్తమే	౧౦-౫౪
ఊరూతదస్య	౩-౩౮
ఊర్ధ్వాస్తిష్ఠ	౪-౧౦
ఊర్ధ్వామిమ	౪-౨౪
ఋషిర్హదీర్ఘ	౧-౩౩
ఋషయస్సప్తా	౧-౪౯
ఋతుభ్యఏవ	౫-౪౭
ఋతంచస్వా	౭-౧౭
ఋతంతపః	౧-౨౪
ఋతగ్గంసత్యం	౧౦-౪౧
ఏవమేతం	౧-౫౭
ఏకోఅశ్వో	౩-౨౮
ఏషాతేఅగ్నే	౪-౩౯
ఏష్వేవలోకేషు	౫-౮౪
ఏషాతేయమ	౬-౧౮
ఏతాస్తైస్వధా	౬-౨౧
ఏవానాదూర్వే	౧౦-౮
ఓమితిబ్రహ్మా	౭-౧౬
ఓమిత్యేకాక్షరం	౧౦-౫౧
ఓజోసి	౧౦-౫౩
ఓంతద్బ్రహ్మా	౧౦-౮౯
క్వేదమభ్రాం	౧-౨౬
కశ్యపాదుదితా	౧-౩౧
కూష్మాగృహ్ణాతి	౧-౧౦౦
కూశ్మాణ్డేః	౨-౧౨
కతిధావకీర్ణ	౨-౨౨
కామఃప్రతిగ్ర	౩-౧౬
కఇదంకస్మా	౩-౧౯
కుర్వాణాచీర	౭-౮
కద్రుద్రాయ	౧౦-౪౩
కృణుష్వపాజః	౧౦-౪౫
కామోకార్షీత్	౧౦-౭౯
ఖట్వాఙ్గహి	౪-౬౭
గౌరావష్కన్దిణ	౧-౫౯
గ్రామేమనసా	౨-౧౬
గర్భోదేవానాం	౪-౨౫
గాయత్రోసి	౪-౩౦
గాయత్రోహి	౫-౩౨
గ్రైష్మోవైవాస్తా	౫-౫౧
గర్భోదేవానామి	౫-౫౩
ఘృతంతేజః	౩-౨౭
ఘర్మాయశిగ్గంష	౪-౨౯
ఘర్మయాతేదివి	౪-౪౦
ఘర్మయాదేపృధి	౪-౪౧
ఘర్మంపాత	౫-౬౩
ఘర్మయాతే	౫-౮౩
ఘృణిస్సూర్యః	౧౦-౫౫
చతుష్టయ్య	౧-౯౯
చిత్తిస్స్రుగ్	౩-౧
చణద్రిమాష్టట్	౩-౯
చిత్తగ్గంసంతా	౩-౫౩
చక్షురస్యప్రిమా	౩-౭౯
ఛన్దోభిరేవైనం	౫-౨౬
జ్యోతిషాప్రతి	౧-౧౧
జానుదఘ్నం	౧-౧౦౩
జ్యోత్స్నతీంత్వా	౩-౫౧
జాతవేదసే	౧౦-౧౬

తాంనద్యోభి	౧-౫	తద్బ్రహ్మయాకానాం	౫-౪	త్రిధాహితం	౧౦-౨౮
తస్యైన్ద్రోవమ్రి	౧-౧౬	తేజస్సైవయజ్ఞ	౫-౧౨	తత్పురుషాయ	౧౦-౩౮
తస్మైన్రాజానం	౧-౨౧	త్రిర్హరతి	౫-౧౫	త్ర్యమ్బకం	౧౦-౭౪
తిస్రఃక్షపస్త్రి	౧-౪౩	తస్మాద్ద్రియత ।	౫-౧౭	తిలాఞ్జుహోమి	౧౦-౮౧
తయోరేతా	౧-౪౫	తమేవావరున్ధే	౫-౧౮	తిలాఃకృష్ణా	౧౦-౮౨
తామ్రోఅరుణః	౧-౪౬	తేజఏవాస్మిన్	౫-౨౦	త్వమస్నెద్యుభిః	౧౦-౯౮
తతోవాయుః	౧-౯౫	తస్మాన్నాన్తరా	౫-౨౨	తస్త్యైవం	౧౦-౧౦౨
తాఉత్తరతః	౧-౧౦౧	తస్మాదేవమాహ	౫-౨౩	దుర్భిక్షందేవ	౧-౧౪
తదవరున్ధే	౧-౧౦౪	తస్మాదగ్నిః	౫-౨౭	దక్షిణపూర్వస్యాం	౧-౭౩
తిరోధాస్వః	౧-౧౨౫	తేజస్సైవైన	౫-౩౪	దేవీఃపర్జన్య	౧-౭౬
తస్మాఖమమగ్రి	౧-౧౨౭	తతోవైసదు	౫-౪౨	దేవానాంపూ	౧-౧౧౫
తరంతన్తు	౨-౧౦	తస్మాదిన్ద్రో	౫-౬౨	దుహేహావా	౨-౨౧
తస్యవా ఏ మే	౨-౧౮	తస్మాఏవైనం	౫-౬౯	దేవస్యత్వా	౩-౧౫
తస్యవా ద్వా	౨-౧౯	తేజసోస్కన్దాయ	౫-౭౫	దేవయన్తః	౪-౩
త్వష్టేధ్మేన	౩-౧౨	తాభ్యఏవైనం	౫-౭౭	దశప్రాచీః	౪-౧౯
తేనదేవాః	౩-౩౬	తత్సావిత్రః	౫-౯౫	ద్యుతానస్త్వా	౪-౨౦
తస్మాదశ్వాః	౩-౩౭	తేజఃప్రవర్గ్యసః	౫-౯౬	దేవస్యత్వాసవితుః	౪-౨౭
తస్యధీరాః	౩-౬౧	తస్మాదుత్తరవే	౫-౯౭	దుర్మిత్రాస్తస్మై	౪-౪౮
త్వంయజ్ఞః	౩-౪౪	తస్మాదశ్నుతే	౫-౧౦౫	దీర్ఘముఖి	౪-౭౨
తంమేదేవాః	౩-౪౫	త్రికద్రుకేభిః	౬-౧౩	దక్షంమేఅన్యః	౪-౮౯
తరణిర్విశ్వ	౩-౪౮	త్వగ్ంహివిశ్వతో	౬-౨౬	ద్యుభిరక్తుభిః	౪-౯౦
తాంవాయుః	ద-౮౨	తదేవతపం	౧౦-౨	దేవావైసత్రం	౫-౧
తచ్ఛకేయం	ద-౮౪	త్రీణిపదా	౧౦-౪	దేవతాయైవష	౫-౯
తేషాంముఖం	౫-౨	తన్నోనన్దిః	౧౦-౬	దిశోభూతిః	౫-౨౮
తమేకగ్ం	౫-౩	తన్నోనారసిగ్ం	౧౦-౭	ద్వాదశమాసాః	౫-౩౯

దివిదేవేషు	౫-౫౨
దేవస్యత్వా రశనా	౫-౫౮
దిక్ష్వైవైనం	౫-౭౩
దేవపిత్రు	౭-౨౦
దేవకృతస్య	౧౦-౭౭
దివేస్వాహా	౧౦-౮౭
దేవేభ్యస్స్వాహా	౧౦-౮౮
ధియోయోనః	౧-౫౦
ధియోహిన్వానః	౪-౪౭
ధునిశ్చ	౪-౬౪
నహిప్రవేద	౧-౯
నిజానుకామే	౧-౧౮
నైనంగరః	౧-౩౭
నపుగ్ంసకం	౧-౫౧
నాస్యాక్ష్టేయాతు	౧-౫౫
నిషుృష్ట్వైః	౧-౫౮
నాచికేతమగ్నిం	౧-౮౮
నేత్యబ్రవీత్	౧-౯౩
నమఃప్రాచ్యై	౨-౨౪
నమోవాచె	౪-౧
నమస్తేఅస్తు	౪-౪౬
నిష్కర్తావిహుత్రి	౪-౫౯
నహ్యేషనిప	౫-౫౦
నాభిర్దశమీ	౫-౫౫
నోఇతరాణి	౭-౨౧
నకంచనవసతౌ	౯-౧౦
నసందృశే	౧౦-౩
నమోబ్రహ్మణె	౧౦-౨౩
నిధనపతయే	౧౦-౩౩
నమోహిరణ్య	౧౦-౪౦
నమోరుద్రాయ	౧౦-౯౭
పవిత్రవన్తః	౧-౪౮
పరామార్తాణ్డం	౧-౬౩
పుష్కరపర్ణైః	౧-౮౬
ప్రాజాపత్యోవా	౧-౧౦౯
పర్జన్యాయ	౧-౧౨౦
పునర్మావైతు	౧-౧౨౧
పశ్చవాప్తే	౨-౧౪
పృథివీహోతా	౩-౨
ప్రజాపతిఃప్రజాయా	౩-౩౧
పాదోస్యవిశ్వా	౩-౩౪
ప్రాస్మాఆశాః	౩-౯౭
ప్రయూసాయ	౩-౫౨
పథివీంతపసః	౪-౧౩
ప్రాణాయస్వాహా	౪-౫౨
పూష్ణేస్వాహా	౪-౫౩
ప్రసార్యసక్థ్యౌ	౪-౭౫
పృథివీసమిత్	౪-౮౧
పాజ్యోహియజ్ఞః	౫-౧౪
పరిశ్రుతెకరోతి	౫-౨౧
పృష్ఠానివా	౫-౪౯
పాజ్ప్తేయజ్ఞః	౫-౬౭
పూర్వమేవో	౫-౭౨
ప్రాణోవా ఇన్ద్ర	౫-౮౧
ప్రాఃష్ట్వాముద్వా	౫-౮౫
పూర్వమేవో	౫-౯౨
ప్రజాపతింవై	౫-౯౪
ప్రజాపతిస్సం	౫-౧౦౦
ప్రియేణనామ్నా	౫-౧౦౨
పరేయువాగ్ంం	౬-౧
ప్రకేతునా	౬-౬
ప్రవాలావాన్తి	౬-౧౬
పృథివ్యన్తరిక్షం	౭-౧౫
ప్రాణందేవాః	౮-౩
ప్రాణోబ్రహ్మేతి	౯-౩
పశూగ్ంశ్చ	౧౦-౫
పాహినోఅగ్న	౧౦-౨౦
పాహినో ఎక	౧౦-౧౧
పరంమృత్యో	౧౦-౬౪
ప్రజాపతేనత్వ	౧-౭౭
ప్రాణాపాన	౧౦-౮౩
పృథివ్యాపః	౧౦-౮౪
ప్రాణానాంగ్రన్థిః	౧౦-౯౬
ప్రాజాపత్యో	౧౦-౧౦౧
బ్రహ్మణావీర్యా	౧-౯౦

బ్రహ్మాయుజ్మైస ౨-౧౫
బ్రాహ్మణఏక ౩-౭
బ్రహ్మన్ప్ర అగ్నీ ౪-౧౧
బ్రహ్మన్ప్ర యమా ౪-౧౨
బృహస్పతయేత్వా ౪-౩౩
బ్రహ్మణత్వా ౪-౭౨
బ్రహ్మన్ప్ర ష్యామో ౫-౩౦
బ్రహ్మవైదేవానాం ౫-౬౧
బ్రహ్మస్నైవైనం ౫-౭౬
బ్రహ్మవిదాప్నోతి ౮-౧
బ్రహ్మజజ్ఞానం ౧౦-౧౦
బ్రహ్మమేతుమాం ౧౦-౫౬
బ్రహ్మమేధయా ౧౦-౫౭
బ్రహ్మమేధవా ౧౦-౫౮
భద్రంకర్ణేభిః ౧-౧
భద్రంకర్ణేభిః ౧-౭౭
భూఃప్రపద్యే ౨-౨౩
భర్తాసర్ ౩-౩౨
భూర్భువ ఊర్ధ్వ ౪-౫౮
భూర్భువ మయి ౪-౬౧
భూర్భువస్సువో ౪-౮౦
భిషజావైద్యః। ౫-౭
భూర్భువస్సువరి ౭-౧౦
భీషాస్మాద్వాతః ౮-౮
భృగుర్వైవారు ౯-౧
ఘూరన్నమగ్న ౧౦-౧౭
ఘూరగ్నయేప్వ ౧౦-౧౮
ఘూరగ్నయేచ ౧౦-౧౯
భవాయనమః ౧౦-౩౪
మామేప్రజాయా ౧-౬౫
మామేప్రజాయా ౧-౬౭
మరీచయః ౧-౧౧౪
మహోనామ్నీభిః ౧-౧౩౦
మధ్యన్దినే ౨-౧౭
మనవేతల్పం ౩-౧౭
మఖాయ ఇయ ౪-౪
మఖాయ ఇన్ద్ర ౪-౫
మఖాయ ఆయు ౪-౬
మిత్రస్యచర్ష ౪-౯
మిత్రావరుణ ౪-౧౫
మయిరుక్ ౪-౨౧
మహీనాంపయోసి ౪-౪౯
మనోరశ్వాసి ౫-౩౭
మతిహేత్యాష ౫-౫౪
మనుష్యనామైః ౫-౫౯
మనుష్యాహి । ౫-౯౩
మహఇత్యాదిత్యః ౭-౧౧
మహఇతిబ్రహ్మ । ౭-౧౨
మనోబ్రహ్మేతి ౯-౪
మృత్తికెప్రతిష్ఠితె ౧౦-౯
మహేరణాయ ౧౦-౧౨
మేధాదేవీ ౧౦-౫౯
మేధాంమఇన్ద్ర ౧౦-౬౦
మయిమేధాం ౧౦-౬౨
మాఛిదో ౧౦-౬౯
మానోమహాన్తం ౧౦-౭౦
మానస్తోకే ౧౦-౭౧
మృత్యవే ౧౦-౭౬
మన్యురకార్షీత్ ౧౦-౮౦
యాశ్చవాసుకి ౧-౩౫
యఏవంవేద। అథ. ౧-౩౬
యస్త్వావిజానాత్ ౧-౫౨
యోపాతపత్ ౧-౬౪
యోపాంపుష్పం ౧-౭౮
యఏవం యోపాం ౧-౮౨
యోపాం వేద ౧-౮౩
యేనఖాః ౧-౯౨
యాస్తిస్రః ౧-౧౦౫
యజ్వానోయే ౧-౧౦౭
యమోదదాతు ౧-౧౦౮
యద్దేవాదేవ ౨-౩
యద్వాచా ౨-౪
యదదీవ్యక్ ౨-౫
యోనశ్శపా ౨-౮
యత్పురుషేణ ౩-౩౫

యుజ్ఞతేమనః	౪-౨	యోస్యకౌష్ఠ్య	౬-౧౨	విధాయలోకా	౧-౯౮
యజ్ఞస్యపదే	౪-౭	యశ్చన్దసాం	౭-౭	వృష్టికామః	౧-౧౧౦
యజమానాయ	౪-౩౬	యశోజనే	౭-౯	వజ్రమేవ	౧-౧౧౧
యాఃపురస్తాత్	౪-౫౧	యేతత్బ్రాహ్మణా	౭-౨౨	విదేశా పరా	౧-౧౧౬
యాస్తెఅగ్నఆర్ద్రా	౪-౫౫	యతోవాచో	౮-౪	విశీర్ష్ణీగం	౧-౧౧౯
యాస్తెఅగ్నేఘోరాః	౪-౬౨	యతౌవాచౌ	౮-౯	వైశ్వానరాయ	౨-౯
యదేదద్వృక	౪-౭౦	యదపాంకూర్రరం	౧౦-౧౩	వారవతనా	౨-౧౧
యదీషితః	౪-౭౧	యశ్చన్దసాం	౧౦-౨౨	వాఙ్ఘోతా।	౩-౬
యదేతద్భుతా	౪-౭౪	యధావృక్షస్య	౧౦-౨౫	వరుణస్యవిరాట్	౩-౧౪
యశసాబ్రహ్మ	౪-౮౬	యస్యవైకంకతీ	౧౦-౪౪	వాయుస్తాగ్ం	౩-౩౨
యదస్యాస్సమ	౫-౬	యేతేసహస్రం	౧౦-౭౫	వేదాహమేతం	౩-౩౯
యజ్ఞపరుః	౫-౧౦	యద్వేదేవాః	౧౦-౭౮	వృష్ణోఅశ్వస్య	౪-౮
యద్వల్మీకం	౫-౧౬	రక్షాగ్ంసిహవా	౨-౨	విషురూపే	౪-౧౮
యత్ప్రివగణ్యాః	౫-౩౩	రిచ్యతఇవవా	౨-౨౦	వయమనుక్రా	౪-౪౨
యత్ప్రిత్యక్	౫-౭౪	రోహిణీఃపిజ్గలా	౩-౨౯	వృషా	౪-౪౫
యద్యజుషా	౫-౮౦	రన్తిర్నామాసి	౪-౪౪	విగాఇన్ద్రి	౪-౬౮
యజ్ఞగ్ంరక్షాగ్ం	౫-౮౬	రోచితస్త్వం	౫-౪౫	వర్చసాశ్రియా	౪-౮౫
యత్పృధివ్యాము	౫-౮౭	రుచితమవేక్షస్తై	౫-౫౬	వారేవ్యతగ్ం	౫-౫
యంద్విష్యాత్	౫-౯౮	రుద్రాయరుద్రి	౫-౭౮	వీర్యంవైచన్ద్రా	౫-౨౪
యోవైవసీయా	౫-౧౦౧	రక్షోదేవజనేభ్యః	౧౦-౮౬	విశ్వాఆశాః	౫-౭౦
యత్తస్త్రైహక	౫-౧౦౭	లోకంపృణతా	౬-౨౨	వృషాహరిః	౫-౯౧
యదేగాతశే	౫-౧౦౮	వ్యష్టభ్నాద్యో	౧-౨౮	వసవఃప్రవృక్తః	౫-౧౦౩
యఏతస్యపధః	౬-౫	విద్యున్మహసః	౧-౩౮	వైశ్వానరేహవిః	౬-౧౪
యద్వైదేవస్య	౬-౮	విశ్వాహిమాయా	౧-౪౨	వాయుస్సంధానం	౭-ద
	౬-౯	వీణాపణవ	౧-౫౩	వేదమనూచ్య	౭-౧౯

విజ్ఞానంయజ్ఞం	౮-౫	సత్రియమగ్నిం	౧-౧౧౭	సవితాభూత్వా	౫-౧౦౬
విజ్ఞానంబ్రహ్మేతి	౯-౫	సర్వాభూతాధి	౧-౧౨౪	సవితైతాని	౬-౧౯
వామదేవాయ	౧౦-౩౬	సంవత్సరమేత	౧-౧౨౮	సహనావవతు		౭-౩
వాతంప్రాణం	౧౦-౬౫	సహవై	౨-౧	సయఎషోన్తః	౭-౧౩
వాఙ్మఆసన్		౧౦-౯౪	సూర్యంతేచక్షుః		౩-౪	సువరాదిత్యే	౭-౧౪
వయస్సుపర్ణాః	౧౦-౯౫	సమేదదాతు ప్ర	౩-౮	స్వస్తినోమఘవా	౧౦-౧౧
శిశుర్జనధా	౪-౪౩	సమేదదా అనా	౩-౧౦	సముద్రాదర్ణవా	౧౦-౧౪
శంనోవాతః	౪-౮౮	సేనేన్ద్రస్య	౩-౧౩	సనస్సువస్సగ్ం	౧౦-౧౫
శంనోదేవీః	౪-౯౧	సువర్ణంఘర్మం	౩-౨౦	సహస్రశీర్షం	౧౦-౨౯
శిరోవాఏతత్	౫-౪౬	సహస్రశీర్షా	౩-౩౩	సద్యోజాతం	౧౦-౩౫
శివంవాహః	౬-౧౫	సూపసదామే	౪-౧౬	సర్వోవైరుద్రః	౧౦-౪౨
శంనోమిత్రః	౭-౧	సంమాఅసి	౪-౧౭	సూర్యశ్చ	౧౦-౫౦
శీక్షాంవ్యాఖ్యా	౭-౨	స్వాహాసమగ్నిః	౪-౨౩	స్వస్తిదా	౧౦-౭౩
శంనోమిత్రః	౭-౨౩	సముద్రాయత్వా	౪౦౩౨	సత్యంపరం	౧౦-౧౦౦
శ్రైరగ్నిం	౧౦-౬౮	స్నిక్తస్నీహితిః	౪-౬౩	హృదాపశ్యన్తి	౩-౩౦
శ్రద్ధాయాంప్రాష్టః	౧౦-౯౦	సాదిత్యగ్ం	౪-౮౩	హరిగ్ంహరన్తం	౩-౪౬
శ్రద్ధాయామపా	౧౦-౯౧	సావిత్రాంజుహోతి	౫-౮	హగ్ంసశ్శుచిష	౧౦-౨౭
శ్రద్ధాయాంప్రాశ్య	౧౦-౯౨	సఖదిరో	౫-౧౧	హరిగ్ంహరన్తం	౧౦-౬౭
శేవమే	౧౦-౯౯	స్వాహామరుద్భిః	౫-౩౮	అథైకాగ్నికాణ్డే	
శ్రైతిఃప్రత్యక్ష	౧-౪	సాత్యేవైన	౫-౪౦	అపశ్యంత్వా	౧-౧౧
శీకంజానాగ్ం	౧-౮	సమారుచితో	౫-౪౪	అక్షీభ్యాంతే	౧-౧౮
షృహోతారః	౧-౨౪	స్వయైవైనం	౫-౬౦	అశ్మాభవ	౨-౧౨
షూస్రవృదియం	౧-౪౧	స్వాహాత్వాసూర్య	౫-౬౪	అతిష్ఠేమమశ్మానం	౧-౫
శీజిహ్వాః	౧-౫౪	సువరసిసువర్మే	౫-౬౬	ఆరోహోరుం	౧-౧౨
శోబన్ధుం	౧-౯౧	సంవత్సరంన	౫-౮౨		

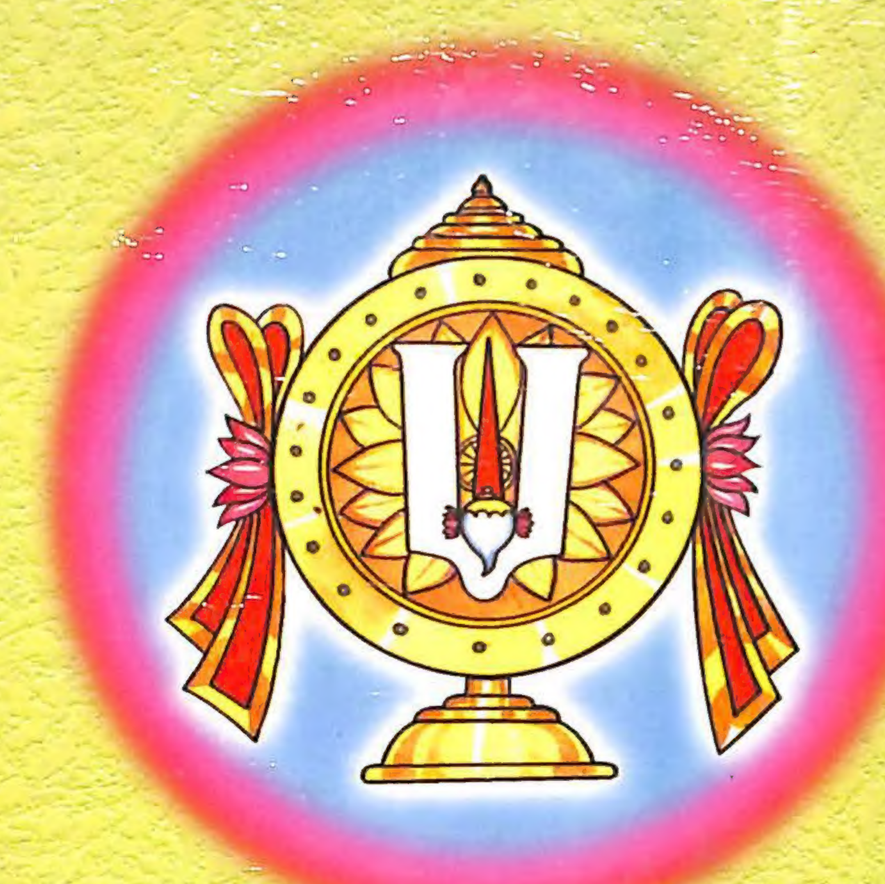
ఆయుర్దాదేవ	౨-౨	యద్వామే	౨-౧౫
ఆగన్త్రిసమ	౨-౩	యన్మేమాతా	౨-౧౯
ఆయుష్యంవర్చ	౨-౮	యాతఏషా	౨-౨౨
ఇహగావః	౧-౯	విష్ణుర్యోనిం	౧-౧౩
ఇమాంఖనా	౧-౧౬	శర్మవర్మేదం	౧-౮
ఇమగ్గ్ంస్తోమ	౨-౭	సోమఃప్రథమః	౧-౩
ఇన్ద్రిజహి	౨-౧౭	సోమాయుజని	౧-౪
ఉదీష్వాతః	౧-౧౦	సత్యేనొత్తభి	౧-౬
ఉదసౌసూర్యః	౧-౧౭	సుశ్రవస్సుశ్ర	౨-౫
ఉష్ణేనవాయొ	౨-౧	హిరణ్యవర్ణాః	౧-౨
ఉక్థ్యశాృస్యతి	౨-౨౧		
కరోమితె	౧-౧౪		
కూర్కురస్స్ప	౨-౧౬		
తామన్దస్సానా	౧-౭		
త్రియ్యైవిద్యాయై	౨-౧౦		
ధాతాదదాతు	౨-౧౧		
నక్తంచారిణః	౨-౧౪		
ప్రిసుగ్మన్తా	౧-౧		
ప్రాతరగ్నిం	౧-౧౫		
పరిత్వాగ్నె	౨-౬		
పరమేష్ఠ్యసి	౨-౧౮		
పృథివీతే	౨-౨౦		
మయిపర్వత	౨-౯		
మాతేకుమారం	౨-౧౩		
యోగేయోగే	౨-౪		

హరిఃఓమ్ శ్రీకృష్ణార్పణమస్తు

✱✱

JEEYAR EDUCATIONAL TRUST
SITANAGARAM, GUNTUR DISTRICT. PIN-522 501 A.P. INDIA
e-mail : jethyd@hd1.vsnl.net.in internet : www.chinnajeeyar.org

జై శ్రీమన్నారాయణ !

జీయర్ ఎడ్యుకేషనల్ ట్రస్ట్

సీతానగరం, గుంటూరు జిల్లా - 522 501

✆ : 0866 - 426929, 424053.

E-Mail : jethyd@hd1.vsnl.net.in

Internet : http://www.chinnajeeyar.org